

SULA KOMMUNE

Kommunestyret

INNKALLING MØTE NR. 6/18

Møtedato: 18.10.2018
Møtestad: Sula U
Møtetid: Kl. 17:00

Eventuelt forfall skal meldast til servicetorget, tlf 70 19 91 00.
Varamedlemmer møter berre etter nærare innkalling frå administrasjonen.
Møtet er ope for publikum.

Sula kommune
05.10.18

Jim Arve Røssevoll
utvalsleiar

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel	Gradering
064/18	Godkjenning av møtebok nr. 5/18	
065/18	Interpellasjon frå Sula Høgre v/Frøydis Vasset	
066/18	Interpellasjon frå Sula Ap - Deltidsproblematikken i Sula kommune	
067/18	Sula brannvesen bilskifte og sal av gammal tankbil	
068/18	Budsjettkontroll 2. tertial 2018	
069/18	Rapport om finansforvaltninga pr. 31.08.2018	
070/18	Revidering av finansreglement for Sula kommune	
071/18	Skuleeigarrapporten om Sulaskulen skuleåret 2017-18	
072/18	Rullering av bustadsosial handlingsplan 2019 - 2023	
073/18	Kommunalteknikk - Aktivitetsplan 2018 - rammeløyvingar innan veg, vatn og avløp - investeringsbudsjett - tilleggsløyvingar	
074/18	Reguleringsplan for Villemhaugen, gnr 99 bnr 2 m.fl. - 2.gongsbehandling - eigengodkjenning - behandling i kommunestyret	
075/18	Veg1 - Godkjenning av avtalar - Grunnerverv	
076/18	Søknad om fritak frå vervet som meddommar i lagmannsretten	
077/18	Referatsaker	
017/18	Sula kommune - lovlegkontroll - reinsing av kommunalt avlaup	
018/18	Innspill til Nasjonal ramme for vindkraft - Utsatt frist - 201018	
019/18	NVE 201801666-9 Nasjonal ramme for vindkraft på land - Lokale og regionale innspill	
020/18	Vedrørende status som typisk turiststed	

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Åge Erstad Remvik	Arkiv:	K1 - 033
Arkivsaksnr:	18/1281 18/18808		

Godkjenning av møtebok nr. 5/18

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Kommunestyret	18.10.2018	064/18

Rådmannen si innstilling:

Møteprotokollen vert godkjent.

Tittel	Dok.ID
Protokoll - Kommunestyret - 13.09.2018	362398

MØTEPROTOKOLL

KOMMUNESTYRET

Møtedato: 13.09.2018

Møtestad: Sula U

Møtetid:

Kl. 17:00 - 17:00

Saksnr.:

Følgjande medlem møtte

Alexander Rudi Sunde

Jim Arve Røssevoll

Perdy Elsa Klemetsen

Therese Nesseth

Trygve Holm

Per Ola Måseide

Alice-Mari Blomvik

Per Einar Vegsund

Øystein Båtnes

Frøydis Vasset

Jan Arne Sletta

Turid Kristin Sand Homlen

Vibeke Bjørkavåg

Elin Kilvik Skeide

Jostein Molvær

Håvard Vollset Lien

Jan Magnar Sandvik

Lisbeth Båtnes Hareide

Magne Anton Sunde

Parti

AP

AP

AP

AP

AP

FRP

FRP

FRP

FRP

H

H

H

H

KRF

KRF

MDG

SUL

SUL

SUL

Førfall meldt frå følgjande medl.

Karoline Antonie Slinning

Bertil Breivik

Jan Einarsen

Marthe Strandman Urvik

Ronny Blomvik

Ronny Harald Blomvik

Tore Andre Havnegjerde

Svein Væmes

Olav Hoff

Ulla Hay

Parti

AP

FRP

FRP

FRP

FRP

FRP

H

KRF

SUL

V

Følgjande varamedlem møtte

Tove Anita Garte Vestre

Snorre Strandman

Ragnhild Vegsund

Geir Aamås

Bjørn Olav Dahl

Kamilla Stadsnes

Terje Erstad

Åse Petrine Vegsund

Kenneth Ove Sunde

Synnøve Ingebrigtsen Molvær

Parti

AP

FRP

FRP

FRP

FRP

FRP

H

KRF

SUL

V

Alice-Mari Blomvik, Jan Magnar Sandvik og Håvard V. Lien var ikkje til stades under opprop og val av settevaraordførar, men kom til før oppstart av første sak på saklista.

Frå Ungdomsrådet: Marius Måseidvåg og Eirik Sveen

Møteleiar:	Jim Arve Røssevoll I varaordførar Svein Værnes sitt fråver vart Øystein Båtnes (Frp) samrøystes vald til settevaraordførar (26 voterande).
Frå administrasjonen:	Rådmann Leon Aurdal, kommunalsjef Kjetil Fylling, økonomisjef Britt Blindheim, planleggar Morten Ugelvik, einingsleiar Terje Havnegjerde, prosjektleiar Odd Arne Talberg, formannskapssekretær Åge Erstad Remvik
Innkalling:	Ingen merknad
Sakliste:	Ingen merknad
Utlevert i møtet:	Ingen dokumenter til sakene.
Behandla saker:	054/18-063/18
Orientering:	Agenda Kaupang v/Hege Askestad presenterte rapporten «Tjenesteanalyse pleie- og omsorgstjenester i Sula kommune».
Sp.mål/interpell.:	Sulalista v/Magne A. Sunde leverte i forkant følgjande grunngjeve spørsmål (referert her som levert skriftleg på førehand): 1) «I oktober 2017 var det synfaring på Sula der både ordfører og teknisk sjef frå Sula kommune var med, i tillegg også Fylkets trafikktryggingsnemd, leiar i Samferdselsutvalget i Møre og Romsdal samt representanter fra Statens vegvesen også var med. Ei god synfaring der mange trafikale punkt i kommunen blei belyst, og Statens Vegvesen kom i ettertid med eit skriv der alle desse punkta var beskrevet. Bl.a krysset Pebakken/E-39 på Sunde. I dette skrivet stod det at arbeidet med forbedring av krysset Pebakken/ E-39 skulle startes opp våren 2018. Våren 2018 er nå historie og krysset er framleis like farlig som før synfaringa. Det er når sant skal seiast gjort eit lite tiltak: Det er skravert parkeringsforbud i lengde ca. 5 meter frå kvar side av krysset. Dette er dessverre forbud som trafikantane nestem aldri overholde, og dermed blir krysset svært uoversiktlig ca 2 ganger pr. time mellom 0700-1800 daglig. Vi har også dette år i slutten av august, hatt trafikkteiling på staden, og i løpet av den perioden tellinga var oppe (ca 7 dager) passerte det 4505 kjøretøy. Fartsgrensa på staden er 50 km, og høgste fart var målt til 84 km kl 1530 på ein fredag. Spørsmålet til ordfører er som følger; Vil ordfører ta fatt i dette slik at arbeidet med skikkelig sikring av krysset blir satt i verk? Dette haster siden vi også nå går inn i den mørkeste tida av

	året.» Ordføreren svarte på spørsmålet og stadfesta at han vil etterspørre framdrift hos Statens vegvesen i saka. 2) <i>«Det har i lengre tid vore ueinigheit om tilførselsveg til Sundsmyra. Ei synfaring som TEO hadde høsten 2017 forsterka behovet for både betre tilkomst samt parkeringsbehov. Tidligere i år var saka på agendaen til TEO, og det såg ut for at dette dermed kunne løysast. Men også denne gongen blei saka utsett og videresendt til formannskapet, og skulle kome opp på siste møtet i kommunestyret før ferien i år. Og det gjekk slik mange frykta, heller ikkje då kom saka på bordet, men lovnadane var at dette heilt sikkert skulle kome på bordet første møtet etter ferien. No er det møtet en realitet, men heller ikkje no er saka med.</i> <i>Spørsmålet er som følger:</i> <i>Er det taktisk frå administrasjonen at saka stadig blir utsett i håp om at den vil bli gløymt. Vil kommunen snart sette ned foten og ordne opp i dette, sidan alle aktive og leiarar i MSIL nesten daglig får sin dose av "mobbing" for at dei bruker ein veg nokon private trur dei eig.»</i> Ordføreren gav ordet til rådmannen, som gjorde greie for at saksframlegg om problemstillinga er ferdigstilt frå administrasjonen, men at saka ikkje var klar til fristen for formannskapsmøte 4.september. Saka vil derfor kome til behandling i komande formanskaps- og kommunestyremøte.
Diverse:	-

Underskrifter:

_____
Elin K. Skeide

_____
Jim Arve Røssevoll

_____
Alice Mari Blomvik

referent

Saksliste

Saksnr.	Sakstittel	Gradering
054/18	Godkjenning av møtebok nr. 4/18	
055/18	Interpellasjon frå Sulalista v/Magne A. Sunde - frivillige organisasjonar	
056/18	Barn uten rett til plass i kommunale barnehagar	
057/18	Vurdering av utvida opningstid i SFO	
058/18	Planprogram for områdeplan Langevåg sentrum	
059/18	Reguleringsplan for Villemhaugen, gnr 99 bnr 2 m.fl. - 2.gongsbehandling - eigengodkjenning - behandling i kommunestyret	
060/18	Fullfinansiering av innreiing og ombygging av lokale i Stadsnesvegen 9B	
061/18	Skotpremie på utvalde artar i Sula kommune	
062/18	Sula forliksråd - fritak og suppleringsval	
063/18	Referatsaker	

054/18: Godkjenning av møtebok nr. 4/18

Rådmannen si innstilling:

Møteprotokollen vert godkjent.

Behandling i Kommunestyret 13.09.2018

Rådmannen si innstilling vart samrøystes vedtatt.

K- 054/18 Vedtak:

Møteprotokollen vert godkjent.

055/18: Interpellasjon frå Sulalista v/Magne A. Sunde - frivillige organisasjonar

Interpellasjon:

Tema: Status for frivillige lag og organisasjonar og deira bruk av deltakeravgift/ eigendelar for deltakande born og unge innan organiserte aktiviteter.

Sula kommune sin visjon er og bli den leiande kulturkommunen i distriktet. Det er ein god visjon som er lett å slutte opp om. Det er dei frivillige lag/ organisasjonar som driv dette arbeidet i Sula i stor grad. Dette kostar for dei som tenker å vere med. Det er lenge sidan det har vore gratis. Det er medlemskontingent, deltakeravgift og kunstgrasavgift. Dette fører til at ein del nok ikkje har føresette som har råd til at deira born skal delta og må velge bort dette for sine born.

I dag er det store skilnader frå det eine laget til det andre, noko som etter mitt syn er uheldig. Dei aller fleste born som veks opp på Sula har ambisjonar om å delta i det dei finne det mest naturleg og som venene er med på. Dersom ein ser på fotball og handball er det stort skilnad mellom laga når det gjeld kva det kostar for den enkelte.

Dersom ei familie har tre til fire aktive i eit idrettslag kan dette beløpe seg til bortimot 20000,- pr. sesong. I tillegg skal dei også vere med på dugnader, bake og lage til kiosksalg samt mangt anna. Alt dette er sjølvstøtt positive ting.

I dei laga eg kjenner til er det i avgiftene både treningsavgift, kunstgrasavgift og medlemsavgift. Dette dekkjer den vanlige aktiviteten som foregår på stadion, men eventuelle cuper vil kome i tillegg. Når vi då veit at cupane er nesten kvar helg frå tidleg mai til bortimot julaften, då kan det fort bli ein totalpris som er det doble av utgangspunktet på 20000,-

Mi erfaring er at det sluttar fleire aktive no enn kva som var tilfelle før. Dette kan skuldast stor økonomisk belastning på føresette, både deltakeravgift og mykje dugnadsarbeid. Det kan og vere at borna går lei av seg sjøl.

Her er sikkert mange svar, men eit av mine svar må vere at kommunen må gå inn i dette og sørge for at deltakeravgiftene er lik i alle frivillige lag på Sula. Eg har tru på at dersom ulikheita på dette punktet blir mindre og at den prisen som blir satt er overkommelig for alle enten de har god eller dårlig økonomi vil mykje av forholdene bli bedre. I dag er det slik at alle lag på øya har bortimot like tilbud dersom vi ser på det som små barn unngå og dette

utafor som i sin tur ofte fører til at den ungen som dette ut også blir eit mobbeoffer for dei andre.

Eg har forståelse for at dette er ei vanskelig sak og gjere noko med. Underteikna har vore med på dette i knapt 30 år både som leiar og deltakar. Eg har eg mange gonger hatt store bekymringer i forhold til dei som fell ifrå. Eg meiner det har blitt ein negativ spiral som eg ikkje likar. Den må stoppast.

Spørsmål:

1. Kan Sula kommune bidra til at ein får ei harmonisering med likare deltakaravgifter ?
2. Kan Sula kommune bidra økonomisk på generell basis?
3. Kan Sula kommune etablere ei ordning med ei form for sponsing i enkelte høve?

Magne Sunde
Sulalista.

Behandling i Kommunestyret 13.09.2018

Magne A. Sunde (SUL) framførte interpellasjonen og sette i tillegg fram forslag til vedtak som følgjer:

"Interpellasjonen vert oversendt fagutvalet for kultur og folkehelse for vurdering og vidare oppfølging."

Ordføraren svarte på interpellasjonen som følgjer;

"Først vil eg seie at det du tek opp og sett fokus på er veldig viktig, og ein del av eit aukande problem i samfunnet vårt. Økonomi og utanforskap heng saman, sjølv sagt finst der mange andre grunnar til utanforskap.

Dei fleste born deltek i dag i ei eller annan form for organiserte aktivitetar innanfor idrett, kultur og friluftsliv. Kostnadane med å delta varierar, men det er skjeldan at noko er heilt gratis.

Når ein har fleire born som er aktive, som du påpeikar, vil og kan den økonomiske belastninga bli stor, og at det finst born som ikkje får delta pga familiens økonomi er eg heilt sikker på.

Sjølv om dei aller fleste i dette landet klarer seg veldig bra, så er det ein del som slit for å få endane til å møtast. Når valet står mellom å få dekkja dei nødvendige basale behova og la barna delta på fritidsaktivitetar, så er det ikkje alle som har dei store val-moglegheitene. Eg har sjølv 3 born som alle er aktive i fotball, handball og Turn, og kan bekrefte dei tala som du opplyser om.

Utanforskap ser ein i mange område i samfunnet, og det er stor tverrpolitisk enighet om at

slik vil vi ikkje ha det. Så kva kan vi politikarar gjere med det. Eg meiner at det er stortinget som har det øverste ansvaret med å sørge for å redusere forskjellane mellom folk og motvirke til fattigdom. Men det betyr ikkje at vi som lokalpolitikarar ikkje har eit ansvar. Men kva kan vi gjere, kva har vi gjort? Og då nærmar eg meg å svare på spørsmåla dine.

1. Kan Sula kommune bidra til at ein får ei harmonisering med likare deltakaravgifter ? Dei ulike organisasjonane bestemmer sjølv satsar for medlemsavgift og liknande og ein må rekne med at desse samsvarar med utgiftene og kostnadane med å organisere aktivitetane. At kommuna kan gå inn å pålegge lag og organisasjonar til å harmonisere deltakaravgifta er ikkje noko mogleg løysing.

Men det kunne ha vore eit tema å ta opp i lag med dei ulike frivillige lag og organisasjonane. Eg vil ta initiativet og invitere til ei slik samling snarast råd. Aktuelle politikarar og rette vedkommende frå administrasjonen kan sette seg ned i lag med frivilligheta og diskutere «kva kan vi gjere for å sikre at alle som vil drive aktivitetar får moglegheita til det». Konkritisere tiltak og ordningar, korleis fungerer ordningane vi har, er det noko som kan gjerast betre eller annleis. Og spørsmålet om harmonisering kan også takast opp som eit tema.

2. Kan Sula kommune bidra økonomisk på generell basis?

Kommunen støtter frivillige lag og organisasjonar med ulike økonomiske tilskot, vi har ordningar med lånegarantiar, gratis utleige av hallar og gymsalar for born og unge, for å nemne noko. Dette bidreg nok til ei viss grad til at økonomien i laga får litt betre kår. Men det vil sikkert aldri vere tilstrekkeleg. Det er alt det frivillige arbeidet som skjer av ildsjeler, ulike foreldre, gjennom dugnadar som gjer det rike lag og organisasjonslivet vårt mogleg.

3. Kan Sula kommune etablere ei ordning med ei form for sponing i enkelte høve ?

Sula kommune har ei ordning med «Aktivitetstilskot» Informasjon om denne ordninga ligg på kommunen si heimeside, og alle lag og organisasjonar skal vere kjend med denne.

Føremålet med tilskotet er at alle barn og unge mellom 6-18 år skal få muligheit til å delta i fritidsaktivitetar.

Målsettinga med ordninga er å gje tilskot til lag/organisasjonar på vegne av barn og unge som på grunn av økonomiske vanskar i familien ikkje deltar på fritidsaktivitetar i sitt nærmiljø.

Kriteriane og kva det kan søkast midlar til er definert, men tilskotet er inntil 5000 per born.

Skal vi ha slike støtteordningar må vi innrette dei slik at vi veit at det kjem dei som treng det til gode, samstundes med at terskelen for å søke slik støtte ikkje vert for høg. Det er ikkje alle som er komfortable med å skulle søke på slike ordningar.

Vi må sjølvstilt stille oss spørsmålet, verker ordninga etter intensjonen? Er den godt nok kjend? Burde ein sjå på korleis ein tildeler og kven som gjer det? Eg har ingen grunn til å hevde at det ikkje fungerer i dag? Dette bør sjølvstilt vere eit tema ein kan ta opp i ei slik samling eg nemde.

Eg håper eg har gitt nokre svar, og takk for gode spørsmål."

Magne A. Sunde (SUL) sitt forslag til vedtak vart samrøystes vedtatt.

K- 055/18 Vedtak:

Interpellasjonen vert oversendt fagutvalet for kultur og folkehelse for vurdering og vidare

oppfølging.

056/18: Barn uten rett til plass i kommunale barnehagar

Rådmannen si innstilling:

Kommunestyret gir løyve til at kommunale barnehagar kan ta inn barn utan rett til barnehageplass så langt barnehagen har kapasitet til det.

Behandling i Fagutvalet for oppvekst 28.08.2018

Saka vart diskutert.

Innstillinga fra rådmannen vart samrøystes vedteke med følgjande tilføyning: Ordninga skal evaluerast neste haust.

OP- 033/18 Vedtak:

Kommunestyret gir løyve til at kommunale barnehagar kan ta inn barn utan rett til barnehageplass så langt barnehagen har kapasitet til det. Ordninga skal evaluerast neste haust.

Behandling i Formannskapet 04.09.2018

Vedtaket frå behandling i fagutvalet for oppvekst vart referert, og ordføraren sette fram forslag om å inkludere tillegget i tilrådinga til formannskapet.

Forslaget vart samrøystes tilrådd.

F- 073/18 Vedtak:

Kommunestyret gir løyve til at kommunale barnehagar kan ta inn barn utan rett til barnehageplass så langt barnehagen har kapasitet til det. Ordninga skal evaluerast neste haust.

Behandling i Kommunestyret 13.09.2018

Tilrådinga frå formannskapet vart samrøystes vedtatt.

K- 056/18 Vedtak:

Kommunestyret gir løyve til at kommunale barnehagar kan ta inn barn utan rett til

barnehageplass så langt barnehagen har kapasitet til det. Ordninga skal evaluerast neste haust.

057/18: Vurdering av utvida opningstid i SFO

Rådmannen si innstilling:

Kommunestyret utvidar opningstida i SFO med 15 minutt på morgonen, slik at opningstid vert endra frå 0715 til 0700 frå og med 1.januar 2019. Utviding av opningstida i SFO, vil medføre ein auke i satsen for full plass på kr 34 i månaden. Ny sats per 1.januar 2019 vil då verte: kr 3020 (inkl justering for løns- og prisvekst i 2018). Administrasjonen justerer retningslinjer for SFO i tråd med vedtaket.

Behandling i Fagutvalet for oppvekst 28.08.2018

Saka vart diskutert. Fagutvalet vart samde om følgjande: Nest siste setning i innstillinga vert å handsame i budsjett for 2019 og skal ut av vedtaket

Kommunestyret utvidar opningstida i SFO med 15 minutt på morgonen, slik at opningstid vert endra frå 0715 til 0700 frå og med 1.januar 2019. Utviding av opningstida i SFO, vil medføre ein auke i satsen for full plass på kr 34 i månaden. Administrasjonen justerer retningslinjer for SFO i tråd med vedtaket.

Nytt framlegg frå utvalet vart sett opp i mot framlegget og endringa vart samrøystes vedteken.

OP- 034/18 Vedtak:

Kommunestyret utvidar opningstida i SFO med 15 minutt på morgonen, slik at opningstid vert endra frå 0715 til 0700 frå og med 1.januar 2019. Utviding av opningstida i SFO, vil medføre ein auke i satsen for full plass på kr 34 i månaden. Administrasjonen justerer retningslinjer for SFO i tråd med vedtaket.

Behandling i Formannskapet 04.09.2018

Tilrådinga frå fagutvalet for oppvekst vart referert, og sett opp mot rådmannen si innstilling ved votering. Vedtaket frå oppvekstutvalet vart samrøystes tilrådd.

F- 077/18 Vedtak:

Kommunestyret utvidar opningstida i SFO med 15 minutt på morgonen, slik at opningstid vert endra frå 0715 til 0700 frå og med 1.januar 2019. Utviding av opningstida i SFO, vil medføre ein auke i satsen for full plass på kr 34 i månaden. Administrasjonen justerer retningslinjer for SFO i tråd med vedtaket.

Behandling i Kommunestyret 13.09.2018

Tilrådinga frå formannskapet vart samrøystes vedtatt.

K- 057/18 Vedtak:

Kommunestyret utvidar opningstida i SFO med 15 minutt på morgonen, slik at opningstid vert endra frå 0715 til 0700 frå og med 1.januar 2019. Utviding av opningstida i SFO, vil medføre ein auke i satsen for full plass på kr 34 i månaden. Administrasjonen justerer retningslinjer for SFO i tråd med vedtaket.

058/18: Planprogram for områdeplan Langevåg sentrum

Rådmannen si innstilling:

Med heimel i Plan- og bygningsloven § 11-13, vedtek Sula kommunestyre Planprogram for områdeplan Langevåg sentrum.

Behandling i Det faste utvalet for plansaker 04.09.2018

Vedtaka frå behandlingane i fagutvala var sendt ut i forkant av møtet, og delt/referert ut samla i møtet;

Fagutvalet for kultur og folkehelse:

"KUF-utvalet har føggjande merknadar til planprogram - områdeplan for Langevåg sentrum:

- Vegnemnda bør oppmodas til å delta i prosessen vidare*
- Grøndalsråsa/Elvedalsråsa frå fjord til fjell, må bli nedfelt i sentrumsplanen og bli gitt prioritet foran Breisundråsa"*

Fagutvalet for oppvekst:

"Oppvekstutvalget har i all hovedsak fokusert på områda rundt Molvær og Langevåg BHG og Molvær senter, det er viktig at planen legger til rette for god adkomst til disse tre einigane. Med det legg vi vekt på kollektivtransport, vanlig biltransport, sykkel og dei. Mjuke trafikantene. Her må legges til rette for god trafikkavvikling, og at dei tre eiingane har gode uteoppholdsareal, og mulighetene til å nå gode turområder i umiddelbar nærhet. Tilkomst til badeplass må sikras.

Generelt for oppvekst så er det viktig at mjuke trafikanter kjem seg trygt og godt rundt i

langevågen langs fortau, gode krysningspunkt og turstier. Utendørs rekreasjonsområder bør ibså stor grad som mogleg være skjerma for trafikk og parkering. Viktig at kollektivåren går så nært som mulig disse tre einingane og god adkomst til helsestasjon."

Fagutvalet for helse og sosial:

"Fagutvalet for helse- og sosial i Sula kommune ber om at sentrumsnære areal blir planlagt regulert til helse- og omsorgsformål.

Det er ønskeleg at eksisterende helsebygg i sentrum blir vurdert i forhold til driftsutfordringar.

Fagutvalet poengterer viktigheten av å tenke folkehelse og fysisk utfalding for mennesker i alle aldrar i sentrum."

Fagutvalet for teknisk område:

"Teknisk utval har følgjande merknadar til forslag til planprogram:

1. Planavgrensing bør vurderast med tanke på utviding og planprogram må tilpassast ei utviding av planområdet.

2. I forhold til temaet trafikk må forslag om omlegging av hovedvegar vurderast nærmare med tanke på kva som er gjennomførbart og ut frå ei kost/nytte betraktning."

Planleggar Morten Ugelvik presenterte arbeidet som ligg til grunn for forslaget til planprogram.

Vibeke Bjørkavåg (H) syntte til vedtak i fagutvala og sette fram slikt forslag;

"Kommunestyret syner til vedtak og innspel frå fagutvala og ber om at desse vert tatt med vidare i prosessen."

Turid K. S. Humlen (H) sette fram slikt forslag til vedtak:

"Kommunestyret ber om at arbeidet med sentrumsplan vert etterfølgt av eit arbeid med ein områdeplan for Langevåg."

Jan Magnar Sandvik (SUL) sette fram slikt forslag til vedtak:

"1) Sentrumsplanen er grunnlaget for ein områdeplan for Langevåg sentrum. Planutvalget ber om at dette arbeidet blir starta så snart som råd. Status i arbeidet vert å legge fram som ei orientering i møtet ved rådmann.

2) Ein viser til vedtaka i utvala og desse vert tatt med i det vidare arbeidet.

3) Ein vil spesielt vise til vedtak som går utover området for sentrumsplan, som t.d. Grøndalsråsa/Elvedalsråsa frå fjord til fjell, - dei kan arbeidast vidare med i utvala.

4) Ein skal vere restriktiv med nye reguleringsplanar i området som er omfatta av sentrumsplan.

5) Politikerinnvolvering er avgjerande for at arbeidet med sentrumsplanen skal lukkast."

Det vart votert som følgjer:

- Rådmannen si innstilling vart samrøystes tilrådd.
- Forslaget frå Vibeke Bjørkavåg (H) vart samrøystes tilrådd.
- Forslaget frå Turid K. S. Humlen (H) vart samrøystes tilrådd.

Jan Magnar Sandvik (SUL) sine forslag;

- 1) vart ikkje vedtatt, mot 1 stemme
- 2) Vart trekt, likelydande med vedteken ordlyd
- 3) Samrøystes tilrådd
- 4) Ikkje vedtatt, mot 1 stemme
- 5) Samrøystes tilrådd.

P- 100/18 Vedtak:

Med heimel i Plan- og bygningsloven § 11-13, vedtek Sula kommunestyre Planprogram for områdeplan Langevåg sentrum, med følgjande merknadar:

- Kommunestyret syner til vedtak og innspel frå fagutvala og ber om at desse vert tatt med vidare i prosessen. Ein vil spesielt vise til vedtak som går utover området for sentrumsplan, som t.d. Grøndalsråsa/Elvedalsråsa frå fjord til fjell, - dei kan arbeidast vidare med i utvala.
- Politikerinnvolvering er avgjerande for at arbeidet med sentrumsplanen skal lukkast.
- Kommunestyret ber om at arbeidet med sentrumsplan vert etterfølgt av eit arbeid med ein områdeplan for Langevåg.

Behandling i Kommunestyret 13.09.2018

Planleggar Morten Ugelvik innleia og gjorde greie for hovudmomenta i saka.

Jan Arne Sletta (H) sette fram slikt forslag til tillegg i tilrådinga frå planutvalet:

"1. Utvide arealet i områdeplanen for Langevåg sentrum fra Nyevegen over mot Fyllingen, langs Nedre råsa og vestover slik at vi får med dei kommunale boligene der, samtidig utvide planen sør for Nyevegen opp til innkjørsla til barne/ungdomskolen og vestover slik at Langevåg kyrkje blir med i sentrumsplanen

2. Utvide planen vestover i ei rett linje fra shoddyfabrikken og nord til Marsholmen, slik at Marsholmen blir med i planen."

Det vart halde gruppemøte frå 19:45 til 20:00.

Etter gruppemøtet vart forslaget frå Jan Arne Sletta (H) erstatta med følgjande fellesforslag, tillegg til tilrådinga frå planutvalet:

"Sula kommunestyre vedtar planprogrammet for Langevåg Sentrum - områdeplan 1 som innstilt. Denne planen vert etterfulgt med Områdeplan 2 som gjeld frå Holskrysset i øst til Shoddyfabrikken i Vest."

Fellesforslaget vart samrøystes vedtatt.

K- 058/18 Vedtak:

Med heimel i Plan- og bygningsloven § 11-13, vedtek Sula kommunestyre Planprogram for områdeplan Langevåg sentrum, med følgjande merknadar:

- Sula kommunestyre vedtar planprogrammet for Langevåg Sentrum - områdeplan 1 som innstilt. Denne planen vert etterfulgt med Områdeplan 2 som gjeld frå Holskrysset i øst til Shoddyfabrikken i Vest.
- Kommunestyret syner til vedtak og innspel frå fagutvala og ber om at desse vert tatt med vidare i prosessen. Ein vil spesielt vise til vedtak som går utover området for sentrumsplan, som t.d. Grøndalsråsa/Elvedalsråsa frå fjord til fjell, - dei kan arbeidast vidare med i utvala.
- Politikerinnvolvering er avgjerande for at arbeidet med sentrumsplanen skal lukkast.
- Kommunestyret ber om at arbeidet med sentrumsplan vert etterfølgt av eit arbeid med ein områdeplan for Langevåg.

059/18: Reguleringsplan for Villemhaugen, gnr 99 bnr 2 m.fl. - 2.gongsbehandling - eigengodkjenning - behandling i kommunestyret

Rådmannen si innstilling:

Med heimel i plan- og bygningslova § 12-12 vedtek kommunestyret reguleringsplan for Villemhaugen gnr 99 bnr 24 m.fl. Plankart revidert 30.10.2017, føresegner revidert 24.5.2018 og planbeskrivelse revidert 30.10.2017.

Tittelfeltet på plankart vert utfylt etter vedtak.

Behandling i Kommunestyret 13.09.2018

Jan Arne Sletta (H) bad om habilitetsvurdering då han eig føretaket som har sett fram

reguleringsforslaget. Kommunestyret vedtok samrøystes å kjenne Sletta inhabil, jf. fvl §6 e.

28 voterande.

Øystein Båtnes (Frp) sette fram slikt forslag til vedtak;

"Kommunestyret utsetter saka. Saka skal leggest fram for fagutvalet for oppvekst for uttale, og eventuelle merknadar frå oppvekstutvalet skal behandlast i det faste utvalet for plansaker.
"

Forslaget frå Øystein Båtnes vart samrøystes vedtatt.

Jan Arne Sletta kom til att i møtet. 29 voterande.

K- 059/18 Vedtak:

Kommunestyret utsetter saka. Saka skal leggest fram for fagutvalet for oppvekst for uttale, og eventuelle merknadar frå oppvekstutvalet skal behandlast i det faste utvalet for plansaker.

060/18: Fullfinansiering av innreiing og ombygging av lokale i Stadsnesvegen 9B

Rådmannen si innstilling:

Sula Kommunestyre vedtek å oppgradere lokale i 2. etasje i Stadsnesvegen 9A for helseavdelinga med ei kostnadsramme på kr. 1 300 000,-.

Mynde til å planlegge og gjennomføre oppgradering vert gitt til rådmannen.

Sula kommunestyre løyver i tillegg kr. 1 200 000,- for fullfinansiering av innreiing av lokale til Heimetenesta ytre og helsestasjon i 1. etg i Stadsnesvegen 9A.

Dette medfører følgjande budsjettendring:

0.5 Auke Prosjekt «Ombygging Stadsnesvegen 9A»   + kr. 2 500 000,-

Finansiering:

0.8 Mva kompensasjon   - kr. 500 000,-

0.8 Auke i samlelån   - kr. 2 000 000,-

Sula kommune godkjenner opptak av lån på kr. 2 000 000, med maksimal avdragstid etter rekneskapsføreskriftene.

Behandling i Fagutval for teknisk område 29.08.2018

Administrasjonen orienterte om saka.

Saka vart drøfta.

Rådmannen si innstilling vart samrøystes vedtatt.

TEO- 039/18 Vedtak:

Sula Kommunestyre vedtek å oppgradere lokale i 2. etasje i Stadsnesvegen 9A for helseavdelinga med ei kostnadsramme på kr. 1 300 000,-.

Mynde til å planlegge og gjennomføre oppgradering vert gitt til rådmannen.

Sula kommunestyre løyver i tillegg kr. 1 200 000,- for fullfinansiering av innreiing av lokale til Heimetenesta ytre og helsestasjon i 1. etg i Stadsnesvegen 9A.

Dette medfører følgjande budsjettendring:

0.5 Auke Prosjekt «Ombygging Stadsnesvegen 9A» + kr. 2 500 000,-

Finansiering:

0.8 Mva kompensasjon - kr. 500 000,-

0.8 Auke i samlelån - kr. 2 000 000,-

Sula kommune godkjenner opptak av lån på kr. 2 000 000, med maksimal avdragstid etter rekneskapsføreskriftene.

Behandling i Formannskapet 04.09.2018

Rådmannen si innstilling vart samrøystes tilrådd.

F- 075/18 Vedtak:

Sula Kommunestyre vedtek å oppgradere lokale i 2. etasje i Stadsnesvegen 9A for helseavdelinga med ei kostnadsramme på kr. 1 300 000,-.

Mynde til å planlegge og gjennomføre oppgradering vert gitt til rådmannen.

Sula kommunestyre løyver i tillegg kr. 1 200 000,- for fullfinansiering av innreiing av lokale til Heimetenesta ytre og helsestasjon i 1. etg i Stadsnesvegen 9A.

Dette medfører følgjande budsjettendring:

0.5 Auke Prosjekt «Ombygging Stadsnesvegen 9A» + kr. 2 500 000,-

Finansiering:

0.8 Mva kompensasjon - kr. 500 000,-

0.8 Auke i samlelån - kr. 2 000 000,-

Sula kommune godkjenner opptak av lån på kr. 2 000 000, med maksimal avdragstid etter rekneskapsføreskriftene.

Behandling i Kommunestyret 13.09.2018

Tilrådinga frå formannskapet vart samrøystes vedtatt.

K- 060/18 Vedtak:

Sula Kommunestyre vedtek å oppgradere lokale i 2. etasje i Stadsnesvegen 9A for helseavdelinga med ei kostnadsramme på kr. 1 300 000,-.

Mynde til å planlegge og gjennomføre oppgradering vert gitt til rådmannen.

Sula kommunestyre løyver i tillegg kr. 1 200 000,- for fullfinansiering av innreiing av lokale til Heimetenesta ytre helsestasjon i 1. etg i Stadsnesvegen 9A.

Dette medfører følgjande budsjettendring:

0.5 Auke Prosjekt «Ombygging Stadsnesvegen 9A» + kr. 2 500 000,-

Finansiering:

0.8 Mva kompensasjon - kr. 500 000,-

0.8 Auke i samlelån - kr. 2 000 000,-

Sula kommune godkjenner opptak av lån på kr. 2 000 000, med maksimal avdragstid etter rekneskapsføreskriftene.

061/18: Skotpremie på utvalde artar i Sula kommune

Rådmannen si innstilling:

Sula kommune innfører skotpremie på utvalde artar frå og med kalenderåret 2019.

Kommunestyret set årleg av ei ramme på kr 15 000,- til føremålet, og summen vert første gong innarbeidd i 2020-budsjettet, med første utbetaling i januar 2020.

Utbetaling skal avreknast på bakgrunn av dyr som er felt i Sula kommune i aktuell jakttid det føregåande året. Dersom samla utbetaling overstig kr. 15 000,- skal utbetaling per dyr avkortast pro rata, slik at summen ikkje overstig ramma. Personar som gjer krav på utbetaling skal vere busett i Sula kommune og skal oppgje koordinatar som syner kvar viltet er skutt eller fanga. Avliving skal alltid skje på ein trygg og human måte. Jegerar som ikkje rettar seg etter dette, misser retten til utbetaling av skotpremie fullt og heilt.

Kommunestyret vedtar skotpremie på følgjande artar, med tilhøyrande satsar:

- Mink: 250,-
- Mår: 200,-
- Raudrev: 200,-

Behandling i Viltnemnda 15.05.2018

Snorre Strandman sette fram forslag om å ta ut mår frå lista og setje inn kråke. Grunngeiving var mellom anna at mår utgjer ein liten trugsel mot skogsfugl og anna småvilt i Sula, medan kråka derimot er ein svært tilpassingsdyktig predator som tek mykje egg og kyllingar av

skogsfugl. Strandman foreslo å setje skotpremien på kråke til kr 50,- per fugl.

Sindre Dignernes sette fram forslag om at viltnemnda årleg skal få ein orientering om status på skotpremieordninga. Orienteringa skal utarbeidast og leggjast fra av rådmannen.

Begge forslaga vart vedtatt samrøystes.

VILT- 007/18 Vedtak:

Sula kommune innfører skotpremie på utvalde artar frå og med kalenderåret 2019.

Kommunestyret set årleg av ei ramme på kr 15 000,- til føremålet, og summen vert første gong innarbeidd i 2020-budsjettet, med første utbetaling i januar 2020.

Utbetaling skal avreknast på bakgrunn av dyr som er felt i Sula kommune i aktuell jakttid det føregåande året. Dersom samla utbetaling overstig kr. 15 000,- skal utbetaling per dyr avkortast pro rata, slik at summen ikkje overstig ramma. Personar som gjer krav på utbetaling skal vere busett i Sula kommune og skal oppgje koordinatar som syner kvar viltet er skutt eller fanga. Avliving skal alltid skje på ein trygg og human måte. Jegerar som ikkje rettar seg etter dette, misser retten til utbetaling av skotpremie fullt og heilt.

Kommunestyret vedtar skotpremie på følgjande artar, med tilhøyrande satsar:

- Mink: 250,-
- Raudrev: 200,-
- Kråke: 50,-

Viltnemnda skal årleg få ei orientering om status på skotpremieordninga. Orienteringa skal utarbeidast og leggjast fram av rådmannen.

Behandling i Formannskapet 05.06.2018

Vedtaket frå viltnemnda vart referert i møtet.

Ordføraren sette fram forslag om å utsette saka, forslaget vart samrøystes vedtatt.

F- 057/18 Vedtak:

Saka vart utsett.

Behandling i Formannskapet 21.08.2018

Svein Værnes (Krf) sette fram forslag om å avslå søknad om å opprette ordning med skotpremie i Sula kommune.

Jim Arve Røssevoll (A) sette fram forslag om slikt tillegg i eit positivt vedtak:

"Viltnemnda skal administrere ordninga. Ordninga skal evaluerast av formannskapet etter to år".

Det vart røysta som følgjer:

Med 5 mot 2 stemmer vart det tilrådd å innføre ei ordning med skotpremie på utvalde artar.

Artar:

Mink - tilrådd med 6 mot 1 stemme

Rev - tilrådd med 6 mot 1 stemme

Kråke - ikkje tilrådd, 4 mot 3 stemmer

Tilleggsforslaget frå Jim Arve Røssevoll vart samrøystes tilrådd.

F- 070/18 Vedtak:

Sula kommune innfører skotpremie på utvalde artar frå og med kalenderåret 2019. Kommunestyret set årleg av ei ramme på kr 15 000,- til føremålet, og summen vert første gong innarbeidd i 2020-budsjettet, med første utbetaling i januar 2020.

Utbetaling skal avreknast på bakgrunn av dyr som er felt i Sula kommune i aktuell jakttid det føregåande året. Dersom samla utbetaling overstig kr. 15 000,- skal utbetaling per dyr avkortast pro rata, slik at summen ikkje overstig ramma. Personar som gjer krav på utbetaling skal vere busett i Sula kommune og skal oppgje koordinatar som syner kvar viltet er skutt eller fanga. Avliving skal alltid skje på ein trygg og human måte. Jegerar som ikkje rettar seg etter dette, misser retten til utbetaling av skotpremie fullt og heilt.

Kommunestyret vedtar skotpremie på følgjande artar, med tilhøyrande satsar:

- Mink: 250,-
- Raudrev: 200,-

Viltnemnda skal årleg få ei orientering om status på skotpremieordninga. Orienteringa skal utarbeidast og leggjast fram av rådmannen.

Viltnemnda skal administrere ordninga. Ordninga skal evaluerast av formannskapet etter to år.

Behandling i Kommunestyret 13.09.2018

Øystein Båtnes (Frp) sette fram forslag om følgjande tillegg i tilrådinga frå formannskapet:

- "Kråke 50kr"

Kommunestyret vedtok først samrøystes formannskapet si tilråding. Tilleggsforslaget frå Øystein Båtnes (Frp) vart så vedtatt mot 7 stemmer.

K- 061/18 Vedtak:

Sula kommune innfører skotpremie på utvalde artar frå og med kalenderåret 2019. Kommunestyret set årleg av ei ramme på kr 15 000,- til føremålet, og summen vert første gong innarbeidd i 2020-budsjettet, med første utbetaling i januar 2020.

Utbetaling skal avreknast på bakgrunn av dyr som er felt i Sula kommune i aktuell jakttid det føregåande året. Dersom samla utbetaling overstig kr. 15 000,- skal utbetaling per dyr avkortast pro rata, slik at summen ikkje overstig ramma. Personar som gjer krav på utbetaling skal vere busett i Sula kommune og skal oppgje koordinatar som syner kvar viltet er skutt eller fanga. Avliving skal alltid skje på ein trygg og human måte. Jegerar som ikkje rettar seg etter dette, misser retten til utbetaling av skotpremie fullt og heilt.

Kommunestyret vedtar skotpremie på følgjande artar, med tilhøyrande satsar:

· Mink:	250,-
· Raudrev:	200,-
· Kråke:	50,-

Viltnemnda skal årleg få ei orientering om status på skotpremieordninga. Orienteringa skal utarbeidast og leggjast fram av rådmannen.

Viltnemnda skal administrere ordninga. Ordninga skal evaluerast av formannskapet etter to år.

062/18: Sula forliksråd - fritak og suppleringsval

Rådmannen si innstilling:

May- Bente Nygård Iversen vert fritatt frå vervet som medlem i Sula forliksråd.

Sula kommunestyre vedtar slik suppleringsval av medlem/varamedlem i forliksrådet for det resterande av perioden 2017-2020:

Medlemmer:

1. Marie Myklebust
2. Olav Hoff
3. _____

Varamedlemmer:

1. Annbjørg Jarnes
2. Linbjørg Bjørkavåg Sunde
3. Kjell Arne Sommerstad

Hovuddommar: Marie Myklebust

Behandling i Formannskapet 04.09.2018

Øystein Båtnes (FRP) sette fram forslag om Annbjørg Jarnes som nytt fast medlem.

Forslaget vart samrøystes vedtatt. Ny tredje vara vert å foreslå i kommunestyremøtet.

F- 079/18 Vedtak:

May- Bente Nygård Iversen vert fritatt frå vervet som medlem i Sula forliksråd.

Sula kommunestyre vedtar slik supplering av medlem/varamedlem i forliksrådet for det resterande av perioden 2017-2020:

Medlemmer:

1. Marie Myklebust
2. Olav Hoff
3. Annbjørg Jarnes

Varamedlemmer:

1. Linbjørg Bjørkavåg Sunde
2. Kjell Arne Sommerstad
- 3.

Hovuddommar: Marie Myklebust

Behandling i Kommunestyret 13.09.2018

Trygve Holm (A) sette fram forslag om Terje Holmedal som ny tredje vara.

Vibeke Bjørkavåg (H) sette fram forslag om Leif Otto Nesseth som ny tredje vara.

Terje Holmedal vart vald til ny tredje vara i Sula forliksråd med 17 mot 12 stemmer.

K- 062/18 Vedtak:

May- Bente Nygård Iversen vert fritatt frå vervet som medlem i Sula forliksråd.

Sula kommunestyre vedtar slik supplerings av medlem/varamedlem i forliksrådet for det resterande av perioden 2017-2020:

Medlemmer:

1. Marie Myklebust
2. Olav Hoff
3. Annbjørg Jarnes

Varamedlemmer:

1. Linbjørg Bjørkavåg Sunde
2. Kjell Arne Sommerstad
3. Terje Holmedal

Hovuddommar: Marie Myklebust

063/18: Referatsaker

Rådmannen si innstilling:

Meldingane vert tekne til etterretning slik dei ligg føre.

Behandling i Kommunestyret 13.09.2018

Rådmannen si innstilling vart samrøystes vedtatt.

K- 063/18 Vedtak:

Meldingane vert tekne til etterretning slik dei ligg føre.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Åge Erstad Remvik	Arkiv:	K1 - 090, K3 - &29
Arkivsaksnr:	12/183 18/19099		

Interpellasjon frå Sula Høgre v/Frøydis Vasset

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Kommunestyret	18.10.2018	065/18

Interpellasjon:

Skal skuler utdanne to helsearbeidera for å få ein til Sula kommune?

Agenda Kaupang skriver at Sula kommune har mange tilsette sjukepleiarar, men dei har lav gjennomsnittleg stillingsstørrelse. Rapporten deira legg vekt på at tilstrekkeleg kompetanse er ein forutsetning for å ivareta pasientar med omfattande behov. Dette gjeld både sjukeheim og omsorgsbueiningar. Kommuna skal unngå hyppige uhensiktsmessige reinnleggingar i sjukehus. God kompetanse i tenesta kan vere med på å redusere behov for fleire årsverk.

Agenda Kaupang skriver at det er sentralt med ein *heiltidskultur* i tenesta. Det er ein forutsetning for heilheitleg kvalitet i arbeidet. Gjennomsnittleg stillingsstørrelse for sjukeheimsavdelinga er i underkant av 50% i Sula. Dei poengterer også at dette kan vere uverdige ansettelsesforhold. Firmaet seier vidare at forskning i feltet viser til at mange små stillingar svekker kvaliteten på tenesta.

Dei seier at Sula kommune bør sikre seg meir tverrprofesjonell kompetansesamansetning i den ambulante heimetenesta. Videre at andel ansatte med bachelor- og fagutdanning bør vere aukande. Fleire av Sula sine einingar har lavere andel fagkompetanse enn landsgjennomsnittet. Tilstrekkeleg kompetanse er avgjerande både for den opplevde kvaliteten og ressursbruken. – dermed kostnadane. Feil eller manglande kompetanse fører ofte til fleire årsverk.

Fleire i heiltidsarbeid kan sikre eit berekraftig velferdssamfunn

Høgre nasjonalt presiserer at dersom velferden skal vere opprettholdt i framtida, krever det at eit aukande arbeids-timetal. Dvs 13 prosent fram mot 2060. Dersom alle kvinner som i dag arbeidar deltid går over til heiltid, vil det åleine auke antall arbeidstimar med åtte prosent.

I dag er vi litt over fire personer i arbeidsfør alder per person i pensjonsalder. I 2060 er det 2,5 arbeidsføre personer per pensjonist, og i 2100 er det to pensjonister per person i arbeidsfør alder. - Å sikre en heiltidskultur er først og fremst eit arbeid for kommunane. Der er det nå lyst ut 283 deltidstillingar ifølgje NAV. Mange med stillingsbrøker heilt ned i 8 -10 %. I Agenda Kaupang sin rapport står det at fleire av dei som blei intervjuet ynskjer seg større stilling, utan å få det. Dette særleg i bu- og aktivitetssentera og ved sjukeheimar. Her var den gjennomsnittlege stillinga på 50%.

Sula kommune

I Sula kommune vil behov for helse- og omsorgstenester auke med over 70 % fram mot 2040. Behovet for helse- og omsorgstenester har auka med ca. 50% fra 1986 til 2017. Sula kommune søker ofte etter nye medarbeidera. Dei hadde ein utlysningstekst i Sunnmørsposten tidleg i september 2018. Dei vil ha helsepersonell til nye stillingar. I annonsa vil Sula tilsette medarbeidera i: Oms bolig 3x69 %, 100%. HBO 92 %, 80 %, 50 %, 57 %. Sulatunet 80 %, 61 %, 80 %, 80 %. Ein slik annonse gir signal om at Sula kommune ikkje satser på en heiltidskultur og kommuna kan derfor få problem med å tiltrekke seg kompetanse.

Når lignande mannsdominerte yrker som politi, flygeledere og andre med 24/7 yrker klarer å tilby sine medarbeidera stillingar og løn som det er mulig å leve av, skikkeleg pensjon og eit skikkeleg forsørgermuligheit, så bør Sula kommune også få dette til. Programmet *Ufrivillig deltid* fra regjeringa Stoltenberg bevilga 75 millioner kroner over en treårsperiode til tiltak som bidro til å redusere omfanget av ufrivillig deltid. Desse midlane har vert fordelt til 47 prosjekter, der 35 av desse er prosjekter i kommunesektoren. Er det noko Sula kommune har arbeidet med?

Små stillingsbrøker kan føre til

- Ansvarsfraskrivning og lite kontinuitet i arbeidet og dermed uheldig for brukerne.
- Dette kan igjen gå utover pasientsikkerheita. Henviser til BEON prinsippet.
- Helsetenester trenger helsefagleg personale – vi kan ikkje utdanne to helsearbeidere for at Sula kommune skal få ein.
- Menn søker helst ikkje på deltidstillingar.
- Kompetente helsearbeidere uteblir.
- Kvinneundertrykkende, det gjelder lønn, pensjon, vere økonomisk avhengig av andre ol.

I Sunnmørsposten 17.09, skriv Ann-Mari Skarbø leder i Fagforbundet i Ålesund, at dei krever av politikerne i Ålesund tilbyr fulle faste stillingar. Vi i Sula Høgre er helt enig. Vi ynsker å framstå som ein arbeidsgivar som tilbyr sine ansatte arbeid så de skal få seg lån, skaffe seg hus og kan leve på den løna dei får fra Sula kommune.

- Ein kostbar rapport må brukast. Sula Høgre foreslår at Rådmannen organiserer om personalpolitikken innafor helse og sosial og at det i framtida normalt vert utlyst 100% stillingar.
- Samtidig bør det tas en gjennomgang av allereie benytta ressursar og så langt som råd, tilby ansatte utvida stillingar innafor same arbeidsgivar.
- Man bør sjå på alternative turnuser som både fagforening og brukere har gitt gode tilbakemeldinger på i andre kommuner.

<http://www.fafo.no/images/pub/2015/20430.pdf>

Sula Høgre v /Frøydis Vasset.

Vibeke Bjørkavåg, Turid Humlen, Jan-Arne Sletta og Tore Havnegjerde

Bakgrunn for saka:

Interpellasjonen vart motteken 25. september, vel innanfor fristen på 10 dagar, og vert meld opp til behandling i kommunestyremøtet 18.oktober.

Utdrag frå møtereglementet til Sula kommunestyre, s.10:

«24. INTERPELLASJON

- a) Kvar medlem kan kome med førespurnad til ordføraren i form av ein interpellasjon. Interpellasjonen bør gjelde prinsipielle spørsmål. Interpellasjonen må vere ordføraren i hende seinast 10 dagar før møtedagen (møtedagen ikkje medrekna).*
- b) Interpellasjonen skal sendast medlemene saman med sakliste og saksdokument.*
- c) Den som har meldt interpellasjonen har rett til å leggje fram ei kort munnleg grunngjeving.*
- d) Møteleiaren svarar på interpellasjonen.*
- e) Ved eventuelt ordskifte kan interpellanten, møteleiaren, rådmannen og gruppeførarane ha ordet to gonger. Elles skal ingen ha ordet meir enn ein gong.*
- f) Møteleiaren, eller 1/3 av medlemene, kan motsetje seg at det vert gjort vedtak i tilknytning til interpellasjonen.»*

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Åge Erstad Remvik	Arkiv:	K1 - 090, K3 - &29
Arkivsaksnr:	12/183 18/19651		

Interpellasjon frå Sula Ap - Deltidsproblematikken i Sula kommune

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Kommunestyret	18.10.2018	066/18

Interpellasjon frå Sula Ap – Deltidsproblematikken i Sula kommune

I Noreg har vi eit kjønnsdelt arbeidsliv, og spesielt i helse og omsorgssektoren, der kvinneandelen av dei tilsette er over 90%, og nær 50 % av desse arbeider deltid.

Dagens arbeidstidsordningar i helse og omsorgssektoren gir ein deltidskultur. Skal vi få fleire fulle stillingar må vi ta eit oppgjær med denne kulturen, seier Kari Ingstad forskar og Førsteamanuensis i sjukepleiefag ved Nord universitet, Bodø.

Kari Ingstad har studert og forska på arbeidstidspørsmål. Grunnlaget for arbeidstidstudiet har ho lagt til politiet og i helsesektoren.

I politiet ser dei på deltid som eit problem for å få turnusar (arbeidstidsordning) til å gå opp. I helsesektoren er det motsett. Der arbeider over halvparten av dei tilsette helsefagarbeidarar og tilsette utan formell kompetanse deltid. Dei som ynskjer å arbeide meir vert møtt med at det er umulig å få turnusen til å gå opp utan omfattande bruk av småstillingar.

På 1990-talet blei det avdekka at mange gjekk ufrivillig i små deltidstillingar.

Partane i arbeidslivet var og er samd i at ein saman må arbeide for ei betre utvikling.

Kva har så skjedd i ettertid? Liten og ingen positiv utvikling. Kva kan grunn til det ver? Er det lov å drista seg til å hevde at dette gjeld kvinnedominerte stillingar, og at dette ikkje ville skje i mannsdominerte fagområder?

Vårt framtidige samfunn treng rekruttering til helse og omsorgstenestene. Skal vi klare det, må ein arbeide målbevisst for å gå frå ein deltidskultur til ein heiltidskultur.

Sula kommune skil seg ikkje ut frå andre kommunar med bruk av

- deltidstillingar
- midlertidige tilsettingar
- eller bruk av vikarbyrå

Ein les ofte annonser om ledige stillingar, der ein framhaldande lyser ut stillingar på størrelse 15 – 25%.

Spørsmål er - Korleis kan vi - Sula kommune som arbeidsgivar tru at unge fagpersonar ynskjer å verte tilsett i små stillingar, der løns og arbeidsvilkåra er slik at ein ikkje kan leve av den løna ein får? Der store deler av stillinga er dagarbeidskontraktar og små vikariater.

At Sula kommune som arbeidsgivar, gjennom tilsettingar i små stillingar, går god for at dei deltidstilsette skal konkurrera om ledige vakter for å få den økonomiske sida av livet til å gå i hop?

Kva tenker vi om desse tilsette som heile tida skal stå til disposisjon for arbeidsgivar, har vanskeleg for å planlegge fritid med sin nære fordi ein er avhengig av å få ledige vakter.

Resultatet av ein slik arbeidsgivarpolitikk skaper ofte dårlegare arbeidsmiljø og er grunnlag for auke i sjukefråvær.

Surnadal kommune fekk Arbeidsmiljøprisen 2013.

Denne var utdelt av Fagforbundet, KS og Utdanningsforbundet i Møre og Romsdal. Grunngevinga for prisen var bla.

Surnadal kommune har arbeid målretta med å behalde arbeidskraft,

- trygge tilsettingsforhold,
- tilbod om auke i stillingstørrelse
- kompetanseheving samt omdøme og rekruttering.
- arbeide for ein heiltidskultur der flest mogeleg av arbeidsstokken skal ha faste tilsetjingar.

Målgruppa for arbeidet var deltidstilsette og vikarar i kommunen. Arbeidet var og er prega av høg involvering av alle partane, med bruk av konsensus i avgjerslene.

Godt samarbeid mellom tillitsvalte verneteneste administrasjon og politikarar danna eit felles ansvar for å lykkast. Demokrati på arbeidsplassen fører til større trivsel og betre arbeidsmiljø.

I Sula kommune brukar vi ofte ord som godt omdøme for å få kvalifiserte medarbeidarar.

La oss saman arbeide for å vidareutvikla begrepet «godt omdøme», at vi kan ver stolt av vår arbeidsgivarpolitikk, at vi kan gjennom samarbeid arbeide for ein heiltidskultur i Sula kommune. Samarbeide med kommunar som har lykkast i dette arbeidet vil gi oss ein styrke i arbeidet.

Sula Arbeiderparti, kommunestyregruppa

Bakgrunn for saka:

Interpellasjonen vart motteken 04. oktober, innanfor fristen på 10 dagar, og vert meld opp til behandling i kommunestyremøtet 18.oktober.

Utdrag frå møtereglementet til Sula kommunestyre, s.10:

«24. INTERPELLASJON

a) Kvar medlem kan kome med førespurnad til ordføraren i form av ein interpellasjon. Interpellasjonen bør gjelde prinsipielle spørsmål. Interpellasjonen må vere ordføraren

- i hende seinast 10 dagar før møtedagen (møtedagen ikkje medrekna).*
- b) Interpellasjonen skal sendast medlemene saman med sakliste og saksdokument.*
- c) Den som har meldt interpellasjonen har rett til å leggje fram ei kort munnleg grunngjeving.*
- d) Møteleiaren svarar på interpellasjonen.*
- e) Ved eventuelt ordskifte kan interpellanten, møteleiaren, rådmannen og gruppeførarane ha ordet to gonger. Elles skal ingen ha ordet meir enn ein gong.*
- f) Møteleiaren, eller 1/3 av medlemene, kan motsetje seg at det vert gjort vedtak i tilknyting til interpellasjonen.»*

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Kjartan Molvær	Arkiv:	K1 - 651, K2 - M70
Arkivsaksnr:	18/920 18/13616		

Sula brannvesen bilskifte og sal av gammal tankbil

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Fagutval for teknisk område	26.09.2018	044/18
Formannskapet	02.10.2018	089/18
Kommunestyret	18.10.2018	067/18

Rådmannen si innstilling:

1. Sula Kommunestyre vedtek å skifte ut kommandobil med ny bil i 2019 under føresetnad at det ikkje fører med seg netto kostnader. Kjøp av ny kommandobil vert innarbeidd i budsjett for 2019.
2. Sula Kommunestyre godkjenner sal av gamal tankbil salgsinntekta vert sett av på kaptialfond med formålet kjøp av kommandobil, dette medfører følgjande budsjettendring:

Ansvar 0.5 Salg av tankbil -kr. 100.000
Ansvar 0.8 Avsetning til kapitalfond «Kjøp av kommandobil» kr. 100.000

26.09.2018 Fagutval for teknisk område

Administrasjonen orienterte om saka.

Saka vart drøfta.

Rådmannen si innstilling vart samrøystes vedtatt.

TEO-044/18 Vedtak:

1. Sula Kommunestyre vedtek å skifte ut kommandobil med ny bil i 2019 under føresetnad at det ikkje fører med seg netto kostnader. Kjøp av ny kommandobil vert innarbeidd i budsjett for 2019.
2. Sula Kommunestyre godkjenner sal av gamal tankbil salgsinntekta vert sett av på kaptialfond med formålet kjøp av kommandobil, dette medfører følgjande budsjettendring:

Ansvar 0.5 Salg av tankbil -kr. 100.000
Ansvar 0.8 Avsetning til kapitalfond «Kjøp av kommandobil» kr. 100.000

02.10.2018 Formannskapet

Rådmannen si innstilling vart samrøystes tilrådd.

F-089/18 Vedtak:

1. Sula Kommunestyre vedtek å skifte ut kommandobil med ny bil i 2019 under føresetnad at det ikkje fører med seg netto kostnader. Kjøp av ny kommandobil vert innarbeidd i budsjett for 2019.
2. Sula Kommunestyre godkjenner sal av gamal tankbil salgsinntekta vert sett av på kapitalfond med formålet kjøp av kommandobil, dette medfører følgjande budsjettendring:

Ansvar 0.5 Salg av tankbil -kr. 100.000

Ansvar 0.8 Avsetning til kapitalfond «Kjøp av kommandobil» kr. 100.000

Bakgrunn for saka:

Sula kommune får ny tankbil i august 2018. Salet av den gamle tankbilen frå 1980 vert annonsert gjennom nettstaden Finn.no og seljast til høgast bud. Forventa salgspris på bilen anslås å ligge mellom 80.000 til 120.000 kroner.

Sula brann og redningsvesen største utfordring er tid. Det å komme tidlegast mogleg i aksjon og setje i verk omgåande tiltak er avgjørende for å oppnå best mogleg resultat. Alle aksjonar er avhengig av hurtig respons for å lykkast.

Sula kommune har no brannsjef i 100% stilling. Dette gjer at brannsjefen på dagtid har moglegheit til å rykkje raskt ut på hendingar. Det å utstyre ny kommandobil med eit sløkkjeanlegg er ønskeleg slik at ein hurtig og sikkert kan setje i verk omgåande tiltak på ulike hendingar i kommuna.

For å finansiere eit slikt slukkeanlegg er det ynskjeleg å settje av pengane frå salet av den gammel tankbilen på kapitalfond i 2018 for å nytte til kjøp av slukkjeanlegg i ny kommandobil som etter planen skal skiftast ut april 2019.

Når det gjeld selve kommandobil er det mogleg å fornye denne bilen regelmessig utan kostnad for Sula kommune. Føresetnad for ei slik fornying er at bilen vert bytta før marknadsverdien på gamal bil fell til under innkjøpskostnad for ny bil. Finansieringa av ny bil skjer i samsvar med gjeldande regelverk og er tufta på at nye brannbilar har fritak for eingongsavgift medan brukt bil kan omsettast til marknadspris.

Saksopplysningar:

Etter Stortingets avgiftsvedtak om eingongsavgift for motorvogner mv. § 5 bokstav n kan det gis fritak for eingongsavgifta for spesialutrusta kjøretøy til bruk for brannvesenet. Det er eit vilkår at vedkommande motorvogn blir godkjent og registrert som slik motorvogn ved første gangs registrering, jf, Finansdepartementets forskrift om eingongsavgift for motorvogner § 4-5. Med spesialutrusta motorvogn til bruk for brannvesenet menes spesialutrusta motorvogner til bruk som utrykkingsbilar som har fastmontert spesialutstyr,

som røykdykkarbiler til bruk i brann/redningsoppgåver.

Intensjonen bak avgiftsfritaket er at disse kjøretøya skal være særskilt tilpassa for å utføre bestemte oppdrag. Det er derfor på visse vilkår at blant anna spesialutrusta kjøretøy til bruk i brannvesenet er gitt eit slikt fritak. Avgjerda er meint for at slike kjøretøy skal være til bruk i akutt beredskap for brann/redningsarbeid.

Det avgjørande må være at bilen er spesialutrusta på ein måte som gjer den uaktuell til anna bruk enn brannvern.

I ein spesialutrusta kjøretøy skal det blant anna være minst 2 røykdykkarstolar med integrerte fester for røykdykkarflasker, bilbelte (eller bilens originale sikkerheitsbelte dersom disse er tilpassa nye stolar) og godkjenning som M1 stol i samsvar med til EU direktiv om seter, setefester og sikkerheitsbelte.

Vurdering:

På grunnlag av at det er eit mål å ha høgst mogleg standard på brannbilane og tilhøyrande utstyr og at utskifting av kommandobil kan skje utan netto kostnad vert det tilrådd å fornye denne bilen i 2019.

For at ein skal få nytta funksjon som brannsjef fullt ut er det fornuftig at den nye kommandobilen får installert eit slukkeanlegg slik at det kan setjas i verk omgåande innsats på ein sikker og god måte så tidleg som mogleg.

Det vert tilråd at pengar frå salet av gammal tankbil vert satt av på eit kapitalfond og nytta til kjøp av slukkeutstyr til bilen.

Finansiering:

Salgsinntekt gammal kommandobil	-kr. 540 000,-?
Salgsinntekt gammal tankbil	-kr. 100 000,-?
Mva kompensasjon	-kr. 160 000,-
Kjøp av ny kommandobil	+kr. 800 000,-?

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Britt Jorunn Blindheim	Arkiv:	K1 - 151
Arkivsaksnr:	18/736 18/18574		

Budsjettkontroll 2. tertial 2018

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Formannskapet	02.10.2018	085/18
Kommunestyret	18.10.2018	068/18

Rådmannen si innstilling:

Budsjettkontrollen blir tatt til vitande

Tittel	Dok.ID
Estimert budsjettavvik 2018 ved rapportering 2. tertial	363413
Vedleggshefte til budsjettkontroll 2. tertial	363466

02.10.2018 Formannskapet

Rådmannen si innstilling vart samrøystes tilrådd.

F-085/18 Vedtak:

Budsjettkontrollen blir tatt til vitande.

Bakgrunn for saka:

Rapporten er basert på tertial rapporter frå einingsleiarane og kommunalsjefane sine vurderingar.

Saksopplysningar:

Frie inntekter, skatt og rammetilskot:

	Vedtatt Bud. 2018	Prognose KS 1. mars	Prognose etter Kommunepr.
Sum rammetilskot ekskl. inntektsutjamning	250 177	250 436	
Skatteinntekter + inntektsutjevning	260 024	257 778	
Sum frie inntekter	510 201	508 214	

Etter denne prognosen har vi ein inntektssvikt på 2,5 mill. kroner. Den sterke auken i skatteinntekter har dei 2 føregåande år vore om hausten. Ny prognose får vi når statsbudsjettet vert framlagt i oktober.

Avsette midlar til lønsoppgjer

Etter at dei lokale lønsforhandlingane er ferdige ser det ut som om vi får eit mindreforbruk på kr. 150.000.

Renteutgifter/renteinntekter/avkastning

Renteutgiftene vil bli om lag som budsjettert. Avkastning frå fondsforvaltning er dei 8 første månadane på 2,3 mill. kroner over budsjett i august, rente inntektene er 1,1 mill. over budsjett i august. Estimerer ein same avkastning dei neste 4 månadane vert meirinntekta på 5,1 mill. kroner. Avkastninga varierer mykje frå månad til månad og er vanskeleg å estimerer, i verste fall kan avkastninga vere negativ.

Premieavvik / pensjon

Ny prognose frå KLP og SPK viser ein auka kostnad i 2018 på kr. 202.630.

Avdrag

Ny berekning av avdrag viser ei innsparing på 1 mill. kroner.

Tilskot private barnehagar

Med dei barnetala vi har frå 1. august så vil tilskot til dei private barnehagane bli som budsjettert. I rapporten for 1. tertial såg det ut som om det vart eit meirforbruk på 1,5 mill. kroner, årsaken til dette var at Nymarkbakken barnehage tok inn så mange barn om våren at dei opna ei avdeling til. Dette har endra seg då det er tatt inn langt færre barn i private barnehagar frå 01.08.18. Det som er usikkert er utfallet av klagesaker vi har mottatt, dette kan i verste fall medføre ekstra kostnader på 200.000 til 500.000 kroner.

Prognoser for dei ulike einingane

Alle einingane har gått igjennom sine rekneskap/budsjett for å lage prognose for budsjett året.

NAV flyktningemottak

Nav har mottatt mindre flyktningar enn budsjettert, dessutan vart etableringstidspunkt for flyktningane seint på året, dette har medført eit mindreforbruk på 3,5 mill. kroner. For dei flyktningane som kjem i år får vi integreringstilskot for eit heile året uansett kva tidspunkt dei kjem, dette vil gi ei meirinntekt på 2,2 mill. kroner.

Oppsummering av budsjettkontrollen:

Budsjett for 2018 vart saldert gjennom bruk av disposisjonsfond på 18,4 mill. kroner. Prognose pr. 31.08.2018 viser eit mindre forbruk på 5,6 mill. kroner, dette gir eit negativt resultat før bruk av fond på 12,8 mill kroner.

Samandrag av budsjettkontrollen:

Sum sentraladministrasjonen	-360 000
Sum oppvekst	-18 000
Sum KNM	-20 000
Sum Helse- og sosial	1 500 000
Plan, byggesak & oppmåling	600 000
Sum Kommunalteknisk og eiendom	-1 700 000
Frie inntekter (skatt og rammetilskot)	2 514 000
Andre statsliskot	-2 156 000
Renteinntekter og utbytte	-5 100 000
Avdragsutgifter	-1 058 000
Pensjon fellesutgifter	203 000
SUM forventet årsavvik	-5 595 000

Dette er ei forbedring på 11,5 mill. kroner frå 1. tertial. Tabellen under viser dei største endringane.

Private barnehagar, nedgang i barnetal	-1 500 000
TBU, dette skuldast i all hovudsak mindreforbruk i barnevern	-1 200 000
NAV, dette skuldast mindre flyktningar og tilflytting først utpå hausten	-3 500 000
Heimetenestane, estimerer eit meirforbruk dette vart vurdert i balanse 1. tenal	2 000 000
TEØ, forventet mindreforbruk på eiendom samt at PBO ikkje er estimert med eit like stort meirforbruk	-1 900 000
Andre statsliskot, det er estimert eit høgare tilskot til flyktningar ved 2. tertial	-1 500 000
Renteinntekter og utbytte. Endringa gjeld avkastning langsiktig forvaltning samt renteinntekter	-3 100 000
SUM forventet årsavvik	-10 700 000

Vurdering:

Prognose for kommunen; oppsummeringa viser eit mindreforbruk på 5,6 mill. kroner, budsjettett bruk av fond er 18,4 mill. kroner så kommunen driv fortsatt i ubalanse (12,8 mill. kroner).

Dei mest usikre moment i denne budsjettkontrollen er:

- Skatteinntektene har dei siste 2 åra hatt svært stor auke i oktober/november, vil det skje i 2018?
- Avkastning på langsiktig forvaltning kan variere sterkt månad for månad og kan også bli negativ.
- I enkelte einingar kan det også vere store svingingar avhengig av endring av behov/ny behov.

Budsjettavvik prognose pr 2. tertial	Kolonne1	Kolonne2	Kolonne3	Kolonne4
	Regulert årsbudsjett	Vurdert budsjettavvik 31.12	Avvik i %	Kommentar
POLITISK UTVAL	6 463 555	-810 000	-12,5	Estimert mindreforbruk består av: Avsette lønsmidler -150.000kr (anslag før lokale forhandlinger). Til disposisjon formannskapet -460.000kr (ubrukt pr 18.09.18). Kommunerevisjon og kontrollutval -200.000kr
RÅDMANN M/STAB (inkl. støttestab, fellestenester & økonomi)	18 862 115	-200 000	-1,1	Estimert mindreforbruk knytter seg til økonomiavdelinga (vakanse på løn og meirinntekter gebyr).
SERVICEKTR/IKT (inkl. inn og utlån)	15 854 690	650 000	4,1	Einingsleiar forventar overforbruk på IKT som i hovudsak knytter seg til lisensar og kjøp frå andre kommuner
OVERF. TIL SOKNERÅDET OG TRUDOMS.	5 854 000	0	0,0	Einingsleiar vurderar at ansvaret vil gå i balanse i 2018
Sum sentraladministrasjonen	47 034 360	-360 000	-0,8	Truleg eit mindreforbruk
ADM OG POLITISK STYRING - OPPVEKST	1 094 259	0	0,0	Kommunalsjef vurderar at ansvaret vil gå i balanse i 2018
FELLESUTGIFTER UNDERVISNING	6 566 155	-700 000	-10,7	Kommunalsjef vurderer at ansvaret kan gå mot eit mindreforbruk. Dette knytter seg til tilskot til lærarnorm. Men det er knytta usikkerhet til korleis dette faktisk vil ende for 2018.
SOLEVÅG SKULE/SFO	18 943 959	150 000	0,8	Einingsleiar estimerer eit meirforbruk som i hovudsak skulast lågare inntekter på SFO enn budsjett
MÅSEIDE SKULE/SFO	9 286 452	200 000	2,2	Einingsleiar estimerer eit meirforbruk som i hovudsak skuldast kostnader rundt varsla tiltak samt nye tiltak som vert sett i verk i løpet av hausten.
FISKARSTRAND SKULE/SFO	11 983 118	0	0,0	Einingsleiar vurderar at ansvaret vil gå i balanse i 2018
LANGEVÅG SKULE/SFO	33 379 984	-250 000	-0,7	Einingsleiar estimerer eit mindreforbruk på rundt 250.000kr. Planlagte tilsettingar (der det no er vikarar), refusjonar osv kan påverke det endelege resultatet. Estimater er derfor usikkert.
SULA UNGDOMSSKULE	29 192 558	-290 000	-1,0	Einingsleiar estimerer eit mindreforbruk som i hovudsak skuldast ei ledig stilling.
FELLESUTGIFTER BARNEHAGE	975 930	0	0,0	Kommunalsjef vurderar at ansvaret vil gå i balanse i 2018
SUNDE BARNEHAGE	5 015 831	-28 000	-0,6	Einingsleiar estimerer eit mindreforbruk i 2018
MÅSEIDE BARNEHAGE	8 538 202	50 000	0,6	Einingsleiar forventar eit meirforbruk på lønn. Men litt avhengig av korleis diverse refusjonar (svangerskap, pleiepengar, kompetansemidlar osv) så kan eininga gå mot balanse, eller til og med eit mindreforbruk.
LANGEVÅG BARNEHAGE	13 135 693	0	0,0	Einingsleiar vurderar at ansvaret vil gå i balanse i 2018
MOLVÆR BARNEHAGE	8 772 826	-50 000	-0,6	Einingsleiar estimerer eit mindreforbruk i 2018
PRIVATE BARNEHAGER	52 883 497	0	0,0	Basert på barnetall for haugsthalvåret estimerer kommunalsjef at ansvaret vil gå i balanse i 2018. Klager som er sendt inn frå private barnehagar vil kunne komme opp i kr. 500.000. I estimatet er det lagt inn eit beløp på 350.000kr knytta til klagesakene. Så denne kan slå begge veiar i endeleg resultat for 2018.

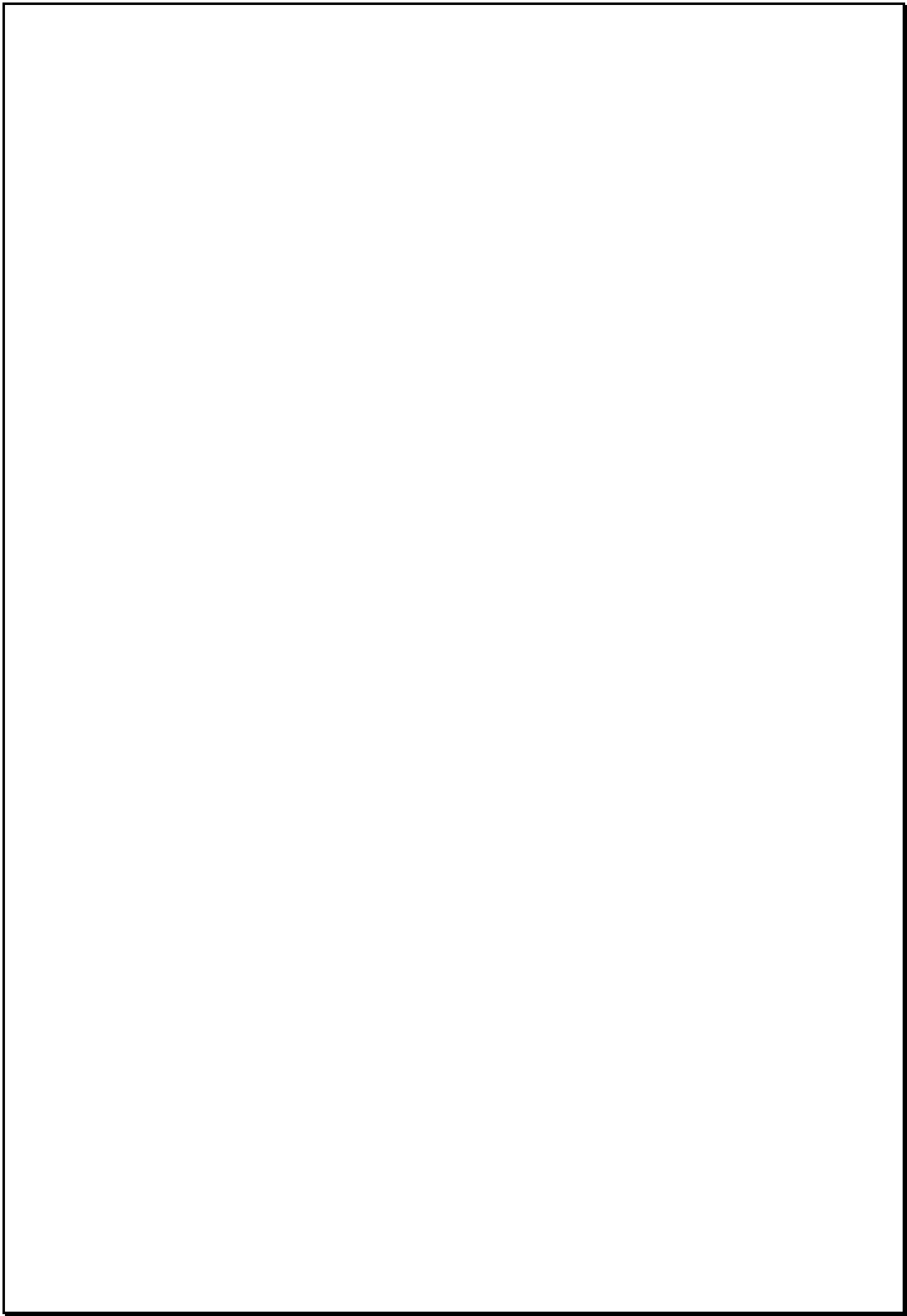
TILTAKSEINING BARN OG UNGE (ppt, barnevern, helsestasjon)	38 114 055	600 000	1,6	Einingsleiar vurderer at TBU totalt sett kan gå med eit meirforbruk på 600.000kr for 2018. Nokre einingar vil gå med meirforbruk medan andre med mindreforbruk. Det største meir- og mindreforbruket kjem sannsynlegvis på einingane EMF og barnevern. For EMF er det estimert eit meirforbruk på ca 1,8 mill, for barnevern og tiltakskoordinator er det estimert eit mindreforbruk på til saman 1,2 mill.
VOKSENOPPLÆRINGA	2 331 668	300 000	12,9	Einingsleiar estimerer eit meirforbruk. Meirforbruken kjem i hovudsak av auka utgifter i eininga "Grunnskule for vaksne"
Sum oppvekst	240 214 187	-18 000	0,0	Trulig eit meirforbruk
ADM OG POLITISK STYRING - KULTUR	1 251 944	0	0,0	Einingsleiar vurderer at ansvaret vil gå i balanse i 2018
MUSIKKSKULE OG KULTURSKULE	2 982 689	0	0,0	Einingsleiar vurderer at ansvaret vil gå i balanse i 2018
BIBLIOTEK	2 097 888	0	0,0	Einingsleiar vurderer at ansvaret vil gå i balanse i 2018
BARN OG UNGE	1 378 034			Einingsleiar vurderer at ansvaret vil gå i balanse i 2018
ANNA KULTUR, FRITIDSKLUBB OG UTEKONTAKT	1 986 071	0	0,0	Einingsleiar vurderer at ansvaret vil gå i balanse i 2018
Sum KNM	9 696 626	-20 000	-0,2	Einingsleiar vurderer at eininga totalt sett vil gå mot eit lite mindreforbruk
ADM OG POLITISK STYRING - HELSE OG OMSORG	3 194 704		0,0	Kommunalsjef vurderer at ansvaret vil gå i balanse i 2018
HELSEAVDELING	17 085 431	0	0,0	Einingsleiar vurderer at ansvaret vil gå i balanse i 2018
NAV	17 523 780	-3 500 000	-20,0	Einingsleiar estimerer eit mindreforbruk. Mindreforbruket kjem i hovudsak frå eining for "integrerintsteneste flyktningar" og kjem av at tilskota frå staten har kome før dei tilhøyrande utgiftene. Flykningsrekneskapet må eigentleg sjåast over fleire år.
SULATUNET	42 436 442	0	0,0	Einingsleiar vurderer at ansvaret vil gå i balanse i 2018
HEIMETENESTA	45 940 248	2 000 000	4,4	Einingsleiar estimerer eit meirforbruk i 2018
BUKOLLEKTIVA	35 984 503	1 600 000	4,4	Einingsleiar estimerer eit meirforbruk i 2018. Dette skyldast i hovudsak at det vert drifta med fleire tilsette enn budsjettert. Det er utfordringane ved M17 som ligg til grunn for dette.
BU- OG AKTIVITETSTENESTA	60 919 127	1 400 000	2,3	Einingsleiar estimerer eit meirforbruk i 2018. Meirforbruket skyldast i hovudsak ekstra bemanning pga auka behov og pålegg frå både fylkesmann og politi, samt meirforbruk på BPA.
Sum Helse- og sosial	223 084 235	1 500 000	0,7	Trulig eit meirforbruk
Plan, byggesak & oppmåling	4 656 102	600 000	12,9	Einingsleiar estimerer eit meirforbruk for 2018. Dette skyldast i hovudsak at inntektene er lågare enn budsjettert.
ADMINISTRASJON OG FELLESTENESTER KOMTEKN	3 557 630	-600 000	-16,9	Estimert mindreforbruk skyldast i hovudsak lønnsutgifter som er budsjettert på eininga men som i rekneskapet blir fordelt til VAR-området.
VEGAR	3 297 246		0,0	Einingsleiar vurderer at ansvaret vil gå i balanse i 2018
BRANN	6 249 358		0,0	Einingsleiar vurderer at ansvaret vil gå i balanse i 2018

KOMMUNALE BYGG, EIGEDOMSFORVALTING, PARK	11 170 564	-1 100 000	-9,8	Einingsleiar estimerar eit mindreforbruk for 2018. Dette skuldast i hovudsak lågare kostnader til stell av park og grøntareal enn budsjettert, samt at det har vore jobba meir på investeringsprosjekt og mindre på driftsprosjekt enn budsjettert.
Sum Kommunalteknisk og eigedom	24 274 798	-1 700 000	-7,0	Truleg eit mindreforbruk
Vatn, avløp, renovasjon og feiing	-12 342 419	0	0,0	Einingsleiar vurderar at eininga vil gå i balanse i 2018
Frie inntekter (skatt og rammetilskot)	-510 201 000	2 514 000	-0,5	Prognose frå KS etter kommuneprp i mai. Ny prognose ifbm statsbudsjettet
Andre statstilskot	-35 147 193	-2 156 000		Tilskot flyktningar, samt flytting av stilling som skal finansierast gjennom tilskot.
	-2 690 000	-5 100 000		Avkastning frå Fondsforvaltning er ca 2,3 mill bedre enn budsjett pr august. Renteinntekter er ca, 1,1 mill bedre enn budsjett pr august. I estimatet har vi gjort ei framskriving av avkastninga for dei 8 første månandane. Avkastninga kan variere mykje frå månad til månad og er vanskeleg å estimere.
Renteinntekter og utbytte			189,6	
Renteutgifter	15 427 949	0	0,0	
Avdragsutgifter	29 815 511	-1 058 000	-3,5	Berekning minste avdrag
Bruk og avsetning fond	-21 667 040	0	0,0	
Pensjon fellesutgifter	-12 156 116	203 000	-1,7	Prognose august
Sum kommunestyret sitt område	-536 617 889	-5 597 000	1,0	Truleg eit mindreforbruk, men spesielt "Frie inntekter" og "Renteinntekter og utbytte" kan endre seg mykje i løpet av året.
SUM forventa årsavvik	0	-5 595 000		Truleg eit mindreforbruk

SULA KOMMUNE

VEDLEGG BUDSJETTKONTROLL – 2. TERTIAL 2018

Oppvekst

SAKSFRAMLEGG

-

Saksbehandlar: Anne-Grethe Skjærseth
Arkivsaksnr.: 18/98 - 55

Arkiv: K1 - 151

Oppvekst - budsjettkontroll 2.tertial 2018

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Fagutvalet for oppvekst		

Rådmannen si innstilling:

Det faste utvalet for oppvekst tek budsjettkontrollen per 2.tertial 2018 til vitande.

Vedlegg:

Tittel	Dok.ID
Langevåg barnehage - 2. tertialrapport 2018	361286
Molvær barnehage 2. tertialrapport 2018	361287
Måseide barnehage - 2.tertialrapport 2018	361290
Sunde barnehage - 2. tertialrapport	361288
Fiskarstrand skule 2.tertialrapport 2018	361318
Langevåg skule - andre tertialrapport 2018	360885
Måseide skule- 2.tertialrapport	361285
Solevåg skule - 2. tertialrapport 2018	361289
Sula ungdomsskule - 2.tertialrapport 2018	361284
Vaksenopplæringa i Sula - 2. tertialrapport 2018	361037
TBU 2. tertialrapport 2018	361278

Bakgrunn for saka:

Fagutvala i Sula kommune får økonomirapport til kvart møte. Fra Kultur- og oppvekstsektoren (KO) kjem to rapportar; denne for oppvekstområdet til OP samt ein eigen rapport for kultureininga til KUF.

Etter kvar tertial vert det laga tertialrapportar som gir ein meir inngående informasjon om prognoser og fråvær. Tertialrapportane går til kommunestyret i samla felles sak.

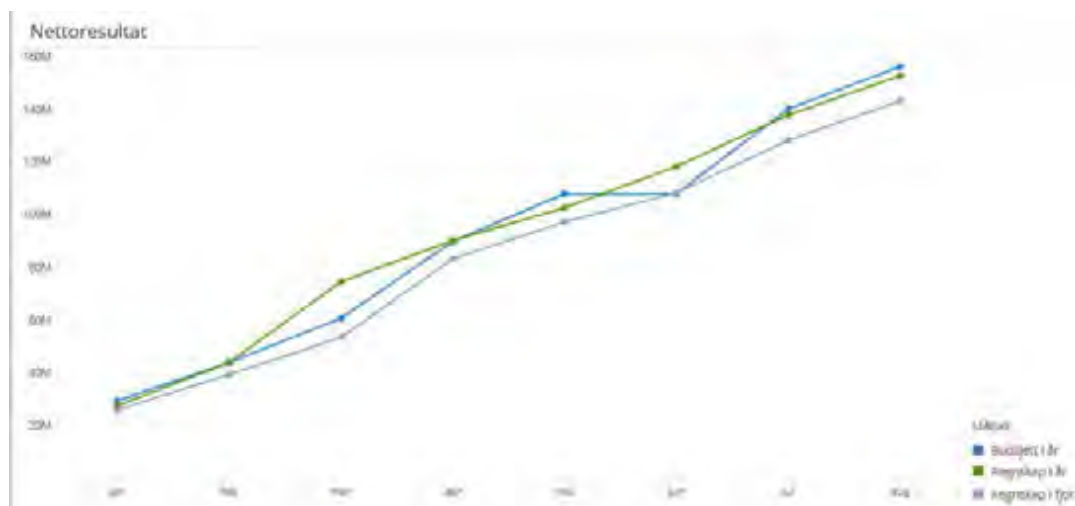
Saksopplysningar:

Det vert synt til einingsleiarane sine rapportar (vedlegg).

NETTORESULTAT pr. 2,tertial
Oppvekstsektoren

Ansvar	Inntekter/Utgifter	Regnskap 18	Budsjett hittil	Avvik i perioden	Forbruk i %		Budsjett 2018	Forbruk i %
		154 209 659	157 580 546	-3 370 886	97,9		240 214 187	64,2
21010	OPPVEKST UTVALET	41 725	68 394	-26 669	61,0		133 968	31,1
21020	ADMINISTRASJON OPPVEKST	779 551	608 369	171 182	128,1		960 291	81,2
22110	FELLES UNDERV. KONTO	1 991 592	4 050 877	-2 059 285	49,2		6 566 155	30,3
22120	FELLES SFO KONTO	-10	0	-10	0,0		0	0,0
22210	SOLEVÅG SKULE UNDERV.	11 318 487	11 561 223	-242 737	97,9		18 132 656	62,4
22220	SOLEVÅG SFO	404 561	525 892	-121 331	76,9		811 303	49,9
22310	MÅSEIDE SKULE UNDERV.	5 111 943	5 394 565	-282 622	94,8		8 459 430	60,4
22320	MÅSEIDE SFO	277 830	530 095	-252 265	52,4		827 022	33,6
22410	FISKARSTRAND SKULE UNDERV.	6 768 831	7 120 224	-351 393	95,1		11 149 223	60,7
22420	FISKARSTRAND SFO	498 313	537 933	-39 620	92,6		833 895	59,8
22510	LANGEVÅG SKULE UNDERV.	20 052 762	20 741 929	-689 167	96,7		32 448 538	61,8
22520	LANGEVÅG SFO	625 845	626 123	-278	100,0		931 446	67,2
22710	SULA UNGDOMSSKULE	18 356 665	18 654 422	-297 757	98,4		29 192 558	62,9
23110	FELLESUTGIFTER BARNEHAGE	970 471	650 264	320 207	149,2		975 930	99,4
23120	SUNDE BARNEHAGE	3 039 312	3 208 360	-169 047	94,7		5 009 569	60,7
23121	STYRKING SUNDE BARNEHAGE	-210 602	2 630	-213 232	-8 007,6		6 262	-3 363,2
23130	MÅSEIDE BARNEHAGE	5 325 483	5 462 075	-136 593	97,5		8 536 603	62,4
23131	STYRKING MÅSEIDE BARNEHAGE	-84 538	672	-85 210	-12 587,9		1 599	-5 286,9
23150	LANGEVÅG BARNEHAGE	8 420 559	8 395 292	25 267	100,3		13 133 254	64,1
23151	STYRKING LANGEVÅG BARNEHAGE	-216	1 024	-1 240	-21,1		2 439	-8,9
23160	MOLVÆR BARNEHAGE	5 393 555	5 618 915	-225 360	96,0		8 771 200	61,5
23161	STYRKING MOLVÆR BARNEHAGE	-147 165	683	-147 848	-21 549,3		1 626	-9 050,7
23210	PRIVATE BARNEHAGAR	40 739 493	39 700 706	1 038 787	102,6		52 883 497	77,0
24010	VAKSEN OPPLÆRING - REHAB/HAB	1 321 475	1 361 281	-39 806	97,1		2 125 014	62,2
24020	OPPLÆRING INVANDARAR	-318 507	20 267	-338 774	-1 571,6		30 400	-1 047,7
24030	GRUNNSKULE VAKSNE OPPL.L §4	402 789	117 503	285 287	342,8		176 254	228,5
25100	FELLES TBU	614 277	696 225	-81 948	88,2		1 082 082	56,8
25110	PPT	2 712 465	2 849 275	-136 810	95,2		4 465 228	60,7
25120	SPESPED. HJELP. BHG	1 971 053	1 967 421	3 632	100,2		3 073 517	64,1
25121	STYRKA BARNEHAGETILBOD	2 394 028	2 328 656	65 372	102,8		2 506 357	95,5
25122	STYRKA BHG. TOSPRÅK	221 773	3 002	218 771	7 387,5		4 503	4 925,0
25130	HELSESTASJON	2 313 806	3 608 071	-1 294 265	64,1		5 651 912	40,9
25131	TILTAKSKOORDINATOR - FØREBYGGAND	263 426	501 907	-238 480	52,5		784 229	33,6
25140	BARNEVERN	10 876 934	11 578 151	-701 216	93,9		21 750 380	50,0
25150	BUFELLESKAPET EM	1 761 693	-911 878	2 673 571	-193,2		-1 204 153	-146,3

Resultatutvikling hittil (per august):

KOMMENTAR:

Kontroll per 2. tertial syner stor variasjon i einingane, og god budsjettdisiplin. Resultatet så langt inneber at vel 64 % av ramma er brukt per august, mot 62% på samme tid i fjor. Årsrekneskapen 2017 synte eit meirforbruk på kommunal drift på vel 1 mill, men bunnlinja vart redda av eit stort mindreforbruk (3, 3 mill) på overføring til/fra private barnehagar.

For 2018 er det enno mange usikre faktorar per august, og i motsetnad til i fjor ser overføringar til private barnehagar ut til å gå i ballanse, noko som er ein effekt av at færre born enn før pendlar ut og fleire inn i Sula.

Vurderinga per i dag er difor at sektoren vil gå i ballanse totalt sett.

Igangsette effektiviserings tiltak i oppvekstsektoren:

Ansvar 21020 og 21110 Innstramminga på kr 750 000 er p.t. ikkje fordelt på einingane, men det er sett i gang fleire effektiviseringstiltak i sektoren fra januar 2018:

Barnehagane:

- Ferieavviklinga i barnehagane – innsparingstiltak med utprøving og erfaringsinnhenting i 2018 – full effekt fra 2019.
- Ved ledig kapasitet i kommunale barnehagar vil barnehageplassar nyttast til born utan rett.

Skulane:

- Aktiv læring med undervisningsteknologi i skulen – prioritert omstillingskostnad over to år (2018-2019) for å oppnå betre kvalitet og tilpassing, og dermed minske omfanget av kostnadskrevjande, særskilte tiltak - *kompetanseheving* var ikkje endeleg avklart før kommunestyret gjorde sitt vedtak om å lease nettbrett juni 2018, og vart difor ikkje budsjettet. Utgiftene vert så langt det er råd dekkja gjennom mindreforbruk på andre postar.
- Omorganisering av begynneropplæring i norsk til born som ikkje kan følgje ordinær norskopplæring er under utgreiing
- Etablere digital samhandlingsplattform i tverrfaglig arbeid om born som treng særskilt merksemd (bhg/skule, føresette, TBU).

TBU/heile oppvekstsektoren:

- Forebyggje meir for å reparere mindre:
  - Vidareutvikling av hensiktsmessige samhandlingar mellom barnehage/skule og hjelpeprofesjonane i TBU (PPT, Skulehelsetenesta/ helsestasjon/jordmor og barnevern). Prosjektmidlar vert brukt til å utvikle varige tiltak.
  - Psykisk helse for barn og unge, etablere faste program på ulike alderssteg
  - Kjernebarnevern vs velferdsbarnevern – bevisstgjeriing. TBU ønsker å få hjelp fra Agenda Kaupang til å gå djupare inn i dette. Stillingar som kan arbeide førebyggjande ute i bhg og skule.
- Generelt krav om effektivisering, jf ARDU, målsettingar for kvar eining i budsjett 2019.

Ulike faktorar som vil påverke sluttresultatet 2018:

Etter ein roleg sommarmånad, inneber nytt arbeidsår i barnehage og skule (og dermed TBU) oftast endringar knytt til kull-skifte. Dette vil ofte påverke driftsutgiftene. Er det kjente endringar fra haustsemesteret, så freistar leiar å ta høgde for dette ved å «halde igjen» i første del av kalenderåret.

Årsresultatet 2018 kan og verte påverka av statlege overføringar til lærarnorm fra hausten, og her veit vi meir nøyaktig behov etter GSI-rapportering per 1.10.

Opplæring og leiarutviklingsprogram knytt til prosjektet Aktiv læring på nettbrett i skulen er i gang for fullt no i haust (22110). Medan det er tilført midlar til anskaffing av nettbrett, skal eit svært omfattande kompetansehevingsprogram til lærarane, foreldra og leiarane, samt modellering i klasseromma, dekkast innanfor eksisterande ramme. Her kjem faktura fortløpande

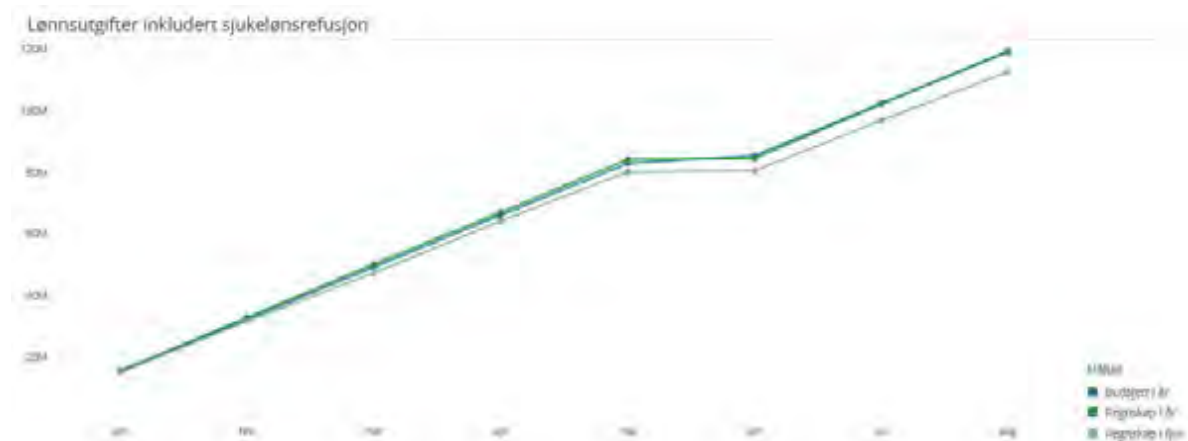
etter kvar samling, totalt i 2018 om lag 400 000 kroner. For å komme i gang med omstillinga, har vi lagt opp til å dekke inn desse utgiftene via mindreforbruk på andre postar i 2018. (For 2019 vil kostnadane vere kjent og bli budsjettert).

Barnevern ser lovande ut, samanlikna med tidlegare år. Det er færre born i fosterheim i andre kommunar, dette medfører ein netto reduksjon i kostnader til tiltak, gjeld både fosterheimsgodgjerdsel og opplæring.

Det er ein auke i talet på unge vaksne med rett til eksamensretta grunnskule (vaksenopplæring). Utfallet av klager frå private barnehagar kan få innverknad, klagene ligg hos fylkesmannen og vil, om klagar får medhald, innebære ein auke i overføringa.

LØNNSUTFTGIFTER (inkl sjukelønsref) pr august

Ansvar	R 2018 hittil	B 2018 hittil	Avvik hittil	Forbr. i %		Årsbud.	Avvik fr.	Forbr. i %
				hittil				
ALLE	120 416 938	120 758 897	-341 959	99,7		188 362 848	253 165 924	63,9
21010 OPPVEKST UTVALET	36 066	62 755	-26 689	57,5		125 510	6 732	28,7
21020 ADMINISTRASJON OPPVEKST	714 214	763 801	-49 587	93,5		1 193 439	1 425 345	59,8
22110 FELLES UNDERV. KONTO	77 034	255 584	-178 550	30,1		399 350	-116 894	19,3
22210 SOLEVÅG SKULE UNDERV.	11 658 208	11 729 745	-71 537	99,4		18 186 697	24 560 066	64,1
22220 SOLEVÅG SFO	1 447 138	1 669 572	-222 434	86,7		2 615 152	2 691 022	55,3
22310 MÅSEIDE SKULE UNDERV.	5 375 208	5 336 644	38 565	100,7		8 372 548	11 336 549	64,2
22320 MÅSEIDE SFO	969 425	1 235 547	-266 122	78,5		1 937 565	1 616 992	50,0
22410 FISKARSTRAND SKULE UNDERV.	6 998 824	7 051 329	-52 505	99,3		10 950 538	14 711 815	63,9
22420 FISKARSTRAND SFO	1 318 409	1 546 412	-228 003	85,3		2 417 401	2 416 765	54,5
22510 LANGEVÅG SKULE UNDERV.	20 557 049	20 195 842	361 207	101,8		31 226 553	44 149 292	65,8
22520 LANGEVÅG SFO	3 240 302	3 233 287	7 015	100,2		5 043 150	6 837 958	64,3
22710 SULA UNGDOMSSKULE	18 015 082	18 232 042	-216 960	98,8		28 558 988	37 496 314	63,1
23110 FELLESUTGIFTER BARNEHAGE	0	8 544	-8 544	0,0		13 350	-13 350	0,0
23120 SUNDE BARNEHAGE	3 908 136	3 759 810	148 326	103,9		5 893 513	8 436 320	66,3
23121 STYRKING SUNDE BARNEHAGE	231 558	2 630	228 928	8 804,4		6 262	842 784	3 697,8
23130 MÅSEIDE BARNEHAGE	6 631 320	6 552 314	79 006	101,2		10 283 574	14 031 267	64,5
23131 STYRKING MÅSEIDE BARNEHAGE	184 355	672	183 683	27 450,9		1 599	674 370	11 529,4
23150 LANGEVÅG BARNEHAGE	10 294 096	10 052 803	241 293	102,4		15 786 026	21 958 993	65,2
23151 STYRKING LANGEVÅG BARNEHAGE	410 602	1 024	409 578	40 083,0		2 439	1 503 102	16 834,9
23160 MOLVÆR BARNEHAGE	6 762 313	6 699 808	62 505	100,9		10 499 953	14 295 193	64,4
23161 STYRKING MOLVÆR BARNEHAGE	105 227	683	104 544	15 408,4		1 626	384 207	6 471,5
24010 VAKSEN OPPLÆRING - REHAB/HAB	1 231 362	1 253 362	-22 000	98,2		1 963 135	2 551 858	62,7
25100 FELLES TBU	597 529	603 909	-6 380	98,9		943 608	1 247 332	63,3
25110 PPT	2 534 687	2 601 792	-67 104	97,4		4 094 003	5 199 851	61,9
25120 SPESPED. HJELP. BHG	1 794 850	1 767 852	26 999	101,5		2 774 163	3 806 955	64,7
25130 HELSESTASJON	4 026 712	3 577 461	449 251	112,6		5 605 998	9 158 612	71,8
25131 TILTAKSKOORDINATOR - FØREBYGGA	260 419	501 907	-241 488	51,9		784 229	170 641	33,2
25140 BARNEVERN	8 379 838	9 477 398	-1 097 560	88,4		14 642 261	16 083 811	57,2
25150 BUFELLESKAPET EM	2 656 975	2 584 369	72 605	102,8		4 040 218	5 702 022	65,8

Lønsrapporten er per august og syner at oppvekst no, totalt sett, ligg bra an, alt i alt er det brukt 63,9 % av årsbudsjettet. Samstundes veit vi at det dukkar opp nye behov ved starten av nytt barnehage- og skuleår, som ikkje var kjendt, og difor ikkje teke høgde for då budsjettet vart utarbeidd.

EMF går med 1.8 mill i meirforbruk for 2018 (budsjettet var feil på bakgrunn av for høgt budsjettert inntekt).

Barnevern ligg an til 1.3 mill i mindreforbruk (i hovudsak pga. lågare utgifter lønn fosterheim og ugifter til staten og innsparing på lønn tiltakskoordinator som starta i jobben først på våren, 0.2 mill).

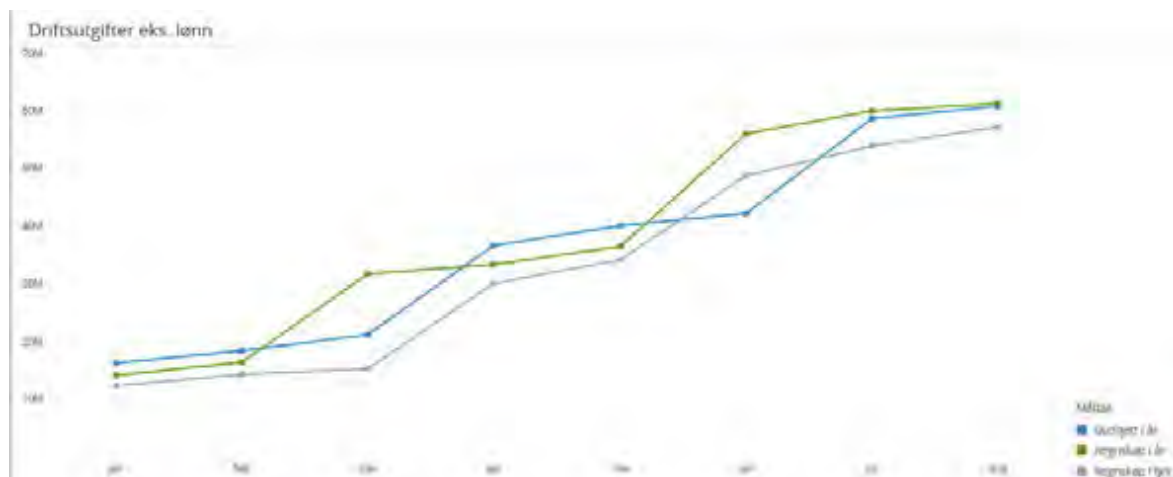
Lærarnormen gjeld fra august 2018 og er innfridd i Sulaskulen, ut i frå berekningane per august og basert på tidlegare ordning med statlege midlar til lærarstyrking 1.-4.trinn og med dei stillingane som vart tilført i 2017- og 2018-budsjettet. Normen medfører ei eksta tildeling for hausten på vel 900 000 kr. Her vil vi følge med på utviklinga i GSI-rapporteringa i oktober, og eventuelt justere.

Barnehagenormen ser ikkje ut til å få konsekvensar for driftskostnadane i Sula sine kommunale barnehagar, norma er allereie innfridd i kommunale barnehagar.

Stillingane (25120) som skal ivareta spesialpedagogisk hjelp i alle barnehagane, er, slik det er meldt over tid, forstrekt, og dei tilsette spesialpedagogane maktar ikkje lenger å imøtekomme dei behova som vert meldt. Også styrarane i private barnehagar formidlar uro for situasjonen.

DRIFTSUTGIFTER (eks løn) per 2.tertial

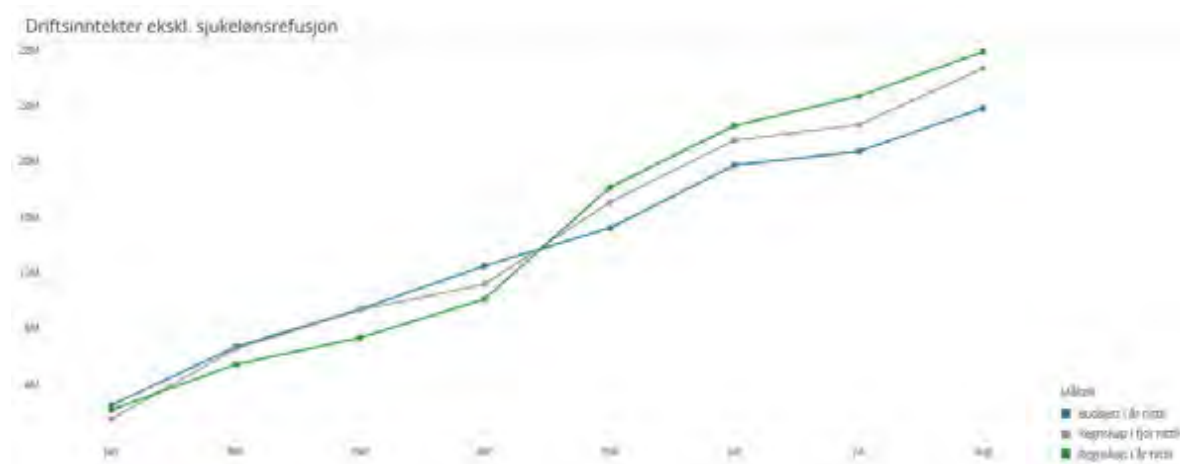
Ansvar		R 2018 hittil	B 2018 hittil	Forbr. hittil	Forb. % hittil	Årsbud.	Forb. total bud %
	ALLE	61 910 976	61 357 834	553 142	100,9	88 258 917	70,1
21010	OPPVEKST UTVALET	5 659	5 639	20	100,4	8 458	66,9
21020	ADMINISTRASJON OPPVEKST	65 337	344 568	-279 231	19,0	516 852	12,6
22110	FELLES UNDERV. KONTO	3 969 156	3 795 293	173 863	104,6	6 166 805	64,4
22210	SOLEVÅG SKULE UNDERV.	474 844	707 631	-232 787	67,1	1 061 447	44,7
22220	SOLEVÅG SFO	83 297	89 865	-6 567	92,7	134 797	61,8
22310	MÅSEIDE SKULE UNDERV.	184 815	355 484	-170 670	52,0	533 227	34,7
22320	MÅSEIDE SFO	37 177	26 046	11 131	142,7	39 069	95,2
22410	FISKARSTRAND SKULE UNDERV.	242 782	492 045	-249 262	49,3	738 067	32,9
22420	FISKARSTRAND SFO	45 185	60 190	-15 005	75,1	90 285	50,0
22510	LANGEVÅG SKULE UNDERV.	790 010	1 351 796	-561 786	58,4	2 027 694	39,0
22520	LANGEVÅG SFO	228 006	200 064	27 942	114,0	300 096	76,0
22710	SULA UNGDOMSSKULE	721 672	687 147	34 525	105,0	1 030 720	70,0
23110	FELLESUTGIFTER BARNEHAGE	1 392 251	641 720	750 531	217,0	962 580	144,6
23120	SUNDE BARNEHAGE	184 096	244 241	-60 145	75,4	366 362	50,2
23121	STYRKING SUNDE BARNEHAGE	-9 686	0	-9 686	0,0	0	0,0
23130	MÅSEIDE BARNEHAGE	317 345	471 012	-153 667	67,4	706 518	44,9
23131	STYRKING MÅSEIDE BARNEHAGE	-20 509	0	-20 509	0,0	0	0,0
23150	LANGEVÅG BARNEHAGE	668 152	669 947	-1 795	99,7	1 004 921	66,5
23151	STYRKING LANGEVÅG BARNEHAGE	-34 232	0	-34 232	0,0	0	0,0
23160	MOLVÆR BARNEHAGE	323 242	422 942	-99 700	76,4	634 413	51,0
23161	STYRKING MOLVÆR BARNEHAGE	-37 908	0	-37 908	0,0	0	0,0
23210	PRIVATE BARNEHAGAR	42 204 943	41 132 039	1 072 904	102,6	55 030 497	76,7
24010	VAKSEN OPPLÆRING -REHAB/HAB	90 114	107 817	-17 703	83,6	161 725	55,7
24020	OPPLÆRING INVANDARAR	598 684	1 086 933	-488 249	55,1	1 630 400	36,7
24030	GRUNNSKULE VAKSNE OPPL.L §4	402 789	117 503	285 287	342,8	176 254	228,5
25100	FELLES TBU	230 188	92 313	137 876	249,4	138 469	166,2
25110	PPT	182 575	247 357	-64 782	73,8	371 035	49,2
25120	SPESED. HJELP. BHG	208 252	199 543	8 710	104,4	299 314	69,6
25121	STYRKA BARNEHAGETILBOD	2 394 028	2 328 656	65 372	102,8	2 506 357	95,5
25122	STYRKA BHG. TOSPRÅK	221 773	161 002	60 771	137,7	241 503	91,8
25130	HELSESTASJON	215 980	122 959	93 021	175,7	184 439	117,1
25131	TILTAKSKOORDINATOR - FØREBYGGAND	3 007	0	3 007	0,0	0	0,0
25140	BARNEVERN	4 854 610	4 513 250	341 361	107,6	10 172 364	47,7
25150	BUFELLESKAPET EM	673 342	682 833	-9 491	98,6	1 024 249	65,7

Midlar til styrking for born med nedsett funksjonsevne i barnehage og SFO er no fordelt for 2018. Midlane til å innfri lærarnormen er ikkje fordelt.

DRIFTSINNTEKTER (EKS. SJUKEREFUSJON)

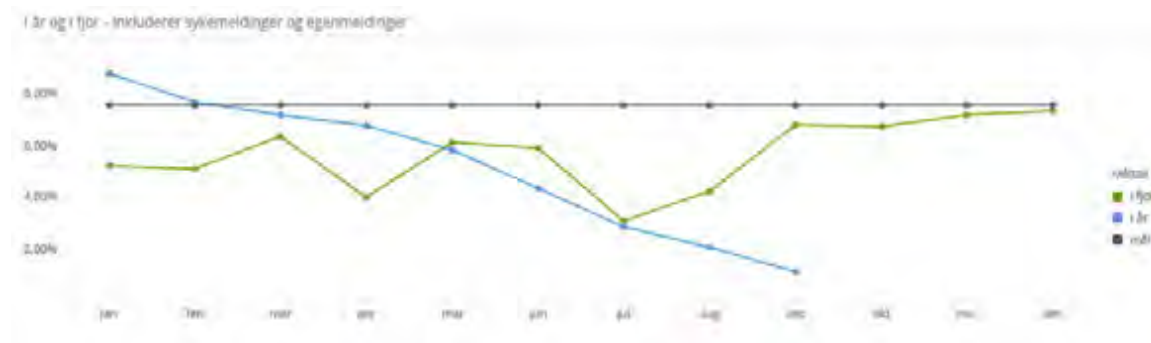
Ansvar	R 2018 hittil	B 2018 hittil	Avvik. hittil	Forbr i %	Årsbud.	Inntekt i % av bud.
ALLE	-28 118 255	-24 052 096	-4 066 159	116,91	-35 681 444	78,80
22110 FELLES UNDERV. KONTO	-2 054 597	0	-2 054 597	0,00	0	0,00
22120 FELLES SFO KONTO	-10	0	-10	0,00	0	0,00
22210 SOLEVÅG SKULE UNDERV.	-814 566	-877 483	62 917	92,83	-1 117 483	72,89
22220 SOLEVÅG SFO	-1 125 875	-1 233 875	108 000	91,25	-1 939 140	58,06
22310 MÅSEIDE SKULE UNDERV.	-448 080	-297 563	-150 517	150,58	-446 345	100,39
22320 MÅSEIDE SFO	-728 772	-731 498	2 726	99,63	-1 149 612	63,39
22410 FISKARSTRAND SKULE UNDERV.	-472 775	-424 018	-48 757	111,50	-540 685	87,44
22420 FISKARSTRAND SFO	-865 281	-1 068 862	203 581	80,95	-1 674 082	51,69
22510 LANGEVÅG SKULE UNDERV.	-1 294 297	-805 709	-488 588	160,64	-805 709	160,64
22520 LANGEVÅG SFO	-2 842 463	-2 807 228	-35 235	101,26	-4 411 800	64,43
22710 SULA UNGDOMSSKULE	-380 089	-266 667	-113 422	142,53	-400 000	95,02
23110 FELLESUTGIFTER BARNEHAGE	-421 780	0	-421 780	0,00	0	0,00
23120 SUNDE BARNEHAGE	-1 052 920	-796 342	-256 578	132,22	-1 251 281	84,15
23121 STYRKING SUNDE BARNEHAGE	-432 475	0	-432 475	0,00	0	0,00
23130 MÅSEIDE BARNEHAGE	-1 623 183	-1 562 480	-60 703	103,89	-2 455 332	66,11
23131 STYRKING MÅSEIDE BARNEHAGE	-248 384	0	-248 384	0,00	0	0,00
23150 LANGEVÅG BARNEHAGE	-2 541 689	-2 329 283	-212 406	109,12	-3 660 429	69,44
23151 STYRKING LANGEVÅG BARNEHAG	-376 586	0	-376 586	0,00	0	0,00
23160 MOLVÆR BARNEHAGE	-1 692 000	-1 503 834	-188 165	112,51	-2 363 166	71,60
23161 STYRKING MOLVÆR BARNEHAGE	-214 484	0	-214 484	0,00	0	0,00
23210 PRIVATE BARNEHAGAR	-1 465 450	-1 431 333	-34 117	102,38	-2 147 000	68,26
24020 OPPLÆRING INVANDARAR	-917 191	-1 066 667	149 476	85,99	-1 600 000	57,32
25100 FELLES TBU	-213 440	0	-213 440	0,00	0	0,00
25110 PPT	-4 797	0	-4 797	0,00	0	0,00
25120 SPESPED. HJELP. BHG	-32 050	0	-32 050	0,00	0	0,00
25122 STYRKA BHG. TOSPRÅK	0	-158 000	158 000	0,00	-237 000	0,00
25130 HELSESTASJON	-1 928 886	-92 667	-1 836 219	2 081,53	-139 000	1 387,69
25140 BARNEVERN	-2 357 514	-2 419 000	61 486	97,46	-3 074 000	76,69
25150 BUFELLESKAPET EM	-1 568 623	-4 179 587	2 610 964	37,53	-6 269 380	25,02

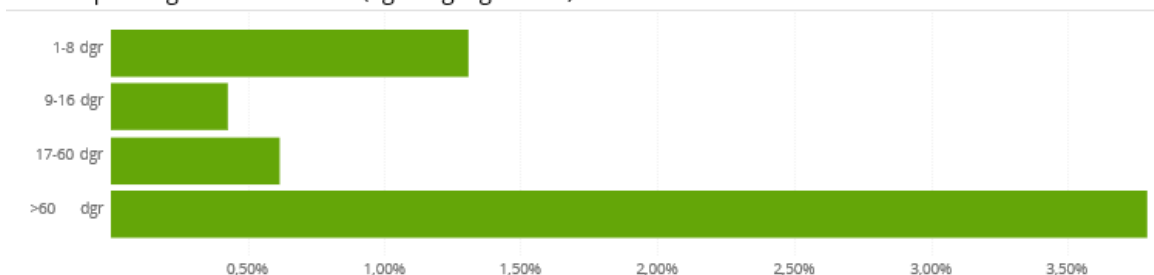
Inntektene er høgare enn forventa/budsjettet om ein ser sektoren under eitt, dette skuldast høgare aktivitet enn planlagt og forutsett.

Inntekt på 22110 gjeld i hovudsak lærarstyrking på 1.-4.trinn, lærarnorm per august og tilskot til vidareutdanning (statleg ordning) for tilsette i bhg og skule.

SJUKEFRÅVERE

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Sjukefråversstatistikken syner ei positiv utvikling samanlikna med fjoråret og er godt innanfor målalet.

Vurdering:

Høg aktivitet, stor fleksibilitet og ein kvardag der det uføresette er normalen, kjenneteiknar drifta i sektoren. Vi bra i rute med drifta i oppvekstsektoren, samla sett.

Leon Aurdal
Rådmann

Anne-Grethe Skjærseth
Kommunalsjef kultur og oppvekst

Mottakrar:

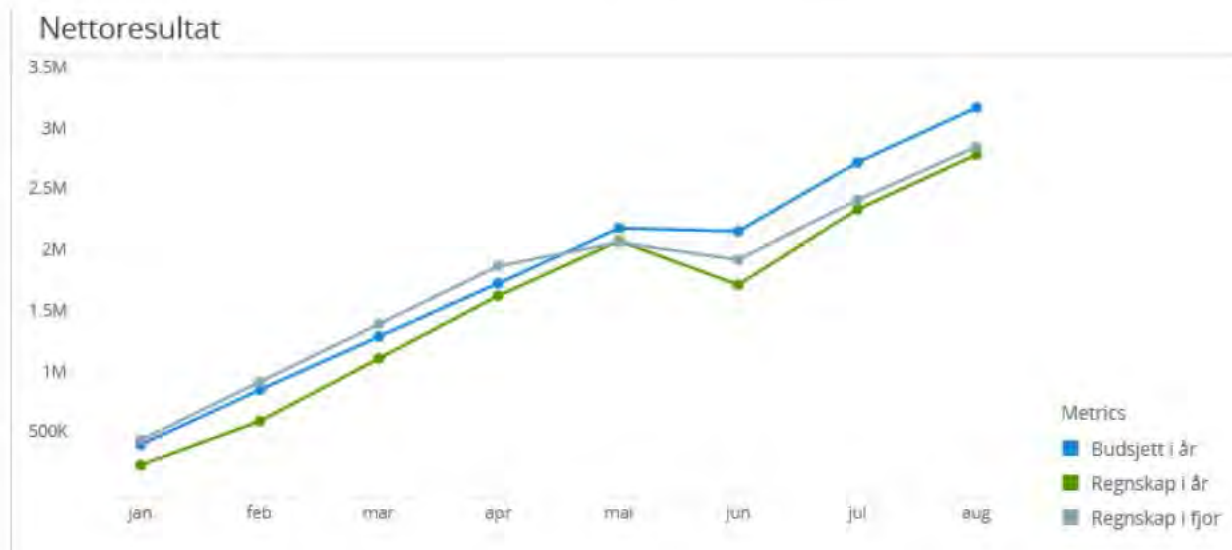
Anne-Grethe Skjærseth Kommunalsjef

Vår ref.:
18/17554Saksbeh.:
BKLEArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
07.09.2018**Sunde barnehage - 2. tertialrapport****Nettoresultat t.o.m. august 2018**

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
23120/21	SUNDE BARNEHAGE	2 828 710	3 210 990	2 888 244	-382 280	88,09	5 015 831	56,40

Kommentar

Resultatet så langt viser eit overskot som er litt større enn i fjor på denne tida. Dette skuldast i endringar i lønsutgifter.

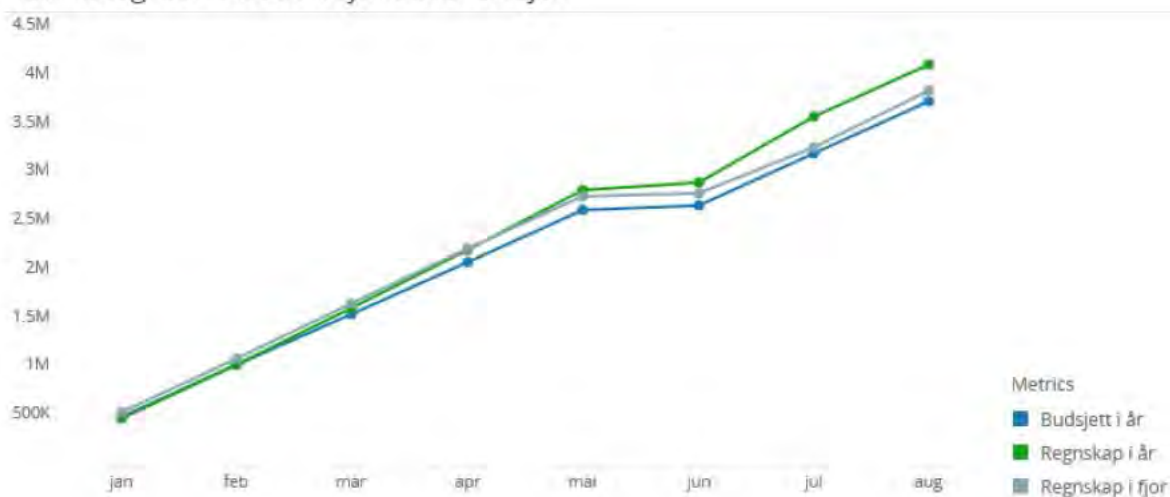
Adresse:
Rystene
6037 EIDSNESTelefon:
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh:E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.noBankgiro:
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317Foretaksnr.:
964 980 543

Lønsutgifter inkl. sjukelønsrefusjonar t.o.m. august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
23120/21	SUNDE BARNEHAGE	4 139 694	3 762 440	3 869 987	377 254	110,03	5 899 775	605 459

Lønnsutgifter inkludert sjukelønsrefusjon

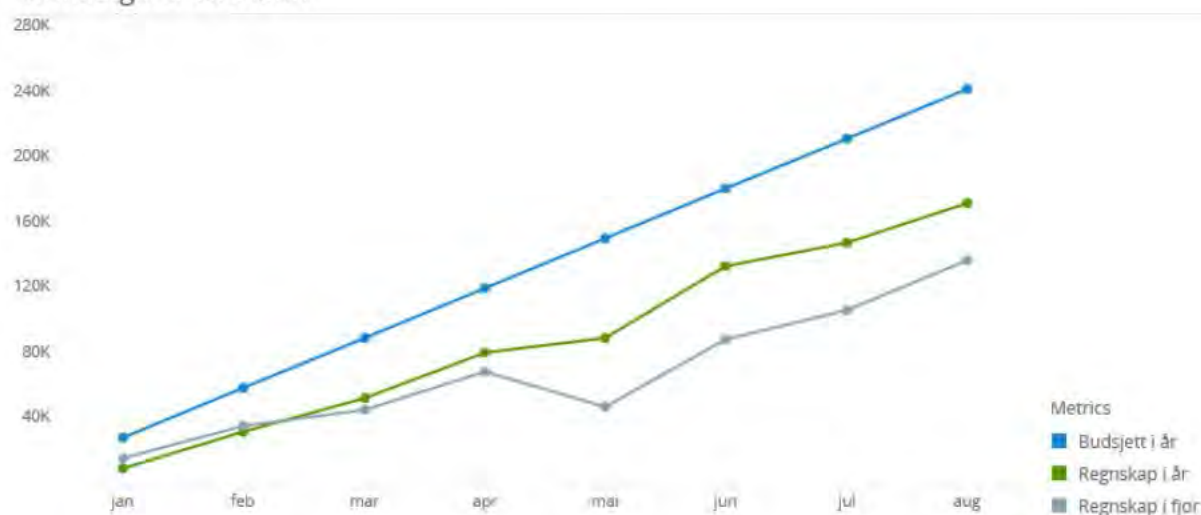
Kommentar

Underskotet på løn må sjåast i samanheng med overskotet på inntekt. Ulike tilskot og styringsmidlar vert i stor grad brukt til løn, men vert ført som inntekt og ligg ikkje budsjettert som løn.

Driftsutgifter ekskl. løn t.o.m. august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
23120/21	SUNDE BARNEHAGE	174 410	244 241	139 537	-69 831	71,41	366 362

Driftsutgifter eks. lønn

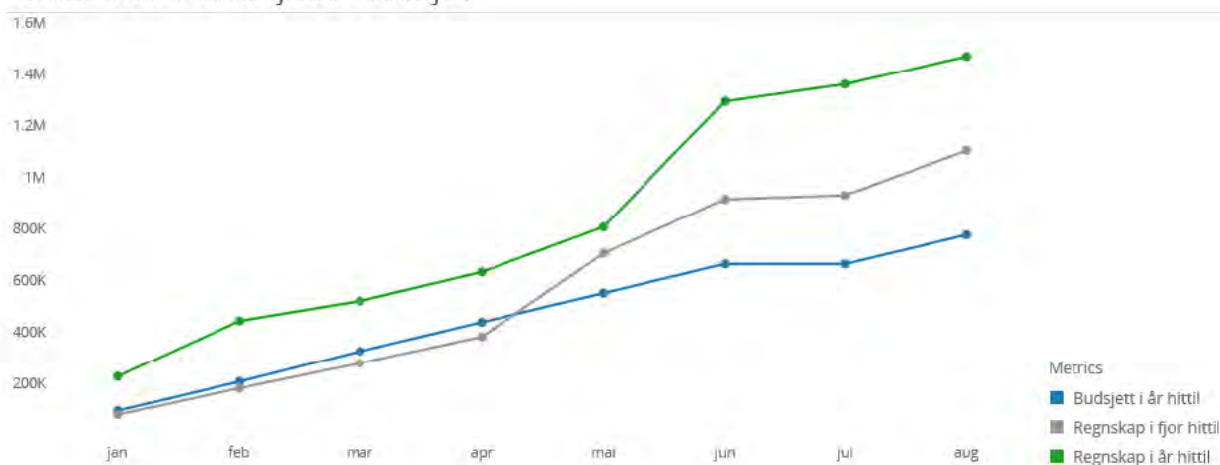
Kommentar

Innkjøp vert gjort utover hausten, slik at driftsutgiftene vil gå i ballanse ved årsslutt.

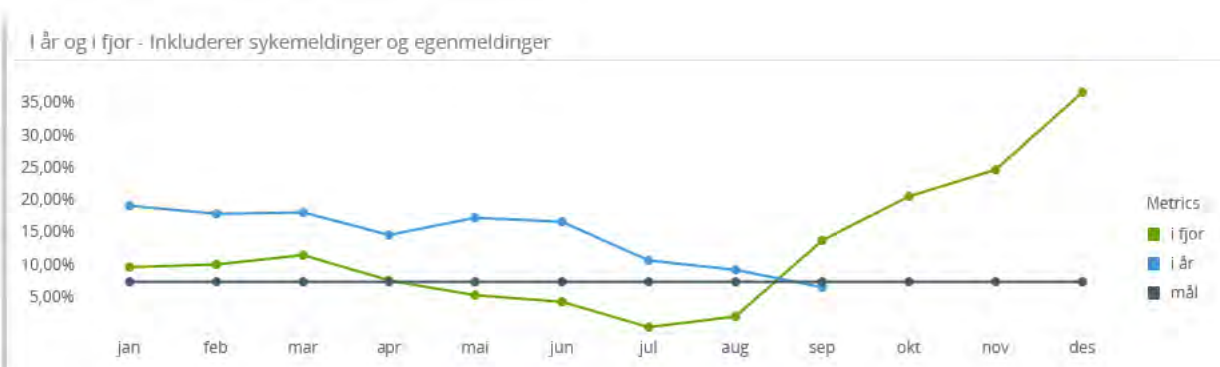
Driftsinntekter eks. sjukelønsrefusjon t.o.m. 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
23120/21	SUNDE BARNEHAGE	-1 485 394	-796 342	-1 121 280	-689 052	186,53	-1 251 281

Driftsinntekter ekskl. sjukelønsrefusjon

Kommentar

Overskotet på driftsinntekter må sjåast i samanheng overforbruket på løn.

Sjukefråver

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Kommentar

Sjukefråveret ved Sunde barnehage er fortsatt høgt. Ein har likevel grunn til å tru at lantidsfråveret vil gå ned mot slutten av året. Det er oppretta kontakt med bedriftshelsetenesten for innspel og veiledning.

Konklusjon

Slik det ser ut no, kjem Sunde barnehage til å kunne ta innsparinga som er pålagt på ca 28.000,-.

Med helsing

Britt Kleppe
Styrar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakrar:

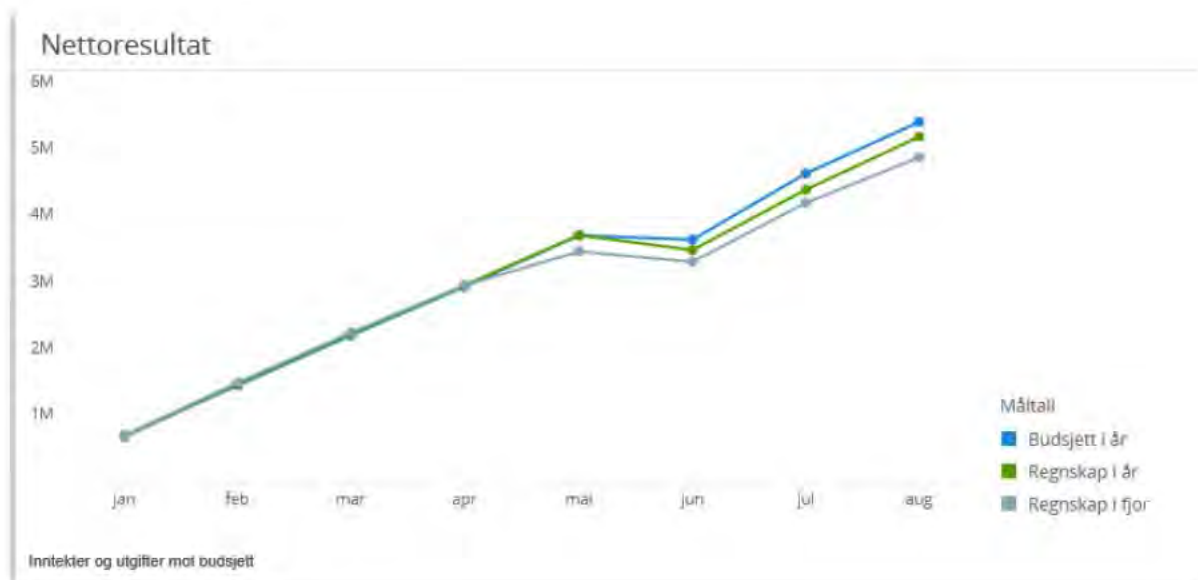
Anne-Grethe Skjærseth Kommunalsjef

Vår ref.:
18/17557Saksbeh.:
MTDArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
06.09.2018**Måseide barnehage - 2.tertialrapport 2018****Nettoresultat t.o.m. august 2018**

Ansvar	Eining	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsj. 2018	Forbruk i %
Alle	Måseide bhg	5 240 944	5 462 747	4 929 582	-221 802	95,94	8 538 202	61,38

Adresse:
Myrbekkane 15
6036 MAUSEIDVÅGTelefon:
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh:E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.noBankgiro:
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317Foretaksnr.:
964 980 543

Lønnsutgifter inkl. sjukelønsrefusjon t.o.m. august 2018

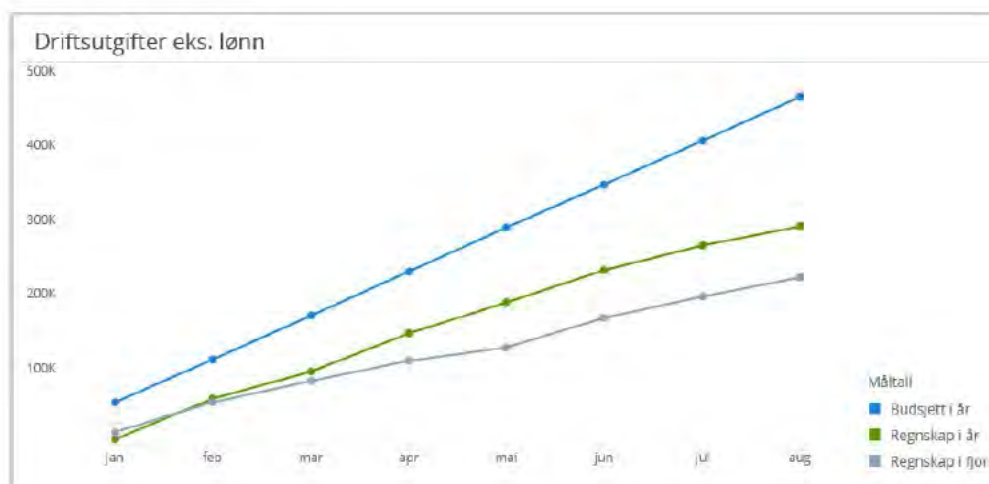
Ansvar	Eining	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
23130/31	ALLE	6 815 675	6 552 986	6 343 111	262 690	104,01	10 285 173	425 174

Kommentar

Avvik i perioden derav 100.000,- skuldast feilføring av variabel løn frå nov/des 2017 som vart utbetalt i januar-18, og m.a. føringar på inntektspostar som ikkje visast i lønnskostnaden i denne rapport. Forventar avvik kr 50.000,- totalt sett.

Driftsutgifter ekskl. lønn t.o.m. august 2018

Ansvar	Eining	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
23130/31	Måseide bhg	296 836	471 012	226 818	-174 176	63,02	706 518

Kommentar

Innkjøp av inventar og utstyr vil bli gjennomført iløpet av hausten, og beløpet vil derfor jamne seg ut ved årsslutt. Tilsvarende gjeld for utgifter til kostpengar.

Driftsinntekter ekskl. sjukelønnsrefusjon t.o.m. august 2018

Ansvar	Eining	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
23130/31	Måseide bhg	-1 871 567	-1 562 480	-1 640 346	-309 087	119,78	-2 455 332

Kommentar

Brukarbetaling viser 99,32% i perioden. Redusert foreldrebetaling vil bli refundert mot slutten av året.

Styrkingsmidlane frå PPT ligg inne som inntekt for heile 2018. Desse midlane blir nytta til lønnsutgifter gjennom heile budsjettåret, som ligg inne i rapporten for lønnsutgifter.

Kostpengar ligg også inne i rapporten for driftsinntekter, medan utgiftene på tilsvarende motpost ligg i rapporten for driftsutgifter.

Kompetansemidlar for tilsette som tek vidareutdanning ligg inne i rapporten, medan motpost for variabel løn med refusjon ligg i rapport for lønnsutgifter.

Sjukefråvær

Kommentar

Måseide barnehage har eit lavt sjukfråvær, 4,55% hittil i år. Høgt fråvær i januar/februar skuldast omgangssjuka og influensa - meir enn åra før. Langtidsfråvær skuldast i hovudsak kronisk sjukdom, og omsorg eigne barn – tiltak gjort om til pleiepengar (med refusjon). God tilrettelegging og høg trivsel.

Konklusjon

Lønnsutgifter: delar av all variabel lønn viser eit overforbruk, som varsla ved tildegare rapportering og årsmelding. Dette skuldast feilføring av variabel lønn frå nov/des 2017 som vart utbetalt først i januar 2018, som etterbetaling. Dette var midlar som vart satt inn som ekstra styrking, fordi det var behov og dekning for tiltaket i budsjettet for 2017.

Kommunekassa gjennomførte ikkje periodisering av desemberløn, som varsla. I praksis betyr det at overforbruket på ca kr 100.000,- vil gje eit negativt resultat ved årsslutt. Grunna pålagt innsparing for ferieavvikling kr 50.000,- for vår barnehage, vil forventa resultat vere eit avvik på kr 50.000,-

Vi har elles gode rutinar for refusjonar – som vil vere med på å halde kostnadene nede generelt sett, som søknader til NAV om refusjon for kronisk sjukdom og svangerskap, refusjon for pleiepengar, samt høge kompetansemidlar til bruk for m.a. å dekke vikarutgifter. Resultatet av refusjonar opp imot variabel lønn kjem fram ved årsslutt.

Med helsing
May Torvnes Dybvik
Styrar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakrar:

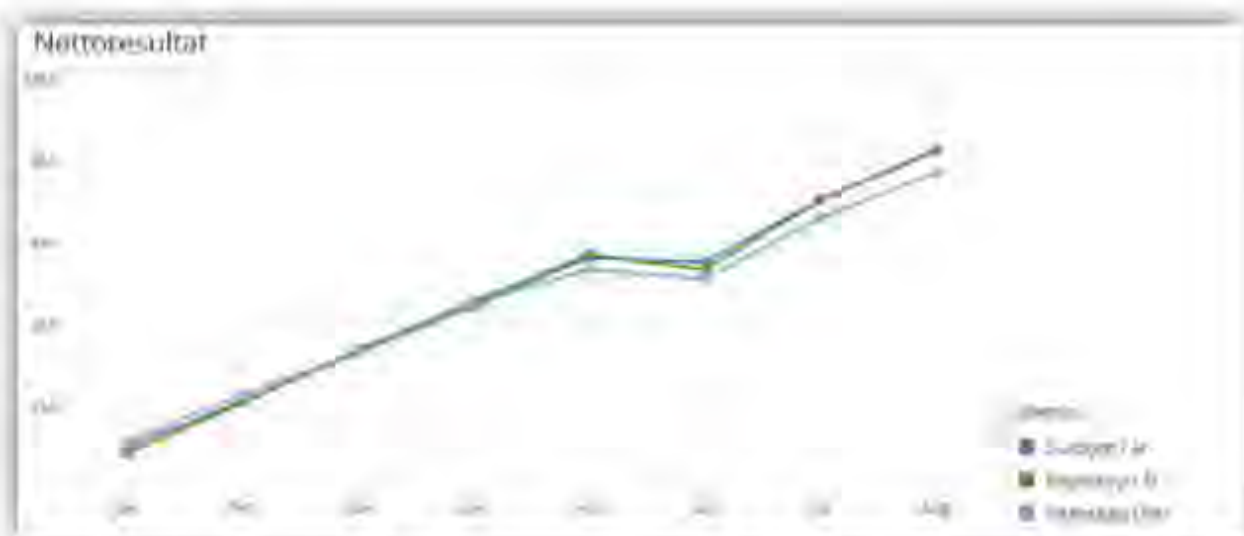
Anne-Grethe Skjærseth, Kommunalsjef

Vår ref.:
18/17562Saksbeh.:
HLDSArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
06.09.2018**Langevåg barnehage - 2. tertialrapport 2018****Nettoreultat t.o.m august 2018**

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
23150/23151	LANGEVÅG BARNEHAGE	8 420 343	8 396 316	7 860 494	21 027	100,29	13 135 693	64,10

Barnehagen har eit lite overforbruk pr dags dato knytt til løn. Pr i dag er utsiktene for å gå i balanse i utgangen av året god.

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsrefusjon t.o.m august 2018 Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅGTelefon:
Sentralbord: 70 19 91 00
Saksbeh:E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.noBankgiro:
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317Foretaksnr.:
964 980 543

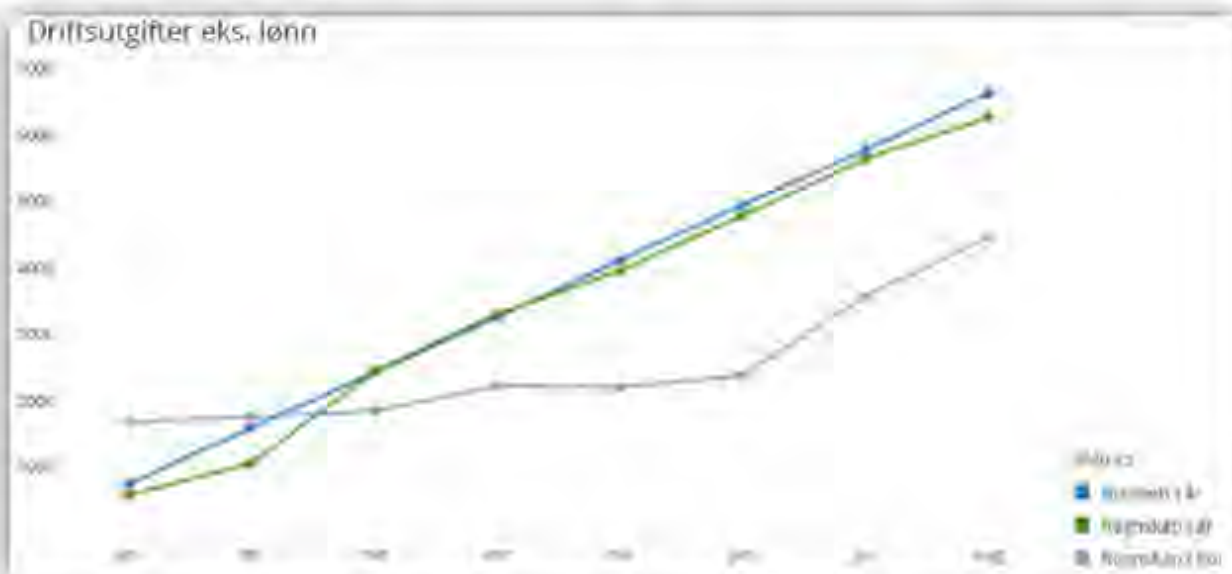
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbr. 1 % periode	Årsbud.	Avvik fr.
23150/23151	LANGEVÅG BARNEHAGE	10 704 698	10 053 828	9 948 383	650 870	106,47	15 788 465	1 033 203

Overforbruk på løn skuldast ekstra lønskostnader knytt til barn med spesielle behov (§ 19g, januar – juli 2018). Høgt sjukefråver/fråver i vinter/vår har ført til høge vikarkostnader. Utestående sjuklønnsrefusjon og refusjon på lønnstilskott.

Driftsutgifter ekskl. lønn t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. 1 % periode	Årsbud.
23150/23151	LANGEVÅG BARNEHAGE	633 920	669 947	456 465	36 027	94,62	1 004 921

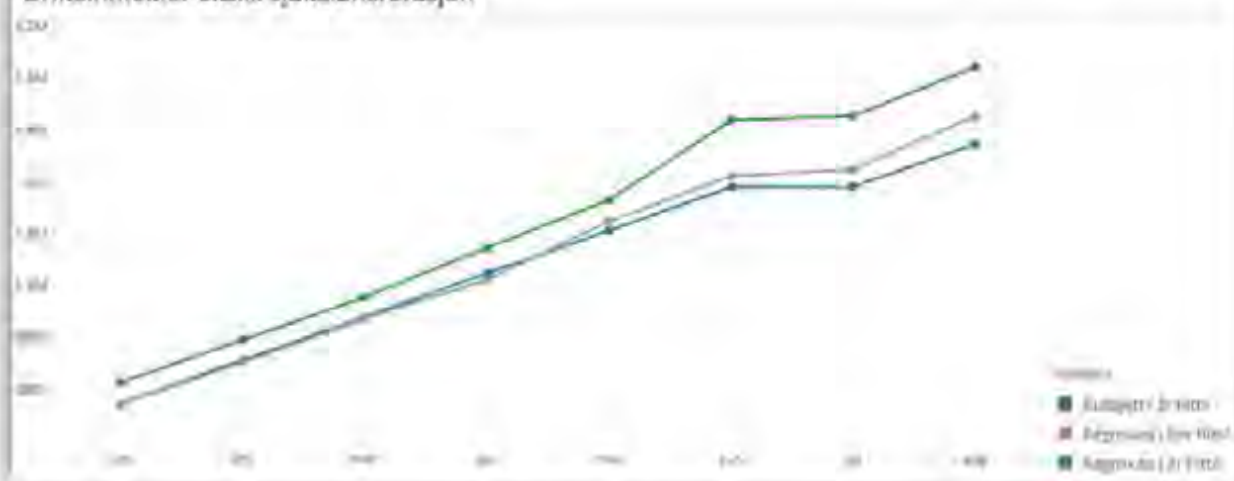
Driftsutgiftene vil gå i balanse mot utgangen av året. Innkjøp vil bli gjort utover hausten.

Driftsinntekter eks sjukelønsrefusjon t.o.m august 2018:

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av 8 periode	Årsbud.
23150/23151	LANGEVÅG BARNEHAGE	-2 918 275	-2 329 283	-2 544 354	-588 992	125,29	-3 660 429

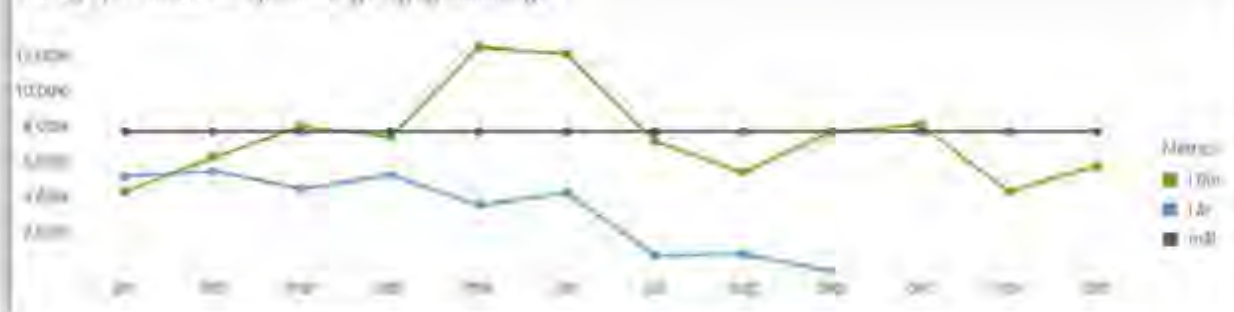
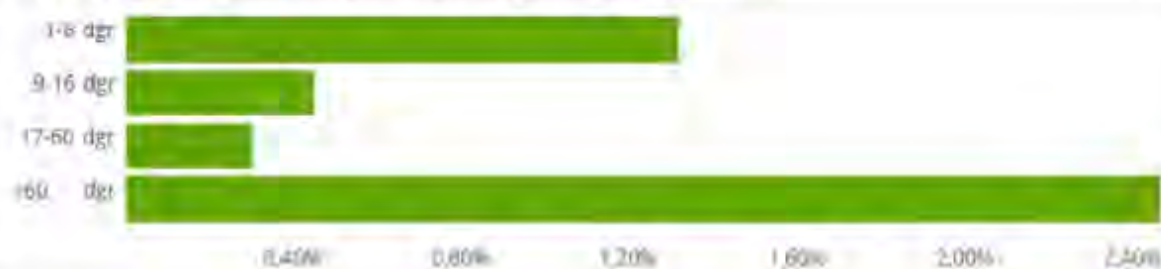
Driftsinntekter ekskl. sjukelønsrefusjon

Overskotet på driftinntektene skal sjåast i samanheng med overforbruket på lønn.

Sjukefråver

I år og i fjor i inkluderende sjukemeldinger og egenmeldinger

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Sjukefråveret har gått ned siste perioden, vi hadde eit relativt høgt egenmeldt fråver januar – april. 4 tilsette er gradert langtidssjuktmeldte grunna svangerskapsrelaterte plager.

Konklusjon

Pr dags dato ser det ut til at barnehagen vil gå i balanse i utgangen av budsjettåret.

Med helsing

Hanne-Lise Dybvik Sunde
Styrar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

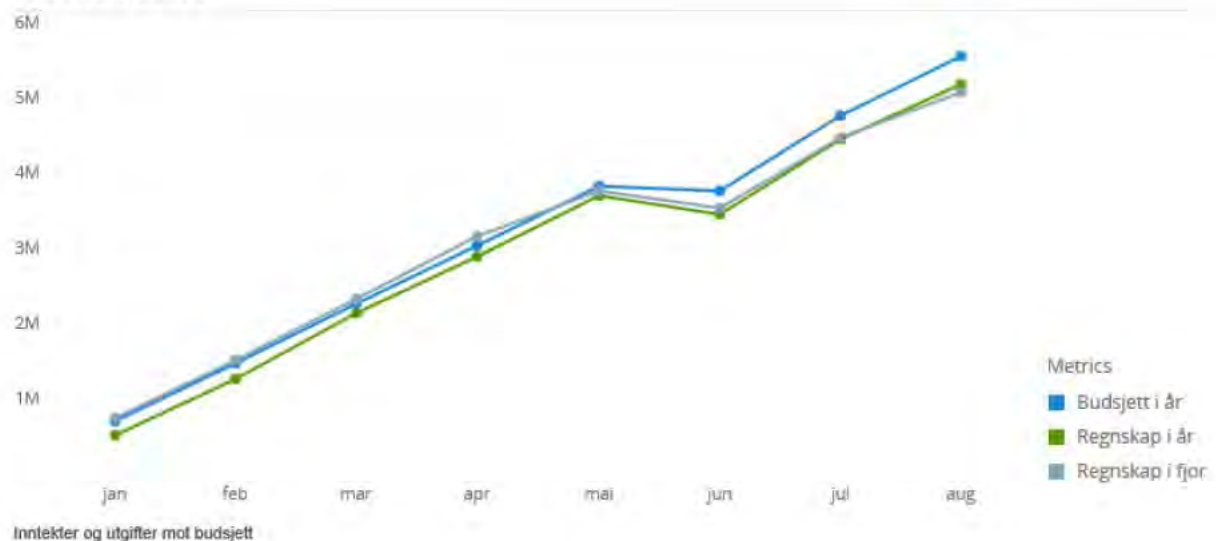
Mottakrar:

Anne-Grethe Skjærseth Kommunalsjef

Vår ref.:
18/17553**Saksbeh.:**
AKV**Ark.:**
151**Dykkar ref.:****Dato:**
06.09.2018**Molvær barnehage 2. tertialrapport 2018**

Nettoresultat t.o.m. august 2018.

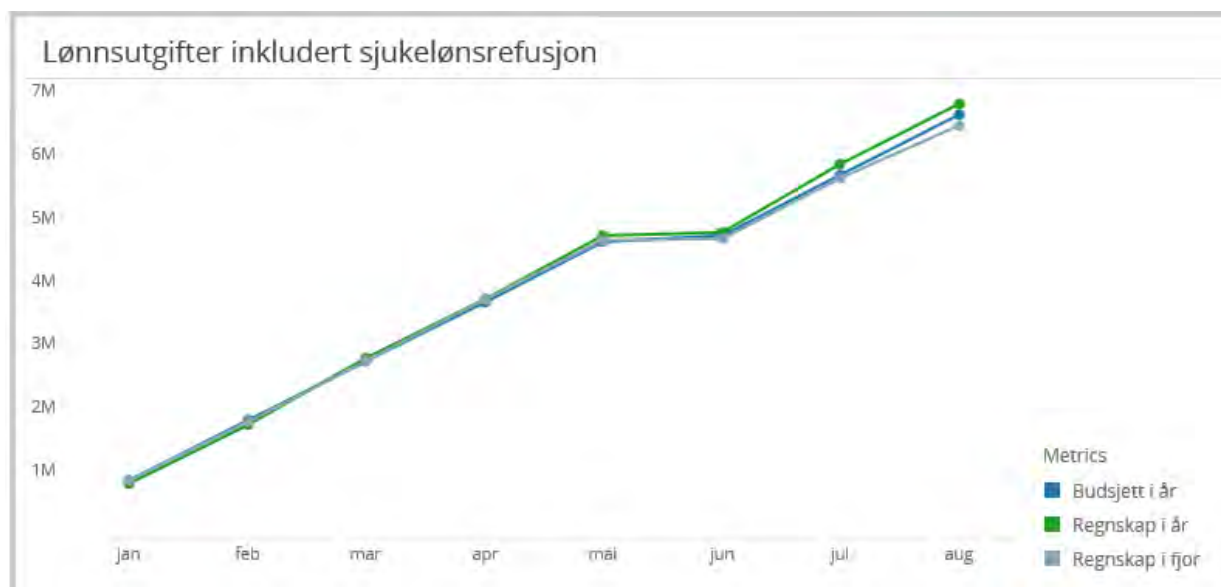
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
23160/23161	MOLVÆR BARNEHAGE	5 246 390	5 619 598	5 136 217	-373 208	93,36	8 772 826	59,80

Nettoresultat**Kommentar****Adresse:**
Postboks 280
6039 LANGEVÅG**Telefon:**
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh:**E-post:**
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no**Bankgiro:**
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317**Foretaksnr.:**
964 980 543

Resultatet er totalt 59,80 % av årsbudsjettet og for perioda 93,36. Under budsjettet og ganske likt 2. tertial i 2017.

Lønnsutgifter inkl. sjukelønsrefusjon august 2018

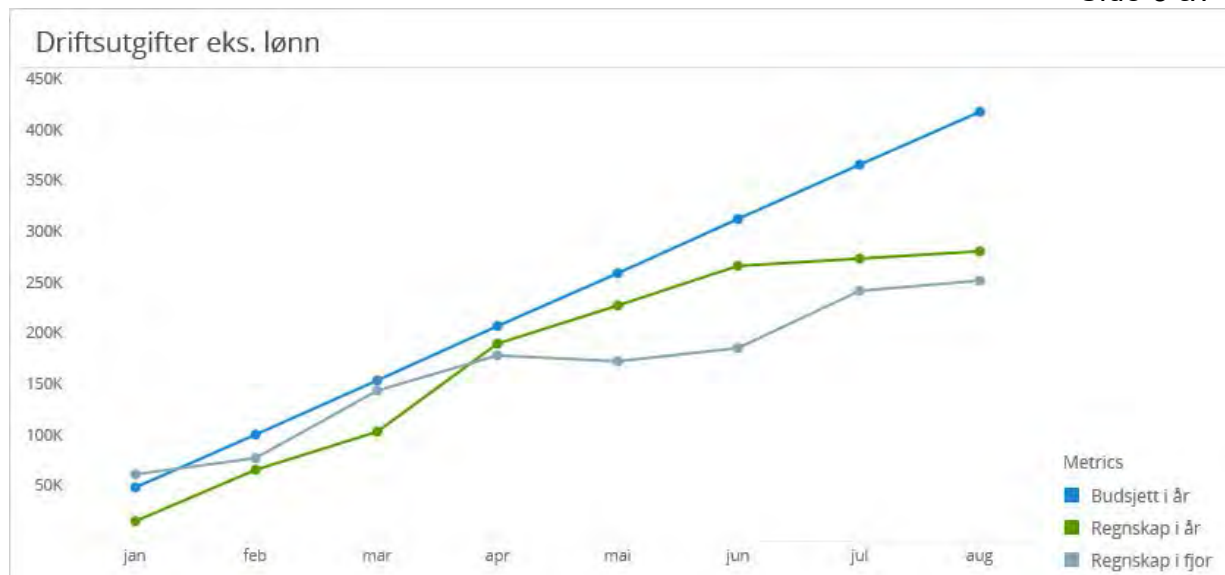
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
23160/23161	MOLVÆR BARNEHAGE	6 867 540	6 700 491	6 540 180	167 049	102,49	10 501 579	290 269

Lønnsrapporten viser at lønsutgiftene er noko høgare enn budsjettet for perioden. Inntekstpostar som ikkje er med i lønsrapporten dekker dette avviket. I tillegg kjem sjukelønnsrefusjon etterskottvis.

Driftsutgifter ekskl. lønn og ekskl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
23160/23161	MOLVÆR BARNEHAGE	285 334	422 942	256 710	-137 608	67,46	634 413

Kommentar: Driftsutgifter vil balansere seg ut over budsjettåret.

Driftsinntekter eks sjukelønsrefusjon t.o.m august 2018:

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
23160/23161	MOLVÆR BARNEHAGE	-1 906 484	-1 503 834	-1 660 674	-402 649	126,77	-2 363 166

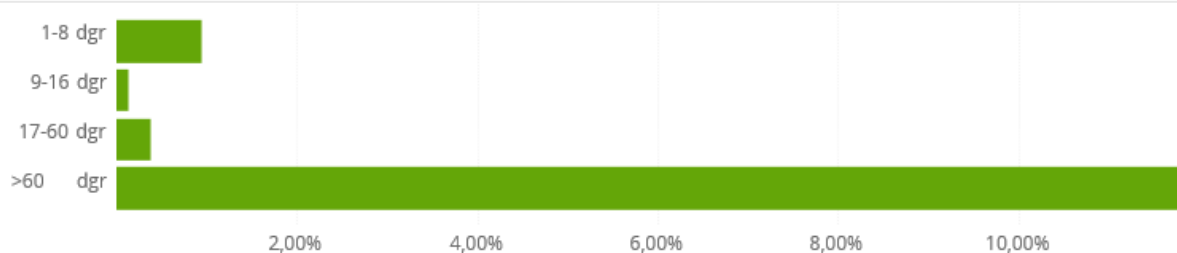
Kommentarar:

Noko meir inntekter på opphaldsbetaling. Her er inntektspostar som skal dekke lønsutgifter, interne refusjonar som vil balansere seg utover budsjettåret.

Sjukefråvær:

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Kommentar: Nokre langtidssjukmeldinger som no er på veg tilbake i jobb.

Sluttkommentar: Molvær barnehagen vil kunne ta den innsparing som er pålagt å ta for 2018.

Med helsing

Anne-Kari Vadset
Styrar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakarar:

Anne-Grethe Skjærseth, Kommunalsjef

Vår ref.:
18/17555Saksbeh.:
KBJØArk.:
151

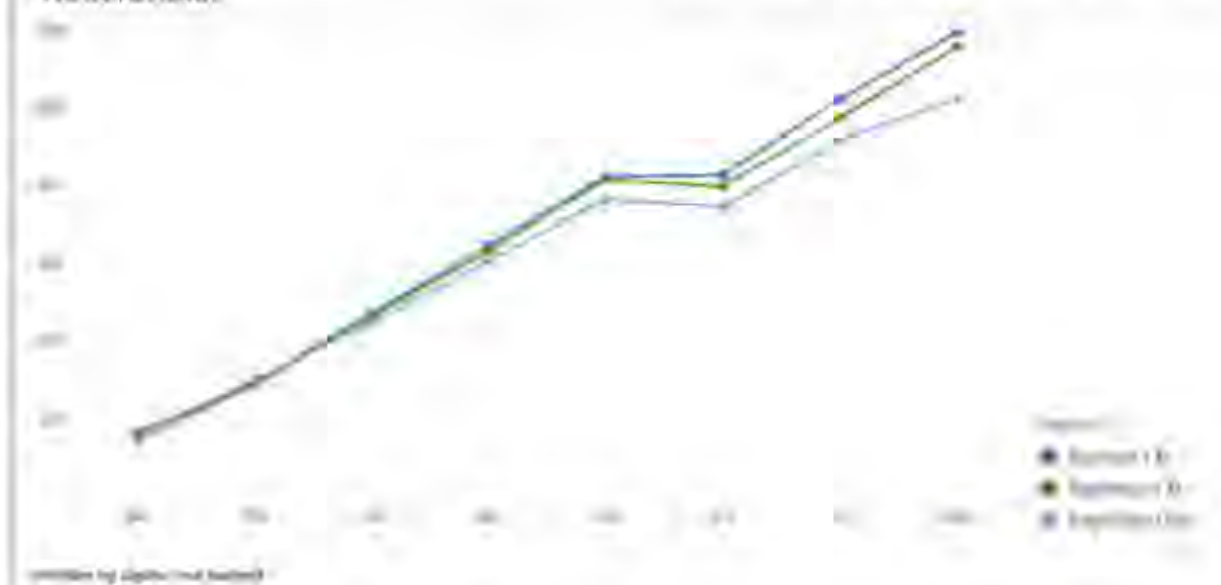
Dykkar ref.:

Dato:
12.09.2018**Solevåg skule - 2. tertialrapport 2018**

Nettoreultat t.o.m. august 2018

Ansvar	Funksjon	År	Pris()/Obj(	II 2018 avg	II 2018 avg	II 2017 avg	Avvik II - I	Forbruk I	Årsbudsjett	Forbruk II
ALLE				11 723 047	12 067 115	10 391 848	-364 068	96,99	18 943 959	61,88
22210 SOLEVÅG SKULE UNDERV.				11 310 487	11 561 223	10 081 657	-242 737	97,90	18 132 656	62,42
22220 SOLEVÅG SFO				404 561	505 892	310 191	-121 331	76,93	811 303	49,87

Nettoreultat:

Kommentar: Budsjetttrapporten for 2. tertial t.o.m august 2018 viser at Solevåg skule og SFO har eit mindreforbruk på kroner 364 068.

Mindreforbruket skuldast at lønnsutgiftene inkl. sjukelønnsrefusjon har vore kroner 293 971 lågare enn budsjettet og at det på driftspostane står att kroner 239 354.

Det er då viktig å merke seg at kostnader på bestilte lærebøker og materiell på kroner 133 000 ikkje er rekneskapsført. Vi ser også at det gjennom heile året har vore ein inntektssvikt på foreldrebetalinga på skulefritidsordninga og i august utgorde det vel 8 %.

Adresse:
Postboks 3
6037 EIDSNES

Telefon:
Sentralbord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 58 70

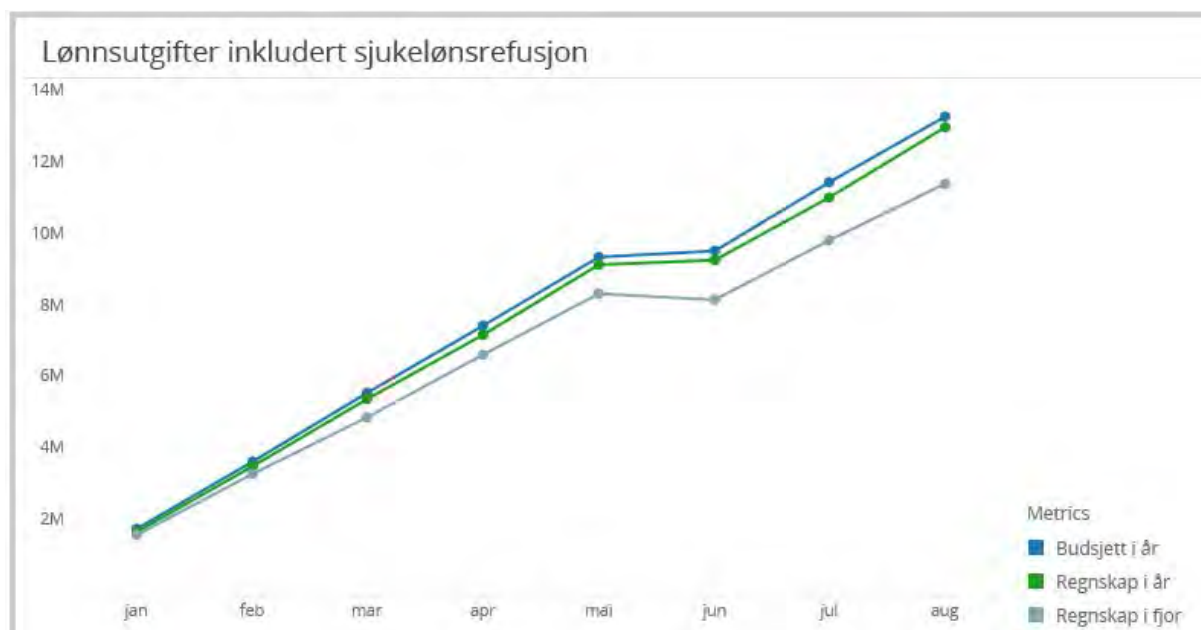
E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no

Bankgiro:
4212 23 28079
Skattekonto:
6345 06 15317

Foretaksnr.:
964 980 543

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsrefusjon

Ansvar	Funksjon	Art	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B	Forbr. i %	Årsbud.	Avvik fr.
	ALLE		13 105 347	13 399 317	11 530 929	-293 971	97,81	20 801 849	-207 733
22210	SOLEVÅG SKULE UNDERV.		11 658 208	11 729 745	10 183 180	-71 537	99,39	18 186 697	133 344
22220	SOLEVÅG SFO		1 447 138	1 669 572	1 347 749	-222 434	86,68	2 615 152	-341 077

Kommentar: Rekneskapen viser at lønnsutgiftene t.o.m.august 2018 er på kroner 13 105 347 medan det er budsjettert med 11 658 208, altså eit mindreforbruk på kroner 293 971.

Vi har imidlertid fått nye tilrådingar om spesialundervisning som vi ser er vanskeleg å finne løyst innanfor det som allereie er organisert av spesialundervisningstilbod ved skulen. Dette gjeld både i skulen og skulefritidsordninga og vil utgjere om lag 105 000 som vi vurderar å nytte dei ledige lønnsmidlane til.

Når det gjeld kravet til lærartettleik, oppfyller Solevåg skule per august norma.

For 1. - 4.trinn er den 16 elevar per lærar, medan vi har 15,3. For 5.- 7. trinn er den 21 elevar per lærar, medan vi har 16,3.

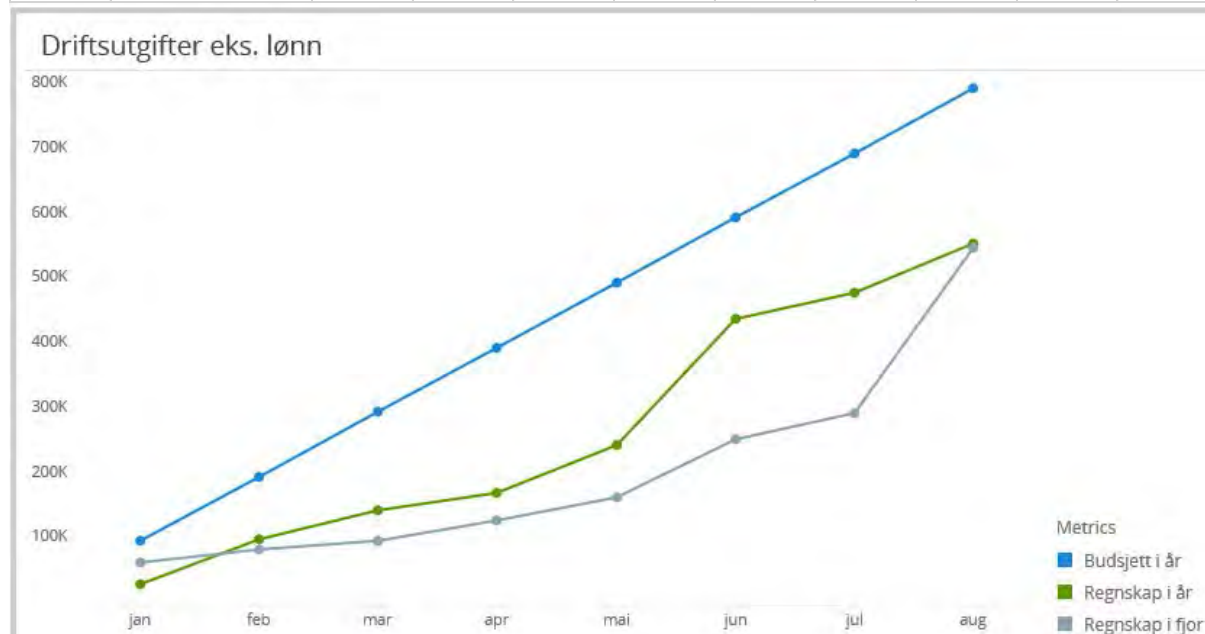
Dette vil også innebære at skulen ikkje kan vente å få tilført ytterlegare midlar til auke av lærartettleiken i 2018.

Det må likevel takast eit atterhald om meir sikre tal ved GSI-rapporteringa i oktober og dermed eventuelle justeringar av lærartettleiken.

Driftsutgifter ekskl. lønn august 2018

Ansvar		Funksjon	Art		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - E	Forb. i %	Årsbud.
	ALLE				558 142	797 496	551 084	-239 354	69,99	1 196 244
22210	SOLEVÅG SKULE UNDERV.				474 844	707 631	467 007	-232 787	67,10	1 061 447
22220	SOLEVÅG SFO				83 297	89 865	84 078	-6 567	92,69	134 797

Kommentar: Innanfor midlar til drift, står det til rest kroner 239 354. Av desse vil det gå ut om lag 125 000 til lærebøker og materiell. I tillegg må vi kjøpe inn noko nytt inventar for om lag 125 000 (fire-fem nye klasseromsskap som følge av skadedyr, eit nytt arbeidsbord med hev-senk-funksjon, ein ekstra skjerm for fellesvisning, arkivskap).

Driftsinntekter ekskl. sjukelønsrefusjon

Ansvar		Funksjon	Art		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - E	Innt. i %	Årsbud.
	ALLE				-1 940 441	-2 111 358	-1 690 165	170 917	91,90	-3 056 623
22210	SOLEVÅG SKULE UNDERV.				-814 566	-877 483	-568 530	62 917	92,83	-1 117 483
22220	SOLEVÅG SFO				-1 125 875	-1 233 875	-1 121 635	108 000	91,25	-1 939 140

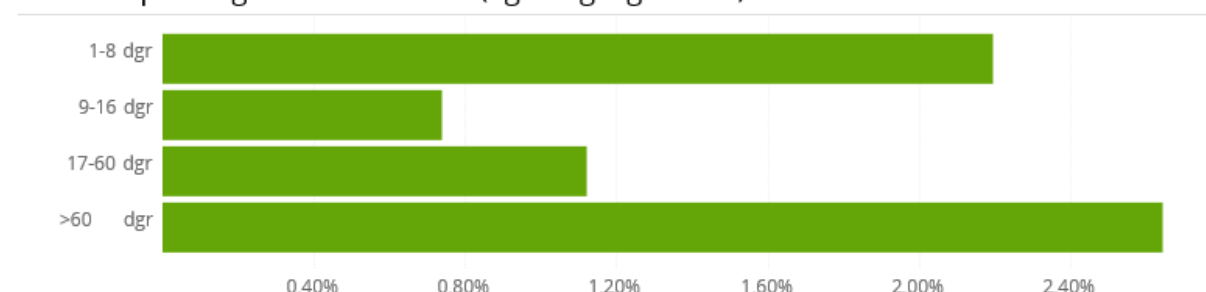
Kommentar: Inntektene hittil er noko lågare enn budsjettert. Det skuldast mellom anna ein inntektssvikt på ca 8% på foreldrebetalinga på skulefritidsordninga, noko som utgjør kroner 108 000. I tillegg kjem manglande inntekt på kroner 62 917 på ansvar

22210 Skule, men det vil endre seg i positiv retning når vi får inn refusjon for barn frå andre kommuner med skulegang i Sula kommune.

Sjuefråver hittil i år

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Kommentar: Sjukefråveret har hatt ei positiv utvikling i den forstand at det har vore jamnt synkende frå januar i år, då det låg på vel 8%, til vi i august var komne ned på 5,91 %, altså godt under målet på 8%. Av dette er korttidsfråveret (1-8 dagar) på vel 2,3%.

Konklusjon

Budsjettrapporten for 2. tertial t.o.m august 2018 viser at Solevåg skule og SFO har eit mindreforbruk t.o.m. august 2018 på kroner 364 068.

Det har vore ein inntektssvikt på ca 8% på foreldrebetalinga på skulefritidsordninga og om det held fram, vil vi ikkje klare å halde oss innanfor budsjettramma.

På bakgrunn av at skulen oppfyller krava til lærartettleik, kan ein heller ikkje vente å få tilført ytterlegare midlar til auke av lærartettleiken i 2018.

Estimatet er difor at Solevåg skule og skulefritidsordning får eit meirforbruk på om lag kroner 150 000 og at det i all hovudsak vil skuldast inntektssvikt.

Kristin R. Bjørnøy
Rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakarar:

Anne-Grethe Skjærseth Kommunalsjef

Vår ref.:
18/17551Saksbeh.:
JLDArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
12.09.2018**Måseide skule- 2.tertialrapport**
BUDSJETTKONTROLL HITTIL 2018 AUGUST

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsj ett 2018	Forbruk i %
	ALLE	5 389 772	5 924 660	4 563 572	-534 887	90,97	9 286 452	58,04
22310	MÅSEIDE SKULE UNDERV.	5 111 943	5 394 565	4 456 887	-282 622	94,76	8 459 430	60,43
22320	MÅSEIDE SFO	277 830	530 095	106 685	-252 265	52,41	827 022	33,59

Kommentar: Budsjettrapporten for andre tertial t.o.m august syner eit mindreforbruk på 534 887 kr. Kostnader til ein del lærebøker og materiell er ikkje rekneskapsført og vil kome til å balansere tala noko.

DRIFTSINNTEKTER EKS. SJUKEREF. AUG 2018**Adresse:**
Ingeskogen 16
6036 MAUSEIDVÅG**Telefon:**
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 08 11**E-post:**
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no**Bankgiro:**
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317
Foretaksnr.:
964 980 543

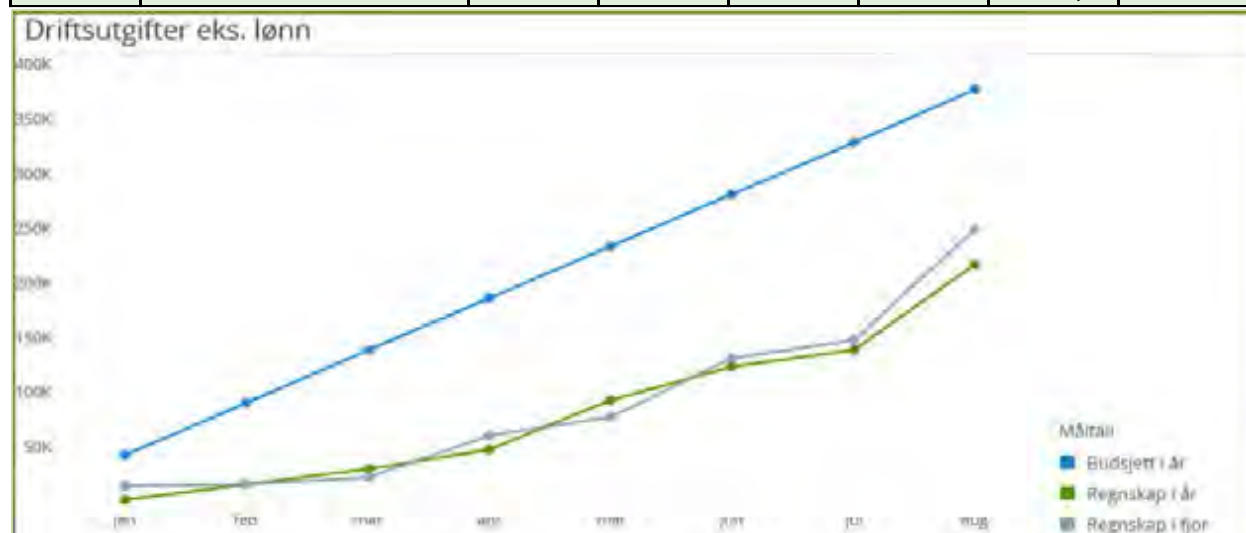
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
	ALLE	-1 176 852	-1 029 062	-971 265	-147 790	114,36	-1 595 957
22310	MÅSEIDE SKULE UNDERV.	-448 080	-297 563	-253 675	-150 517	150,58	-446 345
22320	MÅSEIDE SFO	-728 772	-731 498	-717 590	2 726	99,63	-1 149 612

Dei auka inntektene på skulen denne våren skuldast tilbakebetaling frå annan kommune. At denne summen er så stor skuldast at vi har fått etterbetalt frå fjoråret.

DRIFTSUTGIFTER EKS. LØN AUG 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
	ALLE	221 992	381 531	254 181	-159 539	58,18	572 296
22310	MÅSEIDE SKULE UNDERV.	184 815	355 484	233 956	-170 670	51,99	533 227
22320	MÅSEIDE SFO	37 177	26 046	20 225	11 131	142,74	39 069

Vi har nøktern drift både i skule og SFO, noko som gjer at vi har eit underforbruk pr august på 159 539 kr.

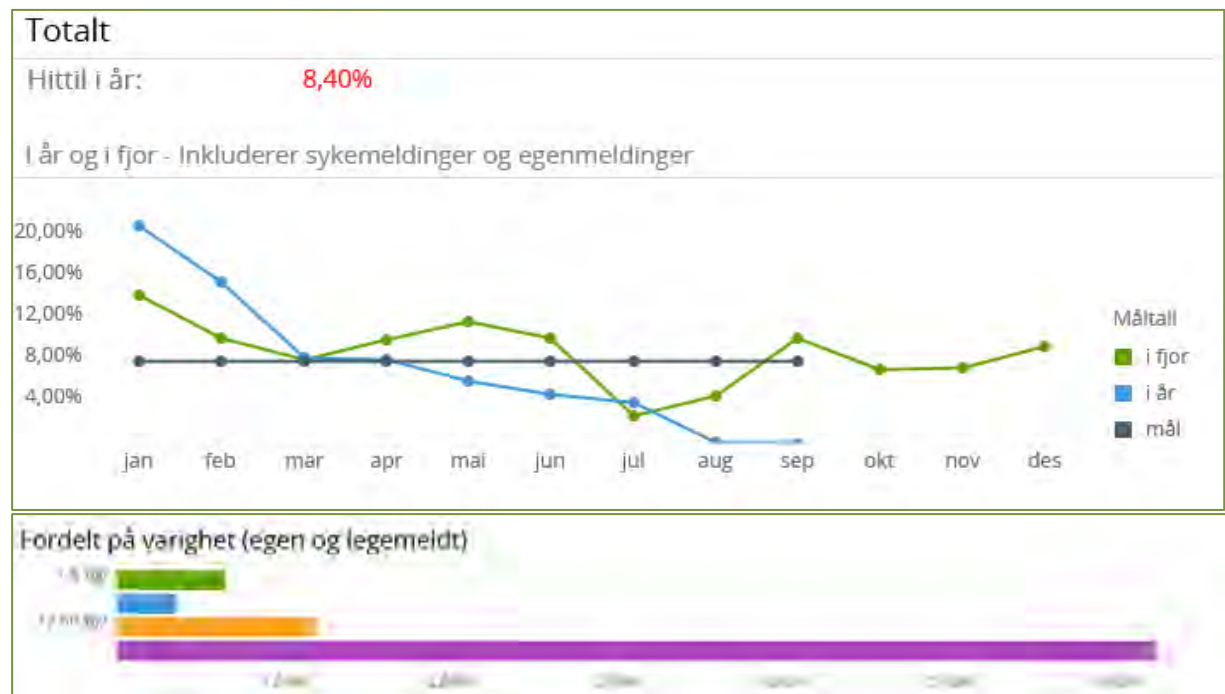
LØNNSUTGIFTER INKL. SJUKEREFUSJON AUGUST 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
	ALLE	6 344 633	6 572 190	5 280 656	-227 558	96,54	10 310 113	-339 976
22310	MÅSEIDE SKULE UNDERV.	5 375 208	5 336 644	4 476 605	38 565	100,72	8 372 548	74 208
22320	MÅSEIDE SFO	969 425	1 235 547	804 050	-266 122	78,46	1 937 565	-414 183

Vi har eit mindreforbruk på løn i SFO. Dette skuldast at vi hadde løyvingar frå NAV på våren, men også at vi ved sjukdom har hatt mindre lønsutbetalingar til vikarar enn det vi har fått i refusjonar.

SJUKEFRÅVÆR

Ved Måseide skule/Sfo har vi nokre langtidssjukmeldingar. Utover det har sjukefråværet hatt ei positiv utvikling om ein ser året under eitt. Det har vore synkende gjennom året og vi nærmar oss 8 % som er målsettinga.

Konklusjon:

Eininga har samla nytta 90,97 % av budsjettet i 2.tertial. Vi har eit underforbruk på 534 887 kr, der mykje av det er mindreforbruk på løn.

I første halvdel av året hadde vi tilskot frå NAV, noko som gjer at vi ligg i pluss på SFO. Refusjon i samband med sjukmeldingar er høgre enn utgiftene vi har til vikarar, noko som også er med på å auke mindreforbruket. Tilskotet frå NAV er borte og vi har styrka bemanninga i SFO denne hausten. Desse kostnadane vil vi først sjå ved neste budsjettkontroll.

I skulen går vi ca 38 500 over pr.august. Dette vil auke på når alle tillegg er meldt inn. Dette er tillegg for kontaktlærar og funksjonstillegg for ulike funksjonsstillingar ved skulen (teamleiar,ikt,ressursteam m.m) Vi vil også sjå kostnadar rundt varsla tiltak samt nye tiltak som vi vert sett i verk i løpet av hausten.

Slik eg ser det, vil vi kunne setje inn auka tiltak innanfor dei varsla overskridingane eg orienterte om i 1.tertial.

Med helsing

Janne Lise Dragsund Lundbø
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakarar:

Anne-Grethe Skjærseth Kommunalsjef

Vår ref.:
18/17550**Saksbeh.:**
JLD**Ark.:**
151**Dykkar ref.:****Dato:**
12.09.2018**Fiskerstrand skule 2.tertialrapport 2018****BUDSJETTKONTROLL HITIL 2018 AUGUST**

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
	ALLE	7 267 144	7 658 157	7 177 068	-391 013	94,89	11 983 118	60,64
22410	FISKARSTRAND SKULE UNDERV.	6 768 831	7 120 224	6 830 515	-351 393	95,06	11 149 223	60,71
22420	FISKARSTRAND SFO	498 313	537 933	346 553	-39 620	92,63	833 895	59,76

Fiskerstrand skule har eit nettoresultat på 391 013. kr Dette mindreforbruket skuldast at lønsutgiftene inkl sjukelønnsrefusjon har vore lågare enn budsjettet og at driftsutgiftene syner eit mindreforbruk.

Adresse:
Fiskerstrandvegen 124
6035 FISKARSTRAND**Telefon:**
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 08 11**E-post:**
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no**Bankgiro:**
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317**Foretaksnr.:**
964 980 543

DRIFTSINNTEKTER EKS. SJUKEREF. AUG 2018

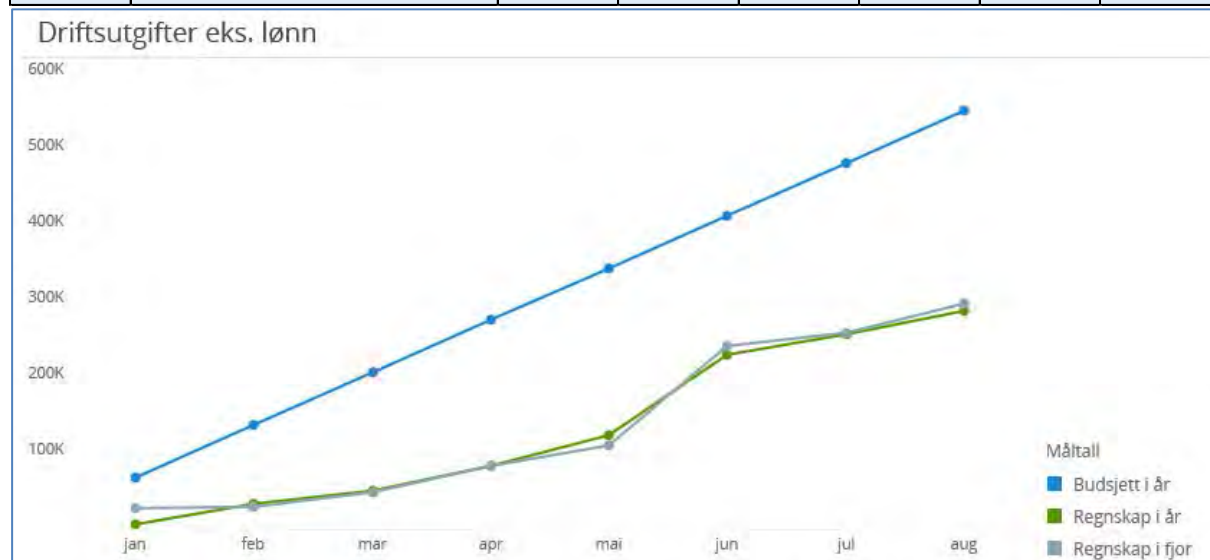
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
	ALLE	-1 338 056	-1 492 881	-1 177 015	154 825	89,63	-2 214 767
22410	FISKARSTRAND SKULE UNDERV.	-472 775	-424 018	-304 105	-48 757	111,50	-540 685
22420	FISKARSTRAND SFO	-865 281	-1 068 862	-872 910	203 581	80,95	-1 674 082

Driftsinntektene er noko lågare enn budsjettet, dette skuldast sviktande foreldrebetaling på våren.

DRIFTSUTGIFTER EKS. LØN AUG 2018

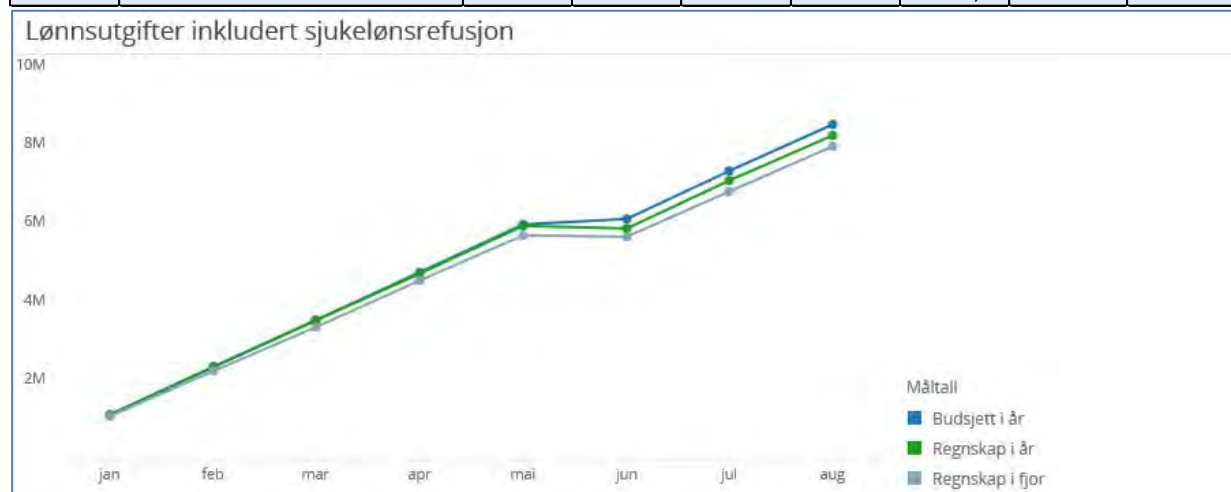
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
	ALLE	287 967	552 235	297 901	-264 267	52,15	828 352
22410	FISKARSTRAND SKULE UNDERV.	242 782	492 045	261 280	-249 262	49,34	738 067
22420	FISKARSTRAND SFO	45 185	60 190	36 620	-15 005	75,07	90 285

Vi har ein rest på 264 267 kr av driftsmidlane. Dette vil gå med til læremidler og utstyr.

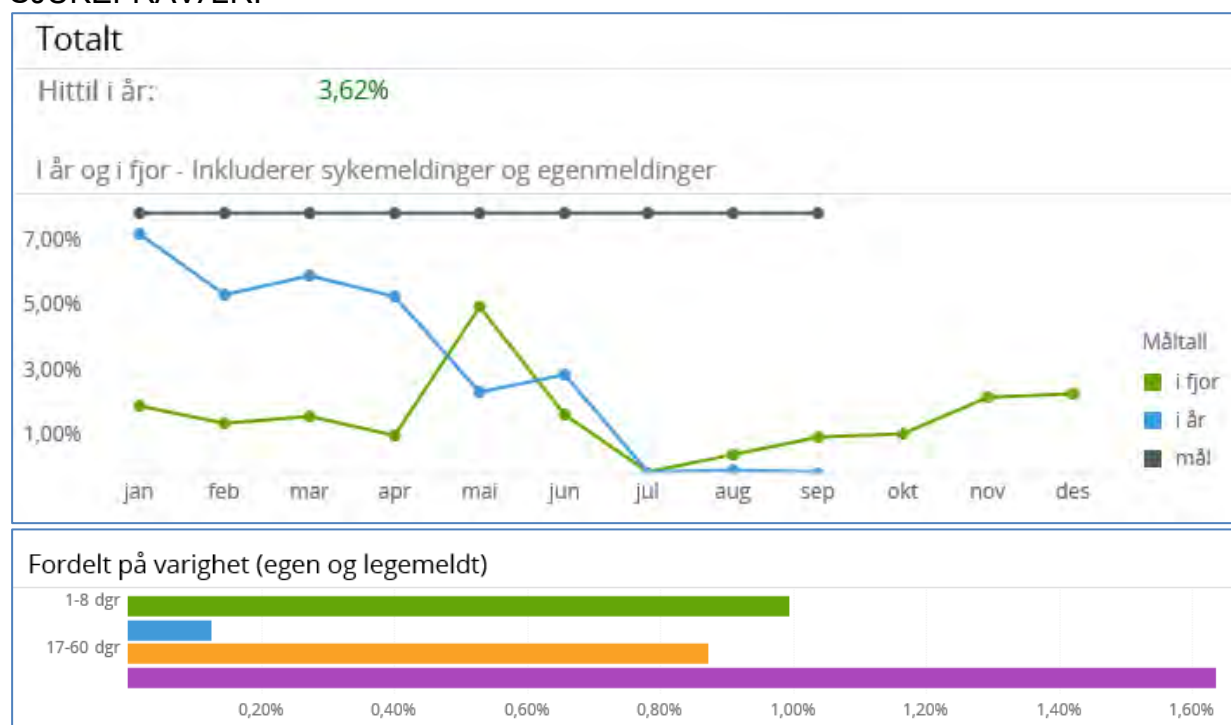
LØNNSUTGIFTER INKL. SJUKEREFUSJON AUGUST 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
	ALLE	8 317 233	8 597 740	8 056 182	-280 508	96,74	13 367 939	-298 002
22410	FISKARSTRAND SKULE UNDERV.	6 998 824	7 051 329	6 873 339	-52 505	99,26	10 950 538	47 613
22420	FISKARSTRAND SFO	1 318 409	1 546 412	1 182 843	-228 003	85,26	2 417 401	-345 615

Vi har hatt lågare utgifter på vikarar enn det vi får tilbakebalt som refusjon.

SJUKEFRÅVÆR:

Fiskarstrand skule/SFO har eit lågt sjukefråvær. Det eigenmeldte sjukefråværet var høgt i starten av året, men har gått ned etter influensatoppen i januar. Vi er no nede på 3,6 %.

Konklusjon:

Med framleis nøktern drift, ser det ut for at vi kan gå i balanse ved årets slutt.

Vi har utfordringar i samband med tilrådingar om spesialundervisning både i skule og SFO. Vi vil sjå på dei samla ressursane for å avhjelpe dei elevane som treng det innanfor dei rammene vi har.

Med helsing

Janne Lise Dragsund Lundbø
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakarar:

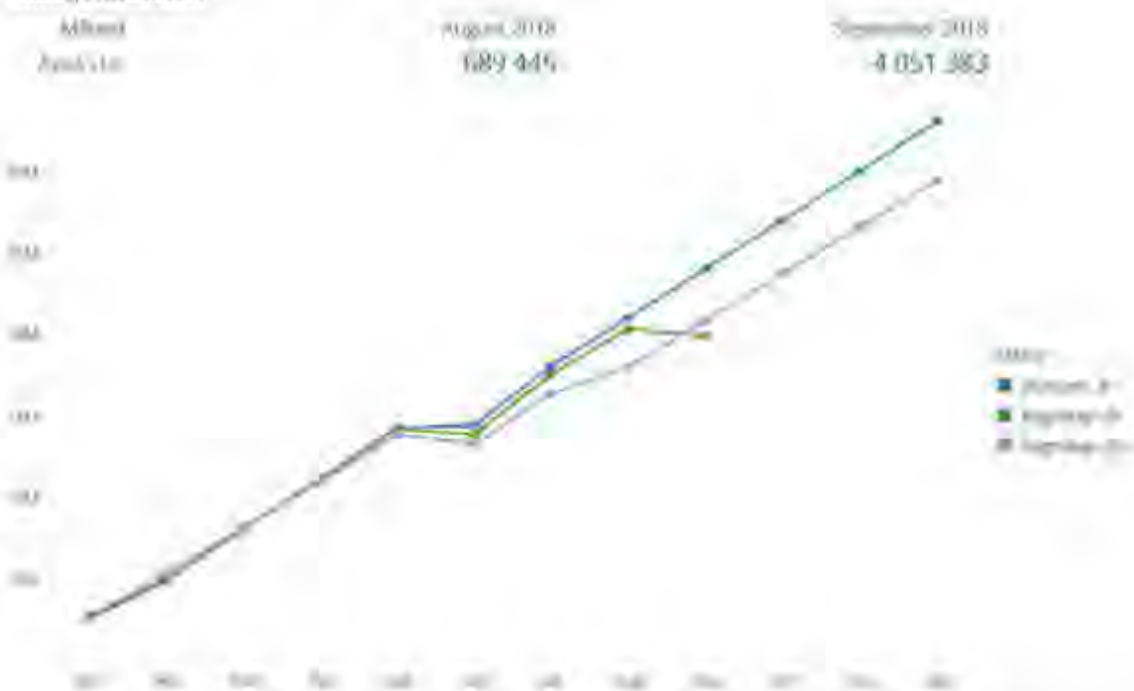
Anne-Grethe Skjærseth Kommunalsjef

Vår ref.:
18/17288Saksbeh.:
MTAArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
11.09.2018**Langevåg skule - andre tertialrapport 2018****Nettoresultat t.o.m august 2018**

	R2018aug	B2018aug	R2017aug	AvvikR-B2018	Forbr%periode	Årsbuds2018	Forbr i%
Alle	20 678 807	21 368 052	18 309 214	-689 445	96,77	33 379 984	61,95
22510	20 052 782	20 741 929	17 893 836	-689 167	96,68	32 448 538	61,80
22520	625 845	626 123	415 379	-278	99,96	931 446	67,19

Budsjettkontroll

Andel digitalt søste tre kalendermånedene i pluss viser utfordringen sammenlignet med de tre månedene før.

Kommentar: Slik det ser ut nå vil vi gå litt i pluss ved årets slutt.

Adresse:
Postboks 33
6039 LANGEVÅG

Telefon:
Sentralbord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 79 00

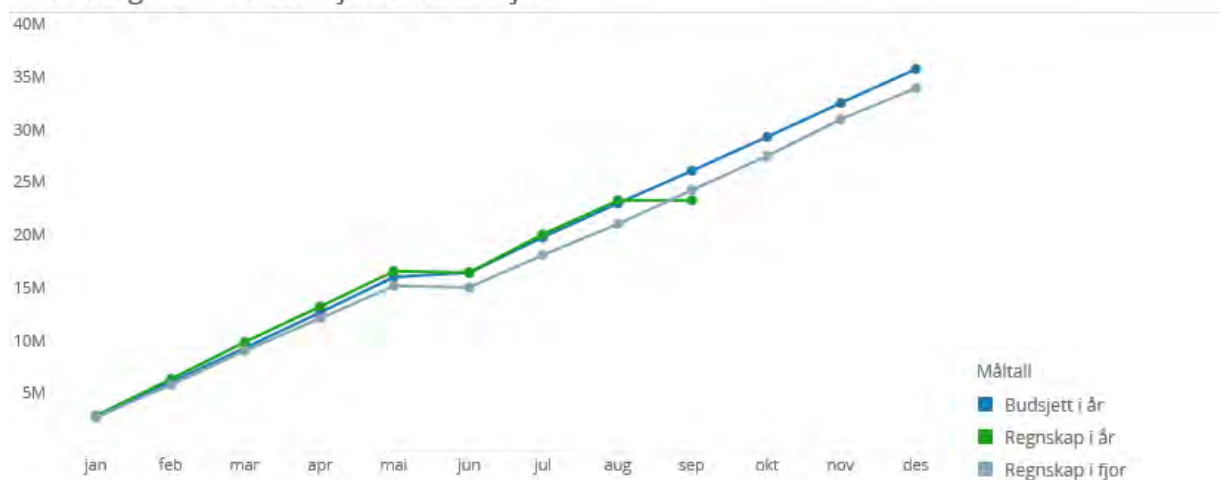
E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no

Bankgiro:
4212 23 28079
Skattekonto:
6345 06 15317

Foretaksnr.:
964 980 543

Lønnsutgifter inkl. sjukerefusjon august 2018:

	R2018aug	B2018aug	R2017aug	AvvikR-B2018	Forb%perio	Årsbud	Avvik fr
Alle	23 797 351	23 429 129	21 559 865	368 222	101,57	36 269 703	1 126 134
22510skule	20 557 049	20 195 842	18 640 160	361 207	101,79	31 226 553	1 077 381
22520sfo	3 240 302	3 233 287	2 919 705	7 015	100,22	5 043 150	48 753

Lønnsutgifter inkludert sjukelønsrefusjon**Kommentar:**

Pr. i dag ser det ut for at vi går mot eit meirforbruk på 1.mill på lønn i skulen. Forventa sjukerefusjonar gjer at meirforbruket minkar til om lag 500 000. Hovedårsak til meirforbruket er at vi har tilsett fleire folk enn det vi har budsjettet med. Elevtalet generelt har auka og vi har fått fleire nye elevar som ikkje kan norsk, og dermed treng norskopplæring. Vi kjem til å bruke mindre på forbrukskonto for å spare inn meirforbruket. Vi må heller klare oss med mindre materiell enn folk.

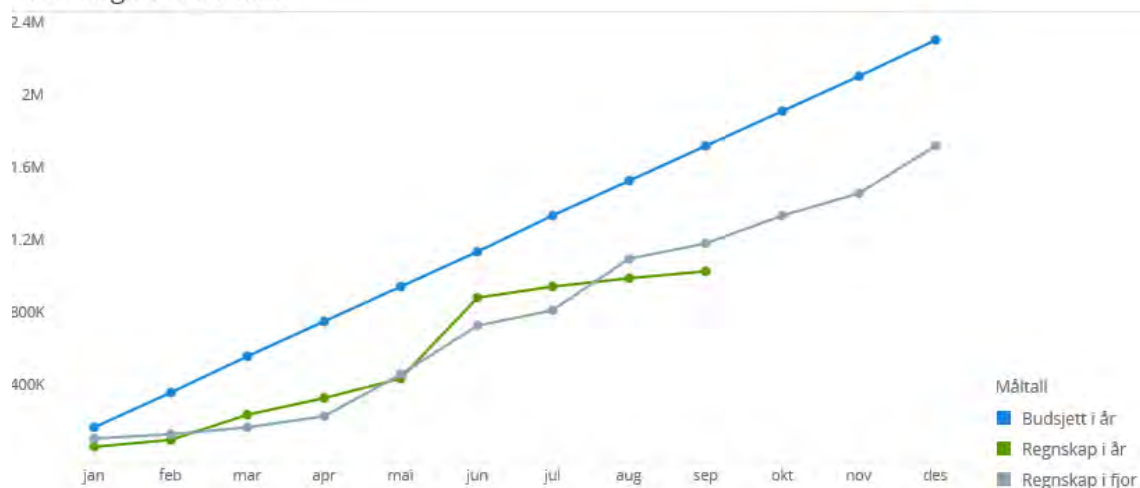
Lønsbudsjettet i SFO er i balanse.

Vi slit elles framleis med å skaffe kvalifiserte lærarar til skulen. Pr i dag manglar vi to stillingar, og har for tida svært rimeleg arbeidskraft i nokre av stillingane. Vi håper å få på plass fleire kvalifiserte folk i løpet av hausten. Får vi det aukar også lønnsutgiftene, og vi må spare inn meir av forbrukskontoen.

Driftsutgifter eks. lønn august 2018:

	R2018aug	B2018aug	R2017aug	AvvikR-B2018	Forbr%perio	Årsbud
Alle	1 018 016	1 551 860	1 122 825	-533 844	65,60	2 327 790
22510skule	790 010	1 351 796	949 809	-561 786	58,44	2 027 694
22520SFO	228 006	200 064	173 015	27 942	113,97	300 096

Driftsutgifter eks. lønn

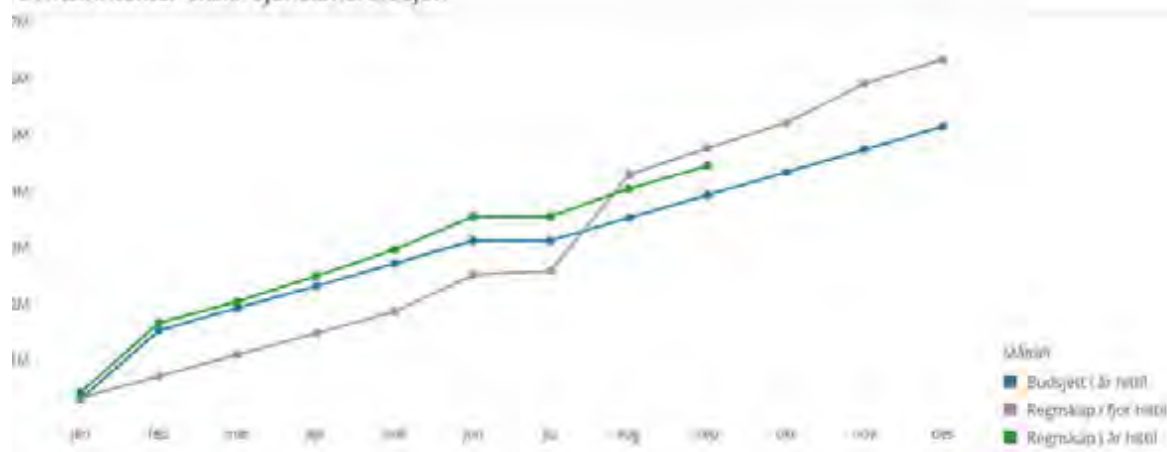
Driftsinntekter eks sjukerefusjon aug 2018:

	R2018aug	B2018aug	R2017aug	AvvikR-B2018	Innt. i % av Bperio	Årsbud
Alle	-4 136 760	-3 612 937	-4 373 476	-523 823	114,50	-5 217 509
22510skule	-1 294 297	-805 709	-1 696 134	-488 588	160,64	-805 709
22520sfo	-2 842 463	-2 807 228	-2 677 342	-35 235	101,26	-4 411 800

Vi har ca 100 000 kr. mindre inntekter i SFO enn budsjettet.

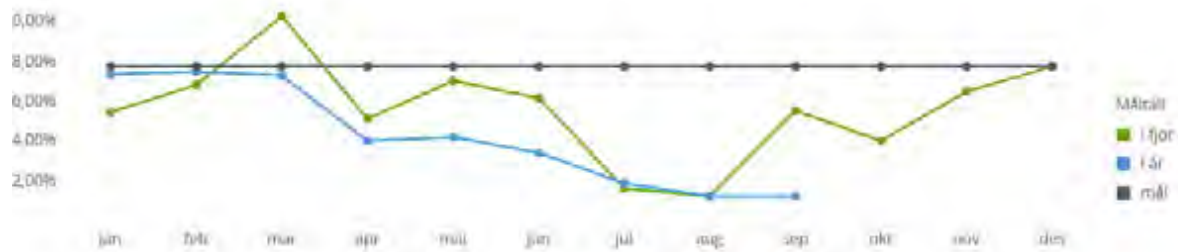
Når det gjeld skule har vi fått litt meir inntekter enn berekna. Dette er refusjonar for vidareutdanning, frå NAV og fordelte inntekter for symjeopplæring og frå andre kommunar. Totalt sett går vi i pluss her.

Driftsinntekter ekskl. sjukelønsrefusjon

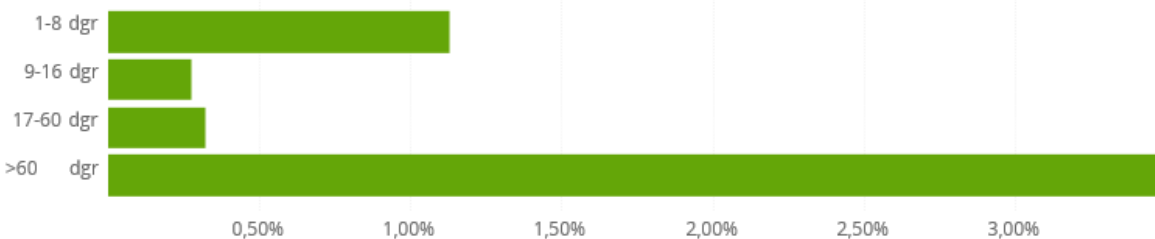

Sjukefråver:

I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Vi har nokre langtidssjukemeldingar. I tillegg har det vore ein ganske høg andel eigenmeldt sjukefråvere. Truleg viser ikkje dette i grafen då registrering av sjukemeldingar ligg om lag ein (eller to) månadar på etterskot.

Marit Tone Aasen
Rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Anne-Grethe Skjærseth
Kommunalsjef

Vår ref.:
18/17541

Saksbeh.:
HP

Ark.:
K1 - 151

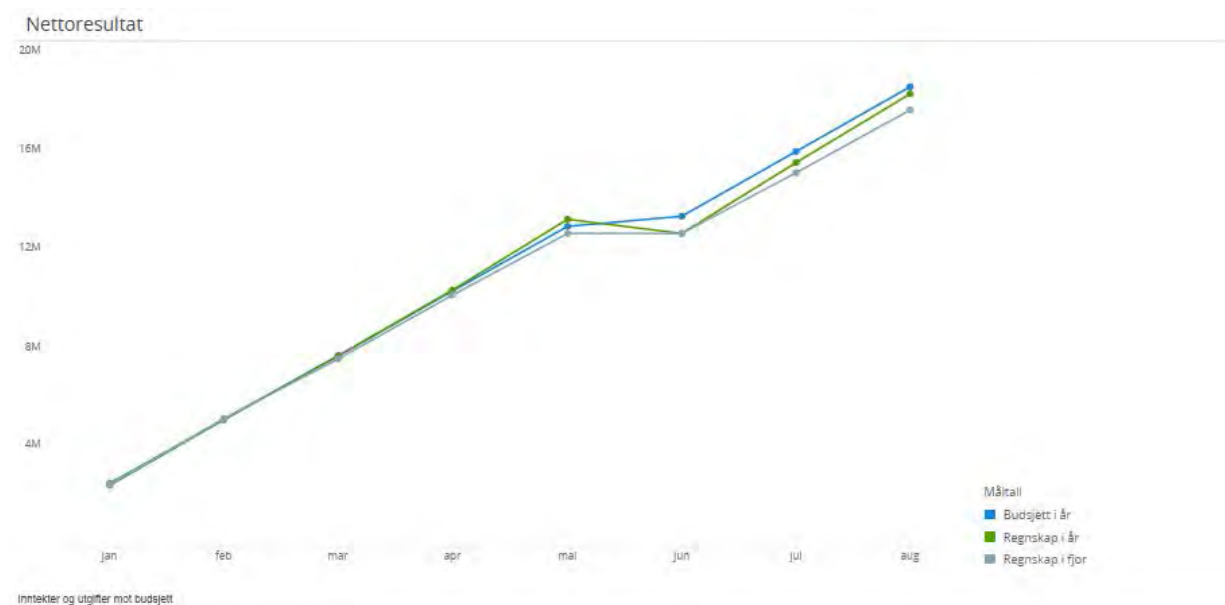
Dykkar ref.:

Dato:
11.09.2018

Sula ungdomsskule - 2.tertialrapport 2018

Nettoresultat t.o.m 31.08.2018

Ansvar	Funksjon	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B	Forbruk i %	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
22710	SULA UNGDOMSSKULE	18 356 665	18 654 422	17 685 369	-297 757	98,40	29 192 558	62,88

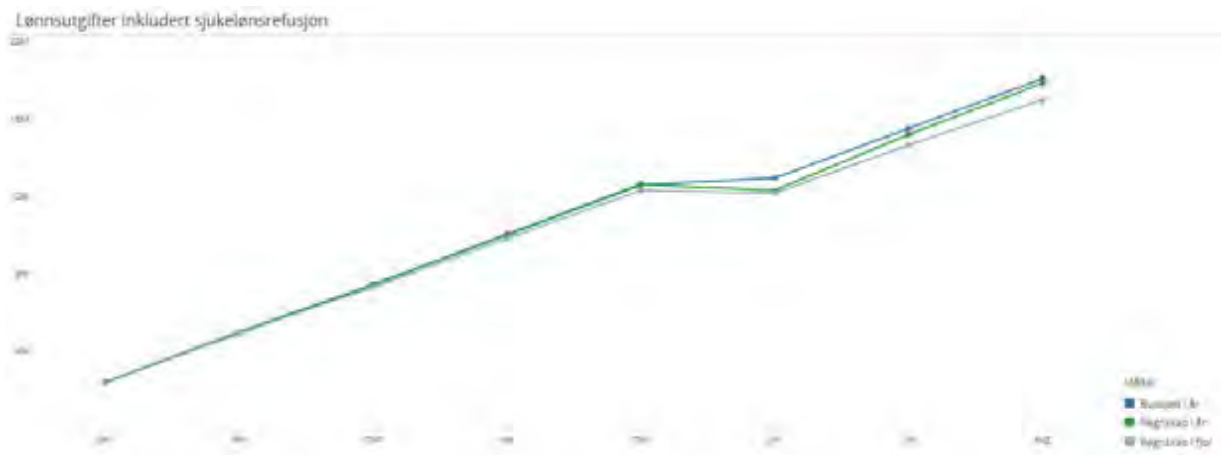
Vi har eit mindreforbruk per august 2018 som kan forklarast med problem med å fylle opp ei ledig stilling.

Lønsutgifter inkl.sjukelønsref. t.o.m. august 2018

Ansvar	Funksjon	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B	Forbr. i %	Årsbud.	Avvik fr.
22710	SULA UNGDOMSSKULE	18 015 082	18 232 042	17 156 992	-216 960	98,81	28 558 988	-249 573

Vi har eit mindreforbruk på lønn per august. Dette skuldast mellom anna at vi ikkje har fått fylt heilt opp ei stilling vi har ledig. Vi arbeider med saken og håper å ha på plass ei løysing snarast råd.

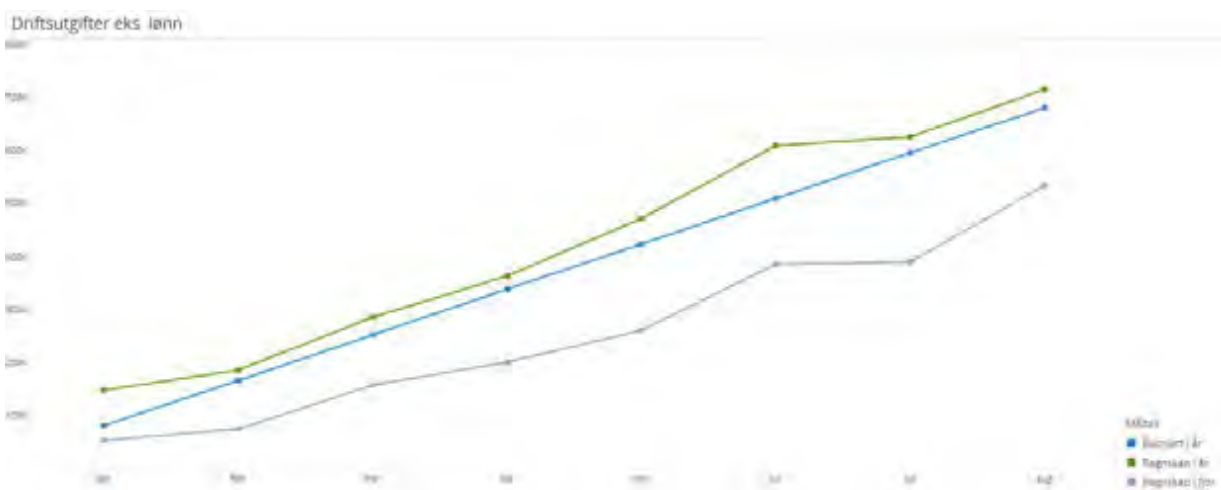

Driftsutg. ekskl. lønn t.o.m. august 2018

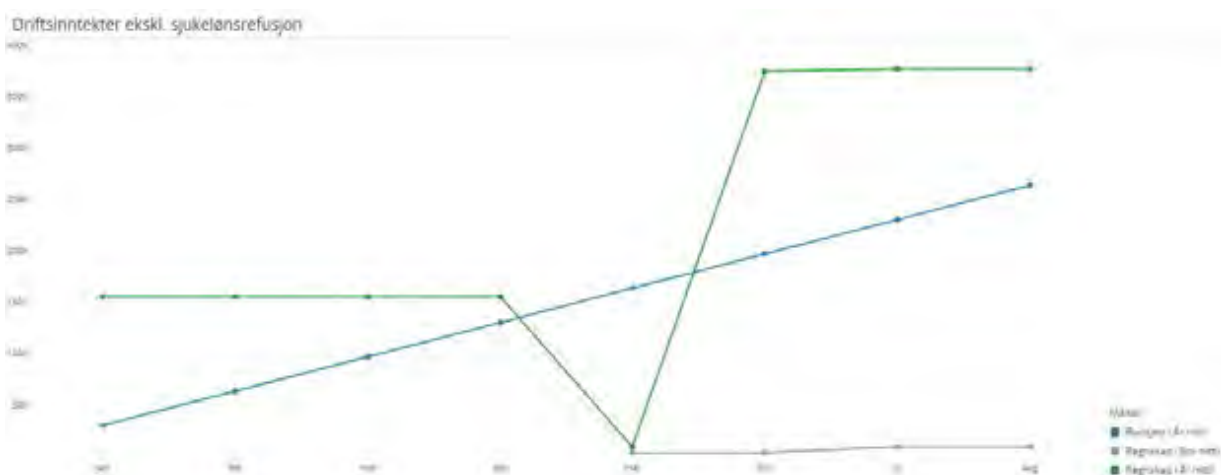
Ansvar	Funksjon	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B	Forb. i %	Årsbud.
22710	SULA UNGDOMSSKULE	721 672	687 147	540 544	34 525	105,02	1 030 720

Driftsutgiftene våre er høyere enn budsjettert og dette skyldes både ei rekning for lærebøker som kom for seint til å bli med på 2017 budsjettet og at vi har måttet kjøpe inn noko utstyr til det nye kjøkkenet ved Sula ungdomsskule.

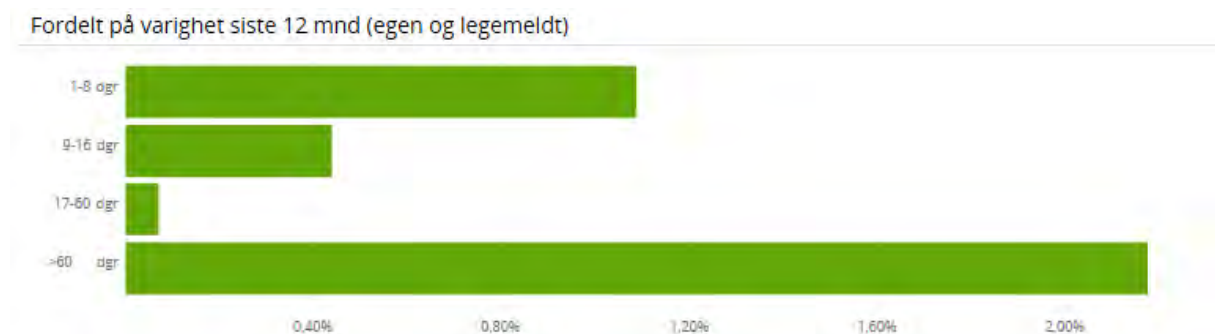
Driftsinntekter eks. sjukelønsref. t.o.m. august 2018

Ansvar	Funksjon	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B	Innt. i % a	Årsbud.
22710	SULA UNGDOMSSKULE	-380 089	-266 667	-12 167	-113 422	142,53	-400 000

Driftsinntektene våre er høgare enn budsjettert grunna ein refusjon som skulle ha vore med på 2017, men som kom så seint at den er på 2018 rekneskapen.

Sjukefråvær

Sjukefråværet ved Sula ungdomsskule er stabilt lågt. Vi har dei siste åra vore stabile på om lag 4 % fråvær i året. Per no ser det ikkje ut til at sjukefråværet i 2018 blir høgare enn normalt.

Konklusjon:

Per august ser det ut til at vi får eit mindreforbruk på om lag 290000 kroner. Men, som eg skriv over her håper vi å få tilsett i ledig stilling snarleg og vi ser også at vi har elevar som har større behov for oppfølging enn vi tidlegare antok. Vi får også ein ny elev no i september som er analfabet og dette krev meir ressursar enn det vi har per i dag.

Med helsing

Hildegunn Pedersen
Rektor Sula ungdomsskule

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vår ref.:
18/17379Saksbeh.:
ABIRArk.:
151

Dykkar ref.:

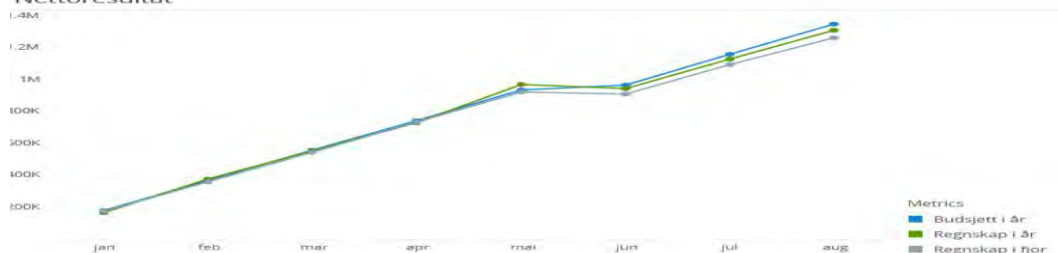
Dato:
06.09.2018**Vaksenopplæringa i Sula - 2. tertialrapport 2018**

Nettoresultat pr. august:

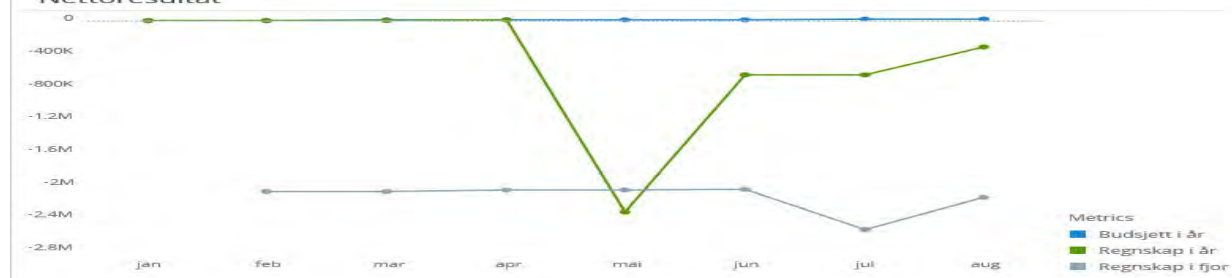
Ansv.		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbr. % perioden	Årsbudsj ett 2018	Forbruk i %
	ALLE	1 405 758	1 499 051	-877 682	-93 293	93,78	2 331 668	60,29
24010	VAKSEN OPPLÆR. -REHAB/HAB	1 321 475	1 361 281	1 276 546	-39 806	97,08	2 125 014	62,19
24020	OPPLÆRING INVANDRARAR	-318 507	20 267	-2 154 228	-338 774	-1 571,58	30 400	-1 047,72
24030	GRUNNSK. VAKSNE OPPL.L §4	402 789	117 503	0	285 287	342,79	176 254	228,53

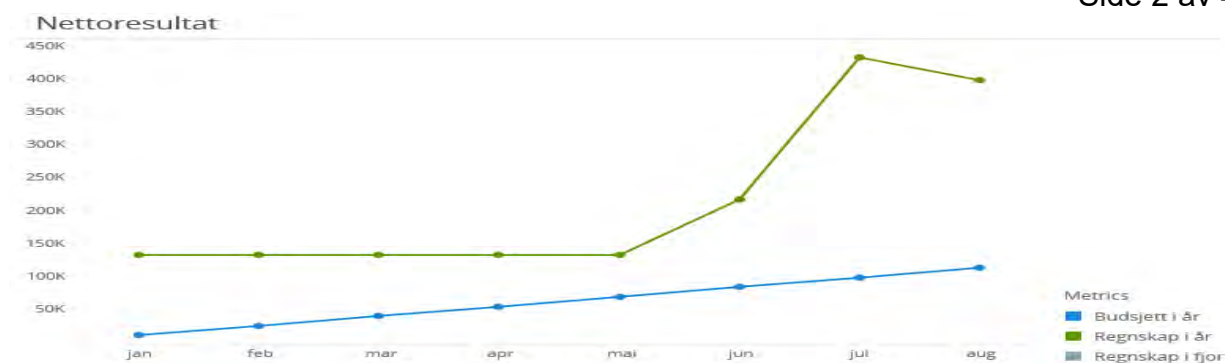
REHAB HAB

Nettoresultat

24020 INNVANDRARAR

Nettoresultat

24030 GRUNNSKULE VAKSNE Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅGTelefon:
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh:E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.noBankgiro:
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317Foretaksnr.:
964 980 543

Alle 3 kapitla:

Kommentar:

24010 er den delen av voksenopplæringa som vert drifta på Sula med undervisningslokale ved Molvær senter. Denne drifta følgjer budsjettet.

24020: Her er det store refusjonar frå staten og tilsvarende fakturaer frå Ålesund voksenopplæringssenter som skapar variasjon i kurven. Noko refusjon kan forventast å komme inn i tillegg, men dette er vanskeleg å forutsjå sidan denne refusjonen følgjer antal og katagori innvandrarar. Men så langt kan det sjå ut til at dette kapitlet skal gå med eit mindreforbruk.

24030: Det har vore auke i elevar med rett til grunnskuleopplæring. Det dreier seg om unge menneske som kjem som innvandrarar utan rett til introduksjonsordning. Nokre har budd i landet så lenge at det ikkje følgjer med statlege refusjonar eller at refusjonen er lave i forhold til utgiftene.

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsrefusjon pr. august:

Ansv.		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
	ALLE	1 231 362	1 253 362	1 250 364	-22 000	98,24	1 963 135	-28 138
24010	VAKSEN OPPLÆR. -REHAB/HAB	1 231 362	1 253 362	1 250 250	-22 000	98,24	1 963 135	-28 138
24020	OPPLÆRING INVANDRARAR	0	0	114	0	0,00	0	0

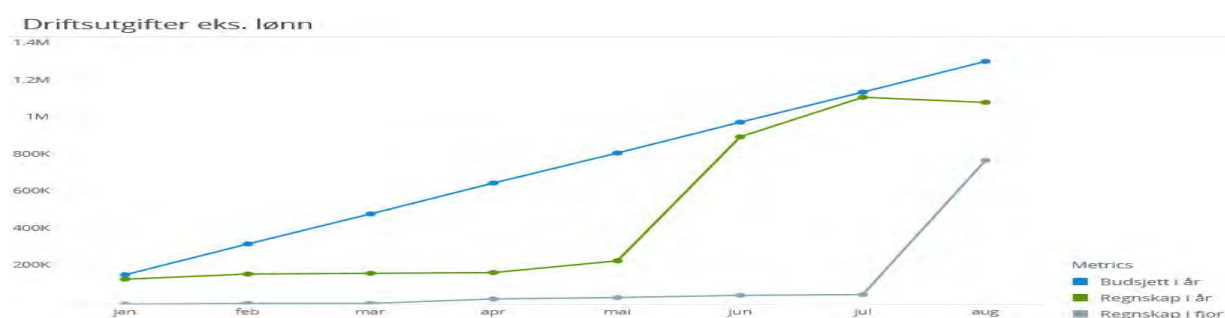

Kommentar:

Lønnsutgiftene både til lærarar og administrasjon er lagt til REHAB-HAB. Her kan bli eit lite mindreforbruk på løn.

Driftsutgifter eks. lønn pr. august:

Ansv.		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. % periode	Årsbud.
	ALLE	1 091 587	1 312 253	778 707	-220 666	83,18	1 968 379
24010	VAKSEN OPPLÆR. -REHAB/HAB	90 114	107 817	26 296	-17 703	83,58	161 725
24020	OPPLÆRING INVANDRARAR	598 684	1 086 933	752 410	-488 249	55,08	1 630 400
24030	GRUNNSK. VAKSNE OPPL.L §4	402 789	117 503	0	285 287	342,79	176 254

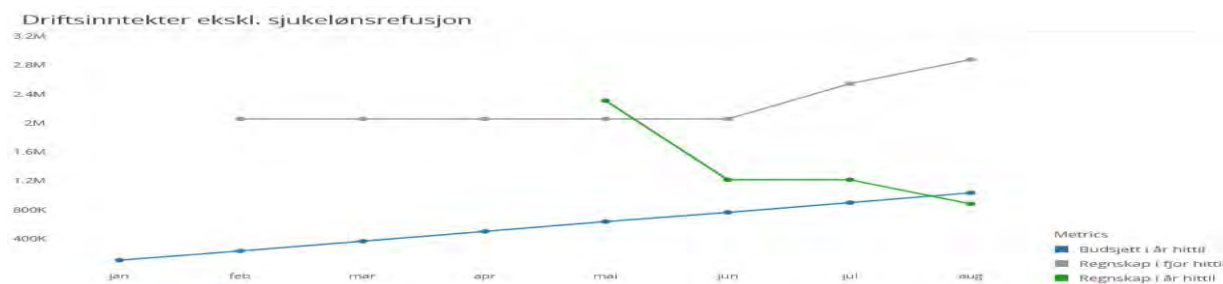

Kommentar:

Årsbudsjettet for 24020 er i høgaste laget. Dette vil truleg ikkje overstige 1.350.000,-
På 24030 vil hausthalvåret koste ca. 280.000,- med dei elevane som no er i gang. Her kan bli eit meirforbruk på ca. 500.000,-.

Driftsinntekter eks. sjukeref. pr. august:

Ansv.		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B	Årsbud.
	ALLE	-917 191	-1 066 667	-2 906 753	149 476	85,99	-1 600 000
24020	OPPLÆRING INNVANDRAR	-917 191	-1 066 667	-2 906 753	149 476	85,99	-1 600 000

SJUKEFRÅVÆR

Kommentar: Her er ikkje sjukefråvær.

Budsjettkommentar samla:

Auken i utgiftene på 24030, Vaksenopplæring grunnskule, vil føre til eit meirforbruk Dette vil føre til eit meirforbruk på vaksenopplæring totalt sett, estimert til om lag kr. 300.000,-.

Med helsing

Arne Birkeland
Rektor Vaksenopplæringa

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakrar:

Anne-Grethe Skjærseth, Kommunalsjef

Vår ref.:
18/17544Saksbeh.:
LIAKArk.:
151

Dykkar ref.:

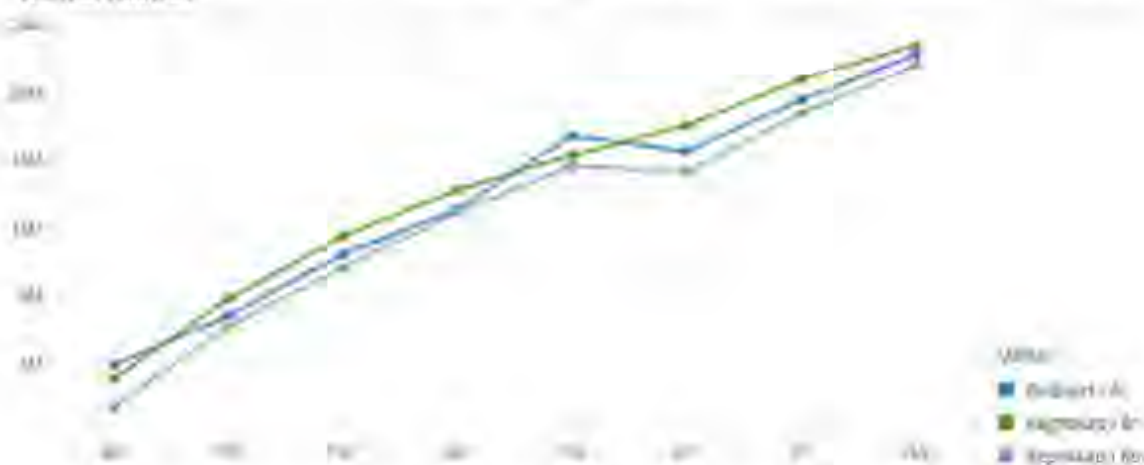
Dato:
07.09.2018

TBU 2. tertialrapport 2018

Netto totalforbruk per januar - august:

Ansvar	Funk:	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i %	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
ALLE		23 129 456	22 620 829	21 977 556	508 627	102,25	38 114 055	60,68
25100 FELLES TBU		614 277	606 225	649 353	-81 948	88,23	1 082 082	56,77
25110 PPT		2 712 485	2 849 275	2 589 723	136 810	95,20	4 465 228	60,75
25120 SPESPEID. HJELP. BHG		1 971 053	1 967 421	2 181 572	3 632	100,18	3 073 517	64,13
25121 STYRKA BARNEHAGETILBOD		2 394 028	2 328 656	2 147 460	65 372	102,81	2 506 357	95,52
25122 STYRKA BHG, TOSPRÅK.		221 773	3 002	0	218 771	7 387,50	4 503	4 925,00
25130 HELSESTASJON		2 313 806	3 608 071	2 847 822	-1 294 265	64,13	5 651 912	40,94
25131 TILTAKSKOORDINATOR - FØREBYGGA		268 426	501 907	239 789	238 480	52,49	784 229	33,59
25140 BARNEVERN		10 876 934	11 578 151	10 990 094	-701 216	93,94	21 750 380	50,01
25140 BARNEVEI 244 BARNEVERNTEKST		2 877 953	3 182 458	2 566 006	-304 505	90,43	5 968 535	48,22
25140 BARNEVEI 251 Barnev.tilt. i fam		1 688 901	909 057	1 429 559	779 914	185,79	1 511 597	111,73
25140 BARNEVEI 252 Barnev.tilt. u fam		6 310 000	7 486 626	6 994 529	-1 176 626	84,28	14 270 248	44,22
25150 BUFELLESKAPET EM		1 761 693	-911 878	332 744	2 673 571	-193,19	-1 204 153	-146,30

Nettoreultat

Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVAGTelefon:
Sentralbord: 70 19 91 00
Saksbeh. 70 19 95 45E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.noBankgiro:
4212 23 28079
Skattekonto:
6345 06 15317Foretaksnr.:
964 980 543

Totalt sett for eininga er det estimert eit meirforbruk for 2018 på 0.6 million.

Dette kjem i hovudsak av:

- EMF går med 1.8 mill i meirforbruk for 2018 (budsjettet var feil på bakgrunn av for høgt budsjettert inntekt),
- barnevern 1.3 mill i mindreforbruk (lågare utgifter lønn fosterheim og ugifter til staten) og
- lønn tiltakskoordinator 0.2 mill.

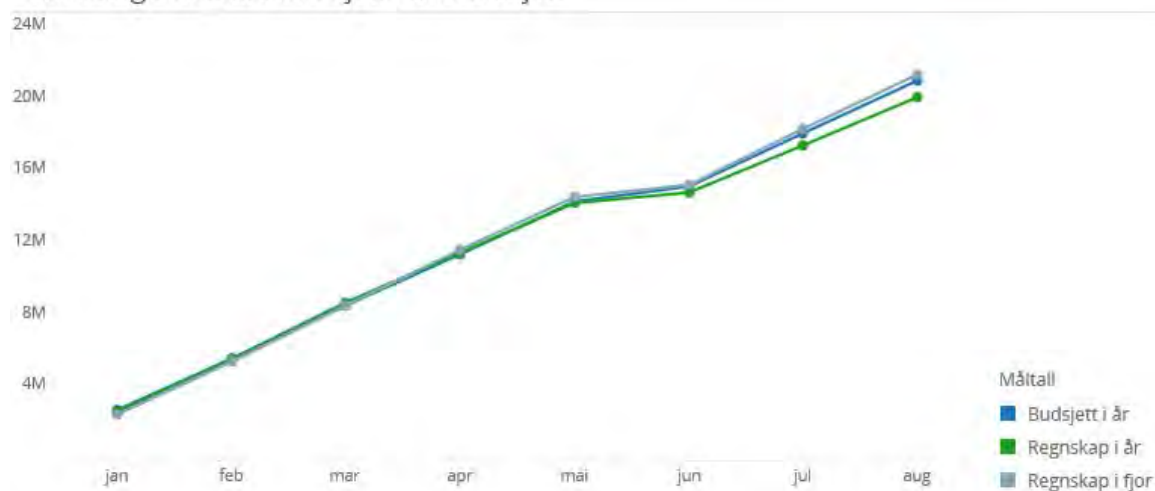
Erfaringsmessig kan det skje store endringar på kort tid som medfører større utgifter enn det ein kan føreseie i dag, særleg innan barnevern.

Det kjem fram eit betydeleg mindreforbruk på om lag 1.3 mill for helsestasjonen. Dette er ikkje reelt. Vi har fått midlar frå Helsedirektoratet som skal bli nytta mellom anna til lønn til 2.0 stillingar i skulehelsetenesta, 0.20 ekstra jordmor ut året og 0.40 prosjektstilling digitalisering. Vi kjem ikkje til å nytte alt tilskotet for 2018 og vil be om å få overført midlane til 2019.

Lønnsutgifter inklusiv sjukelønsrefusjon januar – august

Ansvar	Funk	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i %	Årsbud.	Avvik fr.
ALLE		20 251 010	21 114 687	21 505 111	-863 677	95,91	32 884 480	-1 061 465
25100 FELLES TBU		597 529	603 909	639 393	-6 380	98,94	943 608	-4 634
25110 PPT		2 534 687	2 601 792	2 446 253	-67 104	97,42	4 094 003	-110 923
25120 SPESPED. HJELP. BHG		1 794 850	1 767 852	1 891 520	26 999	101,53	2 774 163	46 316
25130 HELSESTASJON		4 026 712	3 577 461	3 407 468	449 251	112,56	5 605 998	721 692
25131 TILTAKSKOORDINATOR - FØREBYGGAN		260 419	501 907	239 789	-241 488	51,89	784 229	-374 999
25140 BARNEVERN		8 379 838	9 477 398	8 967 139	-1 097 560	88,42	14 642 261	-1 473 945
25140 BARNEVERN 244 BARNEVERNNTENESTA		3 714 266	4 044 943	3 662 170	-330 677	91,82	6 395 262	-558 558
25140 BARNEVERN 251 Barnevernt. I familien		770 584	384 557	679 976	386 027	200,38	602 055	608 862
25140 BARNEVERN 252 Barnevernt. Utanfor fa		3 894 988	5 047 898	4 624 992	-1 152 910	77,16	7 644 944	-1 524 249
25150 BUFELLESKAPET EM		2 656 975	2 584 369	3 913 551	72 605	102,81	4 040 218	135 028

Lønnsutgifter inkludert sjukelønsrefusjon

Tiltakskoordinator

Mindreforbruk grunna vakant stilling 3 første månedane av året.

Helsestasjonen

Det kjem fram eit meirforbruk på lønn på om lag 450.000. Dette stemmer ikkje og har ei naturleg forklaring i høve til stillingar knytt mot styrkingsmidlar frå Helsedirektoratet. Vi har fått mildar til å dekke dei ekstra utgiftene.

PPT: Mindreforbruk grunna vikar med lågare lønn.

Spesped.hjelp barnehage

Foreløpig eit mindre meirforbruk på lønn grunna for låg kapasitet i spes.ped teamet til å ivareta dei barna som har fått rett til spesialpedagogisk hjelp. Behov for å leige inn ekstra ressurs. *Viser til orientering tilbake til budsjettkontroll per januar 2018.*

Barnevern

Lønn tilsette (244) – mindreforbruk på grunn av sjukemeldingar og vakante stillingar.

Per i dag 0.45 % stilling vakant. Vanskeleg å rekruttere pga låg stillingsprosent.

Lønn besøksheim/avlastning (251) – det blir eit *betydeleg meirforbruk* på rundt 300 000 på grunn av at avlastarar går frå å vere oppdragstakar til å bli timelønt arbeidsdakar. Dette medfører om lag dubla utgift, samt at det kom krav om etterbetaling frå 01.07.2017.

Tiltak utanfor familien (252) – lågare utgifter enn budsjettert til arbeidsgodtgjersle/frikjøp fosterheim og utgifter til staten. Per i dag estimert mindreforbruk på 1.3 million for 2018. Det er ulike ulike prosessar som er i gang som kan medføre auka utgifter.

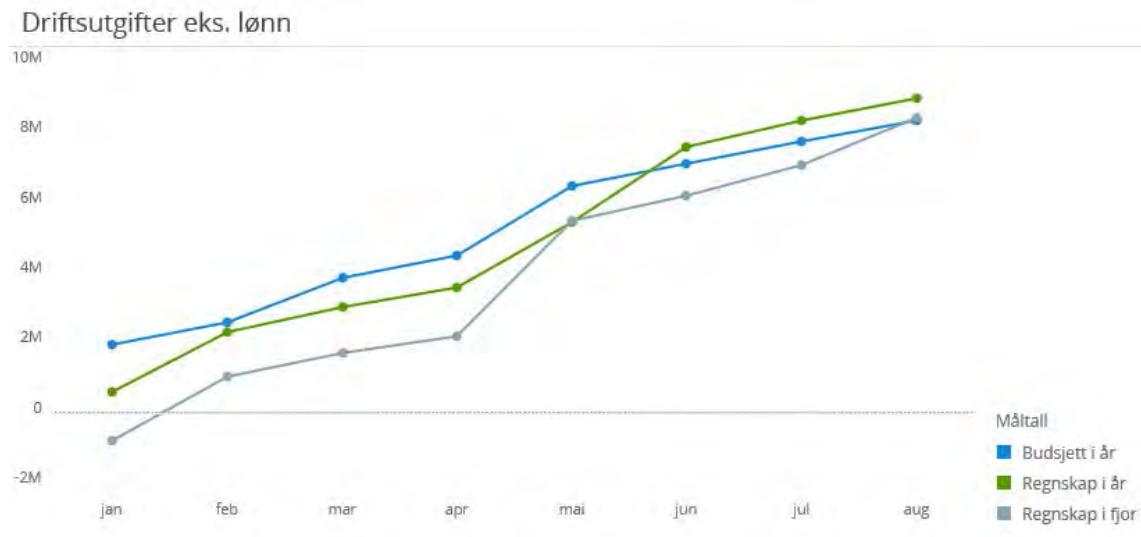
Lønnsutbetaling til støttekontakter, besøksheimar og tilsynsførarar vert utbetalt på etterskot kvar månad.

EMF

Lønnsutgift for 2018 blei kr 2.656.975 mot 4 mill som budsjettert. Til orientering ville lønnsbudsjettet ved ordinær drift i heile 2018 lagt på rundt 5.5 million.

Driftsutgifter eks. lønn januar – august

Ansva	Funks	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
	ALLE	8 983 755	8 347 912	8 397 566	635 843	107,62	14 937 730
25100	FELLES TBU	230 188	92 313	8 961	137 876	249,36	138 469
25110	PPT	182 575	247 357	197 395	-64 782	73,81	371 035
25120	SPESPED. HJELP. BHG	208 252	199 543	290 052	8 710	104,36	299 314
25121	STYRKA BARNEHAGETILBOD	2 394 028	2 328 656	2 147 460	65 372	102,81	2 506 357
25122	STYRKA BHG. TOSPRÅK	221 773	161 002	237 329	60 771	137,75	241 503
25130	HELSESTASJON	215 980	122 959	232 313	93 021	175,65	184 439
25131	TILTAJSKOORDINATOR - FØREBY	3 007	0	0	3 007	0,00	0
25140	BARNEVERN	4 854 610	4 513 250	4 573 113	341 361	107,56	10 172 364
25140	BARNEV 244 BARNEVERN TENES	1 002 281	870 502	697 586	131 779	115,14	1 305 753
25140	BARNEV 251 Barnevernt. I fami	918 397	524 472	749 582	393 925	175,11	909 485
25140	BARNEV 252 Barnevernt. Utanf	2 933 932	3 118 276	3 125 945	-184 344	94,09	7 957 126
25150	BUFELLESKAPET EM	673 342	682 833	710 943	-9 491	98,61	1 024 249

Felles TBU

Det kjem fram eit meirforbruk som ikkje er reelt. Kr 200.000 er vidareformidla til Langevåg Røde kors. Sula kommune v/TBU fikk tilskotet frå Bufdir med beskjed om å vidareføre til Røde kors.

PPT

Foreløpig eit mindreforbruk som vil gå i balanse ved årsslutt.

Styrkingsmidlar

Utbetaling av styrkingsmidlar til barn med nedsett funksjonsevne i barnehagar er i hovudsak utbetalt og det kjem fram som eit meirforbruk. På sikt skal det gå i balanse.

Styrka barnehage tospråk står også med meirforbruk per i dag, skal gå i balanse.

Helsestasjon

Meirforbruk er ikkje reelt. Det er investeringar knytt til styrkingsmidlar frå Helsedirektoratet.

Barnevern

Barnevern (244) – meirforbruk på om lag 130 000 mellom anna på grunn av auka utgifter til reise/oppfølging av barn plassert i institusjon andre stader i landet, innkjøp av ergonomisk riktige kontormøblar for å førebygge sjukemelding og juridisk bistand i svært krevjande/komplekse saker.

Barneverntiltak i familien (251) - meirforbruk på om lag 400 000 kroner som hovudsakleg kjem frå frikjøp av fosterheim (feilført), tilskott sfo og barnehageplass, juridisk bistand og kjøp av tenester til oppfølging/tilsyn. Sistnemnde vil betre seg når familierettleiar no er komen på plass og inngåtte avtalar blir avslutta.

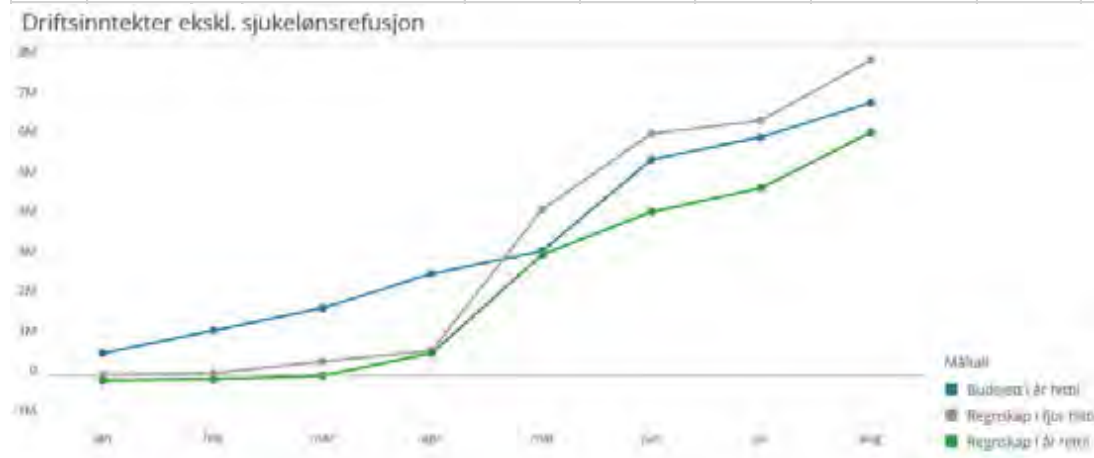
Barnevern (252) - utbetaling av institusjonsplassar og statlege fosterheim kjem kvartalsvis. Det er hittil berre betalt for 1. kvartal.

EMF

Driftsutgiftene har endra seg når bebuarane har etablert seg i eigne/andre bustader og bufellesskapet blir avvikla. Forventa totalforbruk om lag som budsjett.

Driftsinntekter eks sjukelønsrefusjon januar - august

Ansvar	Funk	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % a	Årsbud.
ALLE		-6 105 309	-6 849 253	-7 925 122	743 944	89,14	-9 719 380
25100 FELLES TBU		-213 440	0	0	-213 440	0,00	0
25110 PPT		-4 797	0	-53 925	-4 797	0,00	0
25120 SPESPED. HJELP. BHG		-32 050	0	0	-32 050	0,00	0
25122 STYRKA BHG. TOSPRÅK		0	-158 000	-237 329	158 000	0,00	-237 000
25130 HELSESTASJON		-1 928 886	-92 667	-791 959	-1 836 219	2 081,53	-139 000
25140 BARNEVERN		-2 357 514	-2 419 000	-2 550 158	61 486	97,46	-3 074 000
25140 BARNEVE	244	-1 838 594	-1 734 000	-1 793 750	-104 594	106,03	-1 734 000
25140 BARNEVE	252	-518 920	-685 000	-756 408	166 080	75,75	-1 340 000
25150 BUFELLESKAPET EM		-1 568 623	-4 179 587	-4 291 750	2 610 964	37,53	-6 269 380

Felles TBU

Inntekta er ikkje reell. Kr 130.050 er ompostert til EMF og kr 200.000 er vidareformidla til Langevåg Røde kors. Sula kommune v/TBU fikk ktilskotet frå Bufdir med beskjed om å overføre til Røde kors (som hadde søkt om midlane).

Barnevern

På grunn av lågare utgifter til fosterheim blir også refusjon frå staten lågare, om lag 0.3 mill.

EMF

Kommunen fikk avklag på omsøkt ekstra tilskot frå IMDI for 2017.

Driftsinntektene til bufellesskap EMF blir 3.332.780 lågare enn estimert på grunn av at bustaden er avvika og at ein ikkje kan søke om ekstra tilskot frå IMDI for 2018.

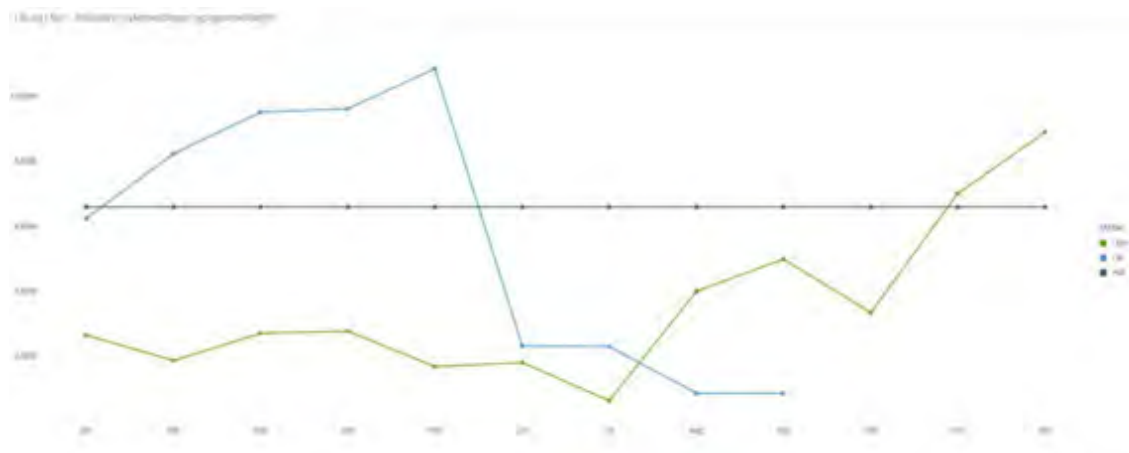
Forventa tilskot (særtilskot, integreringstilskot, opplæringstilskot) er på **kr. 2.951.550** for 3 ungdomar for 2018.

Helsestasjonen

Det er mellom anna komen 80.000 i tilskot frå Bufdir til drift av ICDP foreldrerettleiing, samt i overkant av 1.7 mill i styrkingsmidlar frå Helsedirektoratet. Styrkingsmidlane skal dekke lønn til 2.6 midlertidige stillingar i TBU, samt gå til opplæring og fagutvikling.

Refusjonar frå staten kjem etterskotsvis med periodiseringar kvartalsvis.

Sjukefråver:

Sjukefråveret er framleis i positiv utvikling.
Sjukefråveret ligg jamt over 1 måned på etterskot.

Konklusjon

Totalt sett for eininga er det estimert eit meirforbruk for 2018 på 0.6 million.

Dette kjem i hovudsak av:

- EMF går med 1.8 mill i meirforbruk for 2018 (budsjettet var feil på bakgrunn av for høgt budsjettert inntekt),
- barnevern 1.3 mill i mindreforbruk (i hovudsak pga. lågare utgifter lønn fosterheim og ugifter til staten) og
- lønn tiltakskordinator 0.2 mill.

Viser elles til orientering i føregåande budsjettkontrollar og 1. tertialrapport angåande ulike områder innan TBU som har eksta fokus i høve til budsjettstyring:

- avvikling bufellesskap EMF,
- auka antall barn med enkeltvedtak om spes.ped.hjelp i barnehage og påfølgande utfordring med at ein har for få tilsette til å løyse oppdraget,
- tilråding av assistenttimar i barnehage er høgare enn budsjettert,
- oppstart av barnevernvaktsamarbeid,
- auka bruk av juridisk bistand som barneverntiltak,
- høgt antall barn med sfo og barnehage som hjelpetiltak, etablering av god rutine for behovsvurdering.

Med helsing

Lindis Akslen
Einingsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Kultur

Vår ref.:
18/17549Saksbeh.:
IKRArk.:
151, C00

Dykkar ref.:

Dato:
06.09.2018

2. tertialrapport - eining for kultur

Nettoresultat t.o.m. august 2018:

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbu
	ALLE	4 928 052	6 109 501	5 555 445	-1 181 450	80,66	
41010	KULTURUTVALET	39 095	40 793	54 993	-1 698	95,84	
41020	KULTURKONTORET	611 061	757 303	541 129	-146 242	80,69	
42010	MUSIKK OG KULTURSKULEN	2 061 363	2 060 805	2 023 676	558	100,03	
43010	SULA BIBLIOTEK	1 208 802	1 354 417	1 230 186	-145 616	89,25	
45010	FRITIDSKLUBBEN	300 053	341 677	295 255	-41 624	87,82	
45011	ANDRE TILTAK TIL BARN OG UNGE	101 478	138 246	130 280	-36 768	73,40	
45012	UTEKONTAKTEN	368 322	405 546	374 094	-37 224	90,82	
46010	ANNA KULTUR	237 878	1 010 714	905 832	-772 836	23,54	

Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅGTelefon:
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 91 00E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.noBankgiro:
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317Foretaksnr.:
964 980 543

Kultur har eit positivt avvik for perioden på kr. 1 181 450, og det største avviket finn vi på ansvar 46010 (anna kultur). Årsaka er tilskotsmidlar som kjem til utbetaling på eit seinare tidspunkt. Vi har også eit mindreforbruk på ansvar 43010 (bibliotek) og 41020 (kulturkontoret). Det er planlagt innkjøp i løpet av hausten som vil jamne ut resultat på biblioteket. Kulturkontoret har fått midlar frå fylkeskommunen på kr 99 000 til «den lokale kultursekken». Det er ikkje budsjettert med desse inntektene.

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsref:

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i %	Årsbud
	ALLE	4 560 936	4 718 265	4 446 224	-157 329	96,67	7 406 0
41010	KULTURUTVALET	35 966	36 683	47 439	-717	98,05	73 3
41020	KULTURKONTORET	585 620	578 851	465 977	6 769	101,17	904 7
42010	MUSIKK OG KULTURSKULEN	2 284 083	2 353 790	2 298 955	-69 756	97,04	3 688 4
43010	SULA BIBLIOTEK	986 055	1 016 133	966 714	-30 079	97,04	1 590 4
45010	FRITIDSKLUBBEN	274 910	294 704	266 510	-19 795	93,28	461 9
45011	ANDRE TILTAK TIL BARN OG UNGE	33 407	36 973	29 321	-3 567	90,35	57 7
45012	UTEKONTAKTEN	360 946	401 130	371 308	-40 184	89,98	629 3

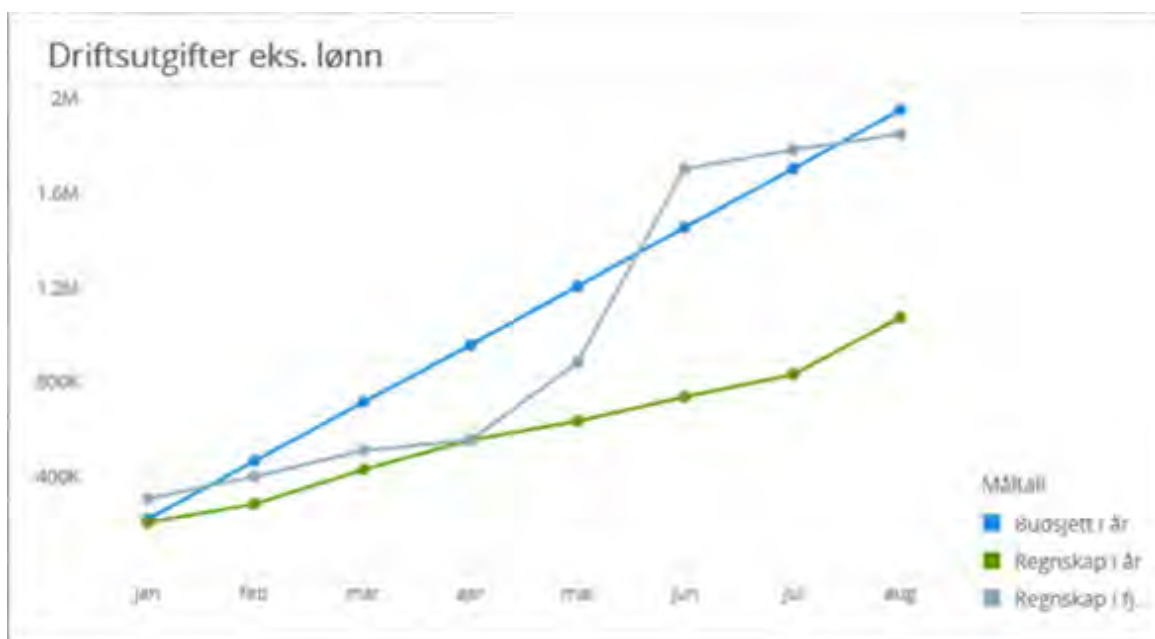

Vi har eit mindreforbruk for perioden på kr. 157 329. Mindreforbruket på biblioteket på kr. 30 000 vil jamne seg ut når betaling til ferievikar går ut. Kulturskulen har eit mindreforbruk på kr. 60 000, men dette vil jamne seg ut ved justeringar på lærarressursar, og løn for gjestelærar i kulturskulekarusellen. Den nyaste tilsette ved utekontakt og fritidsklubb har noko mindre utbetalt i løn enn tildlegare tilsett, det er difor eit positivt avvik her.

Driftsutgifter eks. lønn t.o.m. august:

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode
	ALLE	1 103 610	1 977 206	1 877 431	-873 596	55,8
41010	KULTURUTVALET	3 129	4 110	8 483	-981	76,1
41020	KULTURKONTORET	133 427	178 325	174 907	-44 898	74,8
42010	MUSIKK OG KULTURSKULEN	311 542	285 859	314 401	25 683	108,9
43010	SULA BIBLIOTEK	277 041	345 714	316 265	-68 673	80,1
45010	FRITIDSKLUBBEN	25 143	46 922	28 745	-21 779	53,5
45011	ANDRE TILTAK TIL BARN OG UNGE	87 271	101 145	115 359	-13 874	86,2
45012	UTEKONTAKTEN	7 376	4 416	2 786	2 960	167,0
46010	ANNA KULTUR	258 681	1 010 714	916 486	-752 033	25,5

Totalt sett er det eit positivt avvik på 873 596 for perioden. Dette skuldast i hovudsak ventande utbetalingar på ansvar 46010 (anna kultur). Driftsutgiftene vil vere høgare for hausten samanlikna med våren.

Driftsinntekter eks. sjukelønnsref. t.o.m. august:

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B	Innt. i % a	Årsbud.
	ALLE	-736 495	-587 161	-768 210	-149 334	125,43	-1 146 988
41010	KULTURUTVALET	0	0	-929	0	0,00	0
41020	KULTURKONTORET	-107 986	0	-99 755	-107 986	0,00	0
42010	MUSIKK OG KULTURSKULEN	-534 212	-579 161	-589 680	44 949	92,24	-1 134 988
43010	SULA BIBLIOTEK	-54 294	-8 000	-52 792	-46 294	678,68	-12 000

Totalt sett har vi eit positivt avvik på nær kr. 150 000.

Kulturskulen får bokført sine inntekter mars og oktober, og per august er det eit lite negativt avvik. Det kan sjå ut til at inntektene for kulturskulen vil få eit negativt resultat ved årsslutt.

Kulturkontoret har fått tilført midlar til den lokale kultursekken på kr. 99 000. Desse midlane gjeld for skuleåret 18/19 og skal vare utover våren 2019 (restsummen skal over på fond). Biblioteket har eit positivt avvik grunna tilføring av kr. 40 000 i prosjektmidlar/arrangementstøtte frå Nasjonalbiblioteket.

Sjukefråver:

Sula kommune har eit mål på 8 % sjukefråver. Kultureininga ligg godt under dette målet, og fråveret blir ikkje kommentert ytterlegare.

Konklusjon:

På dei aller fleste område går kultur med ut med eit mindreforbruk for perioden januar til august, og det er venta at vi ved årsslutt vil ha eit mindreforbruk på kultur på om lag kr. 20 000

Med helsing

Ingunn Krosby
Einingsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Helse og sosial

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar: Kjetil Fylling
Arkivsaksnr.: 18/310 - 37

Arkiv: K1 - 151

Budsjettkontroll HS, 2. tertialrapport

Rådmannen si innstilling:

Fagutvalet for helse- og sosial i Sula kommune har følgende merknader til økonomirapport for 2. tertial:

.

.

Vedlegg:

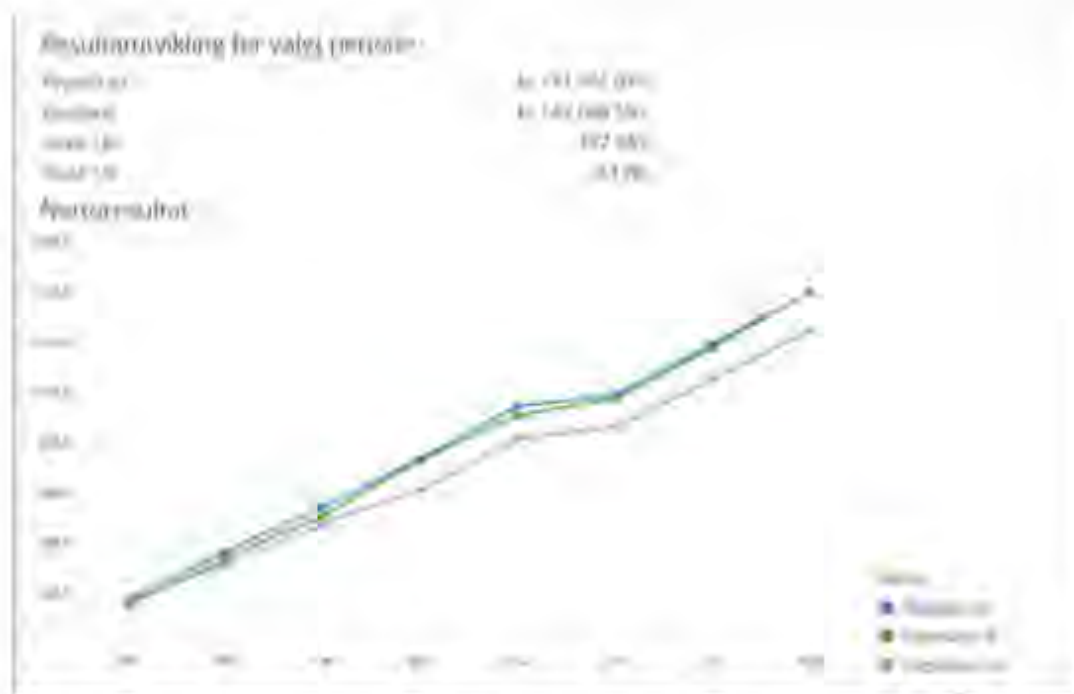
Bakgrunn for saka:

Kontroll av budsjett er eit løpande arbeid. Det blir lagt fram budsjettkontrollrapportar til kvart møte i fagutvalet. Etter utløpet av kvart tertial og i årsmeldinga, vert det laga grundigare rapportar der også fråværestal skal kommenterast.

Saksopplysningar:

NETTORESULTAT pr eining tom august -2018:

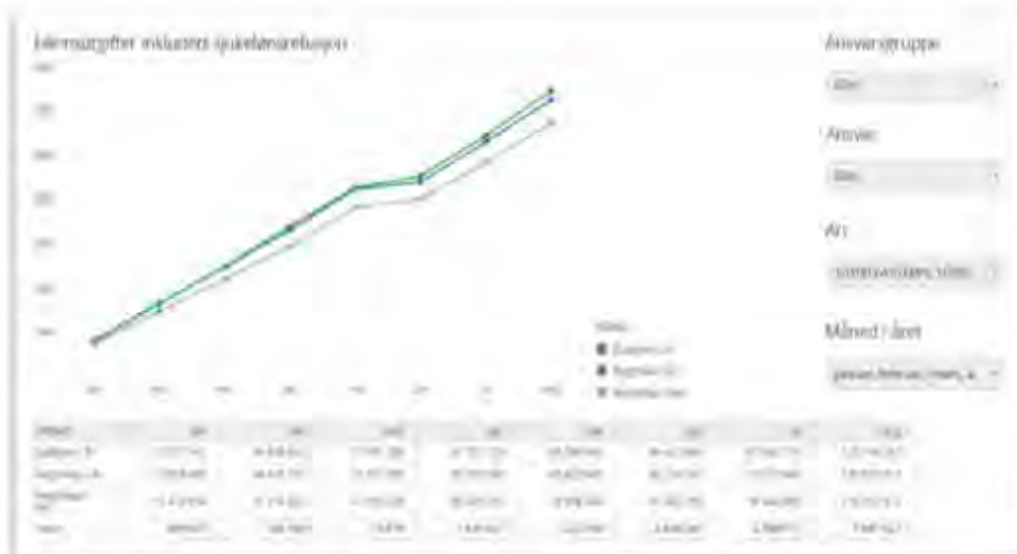
Ansvar	R 2017	R 2018	Periode- budsjett	Avvik NOK	Forbruk i %	Årsbudsjett	Forbruk i % av bud
3 HELSE OG SOSIAL	126 837 206	141 802 249	142 068 594	-266 345	99,81	223 084 235	63,56
301 ADMINISTRASJON OG FELLESUTGIFTER HS	732 087	1 975 806	2 185 344	-209 537	90,41	3 194 704	61,85
302 HELSEAVDELINGA	10 734 656	10 685 271	11 104 468	-419 197	96,22	17 085 431	62,54
303 NAV	7 287 170	7 837 588	11 372 133	-3 534 545	68,92	17 523 780	44,73
355 SULATUNET	25 129 450	26 690 827	26 853 114	-162 286	99,40	42 436 442	62,90
356 HEIMETENESTER	29 059 327	30 952 453	29 263 741	1 688 712	105,77	45 940 248	67,38
357 BUKOLLEKTIVA	18 454 866	24 380 546	22 790 864	1 589 682	106,98	35 984 503	67,75
358 BU- OG AKTIVITETSTENESTA	35 439 651	39 279 758	38 498 930	780 828	102,03	60 919 127	64,48

- Sektoren samla er omlag i balanse pr 2. tertial.
- Det er store skilnader einingane i mellom.
- BUK, BUA og HBO har meirforbruk som er gjort greie for i einingsleiarane sine rapportar.
- NAV og SUL har mindreforbruk som langt på veg har balansert rekenskapen til no.

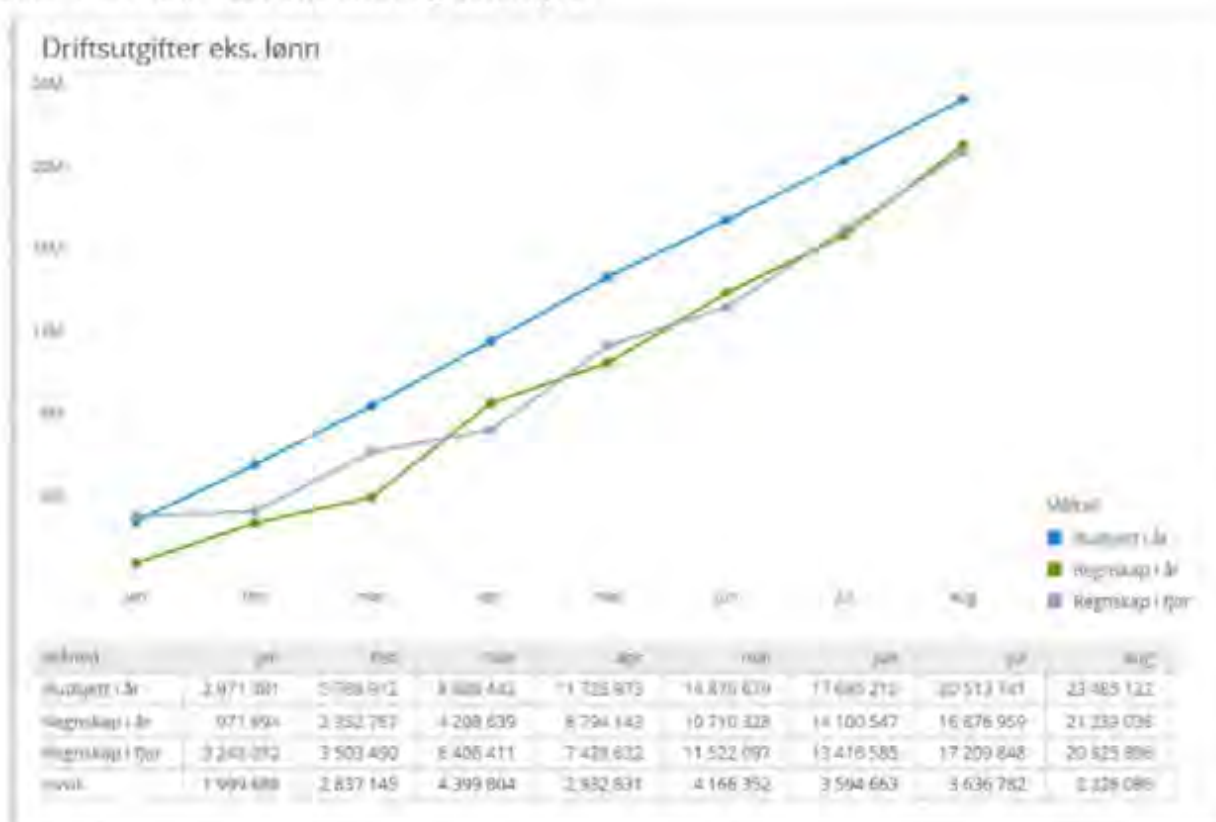
LØNN inkl vikarbyrå og sj.lønnsrefusjon pr eining tom august 2018:

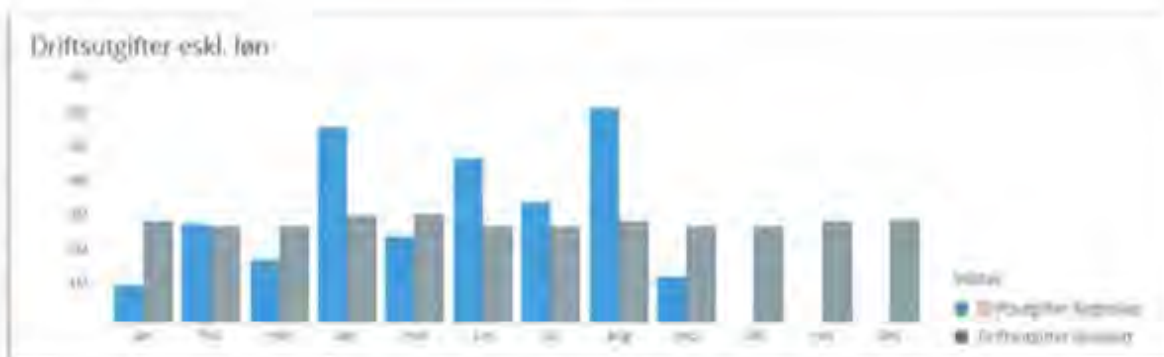
Ansvar	R 2017	R 2018	Periodebud		Årsbudsjett
			2018	Avvik	
3 HELSE OG SOSIAL	116 213 972	130 627 913	126 746 087	3 881 827	200 237 738
301 ADMINISTRASJON OG FELLESUTGIFTER HS	768 816	836 271	767 506	68 765	1 217 947
302 HELSEAVDELINGA	5 826 355	6 174 755	6 482 745	-307 990	10 152 846
303 NAV	5 617 441	6 156 839	6 932 402	-775 562	10 851 445
355 SULATUNET	25 038 903	26 810 612	26 164 129	646 483	41 402 965
356 HEIMETENESTER	27 665 908	29 576 542	27 158 346	2 418 196	42 782 156
357 BUKOLLEKTIVA	18 123 179	23 731 439	21 860 353	1 871 086	34 588 735
358 BU- OG AKTIVITETSTENESTA	33 173 370	37 341 456	37 380 608	-39 152	59 241 644

- Lønnsforbruket inkl vikarbyrå og refusjon speilar forklaringa gitt over som kommentar til nettoforbruket.
- Samla lønnsforbruk tom sept. lønn, er om lag 3,5 million over budsjettet.

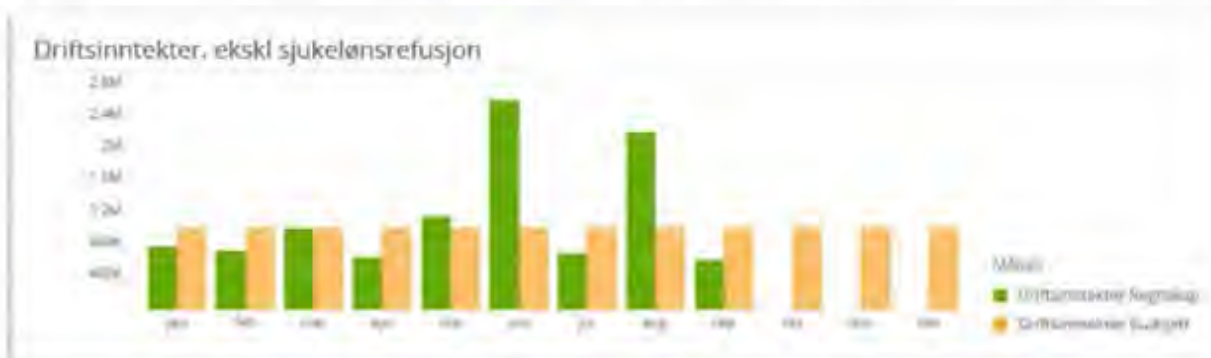
DRIFTSUTGIFTER eks lønn og vikarbyrå:

- Driftsutgiftene eks lønn og vikarbyrå, ligg pr august vel 2,2 million under budsjettet.

DRIFTSINNTEKTER ekskl. sjukelønsrefusjon:

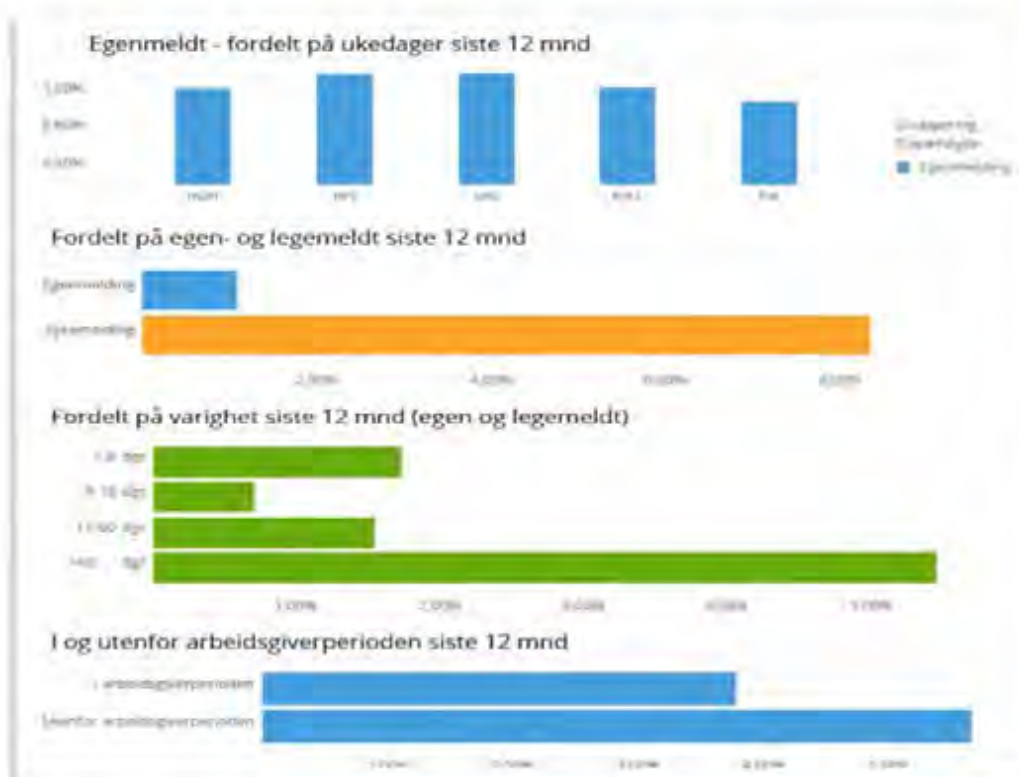

- Inntektene ligg pr august om lag 1,8 million over budsjettet.

SJUKEFRÅVÆR:

Samla sjukefråvær for HS-sektoren

- Sjukefråværet har lagt seg noko høgare i 2018 enn i 2017. Markant høgare i vinter, men trenden er no igjen nedadgåande.

Vurdering:

Drifta er stram. Einingane opplever auke i behov. Nye kostnadskrevjande tiltak må etablerast ila driftsåret utan at budsjetta vert regulert, dels etter krav/pålegg frå Fylkesmann (tilsyn) og politi. Kostnadsauken skuldast både generelle tiltak og tiltak som utløyser statleg kompensasjon gjennom toppfinansieringsordninga for ekstra kostnadskrevjande brukarar. Gjeld i år spesielt BUA og HBO. Dette er nærare omtalt i vedlegga.

Sektoren brukar for mykje lønn. Dette vert delvis kompensert ved at ein spimkar og sparer på andre driftsutgifter, at inntektene er noko høgare enn budsjettert og at NAV og helseavdelinga ser ut til å bruke mindre enn ramma.

Det er veldig vanskeleg å lage presise prognosar, men meirbelastninga i rekneskapen i år er større enn tidlegare år. Sjølv om nokre utgifter alltid fell bort gjennom året, er auken i nye lovpålagde tenester større.

HS-sektoren ser samla ut til å få eit meirforbruk på om lag kr 1,5 million.

Kjetil Fylling
Kommunalsjef

Mottakarar:

Kjetil Fylling

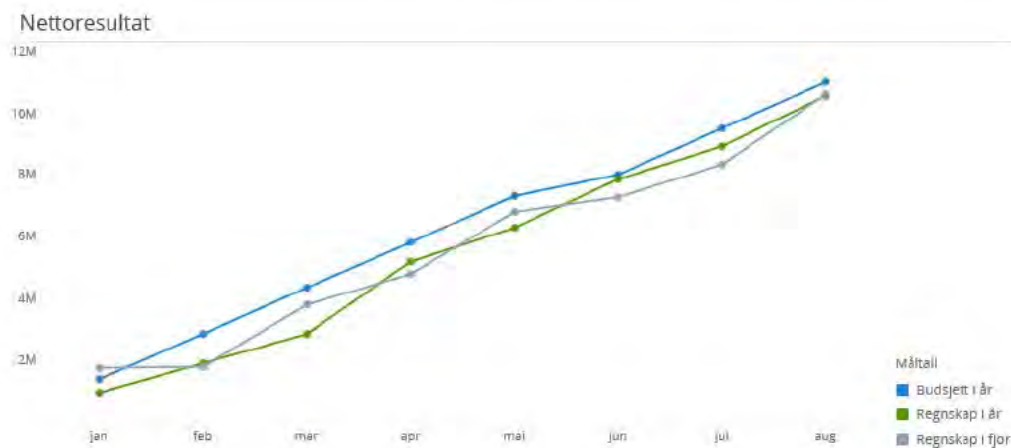
Kommunalsjef helse og sosial

Vår ref.:
18/17755Saksbeh.:
GGØArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
10.09.2018**Helseavdelinga - 2. Tertialrapport 2018****Nettoresultat t.o.m august 2018**

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
	ALLE	10 685 271	11 104 468	10 734 656	-419 197	96,22	17 085 431	62,54
30210	SAMF. MEDISIN C	164 179	191 673	173 747	-27 494	85,66	299 483	54,82
30220	LEGETENESTA	7 871 038	8 344 081	8 109 356	-473 043	94,33	12 800 130	61,49
30250	REHABILITERING	2 650 054	2 568 714	2 451 552	81 339	103,17	3 985 818	66,49

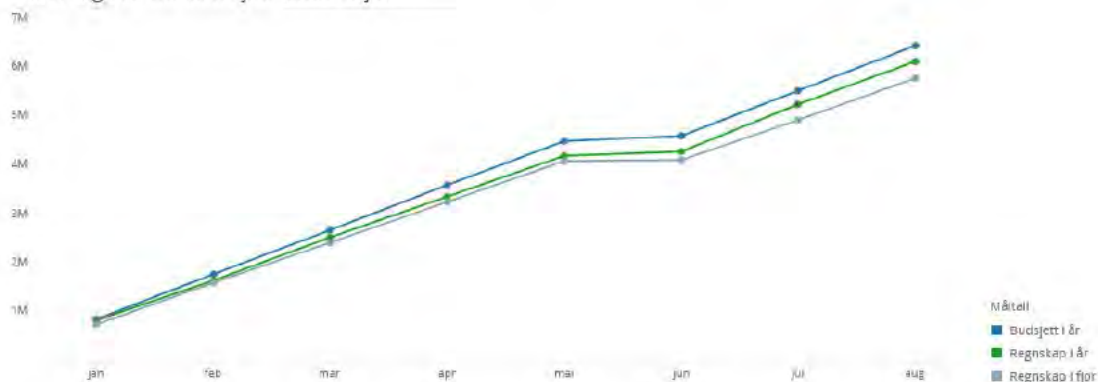
Kommentar:

Helseavdelinga har eit mindreforbruk, noko som skuldast mindreforbruk på lønn og driftsutgifter så langt i år. Periodisering av utgiftene vil forklare det meste her og når det gjeld lønn har vi hatt store problem med å få tak i kvalifiserte vikarar. Men forventar at det vil gå i balanse ved årsskifte

Lønnsutgifter inkl sjukelønsrefusjon t.o.m august 2018**Adresse:**
Postboks 280
6039 LANGEVÅG**Telefon:**
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 91 60**E-post:**
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no**Bankgiro:**
4212 23 28079
Skattekonto:
6345 06 15317**Foretaksnr.:**
964 980 543

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
	ALLE	6 174 755	6 482 745	5 826 355	-307 990	95,25	10 152 846	-449 660
30210	SAMF. MEDISIN O	164 179	191 581	173 747	-27 403	85,70	299 346	-41 351
30220	LEGETENESTA	4 213 504	4 366 028	4 135 908	-152 524	96,51	6 833 050	-211 830
30250	REHABILITERING	1 797 072	1 925 136	1 516 699	-128 064	93,35	3 020 450	-196 480

Lønnsutgifter inkludert sjukelønsrefusjon

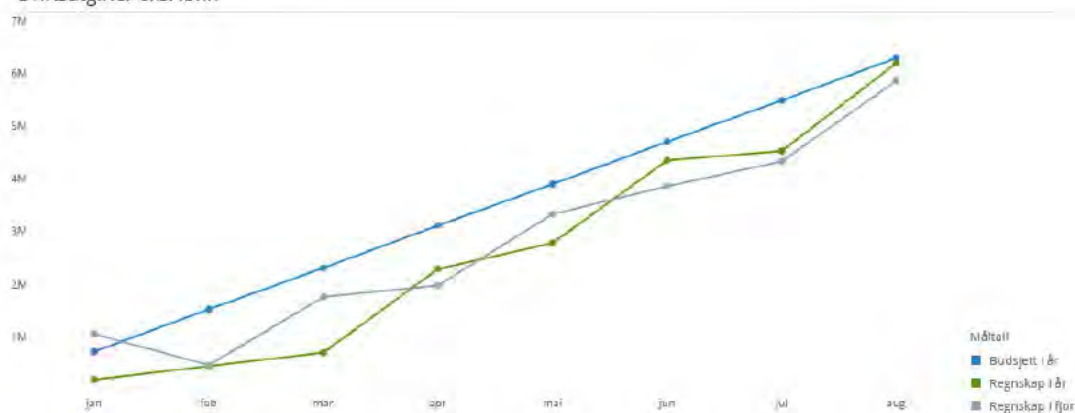
Kommentar:

Helseavdelinga har hatt høgt sjukefråvær i 2018, men har ikkje klart å skaffe kvalifisert vikarar inn i stillingane. Dette har ført til eit mindre forbruk på lønn og til dels stor slitasje på dei tilsette. Held no på med opplæring av vikarar, men det dekker ikkje alt.

Driftsutgifter eks. lønn t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
	ALLE	6 255 185	6 350 082	5 925 670	-94 897	98,51	9 525 123
30210	SAMF. MEDISIN OPP	0	91	0	-91	0,00	137
30220	LEGETENESTA	5 123 811	5 203 218	4 799 010	-79 407	98,47	7 804 827
30250	REHABILITERING	1 131 374	1 146 773	1 126 660	-15 399	98,66	1 720 159

Driftsutgifter eks. lønn

Kommentar

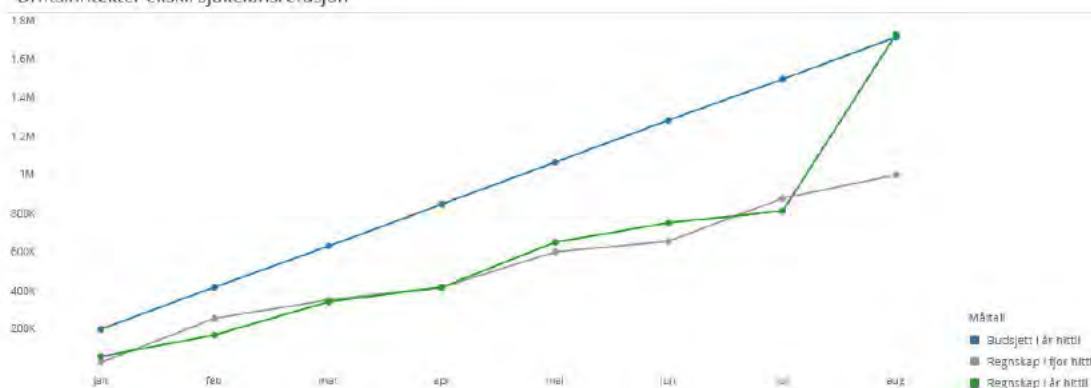
Mindreforbruket skuldast periodisering. Vi har store kvartalsvise rekningar og nokon på slutten av året.

Driftsinntekter eks, sjukelønsrefusjon t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
	ALLE	-1 744 669	-1 730 613	-1 017 369	-14 055	100,81	-2 595 920
30220	LEGETENESTA	-1 466 277	-1 227 280	-825 562	-238 997	119,47	-1 840 920
30250	REHABILITERING	-278 392	-503 333	-191 807	224 941	55,31	-755 000

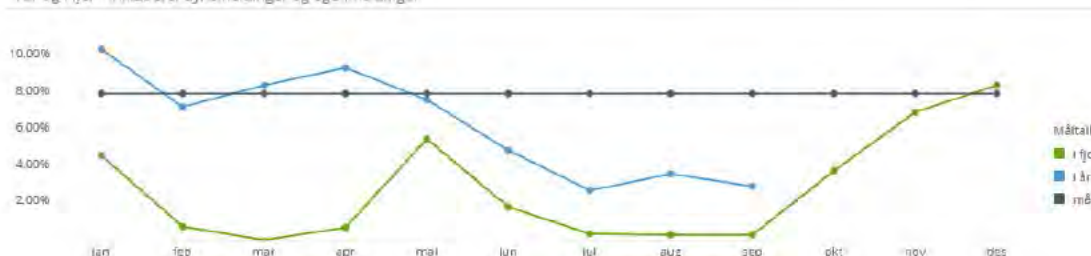
Driftsinntekter ekskl. sjukelønsrefusjon

Kommentar

Helseavdelinga ligg i rute når det gjeld inntekter.

Sjukefråvær

I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Kommentar

Helseavdelinga har hatt høgt sjukefråvær siste året. Ein prøver å tilrettelegge mest mulig, men ein klarer ikkje å løyse alt på den måte. Forventar at sjukefråværet vil bli lavara utover hausten.

Konklusjon

Helseavdelinga har no eit mindreforbruk på ca 400 000. Dette skuldast at vi ikkje har fått tak i kvalifiserte vikarar inn i stillingane som hatt langtidssjukefråvær. Vi har også eit mindreforbruk på utgifter, men det skuldast periodisering. Ein forventar eininga skal gå i balanse, kr 0,- ved årsskifte.

Med helsing

Grethe Elise Gjørvad Øen
Leiar helseavdelinga

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakrar:

Kjetil Fylling

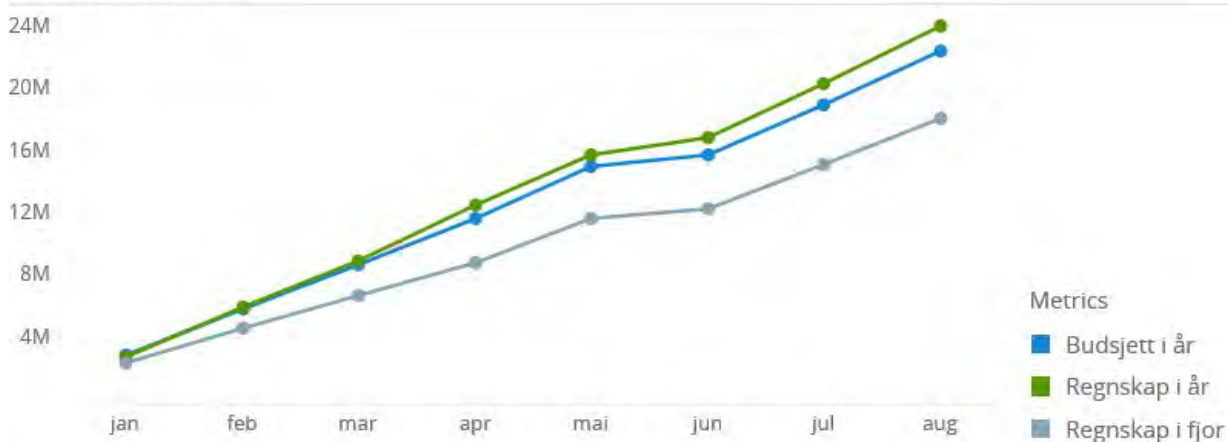
Kommunalsjef helse og sosial

Vår ref.:
18/17632Saksbeh.:
OMMArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
10.09.2018**Bukollektiva - 2. tertialrapport 2018.****Nettoresultat t.o.m. august 2018.**

Ansvar	Reknaskap	Budsjett	R 2017 aug	Avvik	Forbr % per	Årsbudsjett	Forbr %
35710-40	24 380 546	22 790 864	18 454 866	1 589 682	106,98	35 984 503	67,75

Nettoresultat

Bukollektiva har eit meirforbruk på kr 1589 682. Dette skylder i hovudsak at vi drifter med fleire tilsette enn budsjettet for i 2018. Det er utfordringane ved M17 som ligg til grunn for dette. Vi har også tilsette som er ute i svangerskapspermisjon og vi har langtidssjukmelde grunna alvorleg sjukdom. Refusjon frå NAV kjem i etterkant av lønsutbetalingane. Dersom vi får 2 ledige rom ved M 17 vil dette rette seg.

Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅGTelefon:
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 91 00E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.noBankgiro:
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317Foretaksnr.:
964 980 543

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsrefusjon og inkl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018.09.06

Ansvar	Rekneskap	Budsjett	R 2017 aug	Avvik	Forbr. %	Årsbud.	Avvik fr.
35710-40	23 731 439	21 860 353	18 123 179	1 871 086	108,56	34 588 735	3 720 587

Lønnsutgifter inkludert sjukelønsrefusjon

Vi nyttar sjukepleiar frå byrå ved stillinga som skal vekk ved M 17. Det er utfordrande å få andre sjukepleiarar inn i denne stillinga då det er uvisst kor lenge det varer. 3. person i helgane er assistentar i korte vikariat, dei forsvinn når vi blir 2+2+1.

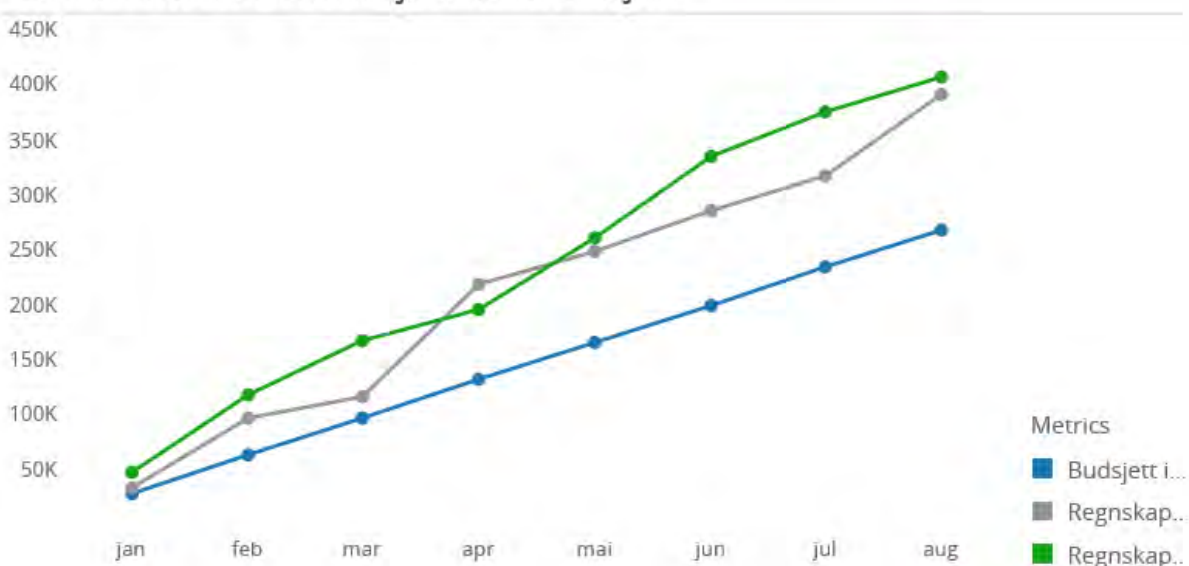

Driftsutgifter ekskl. lønn og ekskl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018.**Driftsutgifter eks. lønn**

Her ligg utgifter til drosje og dagleg forbruk i drifta. Vikarbyrå låg her, men blir no ført som lønsutgifter.

Driftsinntekter eks sjukelønsrefusjon t.o.m august 2018:

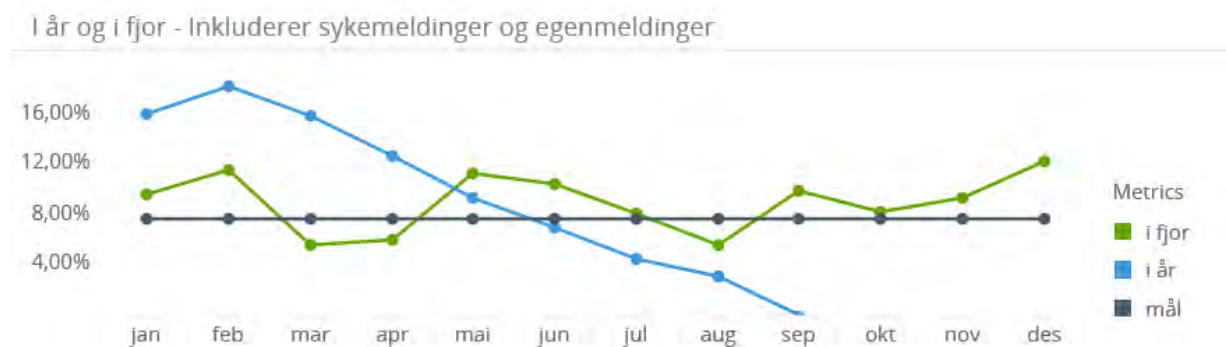
Ansvar	Rekneskap	Budsjett	R 2017 aug	Avvik	Innt. i %	Årsbud.
35710-40	-412 231	-273 600	-397 522	-138 631	150,67	-410 400

Driftsinntekter ekskl. sjukelønsrefusjon

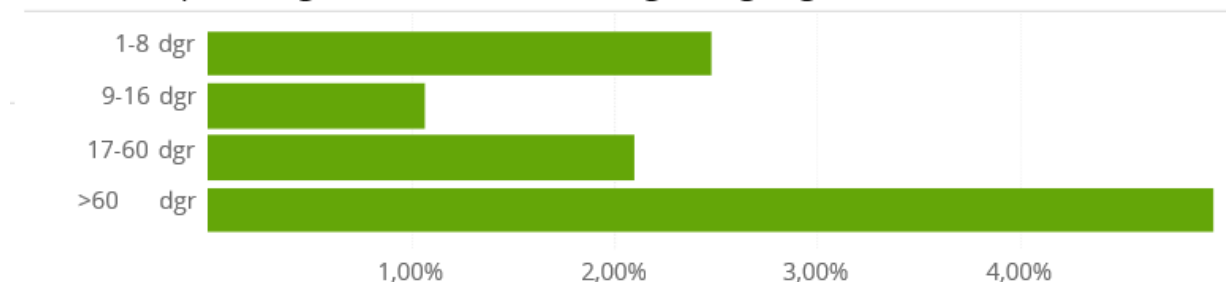
Refusjon frå staten ligg her. Vi har nye borgarar i arbeidstrening med midlertidig lønstilskudd. Vi får Forebygging- og tilretteleggingstilskudd for fast tilsette som er på veg inn igjen i sitt arbeid etter sjukdom. Opphaldsbetalinga er lågare enn budsjettert, ca 180 000. Dette fordi 2 rom stod tom nokre mnd. i påvente av resultatet for budsjett 2018. Vi skulle flytte 2 brukarar frå M17 til dei roma. Det har også vore mindre brukarar ved Erindringssenteret fordi her flytta dei eldre inn i M17. Dagsenter for eldre

har også hatt færre brukarar. Tala er på veg opp igjen no. I tillegg har vi pussa opp roma både ved Molværsvegane og ved Sloghaugvegen 28, etter kvart som dei blir tome. Det har resultert i litt forsinking ved innflytting av nye brukarar.

Sjukefråver

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Sjukefråværet speiler samfunnet elles. Korte perioder med influense og fleire tilsette med alvorleg sjukdom.

Prognose per 31.12.2018.

For å drifte Molværsvegen 17 forsvarleg omorganiserte vi drifta ved Bukollektiva ved opninga. Det blei tilsett nattevakter; det er det ikkje budsjetttert for.

Planen var å tømme 2 rom ved å flytte to eldre frå M17 til ledige rom ved M15/19. Når det skjer kan vi drifte som ved M15/19 med 2 tilsette på dag + 2 tilsette på kveld + 1 tilsett på natt. I dag har vi 3+3+1, medan det er budsjetttert med 3+3+0.

Men ingen ville flytte. *Vi har framleis 10 bebuarar ved M17.* Når det er 8 bebuarar her blir den 3. tilsette på dag + 3. tilsett på kveld/helg overflødig. Vi har byrå og vikarar i desse stillingane no.

Fordi vi no drifter med fleire tilsette enn budsjetttert går det mot eit overforbruk ved Bukollektiva på kr. 1 600 000,- til kr. 2 000 000,-.

Det ser ut til at vi får 10 rom i drift ut heile året.

Med helsing

Oddrun D. Måseide
Einingsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakarar:

Kjetil Fylling

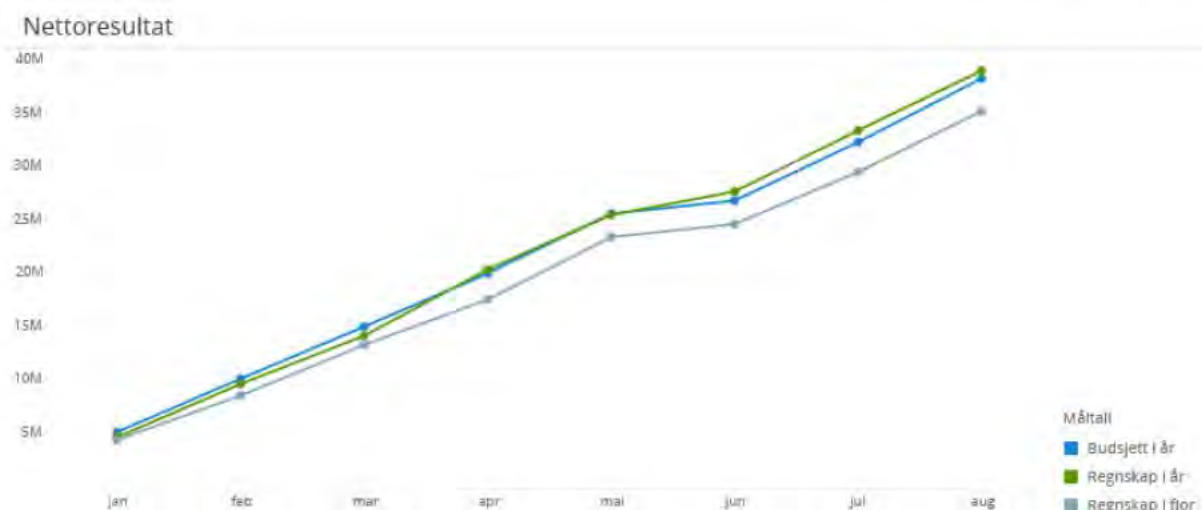
Kommunalsjef helse og sosial

Vår ref.:
18/17484**Saksbeh.:**
MB**Ark.:**
151**Dykkar ref.:****Dato:**
05.09.2018**Bu- og aktivitetstenesta - 2. tertialrapport 2018****Nettoresultat tom august 2018:**

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
	Alle	39 279 758	38 498 930	35 439 651	780 828	102	60 919 127	64
35810	Felles	881 034	865 534	3 156 458	15 500	102	1 338 724	66
35830	Nymarkvg	11 459 150	11 843 974	11 107 488	-384 824	97	18 902 262	61
35840	Geil. 9	6 024 238	5 428 643	2 634 804	595 596	111	8 500 292	71
35840	Geil. 11	6 601 986	6 597 612	6 314 028	4 374	100	10 440 116	63
35850	Berngard	11 316 679	10 704 310	9 224 609	612 369	106	16 941 000	67
35860	Molvær	2 996 670	3 058 856	3 002 264	-62 186	98	4 796 733	62

Bu- og aktivitetstenesta har hittil i år eit overforbruk på over 780 000. Overforbruket blir det gjort greie for under tabell for lønnsutgifter, tabell for driftutgifter og under konklusjon.

Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅG**Telefon:**
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 82 37**E-post:**
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no**Bankgiro:**
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317
Foretaksnr.:
964 980 543

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsref. og inkl. utgifter til vikarbyrå tom august 2018:

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
	Alle	37 341 456	37 380 608	33 173 370	-39 152	100	59 241 644	1 038 135
35810	Felles	642 984	646 767	1 111 922	-3 783	99	1 010 573	27 386
35830	Nymvg.	11 496 962	11 823 826	11 091 426	-326 865	97	18 872 040	-312 659
35840	Geil. 9	4 076 075	4 428 141	2 561 351	-352 065	92	6 999 539	-419 589
35840	Geil. 11	6 690 266	6 582 847	6 304 324	107 420	102	10 417 968	382 033
35850	Berngar.	11 300 564	10 766 628	9 212 767	533 935	105	17 034 477	1 207 861
35860	Molvær	3 134 605	3 132 399	2 891 580	2 207	100	4 907 047	153 101

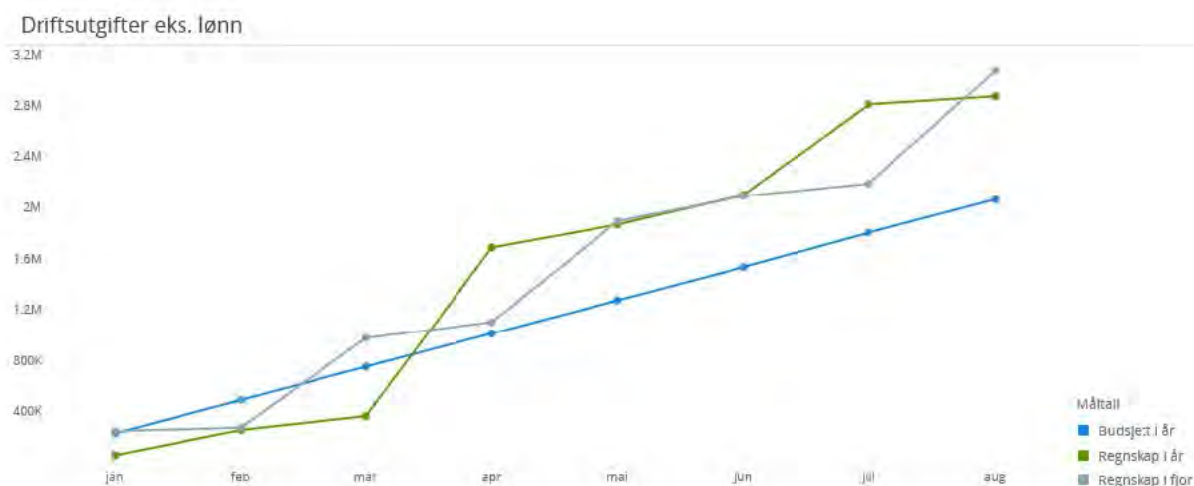
I Bergarden har vi fom juni leid inn ei ekstra nattevakt kvar natt i avdelinga. Dette skyldast auka behov og i den samanheng pålegg både frå Fylkesmann og politi. Tiltaket og dermed overforbruket vil vere vedvarande. Pga vansker med å skaffe kompetente vikarar så genererer dette i tillegg omfattande bruk av overtid.

Overforbruket på Geilneset 11 skyldast ekstra forbruk på leiarsida grunna langvarig sjukefråver hos avdelingsleiar i Bergarden. Overforbruket er ikkje vedvarande og Geilneset 11 vil venteleg gå i balanse mot slutten av året.

Når det gjeld Geilneset 9 så er det reelt sett eit overforbruk på lønnsutgifter fordi store delar av avlastingstilbodet blir drifta som BPA, utgiftene her kjem i kvartalsvise fakturaer som blir ført på drift (sjå tabellen under). Overforbruket på avlastninga vil vere vedvarande.

Driftsutgifter eks. lønn og eks utgifter til vikarbyrå tom august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
	Alle	2 896 827	2 085 026	3 094 819	811 801	139	3 127 538
35810	Felles	441 768	375 327	2 373 190	66 441	118	562 991
35830	Nymarkvg	15 468	20 148	16 062	-4 680	77	30 222
35840	Geil. 9	1 948 163	1 000 249	73 453	947 914	195	1 500 373
35840	Geil. 11	10 564	14 765	9 704	-4 201	72	22 148
35850	Bergard	16 115	16 525	11 842	-409	98	24 787
35860	Molvær	464 747	658 012	610 569	-193 264	71	987 017

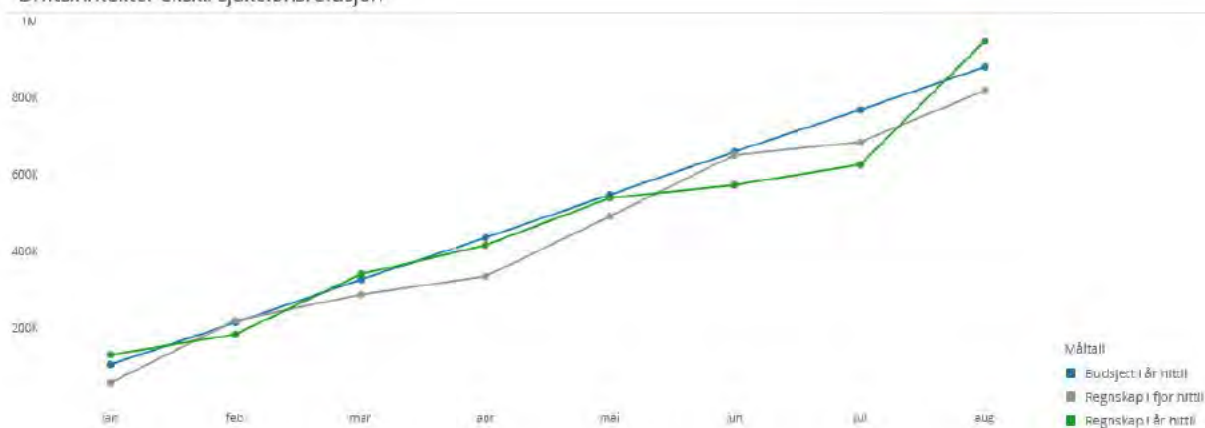

Største delen av overforbruket på driftsutgifter ved Geilneset 9 skyldast BPA rekningar som forklart i avsnittet over. I tillegg skyldast overforbruket kostnader til mat, bensin, utstyr/inventar osv ved barnebustaden. Ved oppretting av bustaden så vart det berre løyvd midlar til lønnsutgifter, og ikkje til drift. Overforbruket på drift ved Geilneset 9 vil vere vedvarande.

Driftsinntekter eks. sjukelønnsrefusjon tom august 2018:

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
	Alle	-958 524	-890 331	-828 539	-68 194	108	-1 335 496
35810	Felles	-203 718	-157 320	-328 654	-46 398	129	-235 980
35830	Nymarkvg	-53 280	0	0	-53 280	0	0
35840	Geilneset	-98 844	0	0	-98 844	0	0
35860	Molvær	-602 682	-733 011	-499 885	130 328	82	-1 099 516

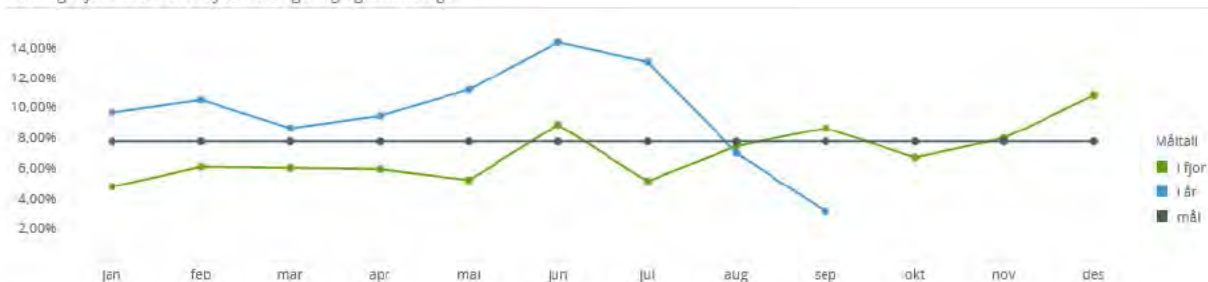
Driftsinntekter ekskl. sjukelønsrefusjon

Venteleg vil driftsinntektene ved Molvær gå i balanse ila året, men faktureringa kjem på etterskudd noko som gjer at tala ikkje stemmer heilt. Inntektene på Geilneset og i Nymarkvegen gjeld refusjonar frå sjukehuset grunna ekstrautgifter vi har hatt fordi vi har stilt med bemanning når brukarar frå BUA har vore innlagt på sjukehus

Sjukefråver:

I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Som ein kan sjå av tabellen så er sjukefråveret hittil i år betydeleg høgare enn i fjor. Unntaket er august og september og det skyldast at alt sjukefråveret ikkje er ført enno.

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Sjukefråver hittil i år: 10,63%

Sjukefråver siste 12 mnd: 10,12%

Konklusjon:

Det går mot eit stort overforbruk på Geilneset 9 pga driftsutgifter til barnebustaden og lønnutgifter til avlastning. Vi har ikkje lønnsmidlar til drift av avlastningsbustaden då avlastning drifta som BPA er underbudsjettet. I tillegg er talet på barn som får eit tilbod ved Geilneset 9 i stor vekst.

Innleige av ekstra nattevakt i Bergarden fører til stort overforbruk der, og vil vere vedvarande.

Frå mars/april har vi hatt innsparingar på lønn på leiarsida i Bergarden, det har ført til at overforbruket i Bergarden har blitt mindre enn ekstraavgiftene ved innleige av nattevakter skulle tilseie. Totalt i eininga vil det vere ei innsparing på leiarsida framover også.

Med helsing

Monica Beinset
Einingsleiar Bu- og aktivitetstenesta

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakarar:

Kjetil Fylling

Kommunalsjef helse og sosial

Vår ref.:
18/17456Saksbeh.:
TVArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
05.09.2018**Heimetenesta - 2 tertial 2018**Samla forbruk t.o.m.august **67 %**

Tabellen under syner avdelingsvis netto totalforbruk t.o.m.august :

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
	ALLE	30 952 453	29 263 741	29 059 327	1 688 712	105,77	45 940 248	67,38
35610	Felles	2 963 185	3 554 369	3 097 531	-591 184	83,37	5 433 776	54,53
35620	HBO ytre	11 289 362	9 348 747	10 050 547	1 940 616	120,76	14 826 755	76,14
35630	HBO indre	10 733 715	10 620 557	10 187 917	113 158	101,07	16 683 581	64,34
35650	Psy.h.t	1 465 904	1 572 008	1 449 249	-106 105	93,25	2 459 016	59,61
35650	Molv.11	4 500 286	4 168 060	4 274 082	332 227	107,97	6 537 120	68,84

Tabellen syner avdelingsvise variasjonar i forbruk, dette skyldas ulik arbeidsmengde knytt til varierende brukargruppe og hjelpebehov.

HBO ytre hadde stort overforbruk første delen av året, men er no nede i normal drift og har fått på plass folk i alle stillingane. Pr.i dag bra tilgang på vikarar og treng ikkje vikarbyrå.

HBO ytre har også lønnskostnadane knytt til kreftkoordinatoren, her får vi tilbakeført ca 550 000,- ved årsskifte pga.prosjektpengar og tilskot frå kreftforeninga.

HBO indre går med normal drift, litt ekstrainnleige i korte periodar der ein har ekstra press på tenesta. Framleis litt vikarbyrå grunna fleire graviditetar/sjukmeldingar og permisjonar.

Psy.h.t. Litt underforbruk på dagsenterdrifta, grunna ulønna permisjon, sjukdom/refusjon med ikkje full- og litt rimelegare innleige + redusert drift pga.ferieavviklinga.

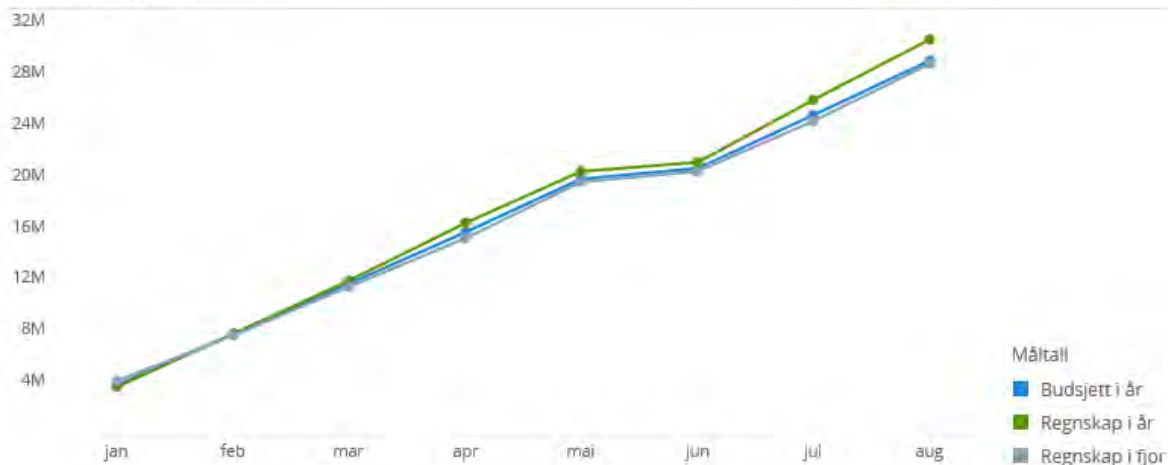
Molværsvegen 11 : Avdelinga vil kome ut med overforbruk siste kvartal, grunna sikringstiltak i avdelinga. Stipulert ca 1,5 mill. på tidlegare varsla tiltak. Frå 2019 vert dette ressurskrevjande brukar.

Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅG**Telefon:**
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 91 00**E-post:**
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no**Bankgiro:**
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317
Foretaksnr.:
964 980 543

Resultatutvikling for valgt periode

Regnskap	kr 30 952 453
Budsjett	kr 29 263 741
Avvik i kr.	-1 688 712

Nettoresultat

Inntekter og utgifter mot budsjett

Lønn

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
	ALLE	29 576 542	27 158 346	27 665 908	2 418 196	108,90	42 782 156	4 962 834
35610	Felles	1 692 979	1 600 786	1 745 200	92 193	105,76	2 503 401	229 551
35620	HBO ytre	11 278 716	9 321 583	10 060 856	1 957 133	121,00	14 786 010	3 421 060
35630	HBO indre	10 718 272	10 593 802	10 233 908	124 470	101,17	16 643 448	658 905
35650	Psyk.h.t.	1 400 858	1 517 249	1 377 703	-116 391	92,33	2 376 877	-115 493
35650	Molv.11	4 485 718	4 124 926	4 248 241	360 792	108,75	6 472 420	768 811

Heimetenesta har fleire fleire tilsette som har fått kompetansetillegg grunna vidareutdanningar på høgskulenivå i 2018. 2 nye fullførte vidareutdanning innan kreftomsorg (60 vekttal), 1 vidareutdanning innan psyk.h.t.og rus (60 vekttal) og 1 med v.ugd.innan fleirkulturell forståelse (30 vekttal).

I tillegg har fleire personar fått lønnsauke grunna ansiennitet. Dette gjev også skjulte auka lønnskostnader for avdelingane.

Kostnadane frå vikarbyråa vert no ført som lønnsutgifter i tabellen.

HBO ytre er no i normal gjenge ,men vil ta med seg overbruket frå første kvartal , med fråtrekk for ca.550 000,- for kreftkoordinatoren. Pr.no er det ikkje noko som tilsei at avdelinga vil gå med ytterlegare overforbruk .

HBO indre har hatt auka kostandar pga.sjukefråvære blant gravide, men her vil vi få refundert ein del av kostnadane. Avd.har også brukt litt ekstra timar på kompetansehevande tiltak grunna behov for opplæring innan bruk av tvang og makt.

2-linja er no inne med rettleiing grunna nytt vedtak i avdelinga. Det må også leigas inn 1 ekstra dagvakt når Molvær senter er stengt, grunna behov for teneste på dagtid til enkeltbrukarar.

Driftsutgifter

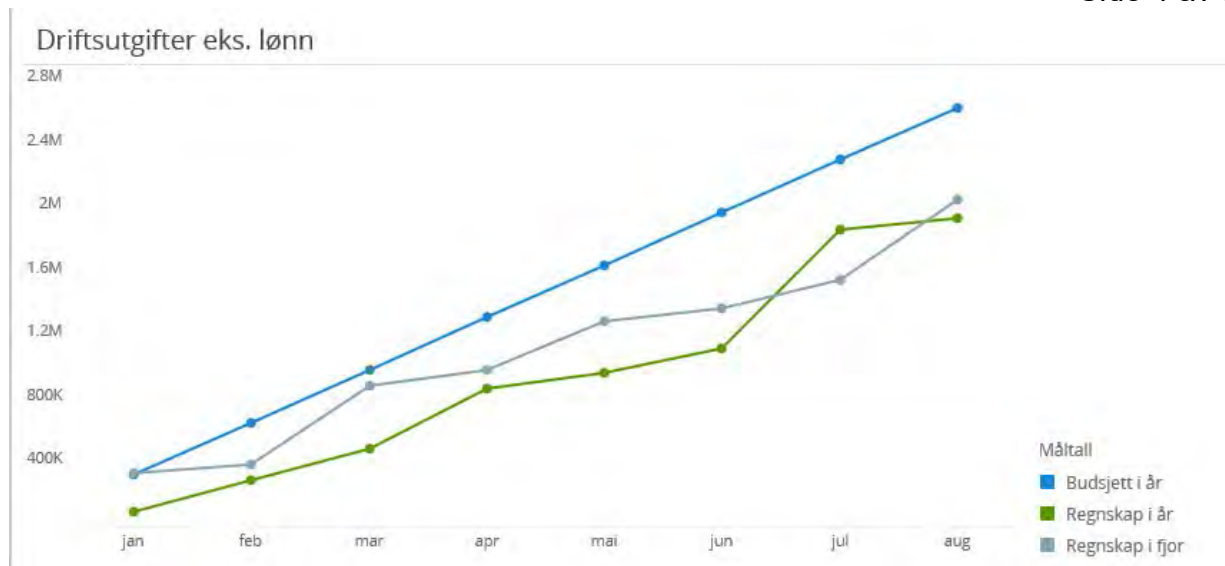
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
	ALLE	1 940 506	2 631 996	2 058 919	-691 489	73,73	3 947 993
35610	Felles	1 834 802	2 480 750	1 917 054	-645 948	73,96	3 721 125
35620	HBO ytre	10 646	27 163	17 896	-16 516	39,19	40 744
35630	HBO indre	15 444	26 755	19 582	-11 311	57,72	40 132
35650	Psyk.h.t	65 046	54 577	71 546	10 469	119,18	81 865
35650	Molv.11	14 568	42 751	32 841	-28 183	34,08	64 127

Spl.artiklar,kostander med multidose, forbruksvarer,bilutgifter, data/telefonester, leige av arbeidstøy, BPA osv.

Eininga har hatt ekstra kostnader pga.innkjøp av utstyr i samband med dei nye lokala til heimetenesta ytre Sula.

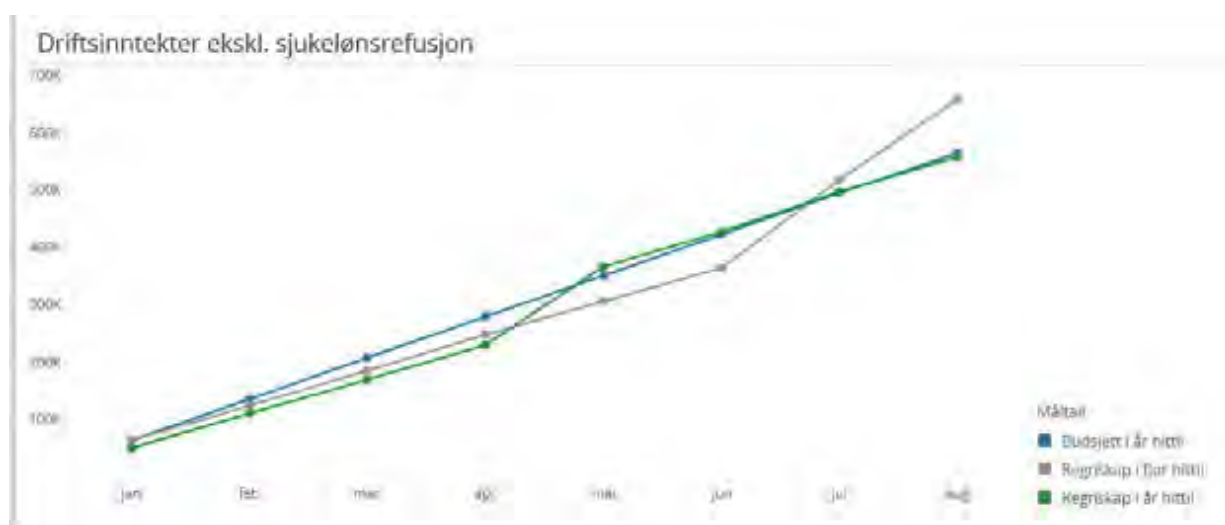
Nokre av tenestebilane er gamle og i dårleg forfatning, noko som medføre auka kostandar på vedlikehald. Vi har nyleg fått 1 ny bil til indre, og ventar på 1 til kvar avdeling i løpet av hausten . Får vi skifta ut 2 bilar i 2019 vil resten av bilparken vere frå 2015 og nyare, men ikkje alle er like funksjonelle . Bl.a.ser vi at hybridbilane på indre som ikkje har tilgang på straum er uhensiktsmessige. Dei tåler ikkje å gå på tomgang, og vert aldri skikkelig varme. Vi har totalt 4 av desse Toyotaene frå 2015, 2 på kvar avdeling. Heimetenesta ytre har tilgang til å nytte garasje.

Både Molværsvegen 11 og dagsenteret har skifta ut møblar pga.slitasje. Elles har M11 hatt utgifter til førebuing av velferdsteknologi

Driftsinntekter :

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
	ALLE	-564 596	-573 214	-665 500	8 618	98,50	-859 821

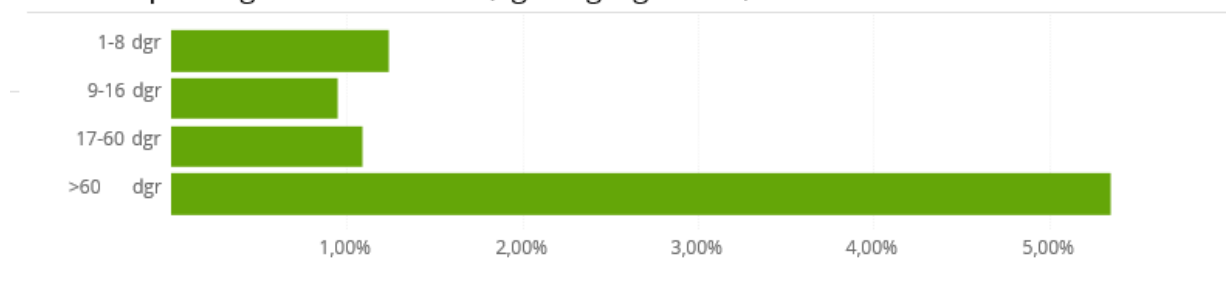
Driftsinntekter i er hovudsak brukarbetaling for praktisk bistand og refusjon frå Helfo i samband med multidose. Her får vi 500,- kr.pr.brukar pr.år.

Fråvær: Hittil i år 9,49 %. Siste 12 mnd. 8,61.

Avdelingane har bra kontroll over sjukefråvære som er lite arbeidsrelatert. Med unntak av nokre fallskader /brot i vinter og periodevise virusinfeksjonar skyldas fråvære i hovudsak kronisk sjukdom og fråvær grunna svangerskap. Vi søker fritak for arbeidsgjevarperioden for begge desse gruppene.

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Det er alltid vanskeleg å forutsjå korleis vi kjem ut økonomisk ved årsskifte, då oppgåvene vi utfører er lovpålagde og vi dermed må yte bistand uavhengig av midlar. Trenden er att stadig fleire vil ha hjelpa heime kontra heildøgns plass. Heimetenesta er ikkje dimensjonert for omfattande bistand i heimane, men strekker seg langt for å gi naudsynt hjelp.

Heimetenesta ytre vil gå med eit overforbruk grunna store bistanndsbehov første kvartal. I tillegg varsla einingsleiar Formannskapet i juni om nytt behov ved Molærsvegen 11 frå 1.10.18. dette vil koste om lag 1,5 mill.ut året.

Med helsing

Torunn Veddeng
Einingsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakrar:

Kjetil Fylling

Kommunalsjef helse og sosial

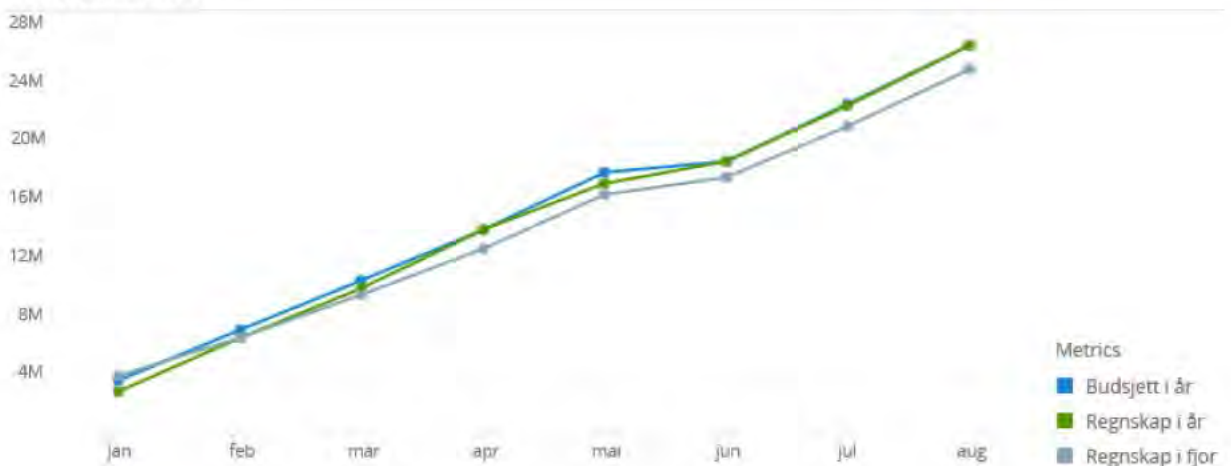
Vår ref.:
18/17448Saksbeh.:
GJMArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
05.09.2018**Sulatunet - 2.tertial 2018**
Nettoresultat t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
355	SULATUNET	26 789 627	26 853 114	25 129 450	-63 486	100	42 436 442	63

Nettoresultat

Totalt sett har vi eit lite mindreforbruk ved Sulatunet i perioden. Dette skuldast at vi har ledig stillinga for rådgivar for velferdsteknologi fram til Stian Nasset Busæt tar til i den i slutten av september.

Vi har også fått ekstraordinær utbetaling frå opplæringskontoret for lærlingane vi har i tenesta. Inntektene for lærlingane blir ført ved omsorgskontoret, men utgiftene til lærlingar blir ført i den enkelte avdeling, der lærlingane har læretida si.

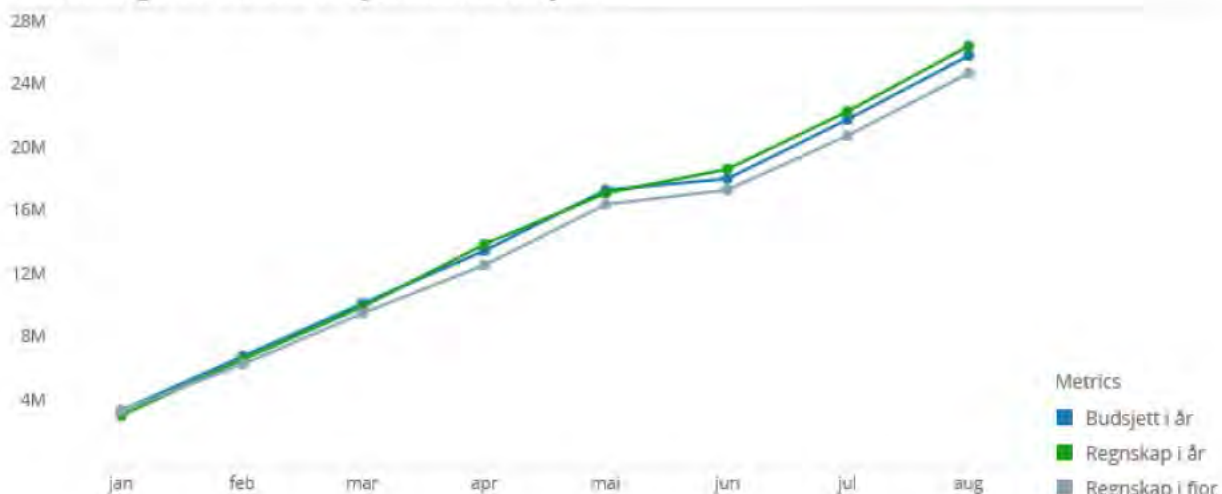
Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅG**Telefon:**
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 91 00**E-post:**
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no**Bankgiro:**
4212 23 28079
Skattekonto:
6345 06 15317**Foretaksnr.:**
964 980 543

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsrefusjon og inkl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
355	SULATUNET	26 810 612	26 164 129	25 038 903	646 483	102	41 402 965	1 877 022

Lønnsutgifter inkludert sjukelønsrefusjon

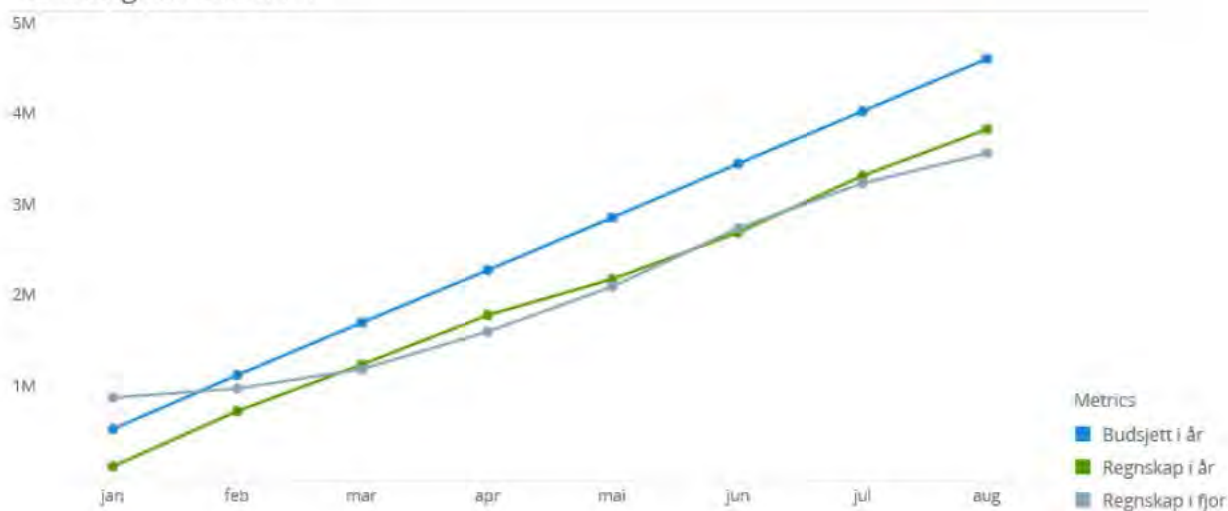

Bruk av vikarbyrå gjør at vi sprekker på denne posten. Til nå i år har vi brukt om lag kr 2,7 mill. Vi har hatt flere ledige vikariat for sjukepleierar som vi har brukt vikarbyrå i. Vi prøver nå å redusere på bruken av vikarbyrå

Driftsutgifter ekskl. lønn og ekskl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
355	SULATUNET	3 896 412	4 675 233	3 625 991	-778 821	83	7 012 849

Driftsutgifter eks. lønn

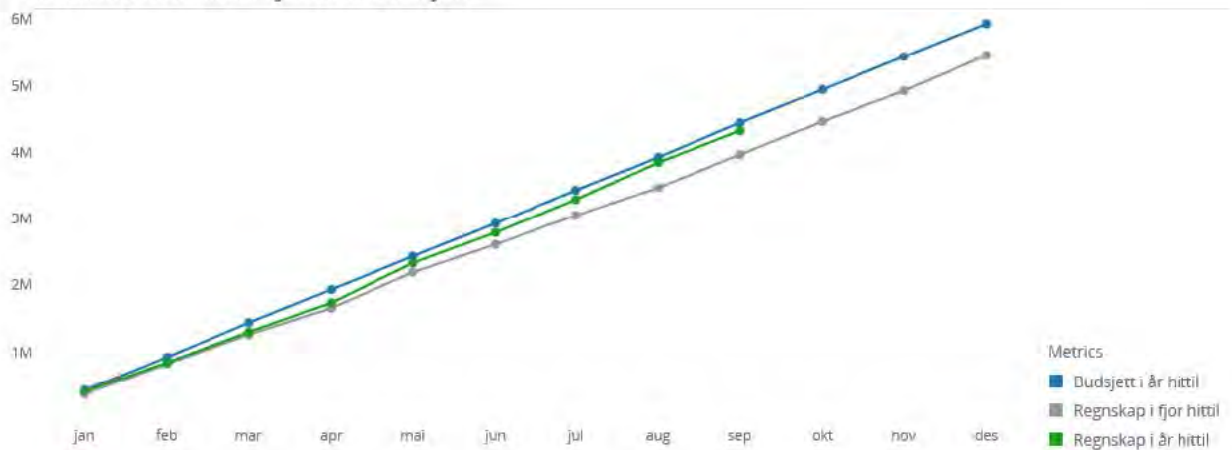
Driftsutgiftene ligg langt under budsjettet. Dette skuldast at vi ikkje har betalt meir om lag kr 33 000,- for utskrivingsklare ved Ålesund sjukehus.

Vi har brukt mindre på utstyr, men vi har gjort nødvendige innkjøp til avdelingane som gjer at dette vi endre seg.

Driftsinntekter eks sjukelønsrefusjon t.o.m august 2018:

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
355	SULATUNET	-3 917 396	-4 003 967	-3 535 444	86 570	98	-6 005 950

Driftsinntekter ekskl. sjukelønsrefusjon

Inntektene er som forventet for perioden.

Sjukefråver

I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Sjukefråværet var høgt første halvår samanlikna med fjoråret. Fleire av dei som har vore langtidssjukmeldte er no tilbake i arbeid, slik at vi no har lavare fråvær enn i 2017.

Konklusjon

Det er ikkje forventa budsjettavvik ved Sulatunet for 2018.

Med helsing

Grethe Juul Molvær
Einingsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakrarar:

Kjetil Fylling

Kommunalsjef helse og sosial

Vår ref.:
18/17452Saksbeh.:
IKArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
06.09.2018**NAV - 2. tertial 2018**

Ansvar	Funksjon	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
ALLE		7 837 588	11 372 133	7 287 170	-3 534 545	69	17 523 780	45
30310 NAV KOMMUNE		2 615 833	2 459 430	2 112 586	156 403	106	3 858 134	68
30320 ØKONOMISK SOSIALHJELP		256 137	374 267	189 492	-118 130	68	561 400	46
30340 KVALIFISERINGSORDNINGA		94 563	352 000	138 946	-257 438	27	550 000	17
30350 INTEGRERINGSTENESTE FLYKTN		4 871 055	8 186 437	4 846 146	-3 315 381	60	12 554 246	39

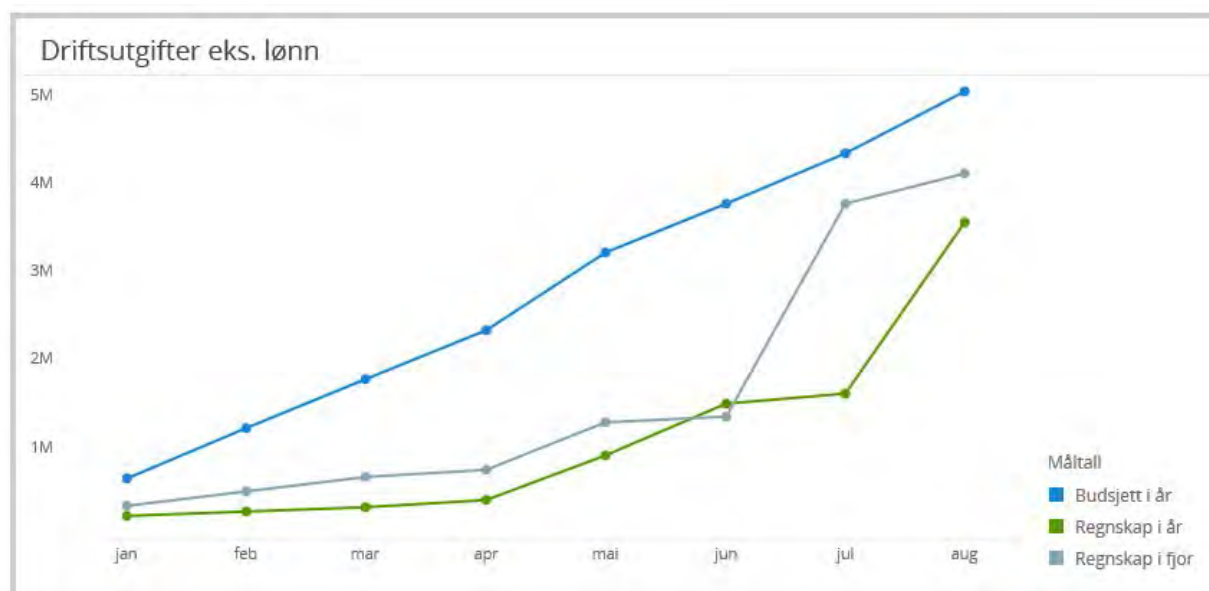
Resultat t.o.m. august 2018

Kommentar: Forbruket ligg under budsjetttramma hittil i år.

Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅGTelefon:
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh:E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.noBankgiro:
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317Foretaksnr.:
964 980 543

Driftsutgifter eks. lønn

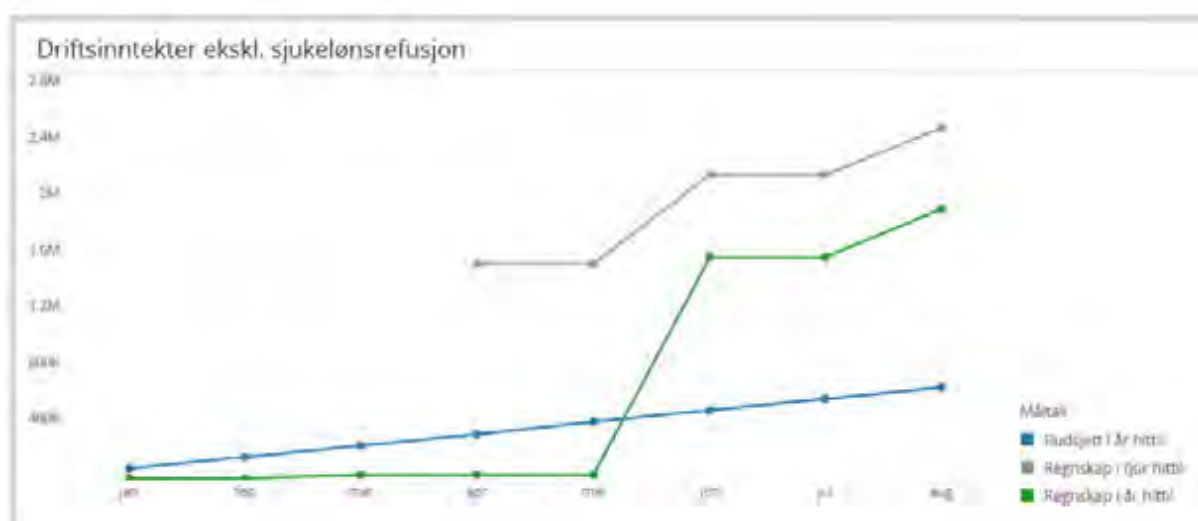
Ansvar	Funksjon	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
ALLE		3 600 051	5 092 938	4 164 077	-1 492 888	71	7 652 145
30310	NAV KOMMUNE	739 734	809 741	713 940	-70 007	91	1 227 349
30320	ØKONOMISK SOSIALHJELP	335 814	407 600	193 810	-71 786	82	611 400
30340	KVALIFISERINGSORDNINGA	0	0	1 180	0	0	0
30350	INTEGRERINGSTENESTE FLYKTN	2 524 503	3 875 597	3 255 147	-1 351 094	65	5 813 396

Kommentar: Forbruket ligg under budsjetttramma.

Driftsinntekter eks. sjukerefusjon t.o.m. august

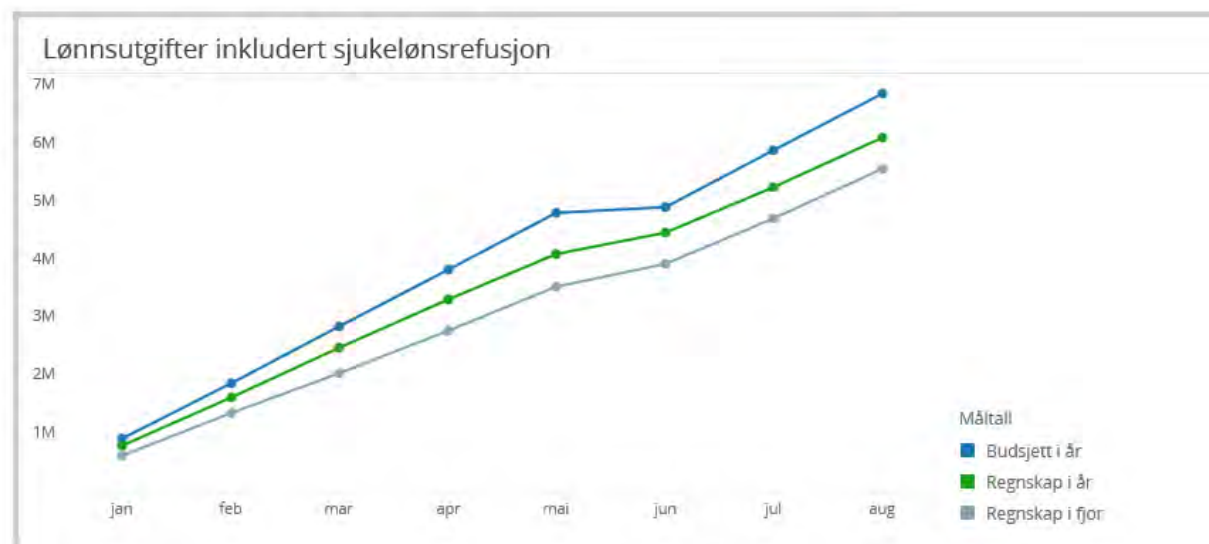
Ansvar	Funksjon	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
ALLE		-1 919 302	-653 333	-2 494 348	-1 265 969	294	-980 000
30310	NAV KOMMUNE	0	-620 000	-963 280	620 000	0	-930 000
30320	ØKONOMISK SOSIALHJELP	-79 677	-33 333	-4 318	-46 344	239	-50 000
30350	INTEGRERINGSTENESTE FLYKTN	-1 839 625	0	-1 526 750	-1 839 625	0	0

Kommentar: Overført tilskot til integreringstenesta er ikkje budsjettert og utgiftene er ikkje førte.

Lønnsutgifter inkludert sjukerefusjon

Ansvar	Funksjon	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B	Forbr. i %	Årsbud.	Avvik fr.
ALLE		6 156 839	6 932 402	5 617 441	-775 562	89	10 851 445	-1 176 412
30310	NAV KOMMUNE	1 876 099	2 269 689	2 361 926	-393 590	83	3 560 785	-612 629
30340	KVALIFISERINGSORDNINGA	94 563	352 000	137 766	-257 438	27	550 000	-401 402
30350	INTEGRERINGSTENESTE FLYKTN	4 186 178	4 310 713	3 117 749	-124 535	97	6 740 660	-162 381

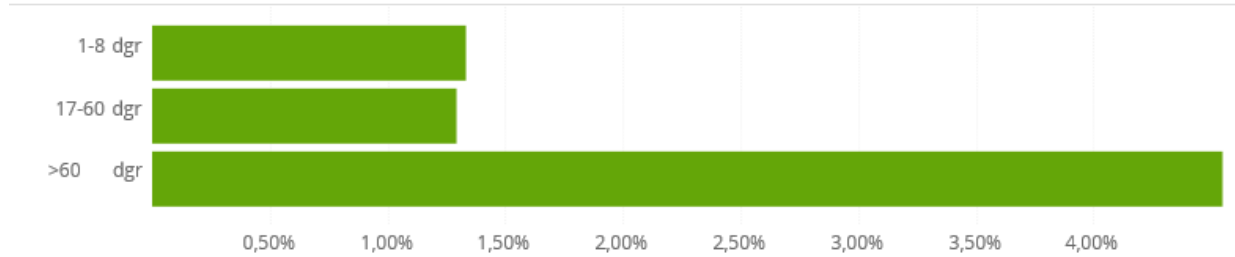
Kommentar: Forbruket ligg innafor budsjetttramma.

Konklusjon. Vurderinga er at regnskapet vil gå i balanse, kanskje med eit mindreforbruk.

Sjukefråvær hittil i år:

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Kommentar: sjukefråværet hittil i år er høgere enn målsettinga på 6,3%..

Med helsing

Ingunn Kalvatn
Einingsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Teknsik sektor

Vår ref.:
18/17652Saksbeh.:
JAGEArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
07.09.2018

Tertialrapport august 2018 - teknisk sektor

Nettoresultat t.o.m august 2018

Ansvar	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i % (2018)
ALLE	14 251 178	16 081 450	17 081 935	-1 830 272	89	16 588 481	86
51100 Fellesstyring teknisk sektor (kommunaltjelt)	707 558	715 904	690 111	-7 746	99	1 116 514	63
51120 - 52010 Driftserving for kommunalteknikk	4 071 241	3 514 212	6 794 142	357 029	-2 694	5 584 567	73
53010 - 53181 Driftserving for Eigeidom	6 413 964	7 530 709	7 061 525	-1 116 743	2 093	11 170 564	57
71010 Driftserving for Plan og oppmåling	2 864 417	2 450 301	2 134 794	414 116	117	4 394 579	65
54100 Brønn og roddning	3 667 414	4 079 324	2 982 297	-211 910	95	6 249 358	62
72080 Landbrukskontoret (Nordre/Søndre Landbrukskontor)	46 134	261 523	102 504	-215 389	18	261 523	18
61110 - 65110 Sjelvskostområde (vatn, avløp, feiling, slam, renovasjon)	3 793 950	-2 549 538	2 727 018	-1 244 414	608	-12 342 419	31
51110 Teknisk hovedutvalg (TED)	64 913	79 615	72 818	-14 672	82	153 795	42
72020 Villtemnd	9 457	0	-29 228	9 457	0	0	1

I Vider til at forbruk i % ikke kan beregnas da det ikke er satt opp budsjett (divisjon med 0 er ikke mulig)

Resultatutvikling for valgt periode

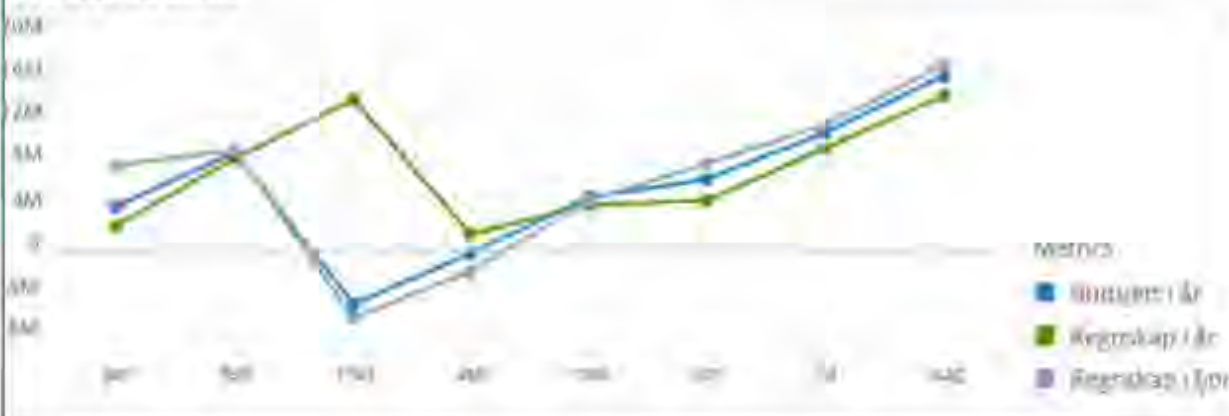
Regnskap

budsjett

R: 14 251 178

B: 16 081 450

Nettoresultat

Kommentar

Det ligg ikkje an til meirforbruk for teknisk sektor samla ut frå tertialrapport til og med august 2018. Tabellen viser eit forbruk på 86%, men den gjev eit feil bilde på grunn av at innkreving

Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅG

Telefon:
Sentralbord: 70 19 91 00
Suksbeil: 70 19 91 14
70 19 91 01

E-post:
postmottak@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no

Bankgiro: 4212 23 28079
Skattekonto: 6345 06 15317
Foretaksnr.: 964 980 541

av gebyr for 2. termin i 2018 innan sjølvkostområda (avlaup, vatn, renovasjon, feiing og slam) ikkje er gjort. Rekneskap for dei administrative ansvara (51100, 51120-52010, 53010-53181, 71010, 54100 og 72030) viser eit forbruk fram til og med august på 62,44 ≈62%.

Driftseining for Kommunalteknikk har eit meirforbruk i perioden på kr. 557 000 som i hovudsak skuldast at arbeidstid knytt til investeringsprosjekt ikkje er fordelt og framleis ligg som rein kostnad i driftsrekneskapet. I høve prognose for årsresultat er det grunn til å gjere merksam på at det er knytt usikkerheit til kostnader for enekelte saker (til dømes oppfølging av konkurranse for dammar i Svartevatnet). Med dette atterhaldet ser det ut til å gå mot eit mindreforbruk i storleiken kr. 600 000 i 2018 for Kommunalteknikk.

Driftseining for Eigedomshandling har eit mindreforbruk i perioden på kr. 1 116 743,-. Mindreforbruket skuldast i hovudsak følgjande: sjukelønnsrefusjon (kr. 243 000,-), reduserte kostnader til stell av park og grøntareal (atterhald om at alle tenester er fakturert), mindreforbruk på kjøp av forbruksmateriell og refusjon for lønnskostnader frå investeringsprosjekt.

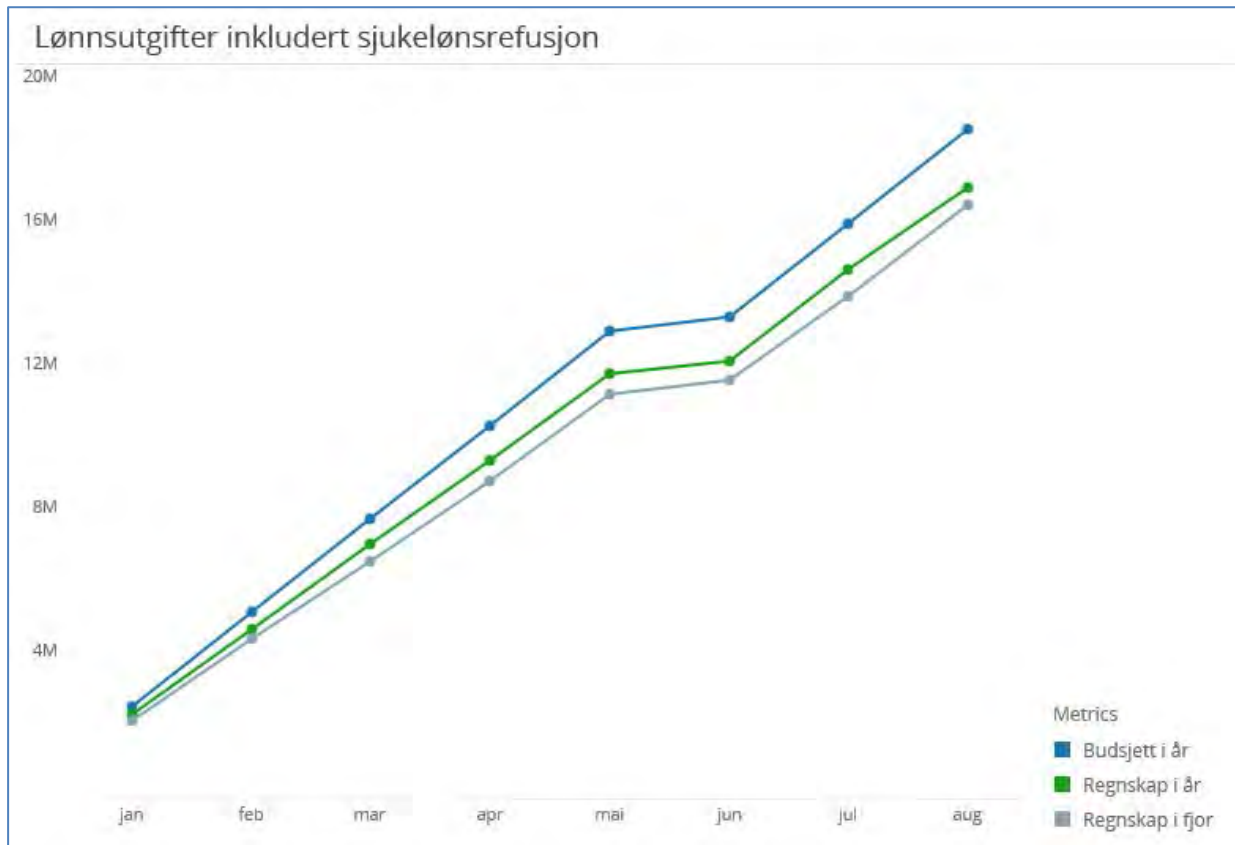
Driftseining for plan, byggesak og oppmåling har eit meirforbruk i perioden på kr. 414 116,-. Meirforbruket skuldast svikt i budsjetterte gebyrinntekter. Lønnskostnader er mindre enn budsjettert. Vi forventer at trenden i høve gebyr fortsetter ut året og at samla meirforbruk vil være i storleiken kr. 600 000 for 2018.

Ansvarsområda brann og redning og landbrukskontoret har eit mindreforbruk i perioden som i hovudsak skuldast periodiseringsavvik. Det er venta at ansvara vil gå i balanse i 2018.

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsrefusjon og inkl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
	ALLE	17 044 989	18 688 929	16 584 569	-1 643 940	91	29 256 953	-2 471 971
51100	Fellesstyring teknisk sektor (kommunalsjef)	694 509	696 936	677 478	-2 427	100	1 088 963	2 408
51120 - 52010	Driftseining for Kommunalteknikk	4 580 251	4 858 775	4 692 363	-278 525	94	7 601 412	-403 874
53010 - 53181	Driftseining for Eigedom	5 924 641	6 978 309	5 659 628	-1 053 667	85	10 928 528	-1 618 377
71010	Driftseining for Plan og oppmåling	3 324 984	3 573 236	3 368 881	-248 253	93	5 583 182	-358 208
54100	Brann og redning	2 235 374	2 239 167	1 847 105	-3 792	100	3 489 121	23 610
61110 - 65110	Sjølvkostområda (vatn, avlaup, feiing, slam, renovasjon)	224 955	273 759	271 006	-48 806	82	428 256	-74 755
51110	Teknisk hovedutval (TEO)	60 275	68 746	68 107	-8 471	88	137 491	-42 774

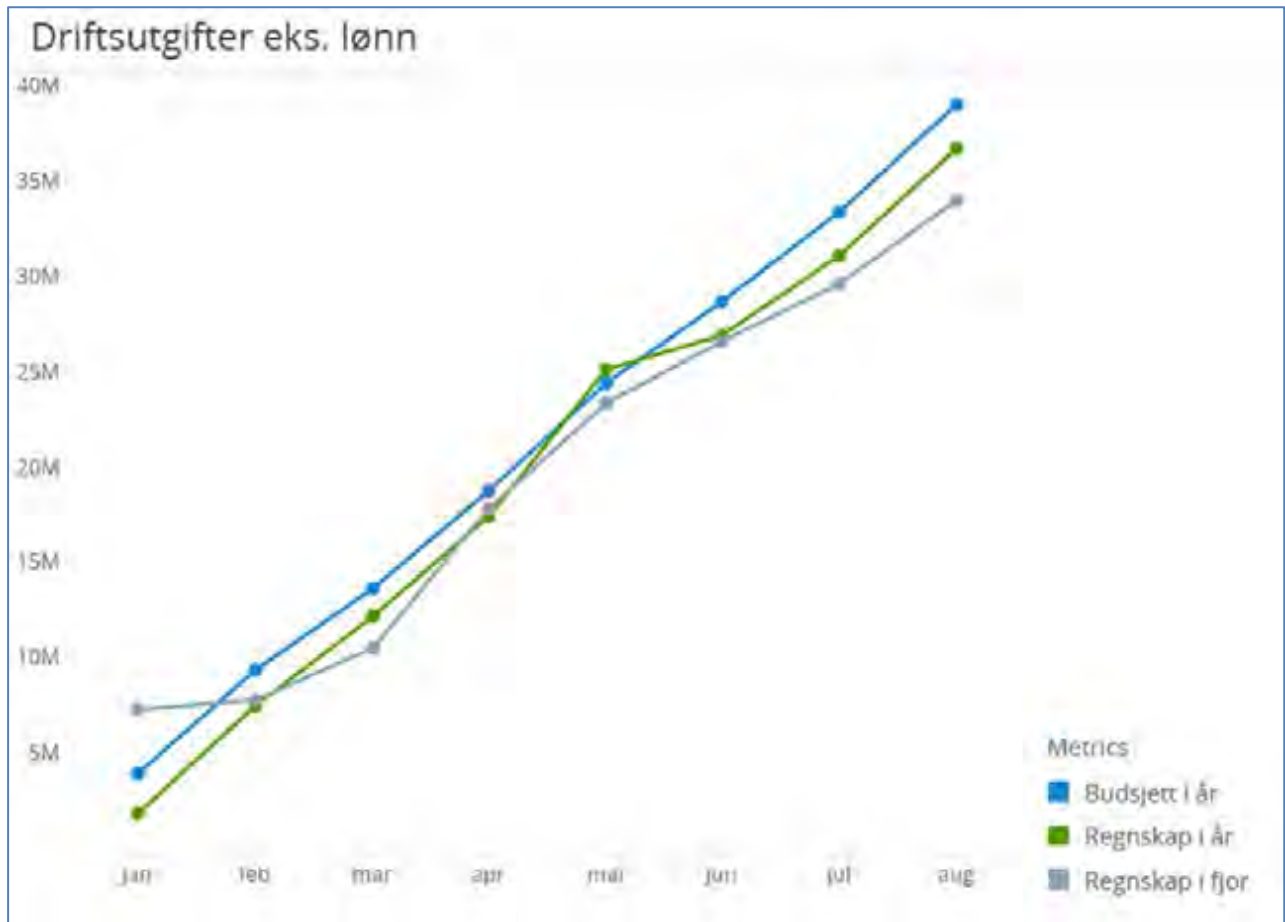

Kommentar

Resultat ligg nært budsjett og det er slik ikkje grunn til å kommentere resultat fram til august på sektornivå. Nærmare detaljar på einingsnivå går fram av vedlegg.

Driftsutgifter ekskl. lønn og ekskl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
	ALLE	37 079 565	39 349 419	34 397 975	-2 269 855	94	59 245 872
	Fellesstyring teknisk sektor (kommunalsjef)	13 048	18 342	12 633	-5 294	71	27 513
51120-52010	Driftseining for Kommunalteknikk	2 429 046	3 181 083	2 694 986	-752 037	76	4 771 624
53010 - 53181	Driftseining for Eigedom	15 762 441	14 012 086	13 274 817	1 750 355	112	20 431 566
71010	Driftseining for Plan og oppmåling	1 179 246	1 452 388	689 455	-273 142	81	2 674 382
54100	Brann og redning	1 707 339	1 838 891	1 135 192	-131 552	93	2 758 337
72030	Landbrukskontoret (Nordre Sunnmøre Landbrukskontor)	46 134	261 523	102 504	-215 389	18	261 523
61110 - 65110	Sjølvkostområda (vatn, avlaup, feiing, slam, renovasjon)	15 912 295	18 574 239	16 483 678	-2 661 944	86	28 304 623
51110	Teknisk hovedutval (TEO)	4 668	10 869	4 711	-6 201	43	16 304
72020	Viltneemd	25 350	0	0	25 350	!	0

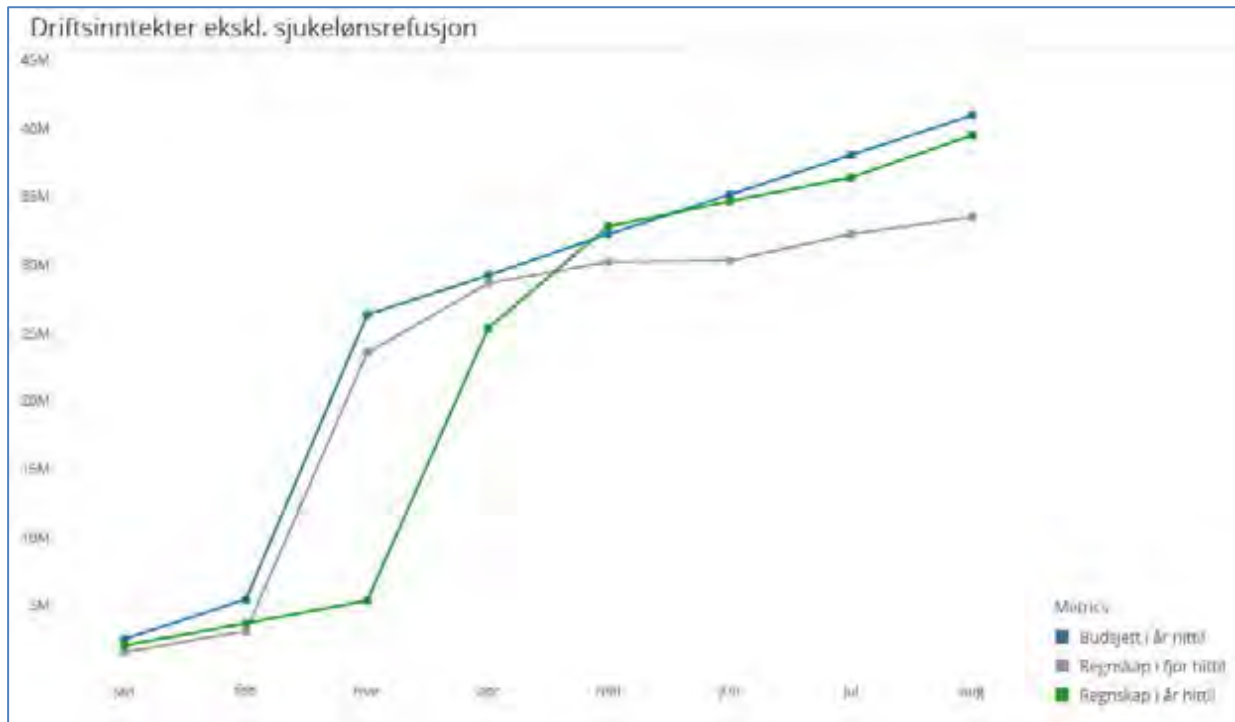

Kommentar

Driftsutgifter ligg nært budsjett for teknisk sektor sjølv om det er avvik for enkelte einingar. Omtale er gitt for einingane.

Driftsinntekter eks sjukelønsrefusjon t.o.m august 2018:

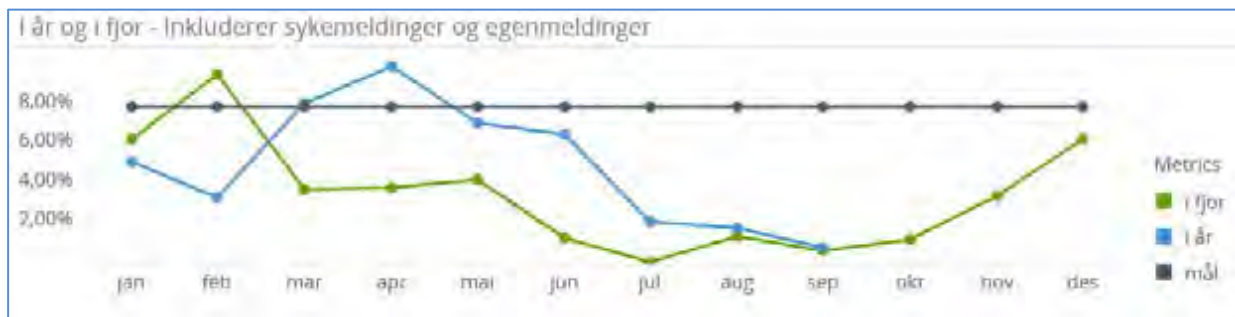
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
	ALLE	-39 873 379	-41 346 312	-33 900 607	1 472 934	96	-70 998 464
51120-52010	Driftseining for Kommunalteknikk	-3 735 337	-5 427 989	-903 194	1 692 652	69	-8 141 984
53010 - 53181	Driftseining for Eigedom	-14 475 837	-12 561 332	-11 562 943	-1 914 504	115	-18 842 000
71010	Driftseining for Plan og oppmåling	-1 639 813	-2 547 667	-1 923 541	907 854	64	-3 821 500
54100	Brann og redning	-75 300	0	0	-75 300	!	0
61110 - 65110	Sjølvkostområda (vatn, avlaup, feiing, slam, renovasjon)	-19 931 200	-20 809 324	-19 481 702	878 123	96	-40 192 980
72020	Viltneemd	-15 893	0	-29 228	-15 893	!	0

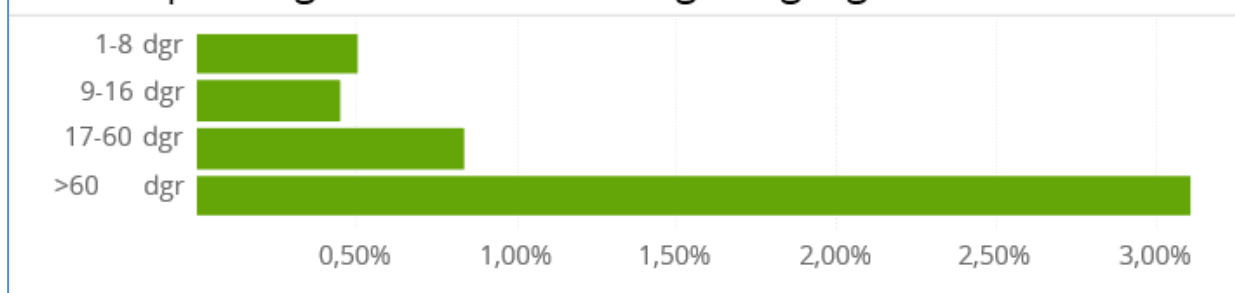
Kommentar

Driftsinntekter ligg nært budsjett. Det er avvik som nemnt ovanfor i høve til dømes gebyrinntekter innan plan, byggesak og oppmåling. Nærmare detaljar går fram av rapportane frå einingane.

Sjukefråver

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Kommentar

Sjukefråværet samla i teknisk sektor er lågt hittil i 2018. Det vert fokusert på tilrettelegging for å komme tilbake etter lengre sjukemelding der det er praktisk mogleg i einingane.

Konklusjon

Det er grunn til å konkludere med at resultat for 2. tertial ligg nær budsjett for teknisk sektor samla når det vert tatt omsyn til manglande periodisering av gebyrinntekter på sjølvkostområda. Prognose for årsresultat for teknisk sektor kan settast opp som følgjande:

Fordeling av kostnadar til investeringsprosjekt, Kommunalteknisk: +600 000,-

Mindreforbruk Eigedom: +1 100 000,-

Meirforbruk plan, byggesak og oppmåling: -600 000,-

Andre ansvar i balanse:

Samla mindreforbruk for teknisk sektor i 2018 på kr. 1 100 000,-.

Mottakarakar:

Vår ref.:

Saksbeh.:

Ark.:

Dykkar ref.:

Dato:

2. tertialrapport 2018 - Eigedom

Nettoreultat t.o.m august 2018

Ansvar		Rekneskap 2018 aug.	Budsjett 2018 aug.	Rekneskap 2017 aug.	Åvrik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett tt 2018	Forbruk i %
	ALLE	7 647 464	8 880 228	10 881 560	-1 232 764	86,12	13 360 735	57,24
53120	KOMMUNALTEKNISK ADMINISTRASJON	1 247 398	1 349 520	3 820 044	-102 122	92,43	2 190 171	56,95
53010	EIGEDOMSFORVALTING	1 766 435	1 323 974	1 619 093	-442 460	133,42	2 096 030	84,28
53020	AVDELING PARK OG GRØNT	826 609	1 200 216	926 771	-373 607	68,87	1 887 642	43,56
53110	FELLES EIGEDOMSPØST	870 402	1 162 396	2 385 376	-7 291 994	10,66	12 472 653	6,98
53121	RÅDHUSET	375 337	225 104	641 038	150 233	166,74	318 550	117,83
53131	BARNEHAGE LOKALE	1 260 796	542 363	903 001	718 433	232,46	752 022	167,65
53132	SKULEBYGG	4 477 524	2 661 582	3 724 704	1 815 942	168,23	3 673 426	121,89
53133	MOLVÆR SENTER	411 488	292 878	463 327	118 610	140,50	408 619	100,70
53134	DAGSENTER	2 892	0	87 866	2 892	0,00	0	0,00
53141	STADSNESEVEGEN 9 B	531 869	436 472	838 802	-104 603	76,03	611 400	54,28
53142	SULATUNET	-488 814	-1 093 069	-907 776	604 254	44,72	-1 681 000	29,08
53143	KOMMUNALE OMSORGSBUSTADER	4 220 061	6 396 821	-3 168 603	2 176 760	65,97	-9 632 808	43,81
53144	UTLEIGE BUSTADER	-491 718	-857 736	-1 507 930	368 018	57,33	-1 286 605	38,22
53151	ANDRE KOMMUNALE UTELEIGE HUS	-294 904	-252 816	-449 689	-42 088	116,65	-287 504	76,10
53161	BRANNSTASJON	67 123	27 343	20 117	39 780	245,49	38 722	173,35
53165	NAV bygget	262 217	185 508	273 639	76 709	141,35	274 440	95,55
53171	BIBUOTEK	175 301	141 981	109 929	33 320	123,47	206 857	84,74
53172	KULTURSKULEN	114 368	167 710	147 734	-53 342	68,19	239 465	47,76
53173	ANDRE KULTURBYGG	828 066	656 714	818 563	171 352	126,09	1 009 691	82,01
53174	FRITIDSKLUBBEN/DONKEN	111 770	106 910	107 996	4 860	104,55	152 964	70,31
53181	KYRKJEBYGG	13 369	0	25 557	13 369	0,00	0	0,00

Kommentar

Samla totalforbruk for driftseininga for Eigedom viser eit mindreforbruk på 1 232 764. Det skyldast stor aktivitet på Prosjekt og mindre tid/ kapasitet til vedlikeholdsoppdrag.

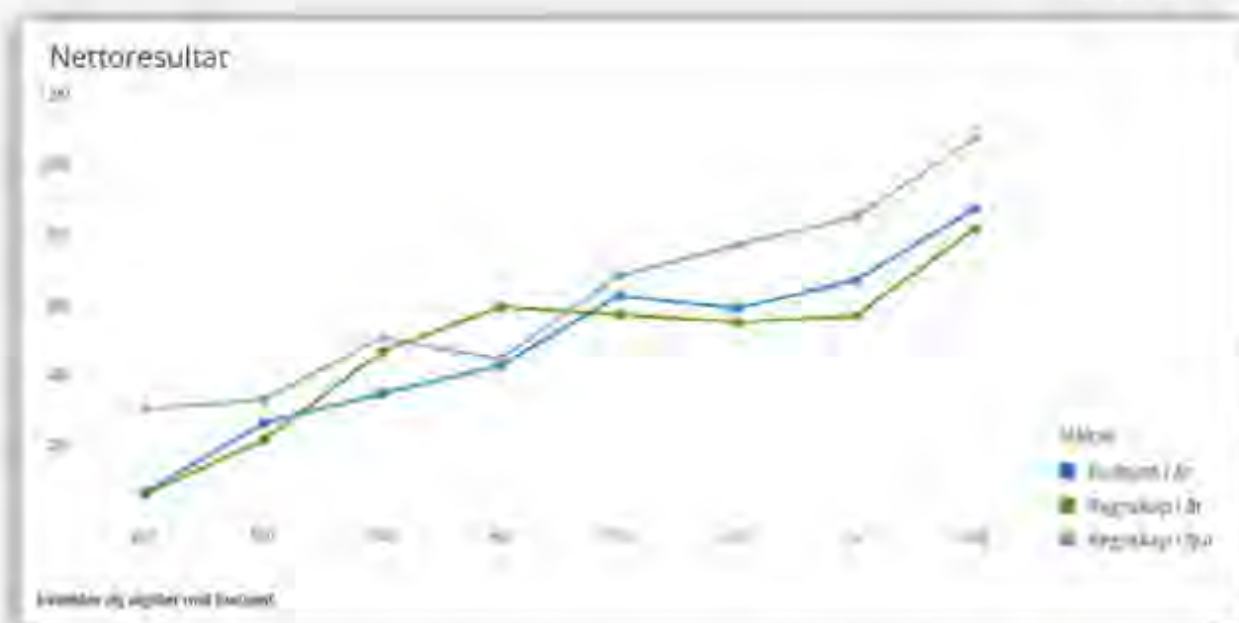
Adresse:
Postboks 280
6039 LANGHAUG

Telefon:
Sentralbord 70 19 91 00
Saksbeh

E-post:
postnotat@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no

Bankgiro:
4212 23 28079
Skattekonto:
6345 06 15317

Føretaksnr.:
964 980 543

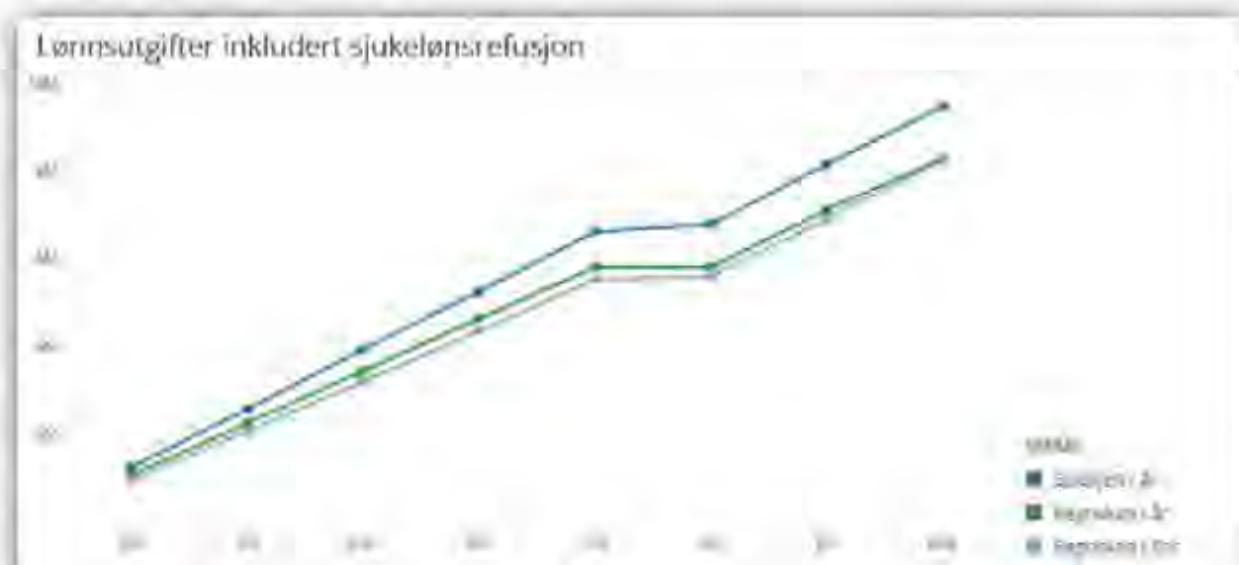

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsrefusjon og inkl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i %	Årsbud.	Avvik fr.
ALLE		8 418 951	9 632 555	8 389 667	-1 213 604	87,40	15 075 788	-1 846 008
51120	KOMMUNALTEKNISK ADMINISTRASJON	2 494 310	2 654 246	2 730 038	-159 937	93,97	4 147 260	-227 630
53010	EIGEDOMSFORVALTING	1 701 739	1 761 095	1 359 478	-59 356	96,63	2 751 711	-77 550
53020	AVDELING PARK OG GRØNT	536 245	1 464 493	1 190 894	-928 248	36,62	2 294 057	-1 451 386
53110	FELLES EIGEDOMSPOST	3 324 593	3 394 593	2 757 290	-70 000	97,94	5 320 949	-96 588
53121	RÅDHUSET	5 705	0	0	5 705	0,00	0	8 965
53133	MOLVÆR SENTER	0	0	2 206	0	0,00	0	0
53173	ANDRE KULTURBYGG	356 359	358 128	349 760	-1 768	99,51	561 811	-1 818

Kommentar

Mindreforbruk skuldast i hovudsak reduserte lønsutgifter og sjukelønnsrefusjon.

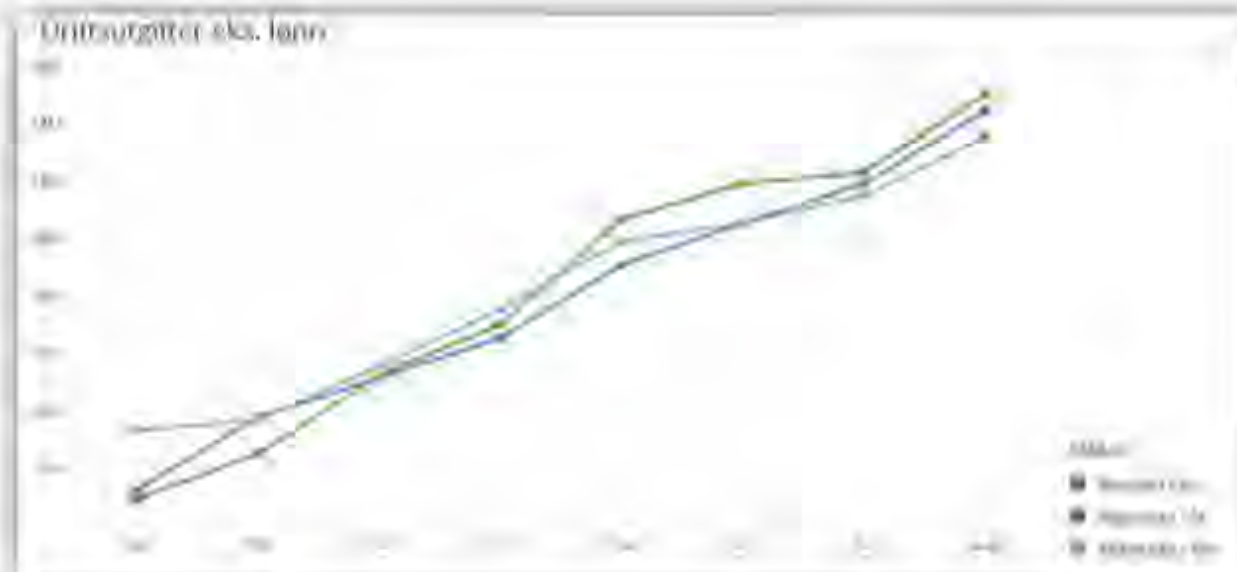

Driftsutgifter ekskl. lønn og ekskl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i %	Årsbud.
	ALLE	15 938 125	14 656 811	13 767 776	1 281 314	108,74	21 398 655
51120	KOMMUNALTEKNISK ADMINISTRASJON	189 583	644 726	492 958	-455 143	29,41	967 089
53010	EIGEDOMSFORVALTING	861 978	462 626	569 602	399 352	186,32	693 939
53020	AVDELING PARK OG GRØNT	506 560	268 677	213 974	237 883	188,54	403 015
53110	FELLES EIGEDOMSPOST	447 541	4 766 789	432 558	-4 319 248	9,39	7 150 184
53121	RÅDHUSET	500 017	318 438	770 208	181 580	157,02	458 550
53131	BARNEHAGE LOKALE	1 260 796	542 363	903 001	718 433	232,46	752 022
53132	SKULEBYGG	4 538 124	2 694 915	3 780 954	1 843 208	168,40	3 723 426
53133	MOLVÆR SENTER	411 488	292 878	463 121	118 610	140,50	408 619
53134	DAGSENTER	2 892	0	87 866	2 892	0,00	0
53141	STADSNESEVEGEN 9 B	331 869	436 472	838 802	-104 603	76,03	611 400
53142	SULATUNET	1 161 889	706 931	772 065	454 957	164,36	1 019 000
53143	KOMMUNALE OMSØRGSBUSTADER	2 873 661	1 085 178	1 737 416	1 788 482	264,81	1 590 192
53144	UTLEIGE BUSTADER	1 184 352	990 264	1 250 098	194 088	119,60	1 485 395
53151	ANDRE KOMMUNALE UTLEIGE HUS	124 320	130 517	-34 789	-6 197	95,25	187 496
53161	BRANNSTASJON	67 123	27 343	20 117	39 780	245,49	38 722
53165	NAV bygget	521 799	518 841	540 182	2 958	100,57	774 440
53171	BIBLIOTEK	175 301	141 981	109 929	33 320	123,47	206 857
53172	KULTURSKULEN	114 368	167 710	147 734	-53 342	68,19	239 465
53173	ANDRE KULTURBYGG	539 329	353 253	538 426	186 076	152,67	529 880
53174	FRITIDSKLUBBEN/DONKEN	111 770	106 910	107 996	4 860	104,55	158 964
53181	KYRKJEBYGG	13 369	0	25 557	13 369	0,00	0

Kommentar

Meirforbruk er i hovedsak utbetaling av forsikring og fordeling av timar vaktmeister. Men ventelig vil det ikkje være vesentlig avvik på årsbasis.

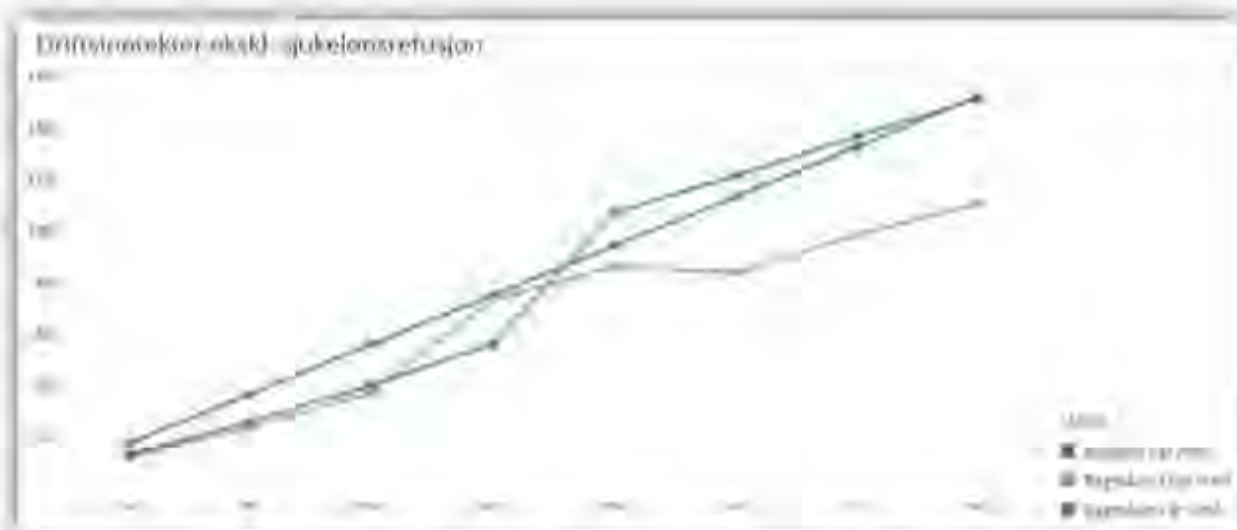

Driftsinntekter eks sjukelønsrefusjon t.o.m august 2018:

Ansvar	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
ALLE	-16 709 613	-15 411 925	-11 275 883	-1 297 687	109,42	-23 117 888
51120 KOMMUNALTEKNISK ADMINISTRASJON	-1 436 494	-1 950 592	597 047	514 098	73,64	-2 925 888
53010 EIGEDOMSFORVALTING	-797 282	-900 000	-309 987	102 718	88,59	-1 350 000
53020 AVDELING PARK OG GRØNT	-216 196	-533 333	-478 097	317 138	40,54	-800 000
53110 FELLES EIGEDOMSPOST	-2 901 732	0	-804 472	-2 901 732	0,00	0
53121 RÅDHUSET	-130 385	-93 333	-129 170	-37 052	139,70	-140 000
53132 SKULEBYGG	-60 600	-33 333	-56 250	-27 267	181,80	-50 000
53142 SULATUNET	-1 650 703	-1 800 000	-1 679 841	149 297	91,71	-2 700 000
53143 KOMMUNALE OMSORGSBUSTADER	-7 093 722	-7 482 000	-4 906 019	388 278	94,81	-11 223 000
53144 UTELEIGE BUSTADER	-1 676 070	-1 848 000	-2 758 028	171 930	90,70	-2 772 000
53151 ANDRE KOMMUNALE UTELEIGE HUS	-419 224	-393 333	-414 900	-35 891	109,36	-575 000
53165 NAV bygget	-259 582	-333 333	-266 543	73 751	77,87	-500 000
53173 ANDRE KULTURBYGG	67 623	54 667	-69 623	-12 956	123,70	-82 000

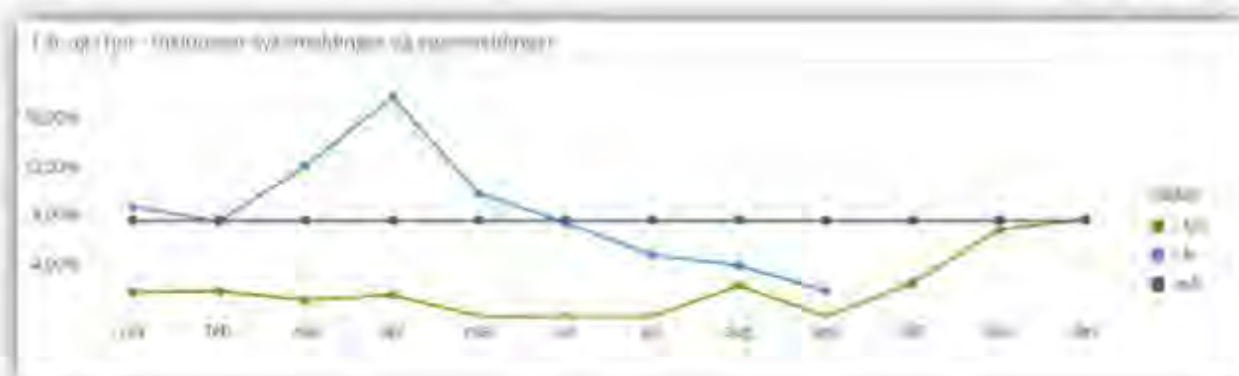
Kommentar

Det er ikkje andre avvik en det som er kommentert før.

Sjukefråver

Kommentar

Sjukefråvær ser ut til og gå ned, håper det stabilisere seg der.

Konklusjon

Når det gjeld Eigedom vert det vurdert som mogleg med ei driftsresultat i balanse. Utvikling i høve energikostnad vil ha stor verknad med tanke på høge strømmprisar/nettleige resten av året.

Mottakrar:

Vår ref.:

Saksbeh.:

Ark.:

Dykkar ref.:

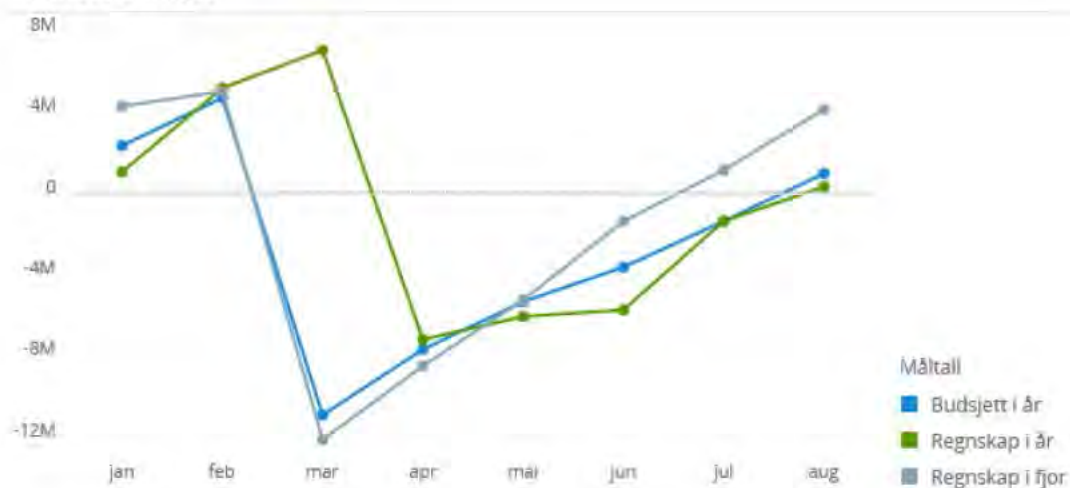
Dato:

Kommunalteknikk 2. tertialrapport 2018

Nettoresultat t.o.m august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B	Forbruk i %	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
	ALLE	277 290	964 675	4 067 124	-687 385	28,74	-6 757 852	-4,10
51120	KOMMUNALTEKNISK ADMINISTRASJON	1 247 398	1 349 520	3 820 044	-102 122	92,43	2 190 171	56,95
51130	UTESTYRKEN	854 478	-30 125	1 125 607	884 603	-2 836,45	97 150	879,55
52010	KOMMUNALE VEGAR	1 969 365	2 194 817	1 848 491	-225 452	89,73	3 297 246	59,73
61110	VASSFORSYNING	795 065	886 530	1 100 064	-91 465	89,68	1 773 060	44,84
61120	DISTRIBUSJON AV VATN	-3 364 844	-2 451 973	-4 467 194	-912 871	137,23	-6 144 656	54,76
62110	REINSEANLEGG	388 889	492 789	269 330	-103 900	78,92	739 183	52,61
62120	AVLØPSNETT	-3 561 661	-2 760 052	-628 147	-801 609	129,04	-7 970 841	44,68
63110	SLAM	16 642	53 547	-188 946	-36 906	31,08	-53 426	-31,15
64110	INNSAMLING AV AVFALL	2 010 812	1 062 236	1 275 679	948 576	189,30	-614 315	-327,33
64120	AVFALLSBEHANDLING	0	0	8 016	0	0,00	0	0,00
65110	FEIARVESEN	-78 853	167 385	-95 820	-246 239	-47,11	-71 424	110,40

Nettoresultat

Inntekter og utgifter mot budsjett

Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅG

Telefon:
Sentralbord: 70 19 91 00
Saksbeh:

E-post:
postmottak@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no

Bankgiro:
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317

Foretaksnr.:
964 980 543

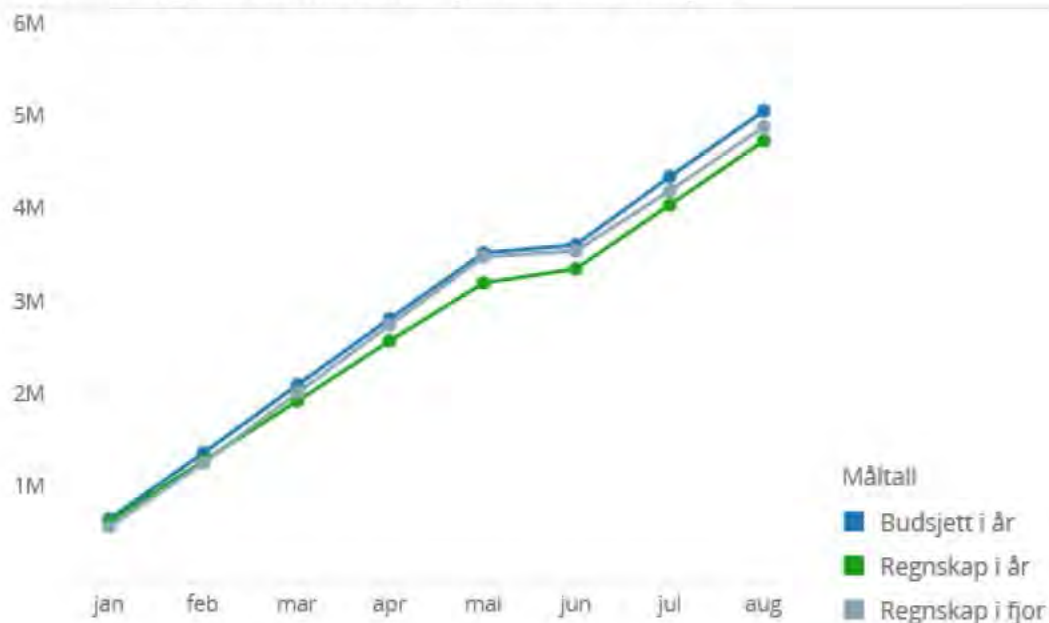
Samla sett er forbruk for eininga det samme som budsjettet. Avvik for forbruk utestyrken skuldast at utgifter ikkje er fordelt ut på sjølvkostområda.

For feiing skulast høgt forbruk i forhold til budsjett at ei større rekning til Ålesund feiasvesen er betalt.

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsrefusjon og inkl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018

Ansvar	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B	Forbr. i %	Årsbud.	Avvik fr.
ALLE	4 805 206	5 132 535	4 963 369	-327 330	93,62	8 029 668	-478 631
51120 KOMMUNALTEKNISK ADMINISTRASJON	2 494 310	2 654 246	2 730 038	-159 937	93,97	4 147 260	-227 630
51130 UTESTYRKEN	2 032 065	2 124 203	1 896 760	-92 138	95,66	3 328 642	-135 397
52010 KOMMUNALE VEGAR	53 876	80 326	65 565	-26 450	67,07	125 510	-40 847
61120 DISTRIBUTJON AV VATN	107 753	131 753	131 129	-24 001	81,78	206 118	-36 792
62120 AVLØPSNETT	107 753	131 753	131 129	-24 001	81,78	206 118	-36 792
64110 INNSAMLING AV AVFALL	9 449	10 253	8 748	-804	92,16	16 020	-1 171

Lønnsutgifter inkludert sjukelønnsrefusjon

Kommentar

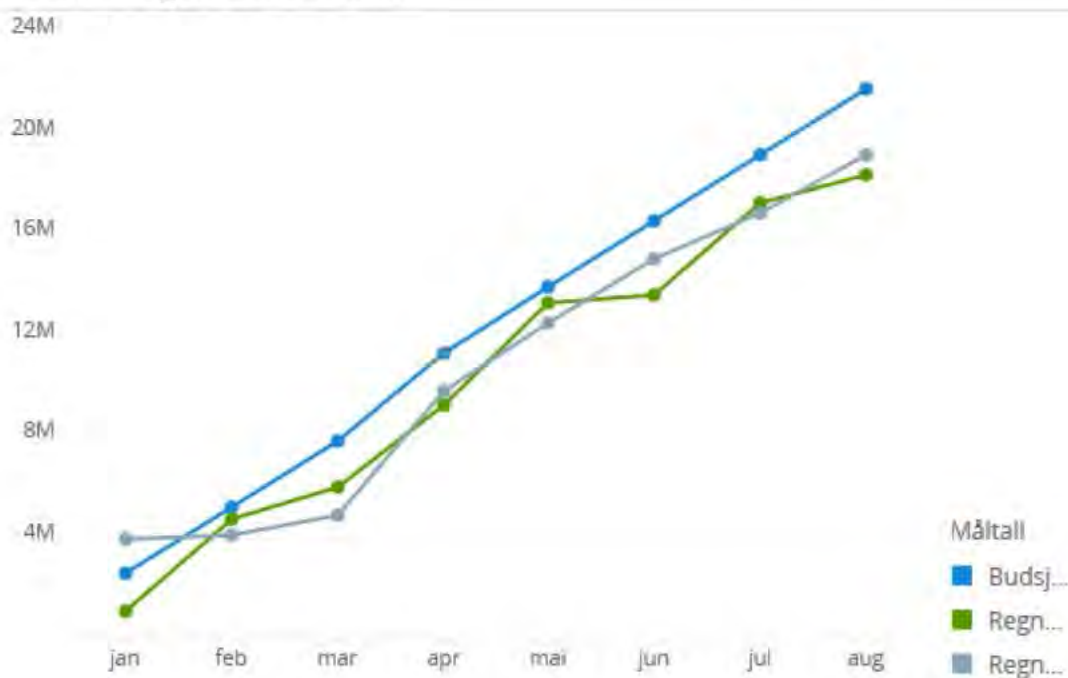
Forbruk på lønn er som venta.

Driftsutgifter ekskl. lønn og ekskl. utgifter til vikarbyrå t.o.m august 2018

Ansvar	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
ALLE	18 341 339	21 755 321	19 178 663	-3 413 982	84,31	33 076 247
51120 KOMMUNALTEKNISK ADMINISTRASJON	189 583	644 726	492 958	-455 143	29,41	967 089
51130 UTESTYRKEN	323 974	421 866	419 101	-97 892	76,80	632 799
52010 KOMMUNALE VEGAR	1 915 489	2 114 491	1 782 927	-199 002	90,59	3 171 736
61110 VASSFORSYNING	795 065	886 530	1 100 064	-91 465	89,68	1 773 060
61120 DISTRIBUTJON AV VATN	1 839 513	2 941 743	1 480 382	-1 102 230	62,53	4 412 615
62110 REINSEANLEGG	388 889	492 789	269 330	-103 900	78,92	739 183
62120 AVLØPSNETT	5 354 679	7 104 698	7 533 613	-1 750 019	75,37	10 657 047
63110 SLAM	311 971	454 929	114 530	-142 958	68,58	682 393
64110 INNSAMLING AV AVFALL	6 653 262	5 864 397	5 454 435	788 866	113,45	8 796 595
64120 AVFALLSBEHANDLING	0	0	8 016	0	0,00	0
65110 FEIARVESEN	568 916	829 153	523 308	-260 238	68,61	1 243 730

Driftsutgifter eks. lønn

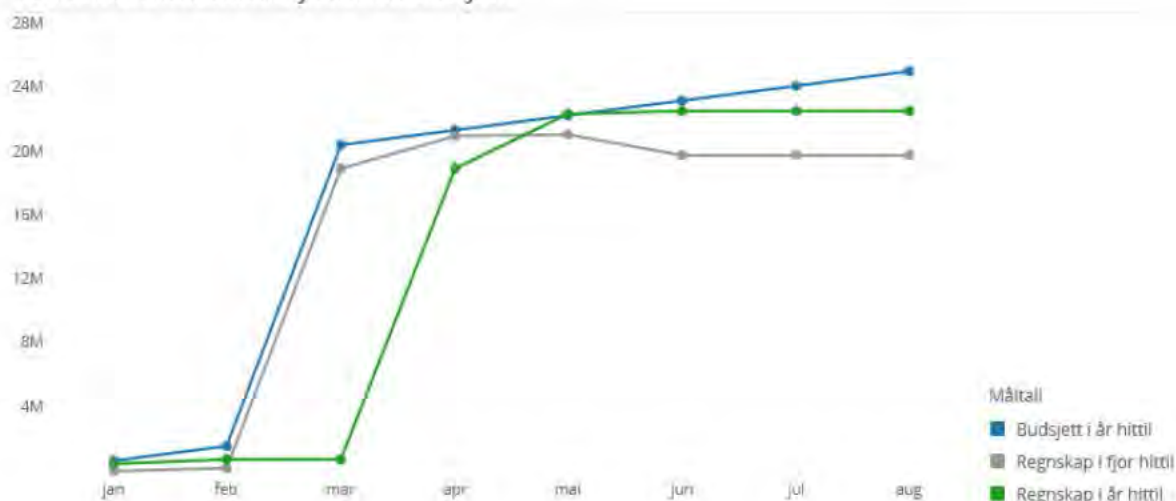

Kommentar : Avvik i kommunalteknisk administrasjon skyldes at det er fordelt flere timer enn budsjettet.

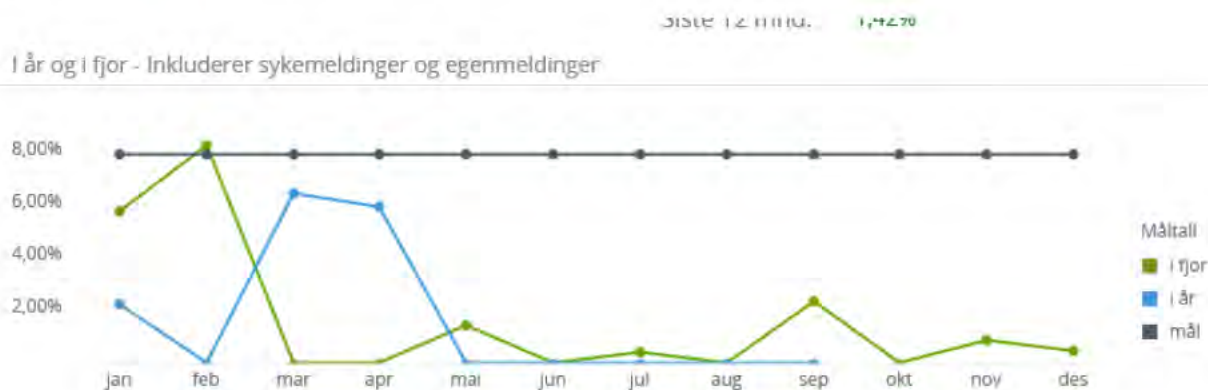
For innsamling av avfall skyldes høyere utgifter enn budsjettet at betaling til ÅRIM skjer kvartalsvis.

Driftsinntekter eks sjukelønsrefusjon t.o.m august 2018:

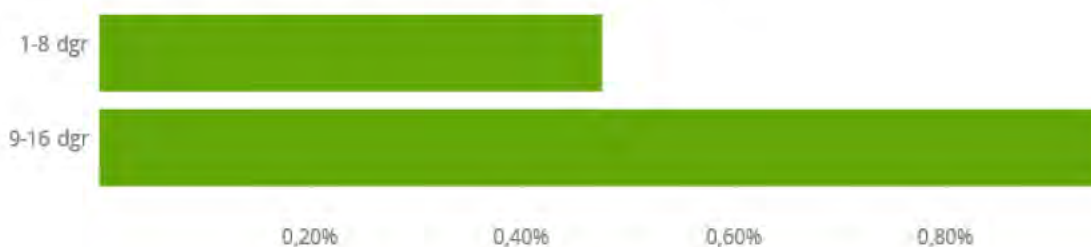
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B	Innt. i % a	Årsbud.
	ALLE	-22 869 255	-25 337 313	-20 074 908	2 468 058	90,26	-46 984 964
51120	KOMMUNALTEKNISK ADMINISTRASJON	-1 436 494	-1 950 592	597 047	514 098	73,64	-2 925 888
51130	UTESTYRKEN	-1 501 561	-2 577 397	-1 190 254	1 075 836	58,26	-3 866 096
61120	DISTRIBUSJON AV VATN	-5 312 109	-5 483 703	-6 078 705	171 594	96,87	-10 700 740
62120	AVLØPSNETT	-9 024 093	-9 996 503	-8 292 889	972 410	90,27	-18 834 006
63110	SLAM	-295 329	-267 494	-303 476	-27 836	110,41	-534 987
64110	INNSAMLING AV AVFALL	-4 651 900	-4 416 619	-4 187 504	-235 281	105,33	-8 833 238
65110	FEIARVESEN	-647 769	-645 005	-619 128	-2 764	100,43	-1 290 009

Driftsinntekter ekskl. sjukelønsrefusjon

Kommentar : Inntektene er som budsjettert.

Sjukefråver

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Kommentar

Sjukefråveret på avdelinga er lågt.

Konklusjon

Avdelinga ligg samla på budsjett. Avvik per no skuldast sesongvariasjonar, utgifter som kjem i større rekningar per kvartal/halvår eller ikkje fordelte utgifter. Per no tyder alt på at avdelinga går ut i balanse.

Fritz Østrem

Driftseiningsleiar Kommunalteknikk

SULA KOMMUNE

Tlf.direkte 70 19 95 57

Tlf.sentralbord 70 19 91 00

Mobil 90 94 80 73

Fritz.ostrem@sula.kommune.no

www.sula.kommune.no

Vår ref.:
18/18433Saksbeh.:
THArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
18.09.2018

Tertialrapport august 2018 - PBO

Nettoresultat t.o.m. august 2018

Nettresultat t.o.m. august 2018										
Artikkel	Funksjon	R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Ans budsjett 2018	Forbruk i %		
71000	PLAN OG OPPMÅLING	2 864 417	2 450 301	2 134 704	414 116	116,90	4 394 570	65,18		
71010	PLAN OG OPPMÅLING	3 639 629	3 665 531	1 030 141	-25 902	99,44	3 055 895	53,65		
71010	PLAN OG OPPMÅLING	302	BYGGESAK	513 611	508 083	-445 712	45,22	1 320 970	27,85	
71010	PLAN OG OPPMÅLING	303	KART OG OPPMÅLING	655 655	-26 642	546 570	805 730	-2 971,02	17 814	-4 864,93
72000	LANDBRUKSKONTORET	86 134	261 523	102 504	-215 389	17,64	261 523	17,64		

Nettoresultat

Kommentar:

Det kan ligge an til eit meirforbruk for PBO utifrå tertialrapport t.o.m. august 2018. Hittil i år har eininga eit meirforbruk på 414.116,-. Svikt i dei budsjetterte gebyrinntektene er i hovudsak skuld i dette. Dette er noko eininga ikkje kan styre. Trenden i forhold til gebyrinntektene vil nok fortsette også resten av året; og samla meirforbruk for eininga i 2018 kan bli på ca 600.000,-. Landbrukskontoret vil etter kvart gå i balanse i 2018.

Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVÅG

Telefon:
Sentralbord: 70 18 91 00
Saksbeh:

E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no

Bankgiro:
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317

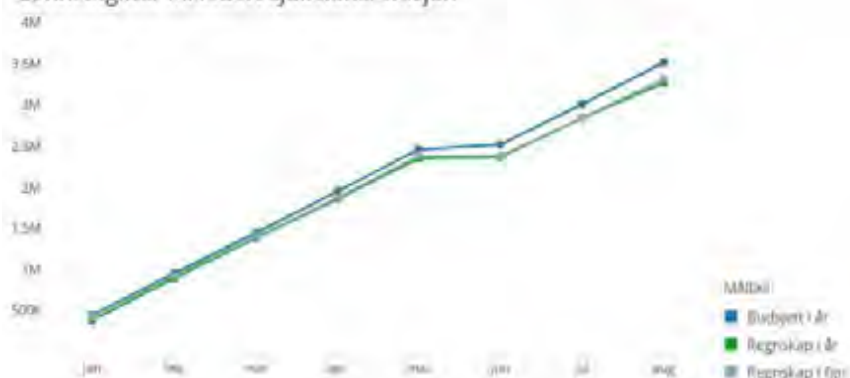
Foretaksnr.:
964 980 543

Lønnsutgifter inkl sjukelønsrefusjon t.o.m. august 2018

Ansvar		Funksjon		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
71010	PLAN OG OPPMÅLING		ALLE	3 324 984	3 573 236	3 368 881	-248 253	93,05	5 583 182	-358 208
71010	PLAN OG OPPMÅLING	301	PLAN	951 579	990 367	979 996	-38 788	96,08	1 547 449	-52 110
71010	PLAN OG OPPMÅLING	302	BYGGESAK	1 405 102	1 608 851	1 444 735	-203 749	87,34	2 513 829	-305 812
71010	PLAN OG OPPMÅLING	303	KART OG OPPMÅLING	968 302	974 019	944 149	-5 716	99,41	1 521 904	-286

Lønnsutgifter inkludert sjukelønsrefusjon

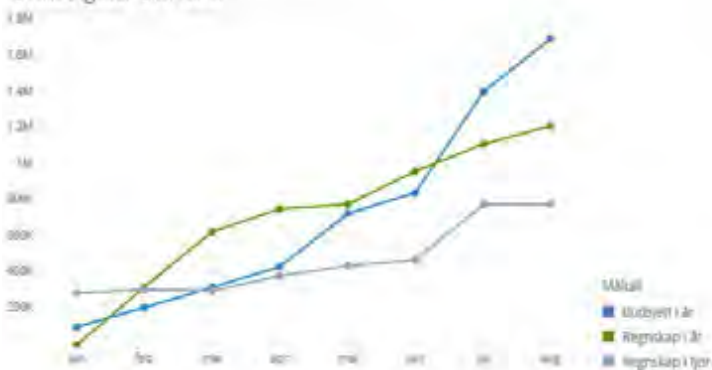
Kommentar.

Lønnsutgiftene for eininga er noko mindre enn budsjettert.

Driftsutgifter eks lønn t.o.m. august 2018

Ansvar		Funksjon		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
71010	PLAN OG OPPMÅLING		ALLE	1 179 246	1 452 388	689 455	-273 142	81,19	2 674 382
71010	PLAN OG OPPMÅLING	301	PLAN	688 050	794 114	100 145	-106 064	86,64	1 686 971
71010	PLAN OG OPPMÅLING	302	BYGGESAK	55 860	155 567	74 444	-99 707	35,91	233 351
71010	PLAN OG OPPMÅLING	303	KART OG OPPMÅLING	435 336	502 707	514 866	-67 370	86,60	754 060
72030	LANDBRUKSKONTORET			46 134	261 523	102 504	-215 389	17,64	261 523

Driftsutgifter eks. lønn

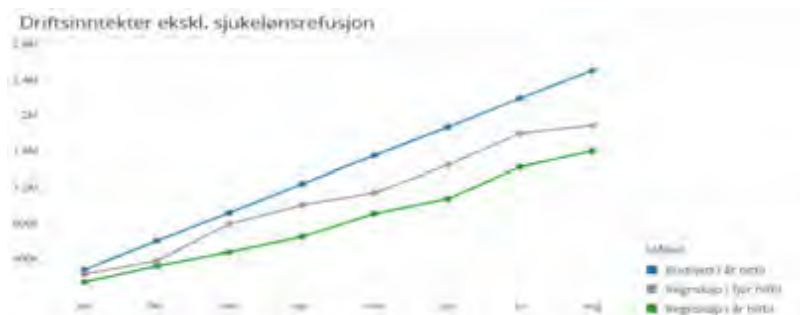

Kommentar.

Driftsutgiftene samla sett for eininga er noko mindre enn budsjettert.

Driftsinntekter eks sjukelønnsrefusjon t.o.m. august 2018

Ansvar		Funksjon		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
71010			ALLE	-1 639 813	-2 547 667	-1 923 541	907 854	64,37	-3 821 500
71010	PLAN OG OPPMÅLING	301	PLAN	0	-102 600	0	102 600	0,00	-153 900
71010	PLAN OG OPPMÅLING	302	BYGGESAK	-1 093 063	-957 600	-1 011 096	-135 463	114,15	-1 436 400
71010	PLAN OG OPPMÅLING	303	KART OG OPPMÅLING	-546 750	-1 487 467	-912 445	940 717	36,76	-2 231 200

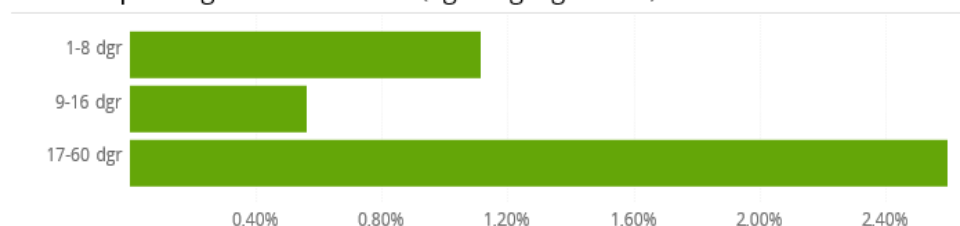
Kommentar.

Driftsinntektene er mykje mindre enn budsjettet for 2018. Denne trenden vil nok fortsette ut året. Er ein trend som eininga ikkje kan styre.

Sjukefråver.

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Kommentar.

Sjukefråveret hittil i 2018 er forholdsvis lågt.

Konklusjon.

Hovudavviket på sviktande gebyrinntekter resulterer nok i eit meirforbruk for eininga på rundt 600.000,- for 2018.

Med helsing

Terje Havnegjerde
Driftseiningsleiar

Rådman m/stab

Vår ref.:
18/18183Saksbeh.:
GTArk.:
150

Dykkar ref.:

Dato:
18.09.2018**Budsjettkontroll 2. tertial 2018 - Service- og støttestabstenesta**

Nettoreultat tom august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
11230	STØTTESTAB	5 665 750	5 324 897	5 290 815	340 853	106,40	8 231 187	68,83
11233	HOVUDSTILLITSVALDE	946 933	1 036 347	954 919	-89 414	91,37	1 625 460	58,26
11240	SERVICEKONTORET	4 277 069	3 837 642	4 142 628	439 427	111,45	5 924 776	72,19
11241	IKT	6 816 658	6 536 609	6 054 294	280 049	104,28	9 804 914	69,52

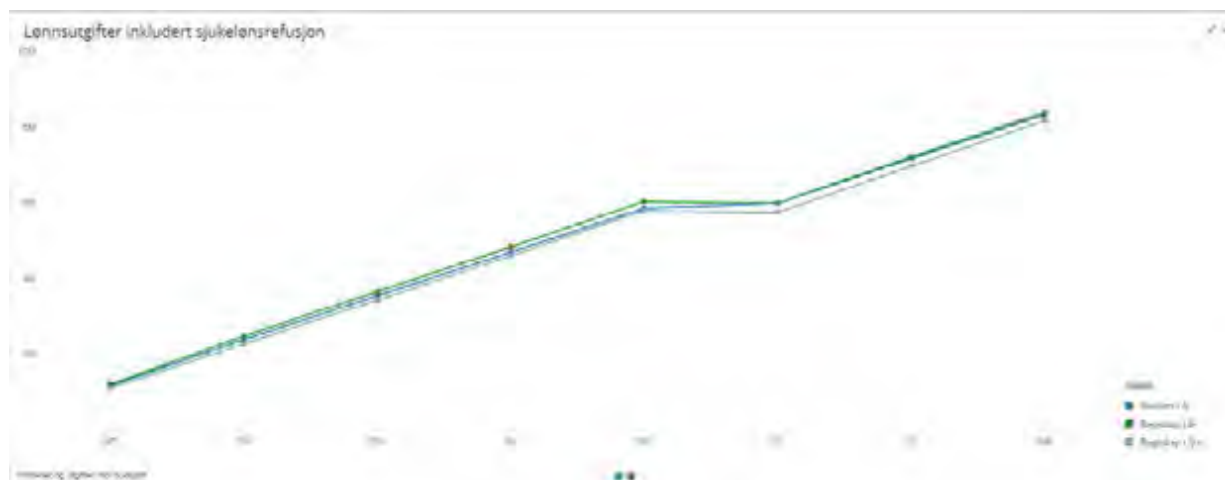
Nettoreultat samla for eininga, eks utlånsformidling

Lønsutgifter inkl sjukelønsrefusjon og inkl utgifter til vikarbyrå

Adresse:
Postboks 280
6039 LANGEVAGTelefon:
Sentralbord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 91 00E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.noBankgiro:
4212 23 28079
Skattekonto:
6345 06 15317Foretaksnr.:
964 980 543

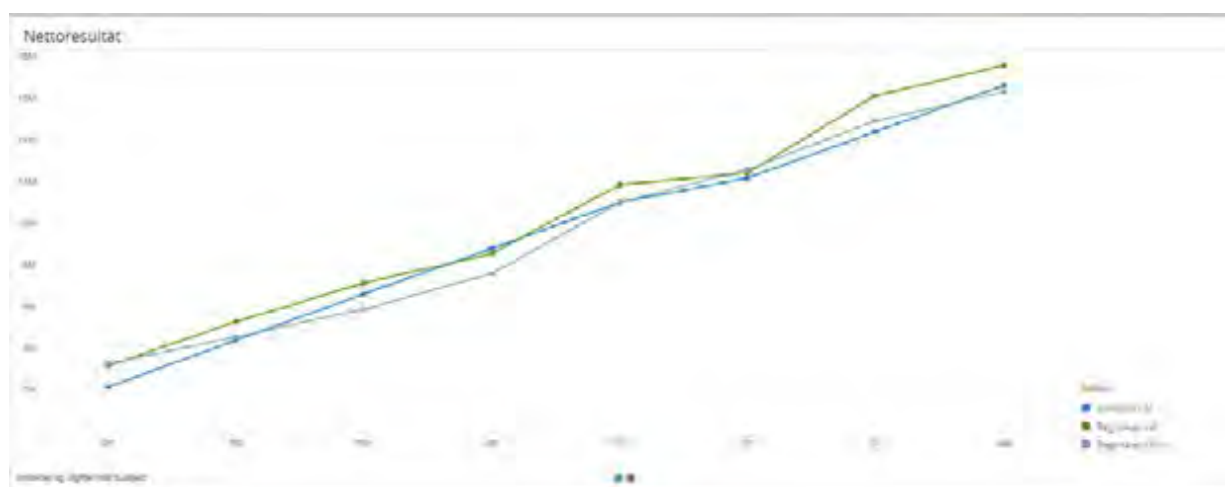
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
11230	STØTTESTAB	3 817 313	3 881 459	3 768 315	-64 146	98,35	6 066 030	-67 396
11233	HOVUDSTILLITSVALDE	939 764	1 031 727	942 013	-91 963	91,09	1 618 530	-141 758
11240	SERVICEKONTORET	3 735 046	3 508 039	3 544 135	227 007	106,47	5 430 372	438 986

Underforbruk ansvar 11230 skuldast i hovudsak uttak av pappapermisjon i perioden. Underforbruk 11233 skuldast i hovudsak vakant barnerepresentant 15%. Overforbruk 11240 skuldast i hovudsak innleige av vikar til frikjøp av egne tilsette til arbeid med ny heimeside. Implementering av ny side er gjort, men grunna div etterarbeid er det fortsatt behov for ekstra innleige, truleg til ultimo oktober.

Driftsutgifter ekskl løn og ekskl utgifter til vikarbyrå

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
11230	STØTTESTAB	1 852 437	1 442 420	1 556 828	410 018	128,43	2 163 629
11233	HOVUDSTILLITSVALDE	7 169	4 620	4 850	2 549	155,17	6 930
11240	SERVICEKONTORET	730 159	895 703	841 557	-165 543	81,52	1 343 554
11241	IKT	6 881 729	6 669 343	6 118 091	212 386	103,18	10 004 014

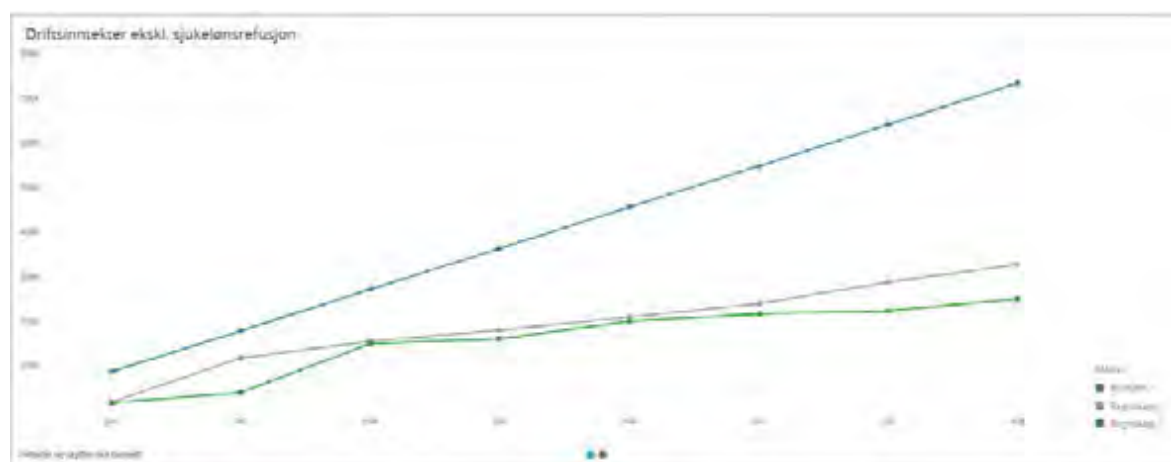

Overforbruk 11230 skuldast for ein stor del at OU-kontingent er betalt til KS for heile året under eitt med til saman kr 651`. Mindreforbruket på 11240 er ikkje uvanleg for året.

Overforbruk 11241 (IKT) er etter alt å dømme større enn det som kjem fram her, ettersom EKS-medlemsskapet berre er belasta for eitt kvartal i staden for to. (kr 1.223.000 pr tertial). I tillegg er det betalt kr 250.000 etter refusjonskrav frå strategi og bestillerleddet i EKS som ein ikkje hadde forutsett då budsjettet vart behandla i fjor. Desse to forholda åleine kan medføre ein samla budsjettsprekke på litt over kr 600.000 på IKT-budsjettet for 2018, under føresetnad av at alle planlagte IKT-prosjekt vert gjennomført innanfor budsjettåret.

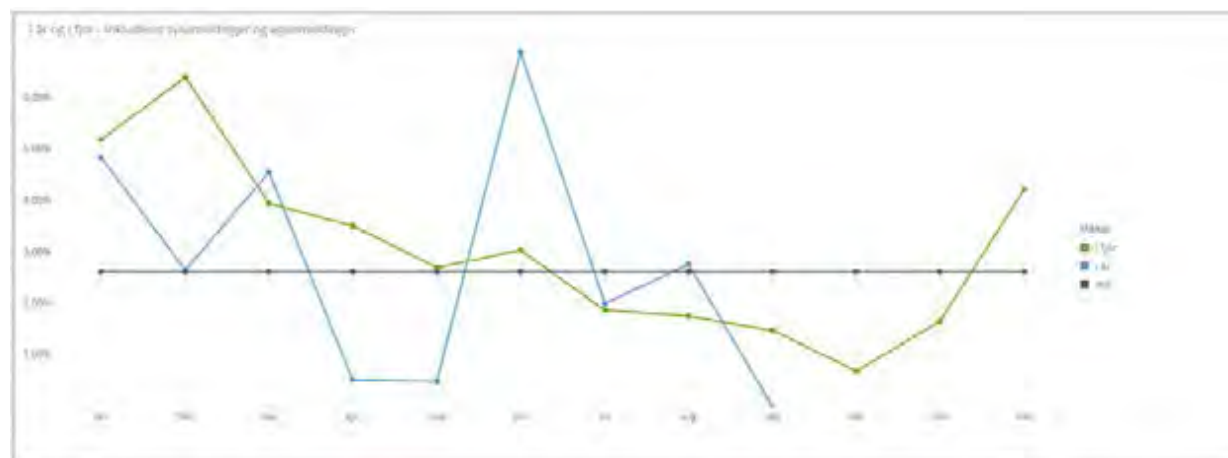
Driftsinntekter eks sjukelønsref

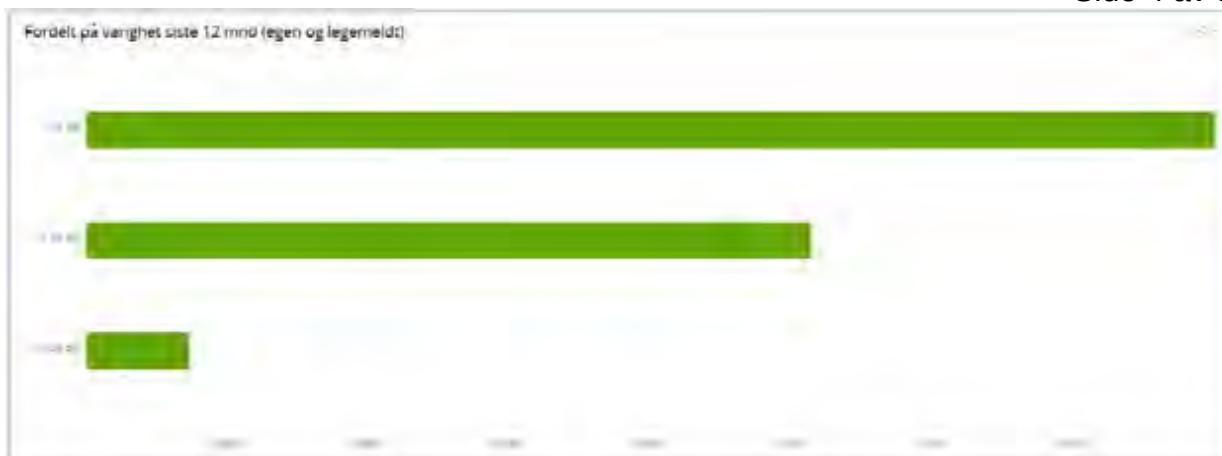
Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
11230	STØTTESTAB	-4 000	0	-34 528	-4 000	0,00	0
11233	HOVUDSTILLITSVALDE	0	0	8 056	0	0,00	0
11240	SERVICEKONTORET	-188 136	-573 333	-243 064	385 197	32,81	-860 000
11241	IKT	-65 071	-166 667	-63 797	101 595	39,04	-250 000

Føring av driftsinntekter på ansvar 11240 og 11241 vert stort sett gjort mot slutten av året, og utviklinga er normal for perioden.

Sjukefråver:

Service- og støttestabstenesta har eit sjukefråvær på 3% hittil i år.

Konklusjon:

Arbeidet med heimesida har vore meir ressurskrevjande enn først antatt. Det har tatt lengre tid enn venta å få sida på plass, og ekstra innleige av personell for å frikjøpe eigne tilsette til å jobbe med løysinga har vore naudsynt. At ikkje overforbruket har vore høgare totalt sett for eininga (når ein held IKT utanfor), skuldast først og fremst at det har vore mogleg å «subsidiere» vikarinleiget gjennom å halde barnerepresentantstillinga vakant ei periode, og at det ikkje er gjort innleige for å erstatte fråvær knytt til permisjon m/refusjon.

IKT. Her er det svært utfordrande å halde budsjettet. Aktiviteten er høg, og utgiftene innanfor dette området aukar i større grad enn prisenivået i arbeidslivet elles kan det sjå ut til. I tillegg har det påløpt uføresette utgifter knytt til EKS-samarbeidet.

(Refusjonskrav på kr 250.000,- til strategi/bestillerleddet).

Slik det no ser ut, kan det bli eit overforbruk på IKT-budsjettet på mellom 6-700.000,- ved utgangen av året.

Tiltak.

Overforbruket innanfor IKT kan berre takast gjennom å stanse, eller sette på vent fleire av dei prosjekta som alt er på gang. Alternativet er å redusere på andre områder innanfor eininga. Dette synast vanskeleg å få gjort på kort sikt, då det i hovudsak er utgifter til faste stillingar, og fellesutgifter for heile organisasjonen, som utgjer utgiftene på dei andre ansvarsområda.

Einingsleiar ser det slik at fokus på mogleg innsparing for resten av året må gjerast på det ansvarsområdet overforbruket har oppstått. Ei avgjerd om innsparing/oppbremsing av aktivitet innanfor IKT-området kan ikkje einingsleiar ta åleine, då IKT berører heile organisasjonen.

Gunnar Trones
Einingsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakrar:

Leon Aurdal

Rådmann

Vår ref.:
18/17667Saksbeh.:
BJBArk.:
151

Dykkar ref.:

Dato:
07.09.2018**2. tertialrapport 2018**

Nettoresultat t.o.m. august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forbruk i % perioden	Årsbudsjett 2018	Forbruk i %
11220	ØKONOMI	4 326 773	4 751 152	3 651 923	-424 379	91,07	7 408 525	58,40

Nettoresultat**Kommentar**

Her er periodiseringsavvik på lønn og driftsutgifter. Det samla mindreforbruket er berekna til kr. 200.000.

Lønnsutgifter inkl. sjukelønnsrefusjon t.o.m. august 2018**Adresse:**
Postboks 280
6039 LANGEVÅG**Telefon:**
Sentra bord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70 19 95 75**E-post:**
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no**Bankgiro:**
4212.23.28079
Skattekonto:
6345 06 15317**Foretaksnr.:**
964 980 543

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R- B 2018	Forbr. i % periode	Årsbud.	Avvik fr.
11220	ØKONOMIAVDELINGA	4 039 336	4 363 127	3 486 808	-323 791	92,58	6 826 487	-478 959

Lønnsutgifter inkludert sjukelønsrefusjon

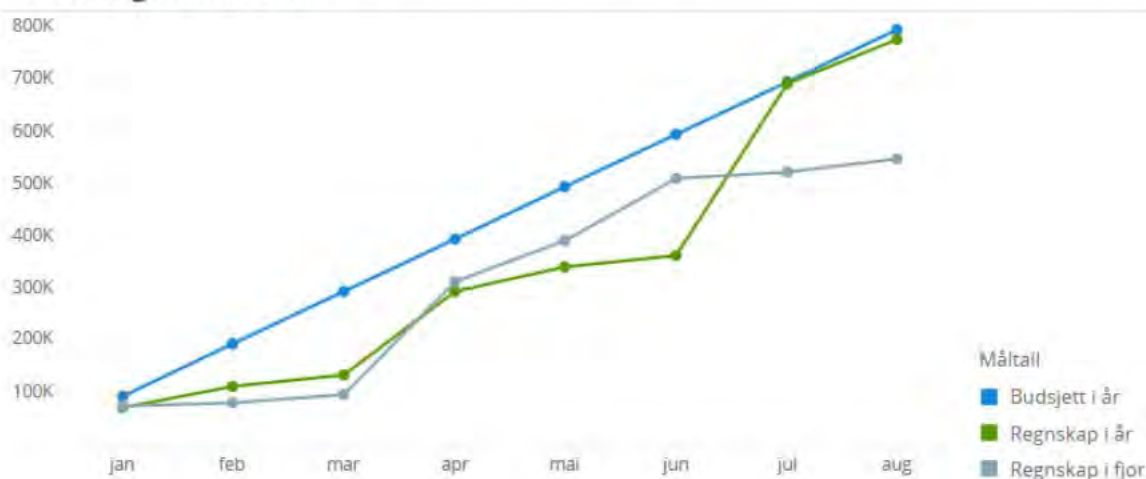
Kommentar

Her er det periodiseringsavvik, men på grunn av sjukmeldinger utan vikarer så vil økonomiavdelinga få eit netto mindreforbruk på kr. 150.000.

Driftsutgifter ekskl. lønn august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Forb. i % periode	Årsbud.
11220	ØKONOMI	785 604	804 399	557 474	-18 795	97,66	1 206 598

Driftsutgifter eks. lønn

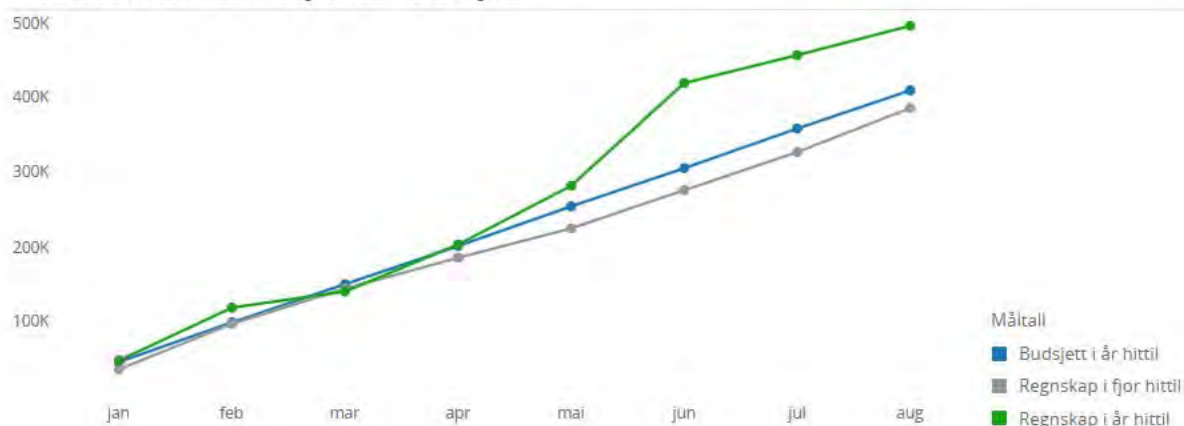
Kommentar

Her er periodiseringsavvik og det vil bli eit meirforbruk på kr. 70.000. Meirforbruket skuldast for det meste opplæringskostnader og bankgebyr.

Driftsinntekter eks. sjukelønsrefusjon t.o.m. august 2018

Ansvar		R 2018 aug	B 2018 aug	R 2017 aug	Avvik R - B 2018	Innt. i % av B periode	Årsbud.
11220	ØKONOMIAVDELINGA	-503 364	-416 373	-392 359	-86 990	120,89	-624 560

Driftsinntekter ekskl. sjukelønsrefusjon

Kommentar

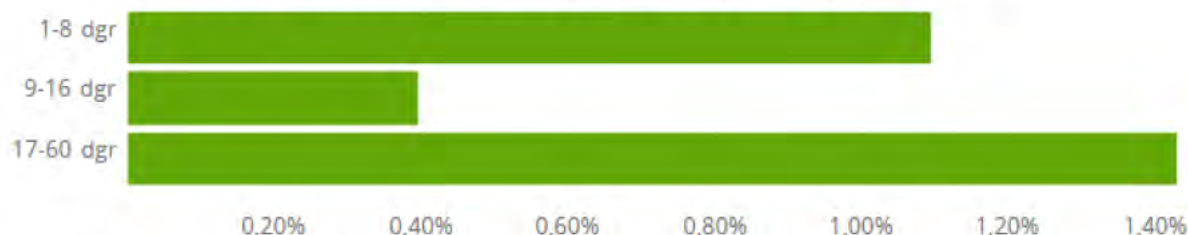
Prognosen viser ei meirinntekt på kr. 120.000 på grunn av auke i gebyr inntekter.

Sjukefråver

I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Fordelt på varighet siste 12 mnd (egen og legemeldt)

Kommentar

Sjukefråveret er ikkje relatert til arbeidsmiljøet.

Konklusjon

Økonomiavdelinga vil få eit samla mindreforbruk på kr. 200.000, dette skuldast vakanse på løn og meirinntekter (gebyr).

Med helsing

Britt Jorunn Blindheim
Økonomisjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Britt Jorunn Blindheim	Arkiv:	K1 - 250
Arkivsaksnr:	18/107 18/18599		

Rapport om finansforvaltninga pr. 31.08.2018

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Formannskapet	02.10.2018	086/18
Kommunestyret	18.10.2018	069/18

Rådmannen si innstilling:

Sula kommunestyre tek saka til vitande

Tittel	Dok.ID
Likvidemidler 2. tertial 2018	363458
Gjeldsportefølje 2. tertial 2018	363460
fondsforvaltning 2. tertial 2018	363459
likviditetsbudsjett 2. tertial 2018	363461
Rapport fra forvalter 2-tertiar 2018.txt	363462
Finansrapport 2. tertial 2018	363338

02.10.2018 Formannskapet

Rådmannen si innstilling vart samrøystes tilrådd.

F-086/18 Vedtak:

Sula kommunestyre tek saka til vitande.

Bakgrunn for saka:

Av kommunens reglement for finansforvaltning går det m.a. fram at det skal leggst fram ein rapport for kommunestyret ved utgangen av kvar tertial. Gjeldande reglement vart revidert 23.10.2013.

Finansreglementet skal vedtakast på nytt 2. halvår i kvar kommunestyreperiode.

Saksopplysningar:

Fondsplassering og avkastning

Sula kommune hadde pr. 31.08.2018 72,7 mill. kroner (marknadsverdi) plassert i kapitalmarknaden etter retningslinene for langsiktig forvaltning Midlane hadde pr. 31.08.2018 ei avkastning på 3,3 mill. kroner, 4,55 %. Benchmark berekna av Fondsforvaltning AS var på 3,09 %.

Ved årsskiftet var midlar til aktiv forvaltning på 84,3 mill. kroner medan bunde kapitalfond var på 67,8 mill. kroner. 16,5 mill. av midlar til langsiktig forvaltning var dermed driftsmidlar (disposisjonsfond). I økonomiplanen for 2018 – 2021 vart det budsjettert brukt 70 mill. kroner av disposisjonsfondet, på bakgrunn av dette vart det i årsbudsjett 2018 vedtatt å redusere beløp til aktiv forvaltning ned til 70 mill. Denne reduksjonen vart gjort 18. januar og midlane plassert på pengemarknadsfond.

I finansreglementet vert langsiktige finansielle aktiva definert som «aktiva som ikkje skal nyttast til drifts- eller investeringsformål i rekneskap og budsjettåret samt økonomiplanperioden.»

Likviditetssituasjonen

Pr. 31.08.2018 hadde Sula kommune 131,8 mill. kroner i likvide midlar. 83,7 mill. kroner var plassert i hovudbanken med ei gjennomsnittleg avkastning 1,69 %.

Utanom hovudbank hadde vi desse plasseringane:

Nordea likviditet 20 11,7 mill. kroner

Innskot i Sparebank 1. Nordvest 21,3 mill. kroner

Fondsforvaltning pluss likviditet 15,0 mill. kroner

Likviditeten var er fortsatt god, men består for det meste av fond. Sjå pkt. 2.4

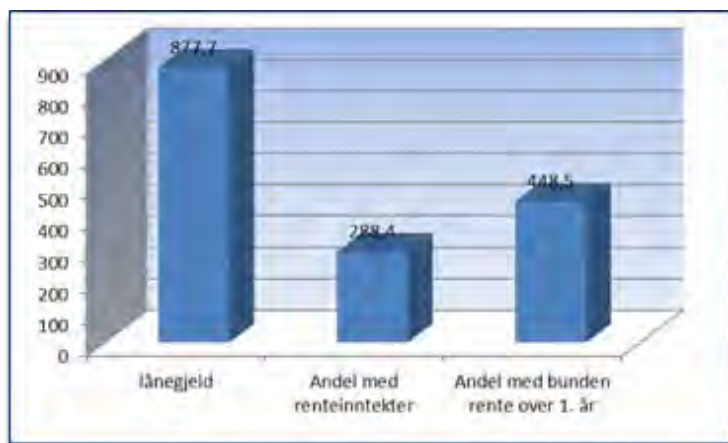
«Sammensetning av ledig likviditet» i den vedlagt finansrapporten, det er berekna at ein til ein kvar tid må ha minimum 30 mill. kroner i likvide midlar for å kunne betale ut løn og avgifter.

Gjeldssituasjonen

Pr. 31.08.2018 hadde Sula kommune ei samla lånegjeld på 877,7 mill. kroner. Det er tatt opp nye lån på tilsaman 3 mill. kroner og betalt avdrag på tilsaman 1,8 mill. kroner, dette gir ei netto auke på 1,2 mill. kroner. Kommunen har i oktober tatt opp eit lån på 100 mill. kroner, dette er eit lån med rentebinding på 10 år og ei rente på 2,6 %.

Renteavtaler:			
Inngått ikkje oppgjorde renteswapavtaler:			
All rente vert rekna mot 3 månaders Nibor, er den høgre enn fastrente vil få utbetalt differanse, motsett må vi betale differansen.			
50.000.000	22.08.2016/DNB	23.08.2021	3,21 %

Lån med fastrente	31.08.2017	Renter	Bindingstid
Kommunalbanken fastrente 10 år	122 500 000	2,230	09.04.2025
Danske Bank fastrente 5 år	76 044 000	1,520	14.01.2020
KLP fast 5 år	100 000 000	1,869	26.01.2021
Swedbank fastrente 5 år	100 000 000	1,758	01.09.2022

Sula kommune har pr. 31.08.2018 410 mill. kroner i sertifikatlån, med slikt forfall:

Forfall sertifikatlån:			
Bank	Mill NOK	Renter	Forfallsdato
Danske Bank	100	1,07	22.02.2019
SEB	100	0,993	01.02.2019
Danske Bank	110	1,07	05.10.2018
DNB	100	1,113	15.03.2019

Av 877,7 mill. kroner i lån er 448,5 knytt opp mot renteavtaler over 1 år (sjå tabell over, Swap avtaler og fastrentelån) og 288,4 mill. kroner er knytt opp mot inntekter som vert regulert etter husbank og 5 årig swap, dvs. at 83,9 % av gjelda kan reknast som rente sikra. Sjå hovedoversikt i den vedlagt finansrapporten, tabellen der viser at gjeldsportefølja er rentenøytral.

Gjennomsnittleg kapitalbinding er 3,1 år. Den største refinansieringsrisikoen er knytt til sertifikatlåna som pr. 31.08.2018 utgjorde 46,7 % av låneportefølja. Gjennomsnittleg rentebinding er 1,93 %. Reglementet gir ei gjennomsnittleg bindingstid på 1 – 7 år.

Risikoreguleringsfond

Risikoreguleringsfondet er på 12 mill. kroner.

Eksempellet nedanfor viser ein forenkla stresstest med følgjande endringar:

- +2 % parallelt skift i rentekurven
- -20 % verdiendring på utanlandske aksjar
- -30 % verdiendring på norske aksjar

	Balanse MNOK	Endrings parameter	Durasjon	Beregnet tap
Gjeld med flytende rente (< 1 år)	448,5	2,0 %	–	(9,0)
Gjeld med rentebinding over eit år	429,2			
Finanspassiva	877,7			(9,0)
Gjeld med inntekter knytt til rentemarknaden	(288,4)	2,0 %		5,8
Innskudd i bank og korte pm-fond	131,8	2,0 %	–	2,6
Mulig tap vil utgjøre:	(0,6)			

<i>Aktivaklasse:</i>	<i>Beløp</i>		<i>Andel</i>	<i>Durasjon</i>	<i>Worst avkas</i>
Obligasjoner	45 102 590		62,01 %	0,51	-1,0
Norske aksjer	14 311 080		19,68 %		-30,0
Utenlandske aksjer	13 320 367		18,31 %		-20,0
Totalt	72 734 038		100,00 %		

Tap obligasjoner	(460 046)
Tap norske aksjer	(4 293 324)
Tap utenlandske aksjer	(2 664 073)
Sum beregnet tap statistisk metode:	(7 417 444)

Mulig tap vil utgjere 8 mill. kroner.

Rapport 1.

	31.12.2017		30.04.2018		31.08.2018		31.12.2018	
	1000 NOK	%	1000 NOK	%	1000 NOK	%	1000 NOK	%
Innskot hjå hovudbank	173 785	84,1 %	124 817	72,2 %	83 720	63,5 %		#DIV/0!
Partskapital i pengemarknadsfond		0,0 %		0,0 %		0,0 %		#DIV/0!
Nordea likviditet 20	11 613	5,6 %	11 661	6,7 %	11 717	8,9 %		#DIV/0!
Innskot i Sparb. 1 Nordvest	21 248	10,3 %	21 353	12,4 %	21 353	16,2 %		#DIV/0!
Fondsforvaltning, Pluss likviditet	-	0,0 %	14 939	8,6 %	15 022	11,4 %		#DIV/0!
Direkte eige av verdipapir								
Samla kortsiktig likviditet	206 646	100 %	172 770	100 %	131 812	100 %	-	#DIV/0!
Avkastning hittil i år - hovudbank p.a.	1,66 %		1,61 %		1,69 %			
Avkastning hittil i år - anna likviditet p.a.	1,42 %		1,36 %		1,42 %			
Avkastning benchmark (ST1X)	0,50 %		0,10 %		0,50 %			
Stadfesting av at alle plasseringar er gjorde med ≤ 20 % BIS vekt	ok		ok		ok		ok	
Stadfesting på enkelteksponering ≤ 2 % av forvaltningskapital	ok		ok		ok		ok	
Stadfesting på fondseksponering ≤ 5 % av forvaltningskapital	ok		ok		ok		ok	
Stadfesting på verdipapir/rentefond ≤ 12 månaders løpetid	ok		ok		ok		ok	
Største tidsinnskot	NOK 21 mill		NOK 21 mill					
Største enkeltpapirplassering	NOK 11,6 mill		NOK 14,9 mill		NOK 15,0 mill			

Rapport 2.

	31.12.2017			30.04.2018			31.08.2018			31.12.2018		
	Mill NOK	%	R.binding	Mill NOK	%	R.bindin	Mill NOK	%	R.bindin	Mill NOK	%	R.bindin
Husbank vidareform.	17,9	2,04		19,3	2,20		19,1	2,18			#DIV/0!	
Andre husbanklån		-			-			-			#DIV/0!	
		-			-			-			#DIV/0!	
Lån med NIBOR-basert rente , 3. mnd.	50,1	5,72		50,1	5,71		50,1	5,71			#DIV/0!	
Sertifikatlån, 3 mnd		-			-			-			#DIV/0!	
Sertifikatlån, 6 mnd		-			-			-			#DIV/0!	
Sertifikatlån, 12 mnd	410,0	46,78		410,0	46,70		410,0	46,71			#DIV/0!	
Fastrenteavtaler:		-			-			-			#DIV/0!	
Danske Bank til 14.01.20	76,0	8,67		76,0	8,66		76,0	8,66			#DIV/0!	
KBN til 09.04.25	122,5	13,98		122,5	13,95		122,5	13,96			#DIV/0!	
KLP til 26.01.2021	100,0	11,41		100,0	11,39		100,0	11,39			#DIV/0!	
Swedbank, obligasjonslån til 01.09.22	100,0	11,41		100,0	11,39		100,0	11,39			#DIV/0!	
		-									#DIV/0!	
Rentebytteavtaler:		-									#DIV/0!	
Til 22.08.21	50,0			50,0			50,0					
Avtaler med mottekne renter												
Finansielle leasing												
Samla langsiktig gjeld	876,5	100,0	2,25 år	877,9	100,0	2,27 år	877,7	100,0	1,93 år	-	#DIV/0!	
Rentekostnad sidan 31.12												
Snittrente p.a. *	1,68			1,61 %			1,60 %					
Nibor 3 mnd uten påslag	1,0			1,12 %			0,85 %					
Talet på enkeltlån												
Største enkeltlån	NOK 122,5 mill			NOK 122,5 mill			Nok 122,5 mill					

Forfall sertifikatlån:

Bank	Mill NOK	Renter	Forfallsdato
Danske Bank	100	1,07	22.02.2019
SEB	100	0,993	01.02.2019
Danske Bank	110	1,07	05.10.2018
DNB	100	1,113	15.03.2019

Rapport 3.

						Avkastning	Avkastning
	31.12.2018	30.04.2018	31.08.2018	31.12.2018	%	2018	%
Fondsforvaltning							
Aksjar	31 329 487	26 395 953	27 631 448		37,3		
Obl/pengem	52 992 042	44 414 860	45 102 590		62,7		
Sum	84 321 529	70 810 813	72 734 038	-	100,0	3 289 269	4,55 %
Overført til pengemarkedsfond 18.01.2018	14 876 761						
Benchmark*							3,09 %

*Benchmark er beregnet på følgende grunnlag:

ST4X 65%

OSEFX 14%

MSCI World i NOK 21%

Normalportefølje 65% rentebærende fond og 35% aksjefond

Likviditetsbudsjett kun basert på driftsbudsjett												
	September	Oktober	November	Desember	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August
Bankinnskudd IB - hovedbank eksl. Skattetrekk	(67 294)	(78 932)	(84 636)	(99 210)	(45 831)	(43 142)	(46 051)	(71 946)	(51 895)	(68 865)	(47 385)	(53 128)
Ubrukte lån*	(18 200)											
lønn	28 767	27 513	27 534	27 546	28 517	28 570	28 059	29 107	28 835	37 371	28 559	29 689
avgift	8 816		8 781		8 429	-	9 322	-	8 785		10 033	
KLP	16 881		7 034		-	7 968	-	-	7 968			7 968
SPK	1 531		1 531		1 571	-	1 571	-	1 571		1 571	
Renter	272	2 100	531	874	4 409	1 798	1 259	3 572	278	55	256	361
Avdrag		-	-	29 057	51	115	89	51	112	-	-	-
Andre kostnader	21 705	15 796	15 648	30 182	25 291	3 835	7 410	23 397	16 547	21 930	13 673	12 063
SUM UTGIFTER	77 972	45 409	61 059	87 659	68 268	42 286	47 711	56 127	64 096	59 356	54 091	50 081
Innbetalinger:												
skatt	(37 728)	(2 353)	(38 150)	(4 876)	(30 641)	(861)	(38 213)	(742)	(39 337)	(4 448)	(28 858)	(1 214)
rammetilskot	(25 043)	(25 043)	(25 043)	-	(25 959)	(25 959)	(25 959)	(25 959)	(25 959)	(25 959)		(25 959)
inntektsutjamning	(1 551)	(1 446)	(7 021)	-	(1 029)	(9 438)	(649)	(410)	(6 859)	(170)	(8 165)	(2 084)
Renter og utbytte				(416)	-	-	(427)	-		(500)		
Andre inntekter	(7 088)	(22 272)	(5 419)	(28 988)	(7 949)	(8 937)	(8 357)	(8 965)	(8 910)	(6 800)	(22 811)	(7 989)
SUM INNTEKTER	(71 410)	(51 114)	(75 633)	(34 280)	(65 579)	(45 195)	(73 605)	(36 077)	(81 065)	(37 877)	(59 834)	(37 246)
Bankinnskudd UB - hovedbank	(78 932)	(84 636)	(99 210)	(45 831)	(43 142)	(46 051)	(71 946)	(51 895)	(68 865)	(47 385)	(53 128)	(40 293)

Pr. 31. august var det 15 mill. kroner i lån av likviditetsbeholdninga til finansiering av investeringar.

Rapport nr. 4 Tilleggsrapport frå forvaltarar 2. tertial 2018

8.2.2 Likviditetsmål Investeringane skal skje i børsnoteerte verdipapir med rimeleg god omsetning og andre papir med tilsvarende god likviditet	OK										
8.3 Produktspekter Følgjande instrument kan takast inn i ein forvaltingsportefølje: • Bankinnskot • Sertifikat • Pengemarknadsfond • Obligasjonar • Obligasjonsfond • Ansvarlege lån, fondsobligasjonar og annan hybridkapital • Kombinasjonsfond • Aksjefond • Aksjar • Eigenkapitalbevis	Benyttede instrument er: -Obligasjonsfond -Norske aksjefond -Utenlandske aksjefond										
8.4.4 Plasseringsavgrensingar – risikoklasse For å styre kredittrisiko skal desse avgrensingane gjelde for plasseringane: <table border="1" data-bbox="188 976 1153 1200"> <thead> <tr> <th>Kredittrisiko</th><th>Total porteføljefordeling</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Risikoklasse 1</td><td>0–100 % av samla forvaltingskapital</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 2</td><td>Norske obligasjonsfond maksimalt 100 %</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 3</td><td>Maksimalt 10 % av samla forvaltingskapital</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 4, 5 og 6</td><td>Maksimalt 50 % av samla forvaltingskapital</td></tr> </tbody> </table> I den grad ein høgare risikoklasse ikkje er utnytta fullt ut, skal tilsvarende "ledig" del kunne auke rammar for klassar med lågare risiko med dei avgrensingane som er gitt i punkt 8.6, Aktivafordeling. Døme: Dersom det er plassert 5 % i risikoklasse 4 og 10 % i risikoklasse 5, kan plasseringane i risikoklasse 3 aukast til 35 %.	Kredittrisiko	Total porteføljefordeling	Risikoklasse 1	0–100 % av samla forvaltingskapital	Risikoklasse 2	Norske obligasjonsfond maksimalt 100 %	Risikoklasse 3	Maksimalt 10 % av samla forvaltingskapital	Risikoklasse 4, 5 og 6	Maksimalt 50 % av samla forvaltingskapital	Faktisk fordeling: -Risikoklasse 2: 62,01% -Risikoklasse 5: 37,99%
Kredittrisiko	Total porteføljefordeling										
Risikoklasse 1	0–100 % av samla forvaltingskapital										
Risikoklasse 2	Norske obligasjonsfond maksimalt 100 %										
Risikoklasse 3	Maksimalt 10 % av samla forvaltingskapital										
Risikoklasse 4, 5 og 6	Maksimalt 50 % av samla forvaltingskapital										
8.4.5 Plasseringsavgrensingar – debitor Sula kommune sine rammer for maksimal plassering per debitor blir rekna av den samla forvalta kapitalen til kommunen (ledig likviditet og andre midlar meinte for driftsformål og langsiktige finansielle aktiva). <table border="1" data-bbox="188 1644 1153 2024"> <thead> <tr> <th>Kredittrisiko</th><th>Maksimal plassering per debitor i prosent av samla forvalta ka</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Risikoklasse 1</td><td>Uavgrensa på norske obligasjonar</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 2</td><td>Statsforetak/obligasjonar med fortrinnsrett: 10 % Fylkeskommune/kommune og kraftselskap med offentlig garanti: 10 mill. Bank/finans: 20 mill. Rentefond: uavgrensa</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 3</td><td>Generelt: 5 %</td></tr> </tbody> </table>	Kredittrisiko	Maksimal plassering per debitor i prosent av samla forvalta ka	Risikoklasse 1	Uavgrensa på norske obligasjonar	Risikoklasse 2	Statsforetak/obligasjonar med fortrinnsrett: 10 % Fylkeskommune/kommune og kraftselskap med offentlig garanti: 10 mill. Bank/finans: 20 mill. Rentefond: uavgrensa	Risikoklasse 3	Generelt: 5 %	OK		
Kredittrisiko	Maksimal plassering per debitor i prosent av samla forvalta ka										
Risikoklasse 1	Uavgrensa på norske obligasjonar										
Risikoklasse 2	Statsforetak/obligasjonar med fortrinnsrett: 10 % Fylkeskommune/kommune og kraftselskap med offentlig garanti: 10 mill. Bank/finans: 20 mill. Rentefond: uavgrensa										
Risikoklasse 3	Generelt: 5 %										

Risikoklasse 4	Generelt: 2,5 % Verdipapirfond: 5 %		
Risikoklasse 5	Det skal veljast aksjefond som omfattar ei rekkje selskap og bransjar, og som følgjer etablerte marknadsindeksar. Reine bransjefond blir berre tillatne med mindre partar (maks 10 %) når det bidreg til å diversifisere porteføljen.	OK	
Risikoklasse 6	Det kan setjast saman ein portefølje av minst 15 enkeltaksjar/eigenkapitalbevis der ingen enkeltaksje / ikkje noko eigenkapitalbevis kan utgjere meir enn 15 % av den samla porteføljen.		
Å plassere meir enn 20 % av den totale forvaltingskapitalen i porteføljen i eitt enkelt aksjefond er ikkje tillate. Kommunen får ikkje eige meir enn 10 % av fondsdelane i eitt enkelt verdipapirfond. Kommunens eksponering (innskot og direkteigde obligasjonar/sertifikat) i éin enkelt bank skal ikkje utgjere meir enn 2 % av forvaltingskapitalen til banken.		OK	
8.5 Valutarisiko Plassering i utanlandske aksjar kan valutasikrast eller vere usikra. Likevel skal eksponering i kvar enkelt valuta ikkje overstige 10 % av langsiktige finansielle aktiva.		Aksjefonds- plasseringene er ikke valutasikret - OK	

8.6 Aktivafordeling Sula kommune skal normalt ha ei fordeling av langsiktige finansielle aktiva basert på ein nøytral posisjon og med minimums- og maksimumsrammer for taktisk aktivaallokering:					Faktisk allokering: Obligasjonsfond: 62,01% (kr. 45.102.590) SUM klasse B: 62,01% (kr. 45.102.590) Norske aksjefond: 19,68% (kr. 14.311.080) Utenlandske aksjefond: 18,31% (kr. 13.320.367) SUM klasse D: 37,99% (kr. 27.631.448) Total SUM: (kr. 72.734.038)
		Min.	Nøytral	Maks.	
A	Innskot i bank	0 %	0 %	100 %	
B	Plassering i obligasjonar, sertif kat, rentefond (risikoklasse 1, 2 og 3)	0 %	65 %	100 %	
C	Investering i eigenkapitalorienterte produkt og instrument (risikoklasse 4, 5 og 6)	0 %	35 %	50 %	
D	Fordeling norske og utanlandske aksjar:				
	norske aksjar	0 %	14 %	20 %	
	utanlandske aksjar	0 %	21 %	40 %	
	Sum aksjar	0 %	35 %	50 %	
Innanfor rammene for norske aksjar kan ein alternativt kjøpe eigenkapitalbevis og fondsobligasjonar og investere i ansvarlege lån.					
8.7 Avkastingsrisiko og benchmarks Avkastingsrisiko er definert som risiko for verdiendring på eigedelar som følgje av endringar i marknadsforhold – medrekna endring i aksjekursar og rentenivå og endring i volatiliteten i desse marknadene. Ved sida av den absolutte risikoen (risikoen for å ikkje nå det oppsette avkastingsmålet) har kommunen ein relativ risiko som er risikoen for å ikkje oppnå avkastinga til ein samanlikningsportefølje (benchmarkportefølje).					

Benchmark (referanseindeks) for langsiktige finansielle aktiva: - Bank/likviditet (ST1X) Oslo Børs Statsobligasjonsindeks 0,25 år - Renteberande portefølje Oslo Børs Statsobligasjonsindeks 3 år (ST4X) - Aksjefond 40 % Oslo Børs Fondsindeks (OSEFX) 60 % Morgan Stanley World Index (MSCI) Ved benchmarksamanlikningar skal den faktiske porteføljen og avkastinga den gir, målast mot "normalporteføljen" og "avkastinga" der i den aktuelle perioden. Renteporteføljen skal ha ei varigheit (durasjon) på mellom 0,5 og 5,0 år, avhengig av renteforventinga. Avkastingsrisikoen for aksjar blir styrt gjennom den maksimale ramma for denne risikoklassen. Det er samtidig gitt visse avgrensingar ved val av aksjefond, jf. punkt 8.4.5, Risikoklasse 5.	Avkastning portefølje 2-terial: 2,72% Avkastning normalportefølje 2-terial: 3,09% Ref.indeks: 65% ST4X / 14% OSEFX / 21% MSCI World i NOK Gj.snittlig rentedurasjon: 0,51 pr. 31.08.18 Gj.snittlig kreditturasjon: 3,19 pr. 31.08.18 -svært lave renter → risiko for stigende obligasjonsrenter -lav rentedurasjon, lengre kreditturasjon OK

<u>8.8 Etiske retningslinjer</u> Dei etiske retningslinjene som til ei kvar tid gjeld for Statens Pensjonsfond Utland, skal vere retningsgivande for Sula kommune si etiske handtering av kapitalforvaltinga. Desse retningslinjene inneber mellom anna at selskap som produserer særleg inhumane våpen, skal utelukkast frå porteføljen. Vidare skal selskap utelukkast dersom det er openbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom investeringane sine medverkar til - grove eller systematiske krenkingar av menneskerettar, som til dømes drap, tortur, fridomsrøving, tvangsarbeid og utnytting av barn. - alvorleg krenking av individet sine rettार i krig eller konfliktsituasjonar, alvorleg miljøskade, grov korrupsjon og andre særleg grove brot på grunnleggjande etiske normer	OK Se forvaltnings-selskapets etiske retningslinjer
<u>8.9 Rapportering</u> Rapporten skal ta utgangspunkt i tabellen i punkt 8.6 og som eit minimum angi følgjande: - Fordeling på dei ulike aktivaklassane i kroner (marknadsverdiar) og i prosent av dei samla langsiktige finansielle aktiva - Avkastning hittil i år samanlikna med referanseindeks per aktivaklasse og samla sett - Kommentarar frå rådmannen knytte til den faktiske aktivafordelinga, endringar i risikoeksponering, vesentlege marknadsendringar, og avkastinga i forhold til marknaden og målt mot avkastinga som kommunestyret har budsjettert med	Se egen rapport pr. 31.08.18

<u>9.2 Risikovurderingar</u> a) Den absolutte risikoen i forvaltinga av langsiktige finansielle aktiva ▪ Berekne rullerande standardavvik over minst tolv måneder til avkastinga i normalporteføljen (benchmark) b) Den relative risikoen i forvaltinga av langsiktige finansielle aktiva ▪ Berekne avkastinga i normalporteføljen (benchmark) opp mot faktisk avkasting over minst tolv måneder	Standardavvik siste 36 mnd. normalporteføljen: 3,42 Standardavvik siste 36 mnd. porteføljen: 3,71

Sula kommune

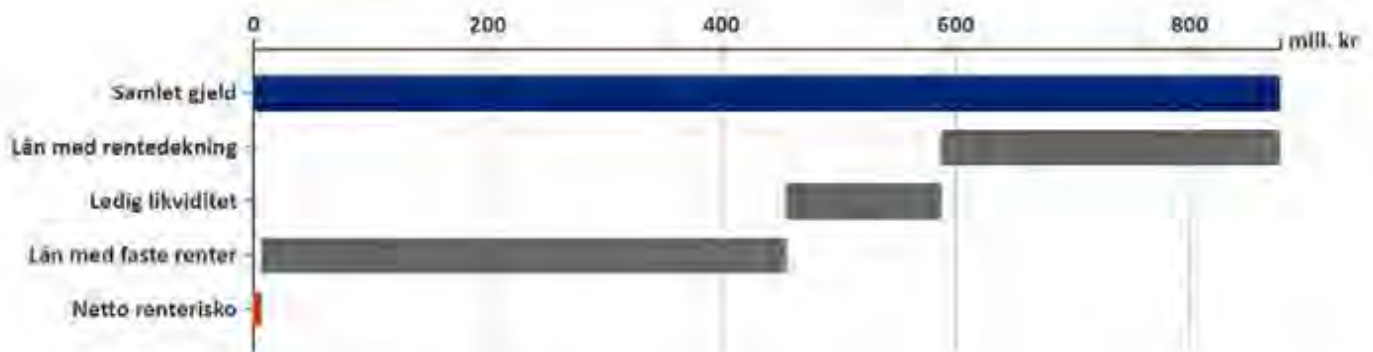
Finansrapport 2. tertial 2018

I samarbeid med SpareBank 1 SMN

31.08.2018

1 Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet	1
1.1 Kortsiktig, aktiva	1
1.2 Langsiktig, aktiva	1
1.3 Passiva	1
2 Ledig likviditet og andre midler beregnet til driftformål	2
2.1 Likviditetsoversikt	2
2.2 Plassering av ledig likviditet	2
2.3 Endring i risikoeksponering	2
2.4 Sammensetning av ledig likviditet	3
3 Langsiktig aktiva	4
3.1 Sammensetning	4
3.2 Endring i risikoeksponering	4
3.3 Sammensetning og endring i risikoeksponering	4
4 Avkastning på aktiva	5
4.1 Langsiktig aktiva	5
4.2 Kortsiktig likviditet	5
4.3 Nøkkeltall	5
5 Sammensetning av lån	6
5.1 Lån fordelt på lånekilder	6
5.2 De 10 største enkeltlån (andel i %)	6
5.3 Endring i sammensetning av lån	6
5.4 Sammensetning av gjeldsporteføljen	7
6 Løpetid for passiva	8
6.1 Vektet løpetid på lån	8
6.2 Lån som må refinansieres	8
6.3 Avdrag på lån	8
7 Verdi på lån	9
7.1 Markedsverdi	9
7.2 Bokført verdi og markedsverdi	9
8 Vesentlige markedsendringer	10
8.1 Finansielle nøkkeltall	10
8.2 Historisk renteutvikling	10
8.3 Den norske rentekurven	10
9 Endringer i låneporteføljens risikoeksponeringen	11
9.1 Nøkkeltall for risikoeksponering	11
9.2 Stresstest (1 % renteøkning)	11
9.3 Andel fast rente av samlet gjeld	11
9.4 Vektet rentebinding samlet gjeld	12
9.5 Rentekostnad innværende år	12
9.6 Netto gjeld per innbygger	12
10 Markedsrenter og egne rentebetingelser	14
10.1 Egne rentebetingelser	14
10.2 Markedsrenter	14
11 Vedlegg	15
11.1 Eksisterende lån	15
11.2 Eksisterende Rentekontrakter	16
11.3 Konfidensialitet og disclaimer	17
11.4 Rapportens grunnlag	17
11.5 Definisjoner og beregninger	18
11.6 Kontaktpersoner - SpareBank 1	18

Hovedoversikt

	31.08.2018	31.12.2017	Endring
Samlet gjeld	878	876	1
- Lån med rentedekning	290	288	1
- Ledig likviditet	132	207	-75
- Lån med fast rente	449	449	0
= Netto renterisiko	7	-68	75

Nøkkeltall

	31.08.2018	31.12.2017	Endring
Stresstest netto renterisiko (1% renteendring)	0,1	0,0	0,1
Vektet lengde på faste renter	3 år, 9 mnd	4 år, 5 mnd	-8 mnd
Løpetid på lån	3 år, 5 mnd	3 år, 9 mnd	-3 mnd
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	410	410	0
Langsiktig aktiva	73	84	-12

* Renter med løpetid over ett år er definiert som fast rente

Kommentar

"Lån med rentedekning" er summen av videreutlån + grunnlag VARFS-formål + grunnlag rentekompensasjon fra staten. Beløpa framgår av kapittel 5.4, sammensetning av gjeldsporteføljen.

Sula kommune har fire fastrentelån pr 31.08.18; Lån fra Swedbank på MNOK 100, lån fra KLP på MNOK 100, lån fra Kommunalbanken på MNOK 122,5 og lån fra Danske Bank på MNOK 76. Dette utgjør MNOK 399. Som det fremgår av tabellen ovenfor så er "Lån med fast rente" på MNOK 449. Dette er fordi den inkluderer avtalen om renteswap som Sula kommune har med DNB på MNOK 50. Sula kommune har i september tatt opp et nytt fastrentelån i KLP på MNOK 100. Dette lånet er ikke med i beløpa ovenfor. Lånet er et 10-årig fastrentelån med en rentesats på 2,6%.

"Lån med faste renter" inkluderer lån som har rentebinding på over 1. år. Sula kommune har fire sertifikatlån (12 mnd) på totalt NOK 410.000.000. Disse låna har fast rente, men på grunn av at rentebindinga er på under ett år, er dei ikke klassifisert som fastrentelån.

Langsiktige investeringar til aktiv forvaltning vart i budsjett for 2018 vedtatt redusert til 70 mill kr.

1 Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet

1.1 Kortsiktig, aktiva

	Ja	Nei
Det er vedtatt rammer for forvaltning	✓	
Forvaltning av ledig likviditet er i henhold til finansreglementet	✓	

1.2 Langsiktig, aktiva

	Ja	Nei
Kommunen har langsiktig finansiell aktiva	✓	
Det er vedtatt rammer for forvaltning	✓	
Det utarbeides egen rapport	✓	
Forvaltning er i henhold til finansreglement	✓	

1.3 Passiva

	Finansreglement			Faktisk forvaltning	
	Krav	Min	Maks	31.08.2018	31.12.2017
Største enkeltlån (pst av samlet gjeld)				14 %	14 %
Andel faste renter av samlet gjeld				51 %	51 %
Andel faste renter av netto gjeld				51 %	56 %
Andel faste renter av lån som belaster kommunekassen				74 %	86 %
Vektet rentebinding (år)	✓	1,0	7,0	2,0	2,2
Lån som må refinansieres innen 1 år (andel av samlet gjeld)				47 %	47 %
Renter og avdrag som andel frie inntekter				11,3 %	8,1 %

Kommentar

I tabellen for Finansreglement i kapittel 1.3 ovenfor så står dei fleste felte tomme. Det er fordi Sula kommune sitt finansreglement ikkje talfestar desse forholda.

Når det gjeld storleiken på enkeltlån seier Sula kommune sitt finansreglement følgande:

- Låneporteføljen skal bestå av færrest mogleg lån, men likevel slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall blir avgrensa.
- Under elles like forhold vil det vere formålstenleg at kommunen fordeler låneopptaka på fleire långiverar

Når det gjeld val av rentebindingsperiode seier finansreglementet at styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatningar om framtidig renteutvikling og innanfor eit akseptabelt risikonivå, gitt eit overordna ønske om føreseielege og stabile lånekostnader

Vekta rentebinding angir låneportefølja sin vekta gjennomsnittlege rentebindingstid. Talet viser kor lenge renta på låna i portefølja er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalningar, avdrag og hovedstol).

2 Ledig likviditet og andre midler beregnet til driftformål

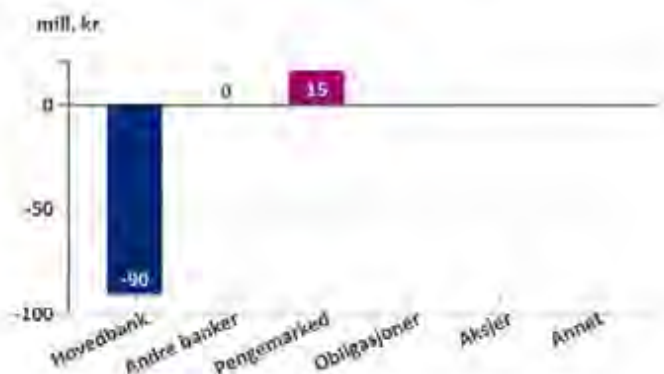
2.1 Likviditetsoversikt

2.2 Plassering av ledig likviditet

2.3 Endring i risikoeksponering

Kommentar

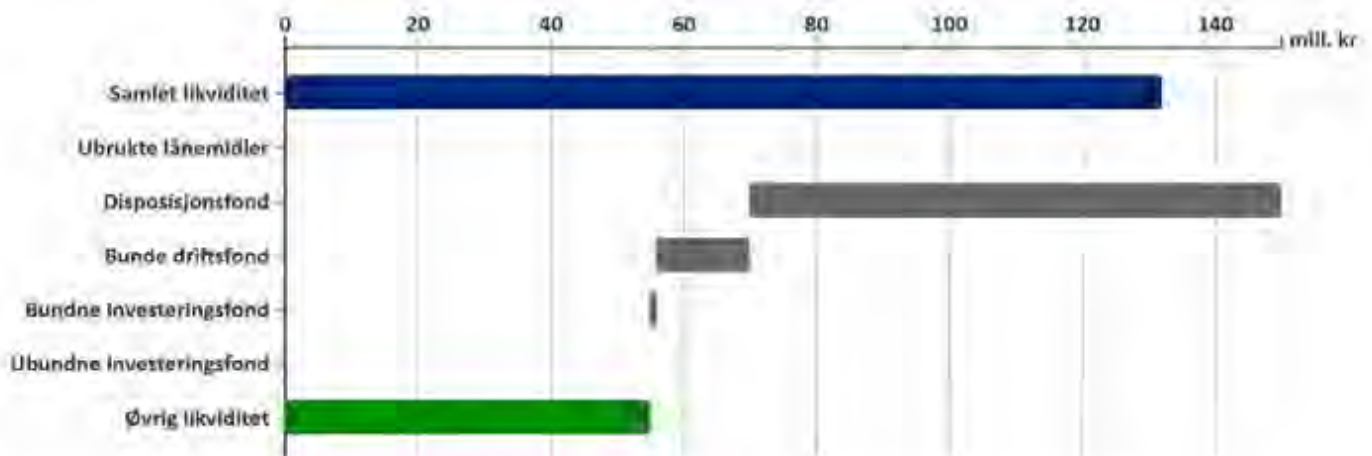
Likviditetsbudsjettet for perioden januar-august baserer seg på likviditetsbudsjett pr. 01.01. Likviditetsbudsjett for perioden september-desember baserer seg på oppdatert likviditetsbudsjett utarbeida i september.

Det som i likviditetsbudsjettet er definert som likvide midlar er midlar i hovudbanken, med fratrekk for skattetrekkkonto. Midlar i andre bankar og midlar i pengemarkedsfond er ikkje tatt med. Pr august 2018 hadde Sula kommune 27 mill i pengemarkedsfond og 22 mill i andre bankar.

Likviditetsbudsjettet er basert på driftsbudsjettet. Investeringar og oppdak av nye lån, samt betaling av avdrag vil skape avvik mellom faktisk likviditet og budsjett.

Tabell 2.3 (Endring i risikoeksponering) viser endringa fra 31.12.17 til 31.08.18.

2.4 Sammensetning av ledig likviditet

	31.08.2018	31.12.2017	Endring
Ledig likviditet	132	207	-75
- Ubrukte lånemidler	-18	64	-82
- Disposisjonsfond	80	67	13
- Bunde Driftsfond	14	14	0
- Bundne Investeringsfond	1	1	0
- Ubundne Investeringsfond	0	0	0
= Øvrig likviditet	55	61	-6

Kommentar

Pr 31.12.17 var ubrukte lånemidler på MNOK 64. I perioden januar til august har Sula kommune investert meir enn dette og utan at det har blitt tatt opp nye lån. Det er dette som er årsaken til at det er eit negativt beløp på linje for "Ubrukte lånemidler". Sula kommune har i september tatt opp et nytt fastrentelån i KLP på MNOK 100. Dette lånet er ikkje med i beløpa ovanfor. Lånet er eit 10-årig fastrentelån med ein rentesats på 2,6%.

Av disposisjonsfond på MNOK 83 er MNOK 3 knytta til langsiktig fondsforvaltning. I tabellen ovanfor står det derfor MNOK 80.

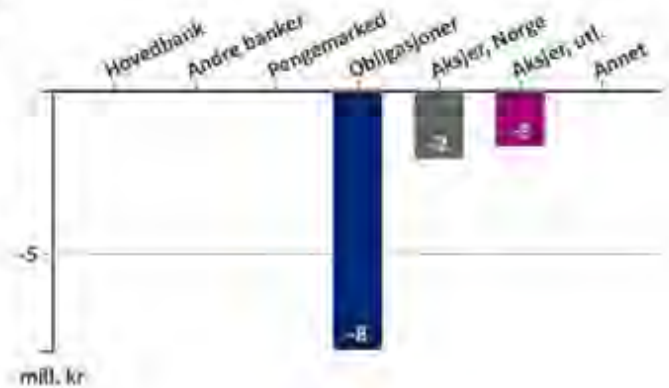
Sula kommune har ubundne investeringsfond på MNOK 68. Grunnen til at vi ikkje har tatt dei med i tabellen ovanfor er at fondet er knytta til langsiktig fondsforvaltning.

3 Langsiktig aktiva

3.1 Sammensetning

3.2 Endring i risikoeksponering

3.3 Sammensetning og endring i risikoeksponering

	31.08.2018	31.12.2017	Endring
Hovedbank	0	0	0
Andre banker	0	0	0
Pengemarkedet	0	0	0
Obligasjoner	45	53	-8
Aksjer, Norge	14	16	-2
Aksjer, utlandet	13	15	-2
Annet	0	0	0
Sum	73	84	-12

Kommentar

Langsiktig aktiva består av plassering i Fondsforvaltning. Pr 31.08.18:

Aksjefond:

- PLUSS Aksje: MNOK 8,1
- PLUSS Markedsverdi: MNOK 6,2

Utenlandske aksjefond:

- PLUSS Europa Aksje: MNOK 4,5
- PLUSS Utland Aksje: MNOK 6,0
- PLUSS Utland Etisk: MNOK 2,9

Obligasjonsfond:

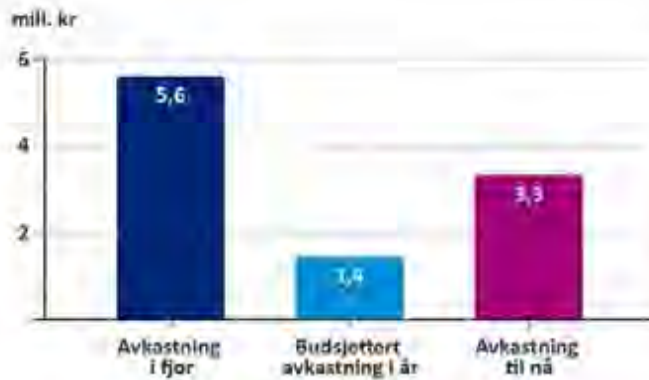
- PLUSS Obligasjon: MNOK 42,4
- PLUSS Pensjon: MNOK 2,7

Sula kommune har i tillegg MNOK 15 i pengemarkedsfondet Pluss Likviditet II. Beløpet er klassifisert som kortsiktig aktiva.

4 Avkastning på aktiva

4.1 Langsiktig aktiva

4.2 Kortsiktig likviditet

4.3 Nøkkeltall

	31.08.2018	31.12.2017	Endring
Norges Bank styringsrente	0,50 %	0,50 %	0 p.
3 mnd. nibor	1,03 %	0,81 %	22 p.
Budsjettert rente (%)	1,42 %	1,42 %	0 p.
Oslo Børs (OSEBX) -indeks	907	814	10,2 %
Oljepris (brent spot)	77,4 \$	66,9 \$	10,6 \$

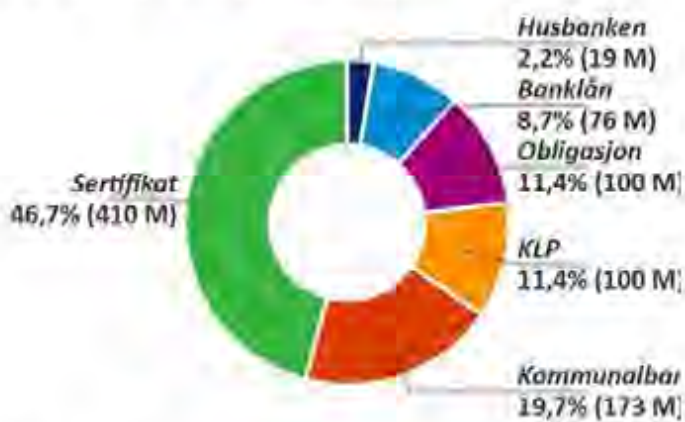
Kommentar

"Avkastning til nå" består av avkastning fra Fondsforvaltning på MNOK 3,3. "Avkastning i fjor" på MNOK 5,6 var avkastning på Fondsforvaltning for hele året.

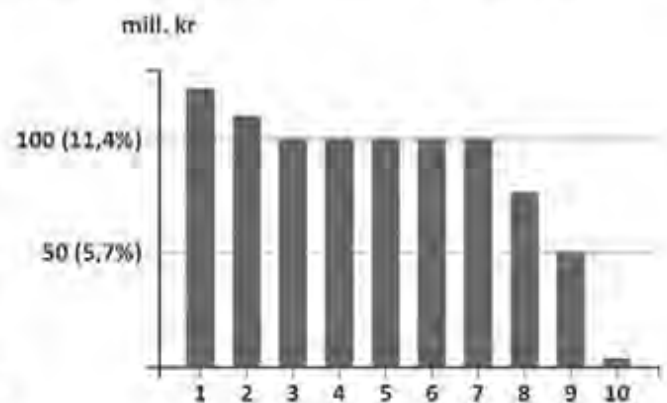
"Renteinntekter til nå" består av renteinntekter fra bank på MNOK 1,7, samt avkastning fra pengemarkedsfond i Nordea og Fondsforvaltning på TNOK 250.

5 Sammensetning av lån

5.1 Lån fordelt på lånekilder

5.2 De 10 største enkeltlån (andel i %)

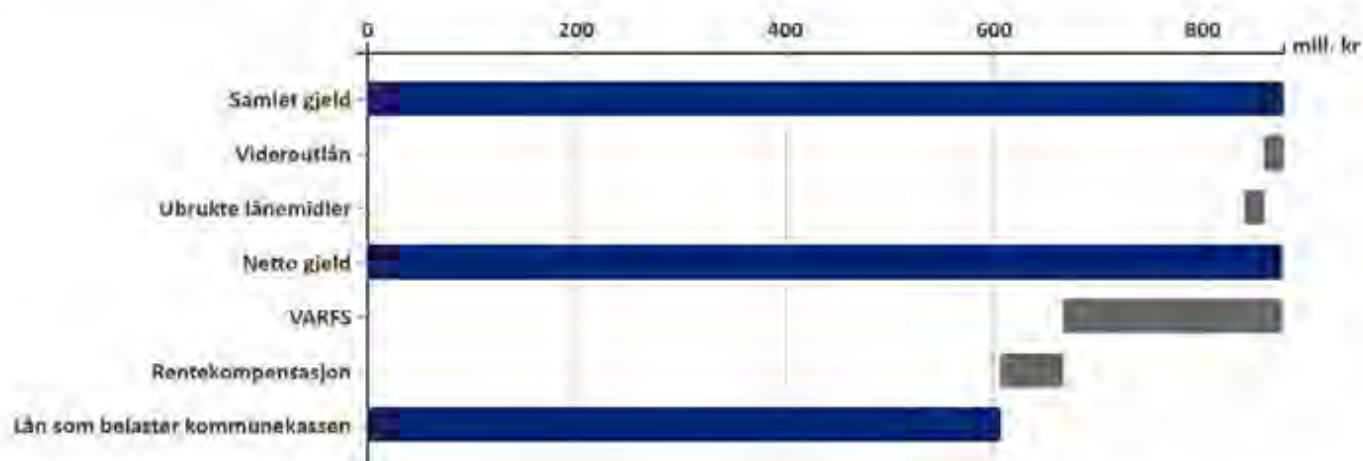
5.3 Endring i sammensetning av lån

Lånekilder	31.08.2018	31.12.2017	Endring
Kommunalbanken	173	173	0
Husbanken	19	18	1
KLP	100	100	0
Banklån	76	76	0
Obligasjoner	100	100	0
Sertifikater	410	410	0
Andre	0	0	0
Sum	878	876	1

Kommentar

"Banklån" består av lån fra Danske Bank på MNOK 76.

5.4 Sammensetning av gjeldsporteføljen

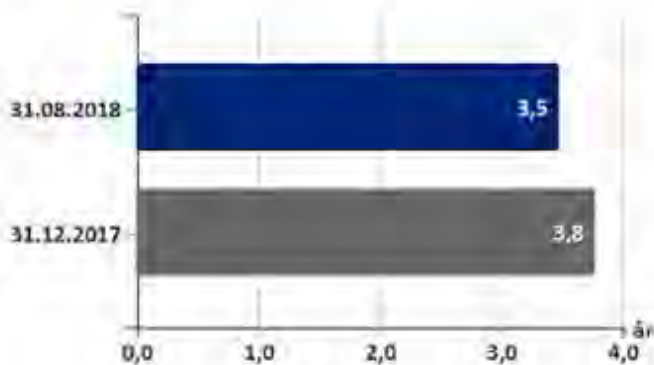
	31.08.2018	31.12.2017	Endring
Samlet gjeld	878	876	1
- Videreutlån	19	18	1
- Ubrukte lånemidler	18	64	-45
= Netto gjeld	877	795	82
- VARFS-formål (grunnlag)	210	210	0
- Rentekompensasjon fra Staten (grunnlag)	60	60	0
= Lån som belaster kommunekassen	606	524	82

Kommentar

6 Løpetid for passiva

6.1 Vektet løpetid på lån

Kommentar

Figuren viser gjennomsnittlig tid til forfall på gjeldsportefølja.

6.2 Lån som må refinansieres

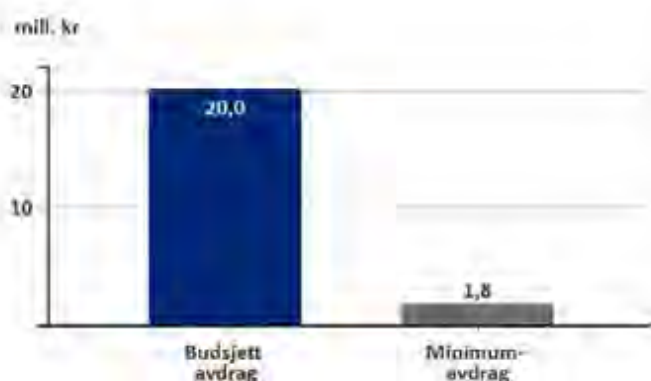

Kommentar

Figuren viser kor store volum av gjeldsportefølja som kjem til forfall det nærmaste året.

Vedlegg 11.1 (eksisterende lån), spesifiserar alle låna og kor lenge det er til forfall.

6.3 Avdrag på lån

Kommentar

Beløpet i kolonna "Minimumsavdrag" viser beløpet som faktisk er betalt i avdrag pr 31.08.18. Budsjettett avdrag for heile 2018 er MNOK 30. Beløpet er periodisert ut over 12 månadar. Avdraga vil bli betalt i desember.

7 Verdi på lån

7.1 Markedsverdi

7.2 Bokført verdi og markedsverdi

	Bokført verdi	Markedsverdi
Banklån - flytende rente	-69	-69
Banklån - fast rente	-299	-301
Obligasjoner - flytende rente	0	0
Obligasjoner - fast rente	-100	-100
Sertifikater	-410	-410
Rentebytteavtaler	0	-2
Sum	-878	-882

Kommentar

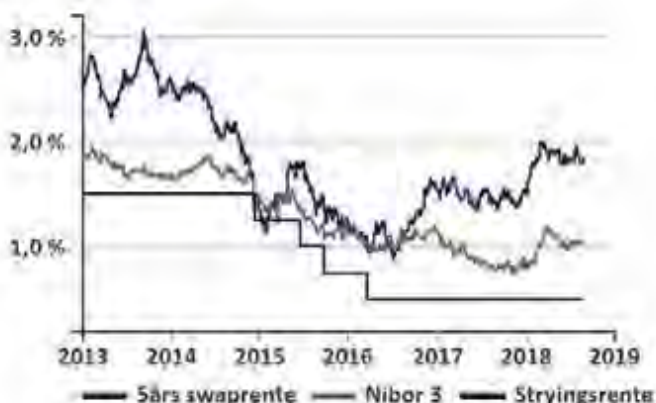
Tabellen og figuren viser markedsverdier på gjeldsportefølja. Endring i markedsrenta påvirker verdien av lån med fast rente og verdien av rentebytteavtaler.

8 Vesentlige markedsendringer

8.1 Finansielle nøkkeltall

	31.08.2018	31.12.2017	Endring
Norges bank styringsrente	0,50 %	0,50 %	0 p.
3 mnd. Nibor	1,03 %	0,81 %	22 p.
3 års fast rente	1,61 %	1,28 %	33 p.
5 års fast rente	1,83 %	1,54 %	29 p.
10 års fast rente	2,15 %	1,94 %	21 p.
5 års statsobligasjoner	1,42 %	1,15 %	27 p.
Oslo Børs (OSEBX) –indeks	907	814	10,2 %
S & P 500 – indeks	2 902	2 674	7,9 %
EUR/NOK (kroner pr. euro)	9,73	9,84	-1,1 %
USD/NOK (kroner pr. usd)	8,38	8,20	2,1 %
Oljepris (Brent spot)	77,4 \$	66,9 \$	10,6 \$

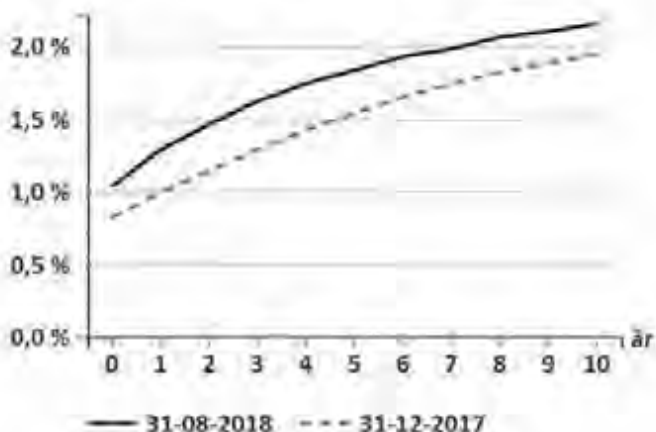
8.2 Historisk renteutvikling

Kommentar

- Styringsrenten er fortsatt på 0,5 pst. og har vært uendret siden mars 2016.
- Markedet forventer at Norges Bank vil heve styringsrenten med 0,25 pst. i september 2018.
- Det har vært betydelige endringer i 3 mnd. Nibor i løpet av året. Fra 0,8 pst. i starten av året til 1,17 pst. i ultimo mars. I andre tertial har renten ligget mellom 1,0 pst. og 1,1 pst. Renteøkningen skyldes i hovedsak økte renter i USA.

8.3 Den norske rentekurven

Kommentar

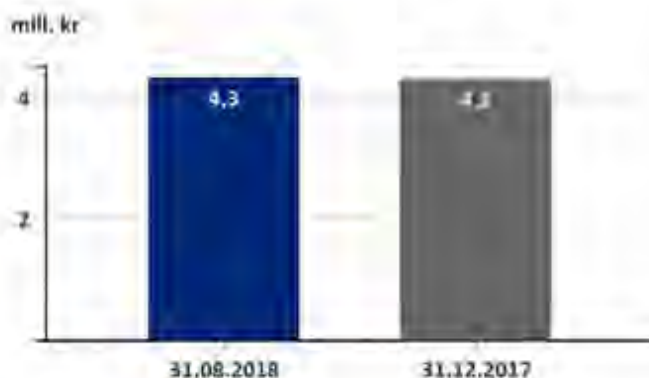
- Den norske rentekurven har hatt et markert skifte etter årsskiftet 2017.
- Renteøkningen i både korte og lange renter er drevet av oppgang i amerikanske renter. Økte renter i Amerika kan forklares med gode makroøkonomiske tall. Denne økningen slå nå inn i det norske rentemarkedet.
- 5 års swaprenter økte med 50 punkter siden januar
- 10 års renter har også økt tilsvarende siden årsskiftet.

9 Endringer i låneporteføljens risikoeksponeringen

9.1 Nøkkeltall for risikoeksponering

Renterisiko	31.08.2018	31.12.2017	Endring
Stresstest av samlet gjeld (1% renteøkning)	4,3	4,3	0,0
Andel fast rente av samlet gjeld	51 %	51 %	0 p.
Vektet rentebinding samlet gjeld (år)	2,0	2,2	-0,2
Estimert rentekostnad	17,6	15,0	2,5
Budsjettert renterkostnad	15,7	15,9	-0,2
Likviditetsrisiko			
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	410	410	0
Vektet løpetid (år)	3,5	3,8	-0,3
Gjeld			
Netto gjeld (mill. kroner)	877	795	82
Netto gjeld per innbygger (tusen kroner)	96	87	9

9.2 Stresstest (1 % renteøkning)

Kommentar

I nøkkeltala ovanfor fremgår ein for høg estimert rentekostnad (MNOK 17,6). Denne har blitt automatisk berekna og blir høg grunna at rentekostnad pr 31.08.18 er høg. Rentekostnaden er høg på grunn av periodisering mellom 2017 og 2018. For heile 2018 estimerer vi at rentekostnaden kjem til å bli ca som budsjettert, MNOK 15,7.

Figuren til venstre viser kva ein auke i 1% i rente betyr i økte rentekostnader for kommunen i løpet av eit år.

9.3 Andel fast rente av samlet gjeld

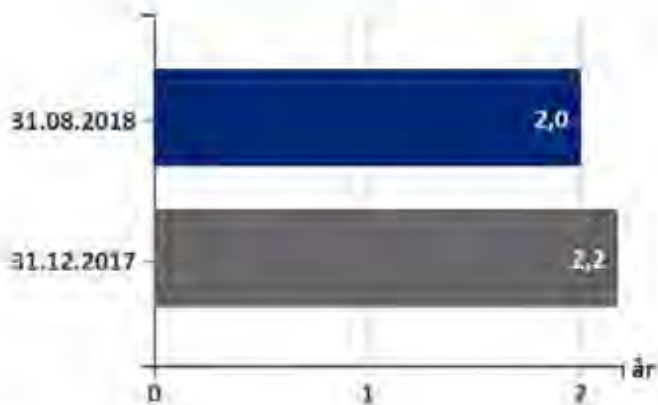
Kommentar

9.4 Vektet rentebinding samlet gjeld

Kommentar

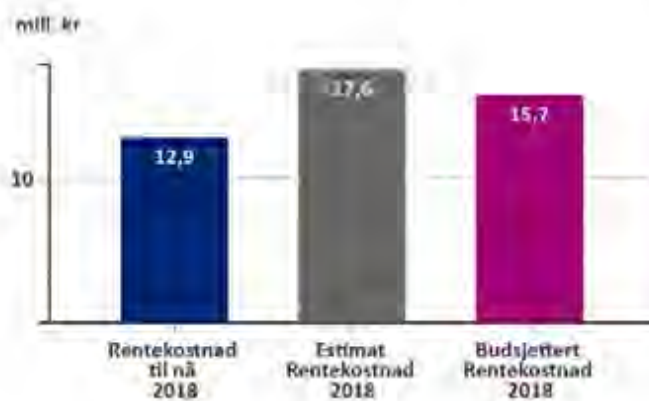
Talet viser kor lenge renta på låna i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol)

9.5 Rentekostnad innværende år

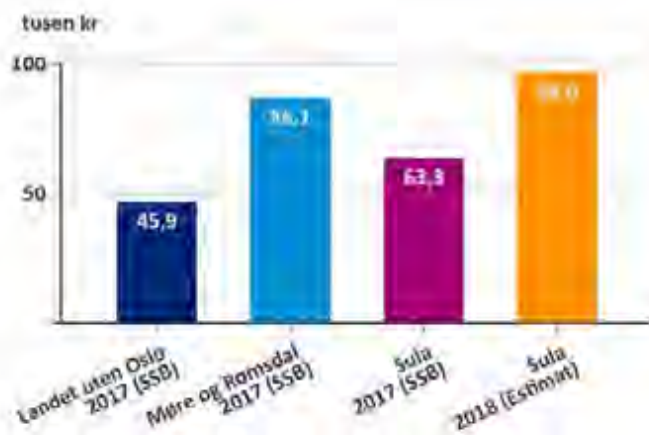
Kommentar

Rentekostnad pr 31.08.18 er høg på grunn av periodisering mellom 2017 og 2018. For heile 2018 estimerer vi at rentekostnaden kjem til å bli ca som budsjettert, MNOK 15,7. Estimert rentekostnad i tabellen er berekna automatisk og viser MNOK 17,6. Denne blir berekna så høg fordi at bokførte rentekostnader til no er så høge.

9.6 Netto gjeld per innbygger

Kommentar

10 Markedsrenter og egne rentebetingelser

10.1 Egne rentebetingelser

	Rentesats	Vektet årlig rentebinding (år)	Benchmark
Budsjettert rente	1,79 %		
Gjennomsnittlig rente	1,57 %	2,01	1,59 %
Lån med flytende rente	1,14 %	2 uker	1,16 %
Lån med fast rente	1,89 %	3,90	1,85 %
Rentebytteavtaler	3,21 %	2,98	1,74 %

10.2 Markedsrenter

	31.08.2018	31.12.2017	Endring
Norges Bank styringsrente	0,50 %	0,50 %	0 p.
3 mnd. Nibor	1,03 %	0,81 %	22 p.
3 års fast rente	1,61 %	1,28 %	33 p.
5 års fast rente	1,83 %	1,54 %	29 p.
10 års fast rente	2,15 %	1,94 %	21 p.
5 års statsobligasjoner	1,42 %	1,15 %	27 p.

Kommentar

11 Vedlegg

11.1 Eksisterende lån

Nr	Lånegiver/lånenr	Rentetype	Hovedstol	Rente	Forutsigbar rente	Løpetid lån
1	Banklån_NO0010729189	Fast	76 044 000	1,520 %	1 år, 4 mnd	1 år, 4 mnd
2	Kommunalbanken_20150189	Fast	122 500 000	2,230 %	6 år, 7 mnd	6 år, 7 mnd
3	KLP_83175423519	Fast	100 000 000	1,869 %	2 år, 4 mnd	2 år, 4 mnd
4	Kommunalbanken_20000414	p.t.	62 950	1,700 %	14 d	2 år
5	Husbanken_14638257.10	p.t.	3 000 000	1,494 %	14 d	19 år, 7 mnd
6	Husbanken_14633874.10	p.t.	2 500 000	1,494 %	14 d	23 år, 11 mnd
7	Husbanken_14634526.10	p.t.	3 478 512	1,494 %	14 d	24 år, 9 mnd
8	Husbanken_14635298.10	p.t.	2 685 705	1,494 %	14 d	25 år, 9 mnd
9	Husbanken_14637126.10	p.t.	1 826 973	1,494 %	14 d	17 år, 10 mnd
10	Husbanken_14637126.20	p.t.	2 740 458	1,494 %	14 d	18 år, 4 mnd
11	Kommunalbanken_20120110	NIBOR 3M	50 000 000	1,600 %	14 d	18 år, 6 mnd
12	Husbanken_14637814.10	p.t.	2 871 540	1,494 %	14 d	18 år, 7 mnd
13	Sertifikater_NO0010807829	Fast	110 000 000	1,070 %	1 mnd, 5 d	1 mnd, 5 d
14	Obligasjoner_NO0010804453	Fast	100 000 000	1,758 %	4 år	4 år
15	Sertifikater_NO0010815525	Fast	100 000 000	0,993 %	5 mnd, 4 d	5 mnd, 4 d
16	Sertifikater_NO0010816945	Fast	100 000 000	1,070 %	5 mnd, 25 d	5 mnd, 25 d
17	Sertifikater_NO0010819519	Fast	100 000 000	1,113 %	6 mnd, 16 d	6 mnd, 16 d

11.2 Eksisterende Rentekontrakter

Nr	Kontraktsnummer	Hovedstol	Fastrente	Start dato	Gjenstående løpetid
1	2014021305929	50 000 000	3,21 %	22.08.2016	2 år, 11 mnd

11.3 Konfidensialitet og disclaimer

Rapporten er konfidensiell. Distribusjon til andre enn kommunens administrasjon og styre må godkjennes av SpareBank 1 SMN.

11.4 Rapportens grunnlag

Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning setter rammene for rapportering av gjeldsforvaltningen.

Gjeldsrapporten gir et statusbilde av kommunens gjeldsforvaltning.

Gjeldsrapporten med unntak av kommentarer er utarbeidet av SpareBank 1 SMN, på oppdrag fra kommunen. Informasjon og innrapporterte tall fra kommunen danner grunnlaget for rapporten.

11.5 Definisjoner og beregninger

Begrep	Definisjon
Andel fast rente	Andel fast rente er beregnet som andel av samlet gjeld.
Anslått rentekostnad	Anslått rentekostnad er beregnet med utgangspunkt i kommunens gjeldsportefølje (forventet utvikling kommende 12 mnd.), løpende renteavtaler og markedsrenter (forventet utvikling kommende 12 mnd.).
Avdrag på lån inneværende år	Avdrag på lån inneværende år gir en oversikt over kommunens budsjetterte avdrag samt kommunens beregning av minimumsavdrag.
Benchmark - rente	Referanserente eller sammenlignbar rente i dagens marked. Benchmark er basert på gjeldende rentekurve ved rapporteringstidspunkt og angitt varighet/lengde på renten en ønsker en sammenligning av. Benchmark rente er uten kredittmargin. Ved sammenligning av egen rentebetingelse og Benchmark rente, må kommunen legge til kredittmargin for at de to rentene skal være sammenlignbare.
Eksternfinansiert kapital	Med eksternfinansiert kapital menes den delen av gjeldsporteføljen som er selvfinansierende ved at kapitalkostnadene dekkes av kommunale gebyrer, husleieinntekter, refusjoner og statlige tilskuddsordninger, beregnet som summen av VARFS-grunnlaget og grunnlag for rentekompensasjon fra staten.
Fast rente	Renter med løpetid over ett år er definert som fast rente. Renter på lån og finansielle instrumenter er inkludert i beregningen.
Flytende rente	Renter med løpetid under ett år er definert som flytende rente. Renter på lån og finansielle instrumenter er inkludert i beregningen. P.t.-lån er definert som flytende rente.
Gjennomsnittlig rente	Gjennomsnittlig rente er beregnet som et veid gjennomsnitt av rentesatser på lån og finansielle instrumenter.
Kredittmargin	Med kredittmargin menes det rentepåslag långiver har på markedsrentene.
Lån som belaster kommune-kassen	Med lån som belaster kommune-kassen menes kommunens samlede innlån fratrasket videre utlån, ubrukte lånemidler og eksternfinansiert kapital.
Lån til investeringsformål	Lån til investeringsformål er kommunens samlede innlån fratrasket videre utlån.
Markedsrente	Generelt uttrykk for rentenivået på ulike løpetider i markedet.
Netto gjeld	Med netto gjeld menes kommunens samlede innlån fratrasket videre utlån og ubrukte lånemidler.
Netto gjeld pr. innbygger	Netto gjeld pr. innbygger er beregnet som netto gjeld dividert på antall innbyggere i kommunen.

Begrep	Definisjon
Nibor	Norwegian Interbank Offered Rate. Den renten som norske banker låner penger til seg i mellom.
Refinansiering kommende 12 mnd.	Refinansiering kommende 12 måneder er beregnet som den delen av gjelden som skal refinansieres, typisk rullerende sertifikater og obligasjoner. Avdrag på lån er ikke inkludert i beregningen.
Rentekompensasjon fra staten (grunnlag)	Kommuner og fylkeskommuner kan søke om å få kompensert renteutgifter til utvalgte formål, herunder kirkebygg og skolebygg. Rentekompensasjon utbetales etterskuddsvis og beregnes på grunnlag av rentekostnader etter et tilsvarende husbanklån med flytende rente over 20 år med 5 års avdragsfrihet. Kommunen beregner seg frem til hva grunnlaget for rentekompensasjon er, og implementerer dette i inputarket. Avdragene må kommunen dekke selv.
Samlet gjeld	Med samlet gjeld menes kommunens totale innlån, eksklusive eventuelle pensjonsforpliktelser.
Stresstest (1 %)	Rentefølsomhet er et uttrykk for hvor mye kommunens årlige rentekostnader øker med dersom renten økes med 1 %. Beregningen tar utgangspunkt i kommunens samlede lån og finansielle instrumenter på rapporteringstidspunktet.
Ubrukte lånemidler	Med ubrukte lånemidler menes midler som står på bankkonto i påvente av en investering / forbruk.
VARFS-formål (grunnlag)	Med VARFS-formål (grunnlag) menes den delen av gjeldsporteføljen relatert til vann, avløp, renovasjon, feiing og slam som er selvfinansierende ved at kapitalkostnadene dekkes av kommunale gebyrer.
Vektet løpetid	Uttrykk for vektet gjennomsnittlig løpetid (tid til forfall) på rentepapirer (kapitalstrømmer på lån og finansielle instrumenter) eller en portefølje av rentepapirer. Benevnes også som durasjon på låneporteføljen.
Vektet rentebinding	Uttrykk for vektet gjennomsnittlig løpetid (tid til forfall) på rentepapirer (rentebinding på lån og finansielle instrumenter) eller en portefølje av rentepapirer. Benevnes også som durasjon på rentebindingen.
Videre utlån - andre	Lån som kommunen har tatt opp for videre utlån til virksomheter utenfor kommunekassen.
Videre utlån - startlån	Lån som kommunen har tatt opp i Husbanken for videre utlån (startlånsordningen).

11.6 Kontaktpersoner - SpareBank 1

Navn	Ansvarsområde	Virksomhet	E-mail	Telefonnummer
Stig Ove Gravdal	fagansvar kommuner	SpareBank 1 SMN	stig.ove.gravdal@smn.no	93 44 99 44
Robert Ness	rentesikring	SpareBank 1 Markets	robert.ness@smn.no	95 80 63 38

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Britt Jorunn Blindheim	Arkiv:	K1 - 250
Arkivsaksnr:	17/735 18/18498		

Revidering av finansreglement for Sula kommune

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Formannskapet	02.10.2018	087/18
Kommunestyret	18.10.2018	070/18

Rådmannen si innstilling:

Sula kommunestyre vedtek vedlagte reglement for finansforvaltning i Sula kommune med virkning f.o.m. 22.10.2018.

Tittel	Dok.ID
Finansreglement med forslag til endring 14.08.18	363056
Uavhengig uttale - reglement - finans- og gjeldsforvaltning - Sula kommune	362934

02.10.2018 Formannskapet

Rådmannen si innstilling vart samrøystes tilrådd.

F-087/18 Vedtak:

Sula kommunestyre vedtek vedlagte reglement for finansforvaltning i Sula kommune med virkning f.o.m. 22.10.2018.

Bakgrunn for saka:

Sist reviderte reglement «Reglement for finansforvaltning Sula kommune» vedtatt i kommunestyret 23.10.2013 ligg til grunn for denne revisjonen.

Finansreglementet skal vedtakast på nytt 2. halvår i kvar kommunestyreperiode. I K-sak 039/16 vart følgjande oppnemnt til å arbeide med reglementet saman med administrasjonen; Turid K.S. Humlen, Jostein Molvær og Reidar Gundersen, det vart halde eit møte før revideringa vart utsatt. Reidar Gundersen vart fritatt for alle verv og i K-sak 024/18 vart Ulla Hay nytt medlem. Utvalget har etter dette halde 2 møter.

Ved endringar av finansreglementet skal desse godkjennast av uavhengig instans, Sula kommune har brukt kommunerevisjonen. Reglementet skal reviderast på nytt 2. halvår 2020.

Sidan sist revidering av kommunen sitt finansreglement har finansforskrifta fått desse

endringane gjeldande frå 01.01.2017:

- Finansreglementet skal sette rammer som hindrer kommuna i å ta vesentleg finansiell risiko, dette gjeld også refinansieringsrisiko ved opptak av lån.
  - For å synleggjere refinansieringsrisikoen for lokalpolitikarane skal det i rapportane opplysast om lån som forfell og må refinansierast innan 12. månader.
- Kravet om sterkare fokus på finansiell risiko har også blitt lovfesta gjennom den nye kommunelova som er gjeldande frå 01.07.2019.

Forslag til revidert finansreglement ligg vedlagt og alle endringar er markert med raudt.

Saksopplysningar:

Endringer i forhold til vedtatt finansreglementet:

6.2. Partar i pengemarknadsfond pkt. h) der det foreslått å auke gjennomsnittleg løpetid for kreditten (kredittdurasjon) frå 12 til 18 månader avdi durasjon for pengemarknadsfond vanlegvis er 18 månader.

7.1 Vedtak om opptak av lån, nytt avsnitt foreslått: Rådmannen har innafor rammene i dette reglementet fullmakt til å ta opp lån til refinansiering av eksisterande lån, og til å godkjenne nye rentebetingelsar på forfalne renteavtalar på eksisterande lån. Dette er i tråd med kommunen sitt vedtatte delegasjonreglement.

7.2 Val av låneinstrument. Forslag til tillegg «*Lån i sertifikat- og obligasjonsmarknaden kan børsnoterast*». Ved å børsnotere lån kan ein oppnå betre lånerente. Sula kommune har alt børsnotert eit lån, men det er greitt å få spesifiert at det er innanfor finansreglementet.

7.4 Konkurrerande tilbod. Det er her etter setningen om at låneopptak skal søkjast gjennomført til dei gunstigaste vilkåra i marknaden lagt til at dette gjeld også refinansiering. Dette endrar ikkje vår praksis, vi etterspør nye lån og refinansiering på same måten.

Ny siste setning:» *Låneopptak skal gjennomførast i tråd med grunnleggjande prinsipp i innkjøpsregelverket, og det skal søkjast gjennomført til dei mest gunstige vilkåra i marknaden*». Dette var eit pkt. som revisjonen ba om å få lagt inn, det endrar ikkje vår praksis.

7.5 Val av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrument. Her er det fleire endringar:

- Pkt. a) Ny setning: «*Gjennomsnittleg kapitalbinding skal til ein kvar tid vere over 2 år. Tallet viser kor lang tid det i gjennomsnitt tek før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling*». 2 år er i tråd med den kapitalbindinga ein har 2. tertial.
- Nytt pkt. d) Minimum 30 % av gjeldsportefølja skal ha bunden rente på over eit år. Dette for å gjere kommunen mindre sårbar ved renteauke.
- Nytt pkt. f) Låneporteføljen skal kontinuerleg vurderast med tanke på reforhandling på heile eller delar av porteføljen. Dette er i tråd med dagens praksis.
- Nytt pkt. g) Låneporteføljen kan setjast bort til ekstern forvaltar/rådgevar om rådmannen finn det tenleg. Ekstern forvaltar skal ha konsesjon frå Finanstilsynet eller tilsvarande løyve/mynde i EØS området. Låneporteføljen er i dag sett bort til ekstern forvaltar.

- Vi har også følgjande tillegg i siste av snitt, «*Rentesikringsinstrumenta kan nyttast for å endre renteesponeringa for kommunen si lånegjeld. Føresetnadar for å gå inn i slike kontraktar skal vere ut frå ei totalvurdering av renteforventningar og risikoprofil på eit gitt tidspunkt. Det er ikkje lov å lausrive denne derivathandelen frå den andre finansforvaltninga. Intensjonen bak kvar derivatkontrakt skal dokumenterast, og kontraktane skal knytast til underliggjande lån eller låneportefølje*» dette er i samsvar med finansforskrifta og i tråd med den praksis som Sula kommune har.

Krav til gjennomsnittleg kapitalbinding er gitt for å minske refinansieringsrisikoen. Refinansieringsrisiko oppstår viss kommunen ikkje får henta inn ny kapital når eksisterande kapital forfell. Sertifikat har dei lågaste rentene, men er kortsiktige lån som må refinansierast i løpet av eit år. Sula kommune har no 4 sertifikatlån som har 1 års avtalar. Det er omdiskutert kor stor refinansieringsrisikoen er for ei kommune. Når det gjeld rentebinding så må ein sjå på det som ei forsikring for å minske konsekvensane av ein renteauke, men det gir sjølvstøtt også eit tap ved rente nedgang. Vi har også ein risikoreduksjon ved renteauke ved at vi har bankinnskudd og inntekter (ma sjølvkost VAR) som er knytt til marknadsrenta.

7.6 Storleiken på enkeltlån – spreining av låneopptak, pkt a) ny siste setning «*Eit einskild lån skal ikkje utgjere meir enn 25 % av kommunen si samla portefølje*».

7.7 Rapportering, nye kulepunkt:

- *Samansetning av låneporteføljen fordelt på dei ulike typar passiva (i NOK og %)*
- *Det skal opplyst om verdien av lån som har forfall og som må refinansierast innanfor ei 12 månaders periode.*
- *Løpetid for passiva og gjennomsnittleg rentebinding*
- *Eigne renter samanlikna mot marknadsrente*
- Tillegg på siste kulepunkt, «*og korleis avvik vert handtert (jfr pkt 9)*»

Dei 3 første kulepunktene er i samsvar med kravet om sterkare fokus på finansiell risiko i gjeldsforvaltninga.

8.7 Avkastningsrisiko og benchmarks, endring i krav om rentefølsomhet, ny setning: «*Renteporteføljen skal ha ei rentefølsomhet (durasjon) på 0 – 4 år, avhengig av renteforventning.*»

Endringa er frå 0,5 – 5 år, 5 år er lang tid for korte obligasjonar og ved 0,5 kan ein ikkje plassere alt i pengemarknadsfond som er i tråd med tabell. 8.6.

Pkt. 9.2 Risikovurderingar, pkt. b og c går, under pkt. 8.7 ligg det krav om benchmarks.

Endring i rapporter:

- Rapport nr.1. Ledig likviditet og andre midlar meint for driftsformål.
- Rapport nr.2. Gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar.
- Rapport nr 3. Lansiktige finansielle aktiva.

Desse rapportane vert erstatta med finansrapport utarbeidd etter mal frå SMN1. Denne rapporten ligg som vedlegg til finansrapportering 2. tertial.

Rapport 4. Tilleggsrapport frå forvaltarar og likviditetsbudsjett blir som før.

Reglement for finansforvalting

Sula kommune

Vedteke av kommunestyret xxxxxx

REGLEMENT FOR FINANSFORVALTING

1. Område som finansreglementet skal gjelde for	3
1.1 Formålet med reglementet	3
1.2 Kven reglementet gjeld for	3
2. Heimel og gyldigheit	3
2.1 Heimel	3
2.2 Gyldigheit	3
3. Forvalting og forvaltingstypar	3
4. Formålet med finansforvaltinga til kommunen	4
5. Generelle rammer og avgrensingar	4
6. Forvalting av ledig likviditet og andre midlar meinte for driftsformål	5
6.1. Innskott i bank	5
6.2. Partar i pengemarknadsfond	5
6.3. Direkte eige av verdipapir	6
6.4. Felles plasseringsavgrensingar	6
6.5. Rapportering	6
7. Forvalting av kommunens gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar	7
7.1. Vedtak om opptak av lån	7
7.2. Val av låneinstrument	7
7.3. Tidspunkt for låneopptak	7
7.4. Konkurrerende tilbod	8
7.5. Val av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrument	8
7.6. Storleiken på enkeltlån – spreiding av låneopptak	8
7.7. Rapportering	9
8. Forvalting av kommunens langsiktige finansielle aktiva	9
8.1 Formål	9
8.2 Overordna investeringsrammer	10
8.2.1 Generelt	10
8.2.2 Likviditetsmål	10
8.3 Produktspekter	10
8.4 Risikorammer	10
8.4.1 Likviditetsrisiko	10
8.4.2 Kredittrisiko	10
8.4.3 Risikoklassar	10
8.4.4 Plasseringsavgrensingar – risikoklasse	11
8.4.5 Plasseringsavgrensingar – debitor	12
8.5 Valutarisiko	12
8.6 Aktivafordeling	12
8.7 Avkastingsrisiko og benchmarks	13
8.8 Etiske retningslinjer	13
8.9 Rapportering	14
9. Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko	15
9.1 Konstatning av avvik	15
9.2 Risikovurderingar	15
9.3 Kvalitetssikring	15
Vedlegg	15
Foreslått at den går ut, Rapport 1. Ledig likviditet og andre midlar meint for driftsformål.	15
Foreslått at den går ut, Rapport 2. Gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar	16
Foreslått at den går ut, Rapport nr. 3 Langsiktige finansielle aktiva	17
Rapport nr. 4 Tilleggsrapport frå forvaltarar (vert fylt ut kvar tertial)	18

1. Område som finansreglementet skal gjelde for

1.1 Formålet med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for finansforvaltinga til kommunen. Reglementet utgjør ei samla oversikt over dei rammene og avgrensingane som gjeld, og underliggjande fullmakter/instruksar/rutinar skal heimlast i reglementet. Reglementet definerer dei avkastings- og risikonivåa som er akseptable for plassering og forvalting av likvide midlar og midlar meinte for driftsformål, opptak av lån / gjeldsforvalting og plassering og forvalting av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Kven reglementet gjeld for

Reglementet gjeld for Sula kommune. Reglementet gjeld òg for verksemd i kommunale føretak etter kommunelova kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 27.

I den grad desse verksemdene har ei eiga finansforvalting, skal ho utøvast i tråd med dette reglementet, eller, i tilfellet med interkommunalt samarbeid, etter eit omforeint finansreglement som er godkjent av kommunestyret.

2. Heimel og gyldigheit

2.1 Heimel

Dette reglementet er utarbeidd på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52.
- Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, fastsett av KRD 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr. 635).

2.2 Gyldigheit

1. Reglementet trer i kraft frå og med 24.10.2013 *Finansreglementet skal vedtakast i løpet av første vår i kvar kommunestyreperiode.*

• Finansreglementet skal vedtakast i løpet av første vår i kvar kommunestyreperiode. Dette reglementet erstattar alle tidlegare reglar og instruksar som kommunestyret eller anna politisk organ har vedteke for finansforvaltinga til Sula kommune

3. Forvalting og forvaltingstypar

I samsvar med føresegnene i forskrifta om finansforvaltinga til kommunar og fylkeskommunar skal reglementet omfatte forvaltinga av alle finansielle aktiva (plasseringar) og passiva (renteberande gjeld) som kommunen har. Gjennom dette finansreglementet er det vedteke målsetjingar, strategiar og rammer for:

- Forvalting av ledig likviditet og andre midlar meinte for driftsformål

- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og finansieringsavtalar elles.
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

4. Formålet med finansforvaltinga til kommunen

Finansforvaltinga har som overordna formål å sikre ei rimeleg avkastning og stabile og låge netto finansieringskostnader for aktivitetane til kommunen innanfor definerte risikorammer.

Dette søkjer ein å oppnå gjennom følgjande delmål:

- Kommunen skal til ei kvar tid ha likviditet (inkl. trekkrettar) til å dekkje løpande plikter.
- Plassert overskotslikviditet skal over tid gi ei god og konkurransedyktig avkastning innanfor definerte krav til likviditet og risiko når ein tek omsyn til tidsperspektivet på plasseringane.
- Lånte midlar skal over tid gi lågast mogleg totalkostnad innanfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko når ein tek omsyn til behovet for føreseielege lånekostnader.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi ei god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi innbyggjarane i kommunen eit best mogleg tenestetilbod.

5. Generelle rammer og avgrensingar

- Kommunestyret skal sjølv gjennom å fastsetje dette finansreglementet ta stilling til kva som er tilfredsstillande avkastning og vesentleg finansiell risiko, jf. kommunelova § 52.
- Reglementet skal baserast på kunnskap kommunen sjølv har om finansielle marknader og instrument. Dette inneber at det skal vere samsvar mellom finansreglementet og kommunen sin kunnskap om finansforvaltning.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltinga, mellom anna kva som blir rekna som langsiktige finansielle aktiva. Rådmannen har ei sjølvstendig plikt til å greie ut og leggje fram saker for kommunestyret som blir rekna som prinsipielle.
- Rådmannen skal fortløpande vurdere kor godt eigna dei forskjellige rammene og avgrensingane i reglementet er, og om dei på ein klar og tydeleg måte sikrar at kapitalforvaltinga blir utøvd forsvarleg med tanke på dei risikoane kommunen er eksponert for.
- Rådmannen skal vise aktsemd i forvaltinga av dei finansielle midlane til kommunen.
- Det er rådmannen si oppgåve å inngå avtalar i samsvar med dette reglementet.
- Det er rådmannen si oppgåve, med heimel i dette finansreglementet, å utarbeide nødvendige fullmakter/instruksar/rutinar for dei enkelte forvaltingsformene som er i samsvar med dei overordna økonomiføresegnene til kommunen.
- Finansielle instrument og/eller produkt som ikkje er eksplisitt tillatne å bruke gjennom dette reglementet, kan ikkje nyttast i finansforvaltinga til kommunen.

Kommunen kan i finansforvaltinga si gjere seg nytte av sikringsinstrument (risikoreduserande instrument), såkalla avleidde instrument/derivat. Slike instrument skal vere konkret nemnde under dei enkelte forvaltingsformene. Dei må nyttast innanfor risikorammene for underliggjande gjeld og skal inngå ved berekning av finansiell risiko.

Plassering av midlane til Sula kommune i verdipapir skal skje i samsvar med etiske kriterium. Kriteria er beskrivne under plassering av langsiktige finansielle aktiva, punkt 8.8. Så langt det er praktisk mogleg, skal desse etiske kriteria òg gjelde for plasseringar i verdipapirfond.

Konkrete rammer for forvalting av kommunens midlar til driftsformål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva blir i det vidare omtalte kvar for seg.

6. Forvalting av ledig likviditet og andre midlar meinte for driftsformål

Midlane kommunen har til driftsformål (medrekna ledig likviditet), kan plasserast i bankinnskot, pengemarknadsfond og renteberande verdipapir med kort løpetid. Alle plasseringar skal gjerast i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpande behovet for banktenester. Når hovudbank skal veljast, blir det stilt krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarande kredittvurdering. Det kan gjerast avtale om trekkramme. Trekkramma må vedtakast i årsbudsjettet.

Driftslikviditeten til kommunen skal plasserast i hovudbanken til kommunen, eventuelt supplert med innskot i andre større spare- eller forretningsbankar med forvaltingskapital som overstig NOK 20 mrd.

Ledig likviditet og andre midlar meinte for driftsformål, utover det som trengst til å dekkje dei løpande pliktene til kommunen, fråtrekt estimerte innbetalningar, dei nærmaste tre månadene, kan plasserast etter følgjande retningslinjer:

6.1. Innskot i bank

For bankinnskot gjeld desse avgrensingane:

- a) Tidsbinding kan ikkje avtalast for ein periode på meir enn **12** månader.
- b) Eit enkelt innskot med tidsbinding kan ikkje utgjere meir enn **NOK 20** mill. med tillegg av renter.

6.2. Partar i pengemarknadsfond

For plassering i pengemarknadsfond gjeld følgjande:

- a) Midlar skal berre plasserast i norske rentefond.
- b) Midlar kan berre plasserast i fond som er forvalta av selskap med brei verdipapirforvalting, og som inngår som ein del av ein velrenommert institusjon eller eit ditto finanskonsern.
- c) Det skal berre plasserast i fond med rentefølsemd kortare enn tolv månader.
- d) Ingen av enkeltpapira i fondet skal ha lågare kredittrating enn BBB- (*investment grade*). Eventuelt skal ein forvaltar ha vurdert dei til å ha minimum tilsvarande kredittkvalitet.
- e) Porteføljen i aktuelle pengemarknadsfond kan bestå av papir med inntil 20 % BIS-vekt, medrekna
  - renteberande papir som den norske stat har skrive ut eller garantert for
  - renteberande papir som norske statsføretak har skrive ut eller garantert for

- renteberande papir som norske kommunar eller fylkeskommunar har skrive ut eller garantert for
  - renteberande papir i form av ”senior”sertifikat og -obligasjonslån som norske bankar eller kredittinstitusjonar har skrive ut eller garantert for
- f) Det kan ikkje plasserast midlar i pengemarknadsfond som inneheld industriobligasjonar, ansvarlege lån eller fondsobligasjonar.
- g) Det skal ikkje vere avgrensingar i uttaksretten i fonda som blir nytta, og midlane skal alltid vere tilgjengelege på få dagar.
- ~~h) Samla gjennomsnittleg løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i eit enkelt pengemarknadsfond skal ikkje overstige tolv månader.~~

FORSLAG TIL ENDRING:

Pkt. h) Samla gjennomsnittleg løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i eit enkelt pengemarkandsfond skal ikkje overstige 18 månader.

6.3. Direkte eige av verdipapir

For direkte plassering i renteberande papir gjeld følgjande:

- a) Det skal berre plasserast i norske renteberande papir med kortare løpetid enn tolv månader til endeleg forfall.
- b) Ingen enkeltpapir skal ha lågare kredittrating enn BBB- (*investment grade*) på investeringstidspunktet. Eventuelt skal ein forvaltar ha vurdert dei til å ha minimum tilsvarende kredittkvalitet.
- c) Papira kan ha inntil 20 % BIS-vekt og kan bestå av
  - renteberande papir som den norske stat har skrive ut eller garantert for
  - renteberande papir som norske statsforetak har skrive ut eller garantert for
  - renteberande papir som norske kommunar eller fylkeskommunar har skrive ut eller garantert for
  - renteberande papir i form av ”senior”sertifikat og -obligasjonslån som norske bankar eller kredittinstitusjonar har skrive ut eller garantert for
- d) Det kan ikkje plasserast midlar direkte i industriobligasjonar, ansvarleg lånekapital, fondsobligasjonar, grunnfondsbevis/eigenkapitalbevis eller aksjar.
- e) Inga enkeltplassering i renteberande papir kan utgjere meir enn 10 mill. kroner, med unntak av plasseringar i norske statspapir. Opptente renter kjem i tillegg til maksimalt plasseringsbeløp.

6.4. Felles plasseringsavgrensingar

- Det samla innskotet til kommunen i bank/kredittinstitusjon (inkl. direkte eige av verdipapir som institusjonen har skrive ut eller garantert for) skal ikkje overstige 2 % av forvaltingskapitalen til institusjonen.
- Eigardelen til kommunen i eit pengemarknadsfond skal ikkje overstige 5 % av forvaltingskapitalen til fondet.
- Det skal ikkje plasserast i utanlandsk valuta.

6.5. Rapportering

Rådmannen skal i samband med tertialrapportering per 30. april og per 31. august leggje fram rapportar for kommunestyret som viser statusen for forvaltinga av ledig likviditet og andre

midlar meinte for driftsformål. I tillegg skal rådmannen etter utgangen av året leggje fram ein rapport for kommunestyret som viser utviklinga gjennom året og statusen ved utgangen av året.

Avsnittet vert foreslått strøke:

~~Rapportane skal ta utgangspunkt i rapport nr. 1 "Ledig likviditet og andre midlar meint for driftsformål."~~

Rapportane skal i tillegg inkludere følgjande:

- Kommenterar frå rådmannen knytte til samansetning, rentevilkår/avkasting, vesentlege marknadsendringar og endring i risikoeksponering
- Rådmannen si beskriving og vurdering av avvik mellom faktisk forvalting og risikorammene i finansreglementet
- Eit tolv månaders rullerande likviditetsbudsjett

7. Forvalting av kommunens gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar

7.1. Vedtak om opptak av lån

- Kommunestyret vedtek å ta opp nye lån i budsjettåret.

Med utgangspunkt i vedtaket frå kommunestyret skal det gjennomførast låneopptak, medrekna godkjenning av lånevilkår, og øvrig forvalting av kommunens innlån etter dei retningslinjene som går fram av dette reglementet, og i tråd med føresegnene i kommunelova § 50 om låneopptak.

Det kan òg takast opp lån til å refinansiere eksisterande gjeld.

Forslag til nytt avsnitt:

Rådmannen har innafor rammene i dette reglementet fullmakt til å ta opp lån til refinansiering av eksisterande lån, og til å godkjenne nye rentebetingelsar på forfalne renteavtalar på eksisterande lån.

7.2. Val av låneinstrument

Det kan berre takast opp lån i norske kroner.

Lån kan takast opp direkte i offentlege og private finansinstitusjonar og i livselskap. Det er òg høve til å leggje ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarknaden. Lån kan takast opp som opne seriar (rammelån) og utan avdrag (bulletlån).

Forslag til tillegg: Lån i sertifikat- og obligasjonsmarknaden kan børsnoterast.

Finansiering kan òg skje gjennom finansiell leasing.

7.3. Tidspunkt for låneopptak

Låneopptaka skal vurderast opp mot likviditetsbehov, vedteke investeringsbudsjett, forventingar om framtidig renteutvikling og generelle marknadsforhold.

7.4. Konkurrerende tilbod

Låneopptak skal søkjast gjennomført til dei gunstigaste vilkåra i marknaden, **dette gjeld også refinansiering**. Det skal normalt innhentast minst to konkurrerende tilbod frå aktuelle långivarar. Det blir gjort unntak frå denne regelen for situasjonar der kommunen vel å leggje ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi ein tilretteleggjar eit eksklusivt mandat. Prinsippet kan òg fråvikast ved låneopptak i statsbank (til dømes etableringslån i Husbanken). **Låneopptak skal gjennomførast i tråd med grunnleggjande prinsipp i innkjøpsregelverket, og det skal søkjast gjennomført til dei mest gunstige vilkåra i marknaden.**

7.5. Val av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrument

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatningar om framtidig renteutvikling og innanfor eit akseptabelt risikonivå, gitt eit overordna ønske om føreseielege og stabile lånekostnader.

Forvaltinga skal leggjast opp i samsvar med følgjande:

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduserast ved å spreie tidspunkta for renteregulering/forfall. **Gjennomsnittleg kapitalbinding skal til ein kvar tid vere over 2 år. Tallet viser kor lang tid det i gjennomsnitt tek før renter, avdrag og hvestol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høgare tal, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen.**
- b) Den gjennomsnittlege attverande rentebindinga (durasjon – vekta rentebindingstid) på samla renteberande gjeld skal til kvar tid vere mellom **1 og 7 år**.
- c) Delen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordelast **i 1 til 10 års** segmentet på ein slik måte at kommunen får lågast mogleg refinansieringsrisiko.
- d) **Minimum 30 % av gjeldsporteføljen skal ha fastrente.**
- e) Ved berekning av durasjon skal ein ta utgangspunkt i samla gjeld med fråtrekk av inntekter knytte til marknadsrente.
- f) **Låneporteføljen skal kontinuerleg vurderast med tanke på reforhandling på heile eller delar av porteføljen**
- g) **Låneporteføljen kan setjast bort til ekstern forvaltar/rådgjevar om rådmannen finn det tenleg. Ekstern forvaltar skal ha konsesjon frå Finanstilsynet eller tilsvarande løyve/mynde i EØS området.**

For å oppnå ønska rentebinding blir det gitt høve til å ta i bruk framtidige renteavtalar (FRA) og rentebyteavtalar (SWAP). **Rentesikringsinstrumenta kan nyttast for å endre renteesponeringa for kommunen si lånegjeld. Føresetnadar for å gå inn i slike kontraktar skal vere ut frå ei totalvurdering av renteforventningar og risikoprofil på eit gitt tidspunkt. Det er ikkje lov å lausrive denne derivathandelen frå den andre finansforvaltninga. Intensjonen bak kvar derivatkontrakt skal dokumenterast, og kontraktane skal knytast til underliggjande lån eller låneportefølje.**

7.6. Storleiken på enkeltlån – spreiiing av låneopptak

Forvaltinga blir lagd opp i samsvar med følgjande:

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mogleg lån, men likevel slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall blir avgrensa. **Eit einskild lån skal ikkje utgjere meir enn 25 % av kommunen si samla låneportefølje.**
- b) Under elles like forhold vil det vere formålstenleg at kommunen fordeler låneopptaka på fleire långivarar.

7.7. Rapportering

Rådmannen skal i samband med tertialrapportering per 30. april og per 31. august rapportere på status for gjeldsforvaltinga. I tillegg skal rådmannen etter utgangen av året rapportere til kommunestyret med omsyn til utviklinga gjennom året og statusen ved utgangen av året.

~~Rapportane skal ta utgangspunkt i vedlagte rapport nr. 2 "Gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar"~~

For gjeldsforvaltinga skal det i tillegg rapporterast om følgjande:

- Opptak av nye lån (inkl. avtalar om finansiell leasing) etter førre rapport
- FRA- og SWAP-kontraktar som er gjorte etter førre rapport
- Refinansiering av eldre lån etter førre rapport
- **Samansetning av låneporteføljen fordelt på dei ulike typar passiva (i NOK og %)**
- **Det skal opplysast om verdien av lån som har forfall og som må refinansierast innanfor ei 12 månaders periode.**
- **Løpetid for passiva og gjennomsnittleg rentebinding**
- **Eigne renter samanlikna mot marknadsrente**
- Kommentatarar frå rådmannen knytte til endring i risikoeksponering, gjenståande rentebinding og rentevilkår med tanke på den økonomiske situasjonen til kommunen og situasjonen i lånemarknaden, og føreståande finansierings-/refinansieringsbehov
- Beskrivinga og vurderinga til rådmannen av avvik mellom faktisk forvalting og risikorammene i finansreglementet **og korleis avvik vert handtert (jfr pkt 9)**

8. Forvalting av kommunens langsiktige finansielle aktiva

8.1 Formål

Forvaltinga av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre ei langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggjarane i Sula kommune eit godt tenestetilbod. Den blir styrt etter ein rullerande investeringshorisont på fem år, samtidig som ein har som mål å oppnå ei gjennomsnittleg årleg avkastning på 1,5 % over risikofri rente.

Langsiktige finansielle aktiva er aktiva som ikkje skal nyttast til drifts- eller investeringsformål i rekneskap og budsjettåret samt økonomiplanperioden. Beløp til langsiktig forvaltning vert fastsett i årsbudsjettet og eventuelt i samband med enkeltsaker.

8.2 Overordna investeringsrammer

8.2.1 Generelt

For å kunne oppfylle formålet for forvaltinga av langsiktige finansielle aktiva skal midlane til kvar tid forvaltast etter desse kriteria:

- Sikkerheit
- Risikospreiing
- Likviditet
- Avkastning

Risikovurderingar blir gjennomførte som omtalt i punkt 9.1.

8.2.2 Likviditetsmål

Investeringane skal skje i børsnoteerte verdipapir med rimeleg god omsetning og andre papir med tilsvarande god likviditet.

8.3 Produktspekter

Følgjande instrument kan takast inn i ein forvaltingsportefølje:

- Bankinnskot
- Sertifikat
- Pengemarknadsfond
- Obligasjonar
- Obligasjonsfond
- Ansvarlege lån, fondsobligasjonar og annan hybridkapital
- Kombinasjonsfond
- Aksjefond
- Aksjar
- Eigenkapitalbevis

8.4 Risikorammer

8.4.1 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at eit verdipapir ikkje lèt seg selje eller vanskeleg lèt seg selje utan store kostnader i ein gitt situasjon. Norske statsrentepapir er dei meste likvide papira i marknaden.

8.4.2 Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at ein som har skriva ut eit verdipapir, ikkje kan gjere opp for seg i samsvar med pliktene han har teke på seg.

8.4.3 Risikoklassar

Kredittrisiko skal klassifiserast i desse risikoklassane:

Risikoklasse 1	Norske obligasjonar/sertifikat utskrivne av stat eller føretak med statsgaranti innanfor OECD, samt norske statsobligasjonsfond.

Risikoklasse 2	Norske obligasjonar med fortrinnsrett, obligasjonar/sertifikat utskrivne av statsforetak, fylkeskommunar og kommunar, kraftverk med garanti frå kommune/fylkeskommune, bankar, forsikringsselskap og kredittforetak, innskot i bankar Pengemarknads- og obligasjonsfond blir normalt klassifiserte i denne risikoklassen, med unntak av fond som inneheld industrilån / ansvarlege lån. Dei sistnemnde blir klassifiserte under risikoklasse 3.
Risikoklasse 3	Norske obligasjonar/sertifikat utskrivne av industriforetak eller fond med tilsvarende risiko Obligasjonar, sertifikat og innskot som inngår i risikoklasse 2 og risikoklasse 3 (anten enkeltvis eller gjennom verdipapirfond), skal som eit minimum vere rata investment grade (eller banken skal ha ei investment grade-rating), dvs. BBB- eller betre, av eit velrenommert internasjonalt eller norsk ratingselskap/finanshus.
Risikoklasse 4	Ansvarleg lån, fondsobligasjonar og annan hybridkapital, kombinasjonsfond
Risikoklasse 5	Aksjefond og allokeringfond
Risikoklasse 6	Enkeltaksjar og eigenkapitalbevis

8.4.4 Plasseringsavgrensingar – risikoklasse

For å styre kredittrisiko skal desse avgrensingane gjelde for plasseringane:

Kredittrisiko	Total porteføljefordeling
Risikoklasse 1	0–100 % av samla forvaltingskapital
Risikoklasse 2	Norske obligasjonsfond maksimalt 100 %
Risikoklasse 3	Maksimalt 10 % av samla forvaltingskapital
Risikoklasse 4, 5 og 6	Maksimalt 45 % av samla forvaltingskapital

I den grad ein høgare risikoklasse ikkje er utnytta fullt ut, skal tilsvarende ”ledig” del kunne auke rammar for klassar med lågare risiko med dei avgrensingane som er gitt i punkt 8.6, Aktivafordeling.

Døme: Dersom det er plassert 5 % i risikoklasse 4 og 10 % i risikoklasse 5, kan plasseringane i risikoklasse 3 aukast til 35 %.

Forslag til endring:

Korrigerings av summerings feil, endring frå 35 % til 40 %.

8.4.5 Plasseringsavgrensingar – debitor

Sula kommune sine rammer for maksimal plassering per debitor blir rekna av den samla forvalta kapitalen til kommunen (ledig likviditet og andre midlar meinte for driftsformål og langsiktige finansielle aktiva).

Kredittrisiko	Maksimal plassering per debitor i prosent av samla forvalta kapital
Risikoklasse 1	Uavgrensa på norske obligasjonar
Risikoklasse 2	Statsføretak/obligasjonar med fortrinnsrett: 10 % Fylkeskommune/kommune og kraftselskap med offentlig garanti: 10 mill. Bank/finans: 20 mill. Rentefond: uavgrensa
Risikoklasse 3	Generelt: 5 %
Risikoklasse 4	Generelt: 2,5 % Verdipapirfond: 5 %
Risikoklasse 5	Det skal veljast aksjefond som omfattar ei rekkje selskap og bransjar, og som følgjer etablerte marknadsindeksar. Reine bransjefond blir berre tillatne med mindre partar (maks 10 %) når det bidreg til å diversifisere porteføljen.
Risikoklasse 6	Det kan setjast saman ein portefølje av minst 15 enkeltaksjar/eigenkapitalbevis der ingen enkeltaksje / ikkje noko eigenkapitalbevis kan utgjere meir enn 15 % av den samla porteføljen.

Å plassere meir enn 20 % av den totale forvaltingskapitalen i porteføljen i eitt enkelt aksjefond er ikkje tillate. Kommunen får ikkje eige meir enn 10 % av fondsdelane i eitt enkelt verdipapirfond. Kommunens eksponering (innskot og direkteeigde obligasjonar/sertifikat) i éin enkelt bank skal ikkje utgjere meir enn 2 % av forvaltingskapitalen til banken.

8.5 Valutarisiko

Plassering i utanlandske aksjar kan valutasikrast eller vere usikra. Likevel skal eksponering i kvar enkelt valuta ikkje overstige 10 % av langsiktige finansielle aktiva.

8.6 Aktivafordeling

Sula kommune skal normalt ha ei fordeling av langsiktige finansielle aktiva basert på ein nøytral posisjon og med minimums- og maksimumsrammer for taktisk aktivaallokering:

		Minimum	Nøytral	Maksimum
A	Innskot i bank	0 %	0 %	100 %
B	Plassering i obligasjonar, sertifikat, rentefond (risikoklasse 1, 2 og 3)	0 %	65 %	100 %
C	Investering i eigenkapitalorienterte produkt og instrument (risikoklasse 4, 5 og 6)	0 %	35 %	45 %
D	Fordeling norske og utanlandske aksjar:			
	norske aksjar	0 %	14 %	20 %
	utanlandske aksjar	0 %	21 %	35 %

	Sum aksjar	0 %	35 %	45 %

Innanfor rammene for norske aksjar kan ein alternativt kjøpe eigenkapitalbevis og fondsobligasjonar og investere i ansvarlege lån.

8.7 Avkastingsrisiko og benchmarks

Avkastingsrisiko er definert som risiko for verdiendring på egedelar som følgje av endringar i marknadsforhold – medrekna endring i aksjekursar og rentenivå og endring i volatiliteten i desse marknadene.

Ved sida av den absolutte risikoen (risikoen for å ikkje nå det oppsette avkastingsmålet) har kommunen ein relativ risiko som er risikoen for å ikkje oppnå avkastinga til ein samanlikningsportefølje (benchmarkportefølje).

Benchmark (referanseindeks) for langsiktige finansielle aktiva:

- Bank/likviditet   Oslo Børs Statsobligasjonsindeks 0,25 år (ST1X)
- Renteberande portefølje   Oslo Børs Statsobligasjonsindeks 3 år (ST4X)
- Aksjer   40 % Oslo Børs Fondsindeks (OSEFX)
- 60 % Morgan Stanley World Index (MSCI)

Ved benchmarksamanlikningar skal den faktiske porteføljen og avkastinga den gir, målast mot "normalporteføljen" og "avkastinga" der i den aktuelle perioden.

~~Renteporteføljen skal ha ei varigheit (durasjon) på mellom 0,5 og 5,0 år, avhengig av renteforventinga.~~

Nytt forslag:

Renteporteføljen skal ha ei rentefølsomhet (durasjon) på 0 – 4 år, avhengig av renteforventning.

Avkastingsrisikoen for aksjar blir styrt gjennom den maksimale ramma for denne risikoklassen. Det er samtidig gitt visse avgrensingar ved val av aksjefond, jf. punkt 8.4.5, Risikoklasse 5.

8.8 Etiske retningslinjer

Dei etiske retningslinjene som til ei kvar tid gjeld for Statens Pensjonsfond Utland, skal vere retningsgivande for Sula kommune si etiske handtering av kapitalforvaltninga.

Desse retningslinjene inneber mellom anna at selskap som produserer særleg inhumane våpen, skal utelukkast frå porteføljen. Vidare skal selskap utelukkast dersom det er openbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom investeringane sine medverkar til

- grove eller systematiske krenkingar av menneskerettar, som til dømes drap, tortur, fridomsrøving, tvangsarbeid og utnytting av barn.
- alvorleg krenking av individet sine rettar i krig eller konfliktsituasjonar, alvorleg miljøskade, grov korrupsjon og andre særleg grove brot på grunnleggjande etiske normer

Sula kommune vil sjå til at samarbeidande forvaltarar er informerte om både forvaltingsrammer og etiske retningslinjer i kommunens reglement for finansforvaltning. Det er

Sula kommune sitt mål at kapital ikkje blir plassert i selskap med ein uakseptabel etisk profil, og at det derfor blir valt forvaltarar som tek omsyn til dei etiske sidene når dei vel sine investeringar.

Dersom kommunen blir gjort merksam på at det hos ein forvaltar er plasseringar i selskap med ein uakseptabel etisk profil, skal det takast opp til diskusjon med forvaltaren med sikte på at dei nemnde plasseringane som forvaltaren har gjort, blir avslutta, eller at kommunen trekkjer seg ut av det aktuelle produktet hos forvaltaren.

8.9 Rapportering

Rådmannen skal i samband med tertialrapportering per 30. april og 31. august leggje fram rapportar for kommunestyret som viser statusen for forvaltinga av langsiktige finansielle aktiva. I tillegg skal rådmannen etter at året er omme, leggje fram ein rapport for kommunestyret som viser utviklinga gjennom året og statusen ved utgangen av året.

Rapporten skal ta utgangspunkt i tabellen i punkt 8.6 og som eit minimum angi følgjande:

- Fordeling på dei ulike aktivaklassane i kroner (marknadsverdiar) og i prosent av dei samla langsiktige finansielle aktiva (~~rapport nr. 3~~).
- Avkasting hittil i år samanlikna med referanseindeks per aktivaklasse og samla sett
- Kommentatarar frå rådmannen knytte til den faktiske aktivafordelinga, endringar i risikoeksponering, vesentlege marknadsendringar, og avkastinga i forhold til marknaden og målt mot avkastinga som kommunestyret har budsjettert med
- Beskrivinga og vurderinga til rådmannen av avvik mellom faktisk forvalting og risikorammene i finansreglementet

Forvaltarar skal kvart tertial levere ein tilleggssrapport som kvittering for at forskrifta er følgd (rapport nr. 4).

I tillegg skal plasseringa av dei langsiktige finansielle aktiva til kommunen ved kvar rapportering stresstestast med desse parametra:

- +2 % parallelt skift i rentekurva
- –10 % verdiendring på eigedom og hedgefond
- –20 % verdiendring på utanlandske aksjar
- –30 % verdiendring på norske aksjar

Samla verdifall på langsiktige finansielle aktiva skal oppgivast, og rådmannen skal kommentere kva evne kommunen har til å bere det potensielle tapet. Dersom vurderinga frå rådmannen er at det potensielle tapet er for stort i forhold til den risikoberande evna til kommunen, skal rådmannen leggje fram forslag til korleis reglementet og samansetjinga av den risikoberande porteføljen kan endrast.

9. Konstatering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

9.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og rammene for finansreglementet skal slikt avvik lukkast omgåande. Avviket slik det har framstått, og eventuell økonomisk konsekvens av avviket dersom det er større enn NOK 2 000 000, skal utan ugrunna opphald rapporterast til kommunestyret saman med forslag til rutineendringar som vil redusere risikoen for slikt avvik i framtida.

Dersom den konstaterte økonomiske konsekvensen av avviket er mindre enn NOK 2 000 000, kan slik rapportering vente til neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.

9.2 Risikovurderingar

Til kvar rapportering til kommunestyret skal desse risikovurderingane gjennomførast:

- a) Renterisikoen for plasseringar av ledig likviditet og andre midlar meinte for driftsformål og gjeldsportefølja sett i samanheng
  - Ei "netto" gjeldsvurdering som viser renterisikoen til kommunen angitt i NOK ved ein 1 % generell endring i rentekurva.
- ~~b) Den absolutte risikoen i forvaltinga av langsiktige finansielle aktiva~~
  - ~~▪ Berekne rullerande standardavvik over minst tolv månader til avkastinga i normalporteføljen (benchmark)~~
- ~~c) Den relative risikoen i forvaltinga av langsiktige finansielle aktiva~~
  - ~~▪ Berekne avkastinga i normalporteføljen (benchmark) opp mot faktisk avkasting over minst tolv månader~~

9.3 Kvalitetssikring

Finansforskrifta pålegg kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legg rammer for ei finansforvaltning som er i tråd med reglane i kommunelova og finansforskrifta. I tillegg skal uavhengig kompetanse sjå på rutinane for å vurdere og handtere finansiell risiko og rutinane for å avdekkje avvik frå finansreglementet.

Rådmannen blir pålagd ansvar for å sjå til at slike eksterne vurderingar blir innhenta.

Finansreglementet skal kvalitetssikrast kvar gong det blir endra, og før kommunestyret vedtek nytt finansreglement. I denne samanhengen skal det òg rapporterast til kommunestyret på utført kvalitetssikring av rutinar.

Vedlegg

Foreslått at den går ut,Rapport 1. Ledig likviditet og andre midlar meint for driftsformål.

	31.12.2009		30.04.2010		31.08.2010		31.12.2010	
	1000 NOK	%	1000 NOK	%	1000 NOK	%	1000 NOK	%

Innskot hjå hovudbank								
Partskapital i pengemarknadsfond								
Spesifisert								
?								
Innskot i andre bankar								
Direkte eige av verdipapir								
Samla kortsiktig likviditet		100 %		100 %		100 %		100 %
Avkastning hittil i år - hovudbank								
Avkastning hittil i år - anna likviditet								
Avkastning benchmark (ST1X)								
Stadfesting av at alle plasseringar er gjorde med ≤ 20 % BIS vekt								
Stadfesting på enkelteksponering ≤ 2 % av forvaltningskapital								
Stadfesting på fondseksponering ≤ 5 % av forvaltningskapital								
Stadfesting på verdipapir/rentefond ≤ 12 månaders løpetid								
Største tidsinnskot	NOK ? mill		NOK ? mill		NOK ? mill		NOK ? mill	
Største enkeltpapirplassering	NOK ? mill		NOK ? mill		NOK ? mill		NOK ? mill	

Foreslått at den går ut, Rapport 2. Gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar.

	31.12.2009			30.04.2010			31.08.201x			31.12.201x		
	Mill NOK	%	Dur.	Mill NOK	%	Dur.	Mill NOK	%	Dur.	Mill NOK	%	Dur.
Husbank vidareform.												
Andre husbanklån												

Lån med pt rente spesifisert på mnd.												
Lån med NIBOR- basert rente spesifisert på mnd.												
Lån med fast rente spesifisert												
KLP												
Rentebytteavtaler (spesifisert):												
Avtaler med mottekne renter												
Finansielle leasing												
Samla langsiktig gjeld	-	100		-	100			100			100	
Rentekostnad sidan 31.12.201x-1				?			?			?		
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X)				?			?			?		
Talet på enkeltlån												
Største enkeltlån	NOK ? mill			NOK ? mill			NOK ? mill			NOK ? mill		

Benchmark 3 måneders Nibor.

Rentekostnad hittil i år i tertialrapportane vil bli eit anslag. For årsrapporten blir det meir nøyaktig.

Foreslått at den går ut, Rapport nr. 3 Langsiktige finansielle aktiva

					Avkastning	Avkastning
	31.12.xx	%	xx.xx.xx	%	Hittil i år	%
Forvaltar						
Aksjar						
Obl/pengem						

Sum	-	-	-	-	-	
Forvaltar						
Aksjar						
Obl/pengem						
Sum	-	-	-	-	-	
Aksjar						
Obl/pengem						
SUM						
	-	-	-	-	-	
Benchmark						

Rapport nr. 4 Tilleggsrapport frå forvaltarar (vert fylt ut kvar tertial)

8.2.2 Likviditetsmål Investeringane skal skje i børsnoterte verdipapir med rimeleg god omsetning og andre papir med tilsvarende god likviditet	
8.3 Produktspekter Følgjande instrument kan takast inn i ein forvaltingsportefølje: Bankinnskot	

• Sertifikat • Pengemarknadsfond • Obligasjonar • Obligasjonsfond • Ansvarlege lån, fondsobligasjonar og annan hybridkapital • Kombinasjonsfond • Aksjefond • Aksjar • Eigenkapitalbevis											
8.4.4 Plasseringsavgrensingar – risikoklasse For å styre kredittrisiko skal desse avgrensingane gjelde for plasseringane: <table> <tr> <th>Kredittrisiko</th><th>Total porteføljefordeling</th></tr> <tr> <td>Risikoklasse 1</td><td>0–100 % av samla forvaltingskapital</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 2</td><td>Norske obligasjonsfond maksimalt 100 %</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 3</td><td>Maksimalt 10 % av samla forvaltingskapital</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 4, 5 og 6</td><td>Maksimalt 50 % av samla forvaltingskapital</td></tr> </table> I den grad ein høgare risikoklasse ikkje er utnytta fullt ut, skal tilsvarande "ledig" del kunne auke rammar for klassar med lågare risiko med dei avgrensingane som er gitt i punkt 8.6, Aktivafordeling. Døme: Dersom det er plassert 5 % i risikoklasse 4 og 10 % i risikoklasse 5, kan plasseringane i risikoklasse 3 aukast til 35 %.	Kredittrisiko	Total porteføljefordeling	Risikoklasse 1	0–100 % av samla forvaltingskapital	Risikoklasse 2	Norske obligasjonsfond maksimalt 100 %	Risikoklasse 3	Maksimalt 10 % av samla forvaltingskapital	Risikoklasse 4, 5 og 6	Maksimalt 50 % av samla forvaltingskapital	
Kredittrisiko	Total porteføljefordeling										
Risikoklasse 1	0–100 % av samla forvaltingskapital										
Risikoklasse 2	Norske obligasjonsfond maksimalt 100 %										
Risikoklasse 3	Maksimalt 10 % av samla forvaltingskapital										
Risikoklasse 4, 5 og 6	Maksimalt 50 % av samla forvaltingskapital										

8.4.5 Plasseringsavgrensingar – debitor Sula kommune sine rammer for maksimal plassering per debitor blir rekna av den samla forvalta kapitalen til kommunen (ledig likviditet og andre midlar meinte for driftsformål og langsiktige finansielle aktiva). <table> <tr> <th>Kredittrisiko</th><th>Maksimal plassering per debitor i prosent av samla forvalta ka</th></tr> <tr> <td>Risikoklasse 1</td><td>Uavgrensa på norske obligasjonar</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 2</td><td>Statsforetak/obligasjonar med fortrinnsrett: 10 % Fylkeskommune/kommune og kraftselskap med offentlig garanti: 10 mill. Bank/finans: 20 mill. Rentefond: uavgrensa</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 3</td><td>Generelt: 5 %</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 4</td><td>Generelt: 2,5 % Verdipapirfond: 5 %</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 5</td><td>Det skal veljast aksjefond som omfattar ei rekkje selskap og bransjar, og som følgjer etablerte marknadsindeksar. Reine bransjefond blir berre tillatne med mindre partar (maks 10 %) når det bidreg til å diversifisere porteføljen.</td></tr> <tr> <td>Risikoklasse 6</td><td>Det kan setjast saman ein portefølje av minst 15 enkeltaksjar/eigenkapitalbevis der ingen enkeltaksje / ikkje noko eigenkapitalbevis</td></tr> </table>	Kredittrisiko	Maksimal plassering per debitor i prosent av samla forvalta ka	Risikoklasse 1	Uavgrensa på norske obligasjonar	Risikoklasse 2	Statsforetak/obligasjonar med fortrinnsrett: 10 % Fylkeskommune/kommune og kraftselskap med offentlig garanti: 10 mill. Bank/finans: 20 mill. Rentefond: uavgrensa	Risikoklasse 3	Generelt: 5 %	Risikoklasse 4	Generelt: 2,5 % Verdipapirfond: 5 %	Risikoklasse 5	Det skal veljast aksjefond som omfattar ei rekkje selskap og bransjar, og som følgjer etablerte marknadsindeksar. Reine bransjefond blir berre tillatne med mindre partar (maks 10 %) når det bidreg til å diversifisere porteføljen.	Risikoklasse 6	Det kan setjast saman ein portefølje av minst 15 enkeltaksjar/eigenkapitalbevis der ingen enkeltaksje / ikkje noko eigenkapitalbevis	
Kredittrisiko	Maksimal plassering per debitor i prosent av samla forvalta ka														
Risikoklasse 1	Uavgrensa på norske obligasjonar														
Risikoklasse 2	Statsforetak/obligasjonar med fortrinnsrett: 10 % Fylkeskommune/kommune og kraftselskap med offentlig garanti: 10 mill. Bank/finans: 20 mill. Rentefond: uavgrensa														
Risikoklasse 3	Generelt: 5 %														
Risikoklasse 4	Generelt: 2,5 % Verdipapirfond: 5 %														
Risikoklasse 5	Det skal veljast aksjefond som omfattar ei rekkje selskap og bransjar, og som følgjer etablerte marknadsindeksar. Reine bransjefond blir berre tillatne med mindre partar (maks 10 %) når det bidreg til å diversifisere porteføljen.														
Risikoklasse 6	Det kan setjast saman ein portefølje av minst 15 enkeltaksjar/eigenkapitalbevis der ingen enkeltaksje / ikkje noko eigenkapitalbevis														

avhengig av renteforventinga. Avkastingsrisikoen for aksjar blir styrt gjennom den maksimale ramma for denne risikoklassen. Det er samtidig gitt visse avgrensingar ved val av aksjefond, jf. punkt 8.4.5, Risikoklasse 5.	
8.8 Etiske retningslinjer Dei etiske retningslinjene som til ei kvar tid gjeld for Statens Pensjonsfond Utland, skal vere retningsgivande for Sula kommune si etiske handtering av kapitalforvaltinga. Desse retningslinjene inneber mellom anna at selskap som produserer særleg inhumane våpen, skal utelukkast frå porteføljen. Vidare skal selskap utelukkast dersom det er openbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom investeringane sine medverkar til • grove eller systematiske krenkingar av menneskerettar, som til dømes drap, tortur, fridomsrøving, tvangsarbeid og utnytting av barn. • alvorleg krenking av individet sine rettार i krig eller konfliktsituasjonar, alvorleg miljøskade, grov korrupsjon og andre særleg grove brot på grunnleggjande etiske normer	
8.9 Rapportering Rapporten skal ta utgangspunkt i tabellen i punkt 8.6 og som eit minimum angi følgjande: • Fordeling på dei ulike aktivaklassane i kroner (marknadsverdiar) og i prosent av dei samla langsiktige finansielle aktiva • Avkasting hittil i år samanlikna med referanseindeks per aktivaklasse og samla sett • Kommentrarar frå rådmannen knytte til den faktiske aktivafordelinga, endringar i risikoeksponering, vesentlege marknadsendringar, og avkastinga i forhold til marknaden og målt mot avkastinga som kommunestyret har budsjettert med	
9.2 Risikovurderingar d) Den absolutte risikoen i forvaltinga av langsiktige finansielle aktiva ▪ Berekne rullerande standardavvik over minst tolv månader til avkastinga i normalporteføljen (benchmark) e) Den relative risikoen i forvaltinga av langsiktige finansielle aktiva ▪ Berekne avkastinga i normalporteføljen (benchmark) opp mot faktisk avkasting over minst tolv månader	

Sula kommune
Postboks 280
6039 Langevåg

Vår saksbehandler:
Kurt A. Løvoll

Vår dato:
19.09.2018
Deres dato:

Vår referanse:

Deres referanse:

Uavhengig uttalelse om reglement for finans- og gjeldsforvaltning i Sula kommune.

Kommunestyret er ansvarlig for at finans- og gjeldsforvaltningen er underlagt reglement fastsatt i henhold til *Lov om kommuner og fylkeskommuner § 52* og *Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning*, fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 9. juni 2009, med endringer gjeldende fra 1.januar 2017.

Vår oppgave jf § 5 i *Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning*, som uavhengig instans, har vært å vurdere Sula kommunes regler for finans- og gjeldsforvaltningen.

Vi har utført vårt arbeid i samsvar med SA 3000 - "*Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisjonskontroll av historisk finansiell informasjon*". Denne standarden krever at vi planlegger og gjennomfører kontrollhandlinger for å kunne gi en uttalelse med høy, men ikke absolutt sikkerhet for at det ikke foreligger vesentlige feil eller mangler ved Sula kommunes reglement for finans- og gjeldsforvaltningen.

Vår vurdering av reglementet (versjon mottatt 14.08.18) er basert på følgende kontrollhandlinger:

1. Med utgangspunkt i kommuneloven § 52 nr. 3, har vi kontrollert at lovens bestemmelser er innarbeidet i kommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltning, herunder at reglementet:
  - gjør det mulig for kommunen å oppnå en tilfredsstillende avkastning gjennom forvaltningen,
  - ikke tillater en forvaltning som medfører vesentlig finansiell risiko for kommunen, herunder bestemmelser for å begrense kommunens refinansieringsrisiko ved opptak av lån.
  - har bestemmelser om at forvaltningen må ta hensyn til at kommunen skal ha midler til å dekke sine forpliktelser ved forfall.
2. Med utgangspunkt i § 4 første ledd i *Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning*, har vi kontrollert at reglementets innhold tilfredsstiller forskriftens krav, herunder at det omfatter forvaltningen av:
  - ledig likviditet
  - langsiktige finansielle aktiva

- gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler.
3. Med utgangspunkt i § 4 annet ledd i *Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning*, har vi kontrollert at reglementet minst angir
- formålet med forvaltningen
  - hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva
  - rammer og begrensninger for forvaltningen av de ulike forvaltningstyper
  - tidspunkt for og innhold i statusrapporteringen
  - håndtering av avvik fra finansreglementet
4. Med utgangspunkt i § 3 i *Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning*, har vi kontrollert at forskriftens bestemmelser om rammer for finansforvaltningen er tilfredsstillende ivaretatt i reglementet.

Vi mener at våre kontrollhandlinger gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Etter vår vurdering tilfredsstiller det fremlagte reglement kommunelovens og forskriftens krav.

Kommentar

Uten at det endrer vår konklusjon over viser vi til at reglementet inneholder bestemmelser for å begrense kommunens refinansieringsrisiko ved opptak av lån. Nytt punkt i reglementet er blant annet at gjennomsnittlig kapitalbinding skal være over 2 år. Det er en diskusjon om hvor høyt dette tallet bør være. Hva som ligger i begrepet «gjennomsnittlig kapitalbinding» fremgår av reglementet:

- «Tallet viser kor lang tid det i gjennomsnitt tek for renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto hogare tal, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen»

Vårt råd er at rådmannen i sin saksutredning til kommunestyret gjør rede for de vurderinger som er gjort ifm valg av grense på 2 år.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet ovenfor og til kommunens informasjon, og skal ikke brukes til noe annet formål.

Med hilsen

Kurt A. Løvøll
konst. daglig leder

REVISOR
KURT A. LØVØLL

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Anne-Grethe Skjærseth	Arkiv:	K1 - 430, K2 - A00
Arkivsaksnr:	17/1197 18/15866		

Skuleeigarrapporten om Sulaskulen skuleåret 2017-18

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Fagutvalet for oppvekst	28.08.2018	031/18
Formannskapet	02.10.2018	088/18
Fagutvalet for oppvekst	25.09.2018	040/18
Kommunestyret	18.10.2018	071/18

Rådmannen si innstilling:

Kommunestyret tek Skuleeigarrapporten 2018 til orientering slik han ligg føre og med følgjande kommentar:

—
Fagutvalet gjennomfører Skuleeigaranalysen frå utdanningsdirektoratet og drøftar resultatet i sitt neste møte.

Tittel	Dok.ID
Skuleeigarrapporten 2018	359543
Nasjonale prøver, gutar og jenter, skuleåret 2017-18	359480
Strategi for kvalitetsutvikling i arbeidet med barn og unge 2017-2021	318210
System for kvalitet i Sulaskulen	179859

28.08.2018 Fagutvalet for oppvekst

Leiar foreslår at saka vert utsett til neste møte grunna at berre fire av sju var møtt.

Utsettingsframlegget vart samrøystes vedteke.

OP-031/18 Vedtak:

Sala vert utsett til neste møte.

25.09.2018 Fagutvalet for oppvekst

Kommunalsjefen presenterte hovudtrekka i rapporten, samt «svar på» vedtaket i Skuleeigaranalysen 2017 - og svara på spørsmål saman med rektorane.

Fagutvalet ynskte å knytte følgjande kommentarar til rapporten i tillegg til rådmannen si innstilling:

Fagutvalet for oppvekst ser at Sulaskulen, gjennom satsinga på undervisningsteknologi,

*styrkar muligheitene for at lærarane kan gi god tilpassa opplæring.
Høgre oppfordrar til å auke lærerforsterking og redusert bruk av assistentar i Sulaskulen.
I skuleigarrapporten bør det komme fram tall på fullført vgs.
Fagutvalet er opptekne av tala for mobbing, og ynskjer å få ei orientering om korleis det
vert arbeidd med dette sentralt og i skulane.*

Innstillinga fra rådmannen vart samrøystes vedteken med desse kommentarane.

OP-040/18 Vedtak:

Kommunestyret tek Skuleeigarrapporten 2018 til orientering slik han ligg føre og med følgjande kommentar:

Fagutvalet for oppvekst ser at Sulaskulen, gjennom satsinga på undervisningsteknologi, styrkar muligheitene for at lærarane kan gi god tilpassa opplæring

Fagutvalet oppfordrar til å auke lærerforsterking og redusert bruk av assistentar i Sulaskulen. I skuleigarrapporten bør det komme fram tall på fullført vgs.

Fagutvalet er opptekne av tala for mobbing, og ynskjer å få ei orientering om korleis det vert arbeidd med dette sentralt og i skulane.

Fagutvalet gjennomfører Skuleeigaranalysen frå utdanningsdirektoratet og drøftar resultatet i sitt neste møte.

02.10.2018 Formannskapet

Saka går vidare for behandling i kommunestyret.

F-088/18 Vedtak:

Ingen tilråding.

Bakgrunn for saka:

Kvar kommune skal i tråd med Opplæringslova §13-10 legge fram ein årleg rapport om tilstanden i grunnskulen til politisk handsaming. Rapporten skal gjere greie for mellom anna oppfølging av skuleeigaransvar, læringsutbytte og læringsmiljø i skulen i eit gitt år. I Sula har denne rapporten fått namnet *Skuleeigarrapporten*.

Saksopplysningar:

Vedlagt finn ein “Skuleeigarrapporten 18”, “Strategi for kvalitetsutvikling i arbeidet med barn og unge 2017-2021 og “System for Kvalitetsutviklingi Sulaskulen”.

Siste skuleår var som vanleg prega av stor aktivitet med både utfordringar og små og store gleder. Viktige politiske beslutningar vart teke om skulestruktur og utviklingsstrategiar. Skulane fekk rammer til å gå i gang med digitaliseringsprosjektet “Aktiv læring på nettbrett”. Skuleeigarrapporten som no vert lagt fram, har ambisjonar om å avspegle aktiviteten og omhandlar både rammer, læringsaktivitetar, læringsmiljø og læringsresultat i Sulaskulen i skuleåret 2017-18.

Å få til ein god ballanse mellom tal og forteljingar som gir eit årleg innblikk i hendingar i skulekvardagen og alt det flotte arbeidet som skjer her dagleg, er altså eit mål i seg sjølv. Rapporten peikar og på nokre av utfordringane ein er opptekne av. Denne rapporten er såleis

meint å vere eit «vindaug inn» til skulekvardagen og ein invitasjon til samtalar om Sulaskulen.

Korleis bur Sulaskulen seg på fagfornyinga i grunnskulen og korleis bur grunnutdanninga i Sula elevane til vidare skulegang?

Gjennom programmet «Den gode skuleeigar» som mellom anna ordførar, utvalsleiar og administrasjonen har engasjert seg i, og som Sula kommune deltok i med to puljer, var det sett stort fokus på korleis *skuleeigar* kan og bør påverke og underbygge kvalitetsarbeidet i skulen. Dialogen er løfta fram som eit verkemiddel. I samband med framlegginga av Skuleigarrapporten kjem skuleleiarane til orde, både med vurdering av eige resultat, aktuelle tiltak og ynskje til politisk nivå mm. Politisk nivå får høve til å gi melding attende, mellom anna gjennom sine vedtak.

Med dette vonar rådmannen at rapporten stimulerer til dialog mellom politisk nivå og profesjonsnivået om ambisjonsnivå og sentrale tema som påverkar læringsutbyttet og trivselen til elevane i Sulaskulen.

I tillegg til den årlege handsaminga av Skuleigarrapporten, vert det gjennomført ein spørjeundersøking i fagutvalet for oppvekst og administrasjonen. Ein nyttar Skuleeigaranalysen, som er utarbeidd av Utdanningsdirektoratet. Det vert lagt opp til drøftingar basert på data frå denne i neste møte i fagutvalet. Til desse drøftingane vert minimum fagutvalet, ordførar, rektorane, kommunalsjef og rådmann invitert. I nokre kommunar har ein og valt å gjennomføre slike diskusjonar i Kommunestyret. Dette gir høve til ei årleg oppsummering mellom sentrale aktørar; alle dei som arbeider med å gjere møtestaden mellom eleven og læraren optimal, anten ein er profesjonsleiar eller politikarar. PPT-leiar, inspektørane og plangruppene på skulane vert trekt med som informantar i Skuleeigarundersøkinga.

Hausten 2017 gjorde fagutvalet for oppvekst følgjande vedtak, som eit resultat av undersøkinga og påfølgjande diskusjon (punkta refererer til spørjeskjemaet):

OP-035/17 Vedtak:

Oppvekstutvalet vedtek at følgjande tiltak - som er resultat av analyser og diskusjonar kring datagrunnlaget i Skuleeigarundersøkinga 2017 - skal gjennomførast i 2017-18:

- 6: Kommunen har utvikla ein kultur for systematisk kunnskaps- og erfaringsdeling mellom skular lokalt og regionalt
- 11: Kommunen har tilstrekkelig kompetanse og ressursar til å omsette styringsdokumenta for skulesektoren (nasjonale og lokale) i praksis
- 13: Kommunen har avsett tilstrekkelege ressursar slik at skulene kan oppfylle krava i opplæringslova
- 24: Kommunen har ein plan for kontinuerleg kompetanseutvikling av skulen sine leiarar og tilsette

Evaluering av kva som er oppnådd på fokusområda frå inneverande år, vil vere ein naturleg del av diskusjonen når data frå den nye skuleeigaranalysen vert lagt fram i løpet av hausten og vedtaket over er “kvittert ut” der det er naturleg i samanhengen og så langt det er råd, i denne rapporten.

Vurdering:

Skuleigarrapporten om tilstanden i Sulaskulen gir eit omfattande bilete av rammetilhøva,

læringsmiljø og læringsutbytte i skulane våre i 2017-18. Den gir eit innblikk i korleis vi førebur oss på endringane som er på gang, og bør såleis gje eit godt grunnlag for diskusjonar om kor vidt tilstanden i Sulaskulen er i takt med kommunestyret sin ambisjonar.

Skuleeigarrapporten 2018

Om tilstanden i Sulaskulen skuleåret 2017-2018

Innhald

.....	0
Forord.....	3
Nøkkeltal og ressursar.....	3
Skulestruktur	3
Netto driftsutgifter til grunnskule av totale netto driftsutgifter i kommunen.....	4
Undervisningspersonell	4
Vurdering og vegen vidare	5
Kompetente tilsette i møte med eleven sin rett til å lære.....	5
Kva vert det satsa på i felleskap?	6
Forteljingar frå arbeidet med kvalitetsutvikling i Sulaskulen	9
Vidareutdanning.....	9
Vurdering.....	9
Konklusjon og vegen vidare.....	13
Arbeidet med å skape gode læringsmiljø for elevane.....	13
Trivsel, tryggleik og motiverande læringsarbeid	13
Læringsarbeid, trivsel og tryggleik.....	13
Skuleleiinga om arbeidet med trivsel på respektive skular.....	17
Vurdering.....	23
Konklusjon og vidare arbeid	24
Forteljing frå arbeidet med kvalitetsutvikling i Sulaskulen	26
Arbeidet med å sikre kvar elev likeverdig læringsutbytte i Sulaskulen.....	28
Forteljing frå arbeidet med likeverdig læring i Sulaskulen	29
Forteljingar frå arbeidet med kvalitetsutvikling i Sulaskulen, tiltak med systemisk perspektiv.....	30
Konklusjon og arbeid vidare	31
Læringsutbytte	32
Rektor sin analyse, vurdering og eventuelle tiltak basert på resultatet til «eigen» skule	33
Konklusjon og arbeid vidare	37

Vidare arbeid med kvalitetsforbetring - utfordringar i året som kjem	37
Andre tema.....	37
Lokalt mål for gjennomføring av 13 års grunnutdanning.....	37
Vurdering.....	38
Styringsdialog	38
Som vanleg avrundar vi Skuleeigarrapporten med ei melding frå rektorane til politisk nivå, våren 2018	38
Vedlegg.....	40

Forord

Skuleeigarrapporten er ein årleg tilstandsrapport som skal gi alle lokale aktørar eit innblikk i, og grunnlag for dialog om, korleis det står til med kvaliteten på opplæringa i Sulaskulen, også sett i lys av samfunnsutviklinga elles.

Det pågår no omfattande fornying av innhaldet i grunnutdanninga slik at den betre kan ruste born og unge til «arbeid som ikkje finst enno, og problem og utfordringar som enno ikkje har oppstått». Både omstillings- og samhandlingsevne, globalt perspektiv og mestring i møter med kunstig intelligens og teknologi vert ein del av kvardagen i ein framtidsretta skule. Heile systemet kring spesialundervisning er sett under lupa og oppe til vurdering. Nyare kunnskap utfordrar skulen til i større grad å møte kvart born som dei er, i inkluderande fellesskap. Dette kan berre skje gjennom eit mangfold av tilnærmingar til dannelsings- og utdanningsmandatet i oppvekstsektoren. Vurderingane i denne rapporten må sjåast i lys av dette paradigmeskiftet. I tillegg vert tiltaka som vart vedteke i samband med Skuleeigaranalysen 2017 forsøkt kvittert ut, der det er naturleg :

OP-035/17 Vedtak:

Oppvekstutvalet vedtek at følgjande tiltak - som er resultat av analyser og diskusjonar kring datagrunnlaget i Skuleeigarundersøkinga 2017 - skal gjennomførast i 2017-18:

6: Kommunen har utvikla ein kultur for systematisk kunnskaps- og erfaringsdeling mellom skular lokalt og regionalt

11: Kommunen har tilstrekkelig kompetanse og ressursar til å omsette styringsdokumenta for skulesektoren (nasjonale og lokale) i praksis

13: Kommunen har avsett tilstrekkelege ressursar slik at skulene kan oppfylle krava i opplæringslova

24: Kommunen har ein plan for kontinuerleg kompetanseutvikling av skulen sine leiarar og tilsette

Produksjonsprosessen bak, og innhaldet i, denne rapporten er dei siste åra justert i tråd med prinsippa i prosjektet *Den gode skuleeigar*, som Sula kommune i si tid deltok på i to rundar, med representantar både for skule- og PPT-leiar og skuleeigar. Det er lagt vekt på å utfylle teljing med forteljing - og skuleleiarane sine analyser og refleksjonar rundt eige resultat, er gitt ein vesentleg plass. (For å lette lesinga har kvar skule fått gjennomgåande fargebakgrunn i rapporten). Omgrepet *Sulaskulen* tydeleggjer kravet om god kvalitet for alle elevane, uavhengig av skulekrins, skule og klasserom.

Nøkkeltal og ressursar

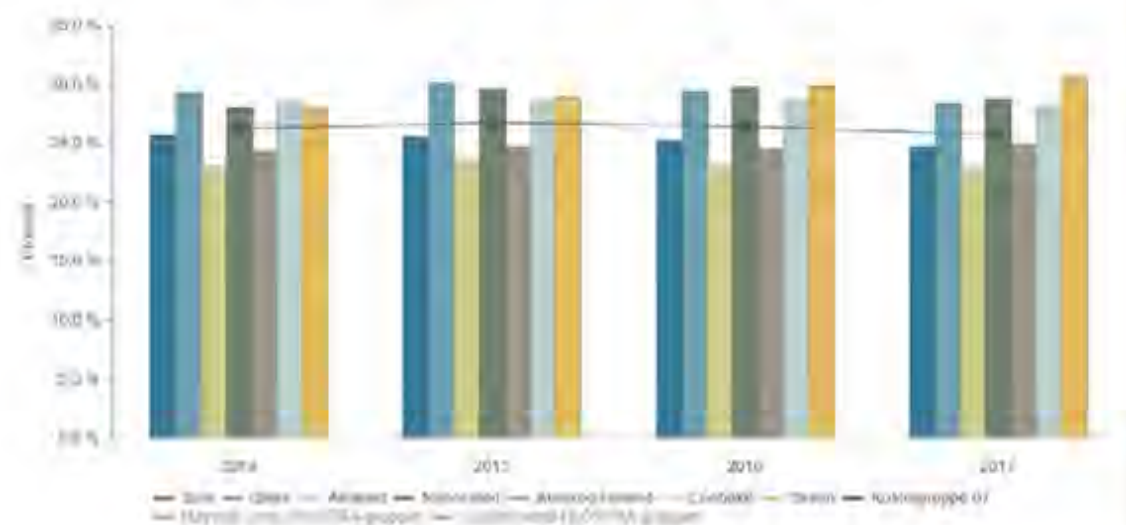
Skulestruktur

I Sula kommune var det skuleåret 2017-18 fire barneskular og ein ungdomsskule med tilsaman 1261 elevar og vel 100 årsverk undervisningspersonale. Det er stor variasjon i klassestorleik, frå 7 til 31 elevar. Skulestruktur vart først tematisert i Skulebruksplanen 2014-17, og 14.juni 2018 fatta kommunestyret samrøystes vedtak om å byggje ein ny, felles skule på Rørstadmarka (K-vedtak 47/18). Det var allereie tilsett felles rektor for skulane på Måseide og Fiskastrand i samråd med Formannskapet. Rektor skal sikre gode prosessar og etablere samhandling i personala fram mot innflyttinga. Ny skulestruktur inneber avvikling av einparalellarskulane i Sula og opnar dermed for større fleksibilitet i organisering av tilsette og elevar, både i skule og SFO. I tillegg til kvalitetsgevinten, vil investeringane bidra til å halde driftskostnadane i skulesektoren nede, også ved vekst.

Økonomiske rammer i Sulaskulen – geografisk og historisk

Indikator og nøkkeltall	Sula kommune skoleeier	Kommunegruppe 07	Møre og Romsdal fylke	Nasjonale
Driftsutgifter per elev	96 871	106 892	113 690	112 208
Lønnsutgifter per elev	75 752	85 956	91 188	88 779
Prosentandel lønnsutgifter av totale utgifter	78,7	83,3	83,3	81,9
Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev	666	897	1 081	1 072

Netto driftsutgifter til grunnskule av totale netto driftsutgifter i kommunen

	2014	2015	2016	2017
Sula	25,6 %	25,5 %	25,2 %	24,7 %
Giske	29,3 %	30,1 %	29,4 %	28,4 %
Ålesund	23,2 %	23,6 %	23,0 %	22,9 %
Nannestad	28,0 %	29,6 %	29,7 %	28,7 %
Aurskog-Holand	24,4 %	24,7 %	24,5 %	24,8 %
Enebakk	28,5 %	28,5 %	28,7 %	28,2 %
Skaun	28,0 %	29,0 %	29,9 %	30,7 %
Kommunegruppe 07	26,2 %	26,7 %	26,4 %	25,7 %

Undervisningspersonell

Indikator og nøkkeltall	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Antall elever per årsverk til undervisning	13,5	12,9	13,1	14,1	13,9
Antall assistentårsverk i undervisningen	16	17	17	20	21
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	16,2	16,3	16,3	20,1	20,4
Lærertetthet 1.-7. trinn	13,8	13,6	14,1	14,5	14,0
Lærertetthet 8.-10. trinn	16,7	15,4	14,8	17,3	16,4
Lærertetthet i ordinær undervisning	17,5	17,2	16,3	18,0	17,7

Tabellane over syner nøkkeltal for ressursinnsatsen i Sulaskulen. To av tabellane over samanliknar Sula med Kommunegruppe 7, Møre og Romsdal og nasjonalt (kjelde: Skoleporten, juni 2018). Det har vore ei negativ utvikling over tid og auken i assistentårsverk speglar frangsteget skulane er i når det gjeld gapet mellom behova i elevflokkene, og lønsressursar. Tabell i midten syner en nedadgåande trend; Sula kommune brukar mindre og mindre av samla netto driftsutgifter i kommunen på grunnskule. Kun Ålesund brukar mindre til skule av totalbudsjettet sitt enn Sula (kjelde: Framsikt Analyse). Tallet på elevar i grunnskulen aukar jamnt og trutt, Sulaskulen er «leilande» i tal på elevar per lærerårsverk og ufaglært personale.

Vurdering og vegen vidare

Kompetente lærarar med innsikt i dei utfordringane barn kan ha, er den viktigaste ressursen i skulen. Det er godt dokumentert at særleg gutar tener på mindre grupper dei første skuleåra, gitt at læraren er kvalifisert. Like eins er det dokumentert samanheng mellom høg andel av ufaglærte i arbeidet med elevar med særskilte behov og ein generelt låg effekt av spesialundervisninga. Rektorane i Sula ynskjer å følgje opp denne kunnskapen så langt det går, men elevtalsveksten er gamalt nytt og presset har auka over mange år, i takt med veksten i klassetal. Vona er at vi gjennom den effektiviseringa endra skulestruktur inneber, kan få til fleire tiltak og betre kvalitet for same ramme. Heldigvis er noko av skeivheita retta opp dei siste par åra, noko som tyder på at vedtaket i fagutvalet for oppvekst i skuleeigaranalysen («Kommunen har avsett tilstrekkelege ressursar slik at skulene kan oppfylle krava i opplæringslova», pkt 13) har forplikta; dei skulane som har fått mange nye klassar, har fått midlar til nye lærarstillingar. Men i skuleåret 2017-18 var vi framleis på lista over kommunane som brukar minst på skuledrift. Både lærarar i Sulaskulen og hjelpeinstansane i TBU, står dagleg i situasjonar der dei har kunnskapen om kva som skal til, men manglar ressursane. I lengda vert det ein dyr metodikk. Når omfanget av behov for spesialundervisning er stort, er det ikkje uvanleg i Norge å løyse dette ved å nytte assistenttimar i arbeidet med dei borna som har særskilte behov, sidan ein får to timar til eleven for det ein pedagogtime kostar. Årsak-verknadsamanhengar er kompliserte, men både kompetent klasseromsleiing, tilstrekkeleg blick for og kapasitet til å følgje opp borna når dei treng det, verkar inn på korleis skulen klarer å inkludere og hjelpe borna innan ramma av den ordinære undervisninga, og utan at det oppstår behov for spesialundervisning. Når spesialundervisning må til, er kompetansen som vert sett inn, avgjerande for om ho virkar. Lesesentret ved Universitetet i Stavanger forskar på effekten av fleire lærarar i klasserommet i lese- og skriveopplæringa (Two teachers). Rektorane i Sula meiner at dei kunne unngått mykje av spesialundervisninga med to-lærarsystem.

Våren 2018 bestemte vi oss difor for å rette blikket mot Dovre, der dei har lukkast med ein slik snuoperasjon ved å innføre to-lærarsystem, for å sjå om vi har noko å hente.

Kompetente tilsette i møte med eleven sin rett til å lære

Det er søkt om og mottoke vel 3 mill i eksterne midlar til kompetanseheving og utviklingsarbeid for å styrke profesjonsarbeidet i oppvekstsektoren i Sula kommune siste året. Eit viktig grunnlag vert lagt i barnehagen. I 2017-18 vart prosjektet «To fram» initiert i Sula, og utvikla i samarbeid med Giske. Det er venta å bidra til ein god start på læringsreisa og til å sjå dei utviklingsstega barna skal gjennom i eit langsiktig perspektiv. Fokuset er samskaping av neste praksis, med utgangspunkt i ny Rammeplan.

Midlane vert nytta til å auke kunnskapen om kva som virkar inn på læringsutbyttet (uavhengig av bakgrunn), altså å betre det såkalla «skulebidraget». Ein lærer av andre sine gode grep og let seg inspirere av både ekspertar på ulike områder og av kollegaer. Å øve på nye ferdigheiter, å tileigne seg sjølve lærarhandverket,

«Kompetente lærarar med innsikt i dei utfordringane barn kan ha, er den viktigaste ressursen i skulen. Det er godt dokumentert at særleg gutar tener på mindre grupper dei første skuleåra, gitt at læraren er kvalifisert. Like eins er det dokumentert samanheng mellom høg andel av ufaglærte i arbeidet med elevar med særskilte behov og ein generelt låg effekt av spesialundervisninga. Rektorane i Sula ynskjer å følgje opp denne kunnskapen så langt det går, men elevtalsveksten er gamalt nytt og presset har auka over mange år, i takt med veksten i klassetal. Vona er at vi gjennom den effektiviseringa endra skulestruktur inneber, kan få til fleire tiltak og betre kvalitet for same ramme. Heldigvis er noko av skeivheita retta opp dei siste par åra, noko som tyder på at vedtaket i fagutvalet for oppvekst i skuleeigaranalysen («Kommunen har avsett tilstrekkelege ressursar slik at skulene kan oppfylle krava i opplæringslova», pkt 13) har forplikta; dei skulane som har fått mange nye klassar, har fått midlar til nye lærarstillingar. Men i skuleåret 2017-18 var vi framleis på lista over kommunane som brukar minst på skuledrift. Både lærarar i Sulaskulen og hjelpeinstansane i TBU, står dagleg i situasjonar der dei har kunnskapen om kva som skal til, men manglar ressursane. I lengda vert det ein dyr metodikk. Når omfanget av behov for spesialundervisning er stort, er det ikkje uvanleg i Norge å løyse dette ved å nytte assistenttimar i arbeidet med dei borna som har særskilte behov, sidan ein får to timar til eleven for det ein pedagogtime kostar. Årsak-verknadsamanhengar er kompliserte, men både kompetent klasseromsleiing, tilstrekkeleg blick for og kapasitet til å følgje opp borna når dei treng det, verkar inn på korleis skulen klarer å inkludere og hjelpe borna innan ramma av den ordinære undervisninga, og utan at det oppstår behov for spesialundervisning. Når spesialundervisning må til, er kompetansen som vert sett inn, avgjerande for om ho virkar. Lesesentret ved Universitetet i Stavanger forskar på effekten av fleire lærarar i klasserommet i lese- og skriveopplæringa (Two teachers). Rektorane i Sula meiner at dei kunne unngått mykje av spesialundervisninga med to-lærarsystem.»

2018

skjer imidlertid i møtet med elevane og foresette. Skulane er ulike, og skal så vere, men når ein saman vender blikket mot korleis ein i eige kollegium kan samhandle for å betre klasseromspraksis i tråd med kunnskapen, styrkast kompetanse og motivasjon, og dermed undervisningskvaliteten. Samstundes endrar utfordringsbileter seg. Dei teknologiske moglegheitene endrar skulefag og yrkesliv radikalt og det har synt seg krevjande å ivareta mandatet om digital duglik som ein femte basisdugleik. Difor er t.d. kompetanseheving på dette området så avgjerande, noko ein har lagt stor vekt på i utforminga av digitaliseringsprosjektet Aktiv læring på nettbrett i Sulaskulen. Skulen skal dessutan forhalde seg til og vere ein del av løysinga på svært komplekse og samansette vanskar som dei tilsette i skulen ikkje kan lukkast med utan rettleiing og bistand frå ulike ekspertar, som pedagogisk- psykologisk teneste (PPT), skulehelsetenesta, psykolog og barne- og ungdomspsykiatriske (BUP) og/eller barnevern. Når denne kompetansen får komme tidleg til i ei sak, er mykje spart! Når t.d. eit lærarteam under rettleiing av PPT, betrar det universelle arbeidet i klassen, slik at Per eller Kari, som var på veg til å falle utanfor, ikkje gjer det, så er det ei gullmedalje verd! (Sjå eigen forteljing om kvardagssamarbeidet mellom skulen og TBU).

Vedtaket i Skuleeigaranalysen 2017 «Kommunen har utvikla ein kultur for systematisk kunnskaps- og erfaringsdeling mellom skular lokalt og regionalt», er viktig, og vi får det til gjennom regionalt samarbeid og samarbeid på tvers av skulane i ulike prosjekt, samt i einingsleiargruppa. I samband med førebuinga til nytt innhald i skulen, vert det behov for enda sterkare samarbeid mellom skulane i kommunen.

Kva vert det satsa på i felleskap?

To av vedtaka i Skuleeigaranalysen 2017 går på kompetanse og kompetanseutvikling: «Kommunen har tilstrekkelig kompetanse og ressursar til å omsette styringsdokumenta for skulesektoren (nasjonale og lokale) i praksis» og «Kommunen har ein plan for kontinuerleg kompetanseutvikling av skulen sine leiarar og tilsette»

«Strategi for kvalitetsutvikling i arbeidet med barn og unge, Kultur og oppvekstsektoren 2017-2021» (K-vedtak 63/17), syner saman med leiarplattformen, retning og rammer for arbeidet i Kultur og oppvekstsektoren i kommande fireårsperiode. Strategien byggjer vidare på opplevd, dels dokumentert, status etter førre planperiode. Den viser at vi heng med på det som skjer på oppvekstfronten, nasjonalt og internasjonalt.

Profesjonsutvikling Skuleeigar har ansvar for at kvart born skal lukkast med si læring og meistring, eit ansvar som er delegert til rektor og lærarar på kvar skule. I skuleåret 2014-15 starta vi arbeidet med systematisk leiarutvikling i oppvekstsektoren. Fokuset er den elevsentrerte leiarskapen. «Felles plattform for pedagogisk leiarskap i oppvekst (2015)» legg lista høgt: I tillegg til eit felles verdigrunnlag, inneheld den òg ein oversikt over kva leiargjerning som har størst effekt på læringa til barnet. Den signifikant sterkaste er «Å leie lærarane si læring og utvikling». Vi har tolka omgrepet «lærar» vidt, til å gjelde alle tilsette, sidan ein felles forståing av vaksenrolla og kollektiv praksis i arbeidet med borna, er avgjerande. Ein forpliktande modell for korleis einingsleiarane i Kultur og oppvekst sikrar at dei tilsette a) involverer seg i utvikling av ny praksis, og at alle b) meistrar det som er forventa av dei, og har rammer for å c) gjennomføre, var difor viktig å ha fokus på i 2017-18. Prosess og resultat i arbeidet med den gjeldande leiarplattforma er inspirert av den leiarskapen vi observerte og fekk formidla under studieopphaldet i Aukland i februar 2015.

Aktuelt tema i skuleåret har vore strategisk leiing for å sikre alle borna trygge og stimulerande læringsmiljø. I åra som kjem skal skuleleiarane, innanfor ramma av skuleeigar sine forventningar, vidareutvikle trygge og stimulerande skulemiljø for alle – og leggje til rette for at borna utviklar naudsynte «20th century skills», dvs kompetanse for framtida. Digitaliseringsprosjektet Aktiv læring er eit steg på vegen mot fagformyng i Sulaskulen og inneber kompetansheving for lærarane og 1:1 nettbrett i klasseromma (2018-2019). I tillegg legg vi lokalt stor vekt på å etablere eit systematisk arbeid med å utvikle borna sitt nettvett. Det er dette endringsarbeidet skuleleiarane skal leie framover. For å lukkast, har skuleleiarane signalisert trøng for støtte i å leie endringsprosessane. Målet med leiarutviklingsprogrammet i dei kommande åra, er dermed å bistå skuleleiarane i å leie og gjennomføre utviklingsarbeid som fører til varig endring i læringsarbeidet i Sulaskulen. Leiarutviklingsprogrammet vil bestå av felles læringsøkter og individuell rettleiing

Eleven si læringsreise – en felles språk for læring

Eleven si læringsreise skjer i kvart møte med dei tilsette og medelevane. Det ligg eit stort ansvar på kvar leiar til å følgje opp den kommunale satsinga i eigen eining, med sine tilsette, slik at det som faktisk kjenneteiknar møta med kollegaer, elevar og føresette, samsvarar med den kunnskapen og dei verdiane vi har sagt vi vil skal prege lærarprofesjonen i Sulaskulen. I Auckland observerte vi korleis ein systematisk held fokus på kompetanse i å lære og å kommunisere om læring, kompetanse i å samhandle og delta - og kompetanse i å utforske og skape, heilt frå borna kjem i barnehagen og i alle fag. I den grad skuleleiarane lukkast med å omsette denne kunnskapen til «neste praksis» i eigen organisasjon, ser studieopphaldet «down under» ut til å ha budd Sulaskulen på det lokale arbeidet som ligg framfor oss, med felles referanse til element som vert vesentlege i dei nye læreplanane. Det viktigaste med slike metaforar er at det hjelper oss å sjå i samme retning. Det lærte vi og i NZ.

Læringsreise for dei utsette borna synes å vere styrka gjennom organiseringa av PPT, barnevern og helstasjon (TBU) i same sektor som barnehagar og skular. Etablering av nye samarbeidsmåtar mellom fagfelte, har og vore eit viktig grep. Samlokalisering ville styrka arbeidet med dei mest sårbare borna ytterlegare og auke tilgangen i profesjonssamarbeidet, men ein ser at dette har vore vanskeleg å prioritere politisk.

Å styrke felles forståing, langtdsplanlegging og profesjonssamarbeid over sektorgrensene bør få enda sterkare fokus framover.

Skulane vurderer etableringa slik:

«Vi har fått bedre kjennskap til kvarandre sine arbeidsområder, og ser at terskelen for å ta kontakt har blitt lågare. Vi bruker Samba aktivt, og opplever at vi oflare kan løyse saker på lågast muleg nivå gjennom tverrfagleg samarbeid». (Rektor ved Langevåg skule, Marit Tone Aasen)

«Ved å arbeide tett med tilsette i TBU har vi naturleg meir kjennskap til kvarandre sitt arbeid og kan lettare finne rett tiltak når vi står i utfordringar».

(Rektor Fiskarstrand og Maseide skular, Janne Lise D. Lundbo)

«Dersom ein skal komme med noko som kan bli enda betre så hadde det vore fint om TBU også var representert i MOT. Det hadde vore ypperleg med tanke på forebygging om ein frå PPT, ein frå barnevern og ein frå helsestasjon også var MOT informatorar i lag med våre lærarar her.»

(Rektor Sula ungdomsskule, Hildegunn Pedersen)

Nettvett

Skuleåret 2017-18, i samband med etablering av *Kommunalt ordensreglement for Sulaskulen*, vart innhaldet i reglementet presentert og drøfta med Ungdomsrådet. Ungdomsrådet ba kommunalsjefen om at arbeidet med nettvett / trygg ferdsel på nettet vart eit fast tema i skulen, ikkje berre som ein happening, men systematisk og gjennom i heile løpet. «Ein kan ikkje begynne å snakke om dette tidleg nok», var oppmodinga frå Ungdomsrådet. Dette innspelet stemmer godt med kunnskapene ein etter kvart har fått på dette området; «I barnas digitale liv er de alene og vandrer fritt omkring» sto å lese i ein kronikk på nrk Ytring (<https://www.nrk.no/ytring/digitale-barn-trenger-digitale-foreldre-1.13007819>, 26.6.2016). Digitale barn treng digitale voksne, var konklusjonen. Dette har skuleleiinga tatt konsekvensen av. Frå skuleåret 2018-19 vil alle klassetrinn i Sulaskulen møte, og få høve til å arbeide med dette temaet på ein alderstilpassa måte, i tråd med ein plan som rektorkollegiet vedtok før dei gikk i ferie.

Lese- og skrivefugleik

er ein basiskompetanse som er avgjerande for eleven si læring på alle felt. Som ein følge av auka kunnskap på feltet har skulane vinteren 2018 budd seg på å starte med «Aktiv læring på nettbrett», der både planlegging og gjennomføring av «den gode læringsøkt» og medviten bruk av handlingsrommet teknologien gir for språkbruk- og utvikling i alle fag, inngår i kompetansehevinga. Skuleåret 2018/19 startar det praktiske arbeidet for fullt i barneskulane. Hausten 2019 kjem opplæring og utprøving i ungdomsskulen. Endringsarbeidet er praksisnært og tek mål av seg til å styrke læraren sin profesjonsfaglege kompetanse og tryggleik (både didaktisk, pedagogisk og innan feltet språk og undervisningsteknologi).

Digital kompetanse; bruk av undervisningsteknologi og dannelsesarbeid
Digitaliseringsprosessane i offentlig sektor berører oppvekstsektoren generelt – og spesielt. På den eine sida er det same forventning til oppvekstsektoren som til resten av det offentlege Noreg, om å ta i bruk funksjonell digital kommunikasjon mellom tenestene og brukarane. For det andre er det ei eksplisitt uttrykt forventning at det er i skulen borna skal lære å bli digitale borgarar. [Rammeverk for lærerens profesjonsfaglige digitale kompetanse \(PFDK\)](#) skildrar kva dette handlar om i skulen (og barnehagen). Rammeverket presenterer *sju kompetanseområder* som læraren er forventa å beherske i arbeidet sitt (fig). Digital kompetanse er både i Rammeplan for barnehage og i Kunnskapsløftet omtala som ein av fem basiskompetansar, og barn og unge bruker digital teknologi kvar einaste dag i spel, kommunikasjon og læring. Men høgt forbruk betyr ikkje automatisk høg kompetanse. Det er ei rivande utvikling på området både når det gjeld utstyr, innhald og metodar. Resultata innanfor «digital læring» er oppsiktsekkjande. I perspektiv av barnet si *læringsreise* er det naudsynt at arbeidet med læring går frå å vere analogt til, i langt større grad, å bli digitalisert. Lærarane må verte kompetente og trygge leiarar i dette arbeidet. Borna i Sula må få høve til både å tileigne seg kompetanse i tråd med pkt 2.1, i

«[Rammeverk for grunnleggende ferdighetene](#)» og få erfaring med å skape ved hjelp av digitale verktøy i si eiga læring.

Nettvett er eit

anna stikkord for dannelsingsoppdraget i skulen, jf innleiinga. Det kan vere verdt å merke seg læringsmåla Sula ungdomsskule har definert på dette området.

Strategien for arbeidet i sektoren ligg i «Strategisk plan for digital kompetanse 2014-17» som vart vedteken i juni 2015. Vi ser at det kan vere trøng for å ha ein endå meir dynamisk plan på dette feltet i sektoren, då endringar og ny kunnskap kjem i høgt tempo. Det er eit føresetnad for å lukkast med digitalisering at alle skulane har ein stabil og tilstrekkeleg infrastruktur (jf K-sak om skuleløyisinga i

2013) og at skuleeigar sikrar tilstrekkelege rammer til utstyr og kompetanseheving i lærarstaben og i skuleleiargruppa – det vil truge gi fart på innovasjon i læringsarbeidet.

Slik arbeider vi med likeverdig læring i Sulaskulen Å ha lært klok bruk av internett er ein av mange faktorar som bidrar til demokrati og likeverd. For å sikre at alle elevane i Sula får ein likeverdig og tilpassa læringssituasjon, uavhengig av kva lærar dei møter, er eit gjennomarbeida system for å få felles kunnskap i skulane og tiltakstenestene om kven som gjer kva når ein oppdagar at born strevar, ferdigstilt i 2013-14. Det er utarbeida ein kvalitetsstandard som skildrar nøkkeldugleik i lærararbeidet.

Forteljingar frå arbeidet med kvalitetsutvikling i Sulaskulen:

Aktiv læring med nettbrett

Gjennom dei siste åra er det lagt ned eit stort arbeid med å lærebu ein solid kompetanseleift på bruk av undervisningsteknologi i Sulaskulen. Formålet er å styrke lærarane sin profesjonsfaglege digitale kompetanse slik at dei i større grad kan møte elevane der dei er og vere gode retttilerar i ein digitalisert kvardag. For å kunne gjennomføre prosjektet, har politikarane i Sula vedteke at nettbrett skal leasast. Opplæringa er i gang for småskuletrinnet, og innan hausten 2019 er lærarar og elevar på alle trinn i gang med «Aktiv læring på nettbrett».

«Lærarar som kjennor seg trygge på sine digitale ferdigheter og kompetanse, og ikkje minst har forståing for korleis teknologien påverkar og endrar verda, er kritiske suksessfaktorar i omstillingsarbeidet. I dag, vert det høyda, nyttar mange lærar pc og nettbrett til å arbeide som før. Å bygge opp ny innsikt og kompetanse er difor det viktigaste målet med prosjektet.

Vi har i planlegginga av dette prosjektet dermed vore på lei etter fagmiljø som er genuint opptekne av læring, fagmiljø som kan bidra til å skape mer aktiv og relevant, og betre tilpassa, opplærng – heil inn i klasseromma.

Læringsarena i framtidskulen må i større grad avspegle verda utanfor, slik den er i 2018 og framover, slik at elevane kan sjå samanhangen. Det fin falkne fagmiljø og verktøy som er aktuelle for bruk i undervisninga i skulane, her kan mellom anna fleire ulike typar berbare PC'er, Chromebook og nettbrett frå mange ulike leverandørar nemast.

«Kva meinutbytte ein får av undervisninga ved å arbeide digitalt avhenger ikkje berre av kva verktøy ein brukar og kva tekniske spesifikasjonar og moglegheiter dette har, men kanskje aller mest av korleis ein utviklar og nyttar digitale ferdigheter i undervisninga og korleis ein nyttar dei nye moglegheitene til endra verkeri og tilpassa undervisning som verktøyet opnar for.»

(Kjelde: Prosjektplanen)

Vidareutdanning

Rådmannen har i samanheng med nye kompetansekrav gjennomført ei kartlegging av situasjonen i lærarstaben i Sulaskulen og må prioritere økonomisk støtte til denne målgruppa i åra som kjem. Gjennom interkommunalt samarbeid (Sunnmøre regionsråd) arbeider ein for å få aktuell vidareutdanning lagt til regionen, dette sparer både tid og pengar. Atte lærarar søkte om å få ta slik vidareutdanning førre skuleår - og Sula kommune fekk etter søknad innvilga i alt kr 1,66 mill til vidareutdanning i 2017-18. Eigenandelen kom dermed på knapt 400 000. Det er ikkje budsjetttert ekstra med denne reformen og utgiftene legg eit hardt press på kompetansesmidlane i sektoren. Det har dermed blitt lite rom for å stimulere til vidareutdanning på andre fagområde, der arbeidsgjevar ser at vidareutdanning kan vere kvalitetsfremjande.

Vurdering

Skuleleiinga om arbeidet med kvalitet i Sulaskulen

Kva er du mest stolt over at de har fått til skuleåret 2017-18 ?

Langevåg skule

Leiinga er stolte over tilsette som ser heile mennesket, og er opptekne av korleis elevane har det. Dei prøver å finne ut kva som eventuelt står i vegen for læring, prøver å avdekke mobbing, og etablerer gode og tette

relasjonar til elevar som treng ein trygg vaksen . Vi har modige vaksne som i tillegg til ein krevjande jobb med å vere lærar, også er medmenneske. Dei vaksne stiller krav til elevane, for det skal dei gjere. Dei vil ha orden og disiplin i klasserommet, og dei arbeider for eit læringsmiljø der alle barn kan lære mest muleg

Lærarane er stolte av den nye leseopplæringa vår/stasjonsundervisninga. Dette gir oss høve til å følgje tett på det ein skilde barnet, og gi god tilpassa opplæring Dette er er motiverande for elevar og lærarar. Vi er stolte av samarbeidsprosjektet om musikkundervisninga på tredje trinn. Her jobbar lærarar på kulturskulen og Langevåg skule saman for å gi tredje-klassingane ei variert og spennande musikkundervisning. Vi er stolte over at vi har ein felles praksis på viktige område

Elevrådsrepresentantane er stolte over at vi har det trygt og godt på skulen
Vi har det fint saman i klassene våre, og får gjere mykje kjekke ting i lag

Fiskarstrand skule

Leinga – vi har hatt fin driv i arbeidet med Rørstadmarka skule. Det har vore utfordrande å skulle arbeide konkret inn mot dagens praksis, samstundes som vi skal utarbeide lik og ny praksis for to kollegier. Vi har brukt mykje tid, men forsøkt å flette inn pedagogisk utviklingsarbeid i arbeidet med utarbeiding av idear til læringsareal i den nye skulen.

Tilsette – å endeleg ha kome i mål med sertifiseringa som dysleksivenleg skule har vore bra. No ser vi fram til å bruke tid på å implementere systema og arbeide for å utvikle oss som dysleksivenleg skule.

Elevrådet - at vi no ser ut til å få pengar til å betre utearealet ved skulen. Sjølv om vi har lagt ned mykje godt arbeid i leikepatruljen, ser vi at det er naudsynt å få opp leikeapparat som kan sysselsetje elevane i friminutta.

Måseide skule

Vi har laga rom for samarbeid i dei to personala. Vi har brukt mykje tid på tilpassa opplæring, stimulerande og trygt skulemiljø og vi har reflektert rundt eigen praksis. Når vi har arbeidd med dette har det ønska resultatet vore at vi får ein lik praksis i den nye skulen. At vi har felles forståing for dei ulike begrepa og korleis vi skal kunne oppnå resultat.

I haust innførte vi IKT- kvarteret i utviklingstida vår. Det har vore utfordrande å greie å setje av tid til dette no på våren. Det må vi sikre oss igjen frå hausten. Det er Office 365 som har vore tema på mange av IKT-kvartera. I arbeidet med digitalt læringsarbeid i faga har vi hatt fokus på bruken av digitale verktøy i dei ulike faga, inn mot tilpassa opplæring/dysleksi og i stasjonsundervisning.

Elevane: Har fått vere med å bestemme på uteområdet og no er det bestilt skateelement til å setje ut i skulegarden. Dette er solide element som skal tole sunnmørsveret, slik at vi kan ha glede av dei i mange år.

Solevåg skule

Leinga er mest stolt av å ha klart å drive ein god skule dette året nærast upåverka av den store byggeaktiviteten som har skjedd. Dette med god hjelp av svært positive og samarbeidsvillige tilsette, flinke og tålmodige elevar og eit svært godt samarbeid med foreldra.

Dei tilsette er mest stolte av å ha klart og behalde eit gode skulemiljø og at det har vore så lite konflikter mellom elevane. Dette til tross for eit svært begrensa uteområde til leik på grunn av utbygginga som har pågått heile dette skuleåret. Dette har gått bra grunna eit godt samansveisa personale som samarbeider og pratar godt ilag. Gjennom heile dette året har Leikepatruljen fått nytta Solevågshallen til aktivitetar kvart langfri. Då har også elevar i storskulen hatt høve til å vere på biblioteket under tilsyn for å lese i bøker.

Elevrådet er mest stolt av arbeidet dei har lagt ned i planlegginga og produksjonen av ein film som syner korleis dei ønsker at skulen sitt nye ute-/leikeområdet skal bli.

Ungdomsskulen

Vi er mest stolt over å ha fått til at heile personalet er med på etterutdanning innan inkluderande skulemiljø. Det er viktig å ha eit felles utviklingsarbeid for alle vaksne på skulen og det er spesielt viktig å ha med assistentane i dette arbeidet. I tillegg er det særskild viktig at heile personalet har ei felles forståing av kapittel 9a i opplæringslova.

Elevrådet er representert med to representantar på styringsdialogen kvar vår. Det er svært viktig at elevane si stemme blir høyrd i eit slikt fora.

På kva måte opplever de at samarbeidet med fagområda i TBU styrkar arbeidet i skulen inn mot enkeltbarn/familiar?

Langevåg skule

Vi opplever at helsesøster og PPT er tett på oss i det daglege arbeidet med elevane på skulen. Gjennom Samba får vi belyst sakene ut frå fleire fagkompetansar, og høve til å løyse sakene på eit lågast muleg nivå. Vi har fleire møteplassar, noko som gjer at vi får stadig betre kjennskap til kvarandre, og terskel for å ta kontakt vert stadig lågare. Å ha helsesøster på skulen er eit stort gode i arbeidet med å førebygge, og hjelpe elevar med små og store problem.

Felles møtestader fører også til betre samordning/samarbeid mellom dei ulike einingane

Fiskarstrand skule

Vi har vore ganske aktive i bruken av SamBa dette året og vi har hatt tilsette ved TBU til å halde kurs for personalet. Ved å arbeide tett med tilsette i TBU har vi naturleg meir kjennskap til kvarandre sitt arbeid og kan lettare finne rett tiltak når vi står i utfordringar. Vi opplever også at terskelen for å ta kontakt er lavare når vi veit kven vi skal vende oss til og vi er litt meir kjent med personen i eininga.

SamBa er bra med tanke på å få ei breiare forståing av kvarandre sitt arbeid. Vi opplever dessverre at det for nokon ikkje er lavterskeltilbod nok, og at foreldre vegrar seg for å gå inn i eit slikt tilbod.

At PPT har sine kontaktdagar på skulen der både lærarar og leing kan diskutere, få observasjonar, stille spørsmål og få god rettleiing i saker ein ikkje føler seg fullt ut kompetent til å takle, er viktig for arbeidet med dei barna som står i ulike utfordringar. For ressursteamleiar er det også viktig å ha nær kjennskap til den i PPT som skal vere samarbeidspartnar.

Å ha helsesøster stasjonert på skulane ein dag i veka er uvurderleg. Det mange som ønskjer ein samtale med henne. Mitt ønske er at helsesøstra skal vere enda meir til stades i skulane for å vere nær elevane som treng ein samtalepartnar. Vi opplever at mange barn har behov for nokon å snakke med, utover det vi i skulen kan bidra med. Mange born står i utfordringar som dei treng hjelp til å takle. Det ser vi m.a. på søknadsmassen til skilsmissegruppa som vart starta i vår. Eit kjempeflott tiltak som vi har fått mange gode tilbakemeldingar på allereie.

Også for lærarane er det godt å ha helsesøstra nært på for å kunne diskutere nn-saker og for å hjelpe å følgje opp avtalar som er gjort på td. ansvarsgruppemøter. I samband med foreldrerettleiing og samtalar som ikkje går heilt til SamBa er helsesøster ein god samarsbeidspartnar for skulen.

Kva kan bli betre:

Vi treng framleis å arbeide med å senke terskelen for foreldre til å ville gå i td. SamBa. Vi opplever at nokre foreldre synes det er skremende når td. barnevern er ein del av dette samarbeidet, dette til tross for at vi framsnakkar dei ulike etatane og strategien i møtet. For nokon er ikkje SamBa lavterskel nok og spørsmålet er om vi då har kompetanse nok på skulane til å klare å møte foreldra på ein god nok måte. Korleis vi skal få dette til har eg tenkt mykje på, men ikkje kome fram til noko godt svar på det. Det er eit ønske at vi som

kommune, hadde større kompetanse på td. skulevegning og at PPT var enda meir ute på skulane for å observere, diskutere, rettleie og følgje opp inn mot lærarar som står i tøffe tak. For å få eit reelt syn på samspelet og relasjonar som påverkar læringsmiljøet til elevane, ønskjer eg at PPT er meir tilstades ute på skulane; for å vere i klassene, observere elevar og lærarar både med tanke på korleis vi organiserer for den einskilde og for heile grupper.

12

Måseide skule

Vi har meir kjennskap til kvarandre sitt arbeid og kan lettare finne rett tiltak når vi står i utfordringar. Vi har hatt samarbeid og fått bli kjent med dei ulike einingane meir enn før. Terskelen for å ta kontakt er lavere når vi veit kven vi skal henvende oss til og vi er litt meir kjent med personen i eininga.

SamBa er bra med tanke på å få innblikk i kvarandre sitt arbeid. Vi opplever dessverre at det for nokon ikkje er lavterskeltilbod nok, og det er nok barneverntenesta sitt nærver som er med på å gjere dette tilbodet vanskeleg å nyttiggjere seg av for nokon.

Det er supert å ha helsesøster på skulane og mange vil ha ein samtale med henne. Eg ønskjer at helsesøstra skal vere enda meir til stades i skulane for å vere nær elevane som treng ein samtalepartner. Vi opplever at mange barn har behov for nokon å snakke med, utover det vi i skulen kan bidreg med. Mange born står i utfordringar som dei treng hjelp til å takle, det ser vi m.a. på søknadsmassen til "skilsmissegruppa" som vart starta i vår. Eit kjempeflott tiltak som vi har fått mange gode tilbakemeldingar på allereie.

Også for lærarane er det godt å ha helsesøstra nært på for å kunne diskutere nn-saker og for å hjelpe å følgje opp avtalar som er gjort på eks.ansvarsgruppemøter. I samband med foreldreveileiing og samtalar som ikkje går heilt til SamBa er helsesøster ein god samarsbeidspartnar for skulen.

Kva kan bli betre?

Vi treng framleis å arbeide med å senke terskelen for foreldre til å ville gå i f.eks Samba. Vi opplever at det er skremmande når eks. barnevern er ein del av samarbeidet, dette til tross for at vi framsnakkar dei ulike etatane og strategien i møtet. For nokon er ikkje SamBa lavterskel nok og spørsmålet er om vi då har kompetanse nok på skulane til å greie å møte foreldra på ein god nok måte. Korleis vi skal få dette til har eg tenkt mykje på, men ikkje kome fram til noko resultat på det.

Vi opplever også at vi skulle ønske at vi som kommune hadde større kompetanse på eks. skulevegning og at PPT hadde hatt kapasitet til å vere meir ute på skulane for å observere, diskutere, rettleie og følgje opp inn mot lærarar som står i tøffe tak. Eg ønskjer at PPT er meir tilstades ute på skulane; for å vere i klassene og observere elevar og lærarar med tanke på korleis vi organiserer for den einskilde.

Solevåg skule

TBU- samarbeidet føler vi er svært godt. TBU er flink til å informere ut til skulane om utvikling av intern kompetanse innanfor elinga og om ulike tilbod om hjelp; slik som Samba, BAPP, ICDP og Psykologisk førstehjelp. Vi dreg og stor nytte av PPT sine faste kontaktmøte ved skulen. Det same gjeld ordninga med helsesøster 1,5 dag pr veke.

Dessverre er helsesøsterstillinga ved skulen delt mellom to personar. Dette føler vi er svært uheldig. Både pedagogar og elevar har dermed vanskeleg for å knytte/halde skikkeleg kontakt. Pedagogar føler og at behandlingstida hos PPT er for lang.

Ungdomsskulen

Det som fungerer bra er at vi har helsesøster 3 – 4 dagar pr veke. Kunne godt ha vore meir, men det at det er ei som er her fast og som vi alle kjenner er veldig bra. Det er også veldig positivt at ho i lag med inspektør har gjennomført opplæring i psykisk helse på 9.trinn.

Det er også bra med kontaktdagar til PPT, det gjer at vi kan få diskutert elevane vi er bekymra for på eit tittel- tidspunkt.

Samarbeid med barnevern er også bra i dei sakene det er naturleg med samarbeid.

Dersom ein skal komme med noko som kan bli enda betre så hadde det vore fint om TBU også var representert i MOT. Det hadde vore ypperleg med tanke på førebygging om ein frå PPT, ein frå barnevern og ein frå helsestasjon også var MOT-informatørar i lag med våre lærarar her.

Konklusjon og vegen vidare:

I eigenvurderinga til rektorane kjem det fram at fokuset på læring og kva utbytte eleven har av skulegangen sin i Sulaskulen er tydeleg i den kommunale satsinga. Læringsstrykket er til stades og ein er i gang med å involvere elevane i samtalar om kvaliteten i undervisninga. Gjennom skulebasert utviklingsarbeid sikrar rektorane på ulike måtar at dei kommunalt initierte satsingsområda vert innarbeidd og, saman med inspirasjon og ny kunnskap frå ulike fagmiljø, bidreg dette til å styrke lærararbeidet og dermed læringsutbyttet til elevane.

Samarbeidet med dei tre fagområda i TBU ser ut til å vere styrka gjennom omorganiseringa og utvikling av nye samarbeidsformer.

Ansvar for å følgje opp dei tilsette si læring og utvikling systematisk, tek tid. Rektorane peikar både her, og i Styringsdialogmøta i mars-april, på utfordringar og stort arbeidspress som gjer det vanskeleg å finne tid til systematiske å følgje opp lærarane og det som skjer i klasseromma, når nye arbeidsmåtar skal innarbeidast på skulen. Det er likevel lett å finne mange eksempel på gode resultat av innsatsen i Sulaskulen.

Arbeidet med å skape gode læringsmiljø for elevane

Trivsel, tryggleik og motiverande læringsarbeid

Retten til å lære og få tilpassa innhald og arbeidsmåtar etter føresetnaden, er slått fast i opplæringslova.

Retten til å trivast på skulen og til å få hjelp om ein ikkje finn seg til rette, vart styrka frå august 2017.

Skuleeigar fekk eit tydelegare ansvar for å sørge for gode og stimulerande læringsarenaer inne og ute, som innbyr til deltaking, aktivitet og samhandling og bidrar til at lærarane kan utføre *sitt* arbeid og alle som arbeider i, eller i tilknytning til skulen, fekk aktivitetsplikt; dei har eit klart ansvar for å gripe inn om ein ser at ein elev opplever å verte krenka eller mobba. Foreldra kan klage direkte til Fylkesmannen dersom dei meiner skulen ikkje oppfyller aktivitetsplikta slik at eleven får det godt på skulen. Fylkesmannen kan ilegge skulen bøter om dei gir foreldra rett. Det er viktig førebyggjande folkehelsearbeid som skjer i skulen når elevane tillegg til fagleg lærdom, får hjelp til å utvikle sosial dugleik som evne til samarbeid, sjølvkontroll, ansvar og empati for andre i tillegg til det reinte faglege. I grunnlaget for nye læreplanar (NOU 2015:8) vert kompetanse på å delta og samhandle foreslått som ein av fire kompetansar som skal tydeleggjerast i *alle fag*. Elevane har og krav på rettleiing, råd og støtte frå lærar og PPT i sitt læringsarbeid og frå skulehelsetenesta i spørsmål om fysisk og psykisk helse.

På skular der mangfaldet vert sett på som ein ressurs, og personalet kollektivt tek ansvar for at alle «høyrer til», lukkast ein best. Det er difor lagt vekt på å utvikle verdibaserte og kollektive kulturar i Sulaskulen.

Læringsarbeid, trivsel og tryggleik

(Resultat og vurderingar knytt til tal frå elevundersøkinga skuleåra 2013/14 - 2017/18)

Elevundersøkinga vert normalt gjennomført på 7. og 10.klassetrinn. I tabellane (under) finn ein ei framstilling for 7. og 10. kullet i Sula.

Dei første tabellane syner resultat for ulike indikatorar som påverkar læringsarbeidet. Sula vert samanlikna med kommunegruppe 07, fylket og landet.

Skala: 1-5. Høg verdi vil seie positivt resultat for alle indeksane

7.trinn

Indikator og nøkkeltall	Sula kommune skoleeier	Kommunegruppe Ø7	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Læringskultur	4,1	4,0	4,0	4,1
Elevdemokrati og medvirkning	3,7	3,8	3,7	3,8
Faglig utfordring	3,7	4,1	4,0	4,1
Kalles regler	4,0	4,2	4,1	4,1
Trivsel	4,2	4,3	4,3	4,3
Mestring	3,9	4,0	4,0	4,1
Støtte fra lærerne	3,9	3,4	4,4	4,4
Motivasjon	3,8	3,9	3,8	3,9
Vurdering for læring	3,8	3,9	3,8	3,9
Støtte hjemmefra	4,3	4,4	4,2	4,4

Sula kommune skoleeier, Grunnskole, Elevundersøkelser, Offentlig, 2017-2018, Trinn 7, Begge kjønn

Resultatet hausten 2017 syner at barneskulane i snitt ligg litt over på læringskultur, ellers likt eller under det vi samanliknar oss med på dei andre. Den enkelte skuleleiar kommenterer for sin skule litt nede i teksten.

10.trinn

Indikator og nøkkeltall	Sula kommune skoleeier	Kommunegruppe Ø7	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Læringskultur	4,1	3,8	3,7	3,8
Elevdemokrati og medvirkning	3,7	3,3	3,3	3,3
Faglig utfordring	4,3	4,3	4,2	4,2
Kalles regler	4,1	3,9	3,9	3,9
Trivsel	4,4	4,1	4,1	4,1
Mestring	4,1	3,9	3,9	3,9
Utdanning og yrkesveiledning	4,1	3,8	3,9	3,8
Støtte fra lærerne	4,3	4,0	4,0	4,0
Motivasjon	3,5	3,5	3,4	3,5
Vurdering for læring	3,5	3,3	3,2	3,3
Støtte hjemmefra	4,2	4,1	4,0	4,1

Sula kommune skoleeier, Grunnskole, Elevundersøkelser, Offentlig, 2017-2018, Trinn 10, Begge kjønn

Resultatet hausten 2017 syner at 10. kull på ungdomsskolen skårar høgare på alle parameter, ein del vi samanliknar oss med

Spørsmåla knytt til mobbing

I grafane under finn ein ei framstilling av 7. og 10. kullet i Sula siste fem år. NB! Spørsmåla om mobbing vart revidert i 2016, og resultat på spørsmål om mobbing frå 2013, 2014 og 2015 kan derfor ikkje utan vidare samanliknast med resultat frå skuleåret 2016 og framover.

(Dei nye spørsmåla finn ein i oversikten under. Før skuleåret 2016-17 heitte indikatorane «Mobbing i skolen» og «Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere».)

Når det gjeld mobbing, er låg verdi positivt, dvs lite mobbing.

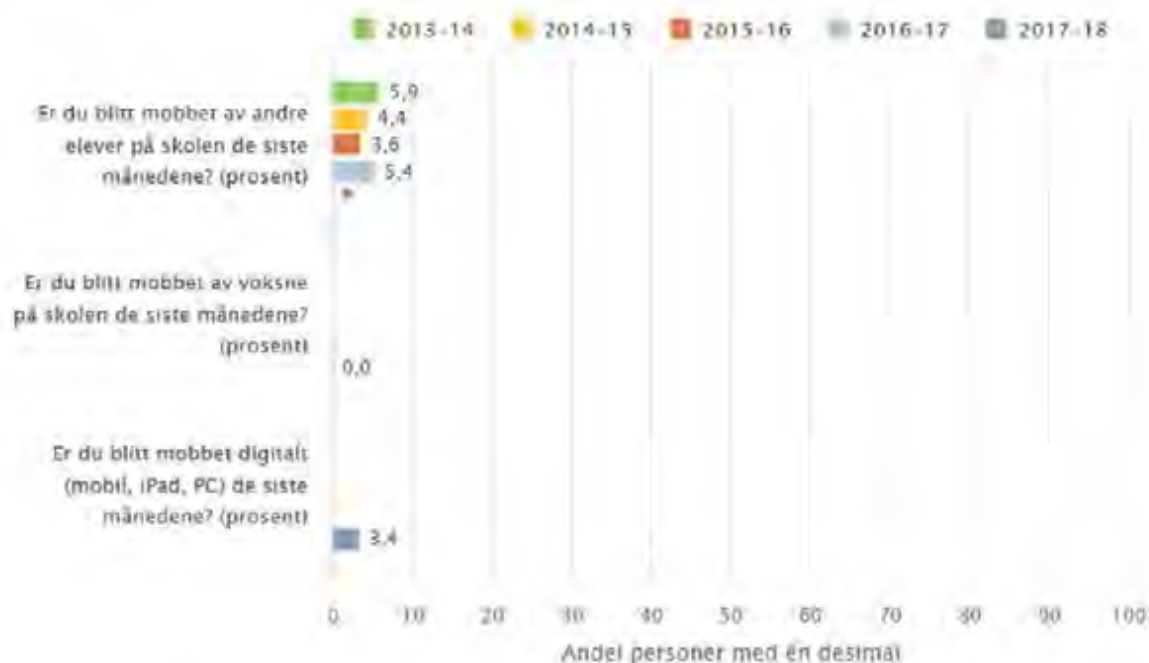
Barneskulane, samla:

Sula kommune skoleeier, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen (prosent), Offentlig, Trinn 7, Begge kjønn

10.trinn:

Sula kommune skoleeier, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen (prosent), Offentlig, Trinn 10, Begge kjønn

Det er skilnad mellom skulane, totalt er det større andel av 7.trinn enn av 10.trinn i 2017/18-kulla som oppgir å ha blitt mobba av andre elevar på skulen minst 2-3- gonger siste månaden.

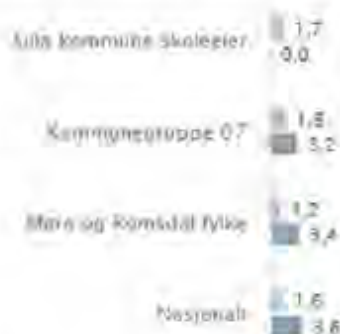
Samanliknar vi barne- og ungdomstrinn med tilsvarende i Møre og Romsdal, kommunegruppe 07 og landet, ser bilete (med dei nye indikatorane) slik ut:

■ Trinn 7 ■ Trinn 10

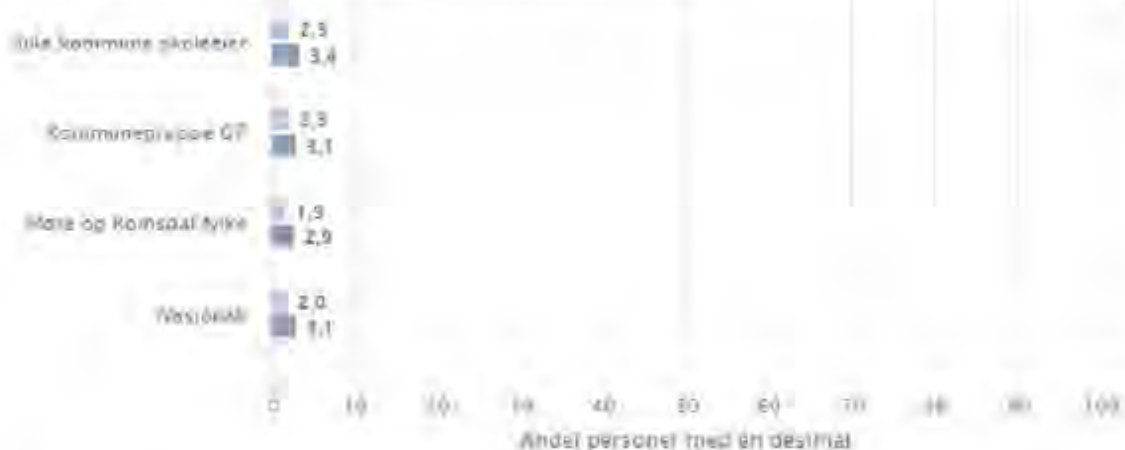
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene? (prosent)

Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene? (prosent)

Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene? (prosent)

Sula kommune skoleeier, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen (prosent), Offentlig, 2017-2018, Begge kjønn

På 7.trinn ligg vi over snitt for fylket, kommunegruppe 07 og landet. For ungdomstrinnet er andelen så låg, at den er unnateke offentlegheita. Dette er omvendt av andre vi samanliknar oss med. Unnataket er digital mobbing.

Tendensen ser annleis ut med dei spørsmåla som vert stilt no, enn med dei gamle spørsmåla (sjå innleiinga til

dette temaet). I tråd med kommunalt ordensreglement for Sulaskulen, skal Elevrådet ved kvar skule, frå og med inneverande skuleår, to gonger i året diskutere og arbeide med sitt eige skulemiljø, mellom anna skal dei kome med innspel til kva dei treng hjelp frå dei vaksne med, for at alle skal trivast på skulen (eigen sak frå den første evalueringa i elevråda om eige skulemiljø anna stad i rapporten).

Bak tala ligg det spredning mellom skulane (sjå meir detaljerte data og evalueringa frå kvar rektor under).

Lovverket er endra frå 1.8.17, og foreldra har fått ein låg terskel for å ta saka vidare, om dei ikkje er tilfreds med skulen sin innsats for trivsel og trygghet på skulen. For å snu trenden må både skuleeigar, skuleleiarane og kvar tilsett vere sitt ansvar medvite – og gjere sitt.

I teksten under omtalar rektorane tala for sin barneskule. Verdiar markert med * er tal unnateke offentlegheit, det indikerer at så få har svart bekreftande på påstanden, at det kan vere sensitivt å offentliggjere skåren.

Skuleleiinga om arbeidet med trivsel på respektive skular

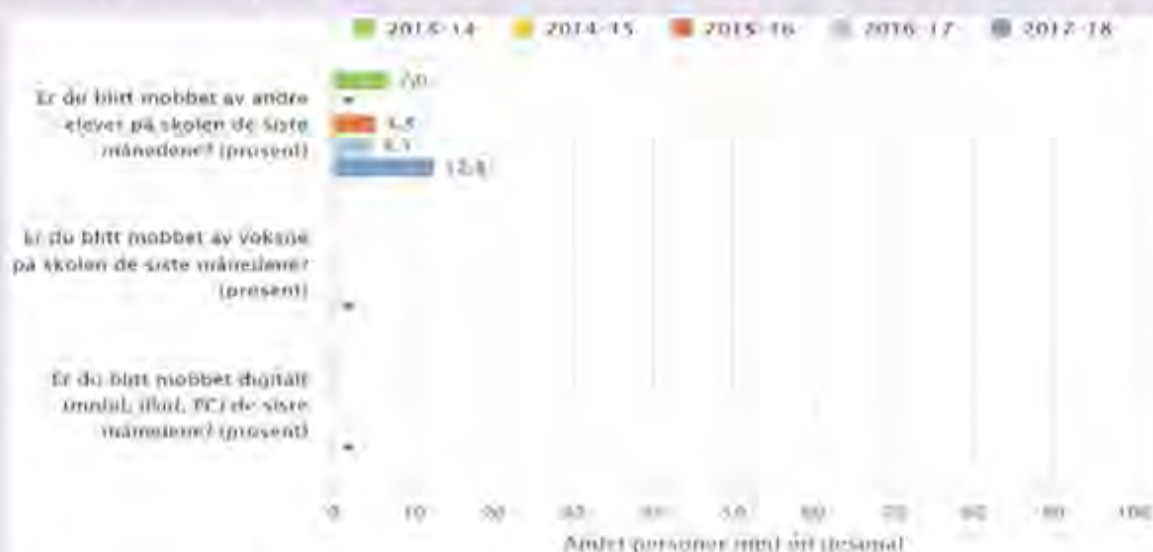
Langevåg skule

Indikator og nøkkeltall	Langevåg skule	Sula kommune	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Læringskultur	4,0	4,1	4,0	4,1
Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,7	3,7	3,8
Faglig utfordring	3,8	3,7	4,0	4,1
Felles regel	3,8	4,0	3,5	3,9
Trivsel	4,0	4,2	4,3	4,3
Mestring	3,7	3,9	4,0	4,1
Støtte fra lærerne	4,2	4,8	4,4	4,9
Motivasjon	3,6	3,8	3,8	3,9
Vurdering for læring	3,5	3,9	3,4	3,9
Støtte hjemmefra	4,3	4,3	4,3	4,4

Langevåg skule/Grunnskule, Elevundersøkelsen, Offentlig, 2017-2018, Trinn 7, Begge kjønn

Undersøkinga viser at elevane trivast på skulen, og har nokon å vere saman med i friminutta. Elevane opplever at dei vaksne bryr seg, og at elevane vert behandla med respekt. Elevane skriv at dei føler seg trygge på skulen. Det er lågare skår på arbeidsro i timane, og bruk av digitale verktøy i undervisninga. Dette må vi arbeide med å betre. Elevane er ikkje nøgde med uteområdet.

Skulen har gode rutinar på 9 a (trygt og godt skulemiljø), og alle vaksne veit kva dei må gjere når ein elev opplever å ikkje ha det trygt og godt.

Langevåg skule, Grunnskule, Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen (prosent), Offentlig, Trinn 7, Begge kjønn

Ei mobbesak er ei for mykje, så vi kan aldri slutte å arbeide med skulemiljøet. Dersom nokon skriv at dei vert mobba i ei elevundersøking, følgjer vi opp med ikkje anonym spørreundersøking for å finne ut kven dette gjeld, slik at vi kan følgje opp den/dei elevane dette gjeld.

Skulen har eit forbettringspotensiale når det gjeld digitalt læringsarbeid i faga. Ein viktig årsak til dette er hindringar i form av nettproblem over lang tid, og for få pcar pr. elev.

Det vert no jobba med forsterking av nettverket på skulen, og neste skuleår vert det innført ipad som arbeidsredskap for elevar på 1.-2. klassetega. Dette vil auke antalet elevmaskiner til dei andre elevane våre.

I tillegg er det sett av pengar, og lagt planar for utbetring av uteområdet våren 2018.

Fiskarstrand skule

Indikator og nøkkelrull	Fiskarstrand skule	Sulå kommune	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Læringskultur	4,3	4,1	4,0	4,1
Elevdemokrati og medvirkning	4,0	3,7	3,7	3,6
Faglig utfordring	3,5	3,7	4,0	4,1
Felles regler	4,3	4,0	4,3	4,3
Trivsel	4,5	4,2	4,3	4,3
Mestring	3,9	3,9	4,0	4,1
Støtte frå lærerne	4,5	4,4	4,4	4,4
Motivasjon	4,1	3,8	3,8	3,9
Vurdering for læring	4,2	3,6	3,8	3,9
Støtte heimefra	4,4	4,3	4,3	4,4

Fiskarstrand skule, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Offentlig, 2017-2018, Trinn 7, Begge kjønn

Vi har gode resultat på elevundersøkinga også i år, men det betyr ikkje at vi kan kvile i arbeidet med skulemiljø. Fokus på kap 9 A i opplæringslova gjorde til at vi starta året med sterk fokus på at personalet skulle ha kunnskap om paragrafen og korleis vi sikrar at elevane våre har eit trygt og godt skulemiljø. Vi hadde felles gjennomgang på den eine studiedagen. På den måten sikra vi at også assistentne fekk informasjon. Vi har seinare hatt erfaringsdelingar i samband med korleis skrive aktivitetsplanar, samt samarbeid om å finne gode tiltak vi kan setje inn i planane. Etter at leikekontrollørane var på befaring og gav beskjed om å fjerne leikeapparat som ikkje lenger var godkjent eller godt nok vedlikeholdt, vart det magert med utstyr på Fiskarstrand skule. Det er ikkje til å stikke under ein stol at det har vore utfordrande å sysselsetje alle elevane i friminutta. Vi har hatt fleire saker som kunne resultert i 9a-sak dersom ikkje personalet har godteke å hatt ei større vaktbelastning, enn det som har vore det normale ved skulen.

Fiskarstrand skule, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Utvikling av skolen (prosent), Offentlig, Trinn 7, Begge kjønn

Ved å ha fokus på at leikepatruljen skal fungere, har vi klart å skape ein viss aktivitet i friminutta. FAU har sponso oss med 15 000 kr for å kjøpe inn diverse utstyr. Elevrådet har vore aktivt i år og har hatt mykje fokus på uteområdet. Når det no er klart at vi har fått bevilga 200 000 kr vil prioriteringane blir gjort, og sendt inn til eigedomsavdelinga for vurdering og bestilling. Vi ønskjer å bruke pengar på utstyr som er av ein slik kvalitet at vi kan ta det med oss over i Rørstadmarka skule når den står ferdig.

Fiskarstrand og Måseide skular har i vår starta på det første sjølvvalde fellesprosjektet. Vi samarbeider om ein felles praksis som vi skal innføre ved dagens eksisterande skular og som vi skal ha med oss til den nye skulen vår. Vi er i gang med å arbeide fram eit årshjul for livsmestring og sosial kompetanse som skal vere gjeldande for alle elevar og tilsette ved begge skulane.

Vi gjer mykje bra på skulane i dag, men ved å arbeide dette prosjektet fram vil vi bli kjent med kvarandre, få ei felles forståing og ei systematisering av alt det gode vi gjer. Årshjulet for livsmestring og sosial kompetanse skal utarbeidast ut frå gjeldande praksis og knytast opp mot leksjonar i m.a verktøyet "Mitt val", og "Psykologisk førstehjelpsskrin" og nettvett. På denne måten vil vi nå dei sosiale måla vi set opp i årshjulet vårt.

I ny overordna del av læreplanen (2017) heiter det at *"Temaet folkehelse og livsmestring skal bidra til at elevene utvikler kompetanse som fremmer elevenes helse og gjør dem i stand til å håndtere ulike utfordringer i livet. Elevene skal mestre hverdagen og få støtte til å oppleve livet som meningsfylt"*. Ved å lage til eit årshjul for alle elevar på alle trinn ved skulen, ønskjer vi å skape ei bevisstgjerung rundt, og øve på korleis ein kan møte og meistre ulike situasjonar i livet. Vi vil gi elevane nokre verktøy som rustar dei til å fungere personleg, i samspel med andre og i møte med verda.

Måseide skule

Indikator og nøkkel tall	Måseide skule	Sula kommune	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Læringskultur	4,3	4,1	4,0	4,1
Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,7	3,7	3,8
Faglig utfordring	3,4	3,7	4,0	4,1
Felles-regler	4,1	4,0	4,3	4,3
Trivsel	4,3	4,2	4,3	4,3
Mestring	4,0	3,9	4,0	4,1
Støtte fra lærerne	4,5	4,4	4,4	4,4
Motivasjon	4,0	3,8	3,8	3,9
Vurdering for læring	3,8	3,8	3,8	3,9
Støtte hjemmefra	4,3	4,3	4,3	4,4

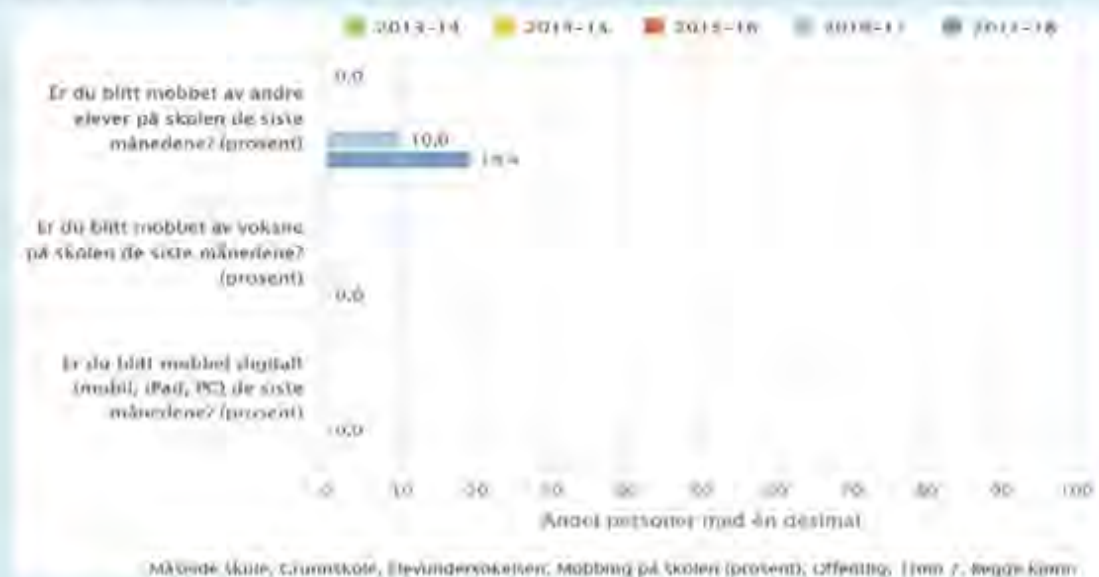
Måseide skule, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Offentlig, 2017-2018, Trinn 7. Både kjenn

Den nye § 9a i opplæringslova gjorde til at vi starta året med veldig fokus på at personalet skulle ha kunnskap om paragrafen og korleis vi sikrar at elevane våre har eit trygt og godt skulemiljø. Vi hadde felles gjennomgang på den eine studiedagen. På den måten sikra vi at også assistentane fekk informasjon.

Vi har seinare hatt erfaringsdelingar i samband med korleis skrive aktivitetsplanar og kva tiltak vi kan nytte i ulike saker. Vi ser at vi har ein andel av mobbing ved skulen vår. Elevundersøkinga vart gjennomført på mellomsteget, dvs alle elevane i 5, 6 og 7 kl.

Ved å ha fokus på at leikepatruljen skal fungere har vi klart å skape ein viss aktivitet i friminutta. 5.kl har vore på kurs og er leikepatruljeledarar. Dette er eit flott miljøtiltak i skulegarden.

Elevrådet har vore aktivt i år og har hatt mykje fokus på uteområdet. Dei har sendt brev til FAU med ønske om at det blir bygd ei skaterampe. Det er lite aktivitet for dei eldste i skulegarden på Måseide. FAU og eigedomsavdelinga har arbeida for å klargjere ansvar og det ser no ut til at vi heller kan kjøpe element som vi set ned. FAU sponsar oss med 20 000 medan eigedom overfører 10 000 kr. Vi ønskjer å bruke pengar på utstyr som er av ein slik kvalitet at vi kan ta det med oss over i Rørstadmarka skule når den står ferdig.

Fiskarstrand og Måseide skular har i vår starta på det første sjølvvalde fellesprosjektet. Vi samarbeider om ein felles praksis som vi skal innføre ved dagens eksisterande skular og som vi skal ha med oss til den nye skulen vår. Vi er i gang med å arbeide fram eit årshjul for livsmeistring og sosial kompetanse, som skal vere gjeldande for alle elevar og tilsette ved begge skulane.

Vi gjer mykje bra på skulane også i dag, men ved å arbeide dette prosjektet fram vil vi kunnskap om kvarandre, få ei felles forståing og ei systematisering av alt det gode vi gjer. Årshjulet for livsmeistring og sosial kompetanse skal utarbeidast ut frå gjeldande praksis og knytast opp mot leksjonar i m.a verktøyet "Mitt val", og "Psykologisk førstehjelpsskrin" og nettvett. På denne måten vil vi nå dei sosiale måla vi set opp i årshjulet vårt.

I ny overordna del av læreplanen (2017) heiter det at *"Temaet folkehelse og livsmeistring skal bidra til at elevene utvikler kompetanse som fremmer elevnes helse og gjør dem i stand til å håndtere ulike utfordringer i livet. Elevene skal mestre hverdagen og få støtte til å oppleve livet som meningsfylt"*.

Ved å lage til eit årshjul for alle elevar på alle trinn ved skulen, ønskjer vi å skape ei bevisstgjering rundt og øve på korleis ein kan møte og mestre ulike situasjonar i livet, at elevane får nokre verktøy som rustar dei til å fungere personleg, i samspel med andre og i møte med verda.

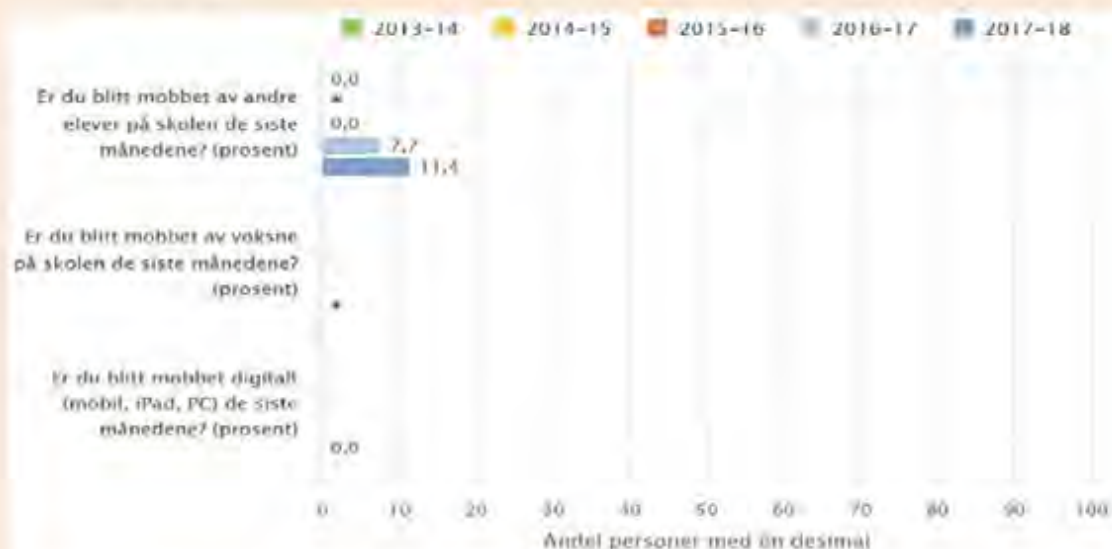
Solevåg skule

Indikator og nøkkeltall	Solevåg skule	Sula kommune	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Læringskultur	4,2	4,1	4,0	4,1
Elevdemokrati og medvirkning	3,9	3,7	3,7	3,8
Faglig utfordring	3,8	3,7	4,0	4,1
Felles regler	4,1	4,0	4,3	4,3
Trivsel	4,2	4,2	4,3	4,3
Mestring	4,0	3,9	4,0	4,1
Støtte fra lærerne	4,6	4,4	4,4	4,4
Motivasjon	3,7	3,8	3,8	3,9
Vurdering for læring	3,9	3,8	3,8	3,9
Støtte hjemmefra	4,1	4,3	4,3	4,4

Solevåg skule, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Offentlig, 2017-2018, Trinn 7, Begge kjønn

Elevundersøkinga hausten 2017 var bra for Solevåg skule sin del. Spesielt føler elevane at dei får god fagleg støtte frå lærarane (4,6) og at dei har innflytelse (4,2). Dermed skulle alt ligge til rette for god læring. Skulen har jobba mykje med felles reglar og handhevinga av desse. På dette punktet syner også elevundersøkinga framgang.

Vi har og lagt vekt på det å gi elevane ansvaret for ein del praktiske gjeremål ved skulen. Vi har eiga lyd- og lysgruppe som monterer og administrerer alt av lys og lyd ved samlingsstunder og arrangement, to elevar i kvar klasse i storskulen har fått opplæring av bibliotekar og står for boklånet i klassane, det er elevane som har ansvaret for mjølk og frukt ved skulen og dei leiar leikepatruljen i kvart langfri.

Solevåg skule, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen (prosent), Offentlig, Trinn 7, Begge kjønn

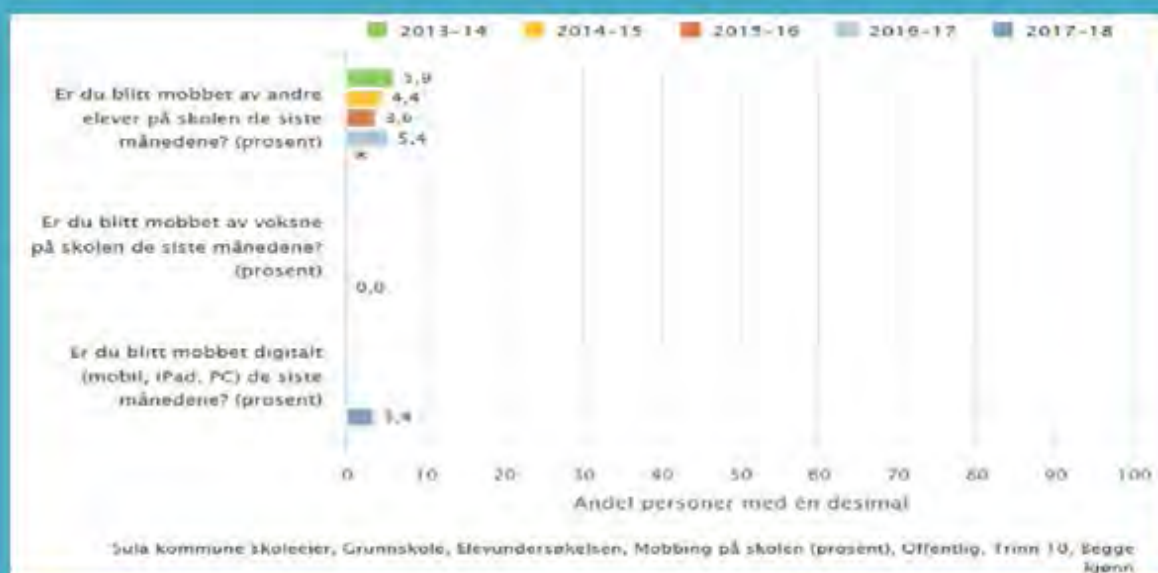
Alle desse tiltaka er positive for miljøet og trivselen ved skulen. Vi vil derfor i samarbeid med elevane søkje etter også andre område der elevane kan få praktisk ansvar.

Sula ungdomsskule

Indikator og nøkkeltall	Sula ungdomsskule	Sula kommune	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Læringskultur	4,1	4,1	3,7	3,8
Elevdemokrati og medvirkning	3,7	3,7	3,3	3,3
Faglig utfordring	4,3	4,3	4,2	4,2
Felles regler	4,1	4,1	3,9	3,9
Trivsel	4,4	4,4	4,1	4,1
Mestring	4,1	4,1	3,9	3,9
Utdanning og yrkesveiledning	4,1	4,1	3,8	3,8
Støtte fra lærerne	4,3	4,3	4,0	4,0
Motivasjon	3,6	3,6	3,4	3,5
Vurdering for læring	3,6	3,6	3,2	3,3
Støtte hjemmefra	4,2	4,2	4,0	4,1

Sula ungdomsskule, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Offentlig, 2017-2018, Trinn 10, Begge kjønn

Elevane melder om høg trivsel på skulen og at det er eit trygt miljø på skulen. Vi er nøgde med at elevane opplever at lærarane har tru på at dei kan gjere det bra på skulen. Det er også lite mobbing på skulen vår. Det vi som skule må arbeide vidare med er sjølvsagt at vi må få talet på elevar som opplever mobbing og krenking, ned. Andelen skal bli endå lågare enn det er i dag. Dette er noko vi som skule har eit samla fokus på.

Heile personalet er med på etterutdanning innan inkluderande skulemiljø. Det er viktig å ha eit felles utviklingsarbeid for alle vaksne på skulen og det er spesielt viktig å ha med assistentane i dette arbeidet. I tillegg er det særskilt viktig at heile personalet har ei felles forståing av kapittel 9a i opplæringslova.

Elevrådet er representert med to representantar på styringsdialogen kvar vår. Det er svært viktig at elevane si stemme blir høyrte i eit slikt fora.

MOT er eitt av fleire viktige reiskap i arbeidet for trivsel.

Elevane og skulemiljøet

Ved fagleiar PPT/ rettleiar oppvekst Synnøve Molvær Vågnes

I forskrift om ordensreglar for grunnskulen i Sula, vedteke i 2018, står det:

«For skulane i Sula er alle elevane likeverdige. Sulaskulen ynskjer å legge til rette for aktiv medskaping frå sjølvstendige elevar som nyttar sine personlege føresetnader på best mogleg måte. Elevrådet på kvar skule skal kvar haust få høve til å diskutere korleis elevane kan hjelpe kvarandre med å få til eit trygt og godt miljø for ALLE på skulen, på skulevegen og i sosiale media. Elevrådet skal kvar vår få høve til å diskutere kva elevane får godt til i arbeidet med å skape eit positivt skulemiljø, kva dei ynskjer å få til betre – og kva hjelp dei treng frå dei vaksne for å lukkast.»

I mai/juni har skulane gjennomført elevrådsmøte der tema har vore **positivt skulemiljø**; Kva får ein til i arbeidet med å skape eit positivt skulemiljø og kva kan dei vaksne og elevane gjere for at alle skal ha det trygt og godt på skulen?

Elevane seier at det er viktig å ha gode vener på skulen og at alle, både dei vaksne og elevane har ansvar for at alle er snille med kvarandre og har det bra på skulen. Dei eldre elevane og dei vaksne må vere gode rollemodellar for dei yngre elevane. Det er ikkje alle elevar som er snille med kvarandre og snakkar fint til kvarandre. Det er ikkje greit!

Elevar oppheld seg ofte på skuleområda på fritida. På ungdomsskulen har skateparken blitt flittig brukt av både yngre og eldre elevar, og der er stor aktivitet. Elevar har fortalt at det på fritida på skuleområda kan oppstå situasjonar som gjer at elevar ikkje opplever det trygt. At ein treffast og gjer ting på fritida i skulen sin regi, meiner elevane er positivt for skulemiljøet. Leksearbeidet vert tatt opp som ikkje like lystbetont for alle elevar og mange treng hjelp.

På Langevåg skule opplever dei at det er bra å ha mange å leike med og at det har blitt færre utereglar. Elevane har forventningar til at dei vaksne er til stades og hjelper til når det skjer noko, og det må vere nok vaksne friminutta. Elevrådet opplever at lærarane tek dei på alvor når det treng hjelp.

På Fiskarstrand skule meiner elevane at fadderordninga og leikepatrullen bidrar til god samhandling og aktivitet i friminutta. At skulen no har fått høve til nye innkjøp meiner elevrådet vil bidra til enda betre aktivitet i friminutta. Ei hending på skuleområdet på fritida har gjort at elevane ønskjer kameraovervåking ved inngangsspartiet. Elles er elevane stolte over å ha blitt godkjend som dysleksivennlig skule. Dette ser elevane m.a. igjen ved at det er fokus på å lære på ulike måtar i alle klassene.

På ungdomsskulen har ein brukt Ringstadbekkrysset i drøftinga om skulemiljøet. Det dei lukkast med er ulike tilstellingar/aktivitetar i skuletida og i regi av skulen på fritida, nytt uteområde, MOT og felleskapet/miljøet i klasser og på klassetrinn. Grunnen til at ein lukkast er m.a. at innhaldet treff elevane og det legg grunnlaget for å bli kjende med kvarandre og byggje relasjonar, både mellom elevar og mellom lærarar og elevane. Lærarane får skryt for at dei involverer alle og investerer tid i å skape eit godt miljø i klassen. Elevrådet ønsker å bli meir aktive m.a. med hyppigare møte og med å bruke sosiale media for å nå enda fleire av elevane. Så tenker dei at ein kan gjere meir på tvers av klasser og klassetrinn, noko som føreset tett samarbeid mellom lærarane.

Fra Solevåg skule

Vurdering:

Når born arbeider og leikar saman oppstår det små og store konflikter, dette gjer skulen til ein god arena for å lære borna å ta omsyn, bry seg om andre, hevde seg og å løyse problem. Men sjølv om skulen arbeider i eit slikt dannelsingsperspektiv, så har vi nulltoleranse for krenkande atferd, da skal dei vaksne reagere. Jo meir

samstemt vaksenmiljøet er, jo større effekt har reaksjonane. Det er skilnad på skulane i kommunen når det gjeld grad av trivsel og forekomst av mobbing, men alle har rutiner for oppfølging både for ein elev kjenner som seg krenka og/eller mistrivst, og for den som krenkar andre. Det er grunn til å følgje nøye med dersom andelen elevar som opplever mobbing på skulen, aukar over tid, trass i innsatsen frå dei vaksne for å hindre at det skjer. Ei muleg tolking foreløpig er at det er fleire som tør å melde frå om at mobbing skjer, slik spørsmåla no er formulert. Noko kan og forklarast med ein periode med forringa uteareal grunna ombyggingar/ store renoveringsbehov på uteområda, men vi kan ikkje ta for gitt at dette er einaste forklaringa. Reelt er det kun dei siste to åra ein kan samanlikne, det er difor vanskeleg å trekke nokon tendens ut i frå skåren så langt.

Skuleigar har bidratt til felles kunnskapsgrunnlag også i førre skuleår: Relasjonskompetanse var tema på felles opninga av arbeidsåret 2017-18 (hausten 2018 vert temact: Vaksenrolla i møte med born som ikkje kjem seg til skulen og i arbeidet med å forebygge slike vanskar).

Det vart dette skuleåret og sett i gong eit arbeid med å samordne og kvalitetssikre kunnskapsgrunnlaget, felles forståing av lovverket og lokale planar og tiltak, både forebyggjande og oppfølgjande. I samband med lovendring i kap 9a, der det frå 1.8.2017 er innført aktivitetsplikt i skulen og klagerett direkte til Fylkesmannen, er problemstillingar knytt til trivsel og tryggleik jamnleg opp til drøfting i leiargruppa. Særleg aktivitetsplikten vert arbeidd med i personala og mellomleiargruppa. Vi har fått på plass eit kommunalt ordensreglement.

Vi veit vi at gode leike- og aktivitetsareal tilpassa ulike utviklingssteg og alderstrinn, er ein viktig faktor dersom dei tilsette i skulen skal lukkast. Resultatet av gjennomgangen av sikkerheita på alle uteområde på kommunale barnehagar og skular (2016) var nedslåande og stadfesta eit inntrykk av nedslitne og mangellfulle uteområde der borna i Sula oppheld seg i mange timar dagleg. Det vart sett av midlar til å ruste opp att uteområda i økonomiplanen - og arbeidet er kome godt i gang i regi av teknisk etat.

På skular med låg skår på spørsmål om læringsarbeidet, og med høg skår på spørsmål om krenkingar, er det første leiaren undersøker, kvaliteten på praksis i vaksenmiljøet; kor samstemte er vi i kollegiet? Kor viktig meiner kollegiet at ein kollektiv praksis er?

Konklusjon og vidare arbeid

Kultur og oppvekstsektoren har i mange år hatt ei lokal målsetting om å styrke profesjonsutviklinga for tilsette. I skulen har fokus vore sett på å auke kompetansen på klasseleiing, tidleg og rett innsats og rettleiing i læringsarbeidet. Samstundes har elevtalsveksten vore utfordrande fordi den i lang tid måtte handterast utan vekst i rammene. Resultatet er høg andel av ufaglærte i skulen, og langt dårlegare handlingsrom og fleksibilitet i organisering og liten fleksibilitet i hjelpa til elevar som slit. Rektorane gir uttrykk for at om dei kunne sette to lærarar inn i klassen, så ville mykje av behovet for spesialundervisning kunne erstattast med tilpassing innanfor ramma av det ordinære arbeidet i klassen.

Rektorane har og ved fleire høve peika på eit stort gap mellom kravet om å leie det lovpålagte utviklingsarbeidet i skulen, og tida dei kan sette av til pedagogisk leiarskap. I førre skuleår vedtok Ålesund kommune å endre skuleleiarmodellen sin, nettopp for å frigjere tid til denne oppgåva for rektorane. Våren 2018 initierte kommunalsjefen difor drøftingar om ei slik løysing for leiing i Sulaskulen.

Fokuset på elevsentrert leiarskap og samanheng i eleven si læringsreise som er etablert etter studiebesøket i Auckland, understrekar kor viktig det er å lære elevane å samtale om eigen læring. Både i lovverket og vårt kommunale ordensreglement er den retten eleven har til å involverast i slike samtalar om undervisningskvalitet, nemnt.

Under fortel rektorane om korleis ein per i dag praktiserer elevmedverknad i undervisninga på skulen:

Langevåg skule

Vi har særskilt fokus på følgande didaktiske tema for å forbetre og kvalitetssikre undervisninga: Vurdering for læring, tilpassa opplæring og autoritative vaksne.

I utviklingstida arbeider vi no med tilpassa opplæring ut i frå ulike tilnærmingar:

- verdigrunnlag
- sosial kompetanse
- klasseleiing
- relasjonsbygging/relasjonskompetanse
- vurderingsarbeid
- arbeid med fag og læringsstrategiar

Lærarane seier følgande om undervisningskvalitet og medskaping:

- I kvardagen er det viktig å fange opp kva elevane likar å holde på med, og kva interesser dei har, for deretter å bruke det i undervisning, og på den måten motivere og møte elevane
- Oppsummering av dagen i lyttering. Kva har vore bra i dag? Bruker tilbakemeldingane på å justere/forbetre undervisning
- Gi elevane belønning etter ei viss tid med bestemte oppgåver, og la elevane få valet mellom fleire oppgåver
- Fokus på kva arbeidsro betyr for læringa til elevane
- Arbeidsplan er ein fin måte å gi elevane medbestemmelse på
- Gi elevane pusterom og høve til avbrekk når dei vert slitne og misser konsentrasjonen
- Ja, vi snakkar med elevane om arbeidsmetodar og læringsstrategiar med jamne mellomrom. I elevundersøkinga skriv dei at dei veit kva som vert forventa av dei.

Fiskarstrand

Vi har elevsamtalar to gongar pr. år og utviklingssamtalar med foreldre to gongar i året. Her blir kartleggingsprøver diskutert og gjennomgått og arbeid som elevane har gjort sidan sist blir vurdert. Elevane sjølve skal vere med på å seie noko om eigen innsats og utvikling i desse samtalan. Dei nyttar sin portfolio til dette. Elevane får vere med på å ytre seg der det passar seg, i undersøkingar, i samtalar eller i klassemøter.

I personalet har vi dette året arbeidd mykje med læringsarealet til Rørstadmarka skule. Dette har gjort at vi har stoppa opp og fått gode diskusjonar kring utforming og tankar rundt organisering og bruk. Vi har også arbeidd godt med utforming av grupperom. Det har vore fokus på fleksibilitet i undervisninga og på tilpassa undervisning.

Måseide skule har ein standard når det kjem til kva kartleggingsprøver som skal takast på elevane til kva tid i skuleløpet. Desse kartleggingsresultata blir så lagt inn i Conexus Engage og ein vil få ut ein graf på utviklinga til eleven sidan sist og kvar eleven ligg i høve seg sjølv, eiga klasse og inn mot kritisk grense.

Om elevar er under kritisk grense, så tek ein det opp med leiinga og drøftar ulike tiltak som kan setjast inn. For alle elevane vil ein diskutere funn på utviklingssamtalar med foreldra og sjå å finne gode løysingar. Elevane har kvar sin perm som syner framgangen deira i faga. Permen følgjer elevane frå 1.-7.trinn. I utviklingssamtalan tenkjer ein at elevane kan seie noko om si eiga læring. Ein følgjer rutinene vi har på skulen for tiltak om eleven ikkje har godt nok læringsutbyte.

Solevåg skule

Vi prøver å involvere elevane i å vurdere undervisningstimane på ulike måtar. Dette kan vere i form av tommel opp/ned ved slutten av timen, raud eller grøn farge på klosse, og samtale rundt kva ein har lært i timen. Kva var bra, kva var ikkje så bra?

I tillegg til dei daglege små samtalarne i klaserommet i undervisningstimar, har alle kontaktlærarar minst 2 elevsamtalar pr. år. Desse samtalarne skjer «under fire auge» som regel på eit grupperom. Det er likevel stor forskjell på desse samtalarne i små- og storskulen. I storskulen kan elevane involverast meir i form av både eigenvurdering og kameratvurdering.

Alle elevar har og to utviklingssamtalar pr. år saman med lærar og foreldre. Før desse samtalarne sender skulen heim skjema som føresette og elev tek med ferdig utfylt til samtalen. Ved utviklingssamtalen blir så mål og fagleg utvikling framover diskutert og vurdert.

For å forbetre i undervisninga, og for å gjere læringsutbyttet betre for kvar elev, tar vi opp ulike didaktiske tema på samrådsmøta og teammøta våre. Dette kan vere tilpassa opplæring, klasseleiing, begynneropplæring, læringspartnar, stasjons-undervisning, språkverkstad, praktisk bruk av div. dataverkty, handheving av felles reglar, erfaringsutveksling på ulike område, m.m.

I tillegg har sjølv sagt dei to kontaktlærarane på kvart trinn eit nært samarbeid. Vi har og i periodar lagt fellesmøta våre til dei ulike klasseromma. Tanken er då at vi alle får eit innblikk i korleis dei ulike kontaktlærarane driv undervisninga i klassa si ved at vedkomande fortel om det. Desse øktene har vore svært lærerike.

Sula ungdomsskule

Elevane og lærarane har ein dialog rundt kvalitet på undervisninga kontinuerleg. Nokre lærarar vel å la elevane gje ei tilbakemelding i form av pluss/delta.

Lærarane har eit tett fagsamarbeid i alle fag. Det betyr at dei lærarane som underviser i same faget på same trinn har møte kvar veke i faget. I desse møta planlegg ein undervisning, vurdering og opplegg for elevane. Dette betyr at ein heile tida har læringsutbyttet for elevane framme og oppe til drøfting. Gjennom dette fagsamarbeidet så ser ein at lærarane oftare prøver ut nye undervisningsopplegg og nye vurderingsformer.

Vi ser også at i fleire fag prøver ein også ut Teams og fagleg samarbeid gjennom Office365.

Forteljing frå arbeidet med kvalitetsutvikling i Sulaskulen:

Slik opplever foreldra ungdomsskulen
 ved rektor Hildgunn Pedersen

I desember 2017 gjennomførte omlag 225 foreldre ved Sula ungdomsskule foreldreundersøkinga (Utdanningsdirektoratet). Formålet med Foreldreundersøkelsen fra Utdanningsdirektoratet, er at foresatte

skal få seie si mening om læring og trivsel på skulen. Vi er særst nøgde med at så mange heimar svarte.

Dialog og medvirkning

	Helt enig	Litt enig	Verken enig eller uenig	Litt uenig	Helt uenig	Vel ikke	Snitt
Kommunikasjonen mellom heim og skole er god.	153	52	12	7	0	0	4,6
Lærerne viser interesse for mine synspunkter om mitt barns læring og utvikling	133	54	20	8	0	8	4,5
Lærerne følger opp mine synspunkter om mitt barns læring og utvikling	108	53	33	-	-	21	4,3
Jeg blir tatt imot på en god måte når jeg kontakter skolen	184	21	6	3	0	9	4,8
Jeg kan raskt få til et møte med kontaktlæreren hvis jeg har behov for det	139	25	-	-	0	46	4,7
Jeg kan raskt få til et møte med skolens ledelse hvis jeg har behov for det	101	-	26	-	0	74	4,5

Trivsel

	Helt enig	Litt enig	Verken enig eller uenig	Litt uenig	Helt uenig	Vel ikke	Snitt
Barnet mitt trives på skolen	176	35	-	7	-	0	4,7
Barnet mitt har medelever å være sammen med i friminuttene	182	29	-	7	-	0	4,7

Utviklingssamtalene

	Helt enig	Litt enig	Verken enig eller uenig	Litt uenig	Helt uenig	Valt ikke	Snitt
Jeg er informert om hva som kan tas opp på utviklingssamtalene om barnet mitt	128	63	21	9	4	8	4,1
Utviklingssamtalene har preg av samtale mellom kontaktlæreren og meg som forelder	109	55	28	20	4	6	4,1
Jeg og barnet mitt blir enige med kontaktlæreren om hvordan barnet mitt skal følges opp, når det gjelder læring og utvikling	128	63	20	6	1	1	4,4
Lærerne følger opp avtaler og beslutninger fra utviklingssamtalene	106	61	35	4	0	17	4,3
Jeg følger opp avtaler og beslutninger fra utviklingssamtalene	138	58	23	-	0	-	4,5
Jeg ønsker flere eller lengre utviklingssamtaler med kontaktlæreren	38	49	73	23	29	10	3,2
Jeg har problemer med å møte på utviklingssamtaler på dagtid	60	51	38	-	48	-	3,2

Foreldre melder at det er god kommunikasjon mellom heim og skule, dei meiner dei vert tekne godt i mot og at skulen er serviceinnstilt. Dei melder også om at det er eit positivt læringsmiljø ved skulen. Vi har arbeidd mykje med å gjere utviklingssamtalene til ein arena for dialog framfor informasjon frå skulen. Dette ser det ut til at foreldre er nøgde med. Foreldre gjev uttrykk for at elevane har det bra på skulen, faktisk litt betre enn det elevane sjølve oppgir.

Arbeidet med å sikre kvar elev likeverdig læringsutbytte i Sulaskulen

Kvar elev har krav på tilpassa opplæring for å få likeverdig utbytte i utdanninga. I Sula har dette kravet ført til eit stort omfang av spesialundervisning. Sjølv om dette speglar eit nasjonalt problem, som har vore møtt med ulike tiltak over tid, registrerer vi ein gledeleg nedgang som kan hende først og fremst skuldast at kvaliteten og kompetansen i det ordinære tilbodet er blitt betre, og terskelen for å falle utanfor høgare - her har PPT spelt ei viktig rolle. Våren 2017 kom rapporten «Utan mål og mening» frå barneombodet. Rapporten sette fart i diskusjonane i fagmiljøa; kva seier born som strevar om si oppleving av hjelpa dei får - og kunne dette vore sagt av våre elevar? Så kom rapporten [Inkluderende fellesskap for barn og unge](#) der eit ekspertutval leia av Thomas Nordahl forslår til dels radikale endringer i et system som har vart i meir enn 40 år. Vi kjenner igjen det utfordringsbiletet rapporten teiknar, også i Sula:

«Ansatte i PP-tjenesten bruker mest tid på å utarbeide sakkyndige utredninger om spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning. Samtidig gjennomføres det pedagogiske arbeidet i barnehage og skole allfor ofte av ufaglærte. For opptil annethvert barn, sier

Antall elever i grunnskolertid (0-16 år) som spesialundervises

rapporten.

Vi ser også at hjelpen kommer for seint, og at mest spesialundervisning finner sted først i ungdomsskolen.

Vi er heller ikke i mål med inkluderingen. Så mange som en av tre elever som får spesialundervisning blir tatt ut av klasserommet. Dessuten er det jevnt over for lave forventninger til disse elevenes læring.»

Det er bebuda ei ny stortingsmelding om dette temet i 2019.

Forteljing frå arbeidet med likeverdig læring i Sulaskulen:

Når skoen trykker –

Skulen og TBU – samarbeidet mellom «utrykningstenesta» og «kvardagstenesta» – til beste for barnet v/fagleiarane Siw Tønnesen (bv) Liv Standal (hs) og Synnøve Molvær Vågnes (PPT)

Eitt av fleire forebyggjande lågterskeltiltak er SamBa-møter, der ein på eit tidleg tidspunkt drøftar aktuelle tiltak for å hjelpe eit barn ein er urolig for. Saman med føresette, og eventuelt barnet sjølv, skildrar og analyserer ein det ein observerer i lys av ulike erfaringar og fagkompetanse og lagar ein plan saman for å hjelpe barnet. Dette er ein viktig del av jobben, det gir god innsikt i eit barn sine utfordringar og behov, og i familien sitt totale behov på eit tidleg tidspunkt. Det bidrar til at ein ser sitt eige arbeidet i ein samanheng.

Men det er ikkje alltid like lett å fange opp signal frå barn om at dei ikkje har det bra, eller å vite kvar skoen trykkjer når signala er der. Born ynskjer å vere som alle andre, og vil kan hende forsøke å skjule at noko er vanskeleg. Uansett: I Sulaskulen har det over tid vore arbeid systematisk med å byggje kompetanse på å tru, sjå og oppdage når born slit – og å trygge dei tilsette på korleis dei skal følgje opp for at barnet skal få det betre. Gode rutiner og tett samarbeid mellom skulen og TBU, kan betre kvardagen for eit barn i stor grad. Her kjem nokre eksempel på kva ein samarbeider om:

Barnevernet er per i dag ikkje fast ute på skulane, men kan hjelpe den tilsette i å vurdere om det han/hø observerer (utan namns nemning) gir grunnlag for ei melding, eller om det er meir aktuelt med lågterskeltiltak i regi av andre. Ein tilsett i kommunen, har plikt til å melde frå til barnevernet om ein er uroleg for om omsorgen. Når barneverntensla mottok ei slik melding frå ein tilsett, tok barnevernet gjerne kontakt slik at den/dei som har meldt kan få utdjupe meldinga. Då er det normalt eitt av to vidare forløp (etter barnevernlova § 4-3):

Dersom meldinga går på mistanke om vald/sekuelle overgrep, så tek kommunen kontakt med politiet og det vert gjennomført avhør på Barnehuset. Då er det politiet som varslar foreldra. Ein tilsett frå skulen, som barnet kjenner og er trygg på, er gjerne saman med barnet i den prosessen. Dei er og viktige i tida etter avhør sidan barnet ikkje utan vidare skal heim, men få hjelp av andre vaksne til å få slutt på overgrepa. Då kan skulen, også utanom skule- og SFO-tid, vere ein trygg base dei næraste timane medan barnevernet jobbar for å få på plass naudsynte tiltak.

Dersom meldinga går på manglande oppfølging heime, er dette gjerne teke opp med foreldra over tid, utan at det har blitt betre, og foreldra er kjend med at skulen vil melde si uro vidare. Barnevernet har då samtalar med både foreldre, anna nær familie og barn for å finne ut korleis einkan betre situasjonen for barnet. Barnevernet får i slike høve viktig informasjon frå læraren og eventuelt SFO om kva dei tilsette der observerer. Barnevernet sin sakshandsamar skal snakke med alle barn som er over 7 år, og denne samtalen kan gå føre seg på skulen. Avtalen vert gjort med skulen, gjerne rektor. Barnet får tilbod om å ha med seg ein tillitsperson frå skulen, dette kan vere lærar/assistent. Når barnevernet konkluderer undersøkinga skal det sendast tilbakemelding til melder. TBU har no innført rutine om å sende tilbakemelding til dei ein har innhenta opplysningar frå, dersom foreldre samtykker til dette. Om konklusjonen er at det skal settast inn tiltak i regi av barnevernet, så er det gjerne samarbeid med skule om den vidare oppfølginga. Ei ny rutine som er under innarbeiding, er å informere skulen før ein avsluttar ei sak der barnevernet har vore inne med tiltak.

Dette for på sikre at ingen lenger opplever uro kring omsorgssituasjonen til barnet når saka vert avslutta.

Skulehelsestenesta er dei siste åra styrka gjennom nasjonale tiltak, og lokalt satsar ein t.d. på å vere til stades på personalrommet om morgonen før elevane kjem, for å kunne vere tilgjengeleg for lærarar som eventuelt ønsker rettledning og støtte innanfor helserelaterte perspektiv. Psykisk helse hos barn og unge er annonsert som eit gjennomgripande tema i nye læreplanar.

Skulehelsesøstrene deltar og på andre samarbeidsmøter rundt einskilde elevar og har individuelle samtalar med elevar. Det blir jobba for å etablere gode gruppetilbod slik at ein kan nå fleire av elevane på tema som elles kan opplevast vanskeleg eller problematisk. Hausten 2018 startar ein såleis grupper for barn som bur i to heimar, ved alle skulane. Det har vore gjennomført ei gruppe våren 2018, med ein lærar og to helsesøstre. Skulehelsesøstrene samarbeider med

lærarane om pubertets- og seksual undervisning, og er med på å undervise om psykisk helse/livsmeistring saman med ein ressursperson frå skulen.

På ungdomsskulen har helsesøster faste møter med lærar og sosiallærar i høve til elevar med særskilte behov ved sida av at dei planlegg forskjellige aktivitetar for elevane.

I tillegg til ovannemnde deltek helsesøster på aktivitetsdagar, er ute i miljøet og tilbringer tid saman med elevar og lærarar.

PPT - rådgjevarane har faste skular dei er kontaktperson for og har faste kontaktdagar med. Det er viktig å vere tilgjengeleg i god tid før skulestart om morgonen og utover ettermiddagen, då skuledagen for lærarane sjeldan gir rom for ein god samtale med PPT. Ein dag utan mange kontaktpunkt mellom PPT og lærarar/skuleleiinga og elevar/føresette, er sjeldan. Skulen melder inn tema, og lærarane har høve til å få rettleiing i arbeidet sitt. PPT kan og ta opp tema dei meiner er naudsynte. På kvar skule er det ressurspersonar med spesialpedagogiske kompetanse, desse har faste nettverksmøte med PPT, der ein utvekslar informasjon, bygger kompetanse, m.m. Når PPT er ute i klasseromma og lukkast i å rettleie lærarar og assistentar slik at det ikkje oppstår behov for spesialundervisning, men tvert om skapar nye rom med mening innanfor fellesskapet, lukkast alle betre. Dette vert kalla systemisk arbeid, der fokuset er på omgjevnadane og korleis dei påverkar eit barn på godt og vondt. PPT er difor tett på i kvardagsarbeidet og hovudmandatet i skulen; læringsfremjande arbeid.

PPT føreset at skulen har vore i ein prosess (kartlegging, utprøving og drøfing) før dei melder ein elev til utgreiing i PPT. Då er det blitt ei individ-sak og det er PPT som har kompetanse til å vurdere om spesialundervisning er rett «medisin» for å møte vanskaner, eller ikkje. PPT les all informasjon, etablerer kontakt med føresette og elev og vurderingsarbeidet blir gjennomført og gjennomgått med skulen og føresette. Ofte held samarbeidet om eleven fram i form av observasjonar, rettleiing, møte, m.m. Også i ei individualsak er det systemiske perspektivet viktig. PPT syns difor det er viktig å bistå skulane i det vidare arbeidet. I tett samarbeid med lærarane og foreldra, bidrar PPT til at skuledagen vert lagt til rette slik at alle barn som strevar får utfordringar dei kan mestre ut frå si utvikling og sine læringsføresetnader og i eit fellesskap. Når det er trong for det, gir dei sakkunnige råd om kompetanse, arbeidsmåtar, organisering og perspektiv på ulike vanskar som hjelper lærarane i å møte og undervise barn som strevar. Dei rettleiar og foreldra i å møte og vere foreldre til barn som strevar med si læring. Rådgjevarane og fagleiar deltek på samarbeidsmøte på skulane (også før elevar er meldt til ppt) og er oftast fast medlem når det blir oppretta ansvarsgruppe for eit barn. PPT er henvissende instans til Statped når det er behov for «pedagogisk spisskompetanse», og får ei koordinerende rolle i perioden dei bistår i samarbeidet.

Forteljningar frå arbeidet med kvalitetsutvikling i Sulaskulen, to tiltak med systemisk perspektiv:

Skulebiblioteket

Biblioteket ved Solevåg skule har fått eit skikkeleg ansiktsløft dei siste to åra. Bibliotekaren vår, Eva L. Vangsnes, har her lagt ned eit stort og omfattande arbeid. Rommet er ominnreia og fagbøkene er oversiktleg organisert etter tema. I samarbeid med FAU og foreldra har skulen fått om-

lag 1000 bøker i gåve frå heimane i bygda. Ei sofagruppe og eit større bord med sitjeplassar rundt gjer at rommet er blitt meir innbydande og brukarvenleg.

Det meste av bokutlån står elevane for sjølve. To elevar i kvar klasse i storskulen er opplært

i bruken av dataprogrammet som blir nytta, og dette fungerer svært bra. Biblioteket har og blitt ein populær samlingsplass i matfri på grunn av redusert leike-/uteområde dette skuleåre

Fiskarstrand skule er dysleksivennleg
Ved rektor Janne Lise D. Lundbø

DYSLEKSIVENLEG
SKULE

Slik beskriv Dysleksiforbundet ein dysleksivennlig skule:

- Har eit inkluderande og aksepterande miljø.
- Har gode system og kompetanse på å finne dei som har vanskar.
- Kartlegg og registrerer alle elevane sine leseferdigheiter systematisk.
- Følgjer opp leseutviklinga hos dei elevene som treng det.
- Set raskt inn tiltak som fungerer.
- Er gode på å bruke mulighetene IKT gir.
- Sørger for at alle lærarar har kompetanse i tilpassa undervisning for elever med lese- og skrivevanskar, språkvanskar og mattevanskar.
- Er både små og store, i fattige og rike kommunar.
- Har ikkje meir tid eller ressursar enn andre skuler, men dei set kunnskap i system og skapar gode rutinar.
- Evner å sjå forbedringspotensiale og har vilje til å endre praksis.

Sulaposten

Dysleksi-vennleg skule

I vår hadde skulen besøk av Dysleksiforbundet som overrakte beviset på at vi har arbeidd fram gode strukturar og prosedyrar for å ta vare på dei som har lese- og skrivevanskar ved skulen vår.

Fiskarstrand skule har over fleire år arbeidd mot å bli ein dysleksivennleg skule. Vi har hatt fokus på lese- og skriveopplæring og fått til god variasjon og mange tilpassingar i elevane si opplæring.

Fiskarstrand skule har sagt at vi skal vere ein skule med så god kompetanse at vi tidleg kan avdekke lese –og skrivevanskar hos elevane. Vi skal ikkje berre vere på jakt etter elevar som har dysleksi, men tidleg kunne sjå og hjelpe elevar som har utfordringar med lesing og skrivning.

Ein dysleksivennleg skule arbeider systematisk med å sørge for at ingen elever fell av, dette betyr at ein dysleksivennleg skule er ein god skule for alle elevane. Elevar har ikkje berre lærevanskar i norsktimane eller i små grupper, dei har lærevanskar i alle fag, heile dagen; heime og på skulen. Det er derfor viktig at alle lærarane har kunnskap om dysleksi, dyskalkuli og spesifikke språkvanskar (SSV) og veit kva som er best for den einskilde elev.

Ein dysleksivennlege skule er kjennteikna ved gode system for å fange opp og følge opp alle elever med vanskar.

Konklusjon og arbeid vidare

Førstelektor Kari Høium kan vere verdt å lytte til når ho peikar på at

«Vi trenger profesjonsmangfold, men først og fremst må kommunene være mer klare på hvilke oppgaver som skal løses, men ut i fra på forhånd har bestemt hvilken profesjon som er best egnet. I skolene ropes det om helsesøstre der andre helseprofesjoner med relevant utleggsutdanning i for eksempel familieveilføring, rusikoutsatte barn og ungdom, kan øke av å utøve funksjoner»

32

(kjelde: Kommunal rapport 02/08/18)

Poenget her er IKKJE at vi ikkje treng helsesøstre, men heller at når fleire ulike profesjonar får høve til saman å undrast over, og prøve å forstå, ein vanske ut i frå sin kompetanse - og dermed utvidar perspektivet på kva som er aktuelle tiltak, så kan dei bidra til ein viktige snuoperasjon for eit barn som strevar; viktig både for barnet sjølv og i eit kommuneøkonomiperspektiv. Derfor vil vi både ha PPT, helsesøstre og folk med barnevernsfagleg kompetanse tett på i kvardagen til borna.

Da kan vi klare å minske omfanget av individforklarte vanskar når eit barn strevar i si læringsreise. Gjennom å akseptere kor mykje systemiske faktorar har å seie, kan vi skape klima for forandring der borna oppheld seg mest. Når eit barn strevar, må tiltaka primært rettast mot dei vaksne.

Læringsutbytte

Formålet med nasjonale prøver er å vurdere i kva grad skulen lukkast med å utvikle kompetansen til elevane i skrivning og lesing, rekning og i delar av faget engelsk. For første gong kan vi nytte data til å sjå utviklinga femte trinn har fram mot ungdomsskulen (Elevane som i førre skuleår gjekk på 8.trinn, er dei same som gjekk i 5. skuleåret 2014-15). Neste år kan vi sjå følgje elevane si utvikling 5. til 9. og året etter i heile løpet. Informasjonen frå prøvene skal nyttast som grunnlag for kvalitetsutvikling på den enkelte skule, hos skuleeigarar og på regionalt og nasjonalt nivå. I tillegg skal prøveresultata bidra til å styrkje arbeidet til skulen og lærarane med undervegsvurdering.

Skulane får resultatet frå nasjonale prøver på detaljnivå og leiing og lærarar skal i tråd med Kvalitetssystemet for Sulaskulen vurdere skulen sin opp mot dei lokale målsettingane i lys av anna informasjon om kullet som har gjennomført prøvene.

Resultat på nasjonale prøver 2017-18

I rapporten har vi i år valgt å sette fokus på lesing. (I vedlegg til denne rapporten finn ein òg data for nasjonale prøver i dei andre faga, fordelt på gutar og jenter).

Stolpane i figurane syner kor stor andel av elevane som skårar på dei ulike nivåa. I figuren under er resultata framstilt på mestringsnivå; tre nivå i barneskulen, fem i ungdomsskulen. Sidan vi har berre ein ungdomsskule, er det kun barneskane som er presentert på kommunenivå. Overordna vurdering på kommunenivå kjem difor til slutt.

LESING

5.trinn

Geografisk – 4 siste kull

Lesing på 5.trinn syner over tid ei relativt stabil fordeling på dei tre mestringsnivåa på kommunenivå. Tal barneskuleelevar på mestringsnivå 3 ligg under dei vi samanliknar oss med, medan vi ligg over på mestringsnivå 1.

Alle skulane skal i tråd med Kvalitetssystemet vurdere resultatet for skulen årleg og i eit kvalitetsutviklingsperspektiv.

Rektor sin analyse, vurdering og eventuelle tiltak basert på resultatet til «eigen» skule

Nasjonale prøver /avgangsprøva ved skulen, korleis vurderer rektor resultatet har personalet arbeidd med datagrunnlaget frå siste gang, kva forbetningsfelt definerte de, og kva tiltak har de sett inn for å oppnå ønska betring ?

Barneskulane; 5. trinn

Langevåg skule

I nasjonale prøver (hausten 2017) ligg vi litt under snittet, samanlikna med både kommunegruppe, fylke og nasjonalt nivå. Spesielt viser dette seg i lesing. Dersom vi ser på tala for dei siste åra, ser vi at resultata varierer litt frå år til år. I 2016 låg vi på landsgjennomsnittet i lesing. I 2015 låg vi litt under snittet i lesing. Etter kvar runde med nasjonale prøver vert resultatet analysert, og det vert sett i gang forbedringstiltak. Hausten 2016 la vi heilt om leseopplæringa vår. No jobbar vi i stasjonar i første og andre klasse og får høve til å vere tettare på elevane sidan vi berre har 4-5 elevar pr. gruppe. Vi håper at omlegginga av leseopplæringa vil slå positivt ut for lesedugleiken til elevane våre. Vi har ein eigen handlingsplan for korleis jobbe med lesing på alle klassetega. Denne vert justert og evaluert kvart år i samband med nasjonale prøver.

Fiskarstrand

Det er gode resultat på dei nasjonale prøvene også i år.

Vi aukar også andel på meistringsnivå 3 i lesing. Når vi arbeider med stasjonar i heile barnetrinnet meiner vi at vi utviklar elevane sin kunnskap om faget. Vi har hatt fokus på tilpassa undervisning og tilrettelegging for dei som treng det. Dette gjer til at elevar meistarar meir og har tru på egne evner. Vi har hatt fokus på å jobbe systematisk inn mot å bli sertifisert som dysleksivennleg skule og det kan vere nærliggande å tru at dette er med på å gi dei positive utslaga vi ser. Gode system og prosedyrer med tanke på tilrettelegging, vurdering for læring og fokus på gode framovermeldingar til elevane, er nok med på å gjere dei medvitne om korleis dei lærer, og kva som skal til for at dei skal auke sin kompetanse i faget.

Måseide skule

Sidan elevtalet er lite ved Måseide skule, blir utslaga/variasjonen i klassene veldig store. Dette gjer at det er vanskeleg å samanlikne resultata frå år til år. Vi har satsa på vidareutdanning av lærarar både i engelsk og matematikk dette året. Det er med på å auke kvaliteten på undervisninga og vil forhåpentlegvis gi oss resultat vi er nøgd med på lengre sikt. Når det er sagt, så ser vi ein auke i antal elevar som presterer på nivå 3, samalikna med i fjor, men igjen er det vanskeleg å lese tala då elevgruppene er små, noko som gir store utslag på tabellane.

Solevåg skule

Skulen hadde også eit godt resultat på nasjonale prøver for 5. kl.

I lesing viste skåren: 16 %, 68 % og 16 % på meistringsnivå 1,2 og 3.

Kvart år går personalet i fellesskap gjennom resultatet av nasjonale prøver og analyserer dette etter beste evne. Kontakt-/faglærarar som har hatt klassane i dei tre faga er her sentrale ved å leggje fram korleis dei har drive undervisninga i desse faga. Ting som har slått posetivt ut vel vi å fortsette med. I engelsk har mest truleg lærarane sine sjølvproduserte opplegg, som gjerne inkluderer bruk av data og Smartboard, slått posetivt ut. Vidreutvikling av språkverkstaden vår har og hatt god verknad på elevane sin lesedugleik.

Sula ungdomsskule

8. og 9. trinn

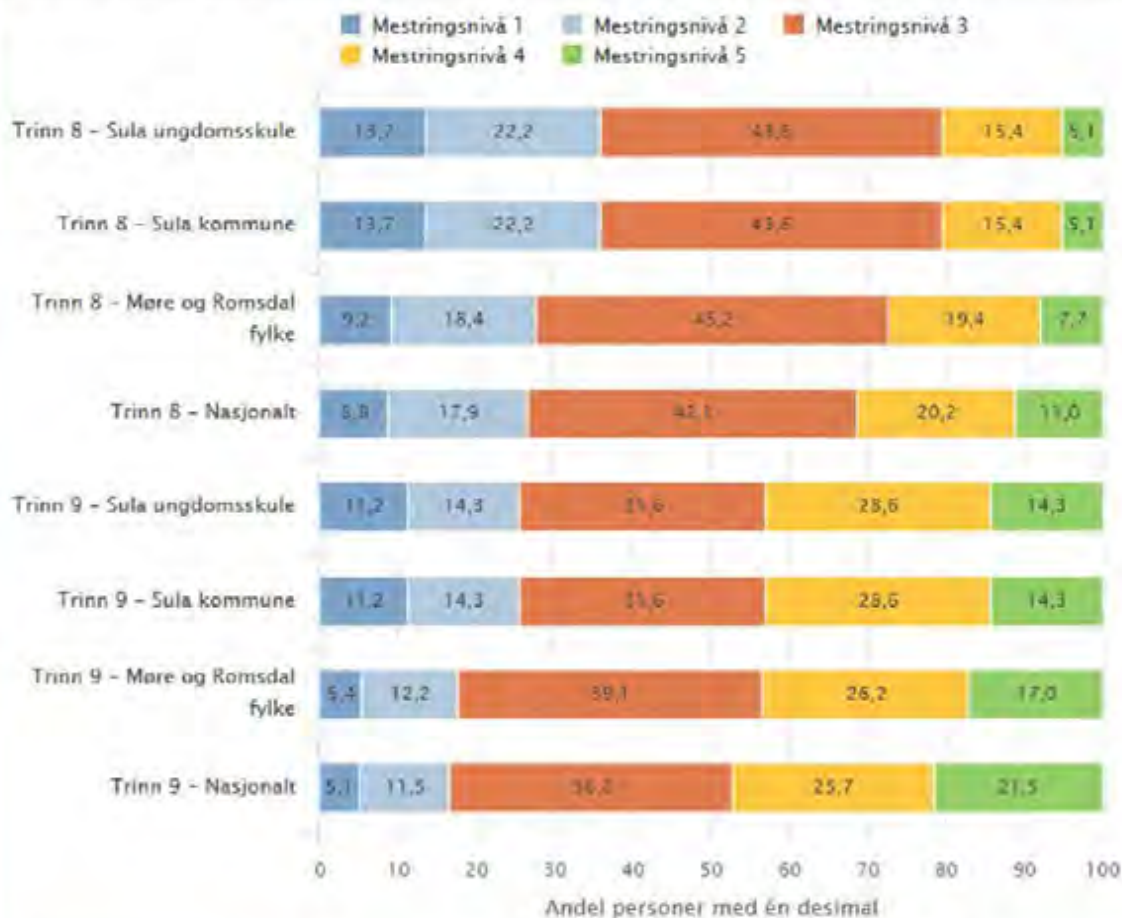
Lesing - fordeling på mestringsnivåer

Last ned data

Lagre som bilde

Hjelp til tolkning

Indikatorveiledning

Sula ungdomsskule, Grunnskole, Nasjonale prøver ungdomstrinn, Offentlig, 2017-2018, Begge kjønn

Ved Sula ungdomsskule har vi få elevar som vert fritekne for nasjonale prøver. Vi veit lite om kor mange som er fritekne på fylkes og nasjonalt nivå. Vi ser god framgang mellom 8. og 9. trinn og dette er ei utvikling vi har sett over fleire år. Nasjonale prøver på 8.trinn vert tatt i september og det ein måler her er eigentleg kva barneskulane har fokus på. Vi har sett inn to lærarar i matematikk og vi meiner det kan vere årsaka til at vi får ferre på mestringsnivå 1 på 9.trinn enn på 8.trinn. I tillegg har vi diskutert om vi arbeider for lite med type tekster/oppgåver som nasjonale prøver legg opp til. Det er store skilnader mellom skular i Norge på kor mykje ein vektlegg øving til denne prøveforma.

10.trinn

Grunnskuleeksamen og samanheng mellom standpunkt i 10.trinn og eksamenskarakteren

Eksamenskarakterer – skriftleg					
Enhet: Sula ungdomsskule					
Sula ungdomsskule, Grunnskole, Eksamenskarakterer, Offentlig, Trinn 10, Begge kjønn					
Indikator og målestall	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Engelsk skriftlig eksamen – Sula ungdomsskule	3,8	3,9	3,9	3,9	4,0
Engelsk skriftlig eksamen – More og Romsdal fylke	3,8	3,7	3,8	3,6	3,7
Engelsk skriftlig eksamen – Nasjonalt	3,8	3,7	3,7	3,6	3,8
Matematikk skriftlig eksamen – Sula ungdomsskule	3,0	2,7	2,9	3,3	3,5
Matematikk skriftlig eksamen – More og Romsdal fylke	2,6	3,0	2,9	3,3	3,4
Matematikk skriftlig eksamen – Nasjonalt	2,1	3,0	2,9	3,3	3,4
Norsk hovedmål skriftlig eksamen – Sula ungdomsskule	3,1	3,6	3,1	3,4	3,3
Norsk hovedmål skriftlig eksamen – More og Romsdal fylke	3,4	3,4	3,3	3,4	3,4
Norsk hovedmål skriftlig eksamen – Nasjonalt	3,4	3,4	3,4	3,5	3,4
Norsk sidemål skriftlig eksamen – Sula ungdomsskule	3,2	3,3	3,5	3,7	4,0
Norsk sidemål skriftlig eksamen – More og Romsdal fylke	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3
Norsk sidemål skriftlig eksamen – Nasjonalt	3,2	3,1	3,1	3,2	3,3

Standpunktkarakterer					
Enhet: Sula ungdomsskule					
Sula ungdomsskule, Grunnskole, Standpunktkarakterer, Offentlig, Trinn 10, Begge kjønn					
Indikator og målestall	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Engelsk skriftlig standpunkt – Sula ungdomsskule	4,1	4,2	3,7	4,0	4,2
Engelsk skriftlig standpunkt – More og Romsdal fylke	3,9	4,0	3,9	3,9	3,9
Engelsk skriftlig standpunkt – Nasjonalt	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Matematikk standpunkt – Sula ungdomsskule	3,6	3,6	3,9	3,4	3,6
Matematikk standpunkt – More og Romsdal fylke	3,6	3,6	3,4	3,5	3,6
Matematikk standpunkt – Nasjonalt	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6
Norsk hovedmål standpunkt – Sula ungdomsskule	3,7	3,7	3,4	3,2	3,6
Norsk hovedmål standpunkt – More og Romsdal fylke	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Norsk hovedmål standpunkt – Nasjonalt	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Norsk sidemål standpunkt – Sula ungdomsskule	3,9	3,8	3,5	3,5	3,8
Norsk sidemål standpunkt – More og Romsdal fylke	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7
Norsk sidemål standpunkt – Nasjonalt	3,7	3,7	3,6	3,6	3,7

Når ein skal sjå på standpunktkarakterar og eksamenskarakterar så er det viktig å hugse at standpunkt er snittet av alle elevane på eit trinn sine karakterar, medan ekamen er ei eller to klasser på same trinnet.

Vi ser at vi har godt samsvar mellom standpunkt og eksamenskarakterane. Vi prøver kvart år å få med sensorar på skriftleg, men det er ikkje kvart år vår skule blir uttrekt. Sensorskoleringa er verdifull fordi den gjer at våre sensorar kan ta med tilbake til skulen kunnskap til det direktoratet legg vekt på i vurderingsarbeidet.

Konklusjon og arbeid vidare

I Sulaskulen er det gjennomgåande færre elevar på høgste meistringsnivå (henhaldsvis 3 og 5) enn i fylket og landet. Arbeidet vidare: Ved å arbeide systematisk med kunnskap om kva grunnleggjande dugleik og kompetanse elevane må tilegne seg på ulike trinn i læringsreisa si, kan vi styrke medvitet om progresjon og samanheng i læringa som mindre avhengig av undervisninga på klassetrinn/skule og meir relatert til eleven sin oppnådde kompetanse. Barneskulane har endra læreverk og dermed metodikk i begynneropplæringa både i norsk og matematikk siste åra, men desse kulla er ikkje med i nasjonale prøver enno. Digitaliseringsprosjektet har fokus på aktiv læring med nettbrett, og er forventa å gi resultat, men det er viktig å vere merksam på at det vi ta tid for ein ser effekten i dei

nasjonale prøvene. I den grad dette vert følgt opp i det kollektive utviklingsarbeidet på kvar skule, vil det kunne hjelpe lærarane i den pedagogiske differensieringa og totalt sett bidra til MEIR tilpassa faglege utfordringar og oppfølging for elevane (Rett «neste steg»). Det bør påverka resultatet i positiv lei.

Vidare arbeid med kvalitetsforbetring - utfordringar i året som kjem

Strategi for kvalitetsutvikling i arbeidet med barn og unge, 2017-2021, er vedteken (K-vedtak 63/17). Planen inneber eit steg på vegen mot nytt innhald og meir aktive arbeidsmåtar, med perspektiv framleis knytt til dei tre hovudelementa (tannhjula) skuleeigar og tilsette bidrar på, nemleg gjennom rom for pedagogisk leiarskap, medviten didaktikk og systematisk satsing på gode og stimulerande læringsmiljø. Omstillingsarbeidet vi har lagt opp til er kunnskapsbasert og meint å styrke heilskapstenking, samanheng og progresjon i barnet si Læringsreise – og det er framleis eit overordna mål at det ikkje skal vere flaks som avgjer om barnet får ei god læringsreise i Sula.

Det er knytt utfordringar til å modernisere Sulaskulen, og det kan sjå ut som 1.-7.trinn i snitt, har utfordringar knytt til fleire parameter som vert målt på nasjonale prøver og i elevundersøkinga. Leiarutviklingsprogrammet som startar hausten 2018 vil vonaleg vere med på å styrke teamet kring rektorane og deira vidare arbeid med å utvikle opplæringskvaliteten i i eigen eining. Den vedtekte skulestrukturen med ny skule på Rørstadmarka er eit viktig bidrag til å lukkast, men vi må og sikre at rektorane har tilstrekkeleg tid til det pedagogiske leiarskapet, slik at press og støtte står i høve til kvarandre. Dei har, både nasjonalt og lokalt, argusaugene på seg og eit formidabelt ansvar.

Andre tema

Lokalt mål for gjennomføring av 13 års grunntdanning
Alle born som veks opp i Sula skal gjennomføre vidaregåande skule.

Det er per i dag ikkje nyare tal tilgjengeleg på kor stor andel som fullfører vgs. Alle elevane som gjekk ut av Sula ungdomsskule våren 2017, starta i vidaregåande skule påfølgjande skuleår. Dette er høgare andel enn dei vi normalt samanliknar oss med, og Sula er ein av fire med dette resultatet i kommunegruppe7.

Indikator og nøkkeltal	2013	2014	2015	2016	2017
Elevr (15 år) som er registrert i vidaregåande opplæring same år som avsluttet grunnskole	98,1	99,1	*	*	100,0

Sula Kommune skoleseier, Grunnskole, Overgangar, Alle årformer, Alle trinn, begge kjønn

Vurdering

Når det gjeld overgang så ser vi forskyving i rett retning, frå perioden 2013 til 2017.

Styringsdialog

I tråd med Kvalitetssystemet for Sulaskulen er det gjennomført Styringsdialogmøte på alle skulane våren 2017, med påfølgjande leiarsamtalar der ein diskuterer korleis rektor kan følgje opp konklusjonane frå skulemøta. Eit gjennomgåande tema dette året var korleis ein kan styrke og vidareutvikle eit felles språk for læring gjennom å utvikle såkalla «læringstrapper» immanfor ulike felt som til dømes Læringspartner og grunnleggjande dugleik. På skulemøta deltek nøkkelpersonar frå tilsette og foreldre, politisk representant og representantar for kommuneleinga. På Sula ungdomsskule deltek elevrådsrepresentantar.

Som vanleg avrundar vi Skuleeigar rapporten med ei melding frå rektorane til politisk nivå, våren 2018

Langevåg skule

Vi er glade for at det er sett av pengar til oppgradering av uteområdet

Vi er glade for at vi får nettbrett og får starte opplæring til alle i første og andre klasse til hausten, og ser fram til at alle elevane får det

Vi vil ynskje oss at det vert utbetra, og laga eit skikkeleg park/leikeområde på framsida av skulen

Fiskarstrand skule

Styringsdialogen er ein fin måte å få samle fleire for å få fortelje om kva vi driv med til dagleg. Det er flott at lærarar kan få fortelje sine historier til personar på rådmannsnivå.

Bra at vi no har fått tildelt 200 000 kr for å utbetre uteområdet ved skulen. Dette er etterlengta og vi ser fram til å få nokre nye leikeapparat på plass i skulegården.

At vi har fått vore tidleg inne i teikninga av Rørstadmarka skule. Å få lyfte i lag og legge til rette for at alle får eit eigarforhold til bygget er viktig. Å få vere med å definere læringsareal har også gitt oss høve til å legge opp faglege og didaktiske diskusjonar i kollegiet.

Ynskjer at vi får auka administrasjonsressursen ved skulane fram til den nye skulen står klar. Det er utfordrande å skulle drive to skular på to ulike bygg i den daglege drifta, men også ha auge for og ressursar nok til å drive fram gode prosessar med tanke på utarbeiding av den nye skulen på Rørstadmarka, samt anna utviklingsarbeid. Slik det er gjort i dag har vi organisert oss med dei budsjetttrammene som ligg til skulane, noko som gjer at vi har auka administrasjonsressursen på bekostning av andre behov i skulen.

Å ha tid til å fordjupe seg i dei gode pedagogiske diskusjonane rundt nytt skulebygg og innhaldet i skulen, er også ei viktig sak som eg ønskjer at skulane får tid til. Her vil vi også knyte på digitaliseringsarbeidet som vi har starta på.

Måseide skule

Læring for framtida -Eg ser fram til å starte med digitalisering i skulen. Det er eit spanande og interessant prosjekt som gir oss god anledning til å imøtekome krava til tilpassingar for alle. Å få eit slikt kompetanseløft i kvardagen er eit veldig godt tilbod for alle. Det vil nok krevje ein del av oss, men det gjer all vidareutdanning og endring av praksis. Det er flott at kompetanseløftet skjer på alle skulane og for alle trinn same skuleåret, dette vil kunne lette samarbeidet mellom dei tilsette i skulane.

Det er spanande å få vere med på å bygge ny skule på Rørstadmarka. At lærarane som står i skulen kvar dag får vere i dialog med dei som teiknar og prosjekterer bygget, er eit gode for brukarane av den nye skulen. Vi kan såleis kome med faglege grunngjevingar på kvifor vi tek dei vala vi gjer. Vi ønskjer å utforme skulen framtidsretta og med fleksible løysingar slik at vi betre klarer å møte dei ulike behova vi skal legge til rette for i skulen.

Vi arbeider med å skulle forene to kollegier og to kulturar. I utgangspunktet er vi ikkje så ulike, men det syner seg likevel at vi har behov for å møtast og samsnakkast om dei grunnleggjande tankane vi har for læring. Vi søker å finne eit felles omgrepsapparat i organisasjonen slik at vi kan snakke om læring, progresjon og utvikling. Vi vil skape ein felles kultur og ei felles haldning om at alle kan lære ut frå sin ståstad. For å få eit godt resultat for dette arbeidet treng vi å ha kapasitet til å arbeide med det. Vi vil forsøke å få til ei felles studiereise før det nye skulebygget står klart, men vi må også nytte utviklingstida vi har ved skulane til å bygge gode felles verdier. Eg ønskjer difor at vi får tilstrekkeleg kapasitet til å arbeide fram ein felles praksis.

I arbeidet med digitalisering av læringsarbeidet vil vi også setje av tid for å samarbeide om og erfaringsdele i kollegiet. Endring av praksis tek tid og vi må legge til rette for at prosessane blir gode. Tid til refleksjon og utarbeiding av nye læreplanar vil måtte prioriterast.

Solevåg skule

Eg vil takke Sula kommune for den satsinga som skjer med nye skulebygg i kommunen vår. Solevåg skule sitt nybygg står no ferdig og klart til nytt skuleår. 12 av 14 klassar får dermed tilhald i heilt nye og oppdaterte lokale, noko som gjer at vi kan drive skule betre enn nokon gong før. Så får eg håpe at opparbeiding av nytt leikeområde går like raskt og smertefritt framover våren og hausten.

Solevåg skulekrins opplever stadig auke. Eg forventar då at skulen sine økonomiske rammer også aukar slik at det kan tilsettast nok pedagogar og assistentar i takt med det auka behovet.

Ungdomsskulen

Vi er glade for at det frå august er klart nytt kjøkken slik at to og to grupper kan ha undervisning i mat og helse samtidig. Vi er glade for at det no vert ei ombygging av skulen og gymbygget slik at vi på sikt får fleire klasserom med tanke på at vi får fleire elevar.

Vi er imidlertid uroa over den stramme driftssituasjonen. For at ein skal kunne gje god tilpassa undervisning for alle er vi avhengige av at ressursane både er stabile og at vi har nok til å kunne styrke i basisfaga.

Vedlegg

Nasjonale prøver i matematikk og engelsk

Sulaskulen - Nasjonale prøver skuleåret 2017-18.

GUTAR

PÅ 5.TRINN

Geografisk

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-5-trinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=4&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=g>

Kva skjedde med lesing i 2015-16?

Sjekk regning siste år! Kva har skjedd her? Fleire ekskluderte, eller betre jobb?

Siste fire kull

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-5-trinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=1&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=g>

PÅ 8.TRINN (dette var 5.trinn i 2014-15)

Geografisk

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-ungdomstrinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=4&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=g&trinn=8>

Siste fire kull

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-ungdomstrinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=1&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=g&trinn=8>

Korleis har det gått med femteklassingane frå 2014-15?

PÅ 9.TRINN

Geografisk

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-ungdomstrinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=4&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=g&trinn=9>

Siste fire kull

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-ungdomstrinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=1&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=g&trinn=9>

JENTER

PÅ 5.TRINN

Geografisk

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-5-trinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=4&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=j>

Siste fire kull

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-5-trinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=1&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=j>

PÅ 8.TRINN(dette var 5.trinn i 2014-15)

Geografisk

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-ungdomstrinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=4&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=j&trinn=8>

Siste fire kull

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-ungdomstrinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=1&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=j&trinn=8>

Korleis har det gått med femteklassingane frå 2014-15?

PÅ 9.TRINN

Geografisk

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-ungdomstrinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=4&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=j&trinn=9>

Siste fire kull

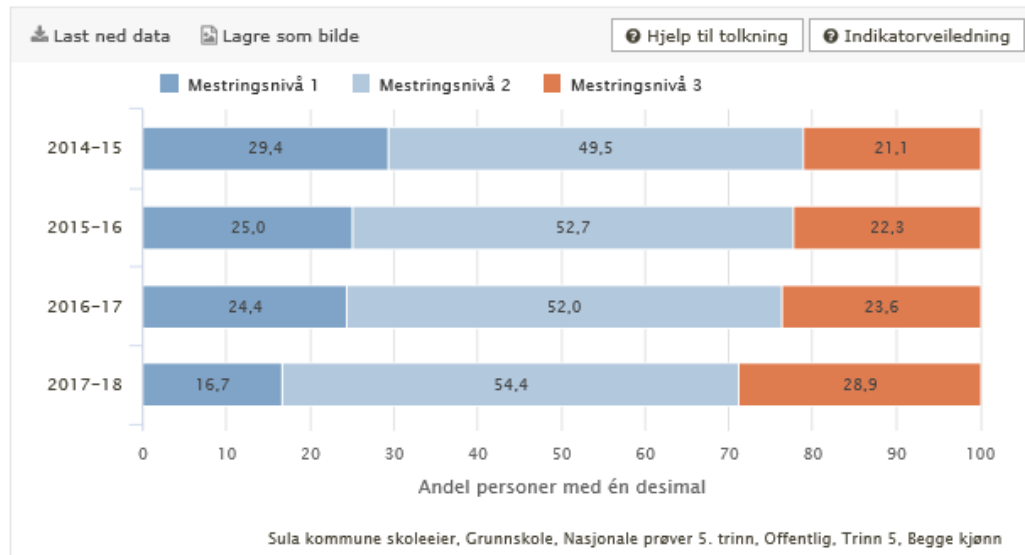
<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-ungdomstrinn/sula-kommune-skoleeier?sammenstilling=1&fordeling=2&orgaggr=o&kjonn=j&trinn=9>

Rekning og språk alle

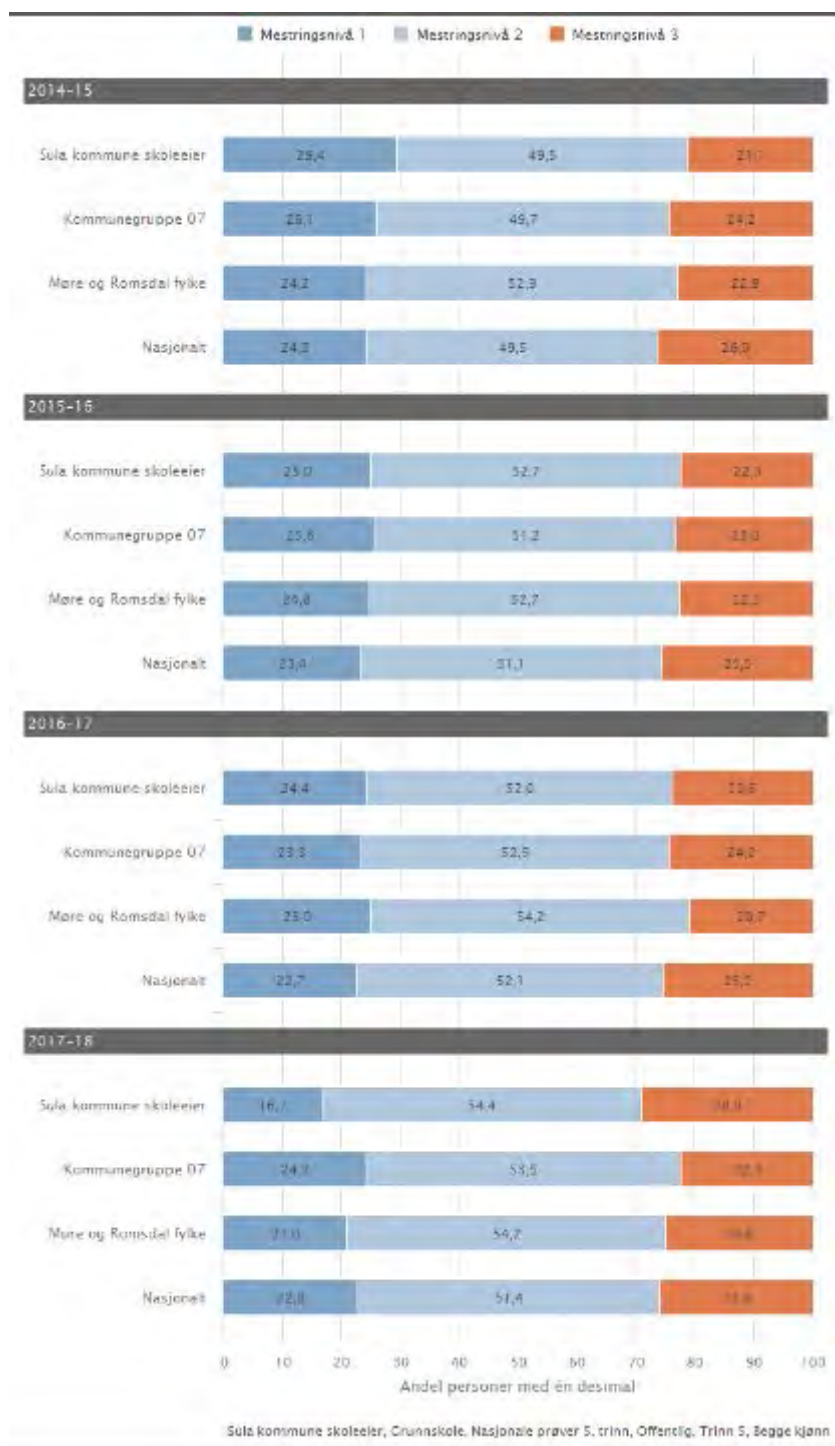
Rekning 5.trinn

Sula – 4 siste kull

Regning - fordeling på mestringsnivåer

Geografisk 4 siste kull

Rekning på 5.trinn viser at skulane har marginalt færre elevar på meistringsnivå 1 og 2, men noko fleire på meistringsnivå i 2016 enn i 2015. Tal elevar på meistringsnivå 3 i 2016 er over fylket, men noko under nasjonalt nivå.

Rekning 8.trinn

Rekning på 8.trinn viser at skulane har monaleg fleire elevar på meistringsnivå 1, noko fleire elevar på meistringsnivå 2, noko færre på meistringsnivå 3, monaleg færre på meistringsnivå 4 og marginalt fleire på meistringsnivå 5 i 2016 enn i 2015. Tal elevar på meistringsnivå 4 er noko lågare enn fylket og nasjonalt nivå i 2016. På meistringsnivå 5 ligg Sula under fylket og langt under snittet i landet i 2016.

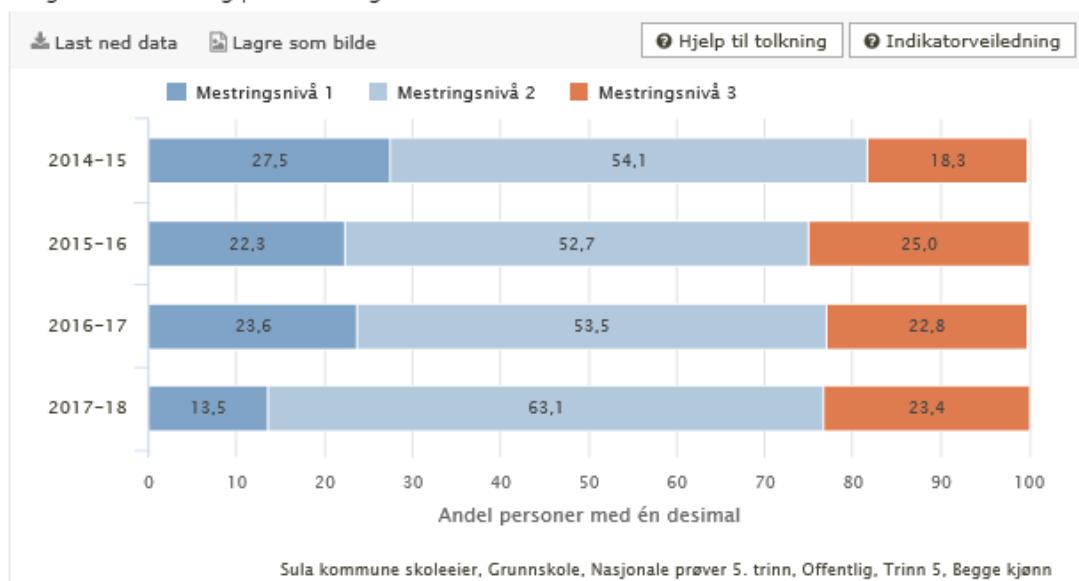
Rekning 9.trinn

Rekning på 9.trinn viser at skulane har noko fleire elevar på meistringsnivå 1 og 2, monaleg fleire elevar på meistringsnivå 3, monaleg mindre elevar på meistringsnivå 4 og 5 i 2016 enn i 2015. Tal elevar på meistringsnivå 4 ligg noko over snittet i fylket og i landet i 2016. Tal elevar på meistringsnivå 5 ligg godt over snittet i fylket og noko over snittet i landet i 2016.

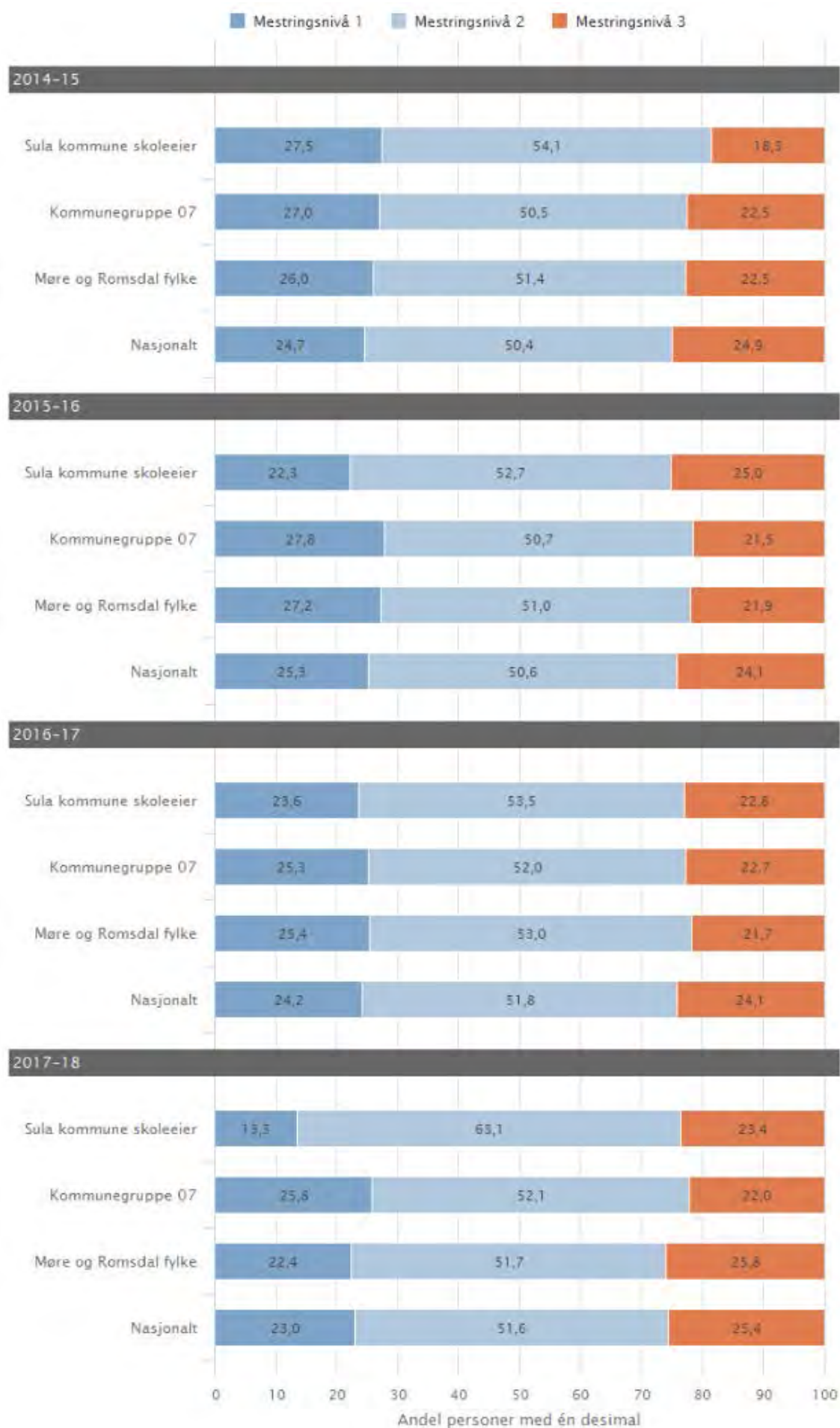
Engelsk 5.trinn

Sula – 4 kull

Engelsk - fordeling på meistringsnivåer

Geografisk – 4 kull

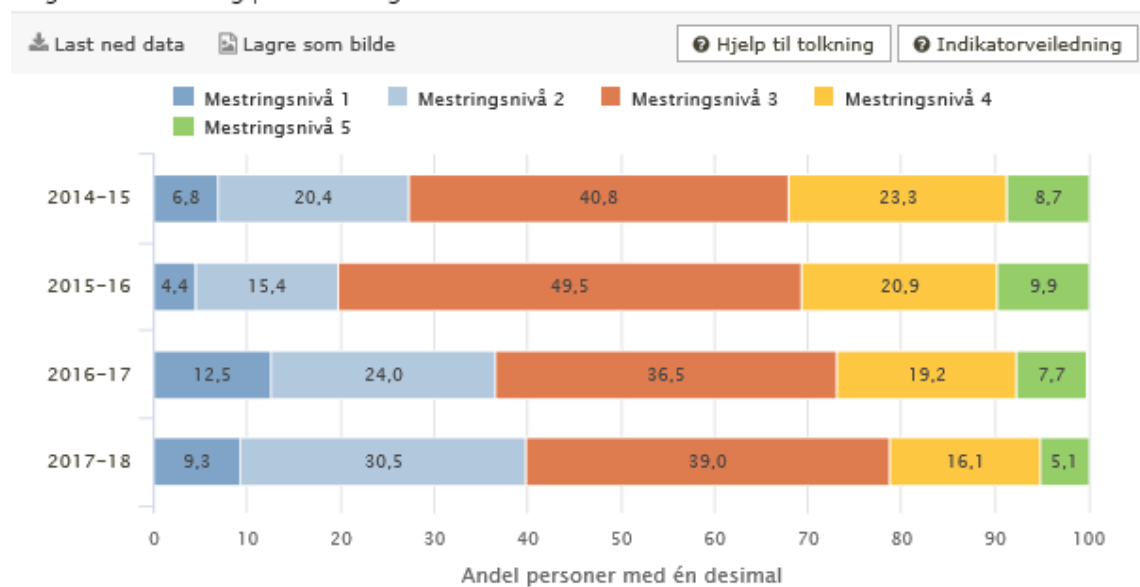

Engelsk på 5.trinn viser at skulane har noko fleire elevar på meistringsnivå 1 og 2 og noko færre elevar på meistringsnivå 3 i 2016 enn i 2015. Tal elevar på meistringsnivå 3 i 2016 er noko høgare enn på fylket og noko lågare enn nasjonalt nivå.

Engelsk 8.trinn

Siste fire kull

Engelsk - fordeling på meistringsnivåer

Geografisk siste fire kull

Sula kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver ungdomstrinn, Offentlig, Trinn 8, Begge kjønn

Engelsk på 8.trinn viser at skulane har monaleg fleire elevar på meistringsnivå 1 og 2, monaleg færre elevar på meistringsnivå 3, noko færre elevar på meistringsnivå 4 og 5 i 2016 enn i 2015. Tal elevar på meistringsnivå 3 monaleg lågare enn i fylket og på nasjonalt nivå i 2016. Tal elevar på meistringsnivå 4 marginalt høgare enn i fylket og marginalt lågare enn på nasjonalt nivå i 2016. På meistringsnivå 5 ligg Sula noko lågare enn snittet i fylket og i landet i 2016.

Engelsk, 9.trinn

Ingen prøve på eng

Skulenivå:

Langevåg skule

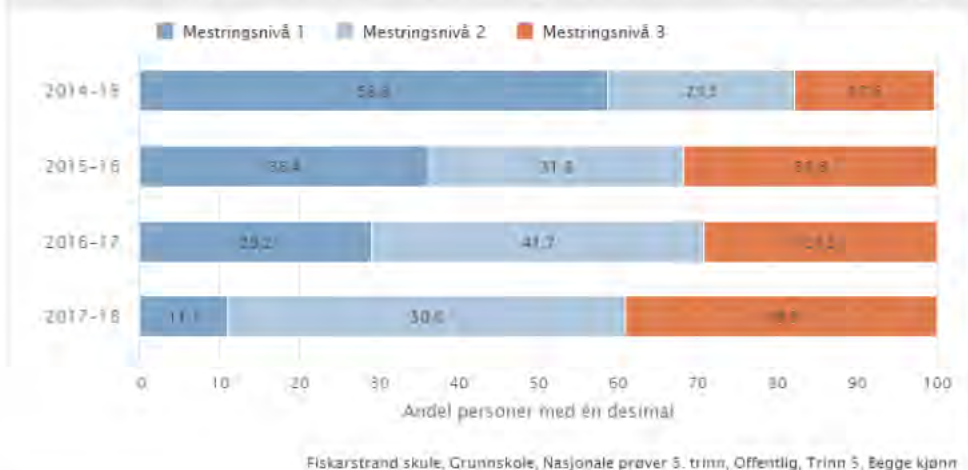
I nasjonale prøver (hausten 2017) ligg vi litt under snittet, samanlikna med både kommunegruppe, fylke og nasjonalt nivå. Spesielt viser dette seg i engelsk og lesing. Dersom vi ser på tala for dei siste åra, ser vi at resultata varierer litt frå år til år. I 2016 låg vi litt over snittet i engelsk og rekning, og på landsgjennomsnittet i lesing. I 2015 låg vi litt under snittet i lesing. Etter kvar runde med nasjonale prøver vert resultatet analysert, og det vert sett i gang forbedringstiltak. Hausten 2016 la vi heilt om leseopplæringa vår. No jobbar vi i stasjonar i første og andre klasse og får høve til å vere tettare på elevane sidan vi berre har 4-5 elevar pr. gruppe. Vi håper at omlegginga av leseopplæringa vil slå positivt ut for lesedugleiken til elevane våre. Vi har ein eigen handlingsplan for korleis jobbe med lesing på alle klassestega. Denne vert justert og evaluert kvart år i samband med nasjonale prøver.

Fiskarstrand

Det er gode resultat på dei nasjonale prøvene også i år.

Matematikk

Vi ser at vi har størst andel på meistringsnivå 3 i matematikk. Vi ligg høgare enn snittet på Sula og nasjonen i faget (matematikk.) Om vi ser på resultata frå i fjor ser vi at vi følger tendensen i år også. Vi meiner at ei av årsakene til gode resultat er at vi la ned godt arbeid i forkant av å velje nytt læreverk. Vi har hatt lærarar på etterutdanning som har vore med å dele sine erfaringar med oss, og vi har hatt fokus på at dei som har utdanning er dei som har hatt faga, så langt det har vore mogleg.

Norsk

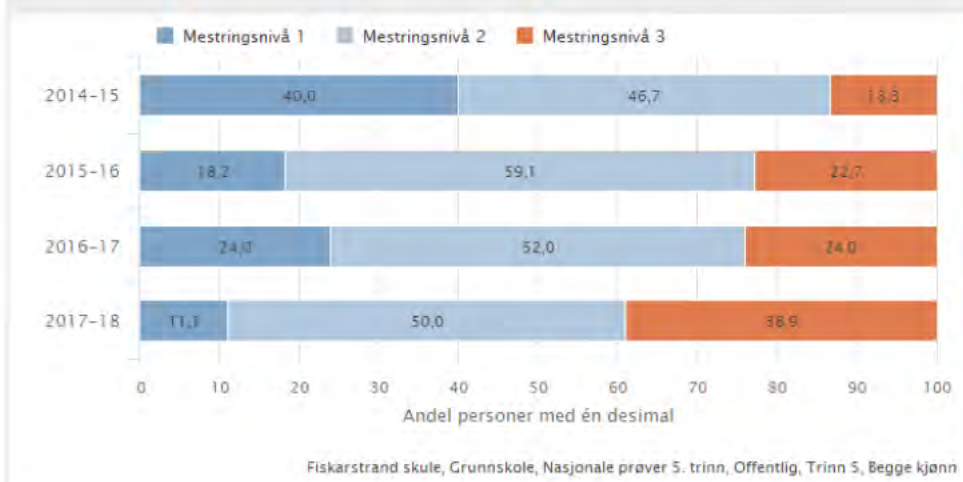
Vi aukar også andel på meistringsnivå 3 i norsk. Når vi arbeider med stasjonar i heile barnetrinnet meiner vi at vi utviklar elevane sin kunnskap om faget. Vi har hatt fokus på tilpassa undervisning og tilrettelegging for dei som treng det. Dette gjer til at elevar meistrar meir og har tru på egne evner. Vi har hatt fokus på å jobbe systematisk inn mot å bli sertifisert som dysleksivennleg skule og det kan

vere nærliggande å tru at dette er med på å gi dei positive utslaga vi ser. Gode system og prosedyrer med tanke på tilrettelegging, vurdering for læring og fokus på gode framovermeldingar til elevane, er nok med på å gjere dei medvitne om korleis dei lærer, og kva som skal til for at dei skal auke sin kompetanse i faget.

Engelsk

Også i engelsk har vi hatt gode resultat over år. Vi er medvitne om at vi nyttar lærarar som har engelsk i fagkretsen sin i opplæringa.

Måseide skule

Sidan elevtalet er lite ved Måseide skule, blir utslaga/variasjonen i klassene veldig store. Dette gjer at det er vanskeleg å samanlikne resultatata frå år til år. Vi har satsa på vidareutdanning av lærarar både i engelsk og matematikk dette året. Det er med på å auke kvaliteten på undervisninga og vil forhåpentlegvis gi oss resultat vi er nøgd med på lengre sikt. Når det er sagt, så ser vi ein auke i antal elevar som presterer på nivå 3, samalikna med i fjor, men igjen er det vanskeleg å lese tala då elevgruppene er små, noko som gir store utslag på tabellane.

Solevåg skule

Skulen hadde også eit godt resultat på nasjonale prøver for 5. kl.

I lesing viste skåren: 16 %, 68 % og 16 % på mestringsnivå 1,2 og 3.

I rekning viste skåren: 13 %, 58 % og 29 % på mestringsnivå 1,2 og 3.

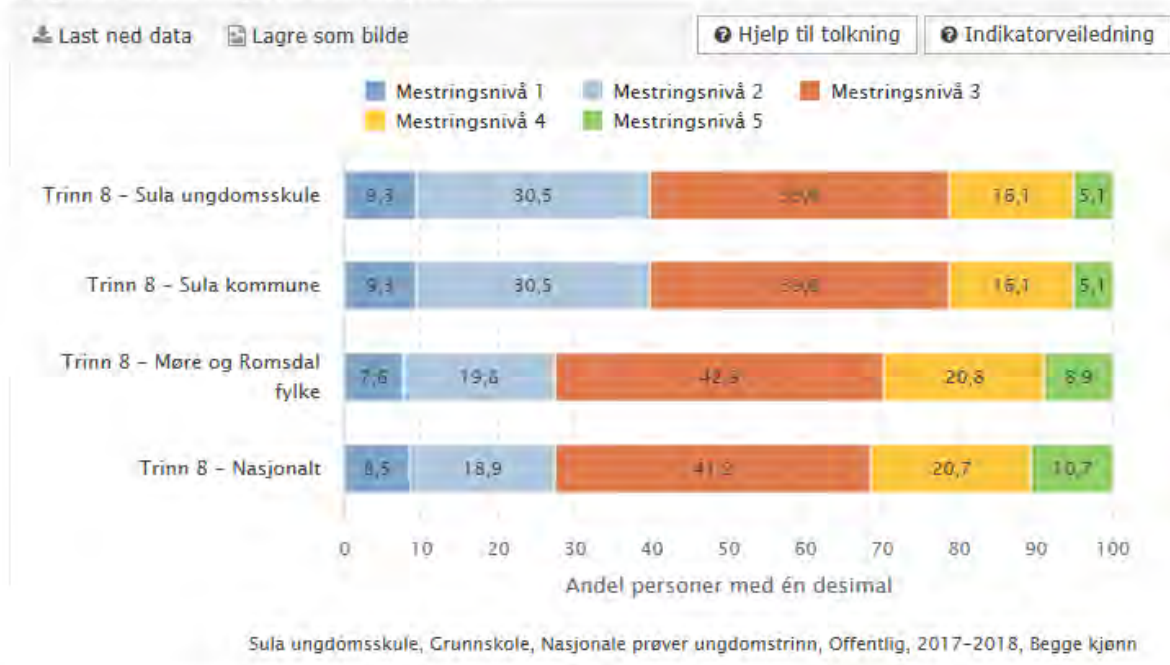
I engelsk viste skåren: 0 %, 73 % og 27 % på mestringsnivå 1,2 og 3.

Kvart år går personalet i fellesskap gjennom resultatet av nasjonale prøver og analyserer dette etter beste evne. Kontakt-/faglærarar som har hatt klassane i dei tre faga er her sentrale ved å leggje fram korleis dei har drive undervisninga i desse faga. Ting som har slått posetivt ut vel vi å fortsette med. I engelsk har mest truleg lærarane sine sjølvproduserte opplegg, som gjerne inkluderer bruk av data og Smartboard, slått posetivt ut. Vidreutvikling av språkverkstaden vår har og hatt god verknad på elevane sin lesedugleik.

Sula ungdomsskule

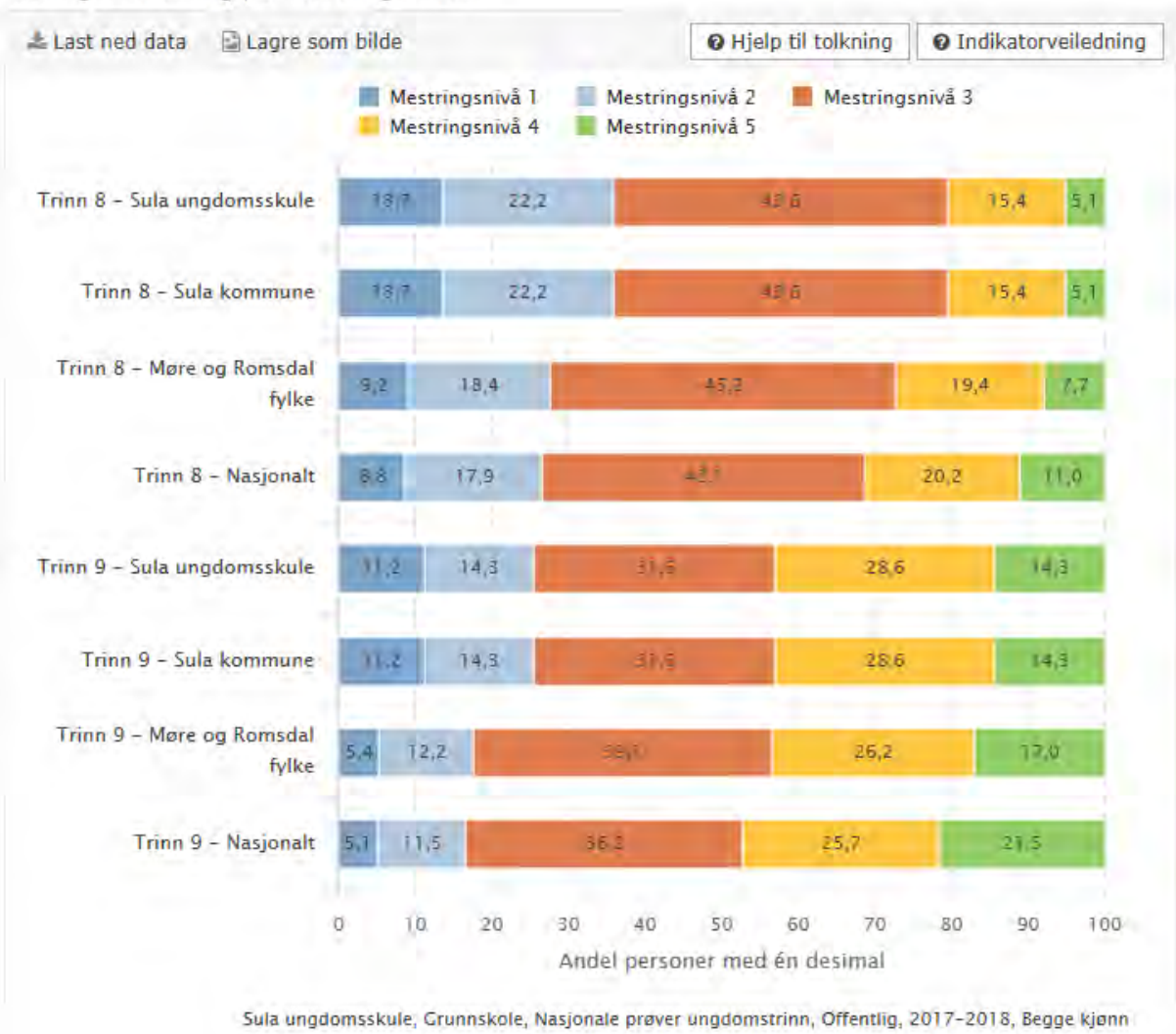
Nasjonale prøver

Engelsk - fordeling på mestringsnivåer

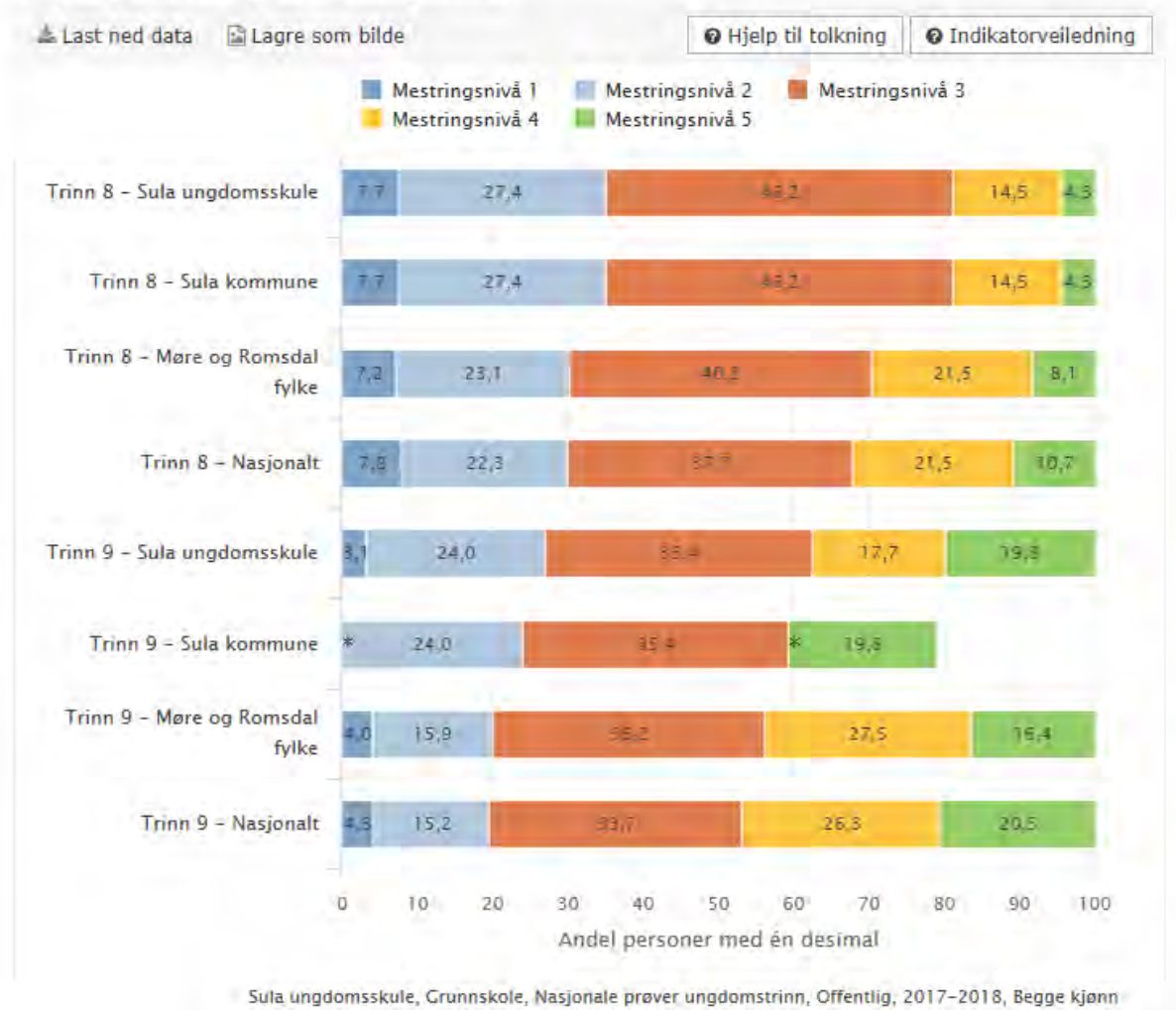

Lesing - fordeling på mestringsnivåer

Regning - fordeling på mestringsnivåer

Ved Sula ungdomsskule har vi få elevar som vert fritekne for nasjonale prøver. Vi veit lite om kor mange som er fritekne på fylkes og nasjonalt nivå. Vi ser god framgang mellom 8. og 9. trinn og dette er ei utvikling vi har sett over fleire år. Nasjonale prøver på 8.trinn vert tatt i september og det ein måler her er eigentleg kva barneskulane har fokus på.

Vi har sett inn to lærarar i matematikk og vi meiner det kan vere årsaka til at vi får ferre på meistringsnivå 1 på 9.trinn enn på 8.trinn. I tillegg har vi diskutert om vi arbeider for lite med type tekster/oppgåver som nasjonale prøver legg opp til. Det er store skilnader mellom skular i Norge på kor mykje ein vektlegg øving til denne prøveforma.

SULA KOMMUNE

Strategi for kvalitetsutvikling i arbeidet med barn og unge, Kultur og oppvekstsektoren
2017-2021

Innleiing

Samfunnet er med god fart på veg inn i ein fulldigitalisert kvardag som endrar måten vi lever på, kommuniserer på - og ikkje minst arbeider på - radikalt. Tradisjonelle yrke forsvinn og nye kjem til. For å ha eit godt og trygt liv i eit slikt samfunn, må ein mestre andre ting enn tidlegare. Spørsmåla vi må stille oss, er; kva treng barn av dugleik og kompetanse i eit 20- 30 årsperspektiv? Og kva gjer vi vaksne for å gi dei slikt grunnlag? Kort sagt; korleis påverkar tilsette i dei kommunale tenestene våre, i samarbeid med føresette, denne reisa som borna startar frå dei er fødde?

I Kultur- og oppvekstsektoren i Sula har vi bak oss ein periode (2011-2016) med fokus på *profesjonsutvikling* i alle ledd. I fellessamlingar og leiarnettverket har det vore satsa på å bygge *ein felles kultur* der ulike fagperspektiv bidreg med sin kompetanse til eit godt resultat for born og familiar. Vi har ønska å redusere graden av flaks/uflaks for barnet til eit minimum - gjennom å utvikle felles forståing av kva som er gode grep i leiarskapet når du har medansvar for danninga til alle borna i kommunen, og gjennom å etablere ein felles standard for kvaliteten i kvart møte med innbyggjarane. Den viktigaste kompetanseutviklinga for å lukkast med dette prosjektet, skjer på arbeidsplassen og i nettverk med andre arbeidsplassar. Stikkord er lærande møter med kunnskapsutvikling og medskaping, refleksjon over eigen praksis - og oppfølging av kvar tilsett og av kritiske rammefaktorar for å mestre ny praksis (Leiarplattforma, s 4).

«Born og unge i Sula fortener at vi har høge ambisjonar og eit solid verdigrunnlag i dette arbeidet»

I den kommande perioden (2017- 2021) har vi nytta metaforen *Læringsreise* for dei første femten åra i livet til borna. Kva bør eit barn ha erfart og meistra på ulike trinn i læringsreise? Og korleis kan vi endre på det faktum at læringsreise i Sula framleis er ei analog reise i eit digitalt landskap? Når og korleis hjelper vi dei som strevar? Korleis bidrar vi til å legge grunnlaget for ei robust folkehelse gjennom sunne og varierte fritidsarenaer? Metaforen bidreg til ei felles forståing og samla fokus for utviklings- og kvalitetsarbeidet i dei kommande fire åra. Vi har definert tre kjerneområde der tilsette i barnehagar, skule, TBU og kultur kan påverke denne reisa: Pedagogisk leiarskap (basert på verdiar,

barne - og læringssyn og samfunnsmandat), didaktikk (ser føresetnader hos barnet, innhald og metodikk, utstyr og tilpassing i samanheng) og læringsmiljø (trygt, inkluderande og stimulerande).

Born og unge i Sula fortener at vi har høge ambisjonar og eit solid verdigrunnlag i dette arbeidet:

«KOMPETANSE OG ETIKK»

Barn som veks opp i Sula skal få lære det dei treng og vil – kort sagt bli gitt gode vilkår for å utvikle seg i tråd med sine føresetnader, uavhengig av kva helsesøster, barnehage, skule eller klasse dei soknar til. For den som treng ekstra hjelp for å nå måla sine og klare seg, skal einingane i oppvekst gjere ein positiv skilnad. Korkje born eller foreldre skal misse effekten av å bli møtt med respekt og høge forventningar om og når dei strevar.

MANDAT

«Vi bør bedømme leiarskap primært etter kva effekt det har på elevane, heller enn på dei vaksne» seier professor Viviane Robinson. Det betyr ikkje at vi ikkje legg vekt på gode arbeidsmiljø i einingane i oppvekst, men peikar heller på at borna si grunnleggjande utvikling og læring som plattform i livet, er eit primært prosjekt - og den viktige årsaken til at kommunen har ein oppvekstsektor.

FORVENTNINGAR TIL PEDAGOGISK LEIARSKAP I OPPVEKST

Gjennom å utøve verdibasert pedagogisk leiarskap, gjer leiarane i oppvekst sitt til at vi gjennom dei kommunale tenestene arbeider for å gi kvart barn eit godt utgangspunkt for livet vidare.

Leiarane i oppvekst skal difor

- ha god kunnskap om kva som har positiv effekt på barn si utvikling og læring.
- kjenne til kva praksis dei tilsette i eiga eining møter borna (og familien) med.
- kunne leie profesjonssamarbeidet i eininga slik at dei tilsette saman vidareutviklar ein felles kunnskapsbasert praksis.
- bygge relasjonar basert på tillit som bidrar til at kvar tilsett - og dermed eininga - lukkast med å implementere kunnskapsbasert praksis.
- kunne løyse komplekse problem som oppstår her og no».

(Frå leiarplattforma vår)

Dokumentet du er i ferd med å lese, skildrar korleis eigar vil arbeide for å vidareutvikle kvalitet i Kultur- og oppvekstsektoren (KO) i Sula kommune. Planen er eit bindeledd mellom sentrale styringsdokument og kommunen sitt Handlingsprogram for kvalitetsutvikling i perioden 2017-2021. Føremålet med planen er å ha eit styringsverktøy for leiarane i KO.

Ein strategisk plan skal gi eit overordna perspektiv på status og utfordringar, og angi prioritering og retning for arbeidet framover. At planen held strategisk nivå betyr at den må følgast opp av handlings- og prosjektplanar som gjer det mogleg å realisere (operasjonalisere) strategiane. Planen tek for seg kommunale hovudarenaer i oppveksten til borna; helsestasjon, barnehage, skule og kultur. Den omhandlar førebyggjande arbeid, dedikerte og selekterte oppgåver, og har hovudfokus på tenester i kultur- og oppvekstsektoren, jfr. kommunen sitt organisasjonskart.

Sula, juni 2017

Anne-Grethe Skjærseth
Kommunalsjef Kultur- og oppvekstsektoren

Innholdsfortegnelse

Innleiing.....	1
Mandat og lovverk	4
Sula kommune - eit oversiktsbilete	5
Organisasjonen.....	5
Kultur- og oppvekstsektoren	6
Føresette som samarbeidspart	6
Kommunale tenester i Kultur og oppvekstsektoren	6
Driftseiningar med nøkkeltal	7
Interkommunalt samarbeid	8
Visjonen i kultur og oppvekst	9
Fokusområder 2017-2021	12
Overordna målsetting for barnehage, skule, TBU og kultur	12
Pedagogisk leiarskap og utviklingsarbeid	16
Læringsmiljø og læringsleiing	17
Didaktikk 1	18
Didaktikk 2	19
Tidleg og tverrfaglig innsats 1	20
Tidleg og tverrfaglig innsats 2	21
Oppfølging av planen	22

Mandat og lovverk

Overordna for barn sin oppvekst i Norge er FNs konvensjon om barns rettigheter. Barn sine rettar er også frå mai 2014 inntatt i Grunnlova gjennom nye §104. Under finn du ein oversikt over samfunnsmandatet til kultur og oppvekst. Vi er i eit paradigmeskifte med lovendringar, ny rammeplan for barnehagen og nye læreplanar i grunnskulen, endringar i barnehagelova, lov om barnevern og kvalitetskriterier for PPT (Udir). Kommunen har eit særleg ansvar for å følgje opp dette og dei formelle rettane som barn har, ved å legge til rette for gode oppvekstvilkår.

Samfunnsmandatet til Kultur og Oppvekst

Lov og føreskrifter:

- *Lov om barnehagar*
- *Lov om grunnskulen og den vidaregåande opplæringa*
- *Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nykomne innvandrarak*
- *Lov om barnevern*
- *Lov om offentlege styresmakters ansvar for kultur og verksemd (kulturlova) og Lov om folkebibliotek.*
- *Lov om helse- og omsorgstenestene, helsestasjon og skulehelse*
- *LK -06 Kunnskapsløftet (under fornying)*
- *Rammeplan for barnehagen*
- *Rammeplan for kulturskolen «Mangfald og fordypning»*

Nasjonale føringar:

- *Rammeplan for lærarens profesjonsfaglige digitale kompetanse (Udir)*
- *Meld. St. 28 (2015-2016) Fag-Fordypning-Forståelse – En fornyelse av kunnskapsløftet*
- *Meld. St. 19 (2015-2016) Tid for lek og læring*
- *Meld. St. 24 (2012-2013) Framtidens barnehage*
- *Meld. St. 20 (2012-2013) På rett vei. Kvalitet og mangfold i fellesskolen*
- *Meld. St. 22 (2010-2011) Motivasjon – Mestring – Muligheter Ungdomstrinnet*
- *Meld. St. 18 (2010-2011) Læring og Fellesskap*
- *Meld. St. 41 (2008-2009) Kvalitet i barnehagen*
- *Meld. St. 21 (2016-2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skulen*
- *Kompetanse for kvalitet. Strategi for etter- og vidareutdanning 2012-2015*
- *Kompetanse for kvalitet. Strategi for vidareutdanning for lærere og skoleledere fram mot 2025*
- *Strategi for kompetanse og rekruttering i barnehagen 2014-2020*
- *NOU 2015:8 Framtidens skole – Fornyelse av fag og kompetanser*
- *NOU 2014:7 Elevenes læring i framtidens skole – Et kunnskapsgrunnlag*
- *NOU 2016:16 Ny barnevernslov – Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse*
- *NOU 2015:2 Å høre til -Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø*
- *NOU 2016:14 Mer å hente - Bedre læring for elever med stort læringspotensial*
- *Barnekonvensjonen*

Fylkesmannen i Møre og Romsdal:

Fylkesmannen er staten sin representant i fylket, og har ansvar for å følgje opp vedtak, mål og retningslinjer frå Stortinget og regjeringa. Fylkesmannen er eit viktig bindeledd mellom kommunane og sentrale styresmakter. Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak, skal føre tilsyn med- og formidle relevant informasjon til kommunene. Fylkesmannen skal også halde sentrale styresmakter orienterte om viktige spørsmål i fylket.

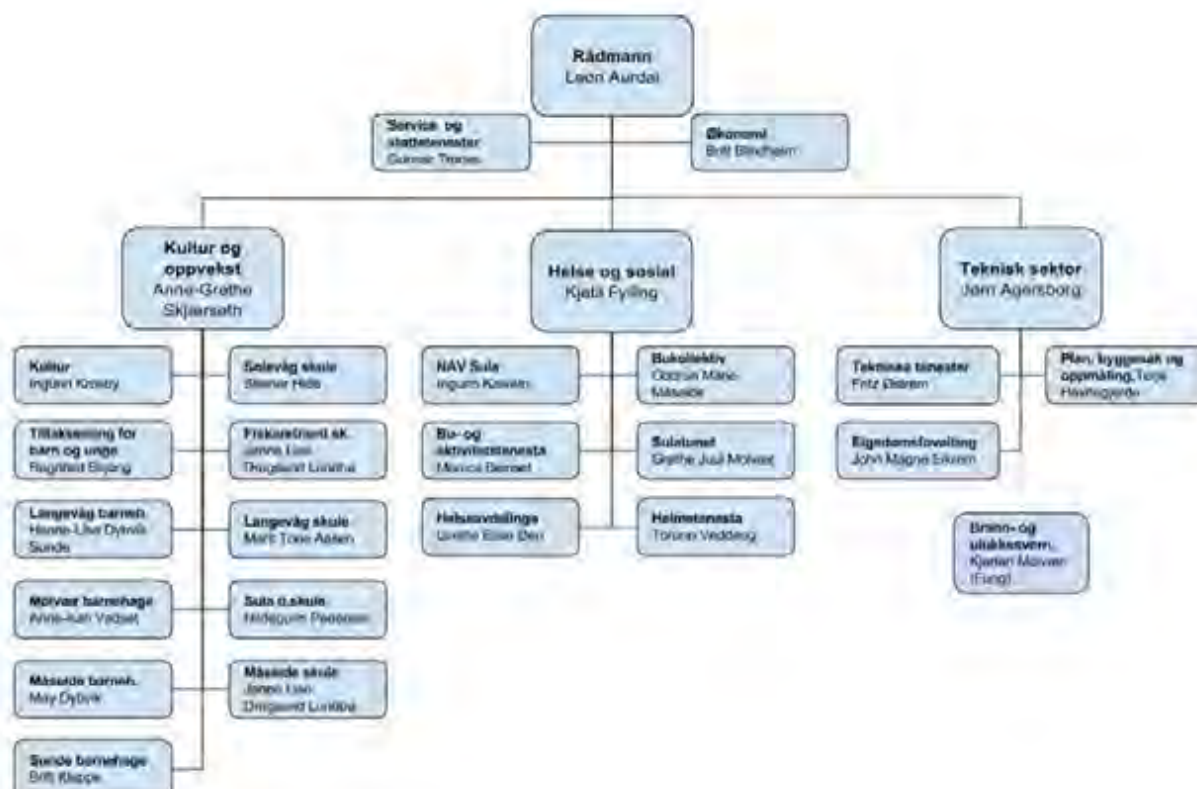
Sula kommune - eit oversiktsbilete

- Det er ca 9007 Innbyggjarar i Sula kommune.
  - I 2016 vart det fødd 120 barn i kommunen.
  - 95,9 % av barna har barnehageplass.
  - 9,6 % av barna i barnehage er fleirkulturelle.
  - 2,17 % får særskilt språkopplæring i norsk i skulen.
  - 3,2 % får spesialpedagogiskhjelp i barnehage.
  - 8,9% i grunnskulen får spesialundervisning.
  - Talet på meldingar til PPT av individualsaker stabilt høgt.
  - Talet på bekymringsmeldingar til barnevernet har auka og saker er alvorlege.
- (Data er henta i frå KOSTRA, BASIL og GSI 2016)

Organisasjonen

Rådmannen sitt mynde vert utøvd av rådmannen sjølv, 3 kommunalsjefar og vidare gjennom delegasjon til leiarane for den einaskilde driftseining.

Kultur- og oppvekstsektoren

Føresette som samarbeidspart

Foreldre utgjør normalt grunnpilaren i barnet sin oppvekst, og innhaldet i foreldreansvaret er definert i Lov om barn og foreldre §30. Sula kommune skal bidra til at barn og unge får ein god oppvekst gjennom gode kommunale tenester. Foreldreansvaret inneber å følge opp og samarbeide med dei kommunale tenestene.

Foreldra sitt første møte med kommunen startar ofte under graviditeten, med tilbod om svangerskapsomsorg til vordande foreldre. Frå 0-3 år er helsestasjonen og barnehagen viktige kommunale tenester. Frå 3-6 år er barnehage, fritidsaktivitetar, nabolag og leikeplassar viktige. Frå skulealder er skule, SFO og fritidsaktivitetar viktige meistringsarenaer i kommunal regi. Vener får aukande meir å seie ettersom barnet veks til, noko som aukar behovet for attraktive møteplassar også i kommunal regi.

Kommunale tenester i Kultur og oppvekstsektoren

Barnehagar

Sula har pr. i dag ti barnehagar; fire kommunale, seks private (inkl. ein open barnehage).

Skular

Sula har i skrivande stund ein struktur med fem grunnskular; fire barneskular og ein ungdomsskule. Når ny skule på Rørstad står ferdig, vil det vere 3 barneskular i Sula. I tillegg har kommunen vaksenopplæring.

Skulefritidsordning (SFO)

Det er etablert SFO ved alle barneskulane i Sula for barn i 1.-4. årstrinn, og for 5.-7. trinn for born med funksjonshemming.

TBU- Tiltakseining for barn og unge

TBU har tre fagområde som arbeider etter ulike lovverk og på ulike innsatsnivå; Barneverntenesta, Pedagogisk psykologisk teneste og Helsestasjonen. I tillegg er bufellesskap for einslege mindreårige flyktningar (EMF) lagt til tiltakseininga, organisatorisk knytt til barneverntenesta.

Kultur

Kommunale tenester innan kultur er bibliotek, kulturskule og ungdomsarbeid (fritidsklubb og utekontakt). I tillegg rettar kulturadministrasjonen sitt arbeid mot friluftsliv, idrett, kulturminnevern, kulturarv og kulturutvikling gjennom eit aktivt samarbeid med andre kommunale instansar, samt frivillig og profesjonelt kulturliv.

Kommunepsykolog

Sula kommune tilsette i 2016 kommunepsykolog, som også skal kunne rettleie og gje konsultasjon til barn, føresette og tilsette i barnehage, skule og TBU (organisatorisk lagt til helseavdelinga).

Driftseiningar med nøkkeltal

Eining	Styrar	Talet på barn	Årsverk
Kommunale:			
Molvær barnehage	Anne Kari Vadset	68	16
Langevåg barnehage	Hanne Lise Dybvik Sunde	106	25,5
Måseide barnehage	May Torvnes Dybvik	67	16
Sunde barnehage	Britt Kleppe	37	9
Private:			
Vasset barnehage	Marianne Nilsen	21	6,3
Hatlebakken barnehage	Anne-Brit Magnussen	20	4,2
Rørstadmarka barnehage	Kristin Valen Håland	57	13,2
Nymarkbakken barnehage	Randi Alnes	130	27,3
Gnist barnehager Bjørkavåg	Therese Kihle Urke	154	31,3
Open barnehage	Astri Lindquist	15	0,3

Eining	Rektor	Sfo-leiar	Talet på elevar	Årsverk
Langevåg skule	Marit Tone Aasen	Maren Kristoffersen	456	47,40
Fiskarstrand skule	Janne Lise D. Lundbø	Lene Kupaen Grimstad	143	18,46
Måseide skule	Janne Lise D. Lundbø	Gunn Vedlog	87	11,54
Solevåg skule	Steinar Hide	Elisabeth Nergård	229	26,03
Sula ungdomsskule	Hildegunn Pedersen		326	38,61
Vaksenopplæringa	Arne Birkeland		25	2,9

Eining	Leiar	Fagleiar	Årsverk
Tiltakseining barn og unge (TBU)	Lindis Akslen		1
Helsestasjon/skulehelseteneste		Liv Standal	9,75
Barnevern		Nina Grønman	8,75
Einslege mindreårige flyktningar		Olav Hoff	8
Pedagogisk psykologisk teneste (PPT)		Synnøve Molvær Vågnes	8,5

Eining	Leiar	Fagansvarleg	Årsverk
Kultur	Ingunn Krosby		0,80
Utekontakt og fritidsklubb		Perdy Elsa Klemetsen	1,77
Bibliotek		Elisabeth Kjerstad	2,35
Kulturskolen		Ingolf Dragset	4,89

Interkommunalt samarbeid

eKommune Sunnmøre er etablert for å gi kommunane gode, framtidsretta og kostnadseffektive IT-løysingar, som igjen vil bidra til enda betre tenester til innbyggjarane. Styret i eKommune Sunnmøre består av rådmennene i kommunane som per i dag deltek i samarbeidet. Det er Ålesund, Sula, Skodje, Giske, Haram, Sandøy, Ørskog og Norddal kommune. I oppvekstsektoren arbeider ein med å forbetre styringa, med å ta i bruk meir moderne og framtidsretta løysingar og med integrasjon med andre IT-løysingar i kommunane. Sett i lys av kommunereforma, kan organiseringa endre seg i perioden.

Sunnmøre regionråd (SR) skal bidra til ei positiv utvikling i medlemskommunane og i regionen samla. SR leiar samarbeid på fleire område, oppvekst er eit av desse områda. Målsettinga med SR oppvekst er å bidra til kvalitets- og kompetanseheving innan barnehage og skule i regionen nordre Sunnmøre. Dette skal skje ved å etablere felles arenaer, arrangement og delprosjekt. Sunnmøre regionråd oppvekst har fleire satsingsområde. Dette er område som kommunane prioriterer med tanke på kompetanseheving for skule og barnehage.

Mission Possible skal bidra i arbeidet med born i risiko, på tvers av alle offentlige instanser med ansvar for tenestetilbod til barn, unge og familiar. Målsettinga er å styrke samhandlingskapabiliteten til aktørane for å sikre at disse barna blir sett og får den hjelpa dei treng til rett tid. Veldig mange born og unge i Norge er utsett for risiko som kan skade helsa og utviklinga deira. Å hjelpe born i risiko er noko av det viktigaste ein kan gjere i samfunnet.

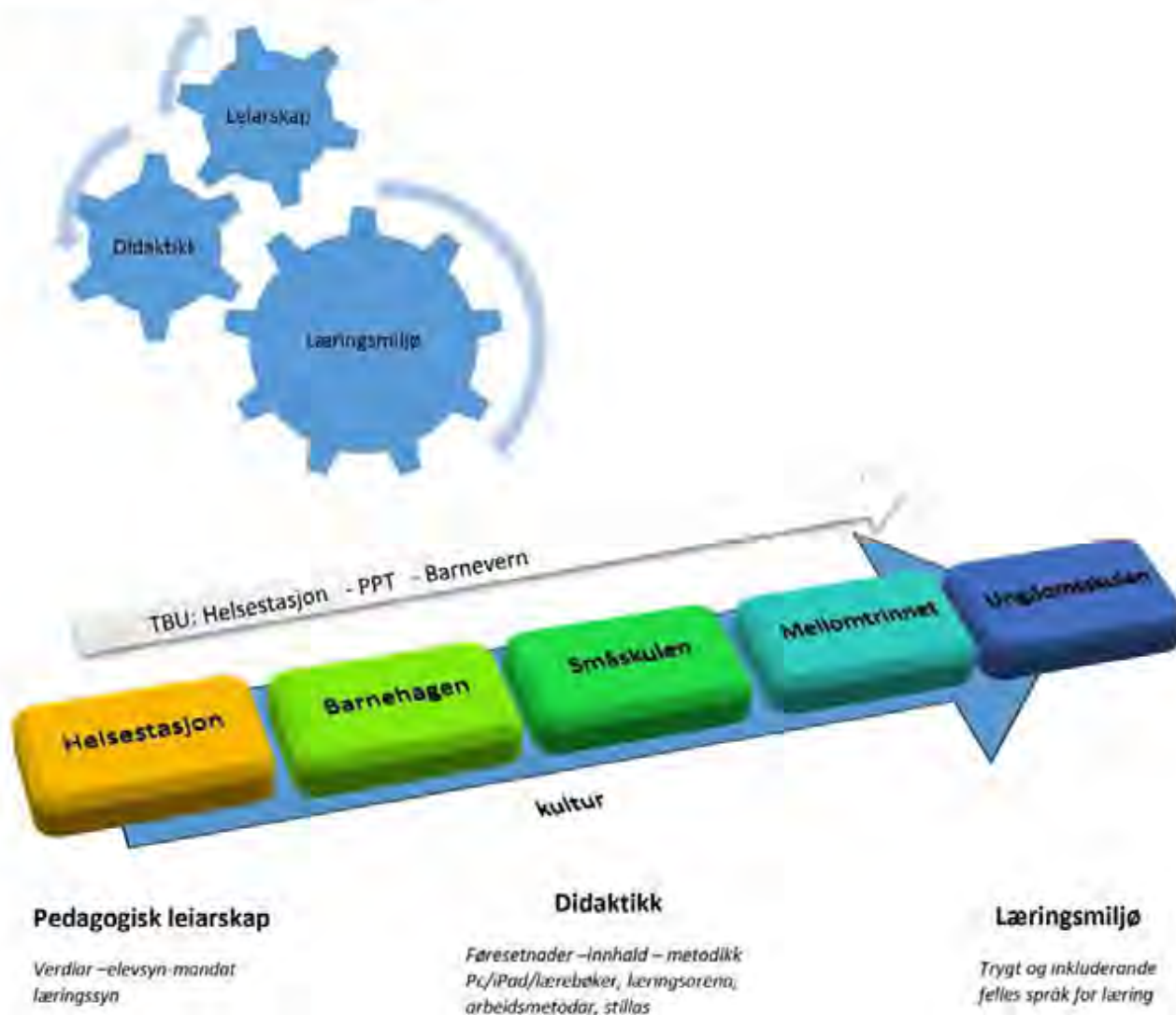
Visjonen i kultur og oppvekst

Barn som veks opp i Sula skal oppleve relevans, utfordringar, samanheng og mestring kvar dag i læringsreisa si. Alle skal møte høge forventningar og få kompetent hjelp når dei treng det. Barn som veks opp i Sula, skal fullføre vidaregåande skule.

Visjonen er eit resultat av ein prosess i eigen organisasjon, inspirert m.a. av ekskursjon til New Zealand og refleksjonsøktar og lærande møter i leiarnettverket i KO. Vi kallar visjonen vår for «Læringsreisa» og er opptekne av korleis vi gjennom vårt arbeid på ulike nivå, påverkar denne. Visualisert ser visjonen slik ut:

Slik påverkar vi barnet si læringsreise

Som nemnt i innleiinga skal Læringsreisa bidra til felles forståing og samla fokus for kvalitetsarbeidet i planperioden. Kjerneområda i barnet si læringsreise har vi definert som pedagogisk leiarskap, didaktikk og læringsmiljø.

Utgangspunktet er at uavhengig av bakgrunnen og føresetnadane til barnet, og kva tradisjon for læring barnet er vant med heimanfrå, så påverkar tilsette læringsreisa gjennom vår innstilling. Arbeid med barn og unge si danning (utvikling og læring) krev både kompetente, tydelege og varme vaksne. Danning skjer ikkje i isolasjon, men i samspel mellom barn og vaksne - og barn imellom. Kunnskapsbasert og systematisk innsats og tverrfagleg samarbeid, skal sikre at Læringsreisa gir barnet ein likeverdig og god start på livet i Sula, og dermed også eit godt grunnlag for å fullføre vidaregåande skule og kome i arbeid. Den viktigaste ressursen ligg i personalet sin kompetanse og kapasitet. Både formell kompetanse, at ein er eigna og får rettleiing, er viktig når ein skal arbeide med barnet si utvikling og læring. I barnehagen er personalet, i tillegg til foreldra *nøkkelpersonar* i ein god oppvekst. Ilag med helsestasjonen er dei dei næraste til å fange opp tidleg om nokon treng hjelp. På skulen er betydinga av den profesjonelle læraren og ein tydeleg kollektiv praksis godt dokumentert. Personalet og læraren som får gode relasjonar til elevane, som er trygg fagleg og didaktisk, og kan skape augneblikk der faget opnar seg for barnet og barnet for faget (Klafki), og er ein god klasseleiar, får elevar som trivst fordi dei meistrar og yter sitt beste. Dess betre relasjon læraren har til kvar elev, dess betre vert forholdet mellom elevane. Dette demmer igjen opp for mobbing og styrkar miljøet.

Både helsestasjonen, barnehagen og skulen i Sula skal ha rom for alle og ha blikk for den einskilde sine behov. I læringsreisa sett vi fokus på tydelege og varme (autoritative) vaksne, val av relevant innhald, varierte arbeidsmåtar og trygge og stimulerande læringsmiljø, frå før barnet vert fødd og ut ungdomsskulen. Det vi gjer skal vere kunnskapsbasert; vi skal vite kvifor vi gjer dét og ikkje noko heilt anna.

Godt leiarskap er avgjerande for å lukkast i arbeidet. Felles plattform for leiarskap definerer verdi- og teorigrunnlaget for leiarskapet. Metoden for systematisk organisasjonsutvikling som leiarane skal nytte i si eining for å utvikle ein lærande organisasjon, styrkar medskaping og god praksis. Når leiarane er gode prosessleiarar i eige personale, påverkar det utviklinga til barnet direkte (Robinson). PPT, helsestasjonen/skulehelsetenesta og barnevernet gir kompetent bistand til andre profesjonsgrupper i førebyggjande og hjelpande arbeid.

Innsatsen i sektoren har tre innsatsnivå; universell, selektert og indikert innsats. Dei fleste barna greier seg med innsatsen på universelt nivå, når den er av god kvalitet. Dette er innsatsen som skjer kvar dag i barnehagen, på skulen, på helsestasjonen, og evt. under rettleiing av andre som PPT. Barn og føresette med risiko for å utvikle vanskar treng selektert innsats som m.a. tverrfaglege tiltak og samarbeid. Det er også barn og føresette som har behov for særskilde tiltak/indikert innsats for å skape endring. Dette kan vere tiltak retta mot familien og/eller barnet, etter tilrådingar og vedtak. Det er god samfunnsøkonomi at kommunen har kompetanse til å identifiserer dei som har vanskar og sette inn tiltak/gi hjelp. Hjelp frå barnevernet kan i enkelte høve gis til fylte 23 år.

Når vansken er oppdaga, må kommunen ha kapasitet til å bidra til å endre situasjonen som hemmar/hindrar god utvikling.

Førebyggjande innsats og trygge og gode oppvekstvilkår, inneber at ein må oppretthalde og vidareutvikle førebyggjande tilbod, både i form av helserelaterte og pedagogiske tiltak - og fritidstilbod.

Fokusområder 2017-2021

I komande 4-årsperiode vil det vere fokus på endringar i fleire lovverk, ny rammeplan i barnehage og kulturskule og nye læreplanar i skulen, og implementering av desse.

Med utgangspunkt i Læringsreisa vil hovudområda for arbeidet i Kultur og oppvekst i Sula vere:

Overordna målsetting for barnehage, skule, TBU og kultur

I Sula har vi ein kunnskapsbasert praksis i møtet mellom tilsette i kommunen og barn/unge i barnehage, skule, TBU, SFO, kulturskule, bibliotek, ungdomsklubb og utekontakt. Profesjonalitet og romslegheit pregar alle møte med barn/unge og deira føresette.

I KO har vi saman utvikla ein felles plattform for leiarskap på alle nivå. Det berande prinsippet er brukarsentrert og verdibasert leing. Ordet «leing» kan brukast i den snevre tydinga av det ein gjer i dei prosessane og dei augeblikka ein leiar, medan omgrepet leiarskap kan ha ei vidare tyding; nemleg alt ein er, eller alt ein kan, som har betydning når ein utfører leing (Stormoen 1996). Bruk av ulike leiartechnikar eller metodar er da leing, medan forståinga av desse og vala mellom dei, er leiarskap. Den pedagogiske leiarskapet i sektoren skal vere kunnskapsbasert på alle nivå - det vil seie etterstrebe kjennskap til, og dugleik i, det vi veit verkar. Slik sikrar vi at alle barn møter eit trygt og stimulerande, tilrettelagt leik- og læringsmiljø og får maksimalt utbyte av læringsreisa si og at dei som treng hjelp, får den hjelpa som skal til:

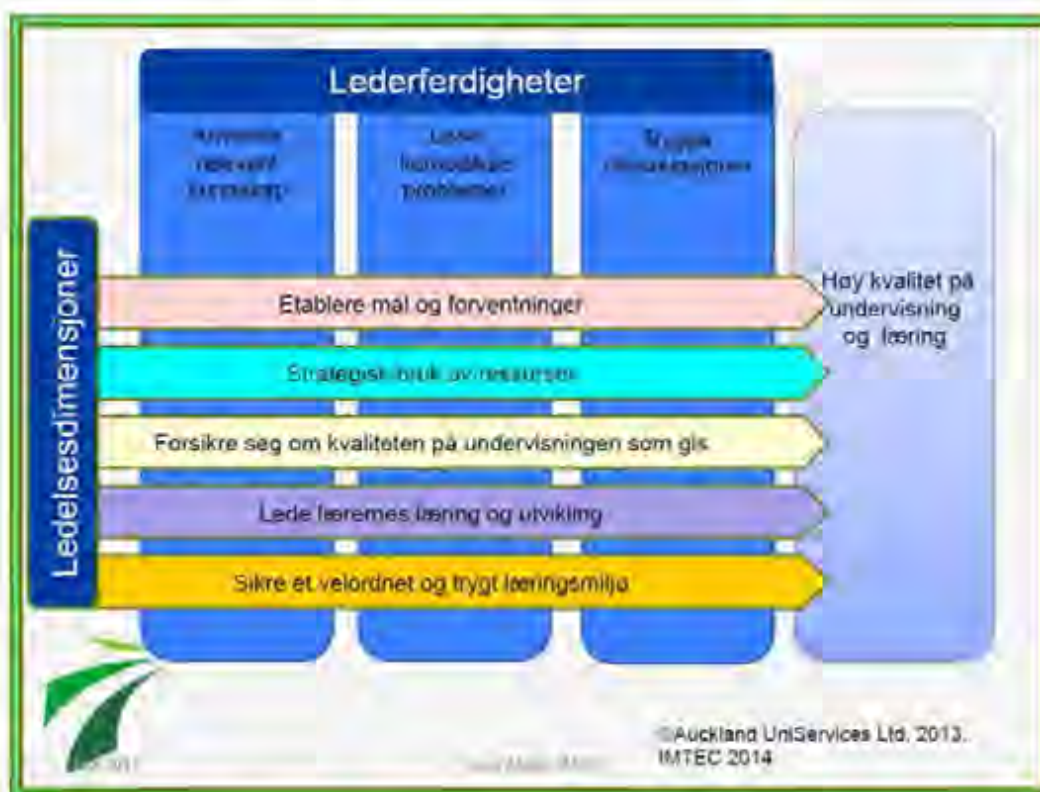

Fig 6. Viviane Robinson (University of Auckland) om elevsentrert leiarskap – elementa med størst effekt på elevane si læring. Effektstørrelse rangert i rekkefølge: Lede lærerane si læring og utvikling 0,84 -Etablere mål og forventningar 0,42 - Forsikre seg om kvaliteten på undervisninga som gis 0,42 - Strategisk bruk av ressursar 0,31 - Sikre et velordna og trygt læringsmiljø 0,27

Utviklingsarbeid er ein kontinuerlig prosess, som danner grunnlaget for det pedagogiske innhaldet. Det betyr mellom anna å omsette intensjonar og mål i lovverk og forskrifter til praksis, t.d. slik at pedagogisk praksis er i tråd med ny rammeplan for barnehage og ny læreplan for skule.

Å være ein lærande organisasjon inneber og å kunne definere nye, ønska ferdigheiter og omsette desse til praktisk handling. Dette kan vere særleg utfordrande i ein kunnskapbedrift, der dei tilsette må sjå nytten før dei brettar opp ermene. Manglande resultat skuldast ofte at tiltak ikkje vert opplevd som relevante eller at dei ikkje vert implementert godt nok til å gi varig resultat. Å arbeide med endringsarbeid i sektoren krev gode medskapingsprosessar, samt fokus og tolmod over tid. For å lukkast med å vere ein lærande organisasjon som kan omsette gode intensjonar til opplevd endring for borna/elevane, har vi utvikla modellen under (forenkla versjon, for fullversjon vert det synt til leiarplattforma) for korleis leiarane byggjer organisasjonskapasitet i eigen eining:

Kollektiv utvikling (døme: skule-heimsamarbeidet)

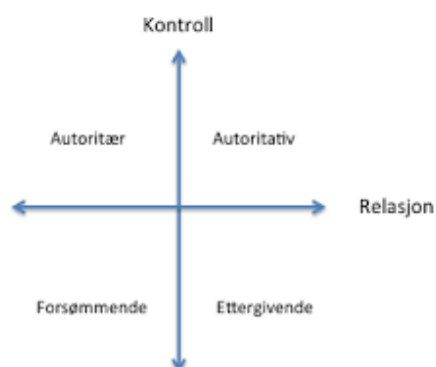
I leiarutviklinga i KO har vi fokus på å dyktiggjere den enkelte i å leie personalet sitt gjennom dei ulike fasane i eit utviklingsarbeid, og å lære av eigne og kvarandre sine erfaringar. Vi ynskjer å byggje ein sterk felles kultur for å sikre at kvart barn utviklar seg til det beste dei kan vere.

Profesjonsutvikling lærar - læringsmiljø og læringsleiing

Gode relasjonar er alfa og omega når ein skal skape gode lærings- og leikemiljø for barnet. Den autoritative vaksenstilen vert framheva som den beste i møte med barn, og difor den vi ynskjer skal kjenneteikne profesjonane i barnehage, skule og TBU. Den vaksne har då positiv kontroll, set tydelige grenser og har klare forventningar til barnet, samtidig som dei er varme og akseptierende.

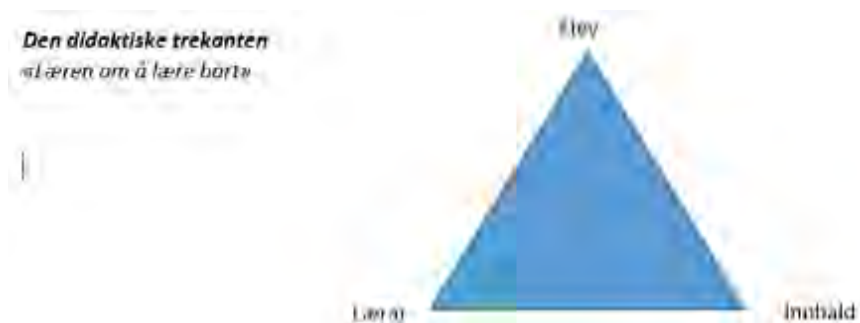
Barn som møter autoritative vaksne som lyttar til behova og ønska deira, samtidig som dei tek vaksenkontroll for å ivareta interessene i fellesskapet, lærer seg sosialt akseptable normer for åtferd. Barna lærer seg å vente på tur, være vennlige, ta initiativ og møte nye utfordringar med nysgjerrighet, interesse og sjølvtilit.

Når læraren har gode relasjonar til kvart barn, styrkar det relasjonen mellom borna.

Internasjonale studier (IOCD) viser dessutan at i klasserommet er god vurderingspraksis (VFL) og god klasseleiing mellom dei lærarferdigheitene som er mest effektive for å styrke elevane sitt utbytte av opplæringa. Det er grunn til å tru at det samme kan seiast om borna si deltaking i leikeaktivitetar i barnehagen; når vaksne er til stades, intervenerer i leiken og rettleier borna, er det bra for utviklinga deira.

Profesjonsutvikling lærar - didaktikk

Didaktikk blir gjerne forklart som undervisningslære, og omhandlar dei tre grunnspørsmåla; kva, korleis og kvifor. Felles plattform for pedagogisk leiarskap i oppvekst forpliktar alle einingane i

oppvekstsektoren til å arbeide for å sikre relevans, samanheng og progresjon i barna si læringsreise, frå barnehage til ungdomsskule. Dette, sett i forhold til sentrale kompetanseområde for framtida (i barnehage og skule), har medført at ein har kome i gang med ein refleksjonsprosess i barnhagar og skular rundt barnet si læringsreise. Første runde har vore konsentrert om forventningar til kva barn bør meistre ved overgang til skulen, til mellomsteget og ungdomssteget.

I det vidare arbeidet vil ein i Sula ha særleg merksemd på ferdigheiter i lesing/skriving, digitale ferdigheiter, samhandlingskompetanse, livsmeistring og psykisk helse.

Profesjonsutvikling - tidleg og tverrfagleg innsats

Tidleg innsats er eit sentralt prinsipp og inneber ei prioritering av førebyggjande arbeid og allsidige tiltak. Tidleg innsats betyr at rett tiltak blir sett i gang når ein avdekkjer behov for det, uansett alder, dvs tidleg i livet i livet - og tidleg når problem oppstår. Match mellom behovet til barnet/familien og tiltak er avgjerande; det kallar vi rett kompetanse til rett tid. Tidleg innsats er viktig om barnet si læringsreise skal vere optimal og føre fram. Tidleg hjelp kan hindre alvorleg problemutvikling og betre føresetnadane for ei positiv utvikling.

Tverrfagleg profesjonssamarbeid er avgjerande for gi eit kvalitetsmessig godt tenestetilbod til alle barn. TBU er etablert og organisatorisk lagt til oppvekstsektoren, for å ivareta mellom anna dette.

Tverrfagleg samarbeid må til for at barn/unge og familiar som har behov for kommunen sine hjelpetenester skal få heilskapleg oppfølging, og dette skjer i tett samarbeid med dei som arbeider med borna til dagleg, i barnehage og skule.

Rapporten «Utan mål og meining» (Barneombodet) avdekka at borna ikkje alltid opplever at tiltaka er gode eller verkar. Regjeringa vil lovfeste tidleg innsats (Jfr. St.meld. 21 2016/17) ved m.a. å innføre plikt til tverrfagleg samarbeid, ressursar til tidleg og intensiv lese- og skriveopplæring til elevar som heng etter, skjerpa krav til barnehagelærarar og styrka kvalitet i spesialundervisninga.

Målsetting

Leiarane skal evne å byggje og drive lærande organisasjonar, som er oppdatert og framtidsretta, og med fokus på kvart barn si utvikling og læring. Gjennom å utøve verdibasert pedagogisk leiarskap, skal ein bidra til å gi kvart barn eit godt utgangspunkt for livet vidare.

Pedagogisk leiarskap og utviklingsarbeid

Verktøy og strategiar for å nå måla

- Kvalitetssystemet i KO
- Leiarplattformen i KO
- Leiarnettverket i KO og rådmannen sine leiarsamlingar
- Styringsdialogmøta
- Strategi og prosjekt/utviklingsarbeid
- Brukarundersøkjingar, nasjonale prøver, tentamen og eksamen
- Kulturbygging ved felles samlingar ved nytt arbeidsår i KO
- Vidareutdanning via Kompetanse for kvalitet-ordninga

Teikn på god praksis

- Alle som utøver leiarskap, uansett nivå, baserer seg på verdigrunnlag og teori i leiarplattforma vår – og bidrar til at den vert eit levande dokument
- Leiar nyttar handlingsrommet og legg til rette for personalet si læring og utvikling gjennom medskaping i utviklingsarbeid, stimulering til entreprenørskap og nyskaping og deltaking i regionale og nasjonale satsingar.
- Leiar vektlegg å utvikle ein organisasjon med brei kompetanse og høg kapasitet.
- Lelalar legg til rette for at tilsette får tilgang på, les og diskuterer faglitteratur og forsking, og det vert satsa systematisk på etter- og vidareutdanning for tilsette i KO.
- Leiar legg til rette for at de tilsette deler erfaringar og kritisk undersøker sin eigen praksis i eit profesjonelt læringsfellesskap. Modellen for bygging av organisasjonskapasitet vert nytta i alle einingar. Leiar følgjer opp alle tilsette og gir regelmessig tilbakemelding på utført arbeid i utviklingssamtalar og elles.
- Leiinga legg til rette for at personalet analyserer resultat frå observasjonar, nasjonale prøver, kartleggingar, karakterresultat, elev- og foreldreundersøkingar, følgjer opp desse i dialog med tilsette, born og føresette, og set i verk systematiske utviklingstiltak for å oppnå betre resultat som syter for at utviklinga til kvart barn er i sentrum.
- Endringsarbeid i tråd med t.d. ny rammeplan for barnehage, ny læreplan i skulen og ny barnevernslov pågår og gjenspeglar seg i praksis.

Målsetting

Dei vaksne er kompetente og trygge i arbeidet med barn i barnehage, skule og på kulturområdet. Læringskultur og vurderingspraksis skal ha læring som mål. Barn møter arbeidsmåtar som dei er fortrulege med. Borna og foreldra skal vere involvert og medverke i forhold til borna si utvikling og læring.

Læringsmiljø og læringsleiling

Verktøy og strategiar for å nå måla

- Mangfoldig tilnærming i arbeidsmåtar
- Ein kollektiv praksis på kjerneoppgåvene
- Felles involvering og engasjement i arbeidet med kvalitetsutvikling
- God oppfølging av ulike kartleggingar/observasjonar
- Profesjonskompetanse t.d vurdering for læring (VFL), ungdomstrinn i utvikling (UiU), klasseleiling, mobbing, dei utfordrande barna (DUB)
- Definerte kartleggingsprogram gjennom heile læringsreisa
- Nettverksarbeid i kommunen/regionen, samlingar for ressurspersonar

Tekn på god praksis

- Det er god kompetanse og sterke fagmiljø i barnehagane og skulane, og dei har kapasitet til å møte born med ulike utfordringar. TBU bistår i dette arbeidet.
- Ute- og innemiljø innbyr til allsidig fysisk aktivitet og samhandling.
- Det er fokus på felles forståing, førebyggjing og tidleg innsats. Den kollektive praksisen skal vere synleg og tydeleg for alle.
- Dei vaksne kjenner seg trygge i rolla si, på oppgåvene sine, har god kompetanse på arbeidsområda sine, og har god struktur på opplegg i avdelinga og i undervisninga.
- Alle barn har ein trygg relasjon til ein eller fleire vaksne. Dei vaksne støttar barna sine vennskapsrelasjonar og er tilgjengelige for barna.
- Alle barn møter vaksne med god profesjonskompetanse. Dei skal forstå kva dei skal lære og kva som er forventta av dei, også på sosiale kompetanse. Barna/ elevane blir motiverte for utvikling og læring, opplever at det dei lærer har relevans for dei og at det blir stilt høge og realistiske krav til dei.
- Dei vaksne har god kunnskap om kva mobbing er, nulltoleranse for krenkande åtferd og arbeider kontinuerleg med førebyggjing, avdekking og handtering av mobbing/krenking.
- Det er oppslag i skulegarden om vennskap og problemløysing.

Målsetting

Alle barn i Sula kommune skal utvikle lese- og skrivekompetanse, for å gi dei eit godt grunnlag for vidare utdanning, arbeidsliv og for å bli aktive deltakarar i eit stadig meir kunnskapsintensivt samfunn. Dette må gjelde for alle barn og elevar, også minoritetsspråklege, dei som har språkvanskar og lese- og skrivevanskar, og høgtpresterande elevar.

Didaktikk 1

Leser- og skriveopplæringsplan

Verktøy og strategiar for å nå måla

- Mangfald i arbeidsmåter, relevant innhald og god progresjon
- Lesetrapp, lesprosjekt og lesing i alle fag på alle trinn
- Program for gjennomføring av kartleggingsprøver og oppfølging av desse
- VFL fortløpande, og i utviklingssamtalar og foreldresamtalar
- Gode rutiner for overgangar, bhg>småskule>mellomtrinn>u-trinn
- Nettverk for pedagogar i 1. og 2. klasse med PPT
- Nettverk for kompetansebygging om skulebibliotek

Telkn på god praksis

- Det er god kvalitet, samanheng og progresjon i arbeidet med språkutvikling, lesing og skrivning i barnehagar, barneskular og ungdomsskulen og god, gjensidig kommunikasjon mellom barnehagar og skular om arbeidet.
- Felles plan/lesetrapp for språk-, lese- og skriveopplæringsplan i kommunen er utarbeidd og brukt aktivt.
- Det vert arbeid systematisk og kunnskapsbasert med begynnaropplæringsplan i lese- og skriveutvikling og ein sett raskt inn styrkande tiltak når det trengs.
- Elevane kjem tidleg i gang med å utvikle lese- og skrivekompetansen vidare og lærer å nytte ulike lese- og skrivestrategiar i den ordinære undervisninga i alle fag. Elevane utviklar sin kompetanse i forhold til stadig meir komplekse fagtekstar og ungdomsskulen arbeider vidare med lesing i alle fag.
- Sula er godkjend som språkkommune og har sertifiserte dysleksivennlege skular.
- Barnehagar og skular samarbeider tett med Sula bibliotek for å styrke leseøyst og lesekompetanse. Døme: Biblioteksbesøk, eventyrstunder, forfattarbesøk, teaterframvisningar, kultursekktilbod, sommarleskampanje, bokfest, skulestartfest, «nynorske lesefrø», «Nysgjerrigper» og utebibliotek.
- Det blir gitt konkrete tilbakemeldingar til kvar elev om resultat på kartleggingsprøver og nasjonale prøver, og elevane får jamnleg undervegsvurderingar knytt til lese- og skriveutviklinga. Føresette får informasjon om- og råd om korleis støtte opp om sitt barn si lese- og skriveutvikling, og heimen og skulen samarbeider om dette.
- Resultat på kartleggingsprøver og nasjonale prøver vert drøfta på trinn-/team møte og evt. med PPT. Tiltak basert på funna vert drøfta og følgd opp, på elev- og systemnivå.

Målsetting

Alle barn i Sula kommune skal få erfaring og hjelp til å utvikle digitale ferdigheter. IKT skal supplere barnehagane og skulane sine arbeidsmåtar, for å betre tilpasse opplæringa, motivere og støtte barn si utvikling og læring. Barn i Sula skal utvikle digital dømmekraft slik dei kan omgås andre i den digitale verda.

Digitale ferdigheter

Verktøy og strategiar for å nå måla

- Skule- og lærarmentor
- IKTplan.no
- Rammeplan for lærernes profesjonsfaglige digitale kompetanse (PFDK)
- Strategiplan for digital kompetanse i barnehage og skule
- Lokale IKT-planer på den enkelte barnehage og skule
- Nettverk for ikt-kontaktene, i regi av rådgjevar oppvekst

Tekn på god praksis

- Barnehagelærarane og lærarane har digitale ferdigheter, kunnskap og kompetanse i tråd med måla i ramme- og læreplanar
- Digitalt utstyr i klasseromma er i tråd med måla for opplæringa.
- Borna i Sula lærer å utøve god digital dømmekraft gjennom heile læringsreisa.
- Barn/eleva opplever digitale ferdigheter som ei kjelde til mangfald i leik/læring, kommunikasjon og skaparkraft, og til å hente kunnskap.
- Barnehagelærarane og lærarane støttar og rettleier barna/elevane i å utforske og beherske ny teknologi
- Barnehagelærarane og lærarane utforskar saman med barna/elevane kva for applikasjonar eller program som kan nyttast inn mot ulike utviklingsområde og fag og korleis dette virkar inn på faget og læringa.
- PPT har kunnskap om digitale ferdigheter, hjelpe- og læremiddel, og om ulike program/appar som kan bidra til god utvikling og læring

Måling

I Sula kommune skal satsinga på tidleg og tverrfagleg innsats bidra til at alle elevane som går ut av ungdomsskulen fullfører vidaregåande skule. Barn og familiar som har behov for ekstra støtte og hjelp, skal få rett hjelp når vanskar vert avdekkja.

Tidleg og tverrfagleg innsats

1

Primæransvar/ansvar

Ownership
Accountability
Responsibility

Blame
Excuses
Denial

Verktøy og strategiar for å nå måla

- Dialogfremjande foreldresamtalar
- Rutiner for overgangar, tidleg innsats, spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning
- Nettverk for pedagogar i 1. og 2. klasse med PPT; kompetanse og førebuing til arbeidet med nye elevar som strevar i regi av PPT
- SamBa – i 1. årshjulet, BAPP- grupper to årleg, ICDP – gjennomføre grupper og skulere fleire rettleiarar
- Handlingsplan for vald, overgrep og omsorgssvikt
- Ulike lokale kulturtilbod innan musikk, biletkunst og drama
- Program for psykisk helse, inkl MOT – i skule og ungdomsarbeid
- Aktivitetstilskot til lag og organisasjonar (tilskot til inkludering i organisert fritidsaktivitet)

Tilstand god praksis

- Det er rutiner mellom barnehage, skule, heim og andre instansar ved overgangar.
- Informasjonsflyt og kompetanseoverføring er profesjonsorientert og bidreg til at barn/unge får ein god overgang.
- Det ordinære tilbodet i barnehagen og den ordinære opplæringa i skulen er mangfoldig, inkluderande og tilpassa, noko som gir mindre behov for særskilte tiltak; spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning.
- Det er god kompetanse på helsestasjonen, i barnehagen, skulen og fritidsklubb/utekontakt til å førebygge, oppdage og hjelpe barn i risiko.
- Vi er opptekne av kva barnet opplever – og profesjonane lyttar til born (og eventuelt føresette) når ein er uroa og vurderer (nye) tiltak.
- God struktur og tydeleg ansvars plassering i profesjonssamarbeidet.
- Det er gode rutiner for samarbeid mellom sektorar og alle relevante hjelpetenester.
- Barn/unge og familiar har tilgang på gode tilbod og tenester, og kommunen kan tilby gode rettleiingsprogram og gruppetilbod til familiar som treng det for å meistre kvardagen. Tiltaka er lydhøre for målgruppa sine behov (t.d. når det gjeld tidspunkt). Tiltakskoordinatoren syter for at årshjulet vert følgt.
- Barn opplever meistring, får kunnskap, opplevingar og samhold gjennom å delta i ulike kulturtilbod.

Målsetting

Barna skal få erfaring med og hjelp til å tileigne seg kompetansar (kunnskapar, haldningar og handlingar) som gjer dei i stand til å kommunisere, samhandle og delta aktivt i framtidige yrkesmessige, samfunnsmessige og kulturmessige samanhengar. Når dei går ut av Sulaskulen skal dei kjenne til kor dei kan få støtte og hjelp, og skal ha fått oppfølging ved behov for å vere rusta for å meistre framtidige utfordringar.

*Livsmestring og psykisk helse
Samhandlingskompetanse*

**Tidleg og
tverrfagleg
innsats**

2

Foto: Odd Solnørdal, Sulaposten

Verktøy og strategiar for å nå måla

- Program for systematisk arbeid med psykisk helse, herunder MOT
- Læringspartnar som metode for å øve samhandlingskompetanse
- Vennegrupper/leikegrupper
- Friminuttsinspeksjon/ oppsøkjande verksemd i utekontakt/Helsestasjon for ungdom
- Elevundersøking og brukarundersøkingar
- Utviklingssamtalar
- Eigenvurderingar i einingane

Telkn på god praksis

- Alle tilsette kjenner til og tilstrebar ei autoritativ vaksenrolle i møte med borna/unge og har ei felles tilnærming til korleis ein skal forstå utfordrande åtferd hos born. Tilsette rettleier føresette ved behov.
- Vaksne involverer seg positivt i relasjonsbygging med borna, og grip inn når det er behov for det.
- Dei tilsette har kunnskap om utviklinga til barn generelt og kjenner faresignala.
- Borna opplever å verte sett og høyrte og tekne på alvor
- Det er utvikla og teke i bruk eit kunnskapsbasert handlingsprogram for å styrke psykisk helse på definerte alderstrinn, gjennom heile læringsreisa. Programmet skal bidra til livsmestring her og no, og i møte med framtidige livsutfordringar. MOT inngår for ungdomsskulen.
- Felleskapskultur med mangfold og inkluderende aktivitetar kjenneteiknar kvardagen i barnehage, skule, sfo, og andre samhandlingsarenaer.
- Ein legg vekt på å utvikle medborgarkompetanse og sosialt medansvar gjennom arbeid i fag, elevsamarbeid, ansvarsoppgåver og andre konkrete tiltak t.d. i familien og lokalmiljøet.
- Ressurspersonar er skulert i program som styrkar sosial kompetanse

Oppfølging av planen

Einingsleiarane har ansvar for at dei ulike fokusområda vert innarbeid i einingane sine handlingsplanar slik at sektoren samla sett når måla for perioden. Dette vil verte følgt opp i mellomleiarnettverket, styringsdialog og utviklingssamtalar med kommunalsjef.

Det vil bli utarbeidd handlingsplanar og prosjekt basert på strategidokumentet. Innføring av rammeplan og læreplan, samt viktige lovendringar vil ha stor merksemd i perioden.

SULA KOMMUNE

SYSTEM FOR KVALITET I SULASKULEN

sikring, vurdering og utvikling

*Kvalitet og profesjonalitet skal prege møtestaden mellom borna og dei tilsette i grunnskulane i Sula kommune.
System for kvalitet skal sikre at skulane vert drivne i tråd med Opplæringslova og forskrifter, og med lokale målsettingar.*

INNHALD

Oversyn over komponentar i kvalitetssystemet	2
Oversyn over styringsdokument og ansvar	3
Verktøy vi skal nytte	4
Skulebasert vurdering	5
Ekstern vurdering og rettleiing	5
Plan for gjennomføring	5
Årshjul	7
Vedlegg: Sjekkliste	9

Sula kommune 2013-16

Systemet for kvalitetssikring og -vurdering er sett saman av følgjande komponentar:

- ✓ Oversyn over aktuelle styringsdokument og ansvarfordeling
- ✓ Plan for gjennomføring av kvalitetsvurdering
  - Oversyn over oppgåver
  - Årshjul for kvalitetsarbeidet
- ✓ Sjekkliste for å vurdere om opplæringslova vert følgt (vedlegg 1):
  - Sjekkliste for kontroll mot lov og forskrifter
  - Rutinar for konkrete arbeidsoppgåver når ein via linkar i sjekklista)
- ✓ Verktøy som skal nyttast av skuleeigar årleg
  - Skuleeigaranalysen (www.udir.no)
  - Årsmeldinga
  - Tilstandsrapporten
  - OPPVEKSTMØTE i Kommunestyret
    - Orienteringar frå skuleleiarane om korleis ein arbeider med gitte oppgåver i skulen
- ✓ Verktøy som skal nyttast av skulefagleg ansvarleg årleg
  - Kvalitetssamtalen; kommunalsjef og rådgjevar skule møter plangruppe, PTV og leiinga ved skulen til samtale om gitte tema.
- ✓ Verktøy som skal nyttast av rektor for å vurdere kvaliteten i skulen¹
  - Organisasjonsanalysen, Ståstadsanalysen, Elevundersøkinga og Foreldreundersøkinga (www.udir.no) og Nasjonale prøver
  - Skulen vurderer seg sjølv med fokus på læringsresultat og læringsmiljø, basert på data frå desse undersøkingane.

¹ Minimum partalsår: Organisasjonsanalyse og ståstadsanalyse. Minimum oddetalsår: Foreldreundersøking. Årleg: Nasjonale prøver og elevundersøkinga.

- ✓ Planar som skal praktiserast i skulen for å sette standard for kvalitet i undervisningspraksis
  - Strategi for klasseleiing (i 2013 skulen, frå 2014 kommunal)
  - Strategi for elevvurderingspraksis (i 2013 skulen, frå 2014 kommunal)
  - Strategi for tidleg innsats - lærande nettverk på 1. klassetrinn
  - Strategi for arbeid med elevar som har behov for styrking og evt spesialundervisning.
  - Handbok for spesialpedagogiske tiltak og IOP for barnehage og skule
  - Rettleiar for spesialundervisninga (www.udir.no)

1. Oversyn over aktuelle styringsdokument og ansvarsfordeling

Styringsdokument:	Ansvar for etablering av dokumentet:	Ansvar for oppfølging:
Opplæringslova med fag- og timebyte	Kunnskapsdepartementet	Rektor
Nasjonale læreplanar (forskrift)	Kunnskapsdepartementet	Rektor
Elevvurdering (forskrift)	Kunnskapsdepartementet	Rektor
Lokalt arbeid med læreplanar og vurderingspraksis	Kommunalsjef	Rektor
Nasjonale satsingsområde	Utdanningsdirektoratet	Kommunalsjef / rektor
Kommuneplan	Rådmann/kommunestyre	Kommunalsjef
Økonomiplan/budsjett	Rådmann/kommunestyre	Kommunalsjef
Plan/strategi for særskilde satsingsområde	Kommunalsjef	Rektor
Plan for profesjons- og kompetansebygging	Kommunalsjef	Kommunalsjef / støtte stab / rektor

Verksemdsplan/ handlingsplan for den enskilte skule	Rektor	Rektor
Tilstandsrapport for grunnskulen i Sula	Kommunalsjef	Kommunalsjef/rektor
Internkontrollsystem for miljøretta helsevern for barn og unge /HMT	Kommunelege	Rektor /Eigedomsavdelinga
Rutinar for konkrete oppgåver i skulen	Kommunalsjef/rektor	Rektor
Strategi for tidleg innsats	Kommunalsjef	Leiar av PP- tenesta.
Strategi for arbeid med elevar som har behov for styrking og evt spesialundervisning		Rektor
Handbok for spesialpedagogiske tiltak og IOP.	Kommunalsjef /Leiar av PP-tenesta	/rektor
Arbeid med skulemiljø og brukarmedverknad	Kommunalsjef	Rektor

2. Verktøy for å vurdere om opplæringslova vert følgt.

2.1. Sjekkliste, sjå eige dokument (vedlegg)

Kommunalsjef ser til at sjekklista blir gjennomgått kvart år og at nødvendig oppfølging blir gjennomført.

2.2. Rutinar for konkrete oppgåver, sjå sjekkliste og eigne dokument

Kommunalsjef ser til at rutinar for konkrete oppgåver blir etablert, oppdatert og gjort tilgjengeleg for dei som skal utføre oppgåvene. Rektor ser til at dei vert sett ut i livet.

3. Verktøy for å vurdere kvaliteten på opplæringa

3.1. Verktøy for å vurdere læringsmiljø og brukarmedverknad

- Alle skular gjennomfører "Elevundersøkinga" og "Foreldreundersøkinga".
- Rektor ser til at resultatet frå undersøkingane vertvurderast og følgd opp internt på skulane, i møte med tilsette, elevar og føresette straks dei foreligg.

3.2. Verktøy for å vurdere elevane sitt læringsutbytte

Alle skular gjennomfører årleg følgjande målingar av læringsutbytte:

- Nasjonale prøver / eksamen- og standpunktkarakterar (www.skoleporten.no)
- Halvårsrapport i faga (Forskrift til O I §3-13)
- Kartleggingsprøver (barneskular)

Rektor ser til at resultat frå undersøkingane vert vurdert og følgd opp internt på skulane, i møte med tilsette, elevar og føresette straks dei foreligg.

3.3. Verktøy for å vurdere skulen sin ståstad og utvikling

Alle skulane gjennomfører Organisasjonsanalysen og Ståstadsanalysen

Rektor ser til at resultat frå undersøkingane vert vurdert og følgd opp internt på skulane, i møte med tilsette straks dei foreligg.

4. Skulebasert vurdering - evaluering.

- Skulebasert vurdering skal gjennomførast årleg og innehalde *analyse og vurdering* av data samla inn gjennom vedtekne undersøkingar (sjå pkt 3, over), i tillegg til eventuelle tema skulane sjølv vel å undersøke.
- Rektor skal sjå til at resultat frå den skulebaserte vurderinga vert drøfta og følgd opp internt på skulen, gjennom å involvere tilsette, elevar og føresette.
- Resultat og konklusjonar skal vere grunnlag for dialog mellom rektorane og kommunalsjef og leggjast til grunn for ein årleg tilstandsrapport med forpliktande tiltak for kvalitetsutvikling.
- Kommunalssjef i samarbeid med skuleeigar, ser til at den årleg tilstandsrapport vert presenterte på ein måte som legg til rette for drøftingar på ulike nivå og på dialog mellom nivåa.

5. Ekstern vurdering og rettleiing

Fire av skulane i Sula vart våren 2012 med i Utdanningsdirektoratet sitt

"Veilederprosjekt". Det innebar at tre eksterne rettleiarar har vore inne og bidratt til kartlegging, analyse og konklusjonar både på skulenivå og kommunenivå. Eit felles satsingsområde vart deretter utpeika; VFL med fokus på elevmedverknad. Det vart og gjennomført ei sentral samling med temaet Skuleeigarrolla i november der ordførar og leiar av OP-utvalet deltok saman med representantar frå administrasjonen, skulane og PPT. To av skulane har fått ekstern vurdering. Prosjektet held fram i 2013, mellom anna med samling for kommunestyret om skuleeigarrolla.

Frå 2013 er alle skulane i Sula med i pulje 4 i Utdanningsdirektoratet si satsing på Vurdering for læring (VFL)-satsing. Det inneber mellom anna rettleiing i klasserommet.

6. Plan for gjennomføring av system for kvalitetsarbeid etter Opplæringslova § 13-10

Generelt:

Etter Opplæringslova § 13.10 skal kvar kommune ha eit forsvarleg system for å følgje opp kvaliteten i skulane. Den store utfordringa er å få samanhengen heilt frå kommuneplanen sin samfunnsdel ut i møteplassen mellom dei tilsette og borna i skulekvardagen.

Planar og årsmeldingar

Einingane lagar kvart år ein verksemdsplan med konkrete mål. Verksemdsplanane byggjer på Kompetanse for kvalitet for skular og barnehagar, ein fireårig plan med felles kommunale prioriteringar. Måla skal vere tydelege og felles for einingane. Verksemdsplanane fører også dei utfordringane som årsmeldinga frå førre året peika på, vidare på ein god måte.

Datainnsamling og analyse

Kvart år vert det samla inn data som vert analysert og vurdert i skulane og på skuleigarnivå.

Kvalitetssamtalar

Kvalitetssamtalar gir ein gjennomgang av eit sentralt område av skulen si verksemd. Skulane vel ut to område frå Kompetanse for kvalitet for særleg drøfting, men i prinsippet kan alle områder bli drøfta.

Tanken er at dei ulike elementa heng betre saman og at ein får tilbakemelding i større grad enn før. Oppsummeringane frå samtalane gir eit kort samandrag av hovudkonklusjonane.

I månadlege mellomleiersamlingar i Oppvekst blir årshjulet i kvalitetssystemet følgt opp gjennom erfaringsutveksling og fagleg påfyll.

Rapportar

Årsmeldinga og tertialrapportane rapporterer på mål.

Kvart år vert det dessutan utvikla ein rapport som beskriv arbeidet med kvalitet; resultat, vurderingar og utfordringar, framover, tistandsrapport eller kvalitetsmelding.

6.1. Oversyn over hovudoppgåver:

- Lovinnfriing:
  - Gå gjennom sjekklista.
  - Følgje opp "avvik"
- Kvalitet:
  - Gjennomføre datainnsamling (sjå pkt 3 over), analysere og vurdere.
  - Drøfte resultata internt i skulane og utveksle erfaringar i lærande nettverk, t.d rektormøte
  - Rapportar til, og drøfte på politisk nivå og mellom dei ulike nivåa
  - Revidera planar

6.2 Om plassering av oppgåver i årsplanen:

- Innsamling og oppfølging av data skjer både i skulen (internt) og på skuleeigarnivå (overordna, felles)
- Analyse og vurdering av resultat på skulane skjer fortløpande straks resultata er tilgjengelege.
- Oppfølging skal vere basert på analyse og vurdering av data, så snart dette er tilgjengeleg.
- Erfaringsutveksling mellom skulane av resultat frå alle prøver og undersøkingar skjer i rektormøte.
- Framlegg til politisk nivå av resultat skjer årleg ved handsaming av årsmeldinga og tilstandsrapporten og elles når det er ønskeleg.
  - Politisk nivå kan invitere rektorar til å orientere om korleis ein arbeider på bestemte felt i skulen (til dømes i eit fag eller med skulemiljø og brukarmedverknad).

6.3. Årsplan

Tidspunkt:	Oppgave:	Ansvarleg:	Utført: Dato/sign
Januar	Evaluerer systemet for kvalitetsvurdering og sørgje for nødvendig revidering.	Kommunalsjef	
Feb / juni	Vurderingsprosess (resultat av skulebasert vurdering, læringsmiljø og nasjonale prøver/læringsutbytte), med tanke på tilstandsrapport til politisk nivå.	Kommunalsjef/ rektor/OP-leiar	
Februar /mars	Evaluerer skulen sitt system for halvårsvurdering i faga, inkl spesialundervisning (§3-13).	Rektor/ leiar PPT	
Innan februar	Foreldre- / skuleundersøkingar (ståstads- og organisasjonsanalyse)	Rektor	
Mars/april	Årsmeldinga Skuleeigaranalyse	Kommunalsjef /rektor/politisk	
April/Mai	Kvalitetssamtalar på kvar skule om utviklingsarbeid. Fokusområde: Dei kommunale satsingsområda og område skulen veljer ut.	Kommunalsjef / rektor	
Mai /juni	Utviklingssamtale m/rektorane	Kommunalsjef	
April /mai	Drøfting av resultat for skulebasert vurdering sett i lys av kommunale satsingsområde (Personale, elevråd og SU)	Rektor	
Mai/juni	Ferdigstille tilstandsrapporten – legge fram til OP og Kommunestyre	Kommunalsjef /rektor	
Juni/august	Kontrollere timetal i fag på trinna	Rektor	
Juni	Evaluerer alle halvårsvurderingar (§3-13) for gjennomført undervisning, inkl spesial undervisning	Rektor/ leiar PPT ²	
Juni	Gå gjennom sjekklista for lovinnfriing	Kommunalsjef /rektor	
August- desember	Følgje opp "avvik" frå sjekklista	Kommunalsjef /rektor	
Sept/okt	Analysere karakterstatistikk (skuleporten/PAS)	Kommunalsjef	
September	Starte opp datainnsamling til skulebasert vurdering	Kommunalsjef /rektor	
Okt	Drøfte karakterstatistikk på ungdomsskulen (Personale, elevråd og SU)	Rektor	
Okt/nov	Gjennomføre Elevundersøkinga på 7. og 10 årstrinn (2013)	Rektor	
Okt /nov	Drøfting av resultat frå Elevundersøkinga på skulen (lærarar/elever/føresette)	Rektor	
November	Gjennomføra kartleggingsprøver på 2. og 3 årstrinn	Rektor	
November	Drøfte resultat frå kartleggingsprøvene for	Rektor	

	2. og 3 årstrinn på skulen (lærarar/elever/føresette)		
Desember	Samle inn og gjennomgå resultat frå nasjonale prøver.	Kommunalsjef	
Desember	Vurdere skulen sitt system for å følge opp funna i kartleggingsprøver på 2. og 3. årstrinn	Rektor	
Desember	Samla inn og gjennomgå resultat frå nasjonale prøver.	Kommunalsjef	
Des/jan	Drøfte resultat frå nasjonale prøver på skulane (Personale, elevråd og SU)	Rektor	

Nasjonale prøver, kartleggingsprøver i barneskulen og eksamen i u-skulen vert gjennomført i etter årlege sentrale rundskriv.

Langevåg, 28.1.13

Anne-Grethe Skjærseth
Kommunalsjef

Vedlegg (2.1) Sjekkliste i høve til opplæringslova

O.L. = Opplæringsloven, F= Forskrift R.S. = Rundskriv

Tema	Lov, forskrift	Sjekkpunkt / kommunens praksis	Link til internt dokument/ skriftleg rutine	Ansvarleg	OK Dato, sign. ansv.
Fornålet med opplæringa	<u>O.L. § 1-1</u>	Kommunen har utarbeidd overordna målsettingar for skulesektoren.	Kommuneplan Kompetanse for kvalitet	Rådmann /kommunalsjef	
Tilpassa opplæring og tidleg innsats	<u>O.L. § 1-3</u> <u>F. om vurdering, kap 3 og 4.</u>	Kommunen har ein strategi for klasseleing og for å sikre mangfaldet i skulen ved å tilpasse opplæringa til den enkelte elev sine erfaringar og muligheter.	MAL for lokalt arbeid med læreplanen og VFL Eksempel på klasseleingsstrategi	Kommunalsjef /rektor	
Forsøksverksemd	<u>O.L. § 1-4</u>	Avvik frå opplæringslova skal vere godkjent av departementet etter søknad.		Rektor	
Rett og plikt til grunnskuleopplæring	<u>O.L. § 2-1</u>	Kommunen har rutiner for å registrere alle barn i skulepliktig alder og handsame søknader om spesielt tidleg eller spesielt sein skulestart	Rutiner for innskriving og handsaming av søknader om å avvikle frå ordinær skulestart	Kommunalsjef /rektor	
Rett og plikt til grunnskuleopplæring	<u>O.L. § 2-1</u>	Kommunen har rutinar for å følge opp barn som ikkje møter til undervisning.	Rutiner for oppfølging ved uokumentert fråvere	Kommunalsjef	
Omfanget av grunnskuleopplæringa i tid	<u>O.L. § 2-2</u>	Opplæringa er i samsvar med fag- og timefordeling Jfr. nasjonal forskrift.	Vedtatt fag- og timefordelingsplan for kvar skule	Rektor	
Omfanget av grunnskuleopplæringa i tid	<u>O.L. § 2-2</u>	Kommunen utarbeider og offentliggjør skulerute.	Kommunal forskrift	Rådgjevar skule /rektor	
Innhaldet i opplæringa	<u>O.L. § 2-3</u>	Læringsarbeid er i tråd med kompetansemåla innanfor kvart trinn og i samsvar med gjeldande nasjonale læreplanar.	Krav til lokalt utarbeidd læreplanar og kontrollskjema som syner at læreplanane vert gjennomført	Rektor/lærar	
Vurdering for læring	<u>O.L. § 2-3</u> <u>F. om vurdering, kap 3 og 4</u>	Skulane har ein praksis som er i tråd med Strategi for vurdering for læring (VFL) i kommunen 1. Kjente læringsmål for eleven, 2. kontinuerleg rettleiing i høve kompetansemåla,	Strategi for elevvurdering i Sula (Skulane 2013 Felles 2014)	Rektor	

Tema	Lov, forskrift	Sjekkpunkt / kommunens praksis	Link til internt dokument/ skriflig rutine	Ansvarleg	OK Dato, sign, ansv.
Vurdering av læring		3. halvårlege vurderingssamtalar med fokus på måloppfølging i kompetansemåla med kvar elev 4. foreldresamtalar	Ressursside om VFL		
Vurdering av læring	E. om vurdering, kap 3 og 4	Elevar og føresette blir informerte om • manglande grunnlag for vurdering • retten til å klage på karakter / vurdering Klager vert handsama etter forskrifta		Rektor	
Fritak frå delar av undervisninga	O.L. § 2-3a R.S. F. 8/05	Elevar og føresette blir informert om retten til fritak. Eventuelle søknader etter gjeldande reglar.		Rektor	
Målformer i grunnskulen	O.L. § 2-5	Kommunen har vedteke målform for kvar skule. Føresette blir informert om rettar i høve til lova.	Kommunal forskrift	Rektor/lærar	
Språkoppføring for elevar frå språklege minoritetar	O.L. § 2-8	Kommunen har rutinar for vurdering av behovet for morsmålsopplæring og handsaming av søknader.	Rutiner særskilt morsopplæring mm Aeos jp 10/1538	Kommunalsjef/ rektor	
Ordensreglement	O.L. § 2-9 + 2-10	Kvar skule har eige godkjend ordensreglement. Elevar og føresette blir informert om reglementet.	Reglement for kvar skule.	Rektor/lærar	
Pernisjon frå den pliktige opplæringa	O.L. § 2-11	Skulen har rutinar for vurdering av søknader om permisjon frå undervisninga.	Kommunalt delegasjonsvedtak	Rektor	
Punktskrift	O.L. § 2-14	Elevar med behov for punktskrift får opplæring i det.		Rektor	
Rett til gratis offentlig grunnskuleopplæring	O.L. § 2-15	Skulen krev ikkje eigenbetaling av føresette for aktivitetar som går føre seg i skulen sin regi.	Vedtak i kultur- og oppvekstutvalet	Rektor	
Alternativ og supplerande kommun	O.L. § 2-16	Elevar med behov for ASK får opplæring i det.		Rektor	
Opplæring spesielt for vaksne	O.L. § 4 A-1	Vaksne blir jamleg informert om retten til grunnskuleopplæring, og vaksne med behov for opplæring, får eit tilrettelagt tilbod.	Mylna Ålesund voksenoppl	Rektor	

Tema	Lov, forskrift	Sjekkpunkt / kommunens praksis	Link til internt dokument/ skriftleg rutine	Ansvarleg	OK Dato, sign. ansv.
Rett til utbytte av det ordinære tilbødet / spesialundervisning	<u>O.L. § 5-1</u> <u>O.L. § 4A-2</u>	Skulen har rutinar for å avdekke om ein elev har tilfredsstillande utbytte av det ordinære tilbødet skulen gir, gjennom kartlegging og utprøving av styrkingstiltak. Vaksne med behov for habiliterande /rehabiliterande opplæring kan søke slik opplæring via PPT.	Handbok for spesialpedagogiske tiltak og individuelle opplæringsplanar	Rektor/lærar	
Rett til spesialundervisning	<u>O.L. § 5, 3-5</u>	Elevar med rett til spesialundervisning, får innvilga spesialundervisning etter sakkunng råd fra PPT. Rektor gjer vedtak i tråd med vedteken mal. IOP og halvårsvurdering vert laga i tråd med vedteken mal.	Handbok for spesialpedagogiske tiltak og individuelle opplæringsplanar Ansvarlig for spesialpedagogiske tiltak	PPT /rektor	
Pedagogisk-psykologisk teneste	<u>O.L. § 5-6</u>	Sula har eiga PP- teneste.		Kommunalsjef	
Rett til spesialpedagogisk hjelp for opplæringspliktig alder	<u>O.L. § 5-7</u>	Barn under opplæringspliktig alder som har særlege behov får spesialpedagogisk hjelp, får slik hjelp.	Handbok for spesialpedagogiske tiltak og individuelle opplæringsplanar	Kommunalsjef /Leiar av PP-tenesta	
Skyss og innlosjering	<u>O.L. § 7-1</u>	Elever på 1. årstrinn med meir enn 2 km skuleveg, og i 2.-10. årstrinn med meir enn 4 km skuleveg, får gratis skyss.		Rektor	
Skyss – farleg skulevei	<u>O.L. § 7-1</u>	Elevar med særleg farleg skuleveg får gratis skyss etter kommunalt vedtak.	Vert handsama som eigne politiske saker	Kommunalsjef	
Skyss – funksjonsheima og mellombels skadde elever	<u>O.L. § 7.3 + 7.4</u>	Funksjonshemma og mellombels skadde elever får gratis skyss og reisefølge/tilsyn ved ventetid uavhengig av lengda på skulevegen.		Rektor	
Skyss for førskulebarn som får spesialpedagogisk hjelp	<u>O.L. § 7.6</u>	Barn under opplæringspliktig alder som har rett til spesialpedagogisk hjelp får gratis skyss etter særskilt vurdering.		Kommunalsjef /Leiar av PP-tenesta	

Tema	Lov, forskrift	Sjekkpunkt / kommunens praksis	Link til internt dokument/ skriftleg rutine	Ansvarleg	OK Dato, sign. ansv.
Organisering av skulestrukturen	<u>O.L. § 8-1</u>	Kommunen har vedteken forskrift om kva skular elevane søknar til og har rutinar for å vurdere søknader om umatak.	Kommunestyrevedtak	Kommunalsjef	
Organisering av elevar i grupper	<u>O.L. § 8-2</u>	Elevane er organisert i pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarlege grupper og kvar elev er knytt til ein kontaktlærar.		Rektor	
Leing av skulane	<u>O.L. § 9-1</u>	Kvar skule er leia av ein rektor som har faglig, pedagogisk og administrativ kompetanse.		Kommunalsjef	
Rådgeving	<u>O.L. § 9-2</u>	Elevane har tilgang til nødvendig rådgeving om utdanning, yrkestilbod og yrkesval og om sosiale spørsmål.		Rektor	
Skulebibliotek	<u>O.L. § 9-2</u>	Skulane i Sula har samarbeidsavtale med folkebibliotekene i kommunen.		Kommunalsjef /rektor /biblioteksjef	
Ustyr	<u>O.L. § 9-3</u>	Skulen har tilgang til nødvendig utstyr, inventar og læreremiddel.		Kommunalsjef /rektor	
Lærebøker og andre læreremiddel	<u>O.L. § 9-4</u>	Skulen har læreremiddel som er naudsynte for å driva ei forsvarleg undervisning og som er tilgjengelege på dei målføre som foreldra/elevane ønskjer.		Rektor	
Skuleanlegg, storleik og alkoholserving	<u>O.L. § 9-5</u>	Kommunen har tenlege anlegg ved alle skulane. I kombinerte anlegg for skule og andre formål kan det i særlege høve tillatast alkohol når anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skoletida, <i>elles ikkje</i> .		Rådmann /Kommunalsjef /rektor	
Reklame i skulen	<u>O.L. § 9-6</u>	Elevane er i skulen ikkje utsett for reklame som aukar kjøpepress eller påverkar haldningar negativt.		Rektor	
Ret til eit godt fysisk miljø	<u>O.L. § 9A-1+2</u> Forskrift for	Kommunen har rutinar for godkjenning etter forskrift for miljøretta heilever i barnelagar og skular, samt å jamnleg vurdere elevane sitt fysiske miljø, handsame	Rettleiar for handsaming av §9a og §11	Rektor	

Tema	Lov, forskrift	Sjekkpunkt / kommunens praksis	Link til internt dokument/ skriftleg rutine	Ansvarleg	OK Dato, sign. ansv.
	<u>miljøretta heilevern</u>	eventuelle klager og sette inn tiltak når det er nødvendig	<u>Godkjenningsrutiner og årleg vernerunde</u>		
Rett til et godt psykososialt miljø	<u>O.L. § 9A-3</u>	Kommunen har rutinar for å vurdere elevane sitt psykososiale miljø, handsame eventuelle klager og sette inn tiltak når det er nødvendig.	<u>Skjema - Vernerunde</u> <u>Rettleiar for handsaming av §9 og § 11</u> <u>Vernerunde og dialog</u> <u>Skjema - vernerunde</u>	Rektor	
Mobbing	<u>O.L. § 9A-3</u>	Skulen har rutinar for å fange opp og handtere tilfelle av mobbing, diskriminering, vald eller rasisme.	<u>Lokale handlingsplanar.</u> <u>Manifest mot mobbing.</u>	Rektor	
Internkontroll	<u>O.L. § 9A-4</u> <u>Forskrift for miljøretta heilevern</u>	Skulen har et internkontrollsystem for å sikre elevane si helse, miljø og tryggleik.	<u>Rettleiar for handsaming av §9a og § 11</u>	Rektor	
Elevmedverknad i skulemiljøarbeidet	<u>O.L. § 9A-5</u>	Elevane er representert i skulemiljøutvalet	<u>Rutine for FDV / bygningsmessige behov</u> <u>Rettleiar for handsaming av §9a og § 11.</u>	Rektor	
Informasjonsplikt og uttalerett	<u>O.L. § 9A-6</u>	Samarbeidsutval, skulemiljøutval, elevråd og foreldreråd får aktuell og nødvendig informasjon i saker som gjeld skulemiljøet og får uttale seg.	<u>Rettleiar for handsaming av §9a og § 11.</u>	Rektor	
Kompetansekrav til undervisningspersonell	<u>O.L. §10-1</u>	Undervisningspersonell som vert tilsette i skulen, har relevant fagleg og pedagogisk kompetanse.		Rektor	
Utdysing av stillingar	<u>O.L. §10-4</u>	Kommunen lyser ut undervisningsstillingar og rektorstillingar offentleg, med nokre unntak som er omtala i loven.		Kommunalsjef / rektor	
Kompetanseutvikling	<u>O.L. §10-8</u>	Kommunen tek ansvar for å ha rett og nødvendig kompetanse i verksemdene, og syter for kompetanseutvikling i samsvar med sentrale føringar.	<u>Årleg vedtatt plan for kompetanseutvikling</u>	Kommunalsjef / rektor	

Tema	Lov, forskrift	Sjekkpunkt / kommunens praksis	Link til internt dokument/ skriftleg rutine	Ansvarleg	OK Dato, sign. ansv.
Politiattest	<u>O.L. §10-9</u>	Kommunen krev at den som skal tilsettest i grunnskulen, legg fram politiattest.	Rektor kontrollerer at nytilsatte leverer politiattest.	Rektor	
Samarbeidsutval	<u>O.L. § 11-1</u>	Alle grunnskulane i kommunen har samarbeidsutval samansett etter gjeldande lov og forskrift.	Rettleiar for handsaming av § 9a og § 11	Rektor	
Skulemiljøutval	<u>O.L. § 11-1a</u>	Alle grunnskulane i kommunen har skulemiljøutval samansett etter gjeldande lov og forskrift.	Rettleiar for handsaming av § 9a og § 11	Rektor	
Elevråd	<u>O.L. § 11-2</u>	Alle grunnskulane i kommunen har elevråd.	Rettleiar for handsaming av § 9a og § 11	Rektor	
Foreldreråd	<u>O.L. § 11-4</u>	Alle grunnskulane i kommunen har foreldreråd med vald arbeidsutval.	Rettleiar for handsaming av § 9a og § 11.	Rektor	
Ansvar for grunnskuleopplering og spesialpedagogisk hjelp	<u>O.L. § 13-1</u>	Kommunen har rutinar for å sikre at alle som bur i kommunen får innfridd retten til grunnskuleopplering og spesialpedagogisk hjelp.	Handbok for spesialpedagogiske tiltak og individuelle opplæringsplanar.	Kommunalsjef	
Foreldresamarbeid	<u>O.L. § 13-3d</u>	Kommunen har kommunalt FAU	Etableringsbrev KFAU		
Ulykkesforsikring	<u>O.L. § 13-3b</u>	Kommunen har ulykkesforsikring		Rådmann	
Ansvar for skuleskyss	<u>O.L. § 13-4</u>	Kommunen har vedtak som sikrar elevar rett til skuleskyss dersom det har farleg eller vanskelig skuleveg	Eigne vedtak	Kommunalsjef	
Tilbod om musikk- og kulturskule	<u>O.L. § 13-6</u>	Kommunen har eigen kulturskule	Vedtekter for kulturskulen	Kommunestyret	
Tilbod om skulefridtsordning	<u>O.L. § 13-7</u>	Kommunen har tilbod om skulefridtsordning for barn på 1.-4. trinn og for barn med spesielle behov på 1.-7. trinn.		Kommunestyret	
Innhald og organisering av skulefridtsordninga	<u>O.L. § 13-7</u>	Skulefridtsordninga har vedtekter som skisserar innhald og organisering.	Vedtekter for skulefridtsordninga.	Kommunalsjef	

Tema	Lov, forskrift	Sjekkpunkt / kommunens praksis	Link til internt dokument/ skriftleg rutine	Ansvarleg	OK Dato, sign. ansv.
Leksehjelp	<u>O.L. § 13-7a</u>	Kommunen har tilbod om leksehjelp		Kommunalsjef	
Ressursar til opplæringslova	<u>O.L. § 13-10</u>	Kommunen stiller gjennom årlege budsjettvedtak nødvendige ressursar til disposisjon for gjennomføring av opplæring pålagt i opplæringslova.	Budsjett- og økonomiplan	Kommunestyret	
System for kvalitetsvurdering	<u>O.L. § 13-10</u>	Kommunen har et system for vurdering av om krava i opplæringslova blir oppfylte, for vurderinga av kvalitetane på opplæringslova i ein årleg tilstandsrapport og for å følgje opp resultatane frå desse vurderingane.	Vedtak i kultur- og oppvekstutvalet	Kommunalsjef	
Tilsyn og kontroll	<u>O.L. § 14-3</u>	Kommunen fører tilsyn med den pliktede opplæringslova for barn og unge som ikkje går på skole.		Kommunalsjef	
Bruk av forvaltningslova	<u>O.L. § 15</u>	Kommunen si verksemd i samband med grunnskuleopplæringslova er i samsvar med føresegnene i forvaltningslova.		Kommunalsjef / rektor	
Opplysningsplikt til barnevernstenesta	<u>O.L. § 15-3</u>	Personalet ved skulane er gjort kjende med at dei på eige initiativ skal gje opplysningar til barnevernstenesta når det er grunn til å tru at barn blir mishandla eller at det er andre former for alvorleg omsorgssvikt.	Personalet informererast ein gong pr år.	Rektor/lærar	
Opplysningsplikt til sosialtenesta	<u>O.L. § 15-4</u>	Personalet ved skulane er gjort kjende med at dei på eige initiativ skal gje opplysningar til sosialtenesta, etter godkjenning frå øvelev, eventuelt frå foresette i saker som avgrensast av teieplikta.	Personalet informererast ein gong pr år.	Rektor/lærar	

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Gunnar Trones	Arkiv:	K2 - F17
Arkivsaksnr:	17/1548 18/17297		

Rullering av bustadsosial handlingsplan 2019 - 2023

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Fagutvalet for helse og sosial	27.09.2018	030/18
Formannskapet	02.10.2018	093/18
Kommunestyret	18.10.2018	072/18
Rådet for likestilling av funksjonshemma	17.09.2018	013/18

Rådmannen si innstilling:

Kommunestyret i Sula har behandla bustadsosial handlingsplan for perioden 2019 – 2023. Kommunestyret godkjenner planen slik den ligg føre, og ber rådmannen fremje eiga sak vedr. pkt 3 i tiltaksplandelen.

Tittel	Dok.ID
Utkast - Bustadsosial handlingsplan 2019 - 2023	361075

17.09.2018 Rådet for likestilling av funksjonshemma

Saka vart diskutert. Einstemmig vedtak i samsvar med rådmannen si innstilling.

RLF-013/18 Vedtak:

Kommunestyret i Sula har behandla bustadsosial handlingsplan for perioden 2019 – 2023. Kommunestyret godkjenner planen slik den ligg føre, og ber rådmannen fremje eiga sak vedr. pkt 3 i tiltaksplandelen.

27.09.2018 Fagutvalet for helse og sosial

Sektorsjefen orienterte om at ved ein inkurie, hadde feil versjon av sjølve planen vorte lagt ved saka. Det vart delt ut korrekt versjon i møtet med kort informasjon om at det var berre små skilnader på dei to versjonane og ingen vesentlege og at rett vedlegg vil bli lagt ved til behandling i neste instans. Utvalet vurderte at dei kunne handsame saka på bakgrunn av den informasjon som låg føre.

Elin Kilvik Skeide, Krf sette fram følgande forslag:

"Fagutvalet for helse- og sosial i Sula kommune viser til rapporten i Agenda Kaupang og ber

igjen om at det snarast vert starta planlegging av eigna bustadar med personalbase for personar med funksjonshemming/krevjande åtfærd"

Fagutvalet slutta seg til forslaget med følgande tillegg:

"Fagutvalet krev at det vert sette av midlar på neste års budsjett"

Innstillinga frå Skeide med tillegget vart samrøystes vedtatt

HS-030/18 Vedtak:

Fagutvalet for helse- og sosial i Sula kommune viser til rapporten i Agenda Kaupang og ber igjen om at det snarast vert starta planlegging av eigna bustadar med personalbase for personar med funksjonshemming/krevjande åtfærd. Fagutvalet krev at det vert sett av midlar på neste års budsjett.

02.10.2018 Formannskapet

Vedtak frå fagutvalet for helse og sosial var utsendt på førehand og vart referert i møtet.

Det vart gjort merksam om at feil versjon av planen ligg som vedlegg i saka. Formannskapet bad om at rett versjon vert lagt ved til behandling i kommunestyret.

Vibeke Bjørkavåg (H) sette fram slikt forslag til vedtak:

"Kommunestyret ber om at bustadsosial handlingsplan også involverer brukarane. Det er viktig at vi har eit riktig innhold i eigdomsportefølja vår."

Rådmannen si innstilling, med tillegget frå Vibeke Bjørkavåg (H) vart samrøystes vedtatt.

F-093/18 Vedtak:

Kommunestyret i Sula har behandla bustadsosial handlingsplan for perioden 2019 – 2023.

Kommunestyret godkjenner planen slik den ligg føre, og ber rådmannen fremje eiga sak vedr. pkt 3 i tiltaksplandelen.

Kommunestyret ber om at bustadsosial handlingsplan også involverer brukarane. Det er viktig at vi har eit riktig innhold i eigdomsportefølja vår.

Bakgrunn for saka:

Bustadsosial handlingsplan (BSH) skal rullerast for ein ny periode.

Saksopplysningar:

Planutkastet er vedlagt saka.

Det vart gjort fleire bustadsosiale grep i førre planperiode, som i sum har betra situasjonen til dei vanskelegstilte i Sula, som til dømes:

- Tilbod til langtidsleigetakarar om kjøp av bustaden
  - Råd/retteleiing, og aktiv bruk av STARTlån for å få bustadsøkjarar og leigetakarar i kommunale bustader over i den ordinære bustadmarknaden
- Avkorting i leigetid, og høgare rotasjon i dei resterande utleigebustadane
- Meir aktiv bruk av framleigeavtalar

Desse tiltaka, og fokus på at den ordinære bustadmarknaden også skal gjelde vanskelegstilte, har bidratt til at behovet for å bygge nye bustader til denne gruppa er blitt noko mindre. Tidlegare forslag om å bygge 4-6 utleigebustader til vanskelegstilte med rusproblem, er blitt vurdert å kunne stillast i bero av same årsak. NAV melder imidlertid om «skjøre» bustadløyisingar for enkelte i denne gruppa, men meiner situasjonen er forsvarlig så lenge det er mogleg å gå inn med tett oppfølging.

Segmentet som utgjer dei vanskelegstilte på bustadmarknaden finn ein i aldersgruppa 20-39 år. Denne aldersgruppa vil ikkje auke vesentleg det neste tiåret, men andre sosiale- og samfunnsmessige endringar kan sjølvstekt spele inn slik at pågangen auker likevel.

Det er eit overordna mål at alle i kommunen skal bo trygt og godt. Det er også eit mål at flest mogleg skal få tilgang til den ordinære bustadmarknaden.

Det er to grupper som i dag har problem med å finne innpass, og som heller ikkje kommunen sine omsorgsbustader, institusjonar eller bukollektiv ser ut til å kunne løyse.

Den eine gruppa er flyktningar, og då i særleg grad når dei kjem i større antal over kort tid. I utgangspunktet er ikkje flyktningar vanskelegstilte på bustadmarknaden, men når mange kjem samtidig er det ei utfordring for kommunen å skaffe nok bustader. Mottak av større grupper flyktningar må derfor fange opp dette, jf tiltak nr 2 i tiltaksdelen.

Den andre gruppa er nærare omtalt i planen under udekte behov, jf kap 5.4, og kjem inn som forslag 3 i tiltaksdelen.

Her meiner plangruppa det er behov for å fremje eiga sak, og at det blir viktig å involvere dei berørte og eventuelle pårørande tidleg i prosessen.

Når det gjeld det siste av dei 3 tiltaka, altså tiltak nr 1, så er dette først og fremst tatt med for å synleggjere ei bustadsosial utfordring som går igjen i dei ulike kommunane. Sjølv om behovet for konkrete tiltak ikkje synast å vere til stades for denne gruppa akkurat no, så må ein vere merksam på at dette fort kan snu, og at ein må gå inn med «hendingsbaserte» løysingar på kort varsel.

Vurdering:

Sist ein hadde bustadsosial handlingsplan til behandling, blei det fremja ei rekke forslag til tiltak. Desse er i ettertid blitt fulgt opp med eigne saker, og tenlege rutiner er innarbeidd for å sikre betre utnytting av bustadane kommunen rår over.

I planperioden vi no går inn i, vil det først og fremst handle om å vidareføre god praksis. Det er også viktig at utleigebustadane blir forsvarleg vedlikehaldt, og framstår som tenlege til føremålet.

Det viktigaste innsatsområdet akkurat no, er tiltak nr 3 i planen sin tiltaksdel/fokusområde.

SULA KOMMUNE

Utkast - BUSTADSOSIAL HANDLINGSPLAN 2019 – 2023

Vedtatt i K-sak 18/xx

INNHALDSOVERSIKT

1	Innleiing.....	3
1.1	Overordna mål.....	3
1.2	Delmål.....	3
1.3	Organisering av arbeidet.....	4
1.4	Rullering	4
1.5	Handlingsplanen sin tiltaksdel/fokusområde.....	4
2	Sula kommune i eit bustadsosialt perspektiv	5
2.1	Utvikling i folketalet.....	5
2.2	Forventa utvikling i folketalet fram mot 2040.....	5
2.3	Tilrettelegging for bustadbygging.....	6
2.4	Den private bustadmarknaden.....	6
3	Statlege og kommunale verkemiddel.....	6
4	Kommunalt disponerte bustader.....	7
5	Udekte behov.....	7
5.1	Litt om omsorgsbustadane.....	7
5.2	Rus/psykiatri.....	7
5.3	Innvandring og inkludering.....	8
5.4	Vanskelegstilte med tilpassingsvanskar.....	8
5.5	Rullering av leigekontraktar.....	9
5.6	Naudhusvære.....	9

1 Innleiing

Overordna mål i norsk bustadpolitikk er at alle skal bu trygt og godt. Likevel har enkelte innbyggjarar store vanskar med å skaffe seg bustad i den ordinære bustadmarknaden.

Bustadsosial handlingsplan skal ha fokus på denne gruppa, og legge til rette for at bustadpolitikken vert føreseieleg, med minst mulig bruk naudløysingar og mellombelse alternativ.

Henta frå «Bustad for velferd» Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid 2014 - 2020

1.1 Overordna mål

Innbyggjarane i Sula kommune skal giast høve til å disponere ein god og eigna bustad, uavhengig av økonomi, helsemessige eller sosiale føresetnader.

1.2 Delmål

-Kommunalt disponerte bustader til vanskelegstilte:

Desse må vere samansett av store og små bueiningar, men butilboda skal ikkje vere permanente. Målet er å få husstanden etablert i den ordinære bustadmarknaden.

-Private utbyggjarar:

Kommunen må vidareføre innsatsen med tilrettelegging for privat utbygging.

-Statlege innretningar:

Kommunen skal gjere bruk av statlege bustadpolitiske tiltak, og i særleg grad dei ordningane som er innretta mot vanskelegstilte gjennom Statens Husbank.

-Råd og rettleiing:

Kommunen skal informere og bistå publikum i generelle bustadspørsmål.

-Personleg/praktisk bistand:

Dei med spesielle behov må få tilstrekkeleg bistand i heimen. Velferdsteknologien må utnyttast slik at fleire kan meistre dagleglivet i eigen bustad.

1.3 Organisering av arbeidet

Ei administrativ gruppe av representantar frå service- og støttestabstenesta, NAV-sosial og PBD v/plan og eigedomsavdelinga, har ansvaret for å rullere og følgje opp bustadsosial handlingsplan.

Rådmannen si leiargruppe er styringsgruppe.

1.4 Rullering

Planen skal rullerast kvart 4. år. Tiltaksdelen skal gjennomgåast kvart år i samband med budsjett- og økonomiplanbehandlinga.

Ansvaret for gjennomgangen, og at nye behov meldast inn som del av budsjettarbeidet, ligg til rådmannen.

1.5 Handlingsplanen sin tiltaksdel/fokusområder

Målgruppe/prosjekt	Behov	Tiltak	Ferdigstilling
Tiltak 1: <u>Ref. 5.2</u> Rus/psykiatri	Behova innan denne gruppa er varierende, men blir løyste utan uforsvarleg lang ventetid med dei tiltaka kommunen i dag rår over.	-Ingen særskilte tiltak blir føreslått tatt inn i planen på det noverande tidspunkt.	
Tiltak 2: <u>Ref. 5.3</u> Flyktningar	Behovet for bustader til flyktningar styrast i stor grad av verdssituasjonen, og oppmodingane frå IMDI. Etter integreringsfasen skal husstandane gjere bruk av den ordinære bustadmarknaden.	-Kommunal og privat utleige/framleige. -Tiltak for framskaffing av bustader må vurderast i samband med vedtak om mottak av flyktningar. -Vilkåret om tidsbestemt leige av kommunale bustader må oppretthaldast.	
Tiltak 3: <u>Ref. 5.4</u> Vanskelegstilte med tilpassingsvanskar	6-10 bueiningar tilknytt BUA (Bu- og aktivitetstenesta). Behov for større grad av samlokalisering, og med tett oppfølging. Tidlegare melde behov er ikkje tilfredstillande løyst.	-Eiga sak. Merknad: Ei løysing her vil auke talet på omsorgsbustader til andre grupper, t.d. eldre.	2019-2021

2 Sula kommune i eit bustadsosialt perspektiv

2.1 Utvikling i folketalet

Dei siste 10 åra:	01.01.2008	01.01.2018	Folketalsauke	Auke i %
Landet	4.737.171	5.295.619	558.448	11,79
Møre og Romsdal	246.772	266.856	20.084	8,14
Ålesund	41.833	47.510	5.677	13,57
Sula	7.626	9.131	1.505	19,74

Dei siste to åra:	01.01.2016	01.01.2018	Folketalsauke	Auke i %
Landet	5.213.985	5.295.619	81.634	1,57
Møre og Romsdal	265.290	266.856	1.566	0,59
Ålesund	46.747	47.510	763	1,63
Sula	8.952	9.131	179	2,0

Kjelde: SSB

2.2 Forventa utvikling i folketalet fram mot 2040

Framskrevet folkemengde 1. januar, etter region, alder, statistikkvariabel og år								
Hovedalternativet MMMM (= Middels framskrivingsvurdering)								
Alder	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040	%-vis auke
0-9 år	1362	1362	1331	1196	1203	1310	1419	4,2
10-19 år	1189	1197	1231	1401	1397	1283	1298	9,2
20-29 år	1066	1063	1062	1097	1205	1348	1342	25,9
30-39 år	1308	1337	1336	1315	1298	1330	1422	8,7
40-49 år	1273	1274	1297	1351	1461	1474	1475	15,9
50-59 år	993	981	1002	1199	1277	1322	1433	44,3
60-69 år	962	976	992	970	947	1139	1209	25,7
70-79 år	566	602	637	783	890	877	870	53,7
80-89 år	327	311	308	331	458	574	671	105,2
90-99 år	83	89	91	97	85	113	160	92,8
100 år eller eldre	2	1	2	2	5	3	2	0,0
Totalt for Sula	9131	9193	9289	9742	10226	10773	11301	23,8

Folketalet i Sula veks i eit høgare tempo enn resten av landet, og i vesentleg større grad enn fylket. Trass i at det er byane som står for den største folkeveksten, er den prosentvise veksten større i Sula enn i Ålesund kommune.

For aldersgruppa **80+** vil kommunen sine omsorgsbustader/sjukeheimsplassar i hovudsak fange opp behova til dei som ikkje lengre kan bu heime, og er nærare skildra i kommunen sin omsorgsplan.

Dei vanskelegstilte i bustadmarknaden finn vi i alderskategoriane **20-39** år. Denne aldersgruppa vil ikkje vekse stort dei næraste 10 åra, og heller ikkje fram mot 2040 i særleg grad. *Utifrå ei slik demografisk betraktning vil gruppa vanskelegstilte på bustadmarknaden halde seg stabil i åra framover.*

Men. Nasjonale endringar, som t.d. vesentleg auke i arbeidsløysa eller rentenivået, vil slå negativt ut for denne aldersgruppa, ettersom det er desse husstandane som har dei største forsyntarbørene og låneforpliktelsane.

2.3 Tilrettelegging for bustadbygging

Kommunen bestemmer gjennom reguleringsplanar og arealdelen til kommuneplanen, kor dei framtidige bustadområda skal plasserast. Tilrettelegging for bustadbygging er det aller viktigaste verkemiddelet kommunen rår over til framskaffing av fleire bustader.

2.4 Den private bustadmarknaden

Med dagens myndigheitskrav, og krava til standard bustadkjøparane sjølv stiller, er det ei stor utfordring å halde byggekostnadane nede.

Oppføring av kostbare bustader er likevel til hjelp for husstandar med svak økonomi, då dette i sin tur aukar volumet i brukte bustader, og er med på å regulere prisnivået.

3 Statlege og kommunale verkemiddel

Husbanken og kommunen forvaltar ei rekkje bustadpolitiske verkemiddel, som til dømes;

- Grunnlån
- Startlån
- Bustadtilskott
- Tilskot til kommunale utleigebustader
- Bustønad
- Tilskott til prosjektering
- Økonomisk råd/retteleiing/gjeldsrådgjeving v/NAV-sosial

"Kommunen kan gi startlån til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner.

Startlån skal tildeles etter en behovsprøving. I vurderingen skal kommunen legge vekt på om søkeren:

- a) forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eid bolig og*
- b) har benyttet mulighetene til sparing innenfor de økonomiske mulighetene søkerens inntekter og nødvendige utgifter til livsopphold gir.*

Søkeren må ha evne til å betjene lånet over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold."

4 Kommunalt disponerte bustader

Sula kommune disponerer for tida 196 bustader, inkl. omsorgsbustader. Av desse eig kommunen 166.

24 bustader er drifta av stiftingar med kommunal tildelingsrett, mens 4 leilegheiter disponerast av Sunde-Leirvåg burettslag. 2 bustader er på framleige og vert brukt som bukollektiv for flyktningar.

Den kommunale tildelingsretten for dei 4 bustadane ved Sunde-Leirvåg fell bort når Husbanken si bindingstid går ut. Dette vil skje ila planperioden, men alt tyder på at dei som bur der i dag vil overta desse bustadane.

Institusjonsplassane ved sjukeheimen og barnebustaden kjem i tillegg til talet på omsorgsbustader.

Omtale og vurdering av dei enkelte bygga er elles å finne i kommunen si eigarmelding.

5 Udekte behov

5.1 Litt om omsorgsbustadane

Hausten 2018 er det ca. 10 personar på venteliste, eller som har inne søknad om omsorgsbustad/institusjonsplass i Sula kommune. Pr dato er det ingen ledige omsorgsbustader i Langevåg, mens det er - eller straks blir ledig – 4 bustader på indre del av øya. Dei aller næraste åra vil behovet for omsorgsbustader ligge på dagens nivå. Om 10-15 år vil talet på eldre auke igjen, mens det vil vere ei dramatisk auke inn mot år 2040. Denne utviklinga vil stille store krav til kommunen som leverandør av pleie- og omsorgstenester, og må kome til uttrykk når kommunen sin omsorgsplan skal rullerast. Agenda Kaupang gjennomførte nyleg ein tenesteanalyse for pleie- og omsorgstenesta i Sula, og utfordringsbiletet er nærare omtalt i denne rapporten.

5.2 Rus/psykiatri

I 2006 vart det bygd 8 bueiningar i bufellesskap for personar med alvorleg psykiske lidingar. Dette har vore vellukka, og bustadbehova for dei mest alvorleg psykisk sjuke må seiast å vere dekt av dette tiltaket.

Det er ikkje eigne tilrettelagte bustader for personar med rusproblem i kommunen i dag, så her må ein gjere bruk av den private bustadmarknaden og kommunen sine omsorgsbustader/servicebustader så langt kapasiteten strekk til.

For dei mest utsette i denne gruppa kan det vere behov for både spesialisert behandling, tett oppfølging frå det kommunale tenesteapparatet, samt

grunnleggjande butrening. Ifølge NAV kan turbulensen kring busituasjonen vere til hinder for å oppnå gode resultat. Den ordinære bustadmarknaden, i kombinasjon med dei kommunale bustadane, ser likevel ut til å vere tilstrekkeleg for å løyse bustadbehova til denne gruppa. Det kan ta litt lengre tid å få personar med rus/psykiske problem etablert i ordinær bustad, men må sjåast i lys av målsettinga om å nytte den ordinære bustadmarknaden så langt som råd.

5.3 Innvandring og inkludering

Det er krevjande å skaffe nok bustader til denne gruppa, og då i særleg grad når det kjem mange frå ulike nasjonar og over ei tett periode.

Det er utarbeidd felles rutinar mellom NAV og eigedomsavdelinga, som skal sikre at tenlege bustader står klar innan mottaksfristen.

Det viktigaste er likevel å veie mottak av flyktningar opp mot bustadsituasjonen i kommunen, og få dette vurdert som ein del av saka når IMDI ber kommunen ta i mot større grupper av flyktningar.

Kommunen har ikkje mange utleigebustader å spele på, og er avhengig av samarbeid med private for å lukkast med busetting av flyktningar. Dette har synt seg vanskeleg å få til innanfor akseptable kostnader. Kommunen sine prosessar med å erverve bustader er dårleg tilpassa dynamikken i den opne bustadmarknaden når det kjem til kjøp. Rådmannen har ikkje mandat til å by på bustader som ligg ute for sal, og det er heller ikkje praktisk mogleg for kommunestyret å foreta kjøp på dette viset.

Å gi rådmannen eit «budmandat» var på dagsordenen sist BSH var til politisk behandling, men det vart ikkje fleirtal for ei slik løysing.

Spørsmålet om framskaffing av bustader må derfor behandlast som ein del av saka, når kommunestyret skal vedta mottak av flyktningar.

5.4 Vanskelegstilte med tilpassingsvanskar

Butenesta har i fleire år hatt store vanskar med å skape eit forsvarleg bu- og tenestetilbod kring personar med tilpassingsvanskar. Fleire av personane er psykisk utviklingshemma, men ikkje alle. I førre planperiode var ei arbeidsgruppe i gang med å planlegge tenestetilbodet til desse personane. Arbeidsgruppa vart samde om at det beste ville vere å etablere eit tenestetilbod med utgangspunkt i særskilt tilpassa bustader, bemanna med fast og stabilt personale. Ein så for seg at det ideelle ville vere å bygge heilt nye samlokaliserte bustader for 6 – 10 personar, med moglegheiter for ytterlegare utviding. Dette for å sikre optimal drift og tryggleik for både bebuarar og personalet.

Løysinga – først og fremst av kapasitetsomsyn – blei likevel å nytte eksisterande omsorgsbustader til denne gruppa. I ettertid har dette synt seg lite tilfredstillande.

Uønskete hendingar og avvik oppstår hyppig, og situasjonen er etter kvart blitt ei belastning for alle partar. Kommunen sliter med å rekruttere leiarar og tilsette med rett fagkompetanse til desse tenestestadane, og mykje tid går med til konflikt- og avvikshandtering. Fylkesmannen fører tilsyn, kjem med pålegg og overprøver vedtak, men har ingen løysing på butenesta sine utfordringar, utover å vise til at dette må kommunen sjølv finne ut av.

I tiltaksdelen er det forslag om å bygge tilpassa bustader til denne gruppa. Men først må det avklarast med dei aktuelle bebuarane - og deira pårørande - kor vidt ei slik flytting er ynskjeleg. Utan samtykke frå partane sjølve, er ikkje eit slikt tiltak realistisk å gjennomføre.

5.5 Rullering av leigekontraktar

For å unngå blokkering av dei kommunale utleigebustadene, vart det i førre planperiode innført tidsbestemte leigekontraktar. Regelen er 3 år, men kontraktar heilt ned mot eitt år kan vere aktuelle for bustader med eit gitt føremål. Det er viktig å oppretthalde rulleringa i desse bustadane, slik at fleire kan få hjelp i ein overgangsfase, og kome seg inn på den ordinære bustadmarknaden.

5.6 Naudhusvære

NAV-sosial har ansvaret for å tilby mellombels husvære til personar som er utan bustad. Dette er heimla i *Lov om sosiale tjenester i NAV*.

For den som har eit akutt bustadbehov – altså står på gata - har kommunen 2 naudhusvære til rådvelde. (to hyblar med felles kjøkken og bad)

I handlingsplanen «Bustad for velferd» har regjeringa uttrykt 15 målsettingar. Mellom anna er det sagt at ingen skal bu i mellombels husvære i meir enn 3 månader, og at ingen unge eller barnefamiliar skal opphalde seg i mellombelse husvære i det heile. Sula kommune er innforstått med dette, og naudhusværet blir nytta i tråd med regjeringa sin målsetting.

Kommunen har pr dato ingen husvære ståande tomme, i fall det skulle oppstå ein situasjon med foreldre/barn som er huslause.

Her må det i så fall gjerast vurderingar i kvart enkelt tilfelle frå NAV sin side.

Nyttige og relevante lenker

Husbanken - Boligsosialt arbeid, ei [verktøykasse](#)

Nasjonal handlingsplan «[bolig for velferd](#)»

Nasjonal handlingsplan [tiltaksplan 2018 – 2020](#)

SSB – [Folketalsutvikling](#)

Regjeringen: [15 målsettinger](#) for Bolig for velferd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Birgitte Valderhaug	Arkiv:	K2 - M00, K3 - &30
Arkivsaksnr:	17/1872 18/18380		

Kommunalteknikk - Aktivitetsplan 2018 - rammeløyvingar innan veg, vatn og avløp - investeringsbudsjett - tilleggsløyvingar

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Fagutval for teknisk område	26.09.2018	043/18
Formannskapet	02.10.2018	092/18
Kommunestyret	18.10.2018	073/18

Rådmannen si innstilling:

Med heimel i Budsjett 2018 og vedtak K-101/17 vedtek Sula kommunestyre følgande endringar i løyving:

Veg, investering:

Prosjektnr:	Prosjekt	Endring løyving	Finansiering
I6090	Sloghaugvegen (Rådhuset-Friheim)	400 000	I6113
I6092	Bakkenesvegen, ny veg	1 500 000	
I6106	Parkering Sloghaugvegen	750 000	I6113
I6113	Fortau Legane	-1 150 000	

Finansiering I6092:

Auke rammelån: 1 200 000

Momskomp: 300 000

Vatn, investering:

Prosjektnr:	Prosjekt	Endring løyving	Finansiering
I6075	Sjuknesstranda/Kvassnesvegen	800 000	I6017
I6017	Rammeløyving vatn	-800 000	

Avløp, investering:

Prosjektnr:	Prosjekt	Endring løyving	Finansiering
I6028	Rabbevegen - Tranvågen	4 000 000	I6018
I6075	Sjuknesstranda/Kvassnesvegen	200 000	I6018
I6092	Bakkenesvegen, ny veg	150 000	I6018
I6018	Rammeløyving avløp	-4 350 000	

Tittel	Dok.ID
Aktivitetsplan 2018 per august	362770

26.09.2018 Fagutval for teknisk område

Administrasjonen orienterte om saka.

Saka vart drøfta.

Rådmannen si innstilling vart samrøystes vedtatt.

TEO-043/18 Vedtak:

Med heimel i Budsjett 2018 og vedtak K-101/17 vedtek Sula kommunestyre følgande endringar i løyving:

Veg, investering:

Prosjektnr:	Prosjekt	Endring løyving	Finansiering
I6090	Sloghaugvegen (Rådhuset-Friheim)	400 000	I6113
I6092	Bakkenesvegen, ny veg	1 500 000	
I6106	Parkering Sloghaugvegen	750 000	I6113
I6113	Fortau Legane	-1 150 000	

Finansiering I6092:

Auke rammelån: 1 200 000

Momskomp: 300 000

Vatn, investering:

Prosjektnr:	Prosjekt	Endring løyving	Finansiering
I6075	Sjuknesstranda/Kvassnesvegen	800 000	I6017
I6017	Rammeløyving vatn	-800 000	

Avløp, investering:

Prosjektnr:	Prosjekt	Endring løyving	Finansiering
I6028	Rabbevegen - Tranvågen	4 000 000	I6018
I6075	Sjuknesstranda/Kvassnesvegen	200 000	I6018
I6092	Bakkenesvegen, ny veg	150 000	I6018
I6018	Rammeløyving avløp	-4 350 000	

02.10.2018 Formannskapet

Rådmannen si innstilling vart samrøystes tilrådd.

F-092/18 Vedtak:

Med heimel i Budsjett 2018 og vedtak K-101/17 vedtek Sula kommunestyre følgande endringar i løyving:

Veg, investering:

Prosjektnr:	Prosjekt	Endring løyving	Finansiering
I6090	Sloghaugvegen (Rådhuset-Friheim)	400 000	I6113
I6092	Bakkenesvegen, ny veg	1 500 000	
I6106	Parkering Sloghaugvegen	750 000	I6113
I6113	Fortau Legane	-1 150 000	

Finansiering I6092:

Auke rammelån: 1 200 000

Momskomp: 300 000

Vatn, investering:

Prosjektnr:	Prosjekt	Endring løyving	Finansiering
I6075	Sjuknesstranda/Kvassnesvegen	800 000	I6017
I6017	Rammeløyving vatn	-800 000	

Avløp, investering:

Prosjektnr:	Prosjekt	Endring løyving	Finansiering
I6028	Rabbevegen - Tranvågen	4 000 000	I6018
I6075	Sjuknesstranda/Kvassnesvegen	200 000	I6018
I6092	Bakkenesvegen, ny veg	150 000	I6018
I6018	Rammeløyving avløp	-4 350 000	

Bakgrunn for saka:

Kommunestyret har i sak K-101/17 vedteke årsbudsjett for 2018 og økonomiplan 2018-2021.

Det vart i saka vedteke ei investeringsramme for ansvar 5 og 6 som følgjer:

0.61	Vassforsyning	Kr 15 000 000
0.62	Avløp	Kr 20 000 000
0.52	Veg	Kr 2 600 000

I sak K-004/18 vart delar av rammene prioritert til prosjekt for året.

Saksopplysningar:

Administrasjonen gjer årleg ei fagleg vurdering av kva prosjekt innan veg, vatn og avlaup som er av ein slik art at dei bør verte utført det året. Vurderinga baserer seg på standard på eksisterende anlegg, samkøyring med andre kommunale eller eksterne prosjekt, samt framdrift i høve kommunale planar for vatn, avløp eller trafikktrygging, eller liknande.

Prosjektplanen vart lagt fram i januar/februar til politisk handsaming og løyving av midlar. På dette tidspunkt var få av prosjekta oppstarta. Løyvinga vert gjort på bakgrunn av estimat basert på erfaringstal. Dei aller fleste av våre prosjekt er i tillegg tiltak under bakken med dertil utførutsette kostnader.

Det vert difor tatt opp som samlesak reløyving av midlar samt oppstart av nye prosjekt som det har dukka opp behov for i løpet av første halvår 2018.

Vedlagt ligg prosjektplan oppdatert per august 2018 med ei kort skildring av prosjektstatus. Avslutta prosjekt er markert med grå skrift i planen.

Vurdering:

Kommunestyret har vedteke kommunedelplanar for veg, trafikktrygging, vatn og avløp. Planane syner at det er store investeringsoppgåver vi står overfor. Vi har utarbeidd prosjektlistar innanfor veg, vatn og avløp der vi har gjort prioriteringar ut frå kommunedelplanane og områder der vi i administrasjonen/utestyren ser at tiltak bør settast i verk.

Veg:

Prioriteringane innan veg basserer seg på trafikktryggingsplanen for kommunen. For fleire av prosjekta er det mottatt tilskot frå Statens vegvesen.

I6090:

Fortau mellom Rådhuset og Friheim. Kommunen fekk 600 000 i tilskot for strekninga. Auka skuldast grunnforhold.

I6092:

Bakkenesvegen. Prosjektet er ikkje oppstarta. Vi ser likevel ut frå sluttresultat for utførte prosjekt at vår kalkulasjon for veg er for lav til å vere realistisk og kjem med sum for truleg fullfinansiering av tiltaket før oppstart.

I6106

Parkering med fire ladepunkt, Sloghaugvegen. For å utnytte arealet var det behov for å mure rundt plassen. Dette førte til 4 ekstra parkeringsplassar og slik meir parkeringskapasitet i området. Det er også førebudd totalt 17 plassar til elektrisk lading på plassen for framtidig montering.

Vatn/avløp:

Prioriteringane innan vatn/avlaup er retta inn mot Hovudplan for avløp 2011 – 2021. Vi har sett det som viktig å samordne vassforsyning og kloakkprosjekt for å oppnå optimal kostnadsutnytting.

I6028:

Prosjektet er i slutfasen. Behov for utvida ramme skuldast grunnforhold i området, særleg graving i kommunal veg som mangla fundament, med tilhøyrande masseutskifting. For å få fall for avløp/overvatn er grøftene veldig djupe, noko som fører til større masseutskifting.

I6075:

Sluttløyving for prosjektet, både for vatn og avløp.

Aktivitetsplan 2018

Investering

Oppdatert 30-08-2018

		VEGAR/TRAFIKKTRYGGING	År 2018										
		Nye løyvingar	2600										
Gm Nr	Nytt nr		Overført 2015	2016	2017	2018	Ekstra midler	Total løyving	Status	Ansvarlig	Regnskap 2018	Gjenstående	
7018	I6001	Solavågsvn.	1379					1 379	Regulert. Avventer grunnavtaler	-		1379	
	I6067	Fyllingsjøen gatelys	250					250	Ferdig	BV/POR	294,0	(44)	
	I6090	Sloghaugvegen (Rådhuset-Friheim)			2000		400	2 400	Ferdig	POR	796,0	(389)	
	I6091	Sulahallen - Vasset barnehage			950			950	Ferdig	FØ	188,0	760	
	I6092	Bakkenesvegen, ny veg, trinn 1			1900	3000	750	5 650	Oppstart haust 18	POR	616,0	5034	
	I6095	Harhaugen				655		655				655	
	I6106	Parkering Sloghaugvegen			1200		750	1 950	Ferdig	POR	853,0	528	
	I6113	Fortau Legane				2575	-1150	1 425	Utsatt til 2019	POR		1425	
	I6115	Bjørkavåg aust veg 1				10400		10 400		FØ		10400	
	I5020	Uprioriterte midlar				-2975						0	
								25 059					
		VATN	År 2018	4027									
		Nye løyvingar	15000										
Gm Nr	Nytt nr		Overført 2015	2016	2017	2018	Ekstra midlar	Total løyving	Status	Ansvarlig	Regnskap 2018	Gjenstående	
	I6028	Rabbevegen - Tranvågen			2 386	1 000		3 386	Pågå	FØ	2 100,0	1286	
	I6063	Holskryset - Vassetvegen VA	200					200	Ikkje igangsatt	JS		199	
	I6068	Fyllingsjøen VA			800	500		1 300	Ferdig	POR	36,0	152	
	I6075	Sjuknesstranda/Kvassnesvegen		1 300			800	2 100	Pågå	JS	1 353,0	738	
	I6079	Bjørkavågen PS		200				200		JS		200	
	I6082	Djupdalen-Skoggjerdet			1 000			1 000	Ferdig	JS	63,0	215	
	I6083	Litlevågen - Djupvika			500			500		JS		500	
	I6091	Sulahallen - Vasset barnehage				1 000		1 000	Ferdig	FØ	509,0	491	
	I6094	Ny målesone Rotene-Bjørkhaugen			350			350	Ferdig	FØ/AJ	36,0	75	
	I6095	Harhaugen			2 250	2 000		4 250	Pågå	FØ	2 016,0	2230	
	I6097	Kildehaugen			2 050			2 050	Ferdig	JS	121,0	(362)	
	I6098	Naudforsyning tankbil			500			500	Levering haust 18	KM		500	
	I6105	Vassmålarar sonemåling			1 000	1 000		2 000	Pågå	FØ/AJ	203,0	1603	
	I6108	Furneskryset vatn			2 500			2 500	Pågå	POR	171,0	2247	
	I6111	Markvegen				600		600		JS		600	
	I6112	Trykkøkning Vedde				300		300	Pågå	AJ	112,0	188	
	I6114	VA Indre Sula gravlund				1 100		1 100	Pågå	FØ	12,0	1088	
	I6021	Bil VA				450		450	1 stk leveres september		215,0	235	
	I6017	Uprioriterte midlar	0	0	7 018	7 050	800	800				7 018	
		AVLØP	År 2018										
		Nye løyvingar	20000										
Gm Nr	Nytt nr		Overført 2015	2016	2017	2018	Ekstra midlar	Total løyving	Status	Ansvarlig	Regnskap 2018	Gjenstående	
7056	I6009	Forprosjekt Reinseanlegg	18798		-4 000			14 798	Pågå	JS	490,0	12509	
	I6028	Rabbevegen - Tranvågen				3 000	4 000	7 000	Pågå	FØ	4 754,0	2246	
	I6059	Korsneset pumpestasjon	1 000					1 000	Pågå	FØ?	30,0	970	
	I6063	Holskryset - Vassetvegen VA	2 097					2 097		FØ		2097	
	I6068	Fyllingsjøen VA	3 000			500		3 500	Ferdig	POR	122,0	318	
	I6075	Sjuknesstranda/Kvassnesvegen		200	850		200	1 250	Pågå	JS	1 223,0	20	
	I6079	Bjørkavågen PS		1 300				1 300		JS		1300	
	I6083	Litlevågen-Djupvika		2 100	2 000			4 100		JS		4100	
	I6095	Harhaugen			4 600	2 000		6 600	Pågå	FØ	5 281,0	1257	
	I6097	Kildehaugen				2 000		2 000	Ferdig	JS	1 742,0	258	
	I6101	Renseløysing Eikrem			1 500			1 500				1493	
	I6102	Veg renseløysing Eikrem			5 650			5 650				5650	
	I6103	Renseløysing Sulebust			800			800	Pågå			795	

	I6104	Solstranda			1 150			1 150				1150
	I6109	Kloakkering Furneset			4 000	1 000		5 000	Pågår	FØ	2 941,0	1791
	I6111	Markvegen				1 100		1 100		JS		1100
	I6114	VA Indre Sula gravlund				3 600		3 600		FØ	78,0	3522
	I6021	Bil VA				450		450	1 stk leveres september		202,0	248
	I6018	Uprioriterte midlar			23 991	6 350						23 991,0

		RENOVASJON	År 2018									
		Nye løyvingar										
Gm Nr	Nytt nr		Overført 2015	2016	2017	2018	Ekstra midlar	Total løyving	Status	Ansvarlig	Regnskap 2018	Gjenstående
	I6085	Åregjerdevågen - sikring av deponi		23750				23 750	Avventer sluttbefaring	BV/POR	2 165,0	2244
			0	23750								2244

		ANNA	År 2018									
		Nye løyvingar										
Gm Nr	Nytt nr		Overført 2016	2016	2017	2018	Ekstra midlar	Total løyving	Status	Ansvarlig	Regnskap 2018	Gjenstående
	I6088	Molværsvatnet		4250				4 250		-	149,0	3976
	I6089	Svartevatnet		2750				2 750		-	46,0	1977
			0	7000								5953

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Karina Vestrheim	Arkiv:	K2 - L13, PLANID - 2016000651
Arkivsaksnr:	16/651 18/16662		

Reguleringsplan for Villemhaugen, gnr 99 bnr 2 m.fl. - 2.gongsbehandling - eigengodkjenning - behandling i kommunestyret

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Kommunestyret	13.09.2018	059/18
Fagutvalet for oppvekst	25.09.2018	042/18
Det faste utvalet for plansaker	02.10.2018	111/18
Kommunestyret	18.10.2018	074/18

Rådmannen si innstilling:

Med heimel i plan- og bygningslova § 12-12 vedtek kommunestyret reguleringsplan for Villemhaugen gnr 99 bnr 24 m.fl. Plankart revidert 30.10.2017, føresegner revidert 24.5.2018 og planbeskrivelse revidert 30.10.2017.

Tittelfeltet på plankart vert utfylt etter vedtak.

Tittel	Dok.ID
0-Detaljregulering gbnr 99-24 - PLANKART (DokID 334484)	336876
VILLEMHAUGEN - PLANFØRESEGN 230518 just etter off høring	350351
0-Detaljregulering gbnr 99-24 - PLANBESKRIVELSE (DokID 334486)	336878
1-Detaljregulering gbnr 99-24 - Vedlegg 1-Illustrasjonsplan	334487
2-Detaljregulering gbnr 99-24 - Vedlegg 2-Profiler	334488
Vedlegg C - detaljreguleringsplan - kart	275975
Villemhaugen - oppfølging av merknader tilknyttet offentlig ettersyn - 18/9034 Merknader til 1.gongs offentlig høyring	350349
Fylkesmannen sine leikeplassråd (L)(742839)-	351203
3-Detaljregulering gbnr 99-24 - Vedlegg 3 - Sjekkliste ROS	314308
Referat frå oppstartsmøte - detaljregulering av gnr 99 bnr 24 m.fl.	334489
Gnr 99 bnr 24 m.fl - Fråsegn til offentlig ettersyn	344636
Gnr 99 bnr 24 m.fl - detaljregulering - ettersending av reviderte dokument - fråsegn ved avgrensa ettersyn	352527
Gnr. 99 bnr. 24 - Uttale til reguleringsplan til offentlig ettersyn - fv. 657	347078
Gnr 99 bnr 24 m.fl - Ingen merknad	347335
Gnr 99 bnr 24 m. fl. - Merknad	344329

13.09.2018 Kommunestyret

Jan Arne Sletta (H) bad om habilitetsvurdering då han eig føretaket som har sett fram

reguleringsforslaget. Kommunestyret vedtok samrøystes å kjenne Sletta inhabil, jf. fvl §6 e.

28 voterande.

Øystein Båtnes (Frp) sette fram slikt forslag til vedtak;

"Kommunestyret utsetter saka. Saka skal leggest fram for fagutvalet for oppvekst for uttale, og eventuelle merknadar frå oppvekstutvalet skal behandlast i det faste utvalet for plansaker.
"

Forslaget frå Øystein Båtnes vart samrøystes vedtatt.

Jan Arne Sletta kom til att i møtet. 29 voterande.

K-059/18 Vedtak:

Kommunestyret utsetter saka. Saka skal leggest fram for fagutvalet for oppvekst for uttale, og eventuelle merknadar frå oppvekstutvalet skal behandlast i det faste utvalet for plansaker.

25.09.2018 Fagutvalet for oppvekst

Saka vart drøfta.

Fagutvalet for oppvekst stiller seg bak kommunalsjefen si vurdering.

OP-042/18 Vedtak:

Med heimel i plan- og bygningslova § 12-12 vedtek kommunestyret reguleringsplan for Villemhaugen gnr 99 bnr 24 m.fl. Plankart revidert 30.10.2017, føresegner revidert 24.5.2018 og planbeskrivelse revidert 30.10.2017.

Tittelfeltet på plankart vert utfylt etter vedtak.

02.10.2018 Det faste utvalet for plansaker

Turid K. S. Humlen (H) sette fram slikt forslag til vedtak:

"Med heimel i plan- og bygningslova § 12-12 vedtek kommunestyret reguleringsplan for Villemhaugen gnr 99 bnr 24 m.fl. Plankart revidert 30.10.2017, føresegner revidert 24.5.2018 og planbeskrivelse revidert 30.10.2017. Dei planfaglege vurderingane oppsummert i saksframlegget skal leggest inn i planmaterialet med unntak av BYA i BFS2. Med bakgrunn i at området ligg sentrumsnært og behovet for småhusbebyggelse uten hageareal er ønskelig i dette området, går det faste utvalget for plansaker inn for BYA på 40% på BFS2."

Forslaget vart sett opp mot opphavleg tilråding frå det faste utvalet for plansaker, P- 077/18. Forslaget frå Turid K. S. Humlen (H) vart tilrådd med 4 mot 3 stemmer.

P-111/18 Vedtak:

Med heimel i plan- og bygningslova § 12-12 vedtek kommunestyret reguleringsplan for Villemhaugen gnr 99 bnr 24 m.fl. Plankart revidert 30.10.2017, føresegner revidert 24.5.2018 og planbeskrivelse revidert 30.10.2017. Dei planfaglege vurderingane oppsummert i saksframlegget skal leggst inn i planmaterialet med unntak av BYA i BFS2. Med bakgrunn i at området ligg sentrumsnært og behovet for småhusbebyggelse uten hageareal er ønskelig i dette området, går det faste utvalget for plansaker inn for BYA på 40% på BFS2.

24.08.18 Merknad frå rådmannen, jf. spørsmål i planutvalet om vurdering av konsekvensar for skule og barnehagekapasitet:

16/651: Villemhaugen. Langevåg skulekrins: Dette prosjektet gjeld ein firmannsbustad og tre einebustadar, med potensielt rundt 14 born, og vil som sådan ikkje få konsekvensar for barnehage- og skulekapasiteten i krinsen.

Men «mange bekkar små, gjer ei stor å». Ser ein dette prosjektet i samanheng med andre omsøkte prosjekt, vil planlagte utbyggingsprosjekt på sikt gjere det det aktuelt å auke kapasiteten ved Langevåg skule. Dette er det i så fall sett av areal til nord om skulen (T).

Alternativt kan ein vurdere å justere kretsgrensa mellom Langevåg og Rørstadmarka skulekrinsar. Rørstadmarka skule vil få kapasitet for inntil tre parallellar. På den bakgrunn er kommunalsjefen si vurdering at det i første omgang kan bli ei aktuell problemstilling å vurdere ei slik justering i kretsgrensene opp i mot ytterlegare utviding av Langevåg skule.

Barnehagplass er ikkje i samme grad knytt til krinsar, og per i dag har vi kapasitet til å auke talet på plassar i kommunen noko innanfor eksisterande bygg. Med stabilt fødselstal vil dette biletet vere relativt stabilt.

Gitt at politiske vedtak gir rom for det, så ligg der og muligheiter for å aukebarnehagekapasiteten. Om det vert behov for å auke kapasiteten, har rådmannen i saka om barnehagestruktur, tilrådd å utvide Sunde barnehage til minimum fireavdelingar på eigna tomt (avsett i arealplanen). Kommunen er kjent med at også Gnist private barnehage kan vereinteressert i å utvide».

Oppsummert: Kommunalsjefen si vurdering er at dette prosjektet, ut i fra det som er kjent i dag, kan handterast innanfor gjeldande skule- og barnehagestruktur, og eventuelt på sikt innanfor planlagte skule- og barnehagestruktur.

19.06.2018 Det faste utvalet for plansaker

Saka vart ved ein feil sendt ut utan tekst i saksframlegget, og fullstendig sak vart sendt ut til medlemmene på e-post samme dag som møtet. Rådmannen bad utvalet vurdere om det var tilstrekkeleg med eit fyldigare muntleg framlegg om saka. Utvalet ønskte å behandle saka.

Einingsleiar Terje Havnegjerde presenterte saka innleiingsvis.

Jim Arve Røssevoll (A) sette fram forslag om at følgjande tillegg skal vere innarbeidd i vedtaket:

· *"Dei planfaglege vurderingane oppsummert i saksframlegget skal leggjast inn i planmaterialet."*

Vibeke Bjørkavåg (H) minna om at konsekvensen for skule- og barnehagekapasiteten skal inngå som ei vurdering i sakene om reguleringsplanar.

P-077/18 Vedtak:

Med heimel i plan- og bygningslova § 12-12 vedtek kommunestyret reguleringsplan for Villemhaugen gnr 99 bnr 24 m.fl. Plankart revidert 30.10.2017, føresegner revidert 24.5.2018 og planbeskrivelse revidert 30.10.2017. Dei planfaglege vurderingane oppsummert i saksframlegget skal leggjast inn i planmaterialet.

Tittelfeltet på plankart vert utfyllt etter vedtak.

Bakgrunn for saka:

Føremålet med planarbeidet er å legge til rette for etablering av ny busetnad i den austlege delen av planområdet samt vegareal og leikeareal. I tillegg inkluderer planen eksisterande busetnad i vest for tilpassing til eksisterande tilhøve. Planområdet er vist som bustadføremål i kommuneplanens arealdel.

Saksopplysningar:

Oppstartmøte 11.3.2016: Det er eit krav at planområdet må innhalde ein snuhammer for tunge kjøretøy i tilknytting til tilkomstveg. Tilkomsten til planområdet bør skje frå Hølevgen – Villhelmhaugen i vest. Plankartet må innehalde ein nærleikeplass, på minimum 200 m². Forslag til reguleringsplan for gnr 99 bnr 24 m.fl. – Villemhaugen, er lagt ut til offentleg ettersyn. I tidsrommet 15.2 til 3.4.2018. Det kom inn fem merknader totalt, 2 frå offentleg myndigheit, 1 frå privat og to med ingen merknad.

Konsekvenser av planforslaget:

I gjeldende kommuneplan er planområdet i sin heilheit avsett til bustadareal. I forhold til virkning ved gjennomføring av planen vil området verte endra frå ubebygd til å få konsentrert bebyggelse med adkomstveg. Sidan terrenget er svært bratt og sidan adkomsten kun er mulig å gjennomføre frå Hølevgen, vert det nødvendig med noko justering av terrenget i forbindelse med adkomstvegen. Den kan få ein stigning på 1:8. Naboområdet er tett bebygd med alle typer bebyggelse, både frittliggande, konsentrert og leiligheiter i rekke. Dermed vil ikkje planlagt bebyggelse skilje seg særlig frå eksisterande. Det er ikkje etablert leikeareal innanfor planområdet pr i dag, men no vil ein få leikeareal på 200m². Pga rekkefølgekrav § 7.2 felles leikeplass er ein no sikra opparbeiding. Leikeplassen skal vere ferdig opparbeid før det gis ferdigattest til første bustad/eining.

Utsnitt frå kommunen sin kartbase/godkjente planar. Midt i planområdet er det ein snuhammar som foreslagsstillar har ønskje om å ta ut/flytte.

Utnitt av ortofoto som viser at snuhammeren alt er etablert på 99/286 og 99/138. Grunneigarar har vore skriftleg varsla, men har ikkje kome med merknad. Eksisterende bustadområde i vest har fått justert vegtraseén i tråd med slik vegen og snuhammeren er etablert pr. i dag.

MERKNADER:

Fylkesmannen har ut frå sine ansvarsområde følgande merknader:

Barn og unge: Fylkesmannen ser at ein nærleike plass i utgangpunktet burde hatt ei meir

sentralt plassering i planområdet, men vurderer område BFS1 som allereie etablert og at behovet til leikeareal i hovudsak vil vere knytt til utvikling av område BKS. Jf. pkt 4.4 i føresegnene er det for nærleikeplassen kravd 10 m² sandkasse, benk og fast dekke på minimum 1,6x1,6 m. For å sikre eit minimum av interessant innhald på nærleikeplassen rår vi til at ein i tillegg til funksjonane som allereie er kravd og så bør sikre gjennom føresegnene at det vert sett opp eit leikeapparat. Rådet går fram av fylkesmannen sin rettleiar til lokalisering og utforming av leikeplassar i plansaker. Sjå vedlegg.

Fylkesmannen føreset at pkt. 4.4. vert tydelegare på kva føremålsområde leikeplassen skal vere felles for. Slik det står no skal den vere felles for bebuarar innanfor område B og BKS.

Vi kan ikkje sjå at plankartet inneheld eit område B.

Fylkesmannen rår til at leikeplassføresegnene vert utvida slik at ein sikrar at nærleikeplass f_BLK også får eit leikeapparat, jf. eksempel på føresegner i fylkesmannen sine råd om leikeplassar i plansaker. Vi føreset vidare at føresegnene vert tydelegare på kva bustadområde leikeplassen er felles for.

PBO – Vurdering:

Føresegner er justert etter merknadane.

Møre og Romsdal fylkeskommune har ut frå sine ansvarsområde ingen særskilde merknader til reguleringsplanen.

Statens vegvesen:

Området er i kommuneplan og gjeldande reguleringsplan avsett til bustadføremål. Det skal etablerast maksimalt 7-8 bustadeiningar. Planområdet får tilkomst frå kommunal veg, Hølevegen, nord for planområdet

Det er regulert tilkomst til BFS2 via felles køyreveg f_SKV og vidare via gang- og sykkelveg, f_SGS. I følge planomtalen skal det innanfor BFS2 etablerast 3 bustader.

Vi stiller oss spørjande til at det er regulert tilkomst til bustadane via gang- og sykkelveg, særskilt då denne ikkje vert vidareført lenger enn til f_BLK.

Ut over dette har vi ingen merknad.

PBO – Vurdering:

Det er lagt til rette for parkering i underetg på område BKS, og det er eit ønskje om minst mulig trafikk inne på området.

Mattilsynet har ingen merknader til Detaljregulering for g.nr 99 b.nr 24 m.fl.

Knut Eksund: Som eier av gnr. 99 bnr. 85 vil vi legge inn merknad på at gjennomsnittlig tomtehøyde for ESF—1,2 og 3 i detaljreguleringen er tegnet inn for høyt i terrenget sett i forhold til de faktiske terrengforhold. Blir høyden på de planlagte bygg for høy vil dette ha en uforholdsmessig stor innvirkning for vår eiendom. Det er ikke ønskelig at det bygges eneboliger med såkalt takterrasse. Dette må tas særskilt hensyn til da avstand til vår grense bare er 2 meter.

PBO – Vurdering:

Terrenget vert planert / justert noko for å få til gode løysingar. Takterrassar gjev større uteareal for beboerane og har blitt eit vanleg element ved moderne bustadbygging.

PBO sin konklusjon:

Tettstadutviklinga og bustadbygginga i Langevåg vil framover skje gjennom transformasjon og fortetting. Å støtte opp om sentrumsområda, å utvikle kompakte bygder og tettstader rundt knutepunkt for transport og ferdsel er med på å gje betre grunnlag for handel,

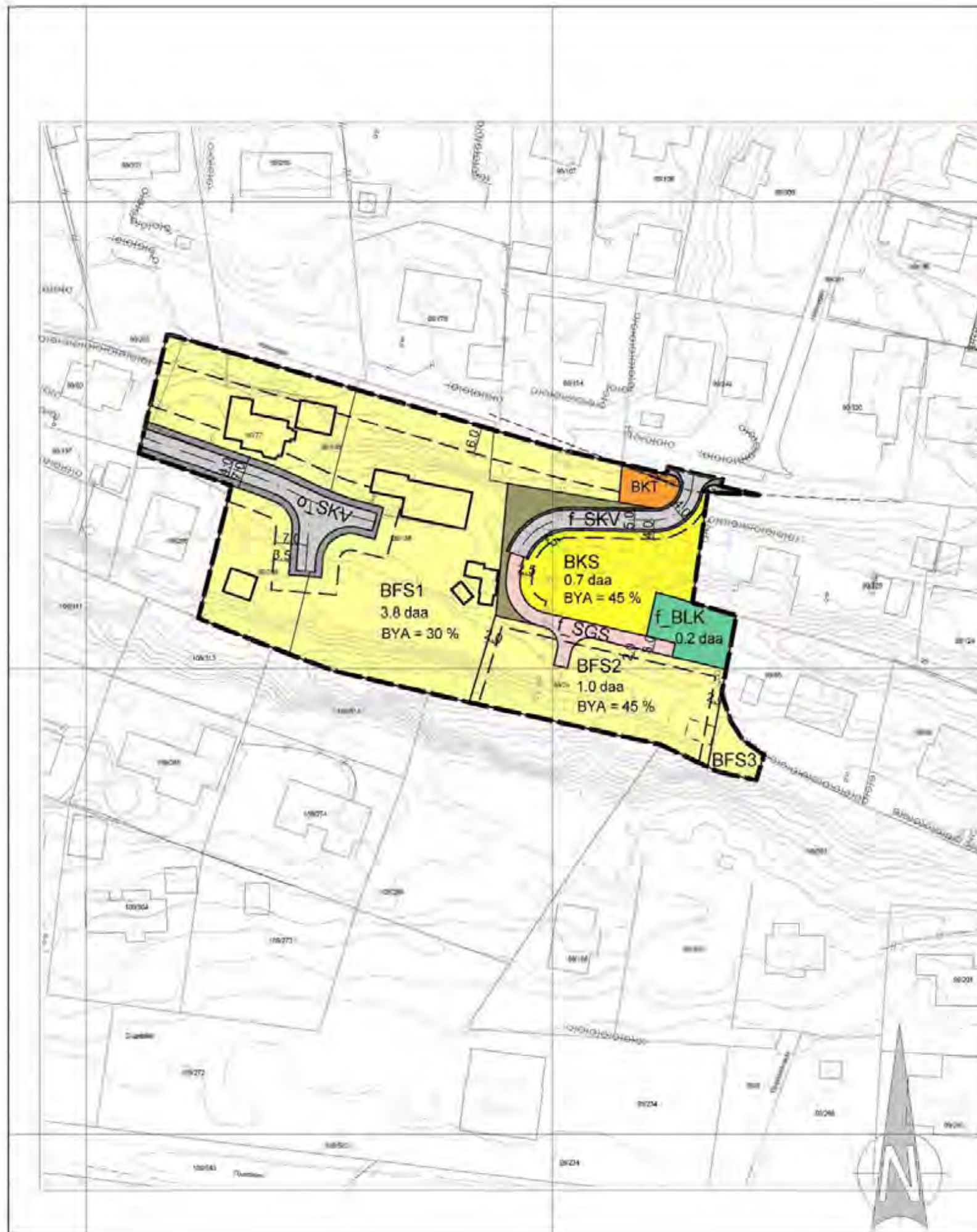
kollektivtransport og offentlig tjenester. Konsentrasjonen av handel og andre tjenester i sentrum medverkar til å gjere staden meir attraktiv å bruke. I den nåværande regjeringena sin statlige planretningslinjer for samordna areal- og transportplanlegging er eit av måla å fremme utvikling av kompakte byar og tettstadar, å redusere transportbehov og leggje til rette for klima- og miljøvennlige transportformar. Kommunen jobbar med å utvikle gode lokalsamfunn for innbyggerane, legge til rette for næringslivet og forvalte viktige felleskapsverdiar. Det er viktig å få til ei god fortetting av dette området både med tanke på både ny og eldre bebyggelse. Ein viktig bukvalitet i villaområder er romslige, solfylte, ofte skjerma hager med utgang direkte til ein uteplass. Frittligjande hus gjev friheit til å disponere bustad og tomt etter eget ønske. Villaer har ofte vorte bygd som tomannsbustadar, som seinare er endra til einebustad. Det har dermed foregått ein uttynning av befolkninga i slike områder. Einebustader er ressurskrevende når det gjeld areal- og energibruk. Kostnadane ang. tomt og materialer til bustad har auka kraftig dei seinere åra. Dermed vert det bygd mindre, tettare og ein prøver å utnytte mest mulig av tomta. Småhus, to og fire-mannbustader osv. Takterrassar har vorte eit vanlig element ved moderne bustadbygging, og det er ønske om at denne muligheita ivaretas for dette området. Et minimum er at uteplassen i hovedsak er solbelyst høst- og vårjevndøgn. Arealer på takterrasser og balkonger godkjennes ikkje som uteoppholdsareal, men arealene kan være gode supplement.

PBO - planfaglege vurderinger:

- BKT – Her vil det bli krevd ein heilheitleg plan for heile BKT-område i samband med ein framtidig byggesøknad. Området skal framstå ryddig mht valg av renovasjonsløyising. Og kommunen si kommunaltekniske avdeling skal godkjenne renovasjonsløyisinga.
- BFS2 – Boligbebyggelse – frittliggande småhusbebyggelse BYA 30% ihht. Kommuneplanen sine føresegner. Dette på bakgrunn av definisjon på bygningstypen.
- 4.1.2 BFS2 3.ledd: Målt frå gj.sn. terrenghøgde og ikkje målt frå «terrenghøgde ved garasjeport». Jf «Grad av utnyttingsveilederen sin § 6-2).
- 4.2 – Bustader – konsentrert små hus BKS 3. ledd: Målt frå gj.sn. terrenghøgde og ikkje målt frå «terrenghøgde ved garasjeport». Jf «Grad av utnyttingsveilederen sin § 6-2).
- Gesims og mønehøgde bereknast i samsvar med TEK § 5.9 og § 6.2, og reknast i forhold til gjennomsnittleg planert terreng.
- Saman med rammesøknaden skal det sendes inn ein illustrasjonsplan i målestokk 1:500 for den ubebygde delen av tomta, samt for fellesarealet innafor planområdet.

PBO-avdelinga tilrår at dei planfaglege vurderingane ovanfor blir lagt inn i tilhøyrande planmateriale. Planmaterialet må oppdaterast i tråd med fagetatens tilbakemeldinger i saksframstillinga før endeleg vedtak av kommunestyret.

TEGNFORKLARING

Bebyggelse og anlegg (PBL § 12-5, nr. 1)

- BFS** Boligbebyggelse - frittliggende småhusbebyggelse
- BKS** Boligbebyggelse - konsentrert småhusbebyggelse
- BKT** Øvrige kommunaltekniske anlegg
- f_BLK** Lekeplass

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 12-5, nr. 2)

- o_SKV** Kjøreveg, offentlig
- f_SKV** Kjøreveg, felles
- f_SGS** Gang-/ sykkelveg, felles
- Annen veggrunn - tekniske anlegg
- Annen veggrunn - grøntareal

Hensynssoner (PBL § 12-6)

- H-140** Frisikt H140

Linjesymbol

- Plangrense
- Formålsgrense
- Regulert tomtegrense
- Omriss av eksisterende beb.som inngår i planen
- Bebyggelse som forutsettes fjernet
- Regulert senterlinje
- Sikringsgrense

Digitalt kartgrunnlag fra kommunen
Euref 89 sone 32
Ekvidistanse 1 meter
Målestokk 1:1000
Arkformat A3

Dato: 29.06.2017
Rev. 30.10.2017

DETALJREGULERINGSPLAN FOR GNR. 99 BNR. 24 MED FLERE, LANGEVÅG, SULA KOMMUNE

SAKSBEHANDLING IFLG. PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

SAKSNR DATO SIGN

Kunngjøring oppstart

1. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker

Offentlig ettersyn fra til

2. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker

Kommunestyrets vedtak:

PLANEN UTARBEIDET AV:

SAKSNR TEGNNR SAKSBEH

proESS

proESS AS, LERSTADVEGEN 540, 6018 ÅLESUND - www.proess.no - post@proess.no

6028

001

je/nht

PLANFØRESEGNER (etter pbl.-08)

§ 1 - Generelt

1.1 - Gyldighetsområde:

Disse reguleringsføresegnene gjeld for det området som på plankartet er vist med reguleringsgrenser. Innanfor disse grensene skal areala brukast slik som planen (plankartet og føresegnene) fastset.

1.2 - Andre lover og vedtekter:

Reguleringsføresegnene kjem i tillegg til plan- og bygningslova (pbl.) og eventuelle gjeldande bygningsvedtekter for kommunen.

1.3 - Unntak:

Etter at denne reguleringsplanen med tilhøyrande føresegner er gjort gjeldande, kan ein ikkje gjere privatrettslege avtalar som er i strid med disse.

Unntak frå plan og reguleringsføresegner kan, der særlege grunner talar for det, tillatast av kommunen.

§ 2 - Reguleringsføremål

Areala innanfor planens grenser er regulert til følgande formål:

1. Bygningar og anlegg (pbl. §12-5, nr. 1)

- Bustadar – frittliggande småhus (BKS)
- Bustadar – konsentrerte småhus (BKS)
- Øvrige kommunaltekniske anlegg (BKT)
- Leikeplass, felles (f_BLK)

2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (pbl. §12-5, nr. 2)

- Kjøreveg, offentleg (o_SKV)
- Kjøreveg, felles (f_SKV)
- Gang-/sykkelveg, felles kjørbar (f_SGS)
- Annen veggrunn – tekniske anlegg
- Annen veggrunn – grøntareal

4. Omsynssoner (pbl. §12-6)

- Frisikt – H140

§ 3 - Fellesføresegner

3.1- Plassering og definisjonar:

Bygningar skal plasserast innanfor dei regulerte byggegrenser. Tillate bygd areal (BYA) definerast etter teknisk forskrift (TEK). %-BYA angir tillate bygd areal i prosent av tomtas nettoareal. Parkering utandørs reknast med i utnyttinga. Utandørs parkeringsplassar kan plasserast utanfor byggegrenser. Støttemurar kan plasserast utanfor byggegrenser utan søknad om dispensasjon. Bygningsdelar som er plassert under terreng kan plasserast inntil formålsgrænse. Gesims- og mønehøgde bereknast i samsvar med TEK §5.9 og §6.2, og reknast i forhold til gjennomsnittleg planert terreng.

Bygningsdelar under terreng skal ikkje vurderast som grunnlag for berekning av utnytting.

3.2 – Bygningane si form, plassering, materialbruk og farge:

Kommunen skal ved behandling av byggesøknader sjå til at bygningar får ei god form og materialbehandling, og at det leggst vekt på å finne ei så god løysing som mulig i forhold til terrengtilpassing og opparbeiding av uteopphaldsareal. Ved byggemelding skal ein sjå til at bygningar innanfor same område får ein einheitleg og harmonisk utforming med omsyn til materiale, takvinkel/takform og farge. Skjemmande farger er ikkje tillate, og kommunen kan i spesielle tilfelle stille krav til fargeval.

Garasjar og carportar skal visast på situasjonsplanen ved byggemelding for bustadane, sjølv om disse er tenkt oppført seinare. Garasjar og carportar skal tilpassast hovudhuset med omsyn til materialval, form og farge.

Ved seksjonering eller frådeling til nye matrikkeleiningar innanfor formålet, skal det ikkje krevjast ny BYA-berekening for kvart enkelt areal som skal frådelast/seksjonierast. Plankartet viser ikkje regulerte tomtegrenser. Eventuell tomtedeling innanfor formåla skal avklarast i forbindelse med første byggesøknad for formålet. Frådeling skal kunne skje utan dispensasjon forutsatt at frådelinga blir omsøkt ved første byggesøknad for hvert formål.

3.3 – Terrengbehandling, utomhusplan:

Ikkje bygd del av tomta skal utformast taltalande og tilretteleggast med universell utforming i så stor grad som mulig. Skjeringar og fyllingar som følge av utgraving/planering av tomt og leikeareal skal tilplantast med stadeigen vegetasjon.

3.4 - Høgde på terreng, gjerde m.v. mot offentlig veg og grøntarealer:

Terreng, gjerde, hekker o.l. i formålsgrænse langs offentlige vegar skal ikkje være høgare enn 1,2 m over vegnivået, og 0,5 m ved kryss eller avkjørsler, jf. kommunens normer. Sjå elles føresegnene vedr. frisiktsone.

3.5 - Kommunaltekniske anlegg:

Innanfor byggeområda kan det oppførast trafokioskar, pumpestasjoner eller andre tekniske innretningar der dette er nødvendig. Frittstående bygg skal tilpassast stadens bygningar med omsyn til form og farge. Slike innretningar skal godkjennast av kommunen.

3.6 - Drenering, tilgang til kommunaltekniske anlegg:

Utbygger må sørge for nødvendig drenering for overvatn og grunnvatn, og føre dette til avløp til bekk/vassdrag eller kommunalt/privat leidningsnett etter godkjenning av kommunen.

3.7 - Leikeplasser:

For planen gjelder statlige retningslinjer for sikkerhet av leikeplassutstyr. I tillegg gjelder Forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK 10), kap. 8 Uteareal og plassering av byggverk.

3.8 - Støy:

For bygningane og uteopphaldsareal gjeld miljøverndepartementets føresegner om utandørs støynivå på maks. L_{DEN} 55 dB.

3.9 - Universell utforming:

Planlegging og utbygging skal basere seg på prinsippet om universell utforming/tilgjenge for alle der dette er mulig.

3.10 - Automatisk freda kulturminner:

Dersom ein under arbeid i området kjem over noko som kan være automatisk freda kulturminne, pliktar ein å stoppe arbeidet og ta kontakt med kulturavdelinga i fylket for avklaring, jf. kulturminnelovas § 8 andre ledd.

3.11 – Felles uteareal:

Ved berekning av krav til størrelse på felles uteareal, skal kommunen ta med i reknestykket regulert leikeareal, felles uteareal og privat uteareal, inkludert areal på balkong eller veranda/terrasse.

§ 4 - Bygningar og anlegg

4.1 - Bustadar – frittliggande småhus

4.1.1 BFS1 OG BFS3

Innanfor områda kan det oppførast frittliggande småhus. Grad av utnytting skal ikkje overstige 30 % BYA. Bygningar med møne skal ikkje ha større gesimshøgde enn 6,5 m og

mønehøgd ikkje over 9,0 m. For arker, takopplett og hus med takform utan møne er tillaten gesimshøgde 8,0 meter.

Evt. garasjar/carportar skal ikkje ha større gesimshøgde enn 3,0 meter og mønehøgde ikkje over 5,0 meter målt frå terrenghøgde ved garasjeport. For arker, takopplett og takform utan møne er tillaten gesimshøgde 4,0 meter.

Det skal avsettast minst 2 parkeringsplassar per bueining.

4.1.2 BFS2

Innanfor området kan det førast opp frittliggande småhus. Grad av utnytting skal ikkje overstige maks % BYA = 45 %. Maksimalt tal bueningar er 3.

Bygningar med møne skal ikkje ha større gesimshøgde enn 6,5 m og mønehøgd ikkje over 9,0 m. For arker, takopplett og hus med takform utan møne er tillaten gesimshøgde 8,0 meter. Det er tillate å etablere takterrasser over boligareal.

Evt. garasjar/carportar skal ikkje ha større gesimshøgde enn 3,0 meter og mønehøgde ikkje over 5,0 meter målt frå terrenghøgde ved garasjeport. For arker, takopplett og takform utan møne er tillaten gesimshøgde 4,0 meter.

Det skal avsettast minst 2 parkeringsplassar per bueining. Parkeringsplassar skal etablerast på område BKS. Det skal ikkje parkerast bilar på området anna enn for korte opphald i særskilte høve.

4.2 – Bustadar – konsentrerte småhus – BKS

Innanfor området BKS kan det førast opp konsentrerte småhus med mellom 2 og 4 (fire) bueiningar. Grad av utnytting skal ikkje overstige maks % BYA = 45 %. Maksimalt tal bueningar er 4.

Bygningar med møne skal ha maksimal gesimshøgde på 8 m og mønehøgd ikkje over 9,0 m. For arker, takopplett og hus med takform utan møne er tillaten gesimshøgde 9,0 meter. Det kan etablerast garasje i underetasjen og på terreng som gir parkering til bebuarar innanfor område BFS2 og BKS. Garasjen kan etablerast større enn bustadbygningen, og den delen av garasjen som er plassert under terreng skal ikkje reknast med ved berekning av BYA.

Evt. frittstående garasjar/carportar skal ikkje ha større gesimshøgde enn 3,0 meter og mønehøgde ikkje over 5,0 meter målt frå terrenghøgde ved garasjeport. For arker, takopplett og takform utan møne er tillaten gesimshøgde 4,0 meter.

Det skal avsettast minst 2 parkeringsplassar per bueining.

4.3 - Øvrige kommunaltekniske anlegg (BKT)

Innanfor området skal det etablerast oppsamlingsplass for hushaldningsavfall for områda BFS2 og BKS.

4.4 - Leikeplass, felles (f BLK):

Felles leikeplass skal være felles for bebuarar innanfor området BFS2 og BKS. Leikearealet skal opparbeidast i samsvar med kommunens sine retningslinjer.

Del av arealet skal etablerast med maksimal stigningsgrad på 1:20. Same stigningsgrad skal etablerast for gangareal til leikearealet der dette er mogeleg med utgangspunkt i områdets topografi. Området skal nyttast til nær-leikeplass og sosialt samlings- og aktivitetsområde.

Terrenget skal ha ei utforming og ei opparbeiding som gir mogelegheit for opphald, rekreasjon, leik og spel på tvers av aldersgrupper, med utstyr som bord og benker som alle kan bruke. Arealet skal innehalde sandkasse på 10 m², eit leikeapparat, benk og fast dekke på minimum 1,6 x 1,6 m.

Leikearealet skal sikrast med gjerde. Sikring av leikemiljøet i samband med trafikk, murer, skjeringar og skråningar som opparbeidast, kviler på utbygger/tomteeigar etter plan- og bygningslova.

§ 5 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

5.1 – Kjøreveg, offentlig (o SKV)

o_SKV skal nyttast som avkjørsle for bueiningar innanfor planområdet som er tilknytta vegen. Regulert vegareal kan nyttast som manøvreringsareal.

5.2 - Kjøreveg, felles (f SKV):

f_SKV skal nyttast av bebuarar på område BFS2 og BKS. Vegen skal etablerast i regulert bredde. Skjæring/fylling kan leggjast på naboareal. Vegarealet kan nyttast som manøvreringsareal.

5.3 – Gang-/sykkelveg, felles (f SGS):

f_SGS skal etablerast i regulert bredde. Det er tillate å bruke arealet som kjøreareal dersom det er særleg behov for kjøring fram til inngangsparti. Arealet kan nyttast som manøvreringsareal i ovafor nevnte høve.

§ 6 - Hensynssoner

6.1 - Frisiktsoner:

Innanfor frisktsonene skal det være fri sikt på minimum 0,5 m over tilgrensande vegers nivå. Busker, trær, gjerde eller andre konstruksjonar som kan hindre sikt er ikkje tillate.

Høgstamma trær, trafikkskilt og lysmaster kan plasserast i frisiktsona, dersom dei ikkje hindrar fri sikt. Parkeringsplassar kan ikkje etablerast i frisiktsoner. Kommunen kan krevje at sikthindrande vegetasjon og gjenstandar blir fjerna.

§ 7 - Rekkefølgekrav

7.1 - Infrastruktur:

Det kan ikkje gis bruksløyve for nye bustader innanfor planområdet før regulert tilkomstveg er bygd fram til parkeringsplass/garasje. Bygging kan likevel skje ved bruk av regulerte traséar med anleggsvegstandard.

Samtidig som kjørevege f_SKV blir bygd ut, skal kjørbare gang-/og sykkelveg f_SGS byggast ut, fram til aktuell bustad før det kan gis bruksløyve.

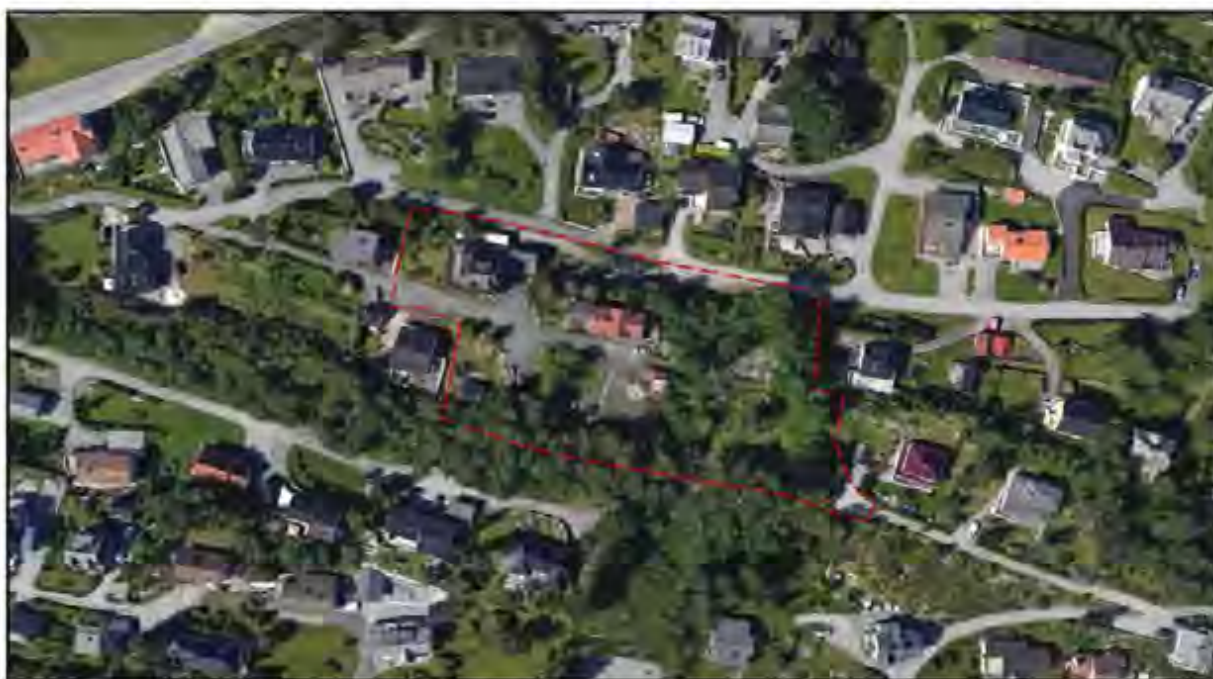
7.2 - Felles leikeplass:

Før det gis bruksløyve til første bueining innanfor planområdet, skal det dokumenterast at felles leikeareal med størrelse på minimum 200 m² er ferdig opparbeida.

Ålesund, 29.06.2017
Rev. 30.10.2017
Rev. 23.05.2018

proESS AS

PLANBESKRIVELSE
GNR. 99 BNR. 24 MED FLERE,
LANGEVÅG, SULA KOMMUNE

Kartutsnittet viser planområdet med rød stiplet linje i flyfoto

1 Sammendrag

Planforslaget tilrettelegger for etablering av ny bebyggelse i den østlige delen av planområdet, samt for vegareal og lekeareal. I tillegg inkluderer planen eksisterende bebyggelse i vest for å tilpasse reguleringsplanen til eksisterende forhold i plankartet. Det er ingen forhold innenfor plangrensen som krever tiltak i forhold til ROS, kulturminner eller naturverdier. Det nye byggeområdet er regulert til konsentrert bebyggelse og frittliggende bebyggelse, og man vurderer at det har kvaliteter som sentral plassering, solrikt og med gode utsiktsforhold.

2 Bakgrunn

2.1 Hensikten med planen

Hensikten med planen er å legge til rette for boligbebyggelse med tilhørende infrastruktur innenfor gnr 99 bnr 24, samt oppdatere plankartet i forhold til eksisterende veg og snuhammer i vest.

2.2 Forslagstiller, plankonsulent, eierforhold

Forslagstiller er Sletta Byggelag AS som er grunneier. Plankonsulent er proESS AS.

2.3 Tidligere vedtak i saken.

Det er ikke gjort vedtak i saken tidligere.

2.4 Utbyggingsavtaler

Det er ikke planlagt utbyggingsavtale med kommunen i forbindelse med gjennomføring av planen.

2.5 Krav om konsekvensutredning?

Med bakgrunn i at planen er planlagt i samsvar med overordnet formål vurderer man i samråd med kommunen at planen ikke utløser krav til konsekvensutredning.

3 Planprosessen

3.1 Medvirkningsprosess, varsel om oppstart, ev. planprogram

Naboer, gjenboere og offentlige instanser ble varslet pr brev eller e-post 24.06.16. Oppstarten ble kunngjort i Sulaposten 30.06.16.

4 Planstatus og rammebetingelser (Med vekt på avvik fra overordnet plan)

4.1 Overordnet plan - kommuneplan

Planområdet er avsatt til boligformål i gjeldende kommuneplan.

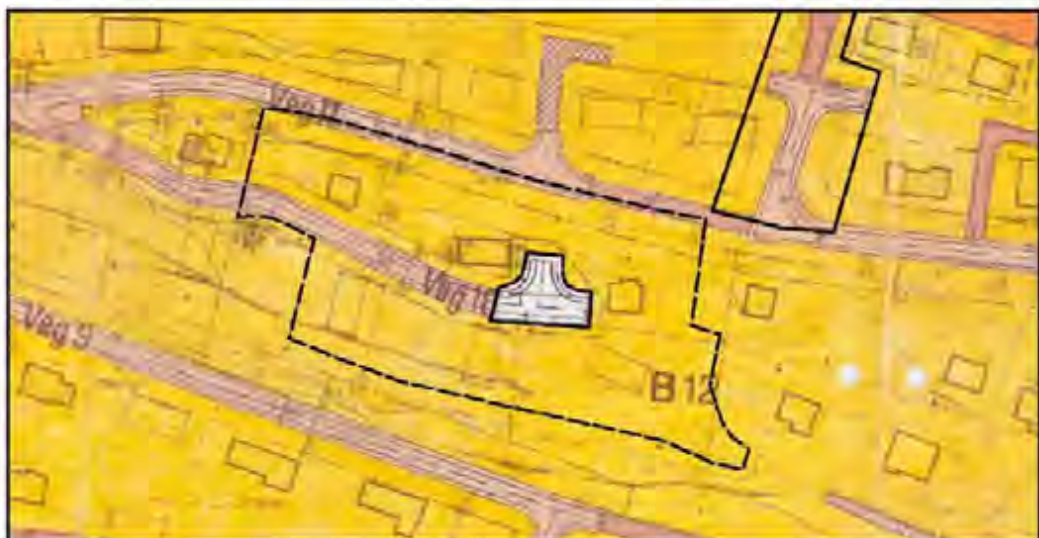
Kartutsnittet viser planområdet med stiplet linje i gjeldende kommuneplan

4.2 Gjeldende reguleringsplaner

Planområdet er avsatt til boligareal og vegareal i gjeldende reguleringsplan.

Kartutsnittet viser planområdet med stiplet linje i gjeldende reguleringsplan.

4.3 Tilgrensende planer

Ved planområdet er det hovedsakelig regulert boligareal og kommunalt eller privat vegareal.

4.4 Andre planer/rammer /føringer

- 1) Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- 2) Miljøverndepartementets veileder til forskrift om kart, stadfesta informasjon, arealformål og digitalt planregister
- 3) SOSI standarden
- 4) Teknisk forskrift TEK10
- 5) Statens vegvesens håndbøker
- 6) Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen

5 Beskrivelse av planområdet, eksisterende forhold

5.1 Beliggenhet

- Beliggenhet - Planområdet er plassert ca 500 meter fra Langevåg sentrum, og ca 800 meter fra nærmeste barne og ungdomsskole – Langevåg skule – Sula ungdomsskule.
- Avgrensning og størrelse på planområdet- Planområdet er avgrenset ved formålsgrænse for veg i nord, ellers hovedsakelig ved eiendomsgrenser. Det planlagte byggearealet er plassert øst i planområdet. I tillegg er eksisterende boligareal inkludert i den vestlige delen av planområdet for å oppdatere plankartet i forhold til eksisterende situasjon.

5.2 Dagens arealbruk og tilstøtende arealbruk: Det planlagte nye byggeområdet innenfor planområdet er ubebygget. Eiendommene for øvrig innenfor planområdet er stort sett bebygget.

5.3 Stedets karakter

- Struktur og estetikk/byform – Nærområdet er bebygget med tradisjonell småhusbebyggelse. Hovedsakelig frittliggende småhus, men også leilighetsbygg og flermannsboliger.

5.4 Landskap

- Topografi og landskap: Planområdet har bratt terreng i nord der laveste høyde er kote 13 i nordvest og kote 15 i nordøst. Terrengen stiger herfra til kote 22 i sørvest og kote 24 i sørøst. Gjennomsnittlig stigningsgrad for det planlagte nye byggeområdet er ca 1:6,5. Det bratteste terrenget er plassert i nord med stigningsgrad inntil 1:1.
- Solforhold er spesielt gode sett i forhold til nærliggende terreng, siden det er kun Sulafjellet som vil skygge for sola i dette området.
- Lokalklima er som for Langevåg generelt. Det er den sørvestlige vindretningen som er mest vanlig.

- Estetisk og kulturell verdi – Ingen kjente forhold.

5.5 Kulturminner og kulturmiljø

Vi har foretatt søk i databaser som viser eventuelle kulturminner og SEFRAC-registret bygninger i nærområdet. Det er ikke gjort funn av verken kulturminner eller SEFRAC-registreringer verken innenfor planområdet eller i nærheten.

5.6 Naturverdier

I alle saker der det fattes vedtak etter plan og bygningsloven som berører naturmangfold må man forholde seg til Naturmangfoldloven. Loven omhandler biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning, mangfold av arter (dyr og planter), naturtyper og økosystem. Med landskap menes større sammenhenger i naturen og omfatter rene naturlandskap og kulturpåvirkende landskap. Med geologisk mangfold menes variasjoner i geologiske forekomster, for eksempel spesielle mineraler, bergarter, kvartærgeologiske formelementer, forkastninger og andre områder med fossiler.

Naturmangfoldloven:

«§ 8.(kunnskapsgrunnlaget) Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.»

Man har i planprosessen foretatt søk i databaser som holder rede på de ovenstående forhold for å undersøke om det er registrert forhold som må hensyntas ved gjennomføring av planen i form av naturtyper, økosystem eller landskap. Databasen Miljøstatus i Norge er en slik database, og man har i planprosessen undersøkt om det er registrert noen form for mangfold innenfor planområdet, dvs om naturmangfold blir påvirket av utbygging. Søk i databasen har gitt negativt resultat, dvs ingen funn.

Planområdet er lett tilgjengelig og sentralt plassert mellom eksisterende bebyggelse. Man vurderer derfor at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmiljøet innenfor planområdet i databasen som er vurdert.

«§ 9.(føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.»

Vår vurdering er at valgt metode er tilstrekkelig for innhenting av kunnskap om naturmangfold for dette planområdet. Vi vurderer også at det ikke kan påvises effekter av tiltaket på truet, nær truet eller verdifull natur.

«§ 10.(økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.»

Vi vurderer at den sentrale plasseringen av planområdet med eksisterende bebyggelse tett på, samt at området er avsatt som byggeområde i overordnet plan, viser at utbygging ikke vil medføre særlig annen belastning på økosystemet enn eksisterende bebyggelse allerede har medført. Planlagt bruk av planområdet vil endre lite på påvirkning for influensområdet i forhold til dagens situasjon.

*«§ 11.(kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)
Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.»*

Vi vurderer at naturmangfoldet for planområdet ikke blir påført en type skade som medfører miljøforringelse som følge av utbygging, siden planområdet er plassert mellom eksisterende byggeområder, samt at området er avsatt som byggeområde i overordnet plan og at det dermed ikke blir kostnader i forbindelse med avbøting eller avgrensing av skade på naturmangfoldet.

*«§ 12.(miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)
For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.»*

Kommuneplan og gjeldende reguleringsplan legger til rette for ny bebyggelse i planområdet, og vår vurdering er at planlagt utnytting er i tråd med overordnet plan. Man har derfor ikke hatt behov for å vurdere alternativ lokalisering, driftsmetode eller teknologi.

5.7 Rekreasjonsverdi/rekreasjonsbruk, uteområder: Man er ikke kjent med at planområdet har vært i bruk som rekreasjonsområde.

5.8 Landbruk: Området har ikke vært i bruk som landbruksområde

5.9 Trafikkforhold

- Kjøreatkomst – Det finnes i dag en kjøreatkomst til det nye byggeområdet i planområdets sørøstlige hjørne fra Djupdalsbrauta. Denne vegen er svært smal og med bratt terreng på sidene og man vurderer at det ikke er gunstig å benytte denne vegen som adkomst til nytt byggeområde uten at den blir utbedret. Eksisterende bebyggelse i den vestlige delen av planområdet har tilkomst via vegen Villemhaugen. Denne vegen strekker seg ikke frem til det planlagte nye byggeområdet. Man vurderer derfor at det aktuelle er å etablere adkomst fra Hølevegen.
- Ulykkessituasjon – Ved å vurderes Statens vegvesens vegkart finner vi at det ikke er registrert trafikkulykker i nærheten av planområdet.
- Trafikksikkerhet for myke trafikanter – Hølevegen er en eldre samleveg med smal vegbredde. Den har hovedsakelig trafikk fra personer som bruker vegen til adkomstveg, eller som har ærend i området.
- Kollektivtilbud – Nærmeste busstopp er plassert ved krysset mellom Nedre Råsa og Veddevegen, ca 400 meter kjøreavstand fra planområdet.

5.10 Barns interesser – Det er ikke etablert lekeareal innenfor planområdet pr i dag.

5.11 Sosial infrastruktur

- Skolekapasitet – Langevåg skule og Sula ungdomsskule er begge plassert med ca 800 meter avstand fra det nye byggeområdet. Barneskolen ble bygget i 2013 og har ca 400 elever. Sula ungdomsskule er av eldre dato men er totalrenovert og har fått nye tilbygg nylig. Kommunen har 1 ungdomsskole og totalt 4 barneskoler: Fiskarstrand skule, Langevåg skule, Måseide skule og Solevåg skule.

- Barnehagedekning – Kommunen har 9 barnehager, 4 er kommunale og 5 er private. I tillegg driv Langevåg Røde Kors en "åpen barnehage". Nærmeste barnehage er plassert ca 400 m avstand fra planområdet. Man vurderer at kommunen pr. i dag har god barnehagedekning.

5.12 Teknisk infrastruktur

- Vann og avløp – Kommunalt anlegg er plassert langs Hølevegen. Eksisterende ledning strekker seg gjennom den sørlige delen av området.
- Trafo – Eksisterende trafoer er plassert i nærområdet.

Kartutsnittet viser eksisterende situasjon for ledninger i gruppen.

5.13 Grunnforhold

- Stabilitetsforhold – Planområdet har fjellgrunn og vurderes til å ha stabile grunnforhold.
- Ledninger - Det går en ledning gjennom den sørlige delen av planområdet som må påregnes flyttet ved utbygging.

5.14 Støyforhold

Ved vurdering av Statens vegvesens støykart ser vi at de vurderer at hele planområdet er plassert utenfor gul støysone.

5.15 Luftforurensing – Ingen kjente forhold

Kartutsnittet over viser planområdet med sort stiplet linje i støysonekart fra Statens vegvesen. Kartet viser at planområdet ikke er berørt av støysoner.

5.16 Risiko- og sårbarhet (eksisterende situasjon)

- Risikomatrikse viser at planområdet vurderes til ikke å være utsatt for naturfarer eller andre farer.

Konsekvens: Sannsynlighet:	1. Ubetydelig	2. Mindre alvorlig	4. Alvorlig	4. Svært alvorlig
4. Svært sannsynlig				
3. Sannsynlig				
2. Mindre sannsynlig				
1. Lite sannsynlig				

Risikomatrikse har ingen merknader.

- Rasfare – Ingen registreringer av aktsomhetssoner ved vurdering av databasen Miljøstatus i Norge.
- Flomfare – Ikke aktuelt
- Vind – Som for Langevåg sentrum. Ikke spesielt utsatt.
- Støy – Planområdet er plassert utenfor gul støysone.
- Luftforurensing og forurensing i grunnen – Ingen kjente forhold.
- Beredskap og ulykkesrisiko – Brannstasjon er plassert nær planområdet, kun 130 meter i luftlinje og ca 650 meter kjøreavstand.

5.17 Næring – Ingen næring innenfor planområdet.

5.18 Analyser/ utredninger – Ingen særskilte utredninger er utført for planområdet.

6 Beskrivelse av planforslaget

6.1 Planlagt arealbruk

Reguleringsplanen tilrettelegger hovedsakelig for boligbebyggelse, både konsentrert og frittliggende, lekeareal samt vegareal.

6.1.1 Reguleringsformål

Plankartet viser at man har benyttet 2 boligformål for boligområdene innenfor plankartet.

- Formålet BFS tilrettelegger prinsipielt for frittliggende boliger. Plankartet viser at det finnes 3 arealer med dette formålet der 2 er innenfor eksisterende bebyggelse og ett er for ny bebyggelse.
- Formålet BKS er benyttet for den nordligste delen av det nye byggeområdet, og tilrettelegger for etablering av konsentrert bebyggelse.

I tillegg til boligarealene tilrettelegger man for følgende arealer:

Arealet BKT er tilrettelagt for renovasjonsoppsamling for boligene innenfor formålene BFS2 og BKS.

Man tilrettelegger for et felles lekeareal på 200 m², f_BLK.

I tillegg tilrettelegges det for offentlig kjøreveg for vegarealet i vest, o_SKV.

For det nye byggeområdet tilrettelegges det for felles kjøreveg f_SKV frem til byggeområde BKS.

Videre tilrettelegger man for felles gang og sykkelveg videre mot byggeområdet BFS2. Denne er planlagt som en kjørbare gang- og sykkelveg slik at det kan gis kjøreadkomst ved behov. Øvrige benyttede formål er annen veggrunn-tekniske anlegg som utgjør vegens skulder og delvis grøft, samt annen veggrunn-grøntareal, som utgjør vegskjæring og kantareal.

Bebyggelse og anlegg (PBL § 12-5, nr. 1)	
BFS	Boligbebyggelse - frittliggende småhusbebyggelse
BKS	Boligbebyggelse - konsentrert småhusbebyggelse
BKT	Øvrige kommunettekniske anlegg
f_BLK	Lekeplass
Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 12-5, nr. 2)	
o_SKV	Kjøreveg, offentlig
f_SKV	Kjøreveg, felles
f_SGS	Gang- og sykkelveg, felles
	Annen veggrunn - tekniske anlegg
	Annen veggrunn - grøntareal
Hensynsformer (PBL § 12-3)	
H-140	Frakt H140

Illustrasjonen viser hvilke formål som er benyttet for planen.

Illustrasjonen over viser plankartet slik det foreligger i planforslaget.

6.2 Gjennomgang av aktuelle reguleringsformål

Formålet BFS1 er benyttet for eksisterende boligtomter, her kan det bygges frittliggende småhusbebyggelse omtrent som eksisterende bebyggelse. Arealet BFS3 er planlagt overført til eksisterende boligareal øst for planområdet, og tillater frittliggende småhusbebyggelse i tråd med eksisterende bebyggelse.

Formålet BFS2 er benyttet for den sørlige delen av det ubebygde boligarealet. Her er det tilrettelagt for frittliggende boligbebyggelse.

Formålet BKS tilrettelegges for konsentrert bebyggelse, og man ser for seg å etablere en firemannsbolig her.

6.3 Bebyggelsens plassering og utforming

Nye byggeområder i denne planen er områdene BKS og BFS2.

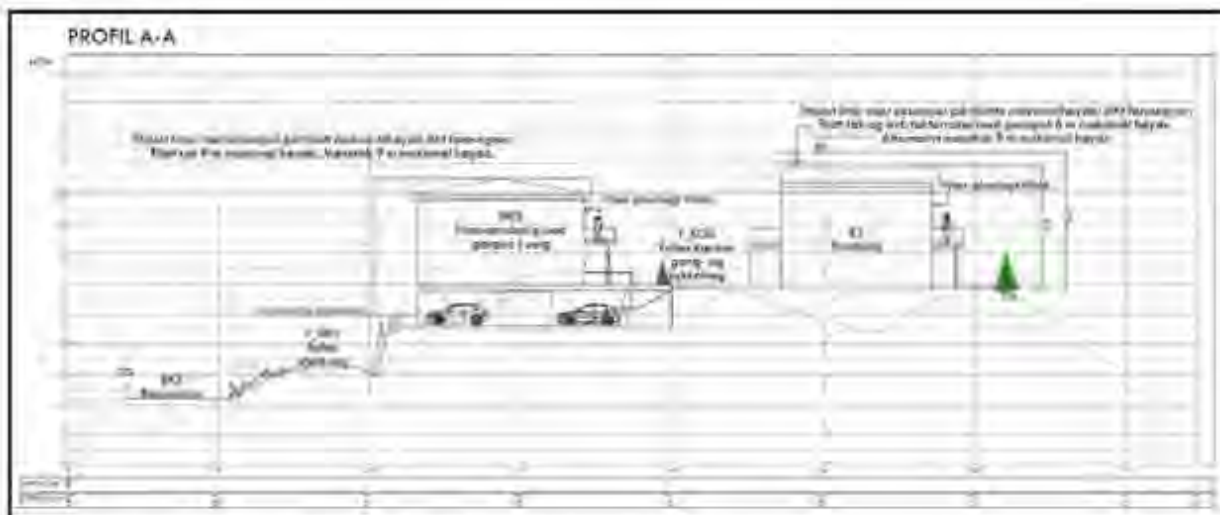

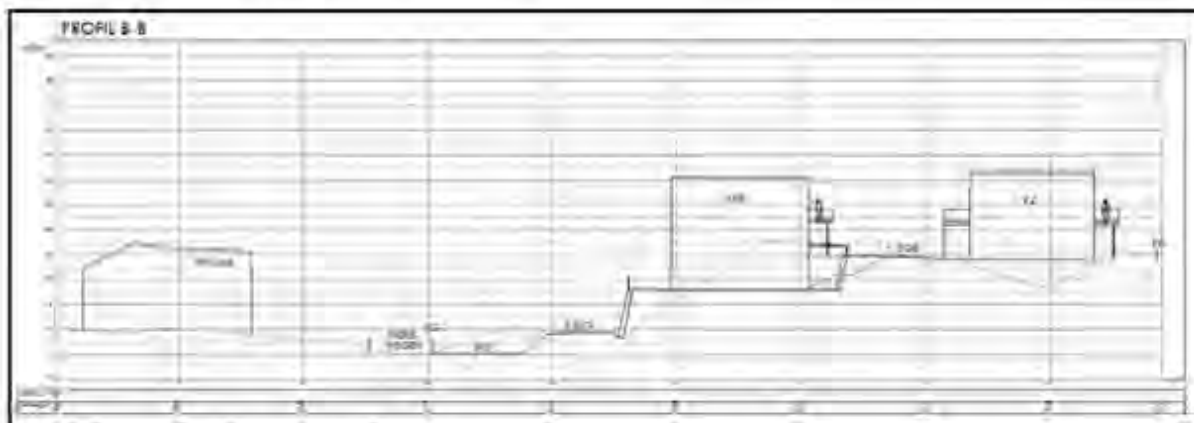
Kartutsnittet viser en mulig etablering av byggeområdene BKS og BFS2, illustrasjonen er ikke bindende for gjennomføring av planen. Illustrasjonen viser også profilinjer a-a og b-b.

For området BKS ser man for seg å etablere en 4-mannsbolig i 2 etasjer pluss underetasje i terreng som er tenkt benyttet til garasje for både område BFS2 og BKS. Underetasjen vil trolig bli etablert helt frem til f_SGS, og man ser for seg at det kan etableres uteoppholdsareal på garasjens tak. Terrenget er svært bratt, og for å komme opp med vegføring som har tilfredsstillende stigningsgrad - 1:8, blir det nødvendig å fjerne en del terreng. Noe av massen kan flyttes til område BFS2, som er kupert og har behov for noe planering.

For området BFS2 ser man for seg etablering av 3 eneboliger. Eneboligene er planlagt etablert mer konsentrert enn i frittliggende byggeområder. Man har tilrettelagt for at beboerne på område BFS2 får etablert parkering i underetasjen på 4-mannsboligen som er planlagt på område BKS. Dette vil utgjøre at det i utgangspunktet ikke blir behov for å kjøre på kjørbar gangveg f. SGS i det daglige, men i forbindelse med ambulanse, transport, flytting etc, så blir det mulig å kjøre helt frem til boligen.

Profil A-A viser tenkt utbygging med stipling av tillatte maksimalhøyder.

Profil B-B viser tenkt utbygging og nåhu i nord

6.3.1 Bebyggelsens høyde

Man har i føresegnene tilrettelagt for en maks mønehøyde på 9 meter og 6,5 m gesimshøyde, samt en maks gesimshøyde på 8 meter for bygninger uten møne, målt mot gjennomsnittlig terreng for frittliggende bebyggelse i område BFS2. For konsentrert bebyggelse på området BKS er maks mønehøyde 9 meter og 8 meter gesims ved mønetak og 9 meter ved takform uten møne. Man vurderer da at man prinsipielt har tilrettelagt for etablering av boliger med både flatt tak, pulttak og mønetak. For eksisterende boligområder har man tilrettelagt for 6,5 m gesims og 9 meter mønehøyde samt 8 meter gesimshøyde for bygninger uten møne.

6.3.2 Grad av utnyttning

Innenfor de bebygde områdene med frittliggende småhusbebyggelse (BFS1 og BFS3) har man tilrettelagt for 30 % tillatt BYA i tråd med kommuneplanens bestemmelser.

For det ubebygde området (BFS2) har man tilrettelagt for en tillatt BYA på 45 %. Bakgrunnen for at man ønsker slik utnyttelse for frittliggende småhusbebyggelse er at man for dette området ønsker å etablere eneboligbebyggelse som har likhetstrekk med konsentrert bebyggelse. Samtidig får man den friheten som det medfører å bo i en frittliggende enebolig. Vår vurdering er at dette er en boform som er svært aktuell i sentrumsområder som dette. Man oppnår den ønskede fortettingen, samtidig som man gir et tilbud til de som ønsker å bo i frittliggende bolig men ikke ønsker utendørs merarbeid i en travel hverdag. Tett ved boligene er lekeplassen plassert. Denne har en rikelig størrelse i forhold til tall på boenheter og vil gi god plass og gode lekeforhold for barna.

Når det gjelder forholdet til kommuneplanen så har denne i utgangspunktet en bestemmelse som angir en tillatt BYA på 30 % for frittliggende bebyggelse. Imidlertid så åpner den også for vurdering av BYA etter skjønn der forholdene legger til rette for det.

2.2.1: «I einskilde område kan det vere aktuelt med fortetta utnytting av arealet. Det faste utvalet for plansaker tek sjølv stilling til om eit område er egna til fortetting.»

Vår vurdering er at dette byggeområdet er godt egnet for bebyggelse som nevnt over og for en BYA på 45 %. Bebyggelsen er planlagt på en slik måte at den har mange likhetstrekk med konsentrert bebyggelse: Parkering er felles, private utearealer er begrensede, lekeplassen er god og tilgjengelig. Likevel er bebyggelsen frittliggende og ikke delt, og dette er intensjonen med dette byggeområdet. Med bakgrunn i ovennevnte er vår vurdering at dette vil være en attraktiv boform for mange i dag, og vi vurderer at denne boformen vil være gunstig for dette sentrale byggeområdet.

Området for konsentrert bebyggelse (BKS) har man tilrettelagt for en tillatt BYA på 45 %. Tillatt BYA er i tråd med kommuneplanens bestemmelser.

6.3.3 Antall boliger, leilighetsfordeling

På området BKS ser man for seg at det kan etableres maksimalt 4 boenheter. På området BFS2 viser man i illustrasjonene 3 boenheter, og ser for seg at dette blir maksimalt antall boenheter for dette arealet.

6.4 Boligmiljø/ bokvalitet

Byggeområdet er plassert i et rolig etablert boligområde på et høydedrag.

Boligene på område BKS vil sannsynligvis bli etablert som 4 leiligheter i 2 etasjer med parkering i underetasjen. Bygningen vil bli plassert med underetasje i terreng, og det bratte terrenget sørger for at det blir god utsikt og gode solforhold for denne bygningen.

Boligene på område BFS2 vil få særdeles gode utsiktsforhold og solforhold. Området slik det er vist i illustrasjoner, er med bakgrunn i sentrumsnær plassering og med ønske om fortetting, planlagt uten store private utearealer og er ment som et tilbud for mennesker som ikke ønsker en stor hage å

holde styr på i hverdagen, men likevel ønsker en frittliggende enebolig. I umiddelbar nærhet finnes lekearealet på 200 m².

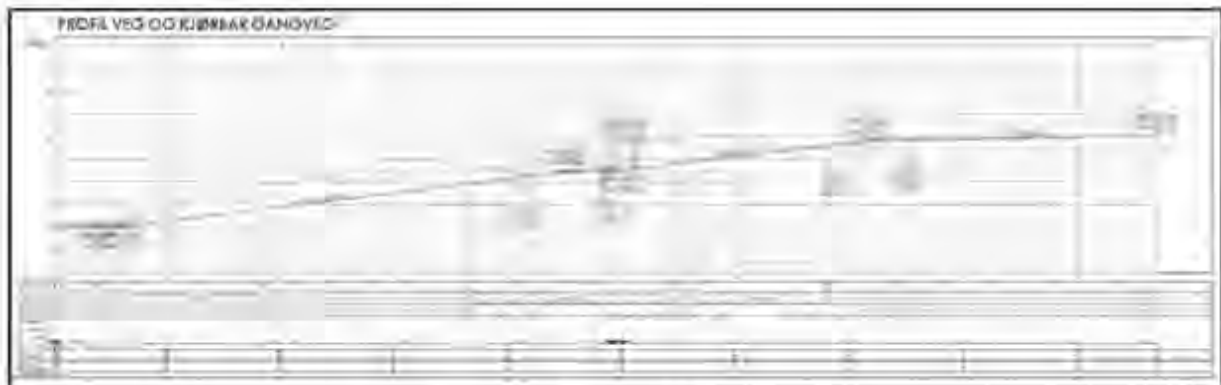
6.5 Parkering

Planføresegnene sikrer at det etableres 2 p-plasser pr. boenhet. Det er planlagt etablert parkeringskjeller under bygningen på området BKS, samt utenfor denne bygningen. Man ser for seg at alle boenheter innenfor formålene BFS2 og BKS skal ha 2 p-plasser hver i eller utenfor denne parkeringskjelleren.

6.6 Kjøreadkomst

Eksisterende boligområde i vest har fått justert vegtrase i tråd med slik vegen er etablert pr i dag. Snøhammer er regulert inn på samme sted som den er opparbeidet pr i dag.

Man har i planforslaget lagt til rette for etablering av privat veg mot det nye byggeområdet. Vegen er planlagt som kjøreveg frem til område BKS, og deretter som kjørbare gang- og sykkelveg. Bakgrunnen for dette er at området er bratt, særlig der vegtilknytningen er planlagt. Man har derfor tilrettelagt for minst mulig vegareal intern i det nye byggeområdet, og tilrettelagt for felles parkering i garasje under terreng og under boligbygg for alle nye boenheter i det nye byggeområdet. Man har i tillegg tilrettelagt for en kjørbare gang- og sykkelveg som skal gi adkomst til boenhetene lengst sør i planområdet. Denne er tenkt brukt som gangadkomst i det daglige, og som kjøreadkomst i de tilfellene man trenger dette helt frem til inngangsparti, som for eksempel i forbindelse med ambulanse, flytting, transport av tunge gjenstander etc. Den kjørbare gangvegen har også en stigningsgrad på 1:8

Illustrasjonen viser hvordan man tenker seg vegprofil for byggeområdet.

6.7 Tilknytning til overordnet vegnett

Planområdet skal tilknyttes den kommunale vegen Hølevegen nord for planområdet. Hølevegen er samleveg som er tilknyttet Nedre Råsa - Veddevegen i øst og Fyllingvegen - Stadsnesvegen - Veddevegen i vest.

6.7.1 Utforming av veger

- Bredde og stigningsforhold:

- 1) Offentlig veg o_SKV ved eksisterende boligområde i vest er regulert i samme vegbredde som i gjeldende plan, 4 meter pluss 1,5 meter annet vegareal på hver side av vegen.
- 2) Felles veg f_SKV i øst har en regulert vegbredde på 4 meter pluss 0,5 meter annet vegareal på hver side. Vegen skal etableres med stigningsforhold 1:8.
- 3) Felles kjørbare gang- og sykkelveg har en regulert bredde på 3 meter, med stigning 1:8.

6.7.2 Krav til samtidig opparbeidelse

Planføresegnene har rekkefølgekrav som sikrer opparbeiding av leikeplass og veg frem til hvert tiltak før det kan gis bruksløyve for hvert enkelt bygg.

6.7.3 Tilgjengelighet for gående og syklende

Planområdet vil ha samme tilgjengelighet for myke trafikanter som øvrige boligområder i nærområdet. Det er ikke etablert fortau langs Hølevegen. Man vurderer at kjøreveiene i nærområdet har liten trafikk. I tillegg er de smale og til svingete. Sistnevnte vurderes som en fordel siden smale og noe svingete veger er en faktor som er med på å dempe fart og dermed bedre trafikksikkerheten for myke trafikanter. Vegens utforming bidrar også til at sjåfører velger bort vegen som transportrute fra a-b slik at det hovedsakelig er kun de som bor i området som bruker vegen. Dette fører til at det blir forholdsvis lite trafikk på Hølevegen. Felles regulert areal med vegformål skal brukes av beboerne innenfor byggeområdene BFS2 og BKS.

6.8 Universell utforming

Utbygging skal skje i tråd med krav i gjeldende byggeforskrift tek10. Dette medfører at lekearealet skal utformes med adkomst og et areal med maksimal stigningsgrad på 1:20.

6.9 Uteoppholdsareal

- Privat og felles uteoppholdsareal, størrelse, lokalisering, kvalitet på uteoppholdsareal

Alt uteareal er plassert mot sør og med svært gode solforhold.

Område BFS2: Man vurderer at privat uteareal med tilstrekkelig bredde, inkludert eventuell balkong, kan etableres med ca 100 m² for hver av de 3 eneboligene som er illustrert i planforslaget. Med tillegg av andel felles lekeareal 1/7- part av 200 m², vurderer man at hver boenhet vil ha tilgjengelig ca 130 m² uteareal totalt.

Område BKS: For den illustrerte firemannsboligen vil det kunne etableres privat uteareal på balkonger og markterrasse med for eksempel 10 m² pr boenhet. I tillegg er taket på deler av planlagt underetasje planlagt å benytte som felles uteareal, dette utgjør ca 90 m². Med tillegg av andel felles lekeareal 1/7- part av 200 m², vurderer man at hver boenhet vil ha tilgjengelig ca 60-70 m² uteareal totalt.

- Lekeplasser

Lekearealet er regulert med eget formål sentralt i planområdet. Det er plassert omtrent på samme terreng høyde som 1. etasje for den illustrerte firemanns-boligen og på ca samme terreng høyde som inngangspartiet for de illustrerte eneboligene.

Lekeplassens størrelse er 200 m², dette er i tråd med krav i kommuneplanen. Ved vurdering av sol-/skygge-forhold for lekearealet ved vår og høstjevndøgn kl 1700 (21. mars/23. september), så ser vi at mer enn 50 % av lekearealet har sol på dette tidspunkt. Man vurderer at dette er et tidspunkt på døgnet da barn sannsynligvis er hjemme og ønsker å oppholde seg på lekeplassen. Dersom man velger å løfte terrenget litt på den sørlige delen av lekearealet, vil man kunne oppnå sol på nesten 100 % av lekearealet på dette tidspunkt. Vi vurderer at lekeplassen har gode solforhold.

Lekeplassen er skjermet mot forurensning, trafikkfare og elektromagnetiske felt. Det er mulig å opparbeide den slik at inntil 40 % av terrenget blir flatt, og adkomst kan tilrettelegges med sti slik at den får universell utforming med stigningsgrad 1:20.

• **Rekkefølgebestemmelse:**
Føresegnene stiller krav til at lekeplassen skal være opparbeidet i tråd med føresegner før det kan gis bruksløyve for nye tiltak innenfor områdene BFS2 og BKS.

Illustrasjonen viser en enkel sti med bratte byggeområder i et skråningsplan. Illustrasjonen viser solforhold på lekeplassen og for stien ved høstjevndøgn (den 23. september) kl 1700.

6.10 Sosial infrastruktur

Man vurderer at en utbygging av den størrelse som er planlagt for dette området ikke vil være påvirke skole og barnehagedekningen i særlig grad.

6.11 Plan for vann- og avløp samt tilknytning til offentlig nett

Man ser for seg at det nye byggeområdet kobles til kommunale ledninger langs Hølevegen.

6.12 Plan for avfallshenting

Renovasjonsoppsamling er planlagt som en felles løsning med plassering vest for avkjørselen langs Hølevegen. Konkret løsning for oppbevaring av husholdningsavfall for områdene BFS2 og BKS vil bli avgjort i forbindelse med byggesøknad. Det er avsatt areal med eget formål langs Hølevegen. Kommunen har pr. i dag hentetjeneste ukentlig for husholdningsavfall.

6.13 Rekkefølgebestemmelser for denne planen inkluderer krav vedr. etablering av felles veg, felles kjørbare gang- og sykkelveg, samt lekeplass.

7 Konsekvensutredning

Med bakgrunn i at planen er utformet i samsvar med overordnet plan, vurderer man at planen ikke utløser krav til konsekvensutredning.

8 Virkninger/konsekvenser av planforslaget

Her beskrives og vurderes virkninger av gjennomføring av planen.

8.1 Overordnede planer

I gjeldende kommuneplan er planområdet i sin helhet avsatt til boligareal. Virkningen ved gjennomføring av planen blir dermed som forventet for dette arealet.

Gjeldende kommuneplan

8.2 Landskap

I forhold til landskap vil virkningen ved gjennomføring av planen bli at området endres fra å være ubebygd til å få konsentrert bebyggelse med adkomstveg. Siden terrenget er svært bratt og siden adkomst kun er mulig å gjennomføre fra Hølevegen, blir det nødvendig med noe justering av terrenget her i forbindelse med etablering av adkomstveg. Man har i prosjekteringen tilrettelagt for en adkomstveg med stigning 1:8. Naboområdet er forholdsvis tett bebygd med alle typer bebyggelse, både frittliggende, konsentrert og leiligheter i rekke. Man vurderer at planlagt bebyggelse ikke vil skille seg særlig fra eksisterende bebyggelse, og vurderer at virkningen er som forventet i et boligområde som dette.

8.3 Stedets karakter

Man vurderer at gjennomføring av planen vil medvirke til en videreføring av stedets karakter, dvs ingen særskilt virkning.

8.4 Kulturminner og kulturmiljø, evt. Verneverdi

Planområdet er ikke berørt av kulturminner eller kulturmiljø, og man vurderer at gjennomføring av planen ikke får virkning for disse forholdene.

8.5 Forholdet til kravene i kap. II i Naturmangfoldloven

I forhold til naturverdier, biologisk mangfold, verdifull vegetasjon, viltinteresser, økologiske funksjoner osv. vurderer man at planen ikke har særlig virkning med bakgrunn i at det ikke er registrert verdier av denne art for området eller nærområdet.

8.6 Rekreasjonsinteresser/rekreasjonsbruk

Med bakgrunn i at planområdet ikke har vært i bruk som rekreasjonsareal eller uteareal vurderer man at gjennomføring av planen ikke får særlig virkning for disse faktorer.

8.7 Trafikkforhold

- Vegforhold - Man vurderer at gjennomføring av planen vil gi en virkning som forventet når det gjelder trafikkforhold med bakgrunn i byggeområdets topografi.

8.8 Barns interesser

- Planområdet har fått regulert inn et lekeareal på 200 m². Dette er i tråd med overordnede krav til minste størrelse for en lekeplass. Siden lekeplassen kun skal brukes av 7 boenheter vurderer vi at lekeplassen har en rikelig størrelse i forhold til antall brukere. Man har vurdert at lekearealet har sol på mer enn 50 % av arealet på vår og høstjevndøgn. Dette vurderes som en god kvalitet, og en positiv virkning ved gjennomføring av planen.

8.9 Sosial infrastruktur

Det nye byggeområdet har en begrenset størrelse og tilrettelegger for 7-8 nye boenheter. Man vurderer derfor at gjennomføring av planen ikke får særlig virkning for hverken skolekapasitet eller barnehagekapasitet.

8.10 Universell tilgjengelighet

Lekearealet er plassert omtrent i samme høyde som inngangsparti for leilighetenes 1. etasje, og vil dermed ha god tilgjengelighet for beboere her. Også de tenkte eneboligene har inngangspartiet omtrent på samme høyde som lekeplassens adkomst. Vår vurdering er at lekeareal er godt tilpasset i forhold til universell tilgjengelighet og gir en positiv virkning.

8.11 Energibehov - energiforbruk

Det nye byggeområdet tilrettelegger for 7 nye boenheter, og det vurderes derfor at gjennomføring av planen ikke får særlig virkning i forhold til energibehov.

8.12 ROS

I forhold til rasfare, flomfare, vind, støy og luftforurensning, forurensning i grunnen samt beredskap og ulykkesrisiko vurderer vi at planen ikke vil få virkning med bakgrunn i at det ikke er avdekket forhold som representerer fare i forbindelse med gjennomføring av planen.

8.13 Teknisk infrastruktur

- Vann og avløp – Man ser for seg at det nye byggeområdet kan kobles til vann og avløp langs Hølevegen. Gjennomføring av planen får ingen virkning i forhold til vann og avløp.

- Trafo – man har ikke kjennskap til at det er behov for ytterligere kapasitet i forhold til strømforsyning for den planlagte utbyggingen. Man vurderer derfor at gjennomføring av planen ikke vil gi virkning i forhold til strømforsyning.

8.14 Økonomiske konsekvenser for kommunen

Gjennomføring av planen vil ikke medføre spesielle økonomiske konsekvenser for kommunen siden det ikke er planlagt utbyggingsavtale med kommunen.

8.15 Interessesmotsetninger

Det er ikke registrert spesielle interessesmotsetninger i forbindelse med vurdering av mottatte innspill til oppstartvarsling.

8.16 Avveining av virkninger

Gjennomføring av planen vurderes til ikke å utgjøre virkninger som medfører fare, eller virkninger som avviker fra overordnet plan. Gjennomføring av planen vurderes til positive i forhold til bokvalitet i konsentrert bebyggelse og i forhold til barn og unges interesser. Man vurderer at gjennomføring av planen ikke vil gi særskilte negative virkninger, slik at virkninger vurderes som positive og er som man kan forvente i et byggeområde som dette.

9 Innkomne innspill

9.1 Mottatte merknader til oppstartvarsling:

Møre og Romsdal fylkeskommune:

Må sikre lekeareal med tilstrekkelig størrelse, utforming og plassering i forhold til bygg, parkering og tilkomst. Oppholdsareal utendørs skal være egnet for opphold på bakkeplan med god trafiksikkerhet og tilfredsstillende solforhold. Viser til TEK10 og Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge. Ber om rekkefølgeføresegner som sikrer opparbeiding av lekeareal og felles uteoppholdsareal. Minner om meldingsplikt vedr. eventuelle funn av kulturminner under opparbeiding av området.

Kommentar: Lekeareal er regulert inn i plankartet med eget formål og med tilstrekkelig størrelse. Oppholdsareal utendørs har svak hellingsgrad, er trafiksikre og har gode solforhold. Rekkefølgeføresegner vedr. opparbeiding av lekeareal er innarbeidet i føresegner. Meldeplikt vedr. kulturminner er innarbeidet i føresegner.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal:

Viser til naturmangfaldlova og at det skal gjøres vurderinger i planbeskrivelsen i tråd med lova. Råder til at man opprettholder grøntdraget langs nordside av vegen Løkedalen. Minner om at ROS analyse skal vedlegges planforslaget. Minner om at barn og unges interesser skal ivaretas og viser til rundskriv T-02/8 fra Miljøverndepartementet. Viser også til fylkesmannens satsing «Betre oppvekst». Ber om at egnet areal til lekeareal blir sikret i plankart og føresegner, og at det blir stilt funksjonskrav til leikearealet. Ber om at opparbeiding av lekeareal blir sikret i rekkefølgeføresegner.

Kommentar: Vurdering i forhold til naturmangfoldloven er utført. Det omtalte grøntdraget er ikke sikret i gjeldende reguleringsplan eller kommuneplan – arealene er regulert til boligformål. Vegetasjonen vil uansett bli videreført i arealene sør for planområdet. ROS-analyse er utført ved beskrivelse i dette dokument og sjekkliste vedlagt planforslaget. Barn og unges interesser er ivarettatt ved tilrettelegging for lekeplass 200 m².

Statens vegvesen: Ingen merknad.

NVE: Ingen innspill.

Tor Egil Årdal, qnr 99 bnr 154:

Informerer om fremtidige garasjeplaner på tomteareal innenfor plangrensen og har vedlagt kart som viser eget tomteareal. Tomtearealet grenser til arealet som skal gi adkomst til planområdet. Ber om at man tar hensyn til garasjeplanene, og siden planområdet ligger på en høyde ber han om at man tar hensyn til lysforhold for bakenforliggende boliger ved vurdering av tillatt høyde på bygninger i planområdet.

Kommentar: Tomtearealet med garasjeplaner blir ikke berørt av utbyggingsplanene. Man vurderer videre at det er en planlagt avstand på mer enn 30 meter mellom nærmeste hus i nord og det planlagte bygget i byggeområdets nordlige del. Man vurderer at valgt løsning med senking av terreng i forbindelse med vei-etablering med plassering av garasje under terreng og med 2 boligetasjer over, er en god løsning for både byggeområdet og for naboer, og vurderer med bakgrunn i solstudien som er illustrert i pkt 6.9, at naboers solforhold ikke blir påvirket i særlig grad av ny bebyggelse på vårjevndøgn.

Knut Erik Eksund, qnr 99 bnr 85:

Viser til avtale med utbygger om justering av tomtegrense mellom eiendommene og har vedlagt kart som viser den planlagte justeringen. Viser til samtykke til 2 meter byggegrense langs sørøstlig tomtegrense. Viser til avtalt vegrett dersom det blir bygget ny tilkomstveg fra Hølevegen.

Kommentar: Den planlagte justerte tomtegrensen er i plankartet benyttet som plangrense. 2 meter byggegrense er vist i plankartet. Eventuell vegrett er privatrettslig og blir ikke omtalt her.

10 Avsluttende kommentar

Planforslaget tilrettelegger for etablering av et begrenset antall nye konsentrerte boenheter i et eksisterende boligområde. Den planlagte bebyggelsen vil få gode solforhold og gode felles utearealer/lekeareal. Planområdet er sentralt plassert i forhold til alle funksjoner. Vår vurdering er at gjennomføring av planen vil sikre nærområdet etablering av nye boenheter med gode bokvaliteter.

Ålesund, 29.06.2017
Rev. 30.10.2017
proESS AS

Sindre Øen

Maria H. Skylstad

Tegnforklaring

- Planlagt bebyggelse
- Balkong
- Kjørveg, gårdsplass
- Kjørbar gang-/ sykkelveg
- Annen veggrunn - tekniske anlegg
- Grunneiendom etter grensejustering
- Garasje under terreng
- Felles lekeplass
- Felles oppsamling renovasjon
- Forstøtningsmur

A 03.10.17 Just. Kjørbar gangveg - anuhammer mhs

Prosjekt
6028

Prosjektansvarlig

Ansvar **proESS AS**

SLETTA BYGGELAG AS

Tilbehør:
DETALJREGULERING
GNR. 99 BNR. 24 MED FLERE
Byggesaksnr.
LANGEVÅG

Gnr./Bnr. kommunen:
99/24 MED FLERE - SULA KOMMUNE

Typisk tegning
ILLUSTRASJONSPLAN

Prosjekt/saksnr. 6028	Tegning nummer 550	Rev. A	Målestokk 1:500

proESS

Tegning dato: 28.06.17	Kvalitet dato: 28.06.17
Signatur: mhs	Signatur: sø

Denne tegning er beskyttet etter lov om åndsverk av 12.05.1967 og må ikke benyttes uten skriftlig samtykke. ©

A 30.10.17 Viser snuhammer - illustrerer maks byggehøyder mha

Experiments

SLETTA BYGGELAG AS

David M. Anderson

99/24, 99/189 MED FLERE - SULA KOMMUNE

Profil a-a, b-b veg og kjørbær gangveg

Prosjekt/saksnr	Tegning nummer	Rev	Skala
6028	550	A	1:300

pro **ESS**

Eksamensrolle	
Utgangspunkt dato: 29.06.17	Kontroll dato: 29.06.17
Signatur: mhs	Signatur: sø

Denne tegning er beskyttet efter lov om åndsværk af 12.05.1963 og må ikke benyttes uden skriftlig samtykke.

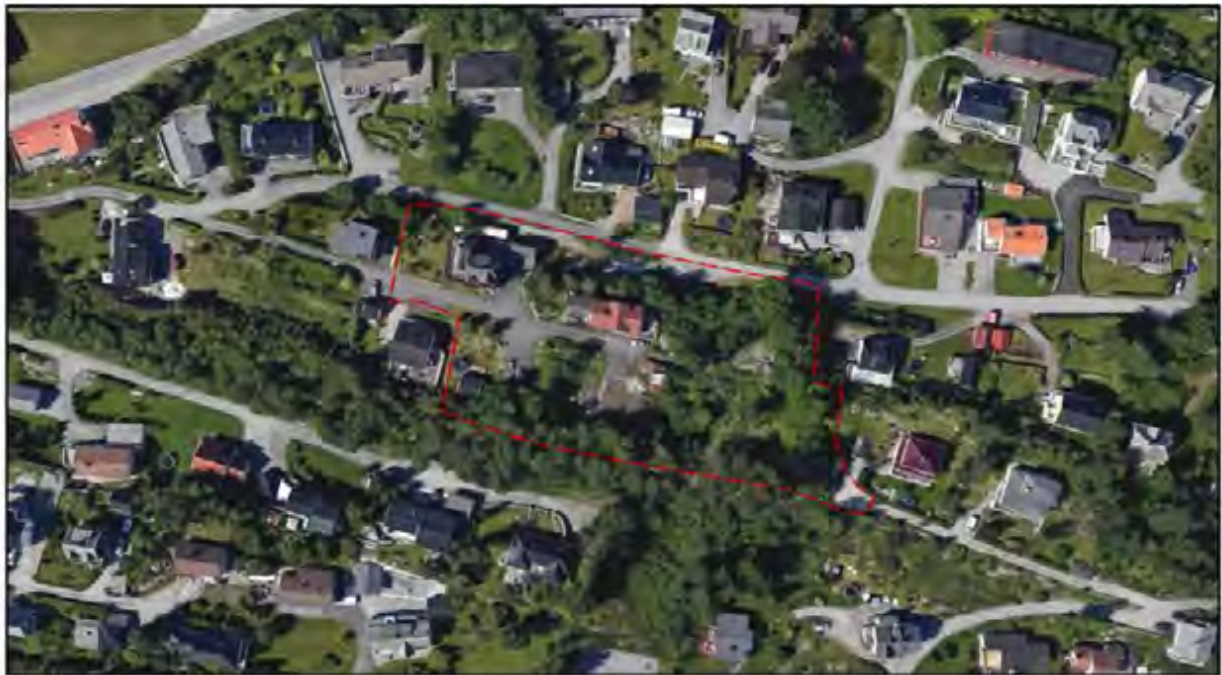

Foto over viser planområdet med rød stiplet linje i flyfoto

Kartutsnitt over viser planområdets plassering i oversiktskart.

Fra: Sindre Øen <Sindre@proess.no>
Sendt: onsdag 23. mai 2018 13:49
Til: Karina Vestrheim
Kopi: Terje Havnegjerde; Maria Skylstad
Emne: Villemhaugen - oppfølging av merknader tilknyttet offentlig ettersyn - 18/9034 Merknader til 1.gongs offentlig høyring
Vedlegg: VILLEMHAUGEN - PLANFØRESEGNER 230518 just etter off høring KOPI FARGET.PDF; VILLEMHAUGEN - PLANFØRESEGNER 230518 just etter off høring.pdf

Hei.

Slik vi oppfatter merknadene er her ingen motsegner og slik sett mener vi at planforslaget nå er klart for egengodkjenning. Se våre kommentarer under ift. hva vi har rettet opp.

Vedlagt følger reviderte planføresegner. Dokumentet oversendes i 2 eksemplarer der det ene er en kopi som viser endret tekst med farget skrift kun til orientering.

Vi har følgende kommentarer til merknader etter offentlig høring:

Fylkesmannen i Møre og Romsdal: 1) Det bør implementeres i føresegnene at det også skal settes opp ett lekeapparat på lekeplassen. 2) Føresegnene bør korrigeres i forhold til angivelse av område B.	<u>Vår kommentar:</u> 1) Merknad er imøtekommet ved at føresegnenes § 4.4 har fått tillegg av tekst som beskriver at lekearealet også skal ha et lekeapparat. 2) Det er foretatt flere korreksjoner i føresegnene der området B er korrigert til område BFS2.
Statens vegvesen: Stiller seg spørrende til at tilkomst til område BFS2 er regulert ved kjørbare gang-/og sykkelveg.	<u>Vår kommentar:</u> Man har tilrettelagt for felles parkering i underetasjen på område BKS, og vurderer at gang og sykkelveg videre mot område BFS2 er en god løsning for området som kan bidra til å begrense trafikk i området. Dvs. vi foreslår ingen endringer i plandokumentene vedr. dette.
Knut Erik Eksund, nabo: 1) Vurderer at Illustrerte bygg i område BFS2 er plassert for høyt i terrenget. 2) Ønsker ikke takterrasser på de fremtidige byggene.	<u>Vår kommentar:</u> 1) Vår vurdering er at terrenget er spesielt og kupert på BFS2, og det er derfor planlagt noe planering av terrenget i forbindelse med utbygging som vist i profilene. Gangvegens stigningsgrad,

	samt høyde på planlagt bygg på område BKS, i tillegg til terrenghøyden på sørsiden av byggene, medvirker alle til at vi vurderer den illustrerte høyden for byggene på område BFS2 som den mest hensiktsmessige høydesetting. 2) Takterrasse er blitt et vanlig element ved moderne boligbygging, og det er ønske om at denne muligheten ivaretas for dette området.

Med vennlig hilsen

Sindre Øen | Daglig leder
Tlf: 934 41 312 | sindre@proess.no

Lerstadvegen 540, 6018 ÅLESUND
post@proess.no | www.proess.no | [Facebook](https://www.facebook.com/proess.no)

NÅ TAR VI UAVHENGIG KONTROLL - VÅTROM OG LUFTTETTHET! TA KONTAKT FOR TILBUD!

Fra: Karina Vestrheim [<mailto:Karina.Vestrheim@sula.kommune.no>]

Sendt: 24. april 2018 14:09

Til: Sindre Øen <Sindre@proess.no>

Emne: 18/9034 Merknader til 1.gongs offentlig høyring

Hei.
Sender merknader til Wilhelmhaugen.

mvk
Karina Vestrheim

ArkivReferanse:#c086523e8a58497ca8083dba319484fe2016000651#ACOS.WEBSAK#

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

LEIKEPLASSAR

- lokalisering og utforming

Fylkesmannen sine råd i plansaker

Innhald

1. Innleiing - 4

2. Særleg søkelys på barn og unge sine oppvekstvilkår - 6

3. Leikeplassar og uterom i kommuneplanen - 10

4. leikeplassar i reguleringsplanar - 16

Vedlegg A - Eksempel - 19

Vedlegg B - Aktuelle lenker - 19

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

Postboks 2520, 6404 Molde

Telefon: 71 25 84 00

fmmrpostmottak@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/mr

Forsidefoto: Marianne Bjørkmann

1. Innleiing

Planlegging av gode og trygge oppvekstmiljø for barn og unge er ei viktig kommunal oppgåve. Tilrettelegging i nærmiljøet bidrar gjerne til betre helse, trivsel og oppvekst.

Dette dokumentet gir ei kort oppsummering av rammer og føringar for å ivareta barn og unge sine interesser i kommunale plansaker etter plan- og bygningslova.

Siktemålet er i første rekke å kunne gi rettleiing og faglege råd til kommunane i samband med planlegging av leikeplassar og uteområde.

Dette er eit godt utgangspunkt i det vidare arbeidet for ei trygg og framtidsretta samfunnsutvikling gjennom tiltak for meir effektive plan- og byggesaksprosessar og betre plankvalitet.

Arbeidet er i stor grad basert på Fylkesmannen sine erfaringar som høyringsinstans i kommunale plansaker etter plan- og bygningslova.

Vi håper at dokumentet vil vere til praktisk nytte i det kommunale planarbeidet, men at det også kan vere av interesse for private planleggarar og utbyargar.

Fylkesmannen sine oppgåver i plansaker etter plan- og bygningslova

Fylkesmannen har fleire roller og oppgåver innan planlegging etter plan- og bygningslova (pbl). Ei viktig oppgåve i planprosessar er å formidle nasjonal politikk innanfor viktige fagområde, der arealpolitikk og miljøvern, landbruk, helse, oppvekst og samfunnstryggleik står sentralt. Fylkesmannen skal sjå til at nasjonale og

regionale omsyn blir ivaretatt i planarbeidet, og elles også sikre at kommunale vedtak i plan- og byggesaker er i samsvar med gjeldande lovverk. Fylkesmannen ser det som viktig at kommunane i Møre og Romsdal nyttar FN's barnekonvensjon i det daglege arbeidet med planlegging og kvalitetssikring av oppgåver og tenester retta mot barn og unge.

Fylkesmannen er høyringspart for kommunale plan- og dispensasjonssaker etter plan- og bygningslova. Dette omfattar ulike plantypar i form av overordna kommuneplan med samfunns- og arealdel, kommunedelplanar, område- eller detaljregulering. Vårt høyringssvar kan omfatte faglege råd som er sett fram med ulik styrke. Dersom våre ansvarsområde ikkje blir tilstrekkeleg ivaretatt kan vi ha motsegn til planen eller klage på dispensasjonsvedtak.

Kompetanse og kapasitet i kommunane varierer

Erfaringar frå den løpande plansaksbehandlinga viser at kompetanse og kapasitet på planområdet varierer mykje kommunane i mellom. Dette reiser spørsmål om tidleg kontakt, rettleiing og oppfølging frå Fylkesmannen si side – og gjerne i samarbeid med fylkeskommunen.

I Møre og Romsdal har fylkeskommunen og Fylkesmannen inngått ein samarbeidsavtale knytt til fleire felles innsatsområde – mellom desse tiltak retta mot barn og unge sine interesser i det kommunale planarbeidet.

Leikeplassråd med rammer og føringar

Fylkesmannen i Møre og Romsdal ønsker gjennom sine leikeplassråd å nå kommunane, utbyargar, konsulentar, arkitektkontor og andre

som er involvert i lokalt plan- og utviklingsarbeid etter plan- og bygningslova. Vårt mål er at ein gjennom leikeplassråda skal gjere Fylkesmannen tydeleg og føreseieleg så tidleg som råd i prosessen fram til ferdig plan.

2. Særleg søkelys på barn og unge sine oppvekstvilkår

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har frå 2012 hatt eit særskilt søkelys på barn og unge sine oppvekstvilkår gjennom satsinga *Betre oppvekst*. FNs barnekonvensjon har vore ein viktig referanse for dette arbeidet.

Betre oppvekst er eit samordningstiltak for heile embetet, og har som mål at Fylkesmannen og kommunane skal arbeide meir heilskapleg og målretta for barn og unge.

I samband med satsinga [Betre oppvekst](#) er det utarbeidd strategimål retta mot barn og unge knytt til medverknad, betring av det fysiske og psykososiale oppvekstmiljøet, samt innsats for å redusere sosiale skilnader.

Eit godt oppvekstmiljø

Målet er å sikre eit oppvekstmiljø som gir barn og unge tryggleik mot fysiske og psykiske skadeverknader, og som omfattar fysiske, sosiale og kulturelle kvalitetar som til ei kvar tid er i samsvar med eksisterande kunnskap om barn og unges behov.

I tillegg skal det offentlege ta ansvar for å sikre barn og unge dei tilbod og moglegheiter som samla kan gi den enkelte utfordringar og ein meningsfylt oppvekst uavhengig av bustad, sosial og kulturell bakgrunn.

Medverknad i plansaker

I 2014 vedtok Stortinget eit nytt menneskerettskapittel i Grunnlova, der barns rettar vart slått fast i § 104. Paragrafen følgjer opp fleire av dei sentrale prinsippa frå FN sin barnekonvensjon. I artikkel 3 heiter det at ved alle handlingar som vedkjem barn skal det som gagnar barnet best vere eit grunnleggande syn.

Artikkel 12 viser til at barn har rett til å seie meininga si, og at meiningane skal vektleggast i saker som vedkjem barn og unge. Det skal vidare leggast til rette for at grupper som ikkje sjølve kan delta, skal kunne ta aktivt del i planprosessen.

Alle kommunar skal ha eit system for at barn og unge skal bli høyrte i planarbeidet, og i dei fleste kommunane er dette knytt til ein eigen oppnemnd barnerepresentant. Opplæring av representanten er svært viktig for rolleforståing og som grunnlag for å kunne tale barn og unges sak i planarbeidet i kommunen.

Arenaer for å medverke i planlegginga er ofte knytt til skule eller fritidsaktivitetar. Skal ungdomsråd og andre organ fungere optimalt er dei gjerne avhengig av hjelp frå administrasjonen i kommunen.

I Møre og Romsdal er det i regi av Fylkesmannen og fylkeskommunen gjennomført ei brei kartlegging av barn og unge sine oppvekstkår. Innspel frå kommunane har endaut i eigen sluttrapport, [Barnebyks](#) som oppsummerer hovudfunna frå kommune kartlegginga.

Deltaking og medverknad i planprosessar omfattar ei rekke ulike metodar og arbeidsformer. [Barnetrakk](#) er ein metode for å kartfeste opplysningar om barn og unges bruk av stader. Dette er registreringar gjort av barn og unge sjølve, og er informasjon som kan bidra til at ein i større grad tar omsyn til deira bruk av vegar, snarvegar, uformelle møtestader, leikeområder o.a.

Vi viser også til at Kommunal- og moderniseringsdepartementet gav ut rettleiaren [Medvirkning i planlegging i 2014](#). Departementet har også samla informasjon om [barn og unges interesser i planlegging og byggesaksbehandling](#) på sin nettstad.

Universell utforming

Universell utforming som prinsipp og overordna strategi står også sentralt i samband med barn og unge sine oppvekstkår. Universell utforming er ein nasjonal strategi for å gjere samfunnet tilgjengelig for alle. Retten til ikkje-diskriminering er eit grunnleggande prinsipp i barnekonvensjonen artikkel 2. Å kunne delta på lik linje med alle andre barn uavhengig av fysiske hindringar er heilt naudsynt for ei god utvikling for barn og unge.

Krav til Universell utforming er vidare ivaretatt både gjennom plan- og bygningslova og [diskriminerings- og tilgjengelighetslova](#).

Universell utforming er nedfelt i § 1-1 i plan- og bygningslova, der det heiter at prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og krava til det enkelte byggetiltak. § 3-1 peikar på at planlegginga spesielt skal

- *legge til rette for god forming av bygde omgivelser, gode bomiljø og gode oppvekst- og levekår i alle deler av landet*
- *fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet*

Samla sett gir dette regionale og lokale styresmakter høve til å omsette overordna visjonar for samfunnsutvikling og demokrati i konkrete mål for utforming av rammer rundt samfunns- og kvardagsliv.

Foto: Kristin Eide

Folkehelse

I følge [folkehelselova](#) skal det leggst vekt på folkehelsa i kommunal planlegging, med tanke på å sikre gode levekår og førebygge helseplager. Det er då sær viktig å utvikle gode bustadmiljø og kople planarbeidet opp mot den bustadsosiale handlingsplanen kommunen har.

Målet med folkehelsearbeidet er fleire leveår med god helse for den einskilde og reduserte sosiale helseforskjellar i befolkninga.

Folkehelsearbeid omfattar ei rekke ulike tema og innsatsområde. Etablering av leikeareal er eit av fleire plangrep for ei god folkehelse.

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging

[Plan- og bygningslova](#) held i sin formålsparagraf fram prinsippet om at barn og unges oppvekstvilkår skal takast i vare i planlegging og byggesak; jf. § 1-1.

Vidare blir det i § 5-1 peika på at kommunane har eit særleg ansvar for å sikre aktiv medverknad frå grupper som krev dette, herunder barn og unge.

[Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging](#) har forankring i § 6-2 i lova, og legg føringar for arbeidet. [Temarettleiar T-1514](#) og Rundskriv [T-02/08](#) om barn og planlegging, utdjupar retningslinene.

Formålet med dei rikspolitiske retningslinene er å:

- gjere synleg og styrke barn og unge sine interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.
- gi kommunane betre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser i sin løpande planlegging og byggesaksbehandling.
- gi eit grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kjem i konflikt med andre omsyn og interesser.

Foto: Marianne Bjørkmann

3. Leikeplassar og uterom i kommuneplanen

Eit viktig prinsipp i plan- og bygningslova er ei tett kopling mellom samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen. For meir informasjon om kommunal planlegging og ulike plantypar sjå www.planlegging.no.

Kommuneplanens samfunnsdel vil med utgangspunkt i den kommunale planstrategien gi overordna mål og føringar for utvikling av kommunen som samfunn og organisasjon. Dette dannar utgangspunkt for arealdelen som i neste

omgang gir retning og rammer for den vidare fysiske detaljplanlegginga.

Urban fortetting og transformasjon gir gjerne positiv effekt i forhold til dagens bustad-, areal- og transportplanlegging. Dette opnar for at ein i større grad kan ta framtidens transportauke med kollektiv transport, gange og sykkel. Den same fortettinga kan skape utfordringar med å sikre tilstrekkeleg og eigna leike- og uteoppholdsareal.

For å unngå at fortetting av byen og tettstaden skjer vilkårleg og ved «frimerkeregulering» kan ein aktiv kommune gjennom ein langsiktig og overordna plan bidra til gode felles løysingar som er tenleg for alle.

Kvartalsleikeplassar kan gjerne vurderast ved rullering av kommuneplanen. Temakart kan vere tenleg og vise kvar det er ønskeleg med større leikeplassar, og kvar det kan leggjast til rette for grøntkorridorar som knyter leikeareal, parkar og andre friområde saman.

Grunnlaget for våre leikeplassråd er dei nasjonale krava som er stilt til fysisk utforming av oppvekst- og leikemiljø. Dette omfattar:

- Areal og anlegg som skal brukast av barn og unge skal vere sikra mot forureining, støy, trafikkfare og anna helsefare.
- I nærmiljøet skal det finnast areal der barn kan utfalde seg og skape sitt eige leikemiljø. Dette krev blant anna at areala:
  - er store nok og eignar seg for leik og opphald
  - gir høve til ulike typar leik ulike tider på året
  - kan nyttast av ulike aldersgrupper, og gir høve til samhandling mellom barn, unge og vaksne.

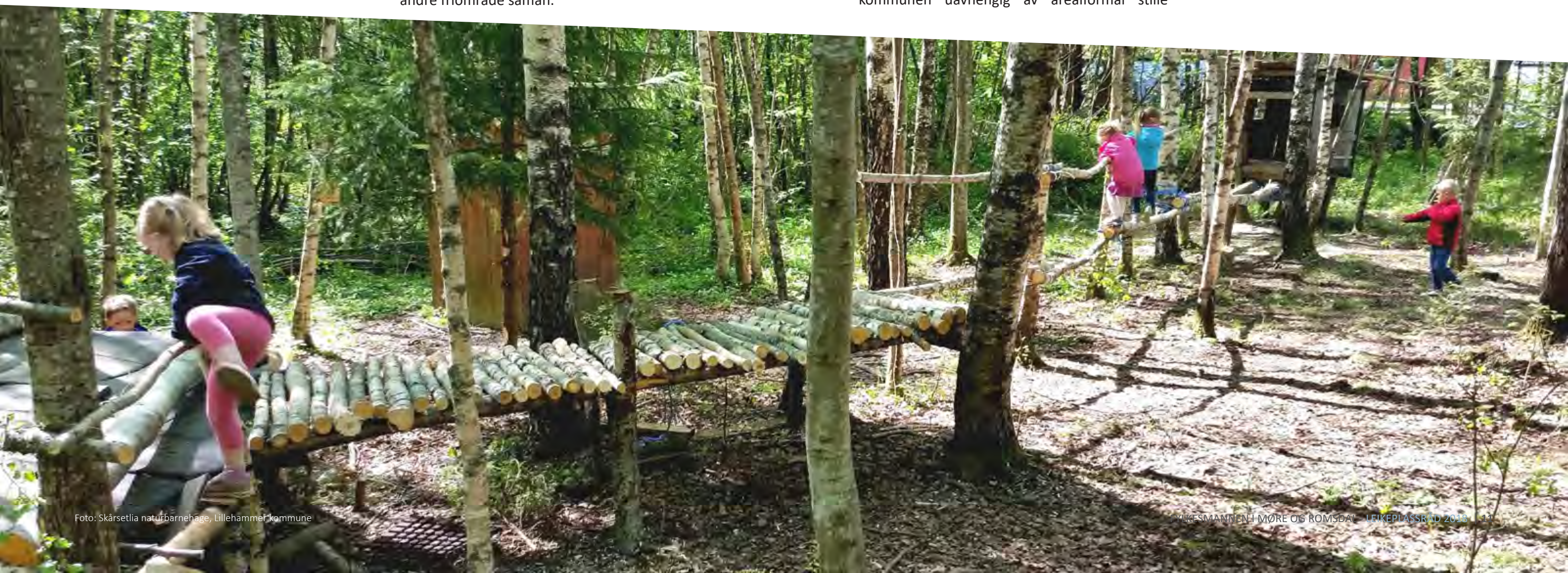
I kommuneplanen kan ein velje å ha juridisk bindande føresegner og retningslinjer til leikeareal. Med grunnlag i pbl. § 11-9 kan kommunen uavhengig av arealformål stille

funksjonskrav og rekkefølgekrav til leike-, ute- og opphaldsplassar.

Kommuneplanens føresegner skal vere konkrete og eintydige og skal avklare kva krav kommunen stiller til leikeplassar og andre friområde. Kommuneplanen gir med dette klare rammer for kommunar, plankonsulentar og utbyggarar, og er med å styrke barn og unges interesser i konkurranse med andre krefter ved planlegging og utbygging.

Generelt om utvikling av gode leikeplassar og uterom

Det bur folk både i grisorde strøk, byar og tettstader i fylket vårt, noko som kan utfordre generelle føresegner for leikeplassar. Våre råd set nokon minimumskrav som kommunen godt kan endre til det betre for barna.

Generelle krav til utforming av leikeplassar og uterom vil kunne ta utgangspunkt i ein overordna strategi slik dette er presentert i KMD sin publisasjon frå 2017: [Byrom – en idehåndbok. H-2386.](#)

Her blir overordna prinsipp for ein samla «byromsstrategi» nærare presentert. Nærheit, samanheng, kvalitet og bynatur er kriterie knytt til utforming som er utdjupa nærare.

Eksempel på føresegner

Føresegner i kommuneplanen er juridisk bindande og skal vere eintydige og konkrete. Det skal ikkje vere tvil om kva krav som ligg føre ved seinare planarbeid. Generelle føringar for saksbehandlinga o.a. kan forankrast i ikkje-juridisk bindande retningslinjer.

Kommuneplanen må avklare når kravet om leikeplassar skal gjelde. Føresegna må formast slik at den også er dekkande for stader der det skjer ei utbygging over tid.

Eksempel på føresegner som avklarar når kravet om leikeareal skal gjelde:

- Ved 5. bueining på staden skal det etablerast ein nærleikeplass. Nærleikeplassen dekker behovet for maksimalt 20 bueiningar.
- Ved 25. bueining skal det etablerast ein kvartalsleikeplass. Kvartalsleikeplassen dekker behovet for 200 bueiningar.

Leikeareal skal lokalisrast på eigna stad. Dersom ein planlegg leikeareal før bustader og annan infrastruktur kan ein lettare innfri kvalitetskrava foreslått i neste ramme.

Eksempel på føresegner som sikrar kvaliteten på arealet:

- Leikeareal skal vere skjerma mot sterk vind, forureining, sterke elektromagnetiske felt, trafikk og andre fareområde
- Areal satt av til køyreveg, parkering o.a. skal ikkje reknast med.
- Areal belagt med restriksjonar som hindrar barns frie lek skal ikkje reknast med.
- Minst halvparten av leikearealet skal vere solbelyst kl. 15.00 ved vårjamndøgn*
- Leike- og opphaldsareal skal ha støynivå lågare eller lik Lden 55 dB(A)**.
- Areal brattare enn 1:3 skal ikkje reknast med.
- Areal smalare enn 10 m skal ikkje reknast med.
- Leikeareal skal vere lett tilgjengeleg og ha trygg tilkomst.
- Leikeareal skal ha noko fast dekke.
- Leikeareal skal vere på bakkenivå.

*Rettleiar Grad av utnytting ** Støyretningsline T-1442

Eit minimumskrav til opparbeiding er ikkje meint som ei avgrensing av korleis leikeareal skal utformast, men er eit grep for å hindre at areala blir gjengrodd eller endar som ei grusflate utan meir innhald.

For å heve kvaliteten og gi variasjon kan det vere ein fordel å nytte den breie kompetansen og lokalkunnskapen som kommunen gjerne sit med når leikeareal skal godkjennast eller ferdigstillast.

Dette kan gi leikeareal som «triggar» barns nysgjerrigheit, ønske om rørsle, «hemmelege stader» og at naturelement inngår som ein del av leikearealet.

Kravet til fast dekke kjem av kravet til universell utforming og ønskje om at utføre og folk med barnevogn skal ha tilgang til leikeplassen.

Eksempel på funksjonskrav til leikeareal:

- Nærleikeplassen skal opparbeidast med minimum sandkasse, benk og eit leikeapparat.
- Det skal vere fast dekke på deler av arealet.
- Kvartalsleikeplassen skal tilretteleggast for variert aktivitet som t.d. aking, sykling, balleik eller liknande.

Barn er gjerne dei som nyttar uteareal og nærmiljø mest, og alder er oftast avgjerande for rekkevidda. Dei aller minste barna held seg rett ved heimen, og nærleikeplassen er i stor grad retta mot denne gruppa. Leikeplassen må som eit minimum opparbeidast med eit tilbod som er tilpassa dei aller minste barna.

Vårt forslag til funksjonskrav tar utgangspunkt i sandkasse som gir eit lite barn høve til eigenleik uavhengig av andres engasjement, ein benk der den vaksne kan sitte medan barnet leikar, samt eit udefinert leikeapparat.

Foto: Kari Bjørnøy

At nærleikeplassen kan vere eit uteområde og ein sosial treffstad for alle aldersgrupper kjem som ein viktig tilleggsverdi.

Barn opp til 8 år oppheld seg hovudsakleg inntil 200 meter frå heimen. For denne gruppa vil kvartalsleikeplassen gjerne vere ein attraktiv stad, som dei kan nå med gange og sykkel.

Trygg ferdsel blir ei viktig utfordring i planlegginga av kvartalsleikeplassen. Tilrettelegging av gang- og sykkelveggar, stiar og grøntkorridorar vil bidra til tryggare ferdsel mellom heim og leikeplass.

Eksempel på føresegnar som sikrar storleik og avstand til leikeareal:-

Leikeplassstypar	Maksimal gangavstand frå bueining	Minimum storleik
Nærleikeplass (5- 20 bueiningar per leikeplass)	50 m	200 m ²
Kvartalsleikeplass (25 – 200* bueiningar per leikeplass)	150 m	1500 m ²

*Rettleiar Grad av utnytting

I kommuneplanen kan det stillast krav til at leikeplassar skal bli ferdigstilt innan ei gitt tid.

Eksempel på rekkefølgekrav som sikrar ferdigstilling

- Ved utbygging av bustadområde skal leikeplassar med funksjonskrav vere ferdigstilt innan første bustad gis bruksløyve

Omdisponering av fellesareal og friområde

Ved omdisponering av areal som i planar er avsett til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er eiga for leik, skal ein skaffe fullverdig erstatning.

Erstatning skal også skaffast ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn nyttar som leikeareal, eller dersom omdisponering av areal eigna for leik fører til at omsyna som er nemnt i punkt 5b i *Retningslinjer for barn og planlegging*, for å møte dagens eller framtidens behov, ikkje blir oppfylt.

Fylkesmannens minimumskrav for å godkjenne ein kommuneplan

I fråsegner til arealplaner gir vi anten faglege råd eller motsegn. Faglege råd blir gitt for å rettleie kommunen om korleis eit omsyn bør ivaretakast, utan at planen er i strid med nasjonale eller vesentleg regionale interesser.

Motsegn kan nyttast for å sikre nasjonale eller vesentleg regionale interesser i plansaker.

For å unngå motsegn frå Fylkesmannen må kommunen dokumentere barn og unges medverknad i planprosessen og utgreie kva konsekvensar utbyggingstiltaket får for barn og unge. Alle kommunar må ha føresegnar som sikrar barn og unges interesser.

Ikkje juridisk bindande retningslinjer kan nyttast for å klargjere saksbehandling og meir upresise ønske for leikeplassane. Kommunen må vurdere erstatningsareal når friområde blir planlagt omdisponert.

Våre krav til nærleikeplassar i kommuneplan:

- Kvalitetskrav som vist i eksempel.
- Innan 50 meter frå bueiningane skal det vere ein nærleikeplass.
- Minimum storleik på nærleikeplassen er 200 m². I sentrum av våre tre største byar kan det vere rom for å redusere storleiken på nærleikeplassane, noko som gir skjerpa krav til kvalitet ved utforming.

- Leikeplassar må ferdigstillast med eit minimum av funksjonskrav.
- Det skal vere maksimum 20 bueiningar per nærleikeplass. Krav til nærleikeplass blir utløyyst ved 5. bueining på staden.
- Nærleikeplassar skal opparbeidast innan første bustad blir gitt bruksløyve.

Som hovudregel gir vi faglege råd til krav om kvartalsleikeplassar, og viser til eksempla.

4. Leikeplassar i reguleringsplanar

Eintydige og konkrete krav i kommuneplanen gir rammer for seinare reguleringar. I kvar enkelt reguleringsplan må ein ta utgangspunktet i kommuneplanen sine krav til leikeareal, og sjå dette saman med tilhøva i planområdet.

Område- og detaljregulering

Det vil vere forskjell i vurderingane for gravgrendte strøk kontra i tettstader/byar. Som eksempel kan det å slå saman nærleikeplassar bli aktuelt, så lenge det er til det beste for barna som skal bu i området. Av planomtalen bør det kome fram kva verknader planen har for barn og unge, og ei grunngjeving for valt løysing.

Leikeplassar skal lokalisert i plankartet både ved detalj- og områderegulering. Leikeplassar kan ha formål med sosikode 1610 i planen. Dersom det er krav til seinare detaljregulering av delområde i ei områdeplan, kan endeleg lokalisering av leikeareal for desse områda avklarast ved detaljregulering. Utgangspunktet bør likevel vere at områdereguleringa avklarar kvartalsleikeplassane.

I tillegg må det knytast konkrete og eintydige funksjons- og rekkefølgekrav til formålet leik i føresegnene.

Det er stor forskjell i detaljeringsgraden på reguleringsplanar som blir lagt ut til offentlig ettersyn. Leikeareal må som hovudregel lokaliserast i plankartet uansett detaljgrad, og forankrast med areal-, funksjons- og rekkefølgekrav i planføresegnene. Det må synast i planomtalen i kva grad kravet til kvartalsleikeplass er oppfylt, jamfør kapittel 3.

Oppstartsmøte

Vi viser til forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter pbl §§ 2 og 3 som gjeld oppstartsmøte og krav til referat. Vi ønskjer at referatet frå oppstartsmøte følger saka på høyring.

Det er viktig at leike- og uteopphaldsareal blir eit sentralt tema på oppstartsmøte mellom kommune og tiltakshavar.

Eksempel på felles føresegner

- Leikeplass L1 skal vere felles for byggeområde BK1 og BK2.
- Utbygginga skal basere seg på prinsippet om universell utforming og tilgjenge for alle.
- Minst halvparten av felles uterom skal vere solbelyst kl. 15.00 ved vårjamndøgn.
- Leikeplassane skal ha støynivå Lden 55 dB eller lågare.
- O.a.

Eksempel på funksjonskrav

- Nærleikeplass L1 skal ferdigstillast med minimum sandkasse, benk og eit leikeapparat.
- Minst 50 % av arealet skal ha fast dekke.
- Arealet skal vere sikra med gjerde mot veg og parkeringsplass.
- På kvartalsleikeplass L2 skal det leggjast til rette med sykkelløype*

* Sykkelløype kan bytast ut med anna tiltak

Eksempel på rekkefølgekrav

- Nærleikeplass L1 skal vere ferdigstillast med funksjonskrav innan første bustad gis bruksløyve.
- Kvartalsleikeplass L2 skal ferdigstillast med funksjonskrav før første bustad er gitt bruksløyve (meir aktuelt i tettbygde strøk og byar).
- Kvartalsleikeplass L2 skal ferdigstillast med funksjonskrav når 1/3 av bustadane er gitt bruksløyve (meir aktuelt i gravgrendte strøk).

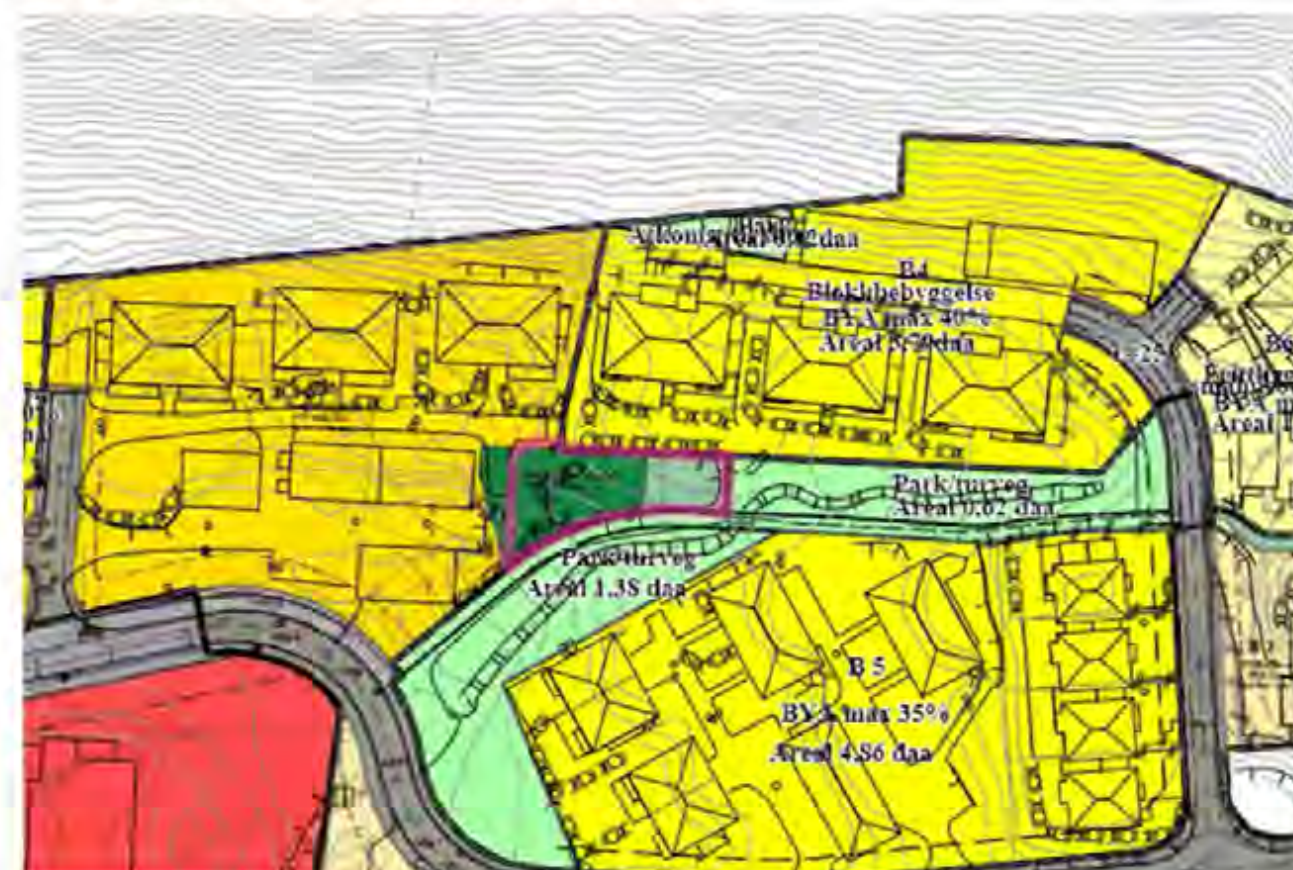
Fylkesmannens minimumskrav for å godkjenne ein reguleringsplan

Kvar reguleringsplan blir behandla særskilt. Saman med krava til leikeplass i kommuneplanen vil tilhøva i planområdet vere avgjerande for valte løysinger.

Fylkesmannen har praksis på å ha motsegn til planar som er i motstrid med følgande moment:

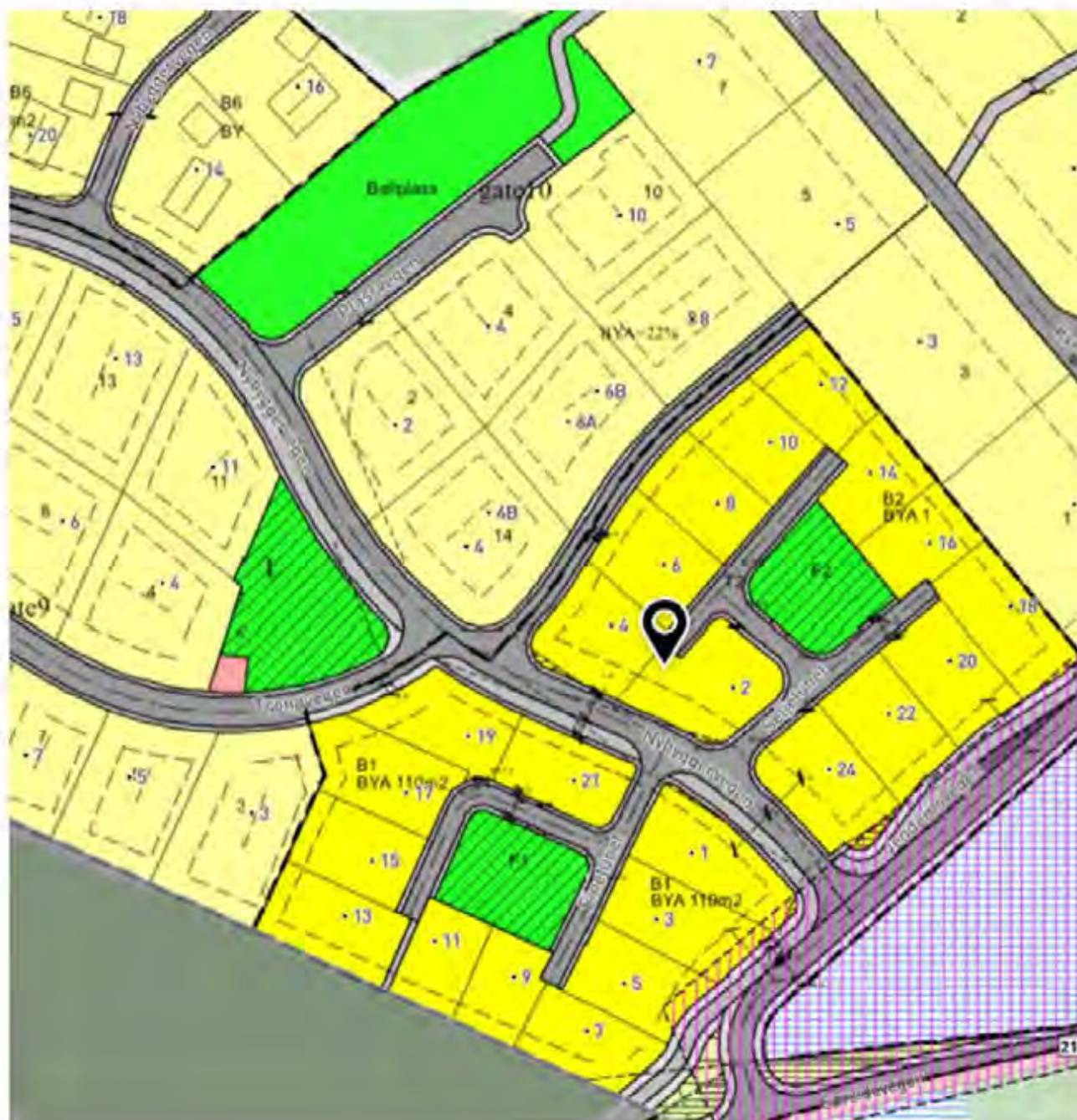
- Eigna areal til leikeplassar må vere sikra i plankart og føresegner. Kor vidt areal er eigna kan vurderast ut frå kvalitetskrav gitt for kommuneplanar.
- Krav til storleik og maksimal gangavstand må samsvare med krava for kommuneplanar.
- Ferdigstilling av leikeareal må vere sikra gjennom rekkefølge- og funksjonskrav i føresegnene.

Eksempel 1 - plankart med leikeplass sentralt plassert

Eksempel 2 – utsnitt av plankart med nærleikeplass sentralt plassert og kvartalsleikeplass trekt litt unna senter av bustadfeltet.

Vedlegg

Sjå under for aktuelle eksempel og lenker til utfyllande informasjon.

A- Eksempel

1. [Kommuneplan Ålesund 2016-2028](#) – ein bykommune
2. [Kommuneplan Averøy 2016-2028](#) – med tettstad og landlege omgjevnader

B- Aktuelle lenker

Lover og reglar:

[Plan- og bygningsloven](#)

[Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge i planlegging](#)

[Barn og unges interesser i planlegging og byggesaksbehandling](#)

[FNs barnekonvensjon](#)

Rettleiarar:

[Medvirkning i planleggingen – H-2302 B utgitt av KMD 2014](#)

[Innbyggernes medvirkning i planprosesser](#)

[Grad av utnytting – utgitt av KMD 2014](#)

[Byrom – en idehåndbok – utgitt av KMD 2016](#)

[Universell utforming i planlegging etter plan- og bygningslova – utgitt av KMD 2017](#)

[Inkluderende uterom – Universell utforming AS](#)

Nettstader:

[Planlegging.no](#)

[Barn og unges interesser i planleggingen - KMD](#)

[Barnetråkk.no](#)

[Sjumilssteget.no](#)

[Fylkesmannen i Møre og Romsdal](#)

[Møre og Romsdal fylkeskommune](#)

Namn på tiltak/plan: DETALJREGULERING FOR GNR. 99 BNR. 24 MED FLERE, LANGEVÅG, SULA KOMMUNE

Sjekkliste for vurdering av risiko og sårbarheit i saker etter plan- og bygningslova

Utarbeidd av Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Revidert 02.01.2013

Emne		Er det knytt uakseptabel risiko til følgjande forhold?	Nei	Ja
Naturgitte forhold	a	Er området utsett for snø-, jord-, steinskred eller større fjellskred?	X	
	b	Er det fare for flodbølger som følgje av fjellskred i vatn/sjø?	X	
	c	Er det fare for utgliding av området (ustabile grunnforhold)?	X	
	d	Er området utsett for flaum eller flaumskred, også når ein tek omsyn til auka nedbør som følgje moglege av klimaendringar?	x	
	e	Er skogbrann/lyngbrann i området til fare for bustader/hus?	X	
	f	Er området sårbart for ekstremvær/stormflo – medrekna ev. havnivåstiging?	x	
	g	Treng det takast særskilte omsyn til radon?	X	
	i	Anna (spesifiser)?	X	
Omgivnad	a	Er det regulerte vassmagasin med spesiell fare for usikker is i nærleiken?	X	
	b	Er det terrengformasjonar som utgjer spesiell fare (stup etc.)?	X	
	c	Vil tiltaket kunne føre til overfløyming i lågareliggande område?	X	
	d	Anna (spesifiser)?	X	
Verksemdsrisiko	a	Omfattar tiltaket spesielt farlege anlegg?	X	
	b	Kan utilsikta/ukontrollerte hendingar i nærliggande verksemdar utgjere risiko?	X	
Brann/ulykkesberedskap	a	Har området mangelfull sløkkjevassforsyning (mengde og trykk)?	X	
	b	Har området problematiske tilkomstruter for utrykkingskjøretøy?	X	
Infrastruktur	a	Er det kjende ulykkespunkt på transportnettet i området?	x	
	b	Kan utilsikta/ukontrollerte hendingar på nærliggande transportårer inkl. sjø- og luftfart utgjere risiko?	x	
	c	Er det transport av farleg gods til/gjennom området?	x	
Kraftforsyning	a	Er området påverka av magnetfelt frå høgspenlinjer?	x	
	b	Er det spesiell klatrefare i høgspenmaster?	x	
	c	Vil tiltaket endre (styrke/svekke) forsyningstryggleiken i området?	x	
Vassforsyning	a	Er det mangelfull vassforsyning i området?	x	
	b	Ligg tiltaket i eller nær nedslagsfeltet for drikkevatt, og kan dette utgjere ein risiko for vassforsyninga?	x	
Sårbare objekt	a	Medfører bortfall av følgjande tenester spesielle ulemper for området: - elektrisitet? - teletenester? - vassforsyning? - renovasjon/spillvatn?	x	
	b	Er det spesielle brannobjekt i området?	x	
	c	Er det omsorgs- eller oppvekstinstitusjonar i området?	x	
Er området påverka/forureina frå tidlegare bruk	a	Gruver: opne sjakter, steintippar etc.?	x	
	b	Militære anlegg: fjellanlegg, piggrådsperringar etc.?	x	
	c	Industriverksemd som t.d. avfallsdeponering?	x	
	d	Anna (spesifiser)?	x	
Ulovleg verksemd	a	Er tiltaket i seg sjølv eit sabotasje-/terrormål?	x	
	b	Finst det potensielle sabotasje-/terrormål i nærleiken?	x	

Sjekklista er gjennomgått den 28.06.2017 av *sign:* Maria H. Skylstad, proESS AS

SULA KOMMUNE

Eining for plan byggesak og oppmåling

proESS v/Sindre Øen
Lerstadvegen 540
6018 ÅLESUND

Vår ref.:
16/8341

Saksbeh.:
PIAA

Ark.:
K2 - L12, PLANID -
2016000651

Dykkar ref.:

Dato:
20.05.2016

REFERAT FRÅ OPPSTARTSMØTE - DETALJREGULERING AV GNR 99 BNR 24 M.FL.

Møtedato: 11.03.2016

Møtestad: Sula rådhus

Deltakarar:

Frå forslagsstillar: Jan Arne Sletta, proESS v/Sindre Øen

Frå Sula kommune: Einingsleiar Terje Havnegjerde, Per Inge Aakvik

Planens hensikt: Legge til rette området for bustadbygging i tråd med kommuneplanen. Kombinasjon av småhusbebyggelse, frittliggjande og konsentrert, maks 7-8 bueiningar.

Planens innhald: Planområdet ligg inne i etablert bustadområde ved Langevåg sentrum nord for Kiwibutikken og har grense i nord mot Hølevegen. Det aktuelle området er på ca. 6,6 daa og omfattar gnr 99 bnr 24, 77, 138, 154 (del av) og 199. Reguleringsplan for Langevåg Nord 1 dekkjer planområdet. Midt inne i planområdet er det regulert inn ein snuhammar som forslagsstiller har ønskje om å ta ut.

Tilbakemeldingar

Vurdering av planskissa

Vi meiner tilkomst til panområdet bør skje frå Hølevegen – Villhelmhaugen i vest. Det er eit krav at planområdet må innehalde ein snuhammar for tunge køyretøy i tilknytning til tilkomstveg, vidare må det innehalde ein nærleikeplass, min. 200m², for dei minste borna. Det er ikkje tilgang til kvartalsleikeplass i rimeleg nærleik til planområdet. For spørsmål om VAR, ta kontakt med pbd-avdelinga i kommunen.

Kunngjering/varsling om oppstart av planarbeid, jf.pbl. §12-8

Adresse:
Postboks 280
6039
LANGEVÅG

Telefon:
Sentralbord: 70 19 91 00
Saksbeh: 70199117

E-post:
post@sula.kommune.no
Web:
www.sula.kommune.no

Bankgiro:
3910.51.86499
Skattekonto:
6345 06 15317

Foretaksnr.:
964 980 543

Oppstart av planarbeid skal annonserast i minst ei avis (Sulaposten eller Sunnmørsposten) som er alminneleg lest på staden. Annonsa skal innehalde kartutsnitt som angir planområdet. Berørte grunneigarar, rettighetshavarar, naboar, velforeiningar og kommunen sin barnerepresentant skal varslast ved brev.

Det skal innhentast særleg uttale frå følgjande overordna myndigheiter:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde
- Statens vegvesen, Region midt, Fylkeshuset, 6404 Molde
- Møre og Romsdal fylkeskommune, Fylkeshuset, 6404 Molde

Adresseliste for kunngjering. Forslagsstillar må i tillegg sjølv velje frå adresselista kva andre høyringspartar som er aktuelle å varsle.

For planar som er omfatta av konsekvensutgreiing bør forslag til planprogram, som er avklart med kommunen, sendast på høyring/leggjast ut til offentleg ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Dersom ein etter ei vurdering, i samråd med kommunen, har funne ut at planen som er omfatta av § 3 i forskrift om konsekvensutgreiing ikkje fell inn under kriteria i § 4, skal dette gå fram ved varsel og kunngjering om planoppstart. Vår vurdering er at planen ikkje fell inn under krav om konsekvensutgreiing.

Krav til dokumentasjon

- Reguleringsplankart og illustrasjonsplan skal utarbeidast/innsendast i målestokk 1:1000 i fargar, som pdf-filer. Dersom formatet er større enn A3, skal også papirkopi sendast. Plankartet skal utarbeidast i samsvar med Miljøverndepartementets veileddarar for framstilling av planar.
- Digitalt plankart som SOSI-fil i henhold til nasjonal produktspesifikasjon og Sula kommunes krav.
- Terrengsnitt med rett husplassering og høgder inkludert nabobebyggelse. Snitta skal markerast på illustrasjonsplan/planskisse. Nytt terreng skal gå fram på illustrasjonar.
- Fasadeoppriss med rette høgder.
- Parkeringsløyising og uteoppfallsareal skal dokumenterast.
- ROS-analyse (risiko og sårbaranalyse), jf. pbl. § 4-3.
- Planomtale jf. pbl. § 4-2

Det skriftlege materialet skal fortrinnsvis sendast inn elektronisk. Teikningsmaterialet skal sendast inn elektronisk og som papirkopi (over A-3 format).

Det vart opplyst om følgjande:

- Rekkjefølgjebestemmelsar knytt til teknisk og sosial infrastruktur
- Kommunal vs privat infrastruktur – prinsipp jf. K-sak 35/08
- Kommunal overvassnorm jf. K-sak 030/15
- Kommunal VA norm jf. K-sak 031/15
- Kommunal vegnorm jf. K-sak 032/15
- Gjeldande gebyrregulativ
- Kapasitet i skulekrinsen må vurderast

Vidare framdrift

Følgjande framdrift vart avtalt:

Dersom forslagsstillar ønskjer fleire møter med kommunen før planen vert fremma, må det gå fram i oversendingsbrevet at planutkastet er midlertidig og at ein ønskjer det ytterlegare bearbeida før planen vert tatt opp til formell behandling.

Dersom forslagsstillar eller interne møtedeltakarar har oppfatta andre signal i møtet må tilbakemelding om dette gjevast innan 2 veker frå mottak av referatet.

Ved alle henvendelsar om denne saka: **Oppgi saksnr. 16/651**

Om e-post vert brukt skal den sendast til: post@sula.kommune.no

Det er forslagsstillar sitt ansvar å følgje med på i kva møte saka vert tatt opp til behandling.

Med helsing

Terje Havnegjerde
Driftseiningsleiar

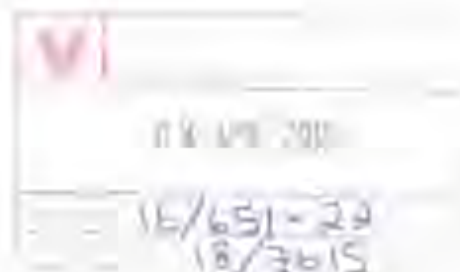
Per Inge Aakvik
planleggjar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Sula kommune
Postboks 280
6039 LANGEVÅG

Sula kommune

Detaljregulering gnr99 bnr24 m.fl. Villemhaugen

Fråsegn til offentleg ettersyn

Fylkesmannen er statens representant i fylket og har m.a. ansvar for å følge opp vedtak, mål og retningslinjer frå Stortinget og regjeringa. I den kommunale planlegginga skal vi sjå til at kommunane tar omsyn til viktige regionale og nasjonale interesser som gjeld arealforvaltning, landbruk, klima og miljø, oppvekst, helse og samfunnstryggleik.

Bakgrunn

Forslag til reguleringsplan for gnr99 bnr24 m.fl. – Villemhaugen, er lagt ut til offentleg ettersyn. Føremålet med planarbeidet er å legge til rette for etablering av ny busetnad i den austlege delen av planområdet samt vegareal og leikeareal. I tillegg inkluderer planen eksisterande busetnad i vest for tilpassing til eksisterande tilhøve.

Planområdet er vist som bustadføremaal i kommuneplanens arealdel.

Fylkesmannen har ut frå sine ansvarsområde følgande merknader:

Barn og unge

Fylkesmannen ser at ein nærleikeplass i utgangpunktet burde hatt ei meir sentralt plassering i planområdet, men vurderer område BFS1 som allereie etablert og at behovet til leikeareal i hovudsak vil vere knytt til utvikling av område BKS.

If. pkt 4.4 i føresegnene er det for nærleikeplassen kravd 10 m² sandkasse, benk og fast dekke på minimum 1,6x1,6 m. For å sikre eit minimum av interessant innhald på nærleikeplassen rår vi til at ein i tillegg til funksjonane som allereie er kravd også bør sikre gjennom føresegnene at det vert sett opp eit leikeapparat. Rådet går fram av fylkesmannen sin rettleiar til lokalisering og utforming av leikeplassar i plansaker.

<https://www.fylkesmannen.no/More-og-Romsdal/Plan-og-bygg/Arealforvaltning/Leikeplassar---Fylkesmannen-sine-rad-i-plansaker/>

Fylkesmannen føreset at pkt. 4.4. vert tydelegare på kva føremålsområde leikeplassen skal vere felles for. Slik det står no skal den vere felles for bebuarar innanfor område B og BKS. Vi kan ikkje sjå at plankartet inneheld eit område B.

Konklusjon

Fylkesmannen rår til at leikeplassføresegnene vert utvida slik at ein sikrar at nærleikeplass f_BLK også får eit leikeapparat, jf. eksempel på føresegner i fylkesmannen sine råd om leikeplassar i plansaker. Vi føreset vidare at føresegnene vert tydelegare på kva bustadområde leikeplassen er felles for.

Med helsing

Jon Ivar Eikeland (e.f)
fagsjef - plansamordning

Yngvild Meinseth
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Møre og Romsdal fylkeskommune, Fylkeshuset, 6404 Molde
Statens vegvesen, Region midt, pb. 2525, 6404 Molde

Sula kommune
Postboks 280
6039 Langevåg

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Vår dato:
	30.05.2018	64925/2018/REGULERINGSPLAN/1531	Synnøve Valle, 71 28 02 39	06.06.2018

Sula kommune - detaljregulering - reguleringsplan gbnr 99/24 mfl i
Langevåg - ettersending av reviderte dokument - fråsegn ved
avgrensa ettersyn

Møre og Romsdal fylkeskommune har ut frå sine ansvarsområde ingen særskilde
merknader til reguleringsplanen.

Med helsing

Johnny Loen
plansamordnar

Synnøve Valle
rådgivar

Brevet er elektronisk godkjent og vil ikkje bli sendt i papir

Kopi:
Statens vegvesen, Region midt
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Sula kommune
Postboks 280
6039 LANGEVÅG

Morten Ugelvik

Behandlande eining:
Region midt

Sakshandsamar/telefon:
Silje Skaro / 70175053

Vår referanse:
16/100285-6

Dykkar referanse:

Vår dato:
24.04.2018

Fv. 657 i Sula kommune – uttale til reguleringsplan til offentlig ettersyn – gnr. 99, bnr. 24

Vi syner til sending frå dykk motteke 09.04.18 som gjeld reguleringsplan til offentlig ettersyn på gnr. 99, bnr. 24 i Sula kommune.

Statens vegvesen har ansvar for å sjå etter at føringane i Nasjonal transportplan (NTP), statelege planretningslinjer for samordna bustad-, areal og transportplanlegging, vegnormalane og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringar vert ivaretekne i planlegginga. Vi uttalar oss som forvaltar av riksveg på vegne av staten, forvaltar av fylkesveg på vegne av fylkeskommunen og som statleg fagstyresmakt med sektoransvar på transportområdet. Vi uttalar oss her ut frå vårt sektoransvar.

Plan til offentlig ettersyn

Området er i kommuneplan og gjeldande reguleringsplan avsett til bustadføremål. Det skal etablerast maksimalt 7–8 bustadeiningar. Planområdet får tilkomst frå kommunal veg, Hølevegen, nord for planområdet.

Møre og Romsdal fylkeskommune har ansvaret for fylkesvegane, avgjør hvilke prosjekter som skal gjennomføres hvert år og gir politiske føringar for utvikling av fylkesvegane. Det er Statens vegvesen som normalt planlegger, bygger, drifter og vedlikeholder fylkesvegane på vegne av fylkeskommunen.

Postadresse
Statens vegvesen
Region midt
Postboks 2525
6404 MOLDE

Telefon: 22 07 30 00
firmapost-midt@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Vestre Olsvikveg 13
6019 ÅLESUND

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

Det er regulert tilkomst til BFS2 via felles køyreveg f_SKV og vidare via gang- og sykkelveg, f_SGS. I følge planomtalen skal det innanfor BFS2 etablerast 3 bustader. Vi stiller oss spørjande til at det er regulert tilkomst til bustadane via gang- og sykkelveg, særskilt då denne ikkje vert vidareført lenger enn til f_BLK.

Ut over dette har vi ingen merknad.

Plan- og trafikkseksjonen
Med helsing

Lisbeth Smørholm
Seksjonssjef

Silje Skaro

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskrivne signaturar.

Kopi

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Postboks 2520, 6404 MOLDE
Møre og Romsdal fylkeskommune, Postboks 2500, 6404 MOLDE

Fra: Per Hallgeir Mørkeseth <Per-Hallgeir.Morkeseth@mattilsynet.no>
Sendt: onsdag 25. april 2018 14:10
Til: Postmottak Sula
Emne: Sak K2-212, PLANID - 2016000651

Mattilsynet har ingen merknader til Detaljregulering for g.nr 99 b.nr 24 m.fl.

Beklager seint svar!

Vennlig hilsen

Per Hallgeir Mørkeseth
seniorinspektør

Mattilsynet avd. Sunnmøre – kontorsted Ålesund

Sentralbord: 22 40 00 00 , kontor: 22 77 88 17, mobil: 91 52 38 48

Epost: postmottak@mattilsynet.no , phmor@mattilsynet.no

Felles postadresse: Mattilsynet avd Sunnmøre, felles postmottak, postboks 383, 2381 BRUMUNDDAL

Besøksadresse: Nedre Klokkesundvegen 2, 6015 Ålesund

www.mattilsynet.no www.matportalen.no

Knut Erik Eksund
Djupdalsbrauta 16
6030 Langevåg

Sula Kommune
Postboks 280
6039 Langevåg

Langevåg 31.03.2018

MERKNAD VEDR. DETALJREGULERING FOR GNR 99 BNR 24 M.FL.

Som eier av gnr. 99 bnr. 85 vil vi legge inn merknad på at gjennomsnittlig tomte høyde for BSF-1,2 og 3 i detaljreguleringen er tegnet inn for høyt i terrenget sett i forhold til de faktiske terrengforhold.

Blir høyden på de planlagte bygg for høy vil dette ha en uforholdsmessig stor innvirkning for vår eiendom. Det er ikke ønskelig at det bygges eneboliger med såkalt takterrasse. Dette må tas særskilt hensyn til da avstand til vår grense bare er 2 meter.

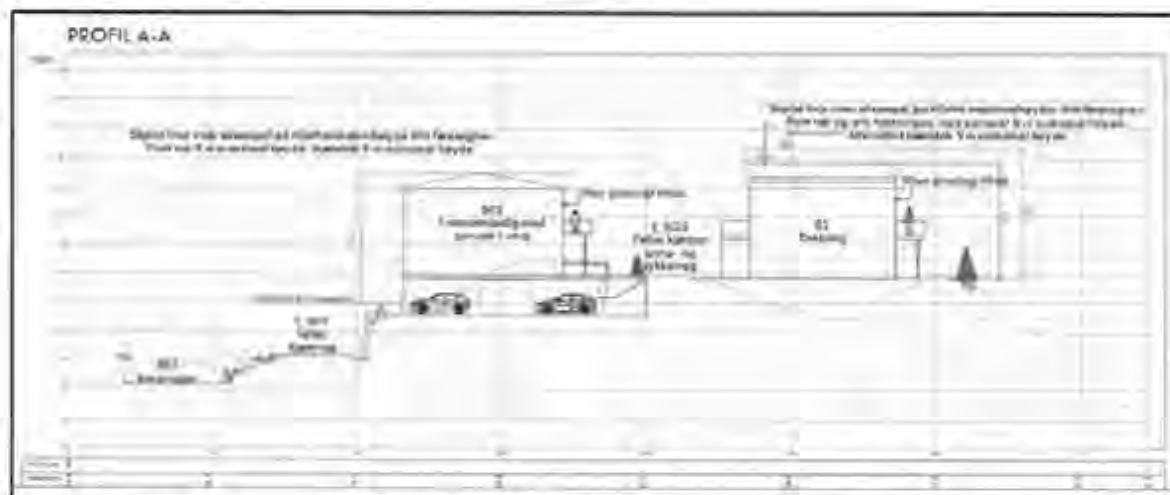
På side 12 i «DETALJREGULERING FOR GNR 99 BNR 24 M.FL.» profiltegning mener vi at «B2» er tegnet inn med gjennomsnittlig terrenghøyde beregnet fra toppen av terrenget, dette blir etter vår mening feil. Vi gjør også oppmerksom på at tomtegrense mot sør er på denne toppen.

Med vennlig hilsen

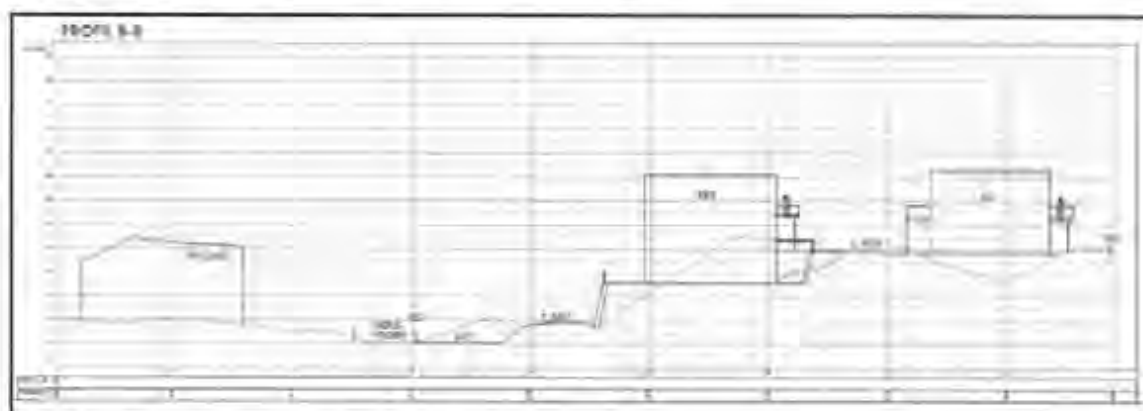

Knut Erik Eksund

For området BFS2 ser man for seg etablering av 3 eneboliger. Eneboligene er planlagt etablert mer konsentrert enn i frittliggende byggeområder. Man har tilrettelagt for at beboerne på område BFS2 får etablert parkering i underetasjen på 4-mannsboligen som er planlagt på område BKS. Dette vil utgjøre at det i utgangspunktet ikke blir behov for å kjøre på kjørbare gangveg f_SGS i det daglige, men i forbindelse med ambulanse, transport, flytting etc, så blir det mulig å kjøre helt frem til boligen.

Profil A-A viser tenkt utbygging med stipling av tillatte maksimalhøyder.

Profil B-B viser tenkt utbygging og nabo i nord.

6.3.1 Bebyggelsens høyde

Man har i føresegnene tilrettelagt for en maks mønehøyde på 9 meter og 6,5 m gesimshøyde, samt en maks gesimshøyde på 8 meter for bygninger uten møne, målt mot gjennomsnittlig terreng for frittliggende bebyggelse i område BFS2. For konsentrert bebyggelse på området BKS er maks mønehøyde 9 meter og 8 meter gesims ved mønetak og 9 meter ved takform uten møne. Man vurderer da at man prinsipielt har tilrettelagt for etablering av boliger med både flatt tak, pulttak og mønetak. For eksisterende boligområder har man tilrettelagt for 6,5 m gesims og 9 meter mønehøyde samt 8 meter gesimshøyde for bygninger uten møne.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Fritz Østrem	Arkiv:	K2 - Q10
Arkivsaksnr:	18/337 18/18360		

Veg1 - Godkjenning av avtalar - Grunnerverv

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Formannskapet	02.10.2018	091/18
Kommunestyret	18.10.2018	075/18

Rådmannen si innstilling:

Avtalane mellom Sula kommune og eigarane av gnr.65 bnr.1, gnr.65 bnr.7, gnr.65 bnr.24, gnr.65 bnr.26, gnr.65 bnr.113, gnr.65 bnr.120, gnr.65 bnr.220 og gnr.65 bnr.225 verte godkjente slik dei føreligg som vedlegg nr.1-8 i denne saken.

Tittel	Dok.ID
Vedlegg 1 - Gnr 65 bnr 26 - signert avtale om grunnkjøp - 2 partar (784864)	362773
Vedlegg 2- Gnr 65 bnr 120 - signert avtale om grunnkjøp - 2 partar (784860)	362774
Vedlegg 3 - Gnr 65 bnr 220 - signert avtale om grunnkjøp - 2 partar (784861)	362775
Vedlegg 4 - Gnr 65 bnr 225 - signert avtale om grunnkjøp - 2 partar (784919)	362776
Vedlegg 5 - Gnr 65 bnr 1 - signert avtale om grunnkjøp - 2 partar (784862)	362777
Vedlegg 6 - gnr 65 bnr 7 - signert avtale om grunnkjøp - 2 partar (784863)	362778
Vedlegg 7- Gnr 65 bnr 24 - signert avtale om grunnkjøp - 2 partar (784859)	362779
Vedlegg 8 - Gnr 65 Bnr 113 - signert avtale om grunnkjøp	363076

02.10.2018 Formannskapet

Rådmannen si innstilling vart samrøystes tilrådd.

F-091/18 Vedtak:

Avtalane mellom Sula kommune og eigarane av gnr.65 bnr.1, gnr.65 bnr.7, gnr.65 bnr.24, gnr.65 bnr.26, gnr.65 bnr.113, gnr.65 bnr.120, gnr.65 bnr.220 og gnr.65 bnr.225 vert godkjente slik dei føreligg som vedlegg nr.1-8 i denne saken.

Bakgrunn for saka:

I sak 006/18 vedtok Sula Kommunestyre følgjande:

Sula kommunestyre vedtek at Sula kommune si kommunaltekniske avdeling kan opparbeide «Veg 1» inkl fortau og parkeringsareal - innafor «Reguleringsplan for Bjørkavåg Aust».

Prosjektkostnader – basert på erfaringstal:

Prosjektering og opparbeiding av veg/fortau i kommunal standard	kr 9.250.000,-
Grunnkjøp, minneleg ordning	kr 1.000.000,-
Offentlege avgifter (overskjøting tinglysning)	kr 150.000,-
Totalt beløp	kr 10.400.000,-

Sula kommunestyre godkjenner at tiltaket blir finansiert med auke i låneopptak med kr. 8.550.000,- og med mva-kompensasjon på kr. 1.850.000,-.

Dette vil føre til følgjande budsjettendring:

1.5	+10.400.000,-
18 mva-kompensasjon	- 1.850.000,-
18 Lån	- 8.550.000,-

Lånet skal nedbetalast med avdragstid i takt med maksimal nedbetalingstid.

Delar av lånebeløpet vil på sikt bli refundert frå dei eigedomane som tener på opparbeidinga. Dette etter kapittel 18 i plbl.

BK1 skal inkludrast i refusjonsområdet. Rådmannen vert i tillegg beden om å vurdere utbygging av delar av "veg 3" og ytterlegare utviding av refusjonsområdet, og å legge fram eiga sak om dette.

Sula kommunestyre vedtek også at regulert vegareal for «veg 1» kan - dersom det blir nødvendig - ervervast ved hjelp av ekspropriasjon etter kapittel 16 i plan- og bygningslova

Saksopplysningar:

Sula kommune har besluttet å erverve areal og tilrettelegge for utbygging av veg1, Bjørkavågen aust, i henhold til vedtatt reguleringsplan av September 2008. Med bakgrunn i planen er Sula kommune av den mening at aktuelt areal kan eksproprieres i medhold av plan- og bygningsloven § 16-2.

Som et alternativ til slik ekspropriasjonssak, har grunneigarane og Sula kommune gjort avtale om avtaleskjønn i henhold til skjønnsprosessloven § 4.

Vurdering:

Sula kommune har no motteke signerte avtale frå alle aktuelle grunneigarar. Avtalene med kart fylgjer vedlagt denne saka som saksgrunnlag.

Sula kommune har besluttet å erverve areal og tilrettelegge for utbygging av vei 1, Bjørkavåg aust, i henhold til vedtatt reguleringsplan av september 2008. Med bakgrunn i planen er Sula kommune av den mening at aktuelt areal kan eksproprieres i medhold av plan- og bygningsloven § 16-2.

Som et alternativ til slik ekspropriasjonssak, har grunneierne og Sula kommune gjort avtale om avtaleskjønn i henhold til skjønnsprosessloven § 4, hvorefter er inngått slik:

AVTALE

1. Eier av gnr. 65 bnr. 26 i Sula kommune, overdrar til Sula kommune ca. 147,5 m² slik det fremgår av vedlagt kartutsnitt.
2. Partene er enig om at vederlaget for grunnavståelsen, skal fastsettes ved rettslig skjønn, jf. skjønnsprosessloven § 4.

Partene er videre enige om at erstatningene skal fastsettes i samsvar med ekspropriasjonsrettslige regler, og ekspropriasjonsrettslige regler skal også gjelde i saksomkostningsspørsmålet.

Sula kommune dekker grunneiers kostnader til juridisk bistand i anledning avtalen og senere skjønn.

3. Sula kommune tiltrer (overtar) grunnen senest innen 1. november 2018.
4. Sula kommune plikter så snart råd å kreve skjønn for Sunnmøre tingrett. Sula kommune belastes kostnaden ved skjønnet.
5. Partene er enige om at verdsættelsestidspunktet skal være 1. november 2018. Fra det tidspunktet skal grunneieren tilkomme renter av erstatningsbeløpet med 3%.
6. Sula kommune blir ved inngåelsen av denne avtalen gitt rett og plikt til straks å rekvirere og gjennomføre fradeling av ervervsarealet. Kostnaden ved dette skal belastes Sula kommune.
7. Grunneier plikter mot oppgjør slik senere fastsatt ved rettskraftig skjønn å undertegne skjøte over ervervsarealet, klart for tinglysning og fritt for pengeheftelser og andre heftelser som kan stå i veien for kommunens bruk. Skjøtet blir utarbeidet av Sula kommune.

Sula kommune har og samsvarende plikt til å tilby oppgjør slik fastsatt ved skjønnet, og senest 1. måned etter at rettskraftig skjønn foreligger så fremt heftefritt skjøte kan utstedes.

8. Denne avtalen er bindende for partene straks den er undertegnet av grunneierne og godkjent av kompetent organ i Sula kommune.

***

JUDICIA

Sula, 14/8 2018

Alice Øien

Alice J. Bjørkavåg Øien

Jan Petter Rossvall

Sula kommune v/Ordfører

Arealoppgjer - Nye Bjørkavågsvegen

Reguleringsformål

Veggrunn = 147.5 m²

147.5 m²

Dato: 10.08.2018

Kartlagte

Utsnitt

Målestokk:

1:1000 (A4)

Ansvarlig for

Utsnitt av

Gnr 65 Bnr 26
Eigar: Alice J Bjørkavåg Øien

JUDICIA

18/337-31
18/15385

V	FD
15.11.2018	
18/337-31	21
18/15385	

Sula kommune har besluttet å erverve areal og tilrettelegge for utbygging av vei 1, Bjørkavåg aust, i henhold til vedtatt reguleringsplan av september 2008. Med bakgrunn i planen er Sula kommune av den mening at aktuelt areal kan eksproprieres i medhold av plan- og bygningsloven § 16-2.

Som et alternativ til slik ekspropriasjonssak, har grunneierne og Sula kommune gjort avtale om avtaleskjønn i henhold til skjønnsprosessloven § 4, hvorefter er inngått slik:

AVTALE

1. Eier av gnr. 65 bnr. 120 i Sula kommune, overdrar til Sula kommune ca. 13,3 m² slik det fremgår av vedlagt kartutsnitt.
2. Partene er enig om at vederlaget for grunnavståelsen, skal fastsettes ved rettslig skjønn, jf. skjønnsprosessloven § 4.

Partene er videre enige om at erstatningene skal fastsettes i samsvar med ekspropriasjonsrettslige regler, og ekspropriasjonsrettslige regler skal også gjelde i saksomkostningsspørsmålet.

Sula kommune dekker grunneiers kostnader til juridisk bistand i anledning avtalen og senere skjønn.

3. Sula kommune tiltrer (overtar) grunnen senest innen 1. november 2018.
4. Sula kommune plikter så snart råd å kreve skjønn for Sunnmøre tingrett. Sula kommune belastes kostnaden ved skjønnet.
5. Partene er enige om at verdsettelsestidspunktet skal være 1. november 2018. Fra det tidspunktet skal grunneieren tilkomme renter av erstatningsbeløpet med 3%.
6. Sula kommune blir ved inngåelsen av denne avtalen gitt rett og plikt til straks å rekvirere og gjennomføre fradeling av ervervsarealet. Kostnaden ved dette skal belastes Sula kommune.
7. Grunneier plikter mot oppgjør slik senere fastsatt ved rettskraftig skjønn å undertegne skjøte over ervervsarealet, klart for tinglysning og fritt for pengeheftelser og andre heftelser som kan stå i veien for kommunens bruk. Skjøtet blir utarbeidet av Sula kommune.

Sula kommune har og samsvarende plikt til å tilby oppgjør slik fastsatt ved skjønnet, og senest 1 måned etter at rettskraftig skjønn foreligger så fremt heftefritt skjøte kan utstedes.

8. Denne avtalen er bindende for partene straks den er undertegnet av grunneierne og godkjent av kompetent organ i Sula kommune.

JUDICIA

Sula, 1. januar 2018

Øyvind Lunden

Sula kommune v/Ordfører

Arealoppgjer - Nye Bjørkavågsvegen

Reguleringsformål

Veggrunn: 1:12,3 m

1:12,3

12.06.2018

12.06.2018

12.06.2018

12.06.2018

12.06.2018

12.06.2018

12.06.2018

Ger 65 Ekr 120
Egen: Øyvind Lunden

901

JUDICIA

18/1337-21

18/1337

18 AUG 2018 FØ

18/1337 24

18/16235

Sula kommune har besluttet å erverve areal og tilrettelegge for utbygging av vei 1, Bjørkavåg aust, i henhold til vedtatt reguleringsplan av september 2008. Med bakgrunn i planen er Sula kommune av den mening at aktuelt areal kan eksproprieres i medhold av plan- og bygningsloven § 16-2.

Som et alternativ til slik ekspropriasjonssak, har grunneierne og Sula kommune gjort avtale om avtaleskjønn i henhold til skjønnsprosessloven § 4, hvorefter er inngått slik:

AVTALE

1. Eier av gnr. 65 bnr. 220 i Sula kommune, overdrar til Sula kommune ca. 3 m² slik det fremgår av vedlagt kartutsnitt.
2. Partene er enige om at vederlaget for grunnavståelsen, skal fastsettes ved rettslig skjønn, jf. skjønnsprosessloven § 4.

Partene er videre enige om at erstatningene skal fastsettes i samsvar med ekspropriasjonsrettslige regler, og ekspropriasjonsrettslige regler skal også gjelde i saksomkostningsspørsmålet.

Sula kommune dekker grunneiers kostnader til juridisk bistand i anledning avtalen og senere skjønn.

3. Sula kommune tiltrer (overtar) grunnen senest innen 1. november 2018.
4. Sula kommune plikter så snart råd å kreve skjønn for Sunnmøre tingrett. Sula kommune belastes kostnaden ved skjønnet.
5. Partene er enige om at verdsettelsestidspunktet skal være 1. november 2018. Fra det tidspunktet skal grunneieren tilkomme renter av erstatningsbeløpet med 3%.
6. Sula kommune blir ved inngåelsen av denne avtalen gitt rett og plikt til straks å rekvirere og gjennomføre fradeling av ervervsarealet. Kostnaden ved dette skal belastes Sula kommune.
7. Grunneier plikter mot oppgjør slik senere fastsatt ved rettskraftig skjønn å undertegne skjøte over ervervsarealet, klart for tinglysning og fritt for pengeheftelser og andre heftelser som kan stå i veien for kommunens bruk. Skjøtet blir utarbeidet av Sula kommune.

Sula kommune har og samsvarende plikt til å tilby oppgjør slik fastsatt ved skjønnet, og senest 1. måned etter at rettskraftig skjønn foreligger så fremt hefefritt skjøte kan utstedes.

8. Denne avtalen er bindende for partene straks den er undertegnet av grunneierne og godkjent av kompetent organ i Sula kommune.

...

JUDICIA

Sula, ...2018

Haldor Skår

Sula kommune v/Ordfører

Unni Marie Skår

Arealoppgjør - Nye Bjørkavågsvegen

Kartprosjektets formål

Prosjektets formål er å

3 m

1:1000

Omnr 63 Bnr 220
Eiernes Hølder og Unni Marie Skår

1:1000

1:1000

1:1000

901

JUDICIA

V	FX
22 AUG 2018	
18/377	19
15/16/25	

Sula kommune har besluttet å erverve areal og tilrettelegge for utbygging av vei 1, Bjørkavåg aust, i henhold til vedtatt reguleringsplan av september 2008. Med bakgrunn i planen er Sula kommune av den mening at aktuelt areal kan eksproprieres i medhold av plan- og bygningsloven § 16-2.

Som et alternativ til slik ekspropriasjonssak, har grunneierne og Sula kommune gjort avtale om avtaleskjønn i henhold til skjønnsprosessloven § 4, hvorefter er inngått slik:

AVTALE

1. Eier av gnr. 65 bnr. 225 i Sula kommune, overdrar til Sula kommune ca. 383 m² slik det fremgår av vedlagt kartutsnitt.
2. Partene er enig om at vederlaget for grunnavståelsen, skal fastsettes ved rettslig skjønn, jf. skjønnsprosessloven § 4.

Partene er videre enige om at erstatningene skal fastsettes i samsvar med ekspropriasjonsrettslige regler, og ekspropriasjonsrettslige regler skal også gjelde i saksomkostningsspørsmålet.

Sula kommune dekker grunneiers kostnader til juridisk bistand i anledning avtalen og senere skjønn.

3. Sula kommune tiltrer (overtar) grunnen senest innen 1. november 2018.
4. Sula kommune plikter så snart råd å kreve skjønn for Sunnmøre tingrett. Sula kommune belastes kostnaden ved skjønnet.
5. Partene er enige om at verdsettelsestidspunktet skal være 1. november 2018. Fra det tidspunktet skal grunneieren tilkomme renter av erstatningsbeløpet med 3%.
6. Sula kommune blir ved inngåelsen av denne avtalen gitt rett og plikt til straks å rekvirere og gjennomføre fradeling av ervervsarealet. Kostnaden ved dette skal belastes Sula kommune.
7. Grunneier plikter mot oppgjør slik senere fastsatt ved rettskraftig skjønn å undertegne skjøte over ervervsarealet, klart for tinglysning og fritt for pengeheftelser og andre heftelser som kan stå i veien for kommunens bruk. Skjøtet blir utarbeidet av Sula kommune.

Sula kommune har og samsvarende plikt til å tilby oppgjør slik fastsatt ved skjønnet, og senest 1. måned etter at rettskraftig skjønn foreligger så fremt heftefritt skjøte kan utstedes.

8. Denne avtalen er bindende for partene straks den er undertegnet av grunneierne og godkjent av kompetent organ i Sula kommune.

JUDICIA

Sula, 15.8.2018

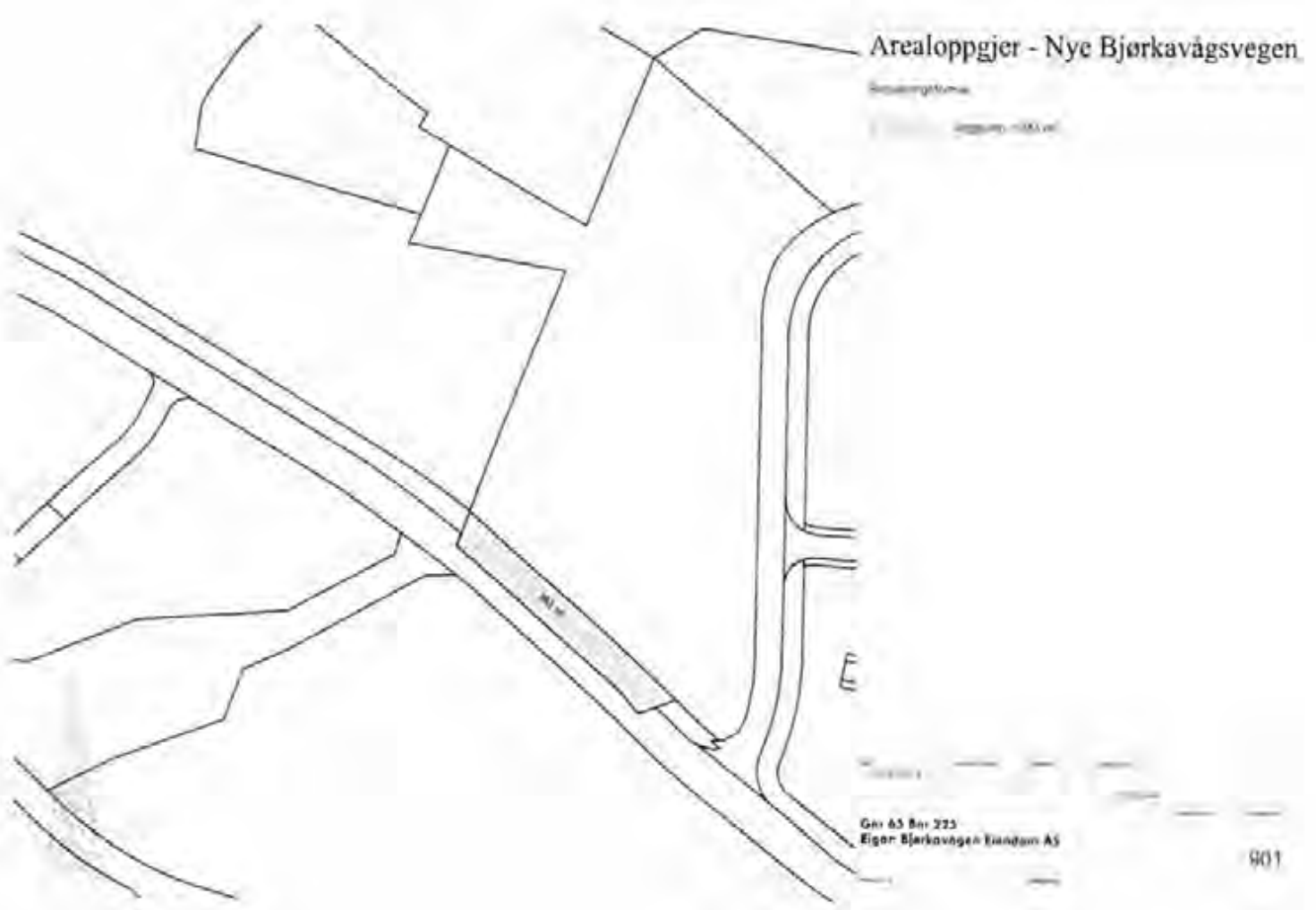
Bjørkavågen Eiendom AS

Sula kommune v/Ordfører

Arealoppgjør - Nye Bjørkavågsvegen

Sammenhengstema

Oppgjør - 1000 m

Gnr 65 Bnr 223
Eiger Bjørkavågen Eiendom AS

901

101

JUDICIA

18/337-20

18/18317

FØ

15. Aug. 2018

18/337-20

18/16129

Sula kommune har besluttet å erverve areal og tilrettelegge for utbygging av vei 1, Bjørkavåg aust, i henhold til vedtatt reguleringsplan av september 2008. Med bakgrunn i planen er Sula kommune av den mening at aktuell areal kan eksproprieres i medhold av plan- og bygningsloven § 16-2.

Som et alternativ til slik ekspropriasjonssak, har grunneierne og Sula kommune gjort avtale om avtaleskjønn i henhold til skjønnsprosessloven § 4, hvorefter er inngått slik:

AVTALE

1. Eier av gnr. 65 bnr. 1 i Sula kommune, overdrar til Sula kommune ca. 2 478,2 m² slik det fremgår av vedlagt kartutsnitt.
2. Partene er enig om at vederlaget for grunnavståelsen, skal fastsettes ved rettslig skjønn, jf. skjønnsprosessloven § 4.

Partene er videre enige om at erstatningene skal fastsettes i samsvar med ekspropriasjonsrettslige regler, og ekspropriasjonsrettslige regler skal også gjelde i saksomkostningsspørsmålet.

Sula kommune dekker grunneiers kostnader til juridisk bistand i anledning avtalen og senere skjønn.

3. Sula kommune tiltrer (overtar) grunnen senest innen 1. november 2018.
4. Sula kommune plikter så snart råd å kreve skjønn for Sunnmøre tingrett. Sula kommune belastes kostnaden ved skjønnet.
5. Partene er enige om at verdsettelsestidspunktet skal være 1. november 2018. Fra det tidspunktet skal grunneieren tilkomme renter av erstatningsbeløpet med 3%.
6. Sula kommune blir ved inngåelsen av denne avtalen gitt rett og plikt til straks å rekvirere og gjennomføre fradeling av ervervsarealet. Kostnaden ved dette skal belastes Sula kommune.
7. Grunneier plikter mot oppgjør slik senere fastsatt ved rettskraftig skjønn å undertegne skjøte over ervervsarealet, klart for tinglysning og fritt for pengeheftelser og andre heftelser som kan stå i veien for kommunens bruk. Skjøtet blir utarbeidet av Sula kommune.

Sula kommune har og samsvarende plikt til å tilby oppgjør slik fastsatt ved skjønnet, og senest 1. måned etter at rettskraftig skjønn foreligger så fremt heftefritt skjøte kan utstedes.

8. Denne avtalen er bindende for partene straks den er undertegnet av grunneierne og godkjent av kompetent organ i Sula kommune.

+++

JUDICIA

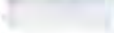
Sula 15/8 2018

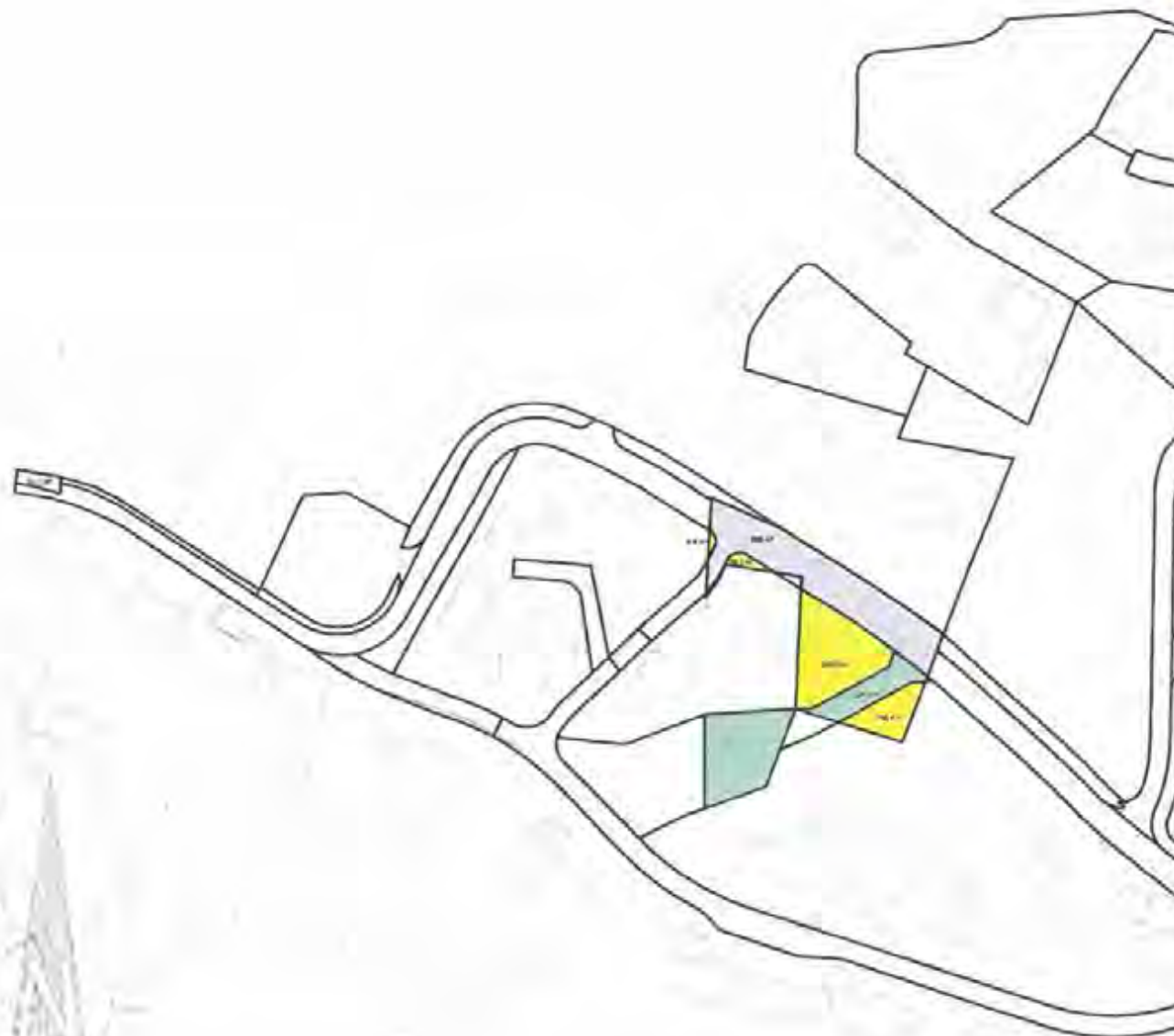
Bjarte Roar Bjørkavåg
Bjarte Roar Bjørkavåg

Jonas Rostevoll
Sula kommune v/Ordfører

Arealoppgjør - Nye Bjørkavågsvegen

Reguleringsformål

	Boligformål = 786,2 m²
	Frilandsområde = 740,9 m²
	Veggrunn = 951,1 m²

Revidert 13.08.2018

Dato
13.08.2018

Prosjekt/Reguleringsformål

Utskrift

Målestokk

1:2000 (A4)

Utskriftsformat

Utskriftsformat

Gnr 65 Bnr 1
Eigar: Bjarle Roar Bjørkavåg

Notat

Signering

JUDICIA

8/337-30
18/16533

70 AUG 2018

18/337

25

18/16533

Sula kommune har besluttet å erverve areal og tilrettelegge for utbygging av vei 1, Bjørkavåg aust, i henhold til vedtatt reguleringsplan av september 2008. Med bakgrunn i planen er Sula kommune av den mening at aktuelt areal kan eksproprieres i medhold av plan- og bygningsloven § 16-2.

Som et alternativ til slik ekspropriasjonssak, har grunneierne og Sula kommune gjort avtale om avtaleskjønn i henhold til skjønnsprosessloven § 4, hvorefter er inngått slik:

AVTALE

1. Eier av gnr. 65 bnr. 7 i Sula kommune, overdrar til Sula kommune ca. 208 m² slik det fremgår av vedlagt kartutsnitt.
2. Partene er enig om at vederlaget for grunnavståelsen, skal fastsettes ved rettslig skjønn, jf. skjønnsprosessloven § 4.

Partene er videre enige om at erstatningene skal fastsettes i samsvar med ekspropriasjonsrettslige regler, og ekspropriasjonsrettslige regler skal også gjelde i saksomkostningsspørsmålet.

Sula kommune dekker grunneiers kostnader til juridisk bistand i anledning avtalen og senere skjønn.

3. Sula kommune tiltrer (overtar) grunnen senest innen 1. november 2018.
4. Sula kommune plikter så snart råd å kreve skjønn for Sunnmøre tingrett. Sula kommune belastes kostnaden ved skjønnet.
5. Partene er enige om at verdsettelsestidspunktet skal være 1. november 2018. Fra det tidspunktet skal grunneieren tilkomme renter av erstatningsbeløpet med 3%.
6. Sula kommune blir ved inngåelsen av denne avtalen gitt rett og plikt til straks å rekvirere og gjennomføre fradeling av ervervsarealet. Kostnaden ved dette skal belastes Sula kommune.
7. Grunneier plikter mot oppgjør slik senere fastsatt ved rettskraftig skjønn å undertegne skjøte over ervervsarealet, klart for tinglysning og fritt for pengeheftelser og andre heftelser som kan stå i veien for kommunens bruk. Skjøtet blir utarbeidet av Sula kommune.

Sula kommune har og samsvarende plikt til å tilby oppgjør slik fastsatt ved skjønnet, og senest 1 måned etter at rettskraftig skjønn foreligger så fremt heftefritt skjøte kan utstedes.

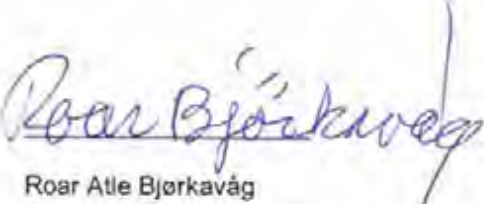
8. Denne avtalen er bindende for partene straks den er undertegnet av grunneierne og godkjent av kompetent organ i Sula kommune.

JUDICIA

Sula, 20/8.2018

Roar Atle Bjørkavåg

Sula kommune v/Ordfører

Arealoppgjer - Nye Bjørkavågsvegen

Reguleringstilstand

3. omrydder = 1.3 m²
vegrom = 106.5 m²

JUDICIA

18/337-28
15/10331

V	Fr
16 AUG. 2018	
18/337	23
18/16227	

Sula kommune har besluttet å erverve areal og tilrettelegge for utbygging av vei 1, Bjørkavåg aust, i henhold til vedtatt reguleringsplan av september 2008. Med bakgrunn i planen er Sula kommune av den mening at aktuelt areal kan eksproprieres i medhold av plan- og bygningsloven § 16-2.

Som et alternativ til slik ekspropriasjonssak, har grunneierne og Sula kommune gjort avtale om avtaleskjønn i henhold til skjønnsprosessloven § 4, hvorefter er inngått slik:

AVTALE

1. Eier av gnr. 65 bnr. 24 i Sula kommune, overdrar til Sula kommune ca. 4 496,9 m² slik det fremgår av vedlagt kartutsnitt.
2. Partene er enige om at vederlaget for grunnavståelsen, skal fastsettes ved rettslig skjønn, jf. skjønnsprosessloven § 4.

Partene er videre enige om at erstatningene skal fastsettes i samsvar med ekspropriasjonsrettslige regler, og ekspropriasjonsrettslige regler skal også gjelde i saksomkostningsspørsmålet.

Sula kommune dekker grunneiers kostnader til juridisk bistand i anledning avtalen og senere skjønn.

3. Sula kommune tillrer (overtar) grunnen senest innen 1. november 2018.
4. Sula kommune plikter så snart råd å kreve skjønn for Sunnmøre tingrett. Sula kommune belastes kostnaden ved skjønnet.
5. Partene er enige om at verdsettelsestidspunktet skal være 1. november 2018. Fra det tidspunktet skal grunneieren tilkomme renter av erstatningsbeløpet med 3%.
6. Sula kommune blir ved inngåelsen av denne avtalen gitt rett og plikt til straks å rekvirere og gjennomføre fradeling av ervervsarealet. Kostnaden ved dette skal belastes Sula kommune.
7. Grunneier plikter mot oppgjør slik senere fastsatt ved rettskraftig skjønn å undertegne skjøte over ervervsarealet, klart for tinglysning og fritt for pengeheftelser og andre heftelser som kan stå i veien for kommunens bruk. Skjøtet blir utarbeidet av Sula kommune.

Sula kommune har og samsvarende plikt til å tilby oppgjør slik fastsatt ved skjønnet, og senest 1 måned etter at rettskraftig skjønn foreligger så fremt heftefritt skjøte kan utstedes.

8. Denne avtalen er bindende for partene straks den er undertegnet av grunneierne og godkjent av kompetent organ i Sula kommune.

JUDICIA

16/8
Sula, ...2018

Leiv Bjørkavåg

Leiv Olgar Bjørkavåg

Leiv Olav Røssvoll

Sula kommune v/Ordfører

Arealoppgjer - Nye Bjørkavågsvegen

Reguleringsplan

Fremside = 2125,2 m²
 Veggside = 2371,7 m²

1:1000
 Gnr 65 Bui 24
 Elgør, Leir, Olger Bjørkavåg
 901

Sula kommune har besluttet å erverve areal og tilrettelegge for utbygging av vei 1, Bjørkavåg aust, i henhold til vedtatt reguleringsplan av september 2008. Med bakgrunn i planen er Sula kommune av den mening at aktuelt areal kan eksproprieres i medhold av plan- og bygningsloven § 16-2.

Som et alternativ til slik ekspropriasjonssak, har grunneierne og Sula kommune gjort avtale om avtaleskjønn i henhold til skjønnsprosessloven § 4, hvorefter er inngått slik:

AVTALE

1. Eier av gnr. 65 bnr. 113 i Sula kommune, overdrar til Sula kommune ca. 88,5 m² slik det fremgår av vedlagt kartutsnitt.
2. Partene er enig om at vederlaget for grunnavståelsen, skal fastsettes ved rettslig skjønn, jf. skjønnsprosessloven § 4.

Partene er videre enige om at erstatningene skal fastsettes i samsvar med ekspropriasjonsrettslige regler, og ekspropriasjonsrettslige regler skal også gjelde i saksomkostningsspørsmålet.

Sula kommune dekker grunneiers kostnader til juridisk bistand i anledning avtalen og senere skjønn.

3. Sula kommune tiltrer (overtar) grunnen senest innen 1. november 2018.
4. Sula kommune plikter så snart råd å kreve skjønn for Sunnmøre tingrett. Sula kommune belastes kostnaden ved skjønnet.
5. Partene er enige om at verdsettelsestidspunktet skal være 1. november 2018. Fra det tidspunktet skal grunneieren tilkomme renter av erstatningsbeløpet med 3%.
6. Sula kommune blir ved inngåelsen av denne avtalen gitt rett og plikt til straks å rekvirere og gjennomføre fradeling av ervervsarealet. Kostnaden ved dette skal belastes Sula kommune.
7. Grunneier plikter mot oppgjør slik senere fastsatt ved rettskraftig skjønn å undertegne skjøte over ervervsarealet, klart for tinglysning og fritt for pengeheftelser og andre heftelser som kan stå i veien for kommunens bruk. Skjøtet blir utarbeidet av Sula kommune.

Sula kommune har og samsvarende plikt til å tilby oppgjør slik fastsatt ved skjønnet, og senest 1. måned etter at rettskraftig skjønn foreligger så fremt heftefritt skjøte kan utstedes.

8. Denne avtalen er bindende for partene straks den er undertegnet av grunneierne og godkjent av kompetent organ i Sula kommune.

***

JUDICIA

18/9
Sula, ...2018

Julianne R. Hagerup

Julianne Reitan Hagerup

Vidar Hagerup

Vidar Hagerup

Vidar

Sula kommune v/Ordfører

Jim Øve Rossevoll

Arealoppgjer - Nye Bjørkavågsvegen

Reguleringsformål

Veggrunn = 88,5 m²

Dato:
10.08.2018

Forut. lagte

Driftplan

Målestokk

1:1000 (A4)

Forut. lagte

Driftplan

Gnr 65 Bnr 113

Eigeren

Julianne Reitan Hagerup og Vidar Hagerup

Planlagt

Driftplan

901

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Åge Erstad Remvik	Arkiv:	K1 - 033
Arkivsaksnr:	15/1290 18/18039		

Søknad om fritak frå vervet som meddommar i lagmannsretten

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Formannskapet	02.10.2018	096/18
Kommunestyret	18.10.2018	076/18

Rådmannen si innstilling:

Sula kommunestyre fritar Magne A. Sunde frå vervet som meddommar i lagmannsretten for perioden 2017-2020.

02.10.2018 Formannskapet

Rådmannen si innstilling vart samrøystes tilrådd.

F-096/18 Vedtak:

Sula kommunestyre fritar Magne A. Sunde frå vervet som meddommar i lagmannsretten for perioden 2017-2020.

Bakgrunn og vurdering:

Magne A. Sunde har søkt om fritak frå vervet som meddommar i lagmannsretten for det resterande av perioden 2017-2020. Rådmannen vurderer fritakssøknaden som tilstrekkeleg dokumentert og rår kommunestyret til å innvilgje søknaden.

Søknad og dokumentasjon er ikkje vedlagt saka, jf. off.lova §13 og fvl. § 13, jf., men kan leggest fram dersom utvalet ber om det. Møtet må då lukkast.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Åge Erstad Remvik	Arkiv:	K1 - 033
Arkivsaksnr:	18/1281 18/19658		

Referatsaker

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Kommunestyret	18.10.2018	077/18

Rådmannen si innstilling:

Meldingane vert tekne til etterretning slik dei ligg føre.

Underliggende saker:

Saksnummer	Tittel
017/18	Sula kommune - lovlegkontroll - reinsing av kommunalt avlaup
018/18	Innspill til Nasjonal ramme for vindkraft - Utsatt frist - 201018
019/18	NVE 201801666-9 Nasjonal ramme for vindkraft på land - Lokale og regionale innspill
020/18	Vedrørende status som typisk turiststed

SULA KOMMUNE

Postboks 280

6039 LANGEVÅG

Sula kommune - lovlegkontroll - reinsing av kommunalt avlaup

Fylkesmannen finn ikkje grunnlag for å oppheve Sula kommune sitt vedtak i sak 026/18.

Fylkesmannen viser til kommunen si oversending av 21.06.18 med krav om lovlegkontroll av vedtak i sak K-026/18.

Kommunestyret gjorde den 03.05.18, under sak 026/18, følgjande vedtak:

«Sula kommunestyre vedtek å fortsette samarbeidet med Ålesund kommune om eit felles fjellanlegg på Kvasnes med sekundærrensing. Dette ut frå både miljømessige og økonomiske omsyn.»

Seks av kommunestyret sine medlemmer har i brev datert 22.05.18 kravd lovlegkontroll av dette vedtaket. Klagen rettar seg mot andre del av vedtaket, som gjeld lokasjon av anlegget, og er hovudsakleg knytt til saksbehandlinga og gjennomføringa av kommunestyremøtet.

I møte den 14.06.18 har kommunestyret, under sak nr. 039/18, oppretthalde vedtaket i sak nr. 026/18. Saka er etter dette oversendt fylkesmannen.

Fylkesmannens merknader:

Etter kommunelova (koml) § 59 nr. 1 kan tre eller fleire medlemmer av kommunestyret bringe ei avgjerd i kommunen inn for fylkesmannen til kontroll av om avgjerda er lovleg. Fristen for framsetting av krav om lovlegkontroll er tre veker frå avgjerdstidspunktet.

Kravet om lovlegkontroll er her framsett av seks medlemmer av kommunestyret innanfor fristen på tre veker. Vilkåra for å ta saka opp til lovlegkontroll er såleis oppfylt.

Fylkesmannen kan etter dette ta stilling til om avgjerda er innhaldsmessig lovleg, om den er treft av nokon som har myndigheit til å treffe slik avgjerd, og om den har blitt til på lovleg måte. Fylkesmannen har ikkje kompetanse til å treffe ny avgjerd i saka, berre til å oppheve kommunen si avgjerd dersom denne er ugyldig.

Avgjerd i organ med nødvendig myndighet

Avgjerda i denne saka er treft av kommunestyret, og det er såleis klart at denne er treft av eit organ med nødvendig myndighet.

Innhaldet i avgjerda

Fylkesmannen kan ikkje sjå at avgjerda er av eit slikt innhald at denne er i strid med lov eller reglar gitt i medhald av lov. Vedtaket legg føringar for det vidare arbeidet med å få på plass eit reinseanlegg, men det føreset likevel ytterlegare prosessar og vedtak før ein har eit endeleg vedtak om lokalisering.

Saksbehandlinga

Kravet om lovlegkontroll er i hovudsak retta mot om avgjerda har blitt til på lovleg måte.

Det er eit alminneleg forvaltningsrettsleg krav at avgjerder skal treffast på grunnlag av ei forsvarleg saksbehandling.

Det er i lovlegheitsklagen teke opp fleire tilhøve knytt til behandlinga av saka i kommunestyremøtet.

Det blir for det første vist til at det fleire gongar i løpet av møtet kom informasjon utanfrå, og at rådmannen bad om ordet på eige initiativ for å formidle denne informasjonen. Vidare at informasjon i saka har blitt lagt fram for kommunestyrerepresentantane kort tid før møtet

Det følgjer av kommunelova § 23 at administrasjonssjefen skal sjå til at saker som blir lagt fram for folkevalde organ er forsvarleg utgreidd. Dette må óg gjelde opplysingar som ein har blitt kjend med i etterkant av administrasjonen si saksførebuing og innstilling i saka, men før vedtaket er gjort. Administrasjonssjefen har møte- og talerett i folkevalde organ, og fylkesmannen kan ikkje sjå at det vil vere ein saksbehandlingsfeil at det under møtet vart orientert om nye opplysingar i saka.

Det følgjer av kommunelova § 34 at eit folkevald organ med alminneleg fleirtal kan vedta å utsette realitetsbehandlinga av ein sak på den utsendte sakslista, det vil seie at organet sjølv avgjer om det finn at saka er tilstrekkeleg opplyst til at det kan treffast realitetsvedtak.

Eit av punkta i klagen er at ordførar ikkje tok til følgje forslag om å utsetje saka. Fylkesmannen kan ikkje sjå at det har vore framsett noko formelt forslag om å utsetje behandlinga av denne saka, og det er såleis heller ikkje votert over dette.

Ein sentral del av behandlinga av denne saka har vore spørsmålet om lokalisering av dette anlegget, og det er også denne delen av vedtaket som lovlegkontrollen rettar seg mot. Det vart først votert over «vidare samarbeid med Ålesund om felles reinseanlegg», som vart vedteke med 25 mot 2 stemmer. Det vart deretter votert over dei to følgjande forslaga:

- *«Sula kommunestyre vedtek å fortsette samarbeidet med Ålesund kommune om eit felles fjellanlegg på Kvasnes med sekundærrensing. Dette ut frå både miljømessige og økonomiske omsyn.»*

- *«Sula kommunestyre vedtek å fortsette samarbeidet med Ålesund kommune om eit felles anlegg med sekundærrensing. Dette ut frå både miljømessige og økonomiske omsyn.»*

Sistnemnde forslag ville i realiteten innebære ei utsetjing av lokaliseringsspørsmålet. Kommunestyret har såleis hatt høve til å ta stilling til dette, men utan at det vart fleirtal for ei slik utsetjing.

Det vedtaket som vart treft vil vere eit ledd i det vidare arbeidet med å etablere eit reinseanlegg, der vidare avklaringar og planlegging må gjennomførast før anlegget kan realiserast. Dei undersøkingane som er gjennomført til no har difor vore på eit overordna nivå for å kunne vurdere om anlegget kan la seg realisere på denne lokaliteten. Kor strenge krav ein må stille til saksutgreiinga må sjåast i samanheng med at ytterlegare prosessar og vedtak vil vere påkravd før ei endeleg avgjerd om lokaliseringa vert teken.

Når det gjeld endringa i ordlyden i det vedtekne forslaget vart dette endra frå «eit felles anlegg» til «eit felles fjellanlegg». Det går fram av saksutgreiinga at det etter føresetnadene er eit fjellbasert anlegg ein har lagt opp til, og endringa i ordlyden framstår såleis som ei presisering av det ein allereie har lagt til grunn, og ikkje som eit nytt tilhøve i saka. Det kom heller ikkje fram at det var nokon innvendingar mot denne presiseringa.

Det er i kravet om lovlegkontroll vist til det representantane meiner var uklarheiter i samband med røystinga. Det vart gjennomført tre røystingar over dei to alternativa om ein skulle ta med lokaliseringa eller ei. Dette for å sikre at ein hadde talt stemmene rett. Fylkesmannen finn ikkje grunnlag for å seie at gjennomføringa av røystinga har vore så uklar at representantane ikkje kunne ha tilstrekkeleg kjennskap til kva det vart stemt over. Når det gjeld presiseringa til vedtaket som vart gjort av ordførar i etterkant av røystinga, gjaldt dette dei to siste avsnitta i innstillinga frå formannskapet, som ikkje lenger ville vere relevant etter at ein hadde vedteke eit samarbeid med Ålesund. Fylkesmannen kan ikkje sjå at dette kan ha verka inn på den avgjerda som vart treft.

Det vart også frå klagarane si side påpeika at ordførar har gitt uttrykk for eigne meiningar frå ordførarstolen, i strid med kommunen sitt møtereglement. Det går fram av dette reglementet at dersom ordføraren vil ta del i ordskiftet med meir enn korte innlegg, skal han overlate leiinga av møtet til varaordføraren. Fylkesmannen finn likevel ikkje grunnlag for å seie at dette kan ha hatt slik innverknad på avgjerda i denne saka at vedtaket vil vere ugyldig av denne grunn.

Etter ei konkret vurdering kan fylkesmannen ikkje sjå at det ligg føre opplysingar som tilseier at saka ikkje har vore forsvarleg utgreidd før kommunestyret gjorde vedtak, og kan heller ikkje sjå at det ligg føre andre tilhøve ved behandlinga av saka i kommunestyret som må medføre at vedtaket er ugyldig.

Fylkesmannens vedtak:

Med heimel i kommunelova § 59, jf. rundskriv H-25/92 og H-2299 frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet, finn fylkesmannen ikkje grunnlag for å oppheve kommunestyret sitt vedtak i sak nr. 026/18.

Med helsing

Helge Mogstad (e.f.)
direktør

Bente Thornes Kosberg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Per Ola Måseide	Leirvågdaalen 69	6037	EIDSNES
Håvard Vollset Lien	Kvasnesvegen 175	6037	EIDSNES
Magne Anton Sunde	Kristiangarden 17	6037	EIDSNES
Alexander Rudi Sunde	Sundsmyrvegen 14	6037	EIDSNES
Vibeke Bjørkavåg	Solavågsvegen 141	6037	EIDSNES
Kåre Gunnar Molvær	Syvergarden 18	6030	LANGEVÅG

Postboks 2520
Julsundvegen 9

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Molde
6404

Postboks 280

6039
LANGEVÅG
SULA KOMMUNE
Norge
964980543

b97a67c6-1e2f-4da8-b4e7-57a1fe417c0c
Sula kommune - lovlegkontroll - reinsing av kommunalt avlaup
1538549985083
2018-10-03T08:59:45

3610
2018
2018
33116
2
U
F
1537480800000
2018-09-21T00:00:00
1538517600000
2018-10-03T00:00:00
Sula kommune - lovlegkontroll - reinsing av kommunalt avlaup

0
0

Klar for mottak
3

1048653.PDF
application/pdf
baa00b25b3b1362f9f9dfaecfe78948126989dd632c98f2e0fb2983bd5f02b9

281775

AcosSvarInn.xml
text/xml

Postboks 2520

6404
MOLDE
FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL
Norge
974764067

d530eee6-ad8f-4a4a-8cbf-bbd7a01451de
<https://svarut.ks.no/tjenester/svarinn/forsendelse/b97a67c6-1e2f-4da8-b4e7-57a1fe417c0c>

Sula kommune
Postboks 280
6039 LANGEVÅG

Vår dato: 05.09.2018
Vår ref.: 201801666-33
Arkiv: 503
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Sissel Belgen Jakobsen

Nasjonal ramme for vindkraft - Utsatt frist for innspill til 20.10.2018

Vi viser til vårt brev av 8.6.2018, der dere er invitert til å gi deres innspill om viktige regionale interesser i forbindelse med det pågående arbeidet med en nasjonal ramme for vindkraft på land. Fristen for innspill ble satt til 20.9.2018.

På grunnlag av anmodning om utsatt frist fra sentrale miljø- og friluftsansjoner, har Olje- og energidepartementet (OED) bedt NVE om å utsette fristen for innspill til **20.10.2018**.

Fristen for NVEs oversendelse av forslaget til en nasjonal ramme utsettes samtidig til 1.4.2019.

Vi viser til innholdet i brevet av 8.6.2018, der det blant annet presiseres at denne innspillsrunden gjelder faglig informasjon av overordnet karakter. OED vil forestå en høring av forslaget i etterkant av NVEs oversendelse. Det vil da være mulig å komme med politiske innspill og generelle synspunkter på den nasjonale rammen. I den forbindelse vil det også bli gjennomført regionale møter om den nasjonale rammen.

Med hilsen

Erlend Bjerkestrand
prosjektleder

Sissel Belgen Jakobsen
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Agdenes kommune
Akershus fylkeskommune

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Alstahaug kommune
Alta kommune
Alvdal kommune
Andøy kommune
Aremark kommune
Arendal kommune
Asker kommune
Askim kommune
Askvoll kommune
Askøy kommune
AUDNEDAL KOMMUNE
Aukra kommune
Aure kommune
AURLAND KOMMUNE
Aurskog-Høland kommune
AUST-AGDER FYLKESKOMMUNE
Austevoll kommune
Austrheim kommune
Averøy kommune
BÃ~ KOMMUNE
Balestrand kommune
Ballangen kommune
Balsfjord kommune
Bamble kommune
Bardu kommune
Beiarn kommune
Berg kommune
BERGEN KOMMUNE
Berlevåg kommune
Bindal kommune
Birkenes kommune
Bjerkreim kommune
Bjugn kommune
Bodø kommune
Bokn kommune
Bremanger kommune
Brønnøy kommune
Buskerud fylkeskommune
Bygland kommune
Bykle kommune
Bærum kommune
Bø kommune (Nordland)
Bømlo kommune
Båtsfjord kommune
Dovre kommune
Drammen kommune
Drangedal kommune
Dyrøy kommune

Dønna kommune
EID KOMMUNE
Eide kommune
Eidfjord kommune
Eidsberg kommune
Eidskog kommune
Eidsvoll kommune
Eigersund kommune
Elverum kommune
Enebakk kommune
Engerdal kommune
Etne kommune
Etnedal kommune
Evenes kommune
Evje og Hornnes kommune
Farsund kommune
Fauske kommune
Fedje kommune
Fet kommune
Finnmark fylkeskommune
Finnøy kommune
Fitjar kommune
Fjaler kommune
Fjell kommune
Flakstad kommune
Flatanger kommune
Flekkefjord kommune
Flesberg kommune
Flora kommune
Flå kommune
Folldal kommune
Forsand kommune
Fosnes kommune
Fredrikstad kommune
Frogn kommune
Froland kommune
Frosta kommune
Fræna kommune
Frøya kommune
Fusa kommune
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Oppland

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Troms
Fylkesmannen i Trøndelag
Fylkesmannen i Vestfold
Fylkesmannen i Østfold
Fyresdal kommune
Færder kommune
FØRDE KOMMUNE
Gamvik kommune
Gaular kommune
GAUSDAL KOMMUNE
Gildeskål kommune
Giske kommune
Gjemnes kommune
Gjerdrum kommune
Gjerstad kommune
GJESDAL KOMMUNE
Gjøvik kommune
Gloppen kommune
GOL KOMMUNE
Gran kommune
Grane kommune
Gratangen kommune
Grimstad kommune
Grong kommune
Grue kommune
Gulen kommune
Hadsel kommune
Halden kommune
Halsa kommune
Hamar kommune
Hamarøy kommune
Hammerfest kommune
Haram kommune
Hareid kommune
Harstad kommune
Hasvik kommune
Hattfjelldal kommune
Haugesund kommune
Hedmark fylkeskommune
Hemne kommune
HEMNES KOMMUNE
Hemsedal kommune
Herøy kommune (Møre og Romsdal)
Herøy kommune (Nordland)

Hitra kommune
Hjartdal kommune
Hjelmeland kommune
Hobøl kommune
Hol kommune
Hole kommune
Holmestrand kommune
Holtålen kommune
Hordaland fylkeskommune
Hornindal kommune
Horten kommune
Hurdal kommune
Hurum kommune
Hvaler kommune
HYLLESTAD KOMMUNE
Hægebostad kommune
Høyanger kommune
Høylandet kommune
Hå kommune
Ibestad kommune
Inderøy kommune
INDERØY KOMMUNE
Indre Fosen kommune
Iveland kommune
Jevnaker kommune
JONDAL KOMMUNE
JØLSTER KOMMUNE
Karasjok kommune - Kárásjoga gielda
Karlsøy kommune
Karmøy kommune
Kautokeino kommune - Guovdageainnu suohkan
Klepp kommune
Klæbu kommune
Kongsberg kommune
Kongsvinger kommune
Kragerø kommune
Kristiansand kommune
Kristiansund kommune
Krødsherad kommune
Kvalsund kommune
KVINESDAL KOMMUNE
KVINNHHERAD KOMMUNE
Kviteseid kommune
Kvitsøy kommune
Kvæfjord kommune
Kvænangen kommune
Kåfjord kommune - Gáivuona S
Lardal kommune

LARVIK KOMMUNE

Lavangen kommune

Lebesby kommune

Leikanger kommune

Leirfjord kommune

Leka kommune

Lenvik kommune

Lesja kommune

Levanger kommune

Lier kommune

Lierne kommune

Lillehammer kommune

Lillesand kommune

LINDESNES KOMMUNE

Lindås kommune

Lom kommune

Loppa kommune

Lund kommune

Lunner kommune

Lurøy kommune

Luster kommune

Lyngdal kommune

Lyngen kommune

Lærdal kommune

Lødingen kommune

Lørenskog kommune

Løten kommune

Malvik kommune

Mandal kommune

Marker kommune

MARNARDAL KOMMUNE

Masfjorden kommune

Meland kommune

Meldal kommune

Melhus kommune

Meløy kommune

Meråker kommune

Midsund kommune

Midtre Gauldal kommune

Modalen kommune

Modum kommune

Molde kommune

Moskenes kommune

Moss kommune

Møre og Romsdal fylkeskommune

Målselv kommune

Måsøy kommune

Namdalseid kommune

Namsos kommune
Namsskogan kommune
Nannestad kommune
Narvik kommune
Naustdal kommune
Nedre Eiker kommune
Nes kommune (Akershus)
Nes kommune (Buskerud)
Nesna kommune
Nesodden kommune
Nesseby kommune - Unjárgga gielda
Neset kommune
Nissedal kommune
Nittedal kommune
Nome kommune
Nord-Aurdal kommune
NORDDAL KOMMUNE
NORD-FRON KOMMUNE
Nordkapp kommune
Nordland fylkeskommune
Nord-Odal kommune
Nordre Land kommune
Nordreisa kommune
Nore og Uvdal kommune
Notodden kommune
Nærøy kommune
Odda kommune
Oppdal kommune
Oppegård kommune
Oppland fylkeskommune
Orkdal kommune
Os kommune (Hedmark)
Os kommune (Hordaland)
Osen kommune
Oslo kommune
Osterøy kommune
Overhalla kommune
Porsanger kommune - Porsánjggu gielda
Porsgrunn kommune
Radøy kommune
Rakkestad kommune
Rana kommune
Randaberg kommune
Rauma kommune
Re kommune
Rendalen kommune
Rennebu kommune
Rennesøy kommune

Rindal kommune
Ringebu kommune
Ringerike kommune
Ringsaker kommune
Risør kommune
Roan kommune
Rogaland fylkeskommune
Rollag kommune
Rygge kommune
Rælingen kommune
Rødøy kommune
Rømskog kommune
Røros kommune
Røst kommune
Røyken kommune
Røyrvik kommune
Råde kommune
Salangen kommune
Saltdal kommune
Samnanger kommune
SANDE KOMMUNE
Sande kommune (Vestfold)
Sandefjord kommune
Sandnes kommune
Sandøy kommune
Sarpsborg kommune
Sauda kommune
Sauherad kommune
Sel kommune
Selbu kommune
Selje kommune
Seljord kommune
Sigdal kommune
Siljan kommune
Sirdal kommune
Skaun kommune
Skedsmo kommune
Ski kommune
Skien kommune
Skiptvet kommune
Skjervøy kommune
Skjåk kommune
Skodje kommune
Skånland kommune
Smøla kommune
Snillfjord kommune
Snåsa kommune
SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE

Sogndal kommune
Sokndal kommune
Sola kommune
Solund kommune
Songdalen kommune
Sortland kommune
Spydeberg kommune
Stange kommune
Stavanger kommune
Steigen kommune
Steinkjer kommune
Stjørdal kommune
Stord kommune
Stordal kommune
Stor-Elvdal kommune
Storfjord kommune
Strand kommune
Stranda kommune
STRYN KOMMUNE
Sula kommune
Suldal kommune
Sund kommune
Sunndal kommune
Surnadal kommune
Sveio kommune
SVELVIK KOMMUNE
SYKKYLVEN KOMMUNE
Søgne kommune
Sømna kommune
SØNDRE LAND KOMMUNE
Sør-Aurdal kommune
Sørfold kommune
Sør-Fron kommune
Sør-Odal kommune
Sørreisa kommune
Sørum kommune
Sør-Varanger kommune
Tana kommune - Deanu gielda
Telemark fylkeskommune
Time kommune
Tingvoll kommune
Tinn kommune
Tjeldsund kommune
TOKKE KOMMUNE
Tolga kommune
Torsken kommune
Tranøy kommune
Troms fylkeskommune

Tromsø kommune
Trondheim kommune
Trysil kommune
Træna kommune
Trøgstad kommune
Trøndelag fylkeskommune
Tvedestrand kommune
Tydal kommune
Tynset kommune
Tysfjord kommune
Tysnes kommune
Tysvær kommune
Tønsberg kommune
Ullensaker kommune
Ulstein kommune
UTSIRA KOMMUNE
Vadsø kommune
Vaksdal kommune
Valle kommune
Vang kommune
Vanylven kommune
Vardø kommune
Vefsn kommune
Vega kommune
Vegårshei kommune
Vennesla kommune
Verdal kommune
Verran kommune
Vest-Agder fylkeskommune
Vestby kommune
Vestfold fylkeskommune
Vestnes kommune
Vestre Slidre kommune
Vestre Toten kommune
Vestvågøy kommune
Vevelstad kommune
Vik kommune
Vikna kommune
Vindafjord kommune
Vinje kommune
Volda kommune
Voss kommune
Værøy kommune
Vågan kommune
Vågsøy kommune
Vågå kommune
Våler kommune (Hedmark)
Våler kommune (Østfold)

Øksnes kommune
Ørland kommune
ØRSKOG KOMMUNE
Ørsta kommune
Østfold fylkeskommune
Østre Toten kommune
Øvre Eiker kommune
ØYER KOMMUNE
Øygarden kommune
Øystre Slidre kommune
Åfjord kommune
Ål kommune
Ålesund kommune
Åmli kommune
Åmot kommune
Årdal kommune
Ås kommune
ÅSERAL KOMMUNE
Åsnes kommune

Fra: Altinn for GRY KRISTINA DYBVIK SOMMERSTAD
<noreply@altinn.no>
Sendt: torsdag 6. september 2018 13:23
Til: Gry Kristina Sommerstad
Emne: NVE 201801666-33 Innspill til Nasjonal ramme for vindkraft - Utsatt frist
Vedlegg: 201801666-33Innspill til Nasjonal ramme for vindkraft - Utsatt frist.pdf

Saksnummer:NVE-201801666

Sakstittel:Nasjonal ramme for vindkraft - lokale og regionale innspill

Sula kommune
Postboks 280
6039 LANGEVÅG

Vår dato: 08.06.2018
Vår ref.: 201801666-9
Arkiv: 503
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Sissel Jakobsen

Nasjonal ramme for vindkraft på land – Innspill om viktige regionale interesser

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) jobber for tiden med å utarbeide et forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land. Formålet med den nasjonale rammen er å bidra til at de beste vindkraftlokalitetene blir valgt når det søkes om konsesjon. Nå inviterer vi kommuner, fylkeskommuner og fylkesmannsembeter til å gi sine innspill om viktige regionale interesser.

Oppdraget

NVE skal i samarbeid med andre etater identifisere de mest egnede områdene for vindkraft på land. Områdene skal velges ut med utgangspunkt i vindressurser og nettkapasitet, og avstemmes mot andre viktige miljø- og samfunnshensyn.

Arbeidet er bestilt av Olje- og energidepartementet, og skal leveres innen 1.3.2019. OED har utsatt fristen fra 31.12.2018 for å ivareta gode muligheter for medvirkning.

Lokal og regional medvirkning

NVE ønsker å legge opp til dialog og medvirkning underveis i prosessen, og arrangerte en informasjonsdag om prosjektet den 5. juni på Gardermoen. Representanter for alle landets kommuner, fylkeskommuner og fylkesmannsembeter var invitert til å delta. På møtet informerte OED om bakgrunnen for oppdraget. NVE informerte om metode og status i arbeidet, og NVE og Miljødirektoratet informerte om underprosjekter som har bidratt til å gi et oppdatert kunnskapsgrunnlag om virkninger av vindkraft.

Vi presenterte også 43 analyseområder. I det videre arbeidet skal NVE gjøre en overordnet arealanalyse av disse for å komme frem til de mest egnede områdene for vindkraft i Norge. Det skal benyttes et standardisert skjema for å fange opp viktige interesser på et overordnet nivå. Områdene er store, og vi skal vurdere svært mange temaer. Detaljeringsgraden må dermed bli lav.

NVE gjennomfører analysene i samarbeid med andre etater. Sammen har vi mye informasjon om relevante interesser i områdene, men det kan finnes ytterligere lokal/regional kunnskap om arealene som

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

kan være relevante for analysene. Vi ønsker derfor å gi lokale og regionale myndigheter muligheten til å komme med innspill om viktige regionale forhold i analyseområdene.

Vi er ute etter faglig informasjon av overordnet karakter. Dette kan for eksempel være informasjon om friluftslivsområder med regional verdi eller om regional bestandsutvikling for viktige arter. I denne runden er det ikke relevant med detaljerte opplysninger om for eksempel hekkelokaliteter for fugl eller pågående arbeid med reguleringsplaner. Vi påpeker at dette er en innhenting av faglig informasjon, og ikke en generell høring av den nasjonale rammen for vindkraft. OED vil forestå en høring av NVEs forslag til nasjonal ramme etter at dette er levert. Det vil da være muligheter for å gi politiske innspill og generelle synspunkter på den nasjonale rammen.

Denne innspillsrunden er først og fremst en forsikring om at vi fanger opp tilstrekkelig informasjon for gjennomføring av arealanalysene.

Frist for innspill

Fristen for å gi innspill er den **20. september 2018**. Eventuelle innspill sendes til nve@nve.no.

Mer informasjon om prosjektet

Informasjon om bakgrunn, status, metode, temarapporter og analyseområder er å finne på www.nve.no. Analyseområdene er lagt ut på nettsidene som pdf-er og nedlastbare kartfiler til bruk i GIS-program.

Med hilsen

Erlend Bjerkestrand
prosjektleder

Sissel Jakobsen
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Agdenes kommune
Akershus fylkeskommune
Alstahaug kommune
Alta kommune
Alvdal kommune
Andøy kommune
Aremark kommune
Arendal kommune
Asker kommune
Askim kommune
Askvoll kommune
Askøy kommune
Audnedal kommune
Aukra kommune

Aure kommune
AURLAND KOMMUNE
Aurskog-Høland kommune
Aust-Agder fylkeskommune
Austevoll kommune
Austrheim kommune
Averøy kommune
Balestrand kommune
Ballangen kommune
Balsfjord kommune
Bamble kommune
Bardu kommune
Beiarn kommune
Berg kommune
BERGEN KOMMUNE
Berlevåg kommune
Bindal kommune
Birkenes kommune
Bjerkreim kommune
Bjugn kommune
Bodø kommune
Bokn kommune
Bremanger kommune
Brønnøy kommune
Buskerud fylkeskommune
Bygland kommune
Bykle kommune
Bærum kommune
Bø kommune (Nordland)
Bø kommune (Telemark)
Bømlo kommune
Båtsfjord kommune
Dovre kommune
Drammen kommune
Drangedal kommune
Dyrøy kommune
Dønna kommune
Eid kommune
Eide kommune
Eidfjord kommune
Eidsberg kommune
Eidskog kommune
Eidsvoll kommune
Eigersund kommune
Elverum kommune
Enebakk kommune
Engerdal kommune
Etne kommune

Etnedal kommune
Evenes kommune
Evje og Hornnes kommune
Farsund kommune
Fauske kommune
Fedje kommune
Fet kommune
Finnmark fylkeskommune
Finnøy kommune
Fitjar kommune
Fjaler kommune
Fjell kommune
Flakstad kommune
Flatanger kommune
Flekkefjord kommune
Flesberg kommune
Flora kommune
Flå kommune
Folldal kommune
Forsand kommune
Fosnes kommune
Fredrikstad kommune
Frogn kommune
Froland kommune
Frosta kommune
Fræna kommune
Frøya kommune
Fusa kommune
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Oppland
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Troms
Fylkesmannen i Trøndelag
Fylkesmannen i Vestfold
Fylkesmannen i Østfold
Fyresdal kommune
Færder kommune
FØRDE KOMMUNE
Gamvik kommune

Gaular kommune
Gausdal kommune
Gildeskål kommune
Giske kommune
Gjemnes kommune
Gjerdrum kommune
Gjerstad kommune
Gjesdal kommune
Gjøvik kommune
Gloppen kommune
Gol kommune
Gran kommune
Grane kommune
Gratangen kommune
Grimstad kommune
Grong kommune
Grue kommune
Gulen kommune
Hadsel kommune
Halden kommune
Halsa kommune
Hamar kommune
Hamarøy kommune
Hammerfest kommune
Haram kommune
Hareid kommune
Harstad kommune
Hasvik kommune
Hattfjelldal kommune
Haugesund kommune
Hedmark fylkeskommune
Hemne kommune
HEMNES KOMMUNE
Hemsedal kommune
Herøy kommune (Møre og Romsdal)
Herøy kommune (Nordland)
Hitra kommune
Hjartdal kommune
Hjelmeland kommune
Hobøl kommune
Hol kommune
Hole kommune
Holmestrand kommune
Holtålen kommune
Hordaland fylkeskommune
Hornindal kommune
Horten kommune
Hurdal kommune

Hurum kommune
Hvaler kommune
HYLLESTAD KOMMUNE
Hægebostad kommune
Høyanger kommune
Høylandet kommune
Hå kommune
Ibestad kommune
Inderøy kommune
Indre Fosen kommune
Iveland kommune
Jevnaker kommune
JONDAL KOMMUNE
JØLSTER KOMMUNE
Karasjok kommune - Kárásjoga gielda
Karlsøy kommune
Karmøy kommune
Kautokeino kommune - Guovdageainnu suohkan
Klepp kommune
Klæbu kommune
Kongsberg kommune
Kongsvinger kommune
Kragerø kommune
Kristiansand kommune
Kristiansund kommune
Krødsherad kommune
Kvalsund kommune
Kvinesdal kommune
KVINNHERAD KOMMUNE
Kviteseid kommune
Kvitsøy kommune
Kvæfjord kommune
Kvænangen kommune
Kåfjord kommune - Gáivuona S
Lardal kommune
LARVIK KOMMUNE
Lavangen kommune
Lebesby kommune
Leikanger kommune
Leirfjord kommune
Leka kommune
Lenvik kommune
Lesja kommune
Levanger kommune
Lier kommune
Lierne kommune
Lillehammer kommune
Lillesand kommune

Lindesnes kommune
Lindås kommune
Lom kommune
Loppa kommune
Lund kommune
Lunner kommune
Lurøy kommune
Luster kommune
Lyngdal kommune
Lyngen kommune
Lærdal kommune
Lødingen kommune
Lørenskog kommune
Løten kommune
Malvik kommune
Mandal kommune
Marker kommune
Marnardal kommune
Masfjorden kommune
Meland kommune
Meldal kommune
Melhus kommune
Meløy kommune
Meråker kommune
Midsund kommune
Midtre Gauldal kommune
Modalen kommune
Modum kommune
Molde kommune
Moskenes kommune
Moss kommune
Møre og Romsdal fylkeskommune
Målselv kommune
Måsøy kommune
Namdalseid kommune
Namsos kommune
Namsskogan kommune
Nannestad kommune
Narvik kommune
Naustdal kommune
Nedre Eiker kommune
Nes kommune (Akershus)
Nes kommune (Buskerud)
Nesna kommune
Nesodden kommune
Nesseby kommune - Unjárgga gielda
Nesset kommune
Nissedal kommune

Nittedal kommune
Nome kommune
Nord-Aurdal kommune
Norddal kommune
Nord-Fron kommune
Nordkapp kommune
Nordland fylkeskommune
Nord-Odal kommune
Nordre Land kommune
Nordreisa kommune
Nore og Uvdal kommune
Notodden kommune
Nærøy kommune
Odda kommune
Oppdal kommune
Oppegård kommune
Oppland fylkeskommune
Orkdal kommune
Os kommune (Hedmark)
Os kommune (Hordaland)
Osen kommune
Oslo kommune
Osterøy kommune
Overhalla kommune
Porsanger kommune - Porsánjggu gielda
Porsgrunn kommune
Radøy kommune
Rakkestad kommune
Rana kommune
Randaberg kommune
Rauma kommune
Re kommune
Rendalen kommune
Rennebu kommune
Rennesøy kommune
Rindal kommune
Ringebu kommune
Ringerike kommune
Ringsaker kommune
Risør kommune
Roan kommune
Rogaland fylkeskommune
Rollag kommune
Rygge kommune
Rælingen kommune
Rødøy kommune
Rømskog kommune
Rørø kommune

Røst kommune
Røyken kommune
Røyrvik kommune
Råde kommune
Salangen kommune
Saltdal kommune
Samnanger kommune
SANDE KOMMUNE
Sande kommune (Vestfold)
Sandefjord kommune
Sandnes kommune
Sandøy kommune
Sarpsborg kommune
Sauda kommune
Sauherad kommune
Sel kommune
Selbu kommune
Selje kommune
Seljord kommune
Sigdal kommune
Siljan kommune
Sirdal kommune
Skaun kommune
Skedsmo kommune
Ski kommune
Skien kommune
Skiptvet kommune
Skjervøy kommune
Skjåk kommune
Skodje kommune
Skånland kommune
Smøla kommune
Snillfjord kommune
Snåsa kommune
SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE
Sogndal kommune
Sokndal kommune
Sola kommune
Solund kommune
Songdalen kommune
Sortland kommune
Spydeberg kommune
Stange kommune
Stavanger kommune
Steigen kommune
Steinkjer kommune
Stjørdal kommune
Stord kommune

Stordal kommune
Stor-Elvdal kommune
Storfjord kommune
Strand kommune
Stranda kommune
STRYN KOMMUNE
Sula kommune
Suldal kommune
Sund kommune
Sunndal kommune
Surnadal kommune
Sveio kommune
SVELVIK KOMMUNE
SYKKYLVEN KOMMUNE
Søgne kommune
Sømna kommune
SØNDRE LAND KOMMUNE
Sør-Aurdal kommune
Sørfold kommune
Sør-Fron kommune
Sør-Odal kommune
Sørreisa kommune
Sørum kommune
Sør-Varanger kommune
Tana kommune - Deanu gielda
Telemark fylkeskommune
Time kommune
Tingvoll kommune
Tinn kommune
Tjeldsund kommune
TOKKE KOMMUNE
Tolga kommune
Torsken kommune
Tranøy kommune
Troms fylkeskommune
Tromsø kommune
Trondheim kommune
Trysil kommune
Træna kommune
Trøgstad kommune
Trøndelag fylkeskommune
Tvedestrand kommune
Tydal kommune
Tynset kommune
Tysfjord kommune
Tysnes kommune
Tysvær kommune
Tønsberg kommune

Ullensaker kommune
Ulstein kommune
UTSIRA KOMMUNE
Vadsø kommune
Vaksdal kommune
Valle kommune
Vang kommune
Vanylven kommune
Vardø kommune
Vefsn kommune
Vega kommune
Vegårshei kommune
Vennesla kommune
Verdal kommune
Verran kommune
Vest-Agder fylkeskommune
Vestby kommune
Vestfold fylkeskommune
Vestnes kommune
Vestre Slidre kommune
Vestre Toten kommune
Vestvågøy kommune
Vevelstad kommune
Vik kommune
Vikna kommune
Vindafjord kommune
Vinje kommune
Volda kommune
Voss kommune
Værøy kommune
Vågan kommune
Vågsøy kommune
Vågå kommune
Våler kommune (Hedmark)
Våler kommune (Østfold)
Øksnes kommune
Ørland kommune
ØRSKOG KOMMUNE
Ørsta kommune
Østfold fylkeskommune
Østre Toten kommune
Øvre Eiker kommune
ØYER KOMMUNE
Øygarden kommune
Øystre Slidre kommune
Åfjord kommune
Ål kommune
Ålesund kommune

Åmli kommune

Åmot kommune

Årdal kommune

Ås kommune

ÅSERAL KOMMUNE

Åsnes kommune

Fra: Altinn for GRY KRISTINA DYBVIK SOMMERSTAD
<noreply@altinn.no>
Sendt: måndag 11. juni 2018 10:23
Til: Sula.arkivpost
Emne: NVE 201801666-9 Nasjonal ramme for vindkraft på land - Lokale og regionale innspill
Vedlegg: 201801666-9Nasjonal ramme for vindkraft på land - Lokale og regionale innspill.pdf

Saksnummer:NVE-201801666

Sakstittel:Nasjonal ramme for vindkraft - lokale og regionale innspill

SULÅ KOMMUNE
 Att: Ordfører Jim Arve Røssevold
 Slaghaugvegen 13
 Postboks 280
 6039 Langevåg

Langevåg 17.09.2018

DEVOLDFABRIKKEN AS I LANGEVÅG – VEDR. STATUS SOM TYPISK TURISTSTED.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har i brev til Sulå kommune, datert 17. april d.å., gjort kjent at kommunens søknad om å omgi området, Geilneset 16 i Langevåg, status som typisk turiststed, ikke innvilges. Med bakgrunn i de samtaler vi har hatt med kommunen etter at dette avslaget ble kjent, ønsker vi fra vår side at kommunen følger denne saken videre. Vi viser i denne sammenheng til vår oppriktlige henvendelse til kommunen, som lå ved som grunnlagsdokument til kommunestyrets sin behandling 14. februar d.å. Et vesentlig element i innmodningen til kommunen om å fremme en søknad til Fylkesmannen, var å kunne dokumentere at vilkårene for å bli godkjent som typisk turiststed, er tilstede. Det viser seg senere at fylkesmannen har en annen fortolkning av dette, og en annen vurdering av det materialet og dokumentasjonen som følger med søknaden fra kommunen.

I Fylkesmannen sine innledende merknader til søknaden, og grunnlaget den bygger på, står det:

«For å kunne i ulferdige forskrift for typisk turiststad, må ein kunne dokumentere at handelsområdet, oppfyller vilkåra i lov om heilagdagar og heilagdagsfred § 5, 6. ledd

Etter lova sin § 5, 1. ledd skal faste stader som sel varer til forbrukere halde stengt på heilagdagar. Fylkesmannen kan etter lova sin § 5, 6. ledd etter søknad frå kommunen, ved forskrift slå fast at eit område skal reknast som typisk turiststad, for heile eller delar av året. Som turiststad kan berre reknast område der sal i den aktuelle perioden, i all hovudsak skjer til turistar.

Det går fram av Ot.prp. nr. 11 (2002-2003) at det med typisk turiststad her er meint mindre stader der salen i perioder i all hovudsak skjer til turistar. Ein tenkjer her på område der dei faste innbyggjarane er få i høve talet på tilreisende/besøkjande i løpet av året. Som eksemplar er det vist til Beitostølen, Geiranger, Geilo og Lyngør.»

Videre står del

«Slik fylkesmannen vurderer søknaden er Devoldfabrikken å rekne for eit kjøpesenter som har handel heile året med auka omsetjing i turistsesongen og før jul.

Devoldfabrikken ligg i sentrum av Langevåg som har anna handel, og berre ein 20 minutters køyretur frå Moa kjøpesenter i Spjelkavik i Ålesund kommune. Ei forskrift om typisk turiststad for Devoldfabrikken vil ha verknader for handelen elles i Langevåg, på Moa og i Ålesund sentrum.»

I vårt utgangspunkt for å be kommunen søke status som typisk turiststed, er det lagt vekt på å kunne dokumentere en annen forståelse enn det som fylkesmannen i sitt avslag har lagt til grunn. I brevet står det m.a.:

«Fra å være et industrianlegg, definerer Devoldfabrikken seg i dag som et turiststed eller reiselivsdestinasjon. Tall fra de seneste årenes omsetning og besøkstall i turistsesongen, understøtter og bekrefter dette. Dette i tillegg til en betydelig kundetilstrømming fra nærmiljøet og nærregionen, en region som i dag utgjøres av mer enn 80.000 innbyggere. Tilreisende utgjør en betydelig del av kundemassen gjennom hele året, og er helt avgjørende for driftsgrunnlaget for det som utvikles ved anlegget. Det er ikke så lett å kvantifisere hvem som er turist eller ikke, men i sesongen er forholdet sannsynligvis 80:20, hva gjelder eksterne vs. lokale besøkende.»

Sett i lys av innholdet i kommunens søknad og senere fylkesmannens behandling, med den begrunnelse som her er gitt, ønsker vi at kommunen utfordrer fylkesmannen på hva som skal til for i fremtiden kunne gi dette unike området i Langevåg, status som typisk turiststed. Avslaget begrunnes i 3 forhold;

- Virksomheten som drives av Devoldfabrikken er å anse som alminnelig kjøpesentervirksomhet.
- Med denne definisjonen lagt til grunn, vil status som typisk turiststed gi uheldige konkurransevirkninger i forhold til handelen ellers i Langevåg, på Moa og i Ålesund sentrum.
- At Langevåg er for stort til å komme inn under det Ot.prp. nr. 11 (2002-2003) ligg til grunn.

Fra vår side vil vi hevde at praksis senere har vist, at forståelsen av Ot. Prp. 11 blir tolket ulikt avhengig av hvor en har sin adresse i landet. Med argumentasjonen fra fylkesmannen, er det også grunnlag for å stille spørsmålet om de samme perspektivene er lagt til grunn for behandling og godkjenning av andre og tilsvarende søknader i Møre og Romsdal.

Et annet moment som ikke er tillagt vekt, er at Norsk kulturarv etter grundig vurdering har sagt:

Devoldfabrikken og Devold Museum er tildelt Olavsrosa for bevaring av et historisk industrianlegg og formidling av verdifull tekstilindustrihistorie med stor tidsdybde.

Norsk Kulturarvs kvalitetsmerke blir tildelt etter streng vurdering og viser veg til enestående opplevingar rotfesta i den norske kulturarven.

Ved søknad om løyve til å bruke kvalitetsmerket legg Norsk Kulturarv vekt på:

- Produkter sin kulturhistoriske verdi
- Korleis dei kulturhistoriske verdiane er ivarettatt
- Korleis produktet er tilrettelagt og blir formidla til publikum

Kvalitetsmerket er underlagt årleg kontroll, og alle innehavarar av Olavsrosa leverer årlege rapportskjema.

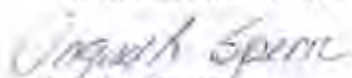
Selv om Sula kommune er kjent med målene og perspektivene for utvikling av området, frå eigen side, er det viktig å påpeke at dette heile tiden er ment å skje i en varsom kombinasjon av kommersielle perspektiv, og bevaring av den kulturhistoriske dimensjonen. Skal en lykkes i dette er det avgjørende at offentlige myndighetsorgan ser den samme verdi, og gjennom dette ønsker et samspill om utvikling av området.

Det som er angitt over meiner vi er med på å endre karakteren frå definisjonen som alminnelig kjøpesenter, til et kulturhistorisk anlegg som bygger på at anlegget kan tillegges kommersiell handel. Vern gjennom bruk er et sentralt begrep.

Vårt ønske i denne omgang, er at kommunen tar initiativ overfor fylkesmannen, til å etablerer en dialog om hvilke krav og forutsetninger som må legges til grunn for at Devoldfabrikken AS kan bli gitt status som typisk turiststed i fremtiden. Vi vil presisere at fokus hele tiden er å kunne utvikle denne unike destinasjonen til en reiselivsopplevelse, der handel og kultur kan fungere sammen til gjensidig beste. Det er verdt å merke seg at en slik status vil gjelde for en begrenset del av året, men knyttes til den tiden destinasjonen er mest besøkt av turister.

Med vennlig hilsen

O. A. Devolds Sønner AS/Devoldfabrikken AS

Ingrid A. Sperre

Adm. Dir. /Daglig leder